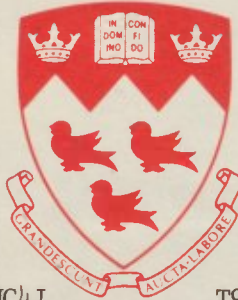

احكام عدليه دن گاب
شركت

MC4L .T9 39me

McGill .1869

University
Libraries

Islamic Studies Library

19698

کتاب الوداع

4138648

۱ كتاب البيوع بيع واقبال وسلم عقده اولاد مساق

كتاب الاجاره	٤٠٤
كتاب الكفال	٦١٢
كتاب الحوال	٦٧٢
كتاب الرهنه	٧٠١
كتاب الامانات	٧٦٢
كتاب اليتيم	٨٤٤
كتاب الفطير	٨٨١
كتاب الحجر والشفقة	٩٤١
كتاب الشراكة	١٠٤٥
كتاب الوكاله	١٤٤٩
كتاب الصلح والابرا	١٥٤١
كتاب الاقرار	١٥٧٢
كتاب الدعوى	١٦١٤
كتاب البيئات والتخليف	١٦٧٣
كتاب القضاء	١٧٨٥

(مقدمه)	و دیبه به متعلق اصطلاحات فقهیه بیانده در	۲
(باب اول)	و دیبه نك ركنی و شرائط انعقادی بیانده اولوب
ایکی فصلی مشتملدر	۳
(فصل اول)	و دیبه نك ركنی بیانده در	
(فصل ثانی)	و دیبه نك شرائطی بیانده در	۴
(باب ثانی)	و دیبه نك احکامی بیانده در	۵
(باب ثالث)	عقد ابداعده واقع اولان شر طرک
احکامی بیانده در	۶
(باب رابع)	ضمان و دیبه بی موجب اولان اسباب بیانده در	۷
(باب خامس)	مودع و صاحب و دیبه نك تعددی صورتده
جر یان ایدن احکام بیانده در	۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(
موزن
کتاب الودیعہ
موشیحہ
عسل
اقا
)

(و دبعہ حقنہ اولوب بر مقدمہ الہ بش بابی مشتملدر)

(مقدمہ)

(و دبعہ بہ متعلق اصطلاحات فقہیہ بیاتنددر)

ماده	۷۶۲
بر کسہ مالی آخرہ حفظ ایچون بر اقم قدر	ایداع
ماده	۷۶۳
بر کسہ لاجل الحفظ امینی اولان کسہ یاتندہ بر اقدی فی مالدر	ودبعہ

ماده ۷۶۴

دالك كسر يله مودع وديعه بي براقان كسه در

ماده ۷۶۵

دالك قحيله مودع وديعه كند وسته براقيلان كسه در

(باب اول)

(وديه نك ركني و شرائط انعقادي بياننده اولوب ايكي فصلي مشقندر)

(فصل اول)

(وديه نك ركني بياننده در)

ماده ۷۶۶

وديه نك ركني ايجاب و قبولدر

ماده ۷۶۷

وديه ده ايجاب و قبول عرف و عادت بلده اوزره عقد ايداعي انشا و ايجاد ايچون صريحاً يا دلالة عاقديندن صادر و ظاهر اولان شيدر

ماده ۷۶۸

صريحاً ايجاب و قبول انجق ايداعه دلالتی ظاهره اولان سوزر ايله اولور
مثلاً صاحب وديعه شو مالی سكا ايداع ايتدم ديوب مودع دخي
قبول ايتدم ديسه صراحة ايداع ايتمش اولور

ماده ۷۶۹

دلالة ايجاب و قبول ايداعده مستعمل اولوب دلالتی ظاهره اولميان
سوز ايله اولديغي كبي فعل ياه قمارن رضا اولان سكوت ايله دخي اولور
مثلاً شو متاعي باكه وير بنده طور سون ديوب صاحب وديعه دخي
و يردم ديسه دلالة ايداع منعقد اولور

كذلك بر كسه متاعني بر شخصك يانسه برشي سويليه رك براغوب

اول شخص دخی مقارن رضا اولور صورتده سکوت ایلسه ایداع دلالة

منعقد اولور

مثلا

برکسه خانه داخل اولدقده خانجی به حیوانمی نره به بغلیه بم دنیوب

خانجی دخی شورایه بغله دیمکسه اورایه بغلسه دلالة خانجی قبول

ایتمش اولور

۷۷۰ ماده

ایجاب و قبول عاقدینک مکاتبه سی و دلسنک اشسارت معهوده سبیله

اولور

(فصل ثانی)

(و دبعه نک شرائطی بیاننده در)

۷۷۱ ماده

و دبعه نک وضع یده قابل و قبضه صالح مال اولسی شرطدر بناء علیه

دکزه باطمش اولان مالی ایداع صحیح دکدر

۷۷۲ ماده

مودع وصاحب و دبعه نک عاقل اولملری شرطدر

بناء علیه مجنون وصبی غیرمبزرک آخره ایداع و آخردن و دبعه بی قبول

ایملری صحیح دکدر

۷۷۳ ماده

مودع وصاحب و دبعه نک بالغ اولملری شرط دکدر

بناء علیه مأذون اولیان صبی مبزرک آخره ایداع و آخردن و دبعه بی

قبولی صحیحدر

(باب نانی)

(ودیعہ نک احکامی بیان شدہ در)

۷۷۴ ماده

ودیعہ نک حفظی مودع اوزرینہ لازمدر

۷۷۵ ماده

ودیعہ نک حفظ شدہ اول و دیعہ نک امثالی نہ کونہ حفظ اولنور سہ
اولوجهله حفظ اولنمی لازمدر
بناء علیہ تقود و مجوہرات مثلومالی آخور و صماتلق کبی محلارده
حفظ ایٹک حفظ شدہ تقصیردر

۷۷۶ ماده

ودیعہ بی صا جنک طلبندہ رده مانع برشی اولمدقجہ رد و تسلیم
ایٹک لازمدر

۷۷۷ ماده

عقد و دیعہ بی فسختہ عاقدینشدن هر بر بنک هر نہ وقت دیلرسہ
صلاحتی وارددر

۷۷۸ ماده

ودیعہ بی تسلیم شدہ مکان ایداع معتبردر
مثلا استانبولده ایداع اولنان متاعینہ استانبولده تسلیم اولنور ادرنہ
تسلیم شدہ جبر اولنار

۷۷۹ ماده

ودیعہ مودع یدندہ امانتدر

بناء عليه مودعك تعدی و تقصیری بولمیدیغی حالده هلاك اولان و دبعه
حقتده ضمان بوقدر

۷۸۰ ماده

مودع و دبعه بی بالذات کیندوسی حفظ ایتدیگی کبی امناسندن برینه دخی
و یروب حفظ ایتدیره ییلور

۷۸۱ ماده

مکان و دبعه بی مستولی و محیط اولان حریق و بوتک مثلاً معذرتک
وقوعنده مودع امناسندن برینی بوله مدیغی حالده و دبعه بی هر کیمه
اولسه تسلیم ایده ییلور بو صورتده مودع حریقک زوانندن صکره
و دبعه بی استرداد ایتبویده ید اجنبیده تلف اولسه ضمان
لازم کلور

۷۸۲ ماده

مودعک آخره اعاره و ایجار و رهن ایتک مثلاً و دبعه ده تصرفاتی صحیح
دکلور

(باب ثالث)

(عقد ایداعده واقع اولان شرطک احکامی بیاننده در)

۷۸۳ ماده

عقد ایداعده ذکر اولسان شرط مفید و رعایتی ممکن ایسه معتبر اولوب
دکل ایسه لغو در

۷۸۴ ماده

برمتاعی ضایع اولور ایسه مودع اتی ضمان اولوق شرط یله ایداع صحیح
اولوب فقط شرط لغو در

۷۸۵ ماده

برمناعی انجیق صندیغی دروننده حفظ ایتک اوزره ایداع صحیح او اوب فقط شرط لغو در

۷۸۶ ماده

کذک مودع ودیعه بی بر منزل دروننده حرز و حفظ ده مساوی اولان اوطه لردن معین بر اوطه ده حفظ ایتک شرطیله ایداع صحیح او اوب انجیق شرط لغو در

صورت مزبورده حفظه تخصیص اولنان اوطه حرز و حفظ ده سائر لردن زیاده ایسه شرط معتبر اولغله مودع رک رعایت ایتیمی لازم کلور

مخالفت ایدر ایسه ضامن اولور

۷۸۷ ماده

متمدد منزل لردن برینی حفظه تخصیص ایله وقوعه جولان شرط اعتبار لغو یتده تعیین اوطه ایله واقع اولان شرط کیدر

۷۸۸ ماده

ودیعه بی فلان منزل کده حفظ ایله آخر منزلده حفظ ایله دیو صاحب ودیعه شرط ونهی ایتشیکن مودع اول منزلده حفظ ایتوب من غیر ضروره اول منزلدن حفظ ده دون اولان منزله وضع ایتدکده ودیعه ضایع اولسه مودع ضامن اولور

(باب رابع)

(ضمان ودیعه بی موجب اولان اسباب بیاننده در)

۷۸۹ ماده

ودیعه مثلیاتدن ایسه مثلی قیامتدن ایسه ضمانی موجب شیک و قوعی کونی اولان قیمتنی ضمان لازم کلور

مثلی و قیمی به متعلق بحث کتاب البوعده بیان اولمش در
 ماده ۷۹۰

مودع و دیعه بی رد و تسلیمی ممکن ایکن بعد الطلب صاحبسه
 تسلیم ایجاب بند، هلاک اولد قدره ضمان لازم
 کلور

مثلا بر کیمه نزدنده و دیعه اولان نقود موجوده بی صاحبی طلب
 ایندکده و بر محبوب بند، ضایع اولسه اول نقودی ضامن
 اولور

ماده ۷۹۱

مودع و دیعه بی صاحبک طلبنده خوف نفس یا خوف مال کبی مانع رد
 اولور برشی موجود اولد قدره اول مانعک زوالی معلوم اولد قجه مودعک
 رد و تسلیم دن امتناعه صلاحیتی وار در

مثلا بر کیمه نزدنده و دیعه اولان قلیجی صاحبک طلبیله تسلیم
 ایندکده اول قلیج ابله کسندوی و یا آخر کیمه بی اوراجفی
 عندند، متحقق اولسه شوسوء قصدک زوالی معلوم اولد قجه رد دن امتناع
 ایله بیلور

ماده ۷۹۲

صورت مذکورده قلیج شو طایفه اول کیمه نک تعدی و تقصیری
 اولد یعنی حالد ضایع اولسه ضمان لازم کلز اما اول سوء قصدک
 زوالی معلوم اولد قدره قلیجی صاحبسه رد دن امتناعه صلاحیتی اولماقله
 رد ایجاب بند، ضایع اولسه قیمتی ضامن اولور

ماده ۷۹۳

بر کیمه بر مدیونک آخره دین اقرار بی مشتمل اولوب اول مدیون دن
 و دیعه اخذ ایتمش اولد یعنی تمسکی با طلب اول مدیون نه رد ایتمدیکی
 حالد کتم و اخفایده چکی معلوم اولد قدره تمسکی امساک و اول مدیون دن
 منعه صلاحیتی وار در

اما اول مدیون دن دینی اقرار ایله چکی معلوم اولد یعنی صورتده تمسکی
 مدیون دن منعه صلاحیتی بو قدر

۷۹۴ ماده

مودعك اول تمسكى تمسك نامنه اولان كېسه به ويرمكه صلاحيتى
يوقدر

۷۹۵ ماده

صورت مذكوره ده تمسك نامنه اولان كېسه دعوا به قيام ايند كده
درونده اسملى محرر اولان شهود كندى اسملى كورم كجه اداء
شهادتدن امتناع ايند كارى حالده طرفندن تمسكى انجق شهوده
كوسترمكه مودعه امر اولور

۷۹۶ ماده

مودع حفظنده اولان وديعه نك حالى كېسه به بيان ايتوب
ورثه سنك دخى اول وديعه بي بيلدكار بى بيلدرك فوت اولد قده
وديعه عينا موجود اولسه مجهلا فوت اولمش اولغله تركه سندن
ضمان لازم كلور

۷۹۷ ماده

مودع وديعه بي مجهلا ديونى تركه سندن زياده اوله رق فوت اولوب
وديعه بعينها موجود اولسه صاحبي تمام اقيمتنى اله بوب غرماده
داخل اولور اما تركه ده عينا موجود ومثبت اولان وديعه به صاحبي
احق اولوب كاسا غرماداخله ايده من

۷۹۸ ماده

مودعه جنون عارض اولوب صحو وفاق سندن مايوس اولد قده قبل الجنة
اخذا تمش اولديغى وديعه عينا موجود اولسه صاحبي معتبر بر كقيل
كوسترك مجنونك مانندن تضمينه صلاحيتى واردر

۷۹۹ ماده

مودعك وديعه حقد و قوع بولان تعديسى ايله ضمان لازم كلور
مثلا بر كېسه كندوده وديعه اولان اقيجه بي امور بته صرفه استهلاك ايند كده
اول اقيجه بي ضامن اولور

۸۰۰ ماده

مودع وديعه بي صاحبك اذنى اولمقسز استعمال اينديكى حالده هلاك اولسه
ضمان لازم كلور

۸۰۱ ماده

بر کسسه کنندو به ابداع اولئسان بار کبری بلاذن استعمال ایتکله قیمتته نقصان طاری اولدوقده انجق نقصان قیمتتی ضامن اولور

۸۰۲ ماده

مودع ودیعه بی بلاذن امینی اولمیان کسسه به ابداع وتسلیم ایدوب بعدالمفارقة اول کسسه یدنده تعدی وتقصیری اولیهرق هلاک اولدوقده آخر کسسه به نسنه ترتب ایتیموب مودع اوله ضمان لازم کلور اما قبل المفارقة هلاک اولدیغی صورته ضمان یوقدر

۸۰۳ ماده

مودع ودیعه بی بلاذن آخر کسسه به اعاره وتسلیم ایتدکده ودیعه آخر کسسه یدنده تعدی وتقصیری اولقسنزین هلاک اولدوقده ضمان انجق مودعه لازم کلور

۸۰۴ ماده

بر کسسه کنندو به ابداع اولئسان بار کبری بلاذن آخره اعاره وتسلیم ایدوب آخر کسسه دخی بر مدت استعمال ایتکله قیمتته نقصان طاری اولسه نقصان قیمتتی انجق مودع ضامن اولور

۸۰۵ ماده

مودع زدننده اولان ودیعه بی بلاذن آخره ایجاره وتسلیم ایدوب آخر کسسه یدنده هلاک اولدوقده ضمان انجق مودعه لازم کلور

۸۰۶ ماده

مودع حفظنده اولان ودیعه بی بلاذن آخره رهن وتسلیم ایدوب آخر کسسه یدنده هلاک اولسه ضمان لازم کلور

۸۰۷ ماده

مودع ودیعه بی دیگر مال ایله قارشدیروب تمیز نده عسرت وکوجلاک اولسه ضمان لازم کلور اما سهولته تمیزی ممکن اولدیغی صورته ضمان لازم کلور

مثلا بر کسسه کندوده ودیعه اولان بغدایی دیگر بغدای ایله قارشدیروسه اول بغدایی ضامن اولور اما امانت التونی یاض اقیچه ایله قارشدیروسه ضمان لازم کلور

۸۰۸ ماده

مودعك قبضنده اولان وديعه بي آخر كسه بلاذن ديكر مال ايله
 قارشديروب تيميرنده عسرت اولسه ضمان انجق آخر كسه به
 لازم كلور

۸۰۹ ماده

مودعك يندنده ايكن صنعى اوليه رق ديكر مال ايله قارشان وديعه
 حفته ضمان يوقدر

مثلا برصندوق دروننده امانت كيسه دنلوب ايچنده اولان
 بياض اچمه ديكر بياض اچمه ايله قارشسه ضمان لازم
 كلز

فقط مودع وصاحب وديعه اول اچمه ده حصه لى مقدرى
 شريك اولور

۸۱۰ ماده

سمسار اولان كسه صانديغى اموالك ثمنلر ينى بريره قارشديروب
 عادت بلده دخی بووجهله جارى ايسه ضمان لازم كلز
 اما عرف بلده به مخالف اولوب تيميرنده دخی عسرت اولديغى
 صورتده ضمان لازم كلور

۸۱۱ ماده

مودع امينى اولان بر شخص معينه وديعه بي تسليمين ممنوع ايكن وديعه بي
 اول شخصه ويروب بعدالمفارقة يندنده هلاك اولدقده اول شخص
 وديعه بي حفظه غيرمقدر ايسه ياخودمقدر اولوبده مودعك حفظه
 مقدر آخر امينى موجود ايسه ضمان لازم كلور
 اما اول شخصه دن بشقه حفظه مقدر امينى موجود كل ايسه
 ضمان لازم كلز

مثلا بر كسه كندوده وديعه اولان باركبرى امينى اولان
 بر خاتونه تسليمين صاحبي منع ايتدكن صكره آخر امينى
 موجود ايكن باركبرى اول خاتونه ويروب بعدالمفارقة هلاك اولسه
 قيمتى ضامن اولور

۸۱۲ ماده

كذلك بر كسه كندوبه ايداع اولئان بار كبرى امناسندن معين برخادمنه
تسليمين ممنوع اولدقد نصكره آخرامين خادمي موجو دايكن بار كبرى
ممنوع اولان خادمه ويروب بهمد الفارقه ينده هلاك اولسه قيمتي

ضامن اولور

اما امناسندن آخراميني موجود دكل ايسه ضمان لازم كلز

۸۱۳ ماده

مودع بر محله كيدر اولدقده سفر دن ممنوع اولوب طريق دخي مخوف
دكل ايسه ياخود منع وخو فسدن بري يايكيسي بردن تحققي اولوب
انجق مودع اول محله سفر ايتكه مضطر ايسه ياخود سفر ي موجب
اضطراري اولوب فقط كيده چكي محل مسافه قربه ايسه ياخود بعينه
يعني اوچ كونك يول اولوب انجق مودك مكان ايدا عده وديعه بي
حفظه مقتدر اميني موجود دكل ايسه وديعه بي برابر كوتوره بيلور
وكتد يكي حالده وديعه تلف اولدقده ضمان بوقدر

اما شروط مذ كوره نك كليسي يابعضيسي بولمديغي حالده سفر
ايدوب وديعه دخي تلف اولسه ضمان لازم كلور

مثلا بر كسه نژنده امانت اولان متاع ايله براسفردن ممنوع اولوب سفر ي
موجب ضرورتي دخي بوغيبكن مسافه بعينه محله كيدوب اول
متاع ضايع اولسه ضمان لازم كلور

۸۱۴ ماده

مودع امانت اقيچه بي بلاذن آخره افراض وتسايم ايدوب صاحبي
بجيز اولسه اول اقيچه بي ضامن اولور

۸۱۵ ماده

مودع امانت اقيچه ايله صاحبنك آخره اولان ديني ادا ايتد كده صاحبي
راضى اولسه اول اقيچه بي ضامن اولور

۸۱۶ ماده

امانت حيوان مريض اولوب مودعك امر يله اكا آخركسه معالجه ايدوب
علاج دن تلف اولسه صاحبي مختير اولوب ديگر سه مودعه ديگر سه
علاج ايدن كسه به تضمين ايدنه بيلور

۸۱۷ ماده

معالجه ابدن كسه به تضمين ايتديكي صورتده اول حيوان مودعك مالى اولديغى معالجه ابدن كسه تك معلومى دكل ايسه اول دخی مودعه رجوع ايدنه بيلور
 امام مودعك مالى اولديغى بيلوركن معالجه ايتش ايسه رجوع ايدنه من

۸۱۸ ماده

ايداعى غير موقت اولان وديعهده مودعك فعايله واقع اولان تعدبنيك زواليله ضمان زائل وساقط اولور

اما ايداعى موقت اولوب وقتى حلول ايتد كدنصره واقع اولان تعدبنيك بعد الزوال وديعه هلاك اولسه ضمان ساقط اولماز

مثلا بر كسه كندوده بلاتوقيت ايداع اولنان مناعده واقع اولان استعمالنى ترك ايتد كدنصره مناع ضايع اولسه ضمان لازم كلز

كذلك وقت عقدن اعتبارا برآى تمامنه دكين ايداع اولنان مناعده آى تمامندن صكره واقع اولان استعمالنى بعدالترك اول مناع ضايع اولسه ضمان لازم كلور

۸۱۹ ماده

مودعك قوايله واقع اولان تعدبنيك زواليله هر حالده ضمان زائل وساقط اولماز

مثلا بر كسه امانت بر مالى صاحبينك طلب ايتديكي مجلسده اكا تسلطنندن خوف اولسه جق كسه حاضر دكل ايكن اول مال نزدنده صاحبي ايچون امانت ايد وكنى بعد الانكار ضايع اولوب مؤخر اول مال صاحبي ايچون نزدنده امانت ايد وكنى اقرار واعتراف ايتكله ضماندن تبرئه ذمت ايدنه من

صورت مزبورده قيباتدن اولوب ضايع اولان وديعه نك معلوم

اولد یغی حالده یوم انکارده اولان قیمتنی اولد یغی صورنده یوم
ایداعده اولان قیمتنی مودع ضامن اولور

۸۲۰ ماده

مودع امانت مالک بعضیسنی ویرمک اوزره تهدید و تخویف
اولوب ویرمدیکی حالده تلف نفس یا تلف طرف یا خود امانت
مالک جـله سنی اخذ دن حذر ایتدکده بعض مالی ویرسه ضمان
لازم کلیمز

اما حبس یا قید و بند یا خود کندی مالیدن اولدوق قدر
کفایه دن زاندینی اخذدن خوف ایدوب ویردکده مقدار مدفوعی
ضامن اولور

۸۲۱ ماده

ودیعه مودع یکنده نهب و غارت اولدوقده مودعه ضمان لازم کلیمز
صورت مذکورده غارت ایدن کسیسه ایله مودعک حق خصوصتی
وارد

۸۲۲ ماده

صاحب و دیعه فوت اولوب مودع و دیعه بی وارثه تسلیم مراد
ایتدکده حاکمه مراجعت ایدر

۸۲۳ ماده

صاحب و دیعه هر نه ویرمش ایسه موجود اولد یغی حالده انی آاور

۸۲۴ ماده

مودع بدنده برنوع امانت اقیچه کاسد اولوب عینا قائم اولدوقده عینتی
تسلیم لازم کلور

صورت مذکورده اقیچه تک صاحبی مجرد مودع بدنده کاسد اولغله
التون یا کشدن قیمتله مودعی تضمینه صلاحیتی یوقدر

اما مودع امانت اقيچه بي بعد الاستهلاك كاسد اولدوقده يوم استهلا كده
التون ياكشدن اولان قيمتي ضامن او اور

۸۲۵ ماده

غائب اولان صاحب وديعه نك اوزر ينه نفقه سي واجب اولان كسه بي
مودع يندنه وديعه اولان اقيچه اليه انفاقده حاكمه مراجعت ايدر
اكر بلا مراجعت صرف ايدرسه ضامن اولور

۸۲۶ ماده

وديعه نك نفقه سي و مؤنت ردي و نقلي جائز اولان محله اجرت نقليه سي
صاحبنه عائددر

۸۲۷ ماده

مودع نفقه به محتاج اولان وديعه بي صاحبي غائب اولدوقده اجباري
ممكن ايسه رأي حاكمه آخره اجبار ايدوب حاصل اولان اجرتدن
انفاق ايدر

اما اجباري غير ممكن ايسه رأي حاكمه ابتدا يا خود اوچ كون قدر
كندی ماليله انفاق ايدوب صاحبي ظهور ايتديكي حالده كذلك آخره
بيع و ثمنني الوب حفظ ايدر و مانندن مقدار مصر و فيله صاحب وديعه به
رجوع ايدر

اما اذن حاكم اولقسرين وقوعبولان مصر و فيله صاحبنه رجوع
ايدنه

۸۲۸ ماده

مودع صاحبي غائب اولوب حيات و عمتي معلوم اولميان وديعه بي
صاحبنك فوتي و ورثه سي بين ايدنجيه دكين حفظ ايدر

۸۲۹ ماده

مودع وديعه بي صاحبي خانه سنه و عيالنده اولان بر كسه يديته تسليم
ايتد كدن صكره صاحبنه قبل الوصول ضايع اولسه ضمان لازم كلن

۸۳۰ ماده

کوند زلری بر برینه حفظده معاوتلری معتاد اولان اهل سوقدن
بر کسه امانت متاعی کندو متاعیله دکانی درونته وضع و نهارا دکانی اچیق
براغوب طشره چیقده قده امانت متاع ضایع اولسه ضمان
لازم کلمز

۸۳۱ ماده

مودع امانت متاعی دکاننده پیشتخته اوزرنده براغوب و یانی اوزر بنه
یاتوب او بود قده متاع ضایع اولسه ضمان لازم کلور
اوتوردیغی برده او بوسه ضمان لازم کلمز

۸۳۲ ماده

مودع امانت مالی لاجل الحفظ باشی الته قویوب اومقله متاع ضایع
اولسه ضمان لازم کلمز

۸۳۳ ماده

مودع حربی وقوعنده و دیمه بی دیگر محله نقله مقتدر ایکن نقل ایتموب
محترق اولسه ضمان لازم کلور

۸۳۴ ماده

و دیمه نك فسا دندن خوف اولنوب صاحبی دخی غائب اولد قده
مودع اتی اذن حاکمه صائمغه صلاحیتی واردر
بو صورتده یعنی بدنده امانت قالور
اما صائموبده محافظه ایتک دخی جائزدر
و صائمدیغی حالده فساده کنسه ضمان لازم کلمز
واکر حاکم اتنی اولمغسزین صاتار ایسه قبل الفساد حاکمه وصول
ممکن ایسه ضامن اولور ممکن دکل ایسه ضامن اولماز

۸۳۵ ماده

ودبعه وقت صیفده کوه نمکه مستعد اواسه مودع اتی برره
سر ویده هوا ایله تبرید ایما مکه کوه انوب فساده کنسه ضمان لازم
کلز

۸۳۶ ماده

مودع ودبعه درونته موضوع اولان برمتاعی اونودوب ودبعه ایله برابر
صاحبنه تسلیم ایدوب صاحب ودبعه دخی مطلع اولدقدنصکره یدنده
ضایع اولسه صاحب ودبعه اول متاعی مودع ایچون ضامن اولور
اما قبل الاطلاع ضایع اواسه ضمان لازم کلز

(باب خامس)

(مودع وصاحب ودبعه نك تعدادی صورتنده)

(جریان ایدن احکام بیاننده در)

۸۳۷ ماده

مودع ایکی کسه نك بر مجلسده بشقه بشقه کندویه ابداع وتسلیم ایندکلری
بر مقدار اقیچه دن برینک کندی اقیچه سنی آخرک غیابنده تسلیمه
صلاحیتی واردر

۸۳۸ ماده

ایکی کسه ینلرنده مشترک مالی بر کسه یه معا ابداع وتسلیم ایندکلرنده
اول مال مثلیاتدن ایسه مودع صاحبلرندن برینک حصه معلومه سنی
آخرک غیابنده اذن حاکم اولمه سنی رد وتسلیم ایده بیلور
اما اول مال قیامتدن ایسه احد هما نك حصه سنی آخرک غیابنده دفع
وتسلیم ایده سنی

۸۳۹ ماده

قابل قسمت اولان بر مال ایکی کسه به ابداع وتسلیم اولندقدنه ینلرنده
مناصفه بعد التقسیم نصفتنی بری نصف دیگرینی دخی آخری الوب
حفظ ایدرلر

وهر بری کندی حفظنده اولان نصف مالی آخره ویرهمن
 اکر و پرو بدہ آخرک یدنده ایکن تعدی و تفصیری اولیدرق مالک کالیسی
 تاف اولسه نصف مالی ویرن کسه ضامن اولور
 والان کسه یه نسته لازم کلز
 اما اول مال قسمته قابل اولدیغی صورته مناوبه الیه حفظ ایدرل
 وانلرک یکد بکره مالی تسلیم سببیله اوزر لر یند نسته ترتب ایمن

عن اعضاء شورای	وکیل درس و عن اعضاء	رئیس جمعیت مجله
دوات	مجلس تدقیقات شرعیه	و عن اعضاء مجلس
سیف الدین	سیدخلیل	تدقیقات شرعیه
		عمر خلوصی

عن اعضاء شورای	عن اعضاء دیوان	عن اعضاء دیوان
دولت محمد	احکام عدلیه	احکام عدلیه
امین	احمد حلمی	احمد خلوصی

عن اعضاء مجلس	عن اعضاء مجلس تدقیقات	عن اعضاء جمعیت
تدقیقات شرعیه	شرعیه عینی روحی	مجله ابن عابدین زاده
علی		علاء الدین

عن اعضاء جمعیت مجله
 ومدير مکتب نواب السید
 یونس وهی

مطبعة عامره ده طبع و تمثیل اولمشدز
 فی ۱۴ جادی الاولی سنه ۱۲۸۸

Handwritten title or header at the top of the page.

Main body of handwritten text, appearing as a list or series of entries, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

✽ فهرس كتاب البيوع ✽

صفحه

عدد

- ۲ مضبطه صورتی
- ۱۳ (مقاله اولی) علم فقهک تعریف و تقسیمی حقه در
- ۱۴ (مقاله ثانیه) قواعد فقهیه بیاننده در
- ۲۴ ✽ کتاب اول ✽ بیوع حقه اولوب بر مقدمه ایله یدی پایه منقسمدر
- ۲۴ (مقدمه) بیوعه متعلق اصطلاحات فقهیه بیاننده در
- ۳۱ ✽ باب اول ✽ عده بیعه متعلق مسائل بیاننده اولوب بش فصلی
حاویدر
- ۳۱ (فصل اول) رکن بیع حقه در
- ۳۳ (فصل ثانی) قبولک ایجاب ووافق اولسنگ لزومی بیاننده در
- ۳۵ (فصل ثالث) مجلس بیع حقه در
- ۳۶ (فصل رابع) شرطله بیع حقه در
- ۳۷ (فصل خامس) اقاله بیع حقه در
- ۳۸ ✽ باب ثانی ✽ میعه متعلق مسائل بیاننده اولوب درت فصله
منقسمدر
- ۳۸ (فصل اول) میعک شروط و اوصافی حقه دره در
- ۳۹ (فصل ثانی) بیعی جائز اولوب اولیان شیر بیاننده در
- ۴۰ (فصلی ثالث) میعک کیفیت بیعه متعلق مواد بیاننده در
- ۴۴ (فصل رابع) صراحة ذکر اولمنقسمزین بیعه داخل اولوب
اولیان شیر بیاننده در
- ۴۶ ✽ باب ثالث ✽ ثمنه متعلق مسائل بیاننده اولوب ایکی فصلی حاویدر
- ۴۶ (فصل اول) ثمنک اوصافی واحوائنه مترتب اولان مواد
بیاننده در
- ۴۸ (فصل ثانی) وعده ایله صاتش حقه اولان مواد بیاننده در
- ۴۹ ✽ باب رابع ✽ بعد العقد ثمن و ثمنه تصرفه متعلق مسائل
بیاننده اولوب ایکی فصله منقسمدر

۴۹ (فصل اول) بعد العقد وقبل القبض بايك تمند و مشترينك

مبيعهه حق تصرفلى بيانده در

۴۹ (فصل ثانى) بعد العقد من ومبيك تزيد وتزيلي بيانده در

۵۲ *باب خامس* تسليم وتسله متعلق مسائل بيانده اولوب

التي فصللى حا ويدر

۵۲ (فصل اول) تسليم وتسلك حقيقت وكيفيتى بيانده در

۵۴ (فصل ثانى) مبيك حق حبسه دائر مواد بيانده در

۵۵ (فصل ثالث) مكان تسليم حقه در

۵۵ (فصل رابع) تسليم مؤنتى بعنى كلفتى ولو از م تماميتى بيانده در

۵۶ (فصل خامس) هلاك مبيعهه مترتب اولان مواد بيانده در

۵۷ (فصل سادس) سوم شراوسوم نظر حقه در

۵۸ *باب سادس* خيارات بيانده اولوب يدى فصللى حاويدر

۵۸ (فصل اول) خيار شرط بيانده در

۵۹ (فصل ثانى) خيار و صف بيانده در

۶۰ (فصل ثالث) خيار نقد حقه در

۶۱ (فصل رابع) خيار تعيين بيانده در

۶۲ (فصل خامس) خيار رؤيت حقه در

۶۴ (فصل سادس) خيار عيب بيانده در

۶۹ (فصل سابع) غبن وتغيرر بيانده در

۶۹ *باب سابع* مبيك انواع واحكامى بيانده اولوب التي

فصله منقسمدر

۷۰ (فصل اول) بيعك انواعى بيانده در

۷۱ (فصل ثانى) انواع بيوعك احكامى بيانده در

۷۲ (فصل ثالث) سلم حقه در

۷۴ (فصل رابع) استصناع بيانده در

۷۵ (فصل خامس) بيع مر يضك احكامى بيانده در

۷۶ (فصل سادس) بيع الوفا حقه در

جدول صواب وخطا

صواب	خطا	سطر	صفیہ
فقہہ	فقہیہ	۸	۳
فقہیہ	فقہ	۲۳	۵
قبضہ	قبضه	۱۲	۵۳
بیع مطلق	مبیع مطلق	۱۴	۶۴

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

محاط علم عالی و کالت پناهی لری بیورادینی اوزره علم فقہک امر دنیاہ
 تعلق ایند جهتی مناسکات و معاملات و عقوبات قسملرینه منقسم
 اولدینی کبی ملل تمدنه ک قوانین اساسیه سی دخی بواج قسمه تقسیم
 و معاملات قسمی قانون مدنی دیو توسیم اولور فقط بوعصر لده
 معاملات تجاریه پک زیاده توسع انباش اولدیغندن پولیچه و افلاس کبی
 پک چوق خصوصاً لده قانون اصلیدن استئنا اولمش و بومسائل
 استئنا یعنی حاوی بشقه جه برده تجارت قانوننامه سی تنظیم فلمشدر که
 خصوصیات تجاریه ده معمول به اولوب جهات سائر ده ینه قانون
 مدنی به مراجعت فلنیور مثلاً بر محکمه تجارتده تجارت قانونی حکمنجه
 رؤیت اولنان بدعوانک رهن و کفالت و وکالت کبی بعض خصوصیات
 متفرعه سنده قانون اصلی به مراجعت اولنه یور جرائدن نشأت ایند
 حقوق عادیه دعوا لده دخی بومنونال اوزره معامله اید یابور
 قانون مدنی به مقابل دولته علیه ده قدیم و حادثا ک چوق قوانین و نظامات
 یابمشدر و اگر چه بونلر کافه معاملات فصل و تسویه سنه کافی دکل
 ایسه ده علم فقہک معاملات قسمی بو خصوصده اولان احتیاجا ک کافی
 و وایبدر و دعاوی نیک شرع و قانونه حواله سنجه بعض مشکلات کور لیکده
 ایسه ده تمیز حقوق مجلس لری حکامک تحت ریاست لنده بوانه رق امور
 شرعیه بی شرعاً رؤیت ایتد کلری کبی مجالس تمیزده نظاما رؤیت اولنان
 ماده لر دخی انلرک معرفتله فصل و بومثلاًو مشکلا حل اولمقده در
 شوقدر که قوانین و نظامات ملکیه نیک اصل و مرجعی علم فقہ اوله رق
 نظاما رؤیت اولنان موادک دخی نیجه خصوصیات متفرعه سی مسائل
 فقہیه به تطبیق ایله فصل و قسم اولنه کلوب مجالس تمیز اعضا سی
 ایسه مسائل فقہیه به مطلع اولمق لندن کویا حاکم افندیلر قوانین
 و نظامات موضوعه نیک خار جنده اوله رق مراجعاتی استدک لری قابله
 دو که بورل نظر یله باقوب برطاقم سوء ظنلره ذهاب ایله کفتکویه باعث
 اوله بورل

دولت علیه نیک تجارت محکمه لنده دخی تجارت قانوننامه هما یونی
 دستور العمل اولوب دعوانک تجارتیه تعلق ایتمیان خصوصیات

متفرعه سنده عظیم مشکلات چکمه کرده در شوبله که اوروپا قانون بنده
مراجعت اولسه چونکه بونلر باراده سنیه موضوع قوانین اولدیغندن
محاکم دولته علیه ده مدار حکم اوله ماز شرعه حواله اولدوقده دخی محاکم
شرعیه اومثلاو خصوصات متفرعه ده مرا فعه بی اساسندن طومغه
مجبور اولور حالبو که ایکی محکمه نك اصول محاکمه سی اساسا مختلف
اولدیغندن بالطبع ایشده چناللق پیدا اولدیغنی جهتله بومثلاو
خصوصاتده محاکم تجار رتن محاکم شرعیه به مراجعت ایدیه میور
محاکم تجارت اعضاسی کتب فقهیه به مراجعت ایسون دینلور سه
بودخی قابل دکلدر زیرا فن فقهیه انتساب خصوصنده انلردخی مجالس
تمیز اعضاسیله هم حاددر

علم فقه ایسه بر بحر بی پایان اولوب بوندن درر مسائل لازمه بی اسنباط
ایله حل مسئله ایده بیلك خیلیدن خیلی مهارت و ملکه به موقوفدر
علی الخصوص مذهب حنفی اوزره طبقات متفاوته ده پك چوق
مجتهدلر کلوب اختلافات کثیره وقوعبولمش و فقه حنفی فقه شافعی کی
تقیح ایدیه بوب پك متعصب و متشنت اولشدر ایسته بوجه اقوال متخالفه
ایچنده قول صحیحی تمیز ایله حوادنك اکانظیفنده عظیم عسرت وارددر
قالدیکه تبدل اعصار ایله عرف و عاده متبنی اولان مسائل فقهیه دخی
تبدل ایدر مثلا قدمای فقها عندنده اشترا اولته جق خانه نك بر اوطه سنی
کورمك کافیدر و متاخرین عندنده هر اوطه سنی کورمك لازمدر
بوایسه عن دلیل بر اختلاف اولیوب بلکه انشأآت حقیقه عرف و عادتک
اختلافندن نشأآت ایشدر که مقدا خانه لک هر اوطه سی بر طرز
اوزره یا ایله کلدیکنندن بر اوطه سنی کورمك سسارینی کورمکن معنی
ایمش موخرأ خانه لک اوطه لری مختلف یا بلق عادت اولدیغندن
هر اوطه سنی کورمك لازم کلمشدر حقیقت حالده لازم اولان کیفیت
ایسه مقصد شرایه کوره رعلم کافی حاصل ایتمکن عسارت اولسیله
اصل قاعده شرعیه تغیر ایتموب فقط بونك حواده امر تطبیقی
تبدل احوال زمان ایله تبدل ایدور بومثلاو اختلاف زمانی ایله
اختلاف رهانی یعنی فرق و تمیز ایتمك دخی خیلی دفته محتاجدر

مسائل فقهیه بی احاطه ایله غورینه اطلاع ایسه پک کوچدر و برارانق
 مسائل فقه حنفی بی جمع واحاطه ایتک اوزره عصرک فقهها و فضلا سی
 جمع ایدیلرک تاتار خانیه و فتاوی جهانگیریه کبی کتابلر تألیفنه همت
 اولنمش ایسه ده بنه بالجمله فروع فقهیه و اختلافات مذهبییه حصر و احاطه
 ایدیله ما مشدر

وفی الواقع کتب فتاوی حوادنک قواعد فقهیه به تطبیقنه دائر ویرلمش اولان
 فتواری حاوی مؤلفات دیمک اولوب حالبوکه بونجه عصر لر دنبرو
 سادات حنفیه طرفندن ویرلمش اولان فتاوانک جمع واحاطه سی نقدر
 دشوار اولدیغی محتاج بیان دکلدیر بناء علیه (ابن نجیم) برطاقم قواعد
 و مسائل کلیه بی جمع ایدرک بونلرک تحتده فروع فقهیه علی وجه
 الاحاطه درج ایلک یولنده برکوزل چغراچش ایسه ده اندن صکره کی
 عصرلرک عالم وفقیه یتشدر مک یولنده اولکی سماحتی کور یله مدیکندن
 انک اثرینه اقتفا ایله اچش اولدیغی چغری شاهراه ایله بیله جک ذاتلر
 ظهور یله بو یولده بدل جهد ایللرینه مساعداولما مشدر و شمعی
 ایسه هر طرفده علوم شرعیه ده مهارتلو ذواته ندرت کلدیکندن
 محاکم نظامیه ده لدی الایجاب کتب فقهیه به مر اجعتله حل شبهه
 ایله بیله جک اعضا بولتدر مق شویله طورسون ممالک محروسه ده کائن
 بو قدر محاکم شرعیه به کافی قضات بولق مشکل اولمشدر

بناء علی ذلك اختلافاتن عاری و یا لکن اقوال مختاره بی حاوی اولق
 اوزره معاملات فقهیه دائر سهل المأخذ برکتاب یا پلسه هر کس قولایلقله
 مطالعه ایدرک معاملاتنی اکا تطبیق و بو یله مضبوط برکتاب اولدیغی
 حالده نائب افتدیلر عظیم فائده سی اوله جنی کبی مجالس نظامیه
 اعضا سیله امر ادارهده بولنن امور بن دخی بالمطالعه مسائل شرعیه به
 اندساب ایله لدی الایجاب ایشلرینی وسعاری مرتبه شرعیه
 توفیق ایدرلر وهم محاکم شرعیه ده معتبر و مرعی وهمده مجالس نظامیه ده
 حقوق دعواری ایچون قانون وضعندن مستغنی اولور مطالعه سنه مبنی
 او یله بر اثر جایلاک وجوده کلسی خیالی وقت دنبرو آرزو اولنور بر کیفیت

اولوب حتی بونک ایچون مجلس تنظیمات دأره سنده بر جمعیت علیه تشکیل
ایدلمش و خلیجه مسائل یازلمش ایکن حیز فعله کله میوب بودخی (الامور
مر هونۀ باوقا تها) حکمنجه نأسیسی اهم اولان برچوق مواد خیره کبی
مغبوط اعصار اولان عصر محاسن حصر همایونه قالمشدر

موفقیته جلیله حضرت پادشاهی ثمره فیض بهره سی اوله رق
مشاهد اعین افتخار اولان بونجه آثار حسنه صره سنده بودخی
حصوله کلهک اوزره علم فقهدن عصرک احتیاجاتنه کوره روز مره
ظهوره کلان معاملاک تطبیقنه کافی اوله بیله جک اوله بر اثر خیرک
وجوده کتورلمسی امر اهی عاجز نینه حواله بیورلمش اولدیغندن
بر موجب اراده علیه دیوان احکام عدلیه دأره سنده بالاجتماع فقهک
معاملات قسیمدن کثیر الوقوع و معاملات عصره کوره بدیهی الزوم
اولان مواد حقنده سادات حقیقه نک اقوال معتبره سی جمع ایدبله رک
متعدد کتابره تقسیم و احکام عدلیه اسمیله توسیم اولنق اوزره بر مجله
ترتینه بالابتدای مقدمه سبیله کتاب اولی ختام بوله رق بر نسخنه سی
ذات حقایق ایات حضرت فتوی پناهی به ویرلدیکی کبی علم فقهده
مهارت و معلومات کافیه سی اولان دیگر بعض ذوات فخرانه دخی
بر نسخنه سی بالاعطاء اولنان اخطارات اوزرینه تعدیلات لازمه اجرا
اولندقدن صکره تبیض ایله حضور حقایق ظهور و کالت پناهلرینه
عرض اولندی بونک اسان عربی به نقل و ترجمه سی در دست اولدیغی کبی
دیگر کتابلر دخی جمع و تألیف اولنق اوزره در

بالطالعه محاط علم عالی بیوریلور که مقدمه نک ایکنجی مقاله سی
(ابن نجیم) ایله انک مسدکنه سالک اولان فقهانک جمع ایدلگری قواعد
فقیه اولوب حکام شرع برنقل صریح بولمقچیه یا لکن بونلره حکم
ایده من لیکن مسائل فقهیه نک انضباطنه کلی فائده لری اوله رق ارباب
مطالعه مسائلی ادله سبیله ضبط ایتمش اولورلر و مأمورین سآره به
هر خصوصده مرجع اوله ییلور و بونلره بر آدم معاملاتنی مهمماکن
شرعه توفیق و تقریب ایده ییلور بناء علیه کتاب یا خود باب عنوانیه

یازیلوب مقدمه درج اولمشدر کتب فقهیه ده اکثریا مسائل ابله
مبایدی مخلوط اولهرق ذکر اولمش ایسه ده بوجله ده هرکابه متعلق
اولان اصطلاحات اول کتک مقدمه سی اولق اوزره ذکر اولنهرق
مسائل سازجه ترتیب اوزره یازیلوب فقط بومسائل اساسیه بی ایضاح
ضممنده مثال اولهرق کتب فتا وادن برخیلی مسائل درج
وعلاوه اولمشدر

فی زماننا جریان ایدن اخذ و اعطا اکثریا بعض شرائطه مربوط
اولوب مذهب حنفیه ایسه صلب عقد ده در میان اولنان انواع
شرائطک اکثری بیعی مفسد اولد یعنی جهتنله کتب الیوعک الک
مهم مجتبی (بیع بالشرط) فصلی اولهرق جمعیت عاجزانه مزجه پک
چوق بحث و مناظره بی موجب اولد یغندن مبا حثات جاریه تک
خلاصه سی بوجه اتی اراد اولنق مناسب کورلمشدر

(بیع بالشرط) حفته اکثر مجتهدینک اقوالی یکدیگره مخالفدر مذهب
مالکیده مدت جزیه ایچون ومذهب حنبلیده علی الاطلاق بابع کندوسی
ایچون مبیعه منفعت مخصوصه شرطایده بیلور لکن بابعده بوضاحت
اولوبده مشتری طرفنده اولماسی رأی و قیاسه مخالف کورینور امام
اعظم رحمة الله علیه حضر تریله هم عصر اولوبده مؤخر اتباعی
منقرض اولان مجتهد لردن (ابن ابی لیلی) ایله (ابن شبرمه) رحمة الله
علیهما حضر تینی دخی بو خصوصده یکدیگره ضد تام اولهرق
بررآیده بولمشلردر شویله که ابن ابی لیلی عندنده علی العموم
بیع وشرط فاسد و ابن شبرمه عندنده علی الاطلاق هم بیع جائز
وهمه شرط جائزدر

مذهب ابن ابی لیلی (المسلمون عند شروطهم) حدیث شریفه مباین
کورینور ابن شبرمه مذهبی بوحدیث شریفه تمامیه موافق ایسه ده بابع
ومشتری اجراسی جائز و قابل اولمیان شرطلر در میان ایده بیلوب شرطه
رعایت ایسه بقدر الامکان اولق فقها عندنده مسلمان دن اولمسيله شرطه

رعایت مسئله سی تخصیص و استانشا قبول ایدر بر قاعده در بناء علی ذلك
 مذ هب حنفیه بر طریق متوسط اتحاد اوله رقی ببعك شرائطی جائز
 و (مفسد) و (لغو) دیوا و حج قسمه تقسیم اولمشدر شویله که عقد ببعك
 مقتضا سندن اولیوب یا خود مقتضای عقده یعنی تأیید ایتویوده احد
 طرفینه نافع اولان شرط مفسد واکا معلق اولان بیع فاسد اولور
 و بر طرفه نفعی اولایان شرطه بیع صحیح و شرط لغودر زیرایع و شرادن
 مقصد تمليك و تملك خصوصی یعنی بلامانع و مزاحم مشتریك میبیه و بیابك
 ثمنه مالك اولسی کیفیتدر حالبو که بر طرفه نافع اولان شرطك اجرا سنی
 اولطرف طالب و طرف آخراندن هارب اوله رقی منازعه میه مؤدی اوله بیلور
 بو صورتده ایسه عقد بیع تمام اولما مش دیمك اولور فقط عرف و عادت
 منازعه بی قاطع اولدیغندن علی الاطلاق شرط متعارف ایله بیع
 تجویز اولمشدر

معاملات تجاریه بروجه مشروح ذاتا مستثنی بر حالده اولوب اصنافك
 اکثر یسنده دخی بر معامله متعارفه تقرر ایتدیکنه و عرف طاری دخی
 معتبر اولدیغنه نظرافسادی موضوع بحث اوله جق یالکر بر طاقم متفرق
 و مشتت الش ویرش اید نلرك خارج از عرف و عادت ایتدکلی شرطلر
 فالوب بونلرك دخی چندان دکری و بحث کوتورر یری اولدیغندن
 معاملات عصرک تیسیری ایچون مذ هب حنفینك خارجنده اوله رقی
 این شبرمه مذ هبك اختیاری مناسب کورلیوب سار فصللرده اولدی یعنی
 کبی باب اولك دردنجی فصلنده دخی مذ هب حنفی اوزره بیعی مفسد
 اولایان شرطلرك بیانیه اکتفا اولمشدر

الحاصل بوجه ده مذ هب حنفینك خارجنه چیقلمیوب سواد مندرجه سنك
 اکثری الحاله هذه فتوا خانه ده معتبر و معمول به اولدی یعنی جهته بونلر
 حنفیه بجهت لزوم کورلر فقطینه فقهای حنفیه دن بعض فحول ائمه نك
 اقوال معتبره سی ناسه ارفق و مصلحت عصره اوفق اوقات حسیه اختیاری
 اولمش ایدو کندن بونلرك ماخذ مقبوله و اسباب موجبه سی بروجه
 اتی بیان اولنور

بوز طقسان بدنجی وایکی یوزیشنجی ماده لر موجبجه معدومک بیجی صحیح دکدر حالبوکه کل وانسکنار کبی شکوفه وسبز هومیوه محصولاتی متلاحق الورود اوله رق بعض افرادی ظهور ایتمدن دیکر بعض افرادی حصوله کلوب کچرا ولدینجی جهته لاکثر یا بومثلا و لک ظهور ایتمش وایده جنک اولان محصولاتی طوپدن اوله رق صائلق عرف و عادت اولمشدر و بومثلا و محصولاته موجوده تبعاً معدومک دخی ربار اوله رق طوپدن صائلسنی (امام محمد بن حسن الشیبانی) رحمة الله علیه حضرت تبری استخسانا تجوز بیورمش و (امام فضلی) و (شمس الأئمة الحلوانی) و (ابو بکر بن فضل) رحمة الله علیهم انک قولیه افتنا ایتمش اولد فلرندن وناسی بومثلا و عرف و عادت لرندن کچورمک قابل اوله میوب حالبوکه معاملات ناسی فساده نسبتدن ایسه مهما امکان صحته حل ایتمک اولی اولد یغندن بو مجله ده دخی قول محمد بالترجیح ایکی یوز بدنجی ماده اکا موافق اوله رق یازلمشدر

(صبره) مسئله سنده مثلاً کبله سی شوقدر غروشه اولق اوزره بر یغین بغدادی صائلد قدده (امام اعظم) رحمة الله علیه حضرت تلرینک عندنده یا لکن بر کبله سی حقیقه بیع صحیح اولور واما مین رحمة الله علیهما عندلرنده اول یغین تماماً صائلس اوله رق قاج کیله چیقارسه اکا کوره ثنی و برلک لازم کلوب معاملات ناسی تیسیر ایتمک حسبیله صاحب هدایه کبی نیجه فقها دخی بو خصوصده انلرک قولنی اختیار ایلمش اولد فلرندن ایکی یوز بکر منجی ماده اول منوال اوزره تخریر قلمشدر

امام اعظم حضرت تلرینک عندنده خیبار شرطک مدتی اوج کوندن زیاده اوله میوب امام مین عندنده ایسه هر قاج کون مقاوله اولنورسه جائز اولد یغنه و بو خصوصده دخی انلرک قولی حال و مصلحته اوفق کورلدیکنه مبنی اختیار اولنه رق او چیوز نجی ماده ده مدت مطلق اوله رق درج اولمشدر

خیبار نقد ده دخی بو اختلاف جاری اولوب بونده مدتک اطلاقاً خصوصنده (امام محمد) علیه رحمة الصمد حضرت تبری منفرد ایسه ده مصلحت ناسه اوفق اولق حسبیله انک قولی اختیار اولنه رق

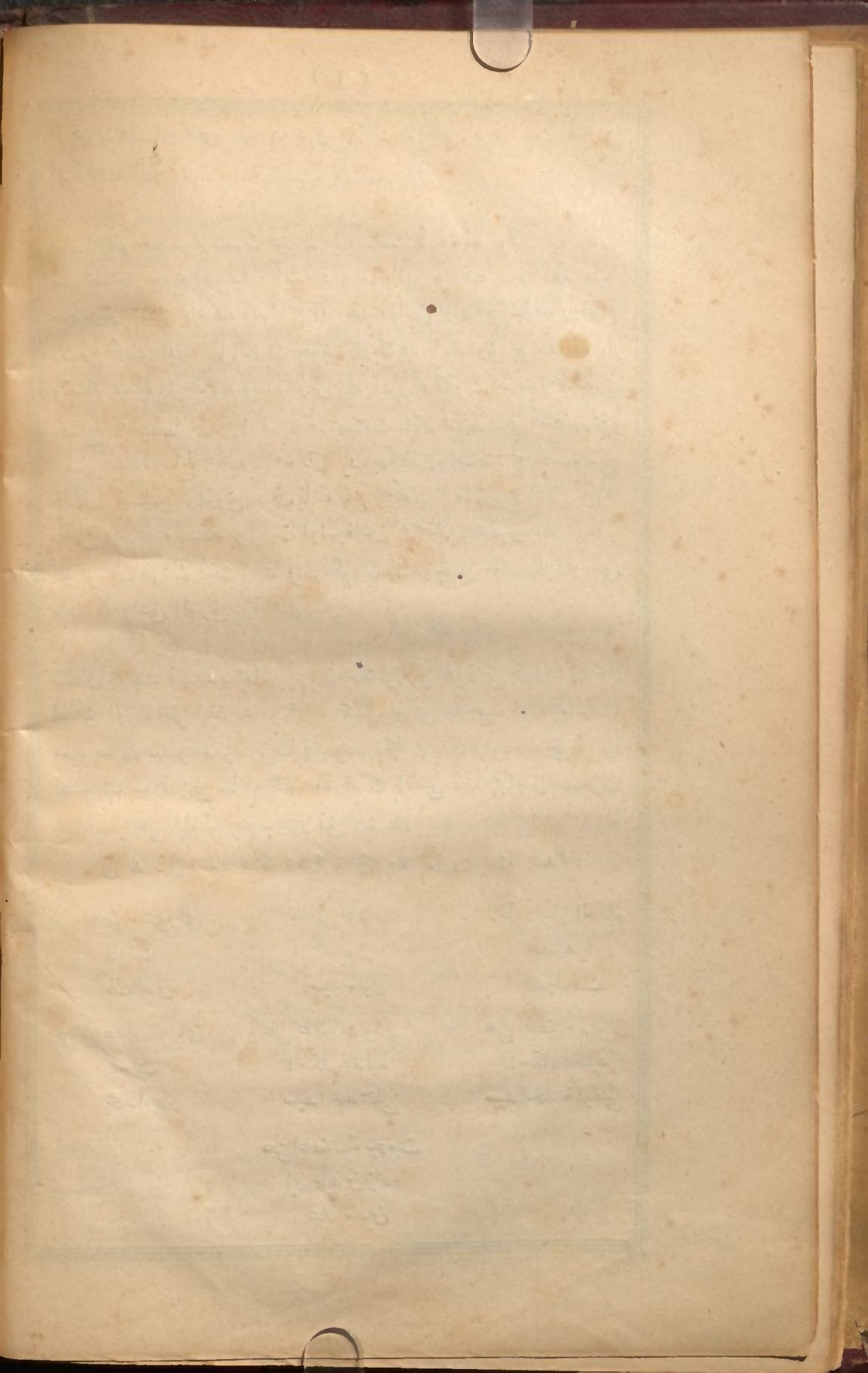
اوچیزون اوو چینی ماده ده دخی فلان وقته قدر دیو مدت اطلاق
اوزره براعلمشدر

امام اعظم حضرت تریبک عنده استصناعا منعقد اولان بیعدن
مستصنع رجوع ایده بیلور ایسه ده امام ابو یوسف رحمة الله علیه
حضرت تریبک عنده مصنوع تعریفه موافق اولدینی حالده رجوع
ایدن شمدی ایسه عالمده بک چوق کار کاهله یا پیه رقی بونجه طویله
وتفکر و واپورلر مقوله و سپارش ایله یادیرله کلوب استصناع کیفیت
مصالح جسمیه چار به دن اولسایله مستصنع عقد استصناعی فسخده بخیر
اولسی نیجه مصالح جسمیه بی اخلال ایده جکندن واستصناع خصوصی
خلاف قیاس اوله رقی عرفی ناسه بینی استحسانا مشروع اولان سلمه
مقیس و عرفه مستند بر کیفیت اولدیغدن مصلحت عصره نظرا امام
ابو یوسف قولنک اختیار ینه لزیم کور بهرک اوچیزون طقسان ایکنی
ماده کاموافق اوله رقی یازمشدر

مسائل مجتهد فیهاده امام المسلمین حضرت تریبی هر قنغی قول ایله عمل
اولنقی اوزره امر ایدرسه موجبجه عمل اولنقی واجب اولدیغدن
معروضات مبسوطه نزد حقایق وفد وکالت پناهیلرنده دخی قرین
نصوب پیوردینی حالده مجله ملفوفه تک بالاسی خط همایون حضرت
خلاف پناهی ایله توشیح بیورلق یابنیده

فی ۸ ذی الحجه سنه ۲۸۵ و فی ۱۰ مارت سنه ۲۸۵

عن اعضاء شورای	مفتش اوقاف	ناظر دیوان احکام
دوات	همایون	عدلیه
سیف الدین	سیدخلیل	اجد جودت
عن اعضاء شورای	عن اعضاء دیوان	عن اعضاء دیوان
دوات	احکام عدلیه	احکام عدلیه
محمد امین	سید احمد حللی	سید احمد خلوصی
	عن اعضاء جمعیت	
	ابن عابدین زاده	
	علاء الدین	

احكام عدليه
بر مقدمه ايلاه كتابي شاملدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(صورت خط هما یون
موجز بنجبه عمل اوانه)

(مقدمه)

(ایکی مقاله بی حاویدر)

(مقاله اولی)

علم فقهک تعریف و تقسیم حقیقه در

۱ ماده

علم فقه مسائل شرعیہ عملیہ بی بہتکدر

مسائل فقیہہ یا امر آخرتہ تعلق ایدر که احکام عبادتدر و یا خود امر
دنیاہ تعلق ایدر که مناسکات و معاملات و عقوبات قسملرینه تقسیم
اولنور شویله که جناب حق بو نظام عالمک وقت مقدره دک بقاسی
اراده ایدوب بوایسه نوع انسانک بقاسنه ونوعک بقاسی تناسل وتوالد
ایچون ذکور و اناتسک از دوا جنه منوطدر و برده نوعک بقاسی
اشخاصک عدم انقط. عیله در انسان ایسه اعتدال مزاجی حسیله

بقاد غذا و لباس و مسکنجه امور صناعیه به محتاج اولور بودخی افرادی
 یکنده تعاون و اشتراك حصولنه توقف ایدر الحاصل انسان مدنی
 الطبع اولد یغندن سائر حیوانات کبی منفردا یشایه میوب بسط بساط
 مدنیت ایله یکدیگره معاونت و مشارکتہ محتاجدر حالو که هر شخص
 کند و به ملامت اولان شیبی طلب و مناجم اولان شیبه غضب ایدر
 اولد یغندن یکنلرند عدل و نظا مک خلدن محفوظ قالمسی ایچون کرک
 ازدواج و کرک مابه التمدن اولان تعاون و اشتراك خصوصاً صلرند برطاقم
 قوانین مؤیده شرعیه به محتاج اولور که اولکبسی فقہک منکات قسمی
 وایکبسی معاملات قسمیدر و امر تمدنک بوموال اوزره پایدار اولسی
 ایچون احکام جزا ترتیبی لازم کلوب بودخی فقہک عقوبات
 قسمیدر

اشبو معاملات قسمنک کثیر الو قوع اولان مسائلی کتب معتبره دن
 جمع ایله کتابلره و کتابلر بابلره و بابلر فصلاره تقسیم اولنق اوزره بوجمله نک
 تألیفه امدار اولنلدر ایشته محاکمه معمول به اوله حق مسائل
 فرعیه بوجه آتی ابواب و فصوله ذکر اولنه حق مسائلد
 انجق محققین فقہام سائل فقہیه بی برطاقم قواعد کلیه به
 ارجاع ایتشلردر که هر بری نیجه مسائلی محیط و مشتمل اوله رق
 کتب فقہیه ده مسلماتن اولق اوزره بو مسائلك اثباتی ایچون
 دلیل اتخاذ اولنور و اول امرده بوقوا عدک تفهمی مسائله استیناس
 حاصل ایدر و مسائلك ذهلرده تقرینه وسیله اولور بناء علی ذلك
 طقسان طقوز قاعده فقہیه جمع ایله مقصوده شروعدن مقدم بوجه
 آتی مقاله ثابیه اولق اوزره ایراد اولنور و اگرچه بونلردن بعضیسی
 منفردا اخذ اولنلرده بعض مسائلیاتی بونلور ایسه ده یکدیگر بینی
 تخصص و تقیید ایتدکلرندن من حیث المجموع کلیت و عمومیتلرینه
 خلل کلز

(مقاله ثانیه)

(قواعد فقهیه بیانده در)

۲ ماده

برایشدن مقصدنه ایسه حکم اکا کوره در
یعنی برایش اوزرینه ترتب ایده جک حکم اول ایشدن مقصدنه ایسه اکا
کوره اولور

۳ ماده

عقودده اعتبار مقاصد ومعانی په در الفاظ ومبانی په دکدر
بناء علی ذلك (بیع بالوفا) ده رهن حکمی جریان ایدر

۴ ماده

شک ایله یقین زائل اولماز

۵ ماده

برشیک بولندیغی حال اوزره قالمسی اصلدر

۶ ماده

قدیم قدیمی اوزره ترک اولور

۷ ماده

ضرر قدیم اولماز

۸ ماده

برائت ذمت اصلدر

بناء علی ذلك برکیمسه برینک مالنی تلف ایدوبده مقدارنده اختلاف
ایسدل سوز متلفک اولوب مال صاحبی ادعایتدیگی زیاده بی اثباته
محتاج اولور

۹ ماده

صفات عارضه ده اصل اولان عدمدر

مثلا (شرکت مضاربه) ده کار اولوب اولدیغنده اختلاف اولتسه عدمی
اصل اولدیغنه بناء سوز مضاربک اولوب صاحب سرمایه کار اولدیغنی
اثباته محتاج اولور

۱۰ ماده

بر زمانه ثابت اولان شیتک خلافتنه دلیل اولمد ججه بقاسیله حکم وانور
بناء علی ذلک بر زمانه بر شی بر کیسه تک ملکی اولدی یعنی
ثابت اولسه ملکیتی از له ایدن بر حال اولمد ججه ملکیتک بقاسیله
حکم اولنور

۱۱ ماده

بر امر حادثک اقرب اوقاته اضافتی اصلدر
یعنی حادث اولان برایشک سبب وزمان وقوعنده اختلاف
اولسه زمان بعیده نسبتی اثبات اولمد ججه حاله اقرب اولان زمانه
نسبت اولنور

۱۲ ماده

کلامده اصل اولان معنای حقیقیدر

۱۳ ماده

تصریح مقابله سنده دلالته اعتبار یوقدر

۱۴ ماده

موردنصده اجتهاده مساغ یوقدر

۱۵ ماده

علی خلاف القیاس ثابت اولان شی ساره مقبس علیه اولماز

۱۶ ماده

اجتهاد ایله اجتهاد نقض اولماز

۱۷ ماده

مشقت تسیری جلب ایدر

یعنی صعوبت سبب تسهیل اولور و طاراق وقتنده وسعت کوستر تک

لازم کلور

قرض وحواله و حجر کبی پک چوق احکام فقهیه بواصله متفرعدر

وفقهائک احکام شرعیده کوستر دکلی رخص و تخفیفات هب

یوقا عده دن استخراج اولمشدر

۱۸ ماده

رایش ضیق اولاد قده منسع اولور
یعنی برایشده مشقت کوریلنجه رخصت و وسعت کوستریلور

۱۹ ماده

ضرر و مقابله بالضرر یوقدر

۲۰ ماده

ضرر ازاله اولور

۲۱ ماده

ضرر و تلمیذ نوع اولان شیلری مباح قیلر

۲۲ ماده

ضرر و تلمیذ کندو مقدار لرنجه تقدیر اولور

۲۳ ماده

بر عذر ایچون جائز اولان شی اول عذرک زوا لیله باطل اولور

۲۴ ماده

مانع زائل اولد قده تنوع عودت ایدر

۲۵ ماده

بر ضرر کندو مثلیله ازاله اولنه ماز

۲۶ ماده

ضرر عامی دفع ایچون ضرر خاص اختیار اولور

طیب جاهلی منع ایتمک بو اصلدن تفرع ایدر

۲۷ ماده

ضرر اشد ضرر اخف ایله ازاله اولور

۲۸ ماده

ایکی فساد تعارض ایتمک کده اخفی ارتکاب ایله اعظمه تک چاره سنه

باقیلور

۲۹ ماده

اهون شیرین اختیار اولور

۳۰ ماده

دفع مفاسد جلب منافعدن اولادر

۳۱ ماده

ضرر بقدر الامکان دفع اولتور

۳۲ ماده

حاجت عمومی اولسون خصوصی اولسون ضرورت منزله سنه تنزیل اولتور

بیع بالوفانک تجویزی بوقیلد ندرکه بخسارا اهاپسینده بورج تکثر

ایند کده کوریلان احتیاج اوزرینه بو معامله مرعی الاجرا

اولشدیر

۳۳ ماده

اضطرار غیرک حقیقی ابطال ایتمز

بناء علی ذلک برآدم ابح قالوبده برینک الکنی یسه بعده قیمتنی ویرمسی

لازم کلور

۳۴ ماده

المسی ممنوع اولان شیئک ویرمسی دخی ممنوع اولور

۳۵ ماده

ایشلمسی ممنوع اولان شیئک استمسی دخی ممنوع اولور

۳۶ ماده

عادت محکمدر

یعنی حکم شرعی بی اثبات ایچون عرف وعادت حکم فیلتور کرک عام

اولسون و کرک خاص اولسون

۳۷ ماده

ناسک استعمالی برحمتدرکه انکله عمل واجب اولور

۳۸ ماده

عاده ممنوع اولان شی حقیقه ممنوع کبیدر

۳۹ ماده

ازماک تغیریه احکامک تغیری انکار اولنه ماز

۴۰ ماده

عادتک دلالتیه معنای حقیقی ترک اولتور

۴۱ ماده

عادت انجق مطرد یاخود غالب اولدوقده معتبر اولور

۴۲ ماده

اعتبار غالب شایعه اولوب نادره دکدر

۴۳ ماده

عرفا معروف اولان شی شرط قلمش کیدر

۴۴ ماده

بین التجار معروف اولان شی ینلرنده مشروط کیدر

۴۵ ماده

عرف ایله تعیین نص ایله تعیین کیدر

۴۶ ماده

مانع ومقتضی تعارض ایندکده مانع تقدیم اولنور

بناء علی ذلك برآدم بورجلیسی بدنده مرهون اولان مائی اخره صاته ماز

۴۷ ماده

وجودده بر شینه تابع اولان حکمده دخی اکاتب اولور

بناء علی ذلك برکبه حیوان صا تلد قده قارنده کی یاور یسی دخی تبعاً

صا تلمش اولور

۴۸ ماده

تابع اولان شینه ابروجه حکم ویربله من

مثلاً بر حیوانک قارنده کی یاور یسی ابروجه صا تیله من

۴۹ ماده

بر شینه مالک اولان کیسه اول شیشک ضرور یاتندن اولان شینه دخی

مالک اولور

مثلاً بر خانه بی صاتون الان کیسه اکاموصل اولان طریقده دخی مالک او اور

۵۰ ماده

اصل ساقط اولدقده فرع دخی ساقط اولور

۵۱ ماده

ساقط اولان شی عودت ایتمز

یعنی کیدن کیروکلز

۵۲ ماده

رشی باطل اولدقده انک ضمننده کی شی دخی باطل اولور

۵۳ ماده

اصلاک ایفاسی قابل اولمدیغی حالده بدلی ایفا اولنور

۵۴ ماده

باذات تجویز اولنمیان شی بالتبع تجویز اولنه یلور
مثلا مشتری میبعی قبض ایچون بابعی توکیسل ایتسه جاز اولماز
اما اشترا ایلدیکی ذخیره بی اولجوب قویق ایچون بایعه چوالی و یروب
اودخی ذخیره بی چواله وضع ایدیجک ضمه و تبا قبض بولنور

۵۵ ماده

ابتداء تجویز اولنمیان شی بقاء تجویز اولنه یلور
مثلا حصه شایعه بی هبه ایتک صحیح دکدر اما برمال موهوبک
بر حصه شایعه سنه بر مستحق چیقوده ضبط ایتسه هبه باطل اولیر
حصه باقیه موهوب لهک مالی اولور

۵۶ ماده

بقا ایتادن اسهلدر

۵۷ ماده

تبرع ایجق قبض ابله تمام اولور
مثلا بر آدم برینه برشی هبه ایتسه قبل القبض هبه تمام اولماز

۵۸ ماده

رعیه یعنی تبعه اوزرینه تصرف مصلحته منوطدر

۵۹ ماده

ولایت خاصه ولایت عامه دن اقوادر
مثلا متولی و قتمک ولایتی قاضینک ولایتدن اقوادر

۶۰ ماده

کلامک اعمالی اهمالندن اولادر
یعنی بر کلامک بر معنایه حملی ممکن اولد قبحه اهمال یعنی معناسز اعتبار
اولنما ملیدر

۶۱ ماده

معنای حقیقی متعذر اولد قده مجازه کید یلور

۶۲ ماده

بر کلامک اعمالی ممکن اولماز ایسه اهمال اولنور
یعنی بر کلامک حقیقی و مجازی بر معنایه حملی ممکن اولماز ایسه اولحاله
مهمل یعنی معناسز براغیلور

۶۳ ماده

متجزی اولیان بر شئیك بعضی ذکر ایتك کفی ذکر کبیر

۶۴ ماده

مطلق اطلاق اوزره جاری اولور

اگر نص یا خود دلالة تقید دلیلی بولتماز ایسه

۶۵ ماده

حاضرده کی وصف لغو و غایبده کی وصف معتبردر

مثلا بایع مجلس بیعده حاضر اولان بر قیر آتی صاته جن اولدیغی حالده

شو یاغز آتی شو قدر بیک غرو شه صاتم دیسه ایجابی معتبر اولوب یاغز

تعبیری لغو اولور اما میدانده اولیان بر قیر آتی یاغز دیو صاتسه وصف

معتبر اولماق بیع منقذ اولماز

۶۶ ماده

سؤال جوابده اعا ده اولنش عد اولور

یعنی تصدیق اولسان بر سؤالده نه دیننش ایسه مجیب اتی سوننش

حکمنده در

۶۷ ماده

ساکته برسوز اسناد اولتماز

لکن معرض حاجتده سکوت بیاندر

یعنی سکوت این کیسه به شوسوزی سوننش اولدی دینلر

لکن سو بلیه جک یرده سکوت ایتسی اقرار و بیان عد اولور

۶۸ ماده

بر شئیك امور باطنه ده دلیلی اول شئیك مقامنه قائم اولور

یعنی حقیقته اطلاع متعسر اولان امور باطنه ده دلیل ظاهر یسی ایله حکم اولور

۶۹ ماده

مکاتبه مخاطبه کبیر

۷۰ ماده

دلسترک اشارات معهوده سی لسان ایله بیان کبیر

۷۱ ماده

ترجمانک قولی هر خصوصده قبول اولور

۷۲ ماده

خطاسی ظاهر اولان ظنه اعتبار یوقدر

۷۳ ماده

سندہ مستند اولان احتمال ایله بخت یوقدر

مثلا بر کیمسه ورته سندن برینه شوقدر غروش بورجی اولدیغنی اقرار
ایندیکی تقدیرده اگر مرض موتنده ایسه دیگر ورته تصدیق ایتدیگجه
یواقراری بخت دکلد زبرا دیگر ورته دن مال قاچمرق احتمالی مرض
موتہ مستنددر اما حال صحتنده ایسه اقراری معتبر اولور واول حالده
اولان احتمال مجرد برنوع توهم اولدیغندن اقرارک بختینه مانع اولماز

۷۴ ماده

توهم اعتبار یوقدر

۷۵ ماده

برهان ایله ثابت اولان شی عیان ثابت کبیدر

۷۶ ماده

بینه مدعی ایچون ویمین منکر اوزرینه در

۷۷ ماده

بینه خلاف ظاهری اثبات ایچون ویمین اصلی ابقا ایچوندر

۷۸ ماده

بینه بخت تعدیه واقرا بخت قاصره در

۷۹ ماده

کشی اقرار یله مؤاخذه اولنور

۸۰ ماده

تناقض ایله بخت قالماز لکن متناقضک علیهنه اولان حکمه خلل کلز
مثلا شاهد لر شهادت لر دن رجوع ایله تناقض ایتدیگرنده شهادت لری
بخت اولماز لکن اولیکی شهادت لری او زرینه قاضی حکم ایتش ایسه
بو حکم دخی بوز یله میوب محکوم بهی شاهد لک تصمین ایتسی لازم کلور

۸۱ ماده

اصل ثابت اولدیغنی حالده فرعک ثابت اولدیغنی واردر

مثلا بر کیمسه فلائک فلائه شوقدر غروش دینی واردر بن دخی اکا

تفيليم ديسه واصبلك انكارى اوزر بته دان ادعا ايتسه مبلغ من بورى
كفيلك ويرسى لازم كلور

۸۲ ماده

شرطك ثبوتى عندنده اكا معلق اولان شينك ثبوتى لازم اولور

۸۳ ماده

بقدر الامكان شرطه مراعات اولتق لازم كلور

۸۴ ماده

وعدل صورت تعلبى اکتسابيله لازم اولور

مثلا سن بومالى فلان آدمه صبات اكر الحقه سنى ويرمن ايسه بن ويررم
ديسه ومالى الان الحقه بن ويرمسه بووعدى ايدن كيمسه نك الحقه بن

ويرمى لازم كلور

۸۵ ماده

برشبنك نفعى ضمانتى مقابله سنده در

يعنى برشى تلف اولديغى تقديرده خسارى گيمه عايد ايسه انك ضماننده
ديك اولوب اول كيمسه نك بووجهله ضمانتى اول شى ايله انتفاعه مقابل

اولور

مثلا خييار عيب ايله رد اولنان برحيوانى مشتري قوللانش اولسندن
طولايى بايع اجرت اله ماز زيرا قبل الرد تلف اوليدى خسارى مشتري به

عايد اوله جق ايدى

۸۶ ماده

اجرت ايله ضمان مجتمعا اولور

۸۷ ماده

مضرت منفعت مقابله سنده در

يعنى برشبنك منفعتنه نائل اولان انك مضرتنه متحمل اولور

۸۸ ماده

كلفت نعمته ونعمت كلفته كوه در

۸۹ ماده

برفعلك حكيمى فاعلنه مضاف قلنور

ومحبر اولدجه آمرينه مضاف قلنور

۹۰ ماده

مباشری یعنی بالذات فاعل ایله منسوب بجمیع اولدوقده حکم اول فاعله
مضاف قنور

مثلا برینک طریق عامده قازمش اولدیغی قوی بی یه دیکری برینک حیوانی
القابله اتلاف ایتسه اوضامن اولوب قوی بی حفر ایدن کیسه به ضمان لازم کلز

۹۱ ماده

جواز شرعی ضمانه منافی اولور

مثلا بر آدمک کندو ملکنده قازمش اولدیغی قوی بی یه برینک حیوانی
دوشوب تلف اولسه ضمان لازم کلز

۹۲ ماده

مباشری متعمد اولسه ضامن اولور

۹۳ ماده

منسوب متعمد اولدوقجه ضامن اولماز

۹۴ ماده

حیواناتک کندو لکسندن اولهرق جنایت ومضرتی هدردر

۹۵ ماده

غیرک ملکنده تصرفله امر ایتمک باطلدر

۹۶ ماده

برکسندن ملکنده الک اذنی اولقسرین آخر برکیسه نک تصرف ایتسی
جائز دکلدر

۹۷ ماده

بلا سبب مشروع برینک مانی برکیسه نک اخذ ایلسی جائز اولماز

۹۸ ماده

برشیده سبب تملک تبدیلی اول شیئک تبدیلی مقابله منه قائمدر

۹۹ ماده

کیکه برشیئی وقتندن اول استعمال ایله ایسه محرومیئله معاتب اولور

۱۰۰ ماده

هرکیکه کندو طرفندن تمام اولان شیئی نقض ایتمکله سعی ایدر ایسه

سعی مردوددر

کتاب اول

(بیوع حقه‌ده اولوب بر مقدمه ایله یدی بابه منقسمدر)

مقدمه

(بیوعه متعلق اصطلاحات فقهیه بیانشده در)

۱۰۱ ماده

ایجاب انشای تصرف ایچون ابتدا سویلنیلان سوزدر که تصرف انکله اثبات اولنور

۱۰۲ ماده

قبول انشای تصرف ایچون ثابا سویلنیلان سوزدر که انکله عقد تمام اولور

۱۰۳ ماده

عقد طرفینک بر خصوصی التزام و تعهد ایتملیدر که ایجاب و قبولک ارتباطدن عبارتدر

۱۰۴ ماده

انعقاد ایجاب و قبولک متعلقنده اثری ظاهر اوله جق وجهله یکدیگره بروجه مشروع تعلیقدر

۱۰۵ ماده

بیع مالی ماله د کشمکدر که منعقد یا خود غیر منعقد اولور

۱۰۶ ماده

بیع منعقد انعقاد بولان بیع دیمک اوله رق صحیح و فاسد و نافذ و موقوفه تقسیم اولنور

۱۰۷ ماده

بیع غیر منعقد بیع باطلدر

۱۰۸ ماده

بیع صحیح یعنی بیع جائز ذاتا و وصفنا مشروع اولان بیعدر

۱۰۹ ماده

بیع فاسد اصلا صحیح اولوبده و صفا صحیح اولمان یعنی ذاتا منعقد اولوبده بعض اوصاف خارجییه سی اعتباریله مشروع اولمان بیعدر

باب سابعه باق

۱۱۰ ماده

بیع باطل اصلا صحیح اولمیان بیعدر

۱۱۱ ماده

بیع موقوف غیرک حتی تعلق ایدن بیعدر بیع فضولی کپی

۱۱۲ ماده

فضولی بیغراذن شرعی دیگر بر کیمسه نک حقننده تصرف ایدن کیمسه در

۱۱۳ ماده

بیع نافذ غیرک حتی تعلق ایتیمان بیعدر که لازم و غیر لازم قسملرینه

منقسم اولور

۱۱۴ ماده

بیع لازم خیار ایدن عاری اولان بیع نافذدر

۱۱۵ ماده

بیع غیر لازم کند و سنده خیار ایدن بر بسی بولنان بیع نافذدر

۱۱۶ ماده

خیار مخیرک دیگر نتکم باب مخصوصنده بیان اولنه جقدر

۱۱۷ ماده

بیع بات بیع قطعی دیگر

۱۱۸ ماده

بیع الوفا بر کیمسه بر مالی آخره ثمنی رد ایتد کده کپرو و یرمک اوزره

شوقدر غروشه صا تمقدر که مشتری مبیع الیه انتفاع ایلمنه نظرا بیع

جائز حکمنده و طرفین بونی فسخنه مقصددر اولدقلری جهتهله بیع فاسد

حکمنده و مشتری مبیعی آخره صاته مدبخی جهتهله رهن حکمنده در

۱۱۹ ماده

بیع بالاستقلال بابع بر مالی استیجار ایتک اوزره وفاء بیع ایتکدر

۱۲۰ ماده

بیع مبیع اعتبار یله دخی درت قسمه تقسیم اولنور

قسم اول ثمن مقابله سنده دیگر مالی صا تمقدر که بیوعک المشهوری

بو اولد یغندن بوکا بیع تسمیه اولنور

قسم ثانی صرف و قسم ثالث بیع مقایضه و قسم رابع سلمدر

۱۲۱ ماده

صرف نقدی بقده بیع ایتمکه ر که ترکیه اجته بوزنق تعیر او انور

۱۲۲ ماده

بیع عقاضه عینی عینہ یعنی غیر از نقدین مالی مالہ تبادلہ ایتمکه ر که
لسان ترکیده طرانیہ دیلور

۱۲۳ ماده

سلم وؤجلی مجده صائق یعنی پیشین پاره البه ویره سی یه مال لمقدر

۱۲۴ ماده

استصناع ر شی یا عبق اوزره اهل صنعت المہ عقد مقاولہ ایتمکه ر که
یاپاہ (صنع) ویا دیرانہ (مستصنع) ویا پیلار شئہ (مصنوع) دیلور

۱۲۵ ماده

ملك انسانك مالك اولد بغی شیدر کرک اعیان اولسون و کرک منافع

اولسون

۱۲۶ ماده

مال طبع انسانی مائل اولوبده وقت حاجت ایچون ادخار اولدیلان
شیدر که منقوله و غیر منقوله شامل اولور

۱۲۷ ماده

مال مقوم ایکی معنایه استعمال اولور

بری انتفاعی مباح اولان شیدر

دیگری مال محرز دیمکه ر مثلا کزده ایکن باقی غیر متموم اولوب اصطیاد

المہ احراز اولمقدمه مال متموم اولور

۱۲۸ ماده

منقول بر محلدن محل آخره نقلی ممکن اولان شیدر که نقود و عروضه

و حیوانات و مکملات و موزوناته شامل اولور

۱۲۹ ماده

غیر منقول عقار دیسلان خانه و اراضی منهلو محل آخره نقلی ممکن

اولبان شیدر

۱۳۰ ماده

نقود نقدک جمعی اولوب التون و کوشدن عبارتدر

۱۳۱ ماده

عروض عرضك چي اولوب نقد و چيدا نادن و مكيلات
و سوزونادن بشقه او لان متاع رقاش امثالی شيلدر

۱۳۲ ماده

مقدرات كيل يا وزن با عابني يا ذراع اليه مقدراري تعين اولان شيلر
اولوب مكيلات و موزونات و عدديات و مذبوحات شامل اولور

۱۳۳ ماده

كيلي و مكيل كيل اليه او چيلان شي

۱۳۴ ماده

وزني و موزون طار چيلان شي

۱۳۵ ماده

عددي و محدود صا چيلان شي

۱۳۶ ماده

ذري و مذروع ارشون اليه او چيلان شي

۱۳۷ ماده

محدود حدود و سئورلري قابل تعين اولان عقار

۱۳۸ ماده

مشاع حصص شايه بي حاوي اولان شي

۱۳۹ ماده

حصه شايه مال مشترك هر جزئه ساري و شامل اولان سهمدر

۱۴۰ ماده

جنس شامل اولديغي افرادي بيشده غرضجه تفاوت فاحش

اولياي شيلدر

۱۴۱ ماده

جزاف و مجازفه كوتوري بازار ديمكدر

۱۴۲ ماده

حق مرور آخرك ملكندن كيمك حقيدر

۱۴۳ ماده

حق شرب برنهردن نصيب معين معلومدر

۱۴۴ ماده

حق مسيل برخانه نك خارجه صويي وسيلي اقق وطمه لق حقيدر

۱۴۵ ماده

مثلي چارشو وپازارده معتدبه يعني بهائك اختلافي موجب برتفاوتسن
مثلي بولسان شيدر

۱۴۶ ماده

قيمي چارشو وپازارده مثلي بولميان ياخود بولنورسده فيا تجه متفاوت
اولان شيدر

۱۴۷ ماده

عدديات متقاربه آحاد وافرادي بيتسده قيمتجه تفاوت اوليان
معدوداندر كه هب مثليا تندر

۱۴۸ ماده

عدديات متفاوته آحاد وافرادي بيتسده قيمتجه تفاوت بولسان
معدوداندر كه هب قيميا تدر معدود اولور

۱۴۹ ماده

ركن البيع يعني ميبك ماهيني مالي ماله دكشمكدر عبارت اولوب
انجق بوكا دلالت ايتك حسبيله ايجاب وقبوله دخي (ركن بيع) اطلاق
اولنور

۱۵۰ ماده

محل البيع ميبعدن عبارتدر

۱۵۱ ماده

مبيع صايتلان شي كه بيعده تعين ايدن عيندر ويعدن مقصود اصلي
اودر زرا انتفاع انجق اعيان ايله اولوب ثمن مبادله امواله وسيله در

۱۵۲ ماده

ثمن صايتلان شيك بهاسيدر كه ذمه تعلق ايدن شيدر

۱۵۳ ماده

ثمن مسمي طرفينك بالتراضي تسميه وتعيين ايشد كلري ثمندر
كرك قيمت حقيقيه به مطابق اولسون وكرك ناقص يازاند اولسون

۱۵۴ ماده

قیمت بر مالک بهای حقیقه سیدر

۱۵۵ ماده

مثنی مثنی مقابلنده صائش شی

۱۵۶ ماده

تأجیل دینی بروقت معینه تعلیق وتأخیر اینکدر

۱۵۷ ماده

تقسیمت دینی متعدد و معین وقتلرده تأدیه ایتمک اوزره تأجیلدر

۱۵۸ ماده

دین ذمته ثابت اولان شیدر

مثلا بر کیسه تک ذمته شوقدر غروش بورجی و میدانده موجود اولمیان

شوقدر غروش و میدانده موجود اولان ایچنه تک یا خود بر بیغین بغسداک

قبل الافراز بر مقدار معینی هب دین قیلندندر

۱۵۹ ماده

عین معین و مشخص اولان شیدر

مثلا بر خانه و برات و برصندا ایه و میدانده موجود بر بیغین بغسداک

و بر مقدار ایچنه هب اعیانندندر

۱۶۰ ماده

بایع مال صائتان

۱۶۱ ماده

مشتری صائتان الان

۱۶۲ ماده

متبایعان بایع ایله مشترکدر که (عاقدین) دخی دینور

۱۶۳ ماده

اقاله عقد بیعی رفع وازاله اینکدر

۱۶۴ ماده

تغیر الدائمق

ماده ۱۶۵

غبن فاحش عرو ضده نصف عشر و حیوانانده عشر و عقارده

خمس مقداری و پادها زیاده الدا بقدر

ماده ۱۶۶

قدیم اولدر که اولنی پلور کسنه اربیه

(حقد بینه متعلق مسائل بیننده اولوب ایش فصلی حادیدر)

(فصل اول)

(رکن بیع حقدده در)

۱۶۷ ماده

ایجاب و قبول ایله بیع منعقد اولور

۱۶۸ ماده

بیعده ایجاب و قبول عرف و عادت بلده ده انشایی بیع ایچون مستعمل اولان لفظلر در که بونلره بازاراق کسیلوب لسانمزده خیرلشقی تمیز اولور

۱۶۹ ماده

ایجاب و قبول ایچون اکثریا ماغی صیفه بی استعمال اولور مثلا بابع شو متاعی سکا یوزغروشه صاندم و مشتری دخی الدم و یا خود مشتری الدم و بده بابع صاندم دیسه بیع منعقد اولوب اولکی صورتده (صاندم) لفظی ایجاب و (الدم) لفظی قبول و ایکنجی صورتده الدم لفظی ایجاب و صاندم لفظی قبولدر

و کذا بابع صاندم برنده و بردم و یا خود نمالک ایتدم دیوب مشتری دخی الدم برنده راضی اولدم و یا خود قبول ایلدم دیسه بیع منعقد اولور

۱۷۰ ماده

الورم و صتام کبی مضارع صیفه سیله حال مراد اولورسه بیع منعقد اولور و اگر استقبال مراد اولورسه منعقد اولور

۱۷۱ ماده

اله جقم صاته جقم کبی وعد مجرد معناسنه اولان مستقبل صیفه سیله بیع منعقد اولور

(۳۱)
۱۷۲ ماده

صات و صاتون ال کبی امر صیغه سبیله دخی بیع منعقد اولماز فقط بطریق الاقنضا حاله دلالت ایدن امر ایله دخی بیع منعقد اولور مثلا مشتری شو مالی بکا شو قدر غروشه صات دیوب با بیع دخی صاتم دیسه بیع منعقد اولماز

اما با بیع بومالی شو قدر غروشه ال دیوب مشتری دخی الدم دیسه یا خود مشتری الدم دیوب با بیع دخی ال و یا خود وار خیر بنی کور دیسه بیع منعقد اولور

زیرا بومقامده ال و یا خود وار خیر بنی کور تعبیر لری اشته صاتم ال دیبکدر

۱۷۳ ماده

ایجاب و قبول شفاهما اولدینی کبی مکاتبه ایله دخی اولور

۱۷۴ ماده

داسرک اشارت معروفه سبیله بیع منعقد اولور

۱۷۵ ماده

ایجاب و قبولدن مقصد اصلی که تراضی طرفیندربو کادلالت ایدن مبادله

فعلیه ایله دخی بیع منعقد اولور

و بوکا (بیع تعاطی) دینلور

مثلا بازار لقسز و لاقردیسز مشتری الحقیقی و ربوب الکجی دخی اکا

اککی و برسه بیع منعقد اولور

و کذا مشتری الحقیقی و ربوب قارپوزی السه و با بیع سکوت ایتسه ینه بیع

منعقد اولور

و کذلک مشتری بغدادی المی ایچون بغدادیجی به بش التون و ربوب وشو

بغدادی قاجه صاتیورسین دیوب اودخی کیله سی برالتونه دیمسی اوزر ینه

مشتری سکوت ایتدکن صکره بغدادی استدیکننده با بیع یارین و یریرم

دیسه و بینلرنده ایجاب و قبول جریان ایتسه بیع ینه منعقد اولور

حتی فرداسی بغدادی کیله سی بریحق التونه چیمسه با بیع ینه برالتون فی ایله

و یرمکه مجبور اولور و بالعکس بغدادیک بها سی تنزل ایتسه مشتری

بوندن طولانی اولیٰ فی ایله المقدن امتناع ایده مز
 كذلك مشتری بولمک شورا سندن بکا شو قدر غروشلق طارت دیمسی
 اوزرینه قصاب دخی کسوب طار قسه بیع منعقد اولوب مشتری المقدن
 امتناع ایده مز
 ۱۷۶ ماده

بعد العقد ثمنک تپد بلی و یا خود تزید و یا تنزیلی ایله تکرار بازاراق
 اولند قده عقد ثانی معتبردر
 مثلاً برمالک یوز غروشه بازارلخی کسالد کدن صکره بر یوزلک التونه
 یا خود یوز اون و یا طقسان غروشه تکرار بازاراق اولند قده عقد ثانی
 معتبردر

(فصل ثانی)

(قبولک ایجابیه موافقی اولسنک لزومی بیاننددر)

۱۷۷ ماده

عاقیدنن بری هر نه ایله نه بی ایجاب ایدرسه دیکری دخی بعینهما انکله
 انی قبول ایتمک لازمدر
 یوقسه ثمنی یا خود ثمنی تبعیض و تفریق ایتمکه صلاحیتی یوقدر
 مثلاً بابع مشتری به شو قاشی سکا یوز غروشه صاندم دید کده مشتری
 اولوجهله قبول ایدرسه تماما اوقاشی یوز غروشه الور
 یوقسه اول قاشی یا خود نصفی الی غروشه قبوللانه مز
 و کذا شویکی حیوانی اوج بیک غروشه صاندم دید کده مشتری قبول
 ایدرسه ایکسینی اوج بیک غروشه الور اما ایکسیندن برینی بیک بشیوز
 غروشه الهماز

۱۷۸ ماده

قبولک ایجابیه ضمنا موافقی کا فیدر

مثلاً بائع شو مالی سکا بیک غروشه صاندم دیوب مشتری دخی بیک
 بشیوز غروشه الدم دیسه بیع بیک غروش اوزرینه منعقد اولور
 انجق اول مجلسده بائع اول زیاده بی قبول ایدرسه مشتری طرفندن
 زیاده قلمش اولان بشیوز غروشک دخی اعطاسی لازم کلور
 و کذا مشتری شو مالی بیک غروشه الدم دیوب بائع دخی سکر یوز غروشه
 و یردم دیسه بیع منعقد اولوب ایکیوزک حط و تنزیلی لازم کلور
 ماده ۱۷۹

متبایعاندن بری متعدد شیلرک بهالزینی تفصیل ایتمه بیله صفتقه واحده
 ایله یعنی طوپدن اوله رق بیعی ایجاب ایتمکده دیگرى دخی اولوجهله
 قبول ایدرک مجموع ثمن ایله مجموع میعی اله بیلور
 یوقسه صفتقه بی تفریق ایدرک ایچندن دیلدیکنی ذکر اولئان بها سیله
 قبول ایدوب المقده نخیز کلدر

مثلاً بائع شوا یکی حیوانی اوج بیک غروشه صاندم شو بیک غروشه و بو
 ایکی بیک غروشه و یاخود هر بری بیک بشر یوز غروشه در دیسه مشتری
 ایکیسینی اوج بیک غروشه اله بیلور
 یوقسه ایکیسندن دیلدیکنی ذکر اولئان بها سیله اله ماز
 و کذا بائع شوا اوج طوپ قاشی یوزر غروشه صاندم دیوب مشتری دخی
 برطوپنی بوز غروشه یاخود ایکی طوپنی ایکیوز غروشه قبول ایتم دیسه
 بیع منعقد اولور
 ماده ۱۸۰

متبایعاندن بری متعدد شیلرک بهالزینی تفصیل و بشقه بشقه بیعی
 ایجاب ایتمدیکی صورتده دیگرى دیلدیکنی ثمن مسما سیله قبول ایتمه
 بیع منعقد اولور

مثلاً بائع متعدد میبعک بهالزینی تفصیل و تعیین ایله برابر صاندم لفظنی
 دخی تکرار ایده رک شونی بیک غروشه صاندم و بونی ایکی بیک غروشه
 صاندم دیرسه اول حالده مشتری ایکیسندن برینی معین اولان بها سیله
 قبول ایدوب اله بیلور

(فصل ثالث)

(مجلس بیع حقه در)

۱۸۱ ماده

مجلس بیع بازارق ایچون اولئان اجتماعدر

۱۸۲ ماده

مجلس بیعه بعد الايجاب نهایت مجلسه فدر طرفین مخیردر
مثلا متبايعان دن بری مجلس بیعه بومالی شو قدر غروشه صاندم یا خود
الدم دیو بیعی ایجاب ایسه دیگر دی در عقب الدم یا خود صاندم دیو بده
بر مدت ارسه سی کچد کدن صکره بنه اول مجلسده قبول ایسه بیع منعقد
اولوب هر نقدر مجلس اوزون اوزادی به سور مش و ایجاب و قبولک
ارسه سی خیلی اوزامش اولسه ده ضرر و برهن

۱۸۳ ماده

بعد الايجاب قبل القبول احد طرفیندن اعراضه دلالت ایدر بقول
یا خود فعل بوانور ایسه ایجاب باطل اولوب قبوله محل قالماز
مثلا متبايعان دن بری صاندم یا خود الدم دید کدن صکره ایکسندن
بر یسی بشقه برایشله یا خود برد بکر بحث و مذاکره ابله مشغول اولسه
ایجاب باطل اولوب ان دن صکره قبول ایله بیع منعقد اولماز

۱۸۴ ماده

متبايعان دن بری بیعی ایجاب ایدوب ایچق دیگر ینک قبولان دن اول
رجوع ایسه ایجاب باطل اولوب ان دن صکره قبول ایله بیع منعقد اولماز
مثلا بايع بومتاعی شو قدر غروشه صاندم دیو بده مشتری قبول ایتم
دیعدین رجوع ایسه مشتری ینک صکره دن قبول ایتم دیسه بیع منعقد اولماز

۱۸۵ ماده

قبل القبول ایچک تکراری ایجاب اولی ابطال ایدوب ایجاب ثانی به
اعتبار اولور

مثلا بايع بومالی یوز غروشه صاندم دید کدن صکره هنوز مشتری
قبول ایتم دیعدین دونوب یوز بکر می غروشه صاندم دیسه و مشتری قبول
ایسه ایجاب اوله اعتبار اولوب بیع یوز بکر می غروش اوزر بنه منعقد اولور

(فصل رابع)

(شرطه بیع حقه در)

۱۸۶ ماده

عقد بیعک مقتضاستندن اولان شرطه بیع صحیح و شرط معتبر اولور
مثلا بابع قبض ثمن ایدنجیه دك مبیعی حبس ایتك شرطه صاقدقه
بو شرط بیعه ضرر و بره یوب بلکه مقتضای عقدی بیاندر

۱۸۷ ماده

مقتضای عقدی تأیید ایدن شرطه بیع صحیح و شرط معتبردر
مثلا فلان شبی ترهین ایتك یا خود شوادی کفیل و یرمك شرطه
برشی صاتمق صحیح و شرط معتبردر

حتی مشتری بو شرطه رعایت ایتز ابدسه بابع مبیعی فسخ ایده یلور
زیرا بو شرطه مقتضای عقد اولان تسلیم ثمنی تأیید ایلر

۱۸۸ ماده

معارف یعنی عرف و عادت بلده ده جاری اولان شرطه بیع دخی صحیح
و شرط معتبردر

مثلا کورکی قابلامق و کلیدی یرینه بخلامق و یرتق البسه بی یامه مق
شرطه صاتمق صحیح اولوب بو شرطه دخی بابعك رعایت ایتمی
لازم کلور

۱۸۹ ماده

احد عاقدینه نفعی اولمیان شرطه بیع صحیح اولوب انجق شرط فاسددر
مثلا آخره صاتمق یا خود مر عایه صالبو یرمك شرطه بر حیوانی
صاتمق صحیح اولوب فقط شرط لغودر

(فصل خامس)

(اقاله بیع حقه‌ده در)

۱۹۰ ماده

عاقدين بعد العقد رضائيه بيعة اقاله ايده بيلور ل

۱۹۱ ماده

بيع كبي (اقاله) دخي ايجاب و قبول ايله اولور
مثلا عاقديندن بري بيعة اقاله يا خود فسخ ايتدم و ديكرى قبول ايتدم
ديسه و يا خود بري بيعة اقاله ايت و ديكرى ايتدم ديسه اقاله صحيح يعنى
بيع منفسخ اولور

۱۹۲ ماده

ايجاب و قبول مقامنه قائم اولان تعاطى صور تيله دخي اقاله صحيح اولور

۱۹۳ ماده

بيع كبي اقاله ده دخي اتحاد مجلس لازمدر
يعنى مجلس ايجابده قبول بولمق لازم كلوب بوقسه عاقديندن بري بيعة
اقاله ايتدم ديويده ديكرى اول مجلسده قبول ايتدمين مجلس بوزاسه
يا خود احد طرفيندن اعراضه دلالت ايدر برشى صادر اولسه بعده
ديكر ينك قبولى مفيد اولماز

۱۹۴ ماده

حين اقاله ده مبيع مشترى يند قائم و موجود اولوق شرطدر
بناء عليه مبيع تلف اولماش ايسه اقاله صحيح اولماز

۱۹۵ ماده

مبيعك بعضيى تلف اولسه باقبسنده اقاله جائزدر
مثلا بايع اكينيله برابر ملكى اولان ارضى صنوبده مشترى اكينى بچد كدن
صكره اقاله ايلسدل ارضده نمندن حصه سيله اقاله صحيح اولور

۱۹۶ ماده

نمك تلف اولسي اقاله نك صحته مانع دكلدر

(باب ثانی)

(مبیعہ متعلق مسائل بیانندہ اولوب درت فصلہ منقسمدر)

(فصل اول)

(مبیعہ شروط و اوصافی حقندہ در)

۱۹۷ ماده

مبیعہ موجود اولسی لازمدر

۱۹۸ ماده

مبیعہ تسلیمی ممکن و مقدر اولقی لازمدر

۱۹۹ ماده

مبیعہ مال مقوم اولسی لازمدر

۲۰۰ ماده

مبیعہ مشترییک معلومی اولقی لازمدر

۲۰۱ ماده

مبیعہ معلومیستی سائرندن تمیز ایدہ جک حال و وصفنی بیان ایله حاصل اولور

مثلا شو قدر کیله قرجه بغدادی یا خود فلان و فلان حدود ایله محدود

اولان عرصه دیو صاتلسه مبیع معلوم و بیع صحیح اولور

۲۰۲ ماده

مبیع مجلس بیعده حاضر ایسه اشارت حسیه کافیدر

مثلا بابع شو حیوانی صاتم دیوب مشتری دخی کوره رک قبول اید بچک

بیغ صحیح اولور

۲۰۳ ماده

مبیعہ مشتری عندندہ معلوم اولسی کافی اولوب بشته صورتله تعریف

و توصیفه حاجت یوقدر

۲۰۴ ماده

مبیع عقده کی تعیین ایله تعیین ایدر

مثلا بايع اشارت حسيه ايله تعيين ايدرك شو ساعتى صاتم ديوب شترى
دخى قبول ايتد كده بايعك اول ساعتى عينا و یرمسی لازم كلور
يوقسه انى اليقويوبده یرينه اول جنسدن ديكر بساعت و یره مز

(فصل ثانى)

(بيعى جائز اولوب اوليان شيلربيانده در)

۲۰۵ ماده

معدومك بيعى باطلدر

مثلا براغا جك هيچ بلور مامش اولان ميوه سنى صاتمق باطلدر

۲۰۶ ماده

كاملا بلور مش اولان ميوه يي اكله صالح اولسون اولسون اغاجى اوزرنده

ايكن صاتمق صحیحدر

۲۰۷ ماده

افرادى مثلا حق اولان يعنى بردن ظهور ايتيوبده رفتدر فته ظهور

ايده كلان ميوه وشكوفه و پيراق وسبزه نك بر مقدارى بلور مش اولديغى

حالده انلره تبعاً انلره برابر هنوز بلور مامش اولنلرى دخى طوبدن

صاتمق صحیح اولور

۲۰۸ ماده

جنسى بيان اولنهرق صاتيلان شى بشقه جنسدن چيقسه بيع باطل اولور

مثلا بايع صرچه يي الماس ديوب صاتسه باطلدر

۲۰۹ ماده

تسليمى ممكن ومقدور اوليان شى صاتمق باطلدر

مثلا دريايه باطوبده اخراجى ممكن اوليان قايفك وطوتوبده تسليمى ممكن

اوليان برفرارى حيوانك بيعى باطلدر

۲۱۰ ماده

بين الناس مال اوليان شى صاتمق يا خود انكله برمال صاتون المق باطلدر

مثلا لاشه بی وحر اولان بی آدمی صائمق و یا خود انلرک مقابلنده برمال
اشترایتک باطلدر

ماده ٢١١

منقوم اولمیان مالی صائمق باطلدر

ماده ٢١٢

منقوم اولمیان مال ایله برمال صائمق المق فاسددر

ماده ٢١٣

مجهولک بیعی فاسددر

مثلا بایع مشتری به مالک اولدیغم کافه اشیا می سکا شو قدر غروشه
صائمق دیوب مشتری دخی الدم دیسه ولیکن اشیا مشترینک معلومی

اولسه بیع فاسد اولور

ماده ٢١٤

برمالک عتسارک قبل الافراز بر حصه معلومه شایه سنی منسلا نصفنی
یا ثلثنی یا خود عشرینی صائمق ~~صحیح~~در

ماده ٢١٥

برکیسه حصه شایه سنی شریکندن اذن المقسزین آخره صاته پیلور

ماده ٢١٦

ارضه تبعاً حق مرورك وحق شربك وحق مسيلك وفتواته تبعاصوبك
بیعی جائزدر

(فصل ثالث)

(میبعک کیفیت بیعنه متعلق مواد بیاننده در)

ماده ٢١٧

مکيلات و موزونات و عدد ديات و مذروعاتک کيل و وزن و صایي و ذراع
ایله بیعی صحیح اولدیغی کی جزا فاصائمق دخی صحیحدر

مثلا بایع بریغین بغدادی و برطام صمانی و بریغین طوغله بی وردنک
مناعی کو توری صائسه صحیح اولور

٢١٨ ماده

حبوباتی بر معین قاب و اوچک ایله اوچلوب و یا خود بر معین طاش ایله
طارتوب صاتسه هر قدر اول قاب و اوچکک نه مقدار ایدوی
وطاشک قاج قیه و درهم اولدیغی معلوم دکلسه ده بیع صحیح اولور

٢١٩ ماده

منفردا صاتلمی جاز اولان شیک مبعدن استثناسی دخی جاز اولور
مثلا باع براغاجک میوه سندن شو قدر قیه سی کندوسنه قالمق اوزره
باقیسنی صاتسه صحیح اولور

٢٢٠ ماده

مقدراتک یا لکن افراد واقسامنه بهما تقدیر ایدرک طو بدن صاتمق
صحیح اولور

مثلا بر بیغین بغدادی و برقایی اودونی و بر سوری قویونی و بر پاستال
چوقه یی کیله سی یا چکبسی یا قیه سی و یا هر رأس یا خود هر ذراعی
شو قدر غروشه اولمق اوزره صاتمق صحیح اولور

٢٢١ ماده

محدود اولان عقارات ذراع و دونم ایله صاتلمدیغی کبی تعیین حدود
ایله دخی صاتیلور

٢٢٢ ماده

عقد بیع نه مقدار اوزرینه واقع اولورسه انجق اکا اعتبار اولنور

٢٢٣ ماده

مکیلات و عدیات متقار به ایله تبعیضنده ضرر اولمیان موزوناتدن
برجموعک مقداری بیان اولتهرق صاتلمدقه کر کسه یا لکن اول مجموعک
ئمنی ذکر اولسون و کرک کیله سنک یا عدد و وزننک بهاسی بیان و تفصیل
اولسون بیع صحیح اولور

فقط ایدی التسلیم تمام چیقار سه بیع لازم اولور و ناقص چیقار سه
مشتری مخیر اولوب دیلر سه بیعی فسخ ایدر و دیلر سه ظهور ایدن
مقداری نمندن حصه سیله الور

وزا د چیقار سه زیاده سی بابعکدر

مثلا باع بر بیغین بغدادی طو بدن اوله رقی اللی کیله اولمق اوزره بشیوز

غروشه يا خود اللي كيله اولق اوزره هر كيله سني اوز غروشه صائد قده
تمام كلورسه بيع لازم اولور و قرق بش كيله چيقارسه مشتري مخير
اولوب استرسيه بيعي فسح ايدر استرسيه قرق بش كيله بي در تيوز اللي
غروشه الور واللي بش كيله چيقارسه فضله سي اولان بش
كيله بايه كدر

و كذا بر كوفه يمورطه يوز عدد در ديواللي غروشه يا خود يوز عدد ديو
دانه سي يكر ميشر پاره به صائلد قده عند التسليم طقسان عدد چيقارسه
مشتري مخير اولوب ديبرسه بيعي فسح ايدر ديبرسه طقسان يمورطه بي
قرق بش غروشه الور و اكر يوزاون عدد چيقارسه فضله سي اولان اون
يمورطه بايه كدر

كذلك بر فوجي ياغ يوزقيه اولق اوزره صائلسه حكيمي منوال مشروح
اوزره در

ماده ٢٢٤

تبعيضنده ضرر اولان موزونان در مجموعك مقداري بيان و يا لكر
اول مجموعك بهاسي ذكر اولنه رق صائلد قده لدى التسليم ناقص چيقارسه
مشتري مخير اولوب ديبرسه بيعي فسح ايدر و ديبرسه چيقان مقداري مجموع
من مسمايه الور و زائد كلورسه زياده سي مشتري نك اولوب بايع
مخير اولماز

مثلا بش قيراط در ديو يكرمي بيك غروشه صائيلان بر الماس طاش درت
بوچق قيراط چيقسه مشتري مخير اولوب ديبرسه ترك ايدر و ديبرسه اول
طاشي يكرمي بيك غروشه الور و اكر بش بوچق قيراط چيقارسه
اول طاش يكرمي بيك غروشه مشتري نك اولوب بونده بايع
مخير اوله ماز

ماده ٢٢٥

تبعيضنده ضرر اولان موزونان در مجموعك مقدار به اقسام و اجزاسنك
بهاسي دخی بيان و تفصيل اولنه رق صائلد قده لدى التسليم كرك ناقص
چيقسون و كرك زائد چيقسون مشتري مخير اولوب ديبرسه بيعي فسح ايدر
و ديبرسه چيقان مقداري اقسام و اجزا ايچون بيان اولنان بهاسايه
الور

مثلا بش قيه در ديو هر قيه سي قرقر غروشه صاتيلا ن بر باقر منقال درت
 بوچق يا خود بش بوچق قيه چيقسه ايكي صورته دخي مشرتي مخير اولوب
 ديبلر سه ترك ايدر و ديبلر سه اول منقالي درت بوچق قيه ايسه يوز سگسان
 غروشه و بش بوچق قيه ايسه ايكي يوز يكرمي غروشه الور
 ٢٢٦ ماده

كرك عرصه اولسون و كرك اتمه و اشياي ساثره اولسون علي العموم
 مذروعاتن بر مجموعك مقداري و يالكز اول مجموعك بهاسي بيان
 يا خود ذراعنك دخي بهاسي تفصيل اولنه رق صانلده قده ايكي صورته
 دخي حكمي تببيضنده ضرر اولان موزونانك حكمي كيدير
 فقط كراس و چوقه مثلاو قطع و تببيضنده ضرر اولميان اتمه و اشيا
 مكيلات حكمنده در

مثلا يوز ارشون اولمق اوزره بيك غروشه صاتيلا ن بر عرصه طقسان
 بش ارشون چيقسه مشرتي مخير اولوب ديبلر سه ترك ايدر و ديبلر سه اول
 عرصه بي بيك غروشه الور و زانچ چيقسه مشرتي تماما اول عرصه بي
 بيك غروشه الور

و كذا برقات روه لوق اولمق اوزره يابلس اولان برطوب قاش سگزارشوندر
 ديو در تيوز غروشه صانلسه يدي ارشون چيقديغي تقديرده مشرتي
 مخير اولوب ديبلر سه ترك ايدر و ديبلر سه در تيوز غروشه اول طوي آور
 و طقوز ارشون چيقديغي صورته مشرتي تماما اول طوي در تيوز
 غروشه آور

كذلك يوز ارشون اولمق اوزره هر ارشوني اوزر غروشدن ديو صاتيلا ن
 بر عرصه طقسان بش يا خود يوز بش ارشون چيقديغي تقديرده مشرتي
 مخير اولوب ترك ايدر يا خود طقسان بش ارشون ايسه طقوز يوز اللي غروشه
 و يوز بش ارشون ايسه بيك اللي غروشه آور

و كذا برقات روه لوق اولمق اوزره يابلس اولان برطوب قاش سگزارشوندر
 ديوارشوني البش غروشه صانلسه يدي يا خود طقوز ارشون چيقديغي
 صورته مشرتي مخير اولوب ترك ايدر يا خود يدي ارشون ايسه
 اوج يوز اللي غروشه و طقوز ارشون ايسه در تيوز اللي غروشه آور
 اما بر پستل چوقه يوز اللي ذراع اولمق اوزره يدي بيك بشوز غروشه

دیو یا خود هر ذراعی اللبشر غروشه دیو صا تلد قده یوز قرق ذراع
چیتسه مشتری مخیر اولوب دیلرسه بیعی فسح ایدر و دیلرسه یوز قرق
ذراعی بدی بیک غروشه الور و اگر زائد چیقارسه زیاده سی بایع کدر
۲۲۷ ماده

عددیات متفاوته ده یا لکن مجموعک مقدار بهاسی بیان اولنه رق صا تلد قده
عند التسلیم تمام کلورسه بیع صحیح و لازم اولور
و ناقص و یا خود زائد کلورسه ایکی صورتده دخی بیع فاسد اولور
مثلا الی رأس در دیو ایکی بیک بشیوز غروشه صا تیلان برسوری
قویون عند التسلیم قرق بش یا خود الی بش رأس چیتسه بیع فاسد اولور
۲۲۸ ماده

عددیات متفاوته ده مجموعک مقدار یله آحاد و افرادینک بهاسی بیان
و تفصیل اولنه رق صا تلد قده عند التسلیم تمام کلورسه بیع لازم اولور
و ناقص چیقارسه مشتری مخیر اولوب دیلرسه ترک ایدر و دیلرسه اولقعداری
ثمن مسمان حصه سبله الور
و زائد کلورسه بیع فاسد اولور
مثلا الی رأس در دیو هر بری اللبشر غروشه صا تیلان برسوری قویون
قرق بش رأس چیتسه مشتری مخیر اولوب دیلرسه ترک ایدر و دیلرسه
قرق بش قویون ایکی بیک ایکیوز الی غروشه الور والی بش رأس
چیقارسه بیع فاسد اولور
۲۲۹ ماده

مواد آنفهدن مشتری بیک مخیر اولد بیغی صورتلرده مشتری میعک ناقص
اولد بیغی بیله رک قبض ایتد کدن صکره بیعک فسحنده مخیر اوله مار

(فصل رابع)

(صراحة ذکر اولنه قسزین بیعه داخل اولوب اولیان شیلر بیاننده در)

۲۳۰ ماده

عرف بلده ده میعک شامل اولد بیغی هر شی من غیر ذکر بیعه ده داخل اولور

مثلا خانه بيعنده مطبخ و كيلارى و زيتوناق بيعنده زيتون افا جلرى
من غير ذكر داخل اولور زيرا مطبخ و كيلار خانه نك مشتملاتندندر
وزيتوناق برطاقم زيتون افا جلرى حاوى اولان ارضه اطلاق اولور
بوقسه يالكز برارضه زيتوناق تعبير اولتماز
ماده ٢٣١

مبيك جزئى حكمنده اولان يعنى عرض اشترابه نظرا مبيعدن انفكاكى
قابل اولميان شيلر من غير ذكر بيعده داخل اولور
مثلا كلبك بيعنده مفتاحى و سودى ايجون النان اينكك بيعنده سودامن
ياوريسى من غير ذكر داخل اولور
ماده ٢٣٢

مبيك توابع متصله مستقره سندن اولان شيلر من غير ذكر بيعده تبعاً
داخل اولور

مثلا برقوناغك بيعنده يخلانمش كليدلر و یرى طولاب و مندر لكار كې
یرى اولق اوزره موضوع و مبنى اولان شيلر و حدودى دا خلتده اولان
بانچه سيله طريق عامه يا خود چيقيماز زقاغه موصل اولان يوللر و بانچه
وعرصه بيعنده مستقر اولق اوزره مغروس افا جلر بار ارقده تصریح
اولنسه دخى مبيعدن ايرليوب برابر صائلمش اولور
ماده ٢٣٣

اسم مبيك مشتملاتندن يا خود مبيك توابع متصله مستقره سندن اولميان
و مبيك جزئى حكمنده و يالكه برابر صائلمسى عرف و عادت اقتضاسندن
بولميان شيلر حين بيعده ذكر اولنمده بيعده داخل اولماز
فقط عرف و عادت بلده جه مبيعه تبعاً صائيله كلان شيلر من غير ذكر
بيعه داخل اولور

مثلا خانه بيعنده یرى اولميان طولاب و قنقه و صنداليه كې یرى اوليويده
قالدیرلق اوزره موضوع اولان شيلر و باغ و بانچه بيعنده ليون
و چيچك صاقسيلرى و آخر محله نقل اولنق اوزره ديكلمش اولان فدائلر
واراضى بيعنده اكين و اشجارك بيعنده ميوه بازار ارقده ذكر و شرط
اولنمده مبيع ايله برابر صائلمش اولور
فقط برلكده صائلمسى عرف و عادت اولان یرلده نك آتلك كى و يوك

باركبرينك يولارى من غير ذكريعه داخل اولور
ماده ٢٣٤

تبعاً بيهعه داخل اولان شينك ثمندن حصه سى يوقدر
مثلا يوك باركبرينك قبل القبض يولارى سرفق اولسه ثمن مسلمان برشى
تغزىل ايتك لازم كلز

ماده ٢٣٥

حين بيهعه علاوه اولان بعض الفاظ عموميه نك شامل اولد يغي شيلر
بيهعه داخل اولور

مثلا بايع شوخانه يي جميع حقوقيله صاتمدم ديسه اول خانه نك حق
مرورى وحق شربى وحق مسيلى بيهعه داخل اولور

ماده ٢٣٦

بعد العقد وقبل القبض ميهعه حاصل اولان ثمره وزياده مشتري به
حاند اولور

مثلا بر بانه صاتمدم قبل القبض حاصل اولان ميوه وسبزه مشتري به
حاند اولور

كذلك صاتملمش اولان اينكك قبل القبض تولد ايدن ياور يسى مشتري نك
ماليدر

(باب ثالث)

(ثمنه متعلق مسائل بياننده اولوب ايكي فصلى حاويدر)

(فصل اول)

(ثمنك اوصاف واحواله مترتب اولان مواد بياننده در)

ماده ٢٣٧

حين بيهعه تسميه ثمن لازمدر

بناء عليه مبيعك بهاسی ذکر اول نماز ایسه بیع فاسد اولور
ماده ٢٣٨

تُنك معلوم اولسی لازمدر

ماده ٢٣٩

تُنك معلومیتی میدانده ایسه مشاهده ایله دكل ایسه مقدار وو صفنی
بیان ایله حاصل اولور

ماده ٢٤٠

متوع التون تداول ایدن بلده دهنه درلو التون اولدیغنی بیان اولتمسزین
علی الاطلاق شو قدر التون دیو بازارانی اولنسه بیع فاسد اولور
کومش سکه دخی بوکا قیاس اولنه

ماده ٢٤١

غروش اوزرینه بازارلق اولندقدن مشتری رایج اولان مسکو کاتک متوع
اولمان هر قنغنی نوعدن استرایسه ویره بیلور

ماده ٢٤٢

تُنك وصفی بیان اولنه رق بازارلق اولندیغنی صورتده عقد هر قنغنی نوع نقد
اوزرینه واقع اولمش ایسه اندن ویرلك لازم کلور
مثلا مجیدیه التونی یا خود انگلیز ویا فرانسز التونی ویا خود بکر میلاک
مجیدیه ویا دیرکلی ریال ویرلك اوزره دیو بازارلق اولندیغنی صورتده
هرنه درلو مسکو کات دینش ایسه اندن ویره بیلور

ماده ٢٤٣

عقد ده کی تعیین ایله ثمن تعیین ایتمز
مثلا مشتری النده کی یوزلك التوننی کوستره رك شواتون ایله بومالی اشترا
ایندم دیوبوب با یع دخی و بر دم دید کده مشتری عینا اول التونی ویرمکه
مجبور اولماز بلکه انی البقویوبده یرینه مثلی اوله رق بشقه بر یوزلك
التونی ویره بیلور

ماده ٢٤٤

بر نوع مسکو کاتک یرینه اجزاسی دخی ویر یله بیلور
فقط بو خصوصده عرف و عادت بلده به اتباع اولتی لازم کلور

مثلا بکر میلک مجیدیه دیو پازارلق اولندیغی صورتده بکر میلک پرینده
اجزا سندن اولان اولنق و بشلک دخی و یریله بیلور
اما الحاله هذه در سعادتده جاری اولان عرف وعادته نظرا بکر میلک
پریند اجزا سندن اولان قرقلق وایکیلک و یربله مز

(فصل ثانی)

(وعده ایله صائش حقننده اولان مواد بیاننده در)

٢٤٥ ماده

ثمنی تا جیل و تقسیط ایله بیع صحیح اولور

٢٤٦ ماده

ثمنک تا جیلینده و تقسیطینده مدت معلوم و معین اولنق لازمدر

٢٤٧ ماده

شو قدر کون یا آبی و یاسنه و یا خود روز قاسم کبی عاقدین عنندنه معلوم
و معین اولان بر وقتنه قدر وعده ایله پازارلق اولنسه بیع صحیح اولور

٢٤٨ ماده

(یقهور یا غدیغی وقت) کبی معین اولیان بر مدت بیانیه پازارلق اولنسه

بیع فاسد اولور

٢٤٩ ماده

ویره سی په پازارلق اولنوبده مدت تعیین اولنسه بر آیه مصروف اولور

٢٥٠ ماده

ثمنک تا جیل و تقسیطینده مقاوله اولنسان مدت میبعک تسلیمندن اعتبار

اولنور

مثلا برسنه وعده ایله صائش اولان بر متاعی بابع برسنه توقیف ایتد کدن صکره

مشرتی په تسلیم ایتسه حین تسلیمندن اعتبارا برسنه بکلهمسی یعنی وقت

بیعدن تمام ایکی سنه مرورنده مشتری نک ایچنه بی و برمسی لازم کلور

٢٥١ ماده

بيع مطلق پشین اولق اوزره منعقد اولور
 فقط بيع مطلق بر مدت معلومه ایله موقت و مقسط اولق اوزره عرف و عادت
 اولان برده اول مدته مصروف اولور
 مثلا پشین یا ویره سی به لاقر دیسی اولق سیزین چارشودن بری برشی ایسه
 اچیه سنی پشین ویرمسی لازم کلور
 فقط ای یا هفتیه باشنده ثمنک تمامی یا خود بر مقدار معینی التیق عادت بلده
 ایسه اول عادتیه رعایت اولور

(باب رابع)

(بعد العقد ثمن و ثمنده تصرفه متعلق مسائل بیاننده اولوب ایکی فصله)

(منقسمدر)

(فصل اول)

(بعد العقد و قبل القبض بابعك ثمنده و مشتری نك مبیعه حقی تصرفلری)

(بیاننده در)

٢٥٢ ماده

بابع قبل القبض ثمن مبیعه تصرف ایده بیلور
 مثلا بر کیمسه صاتمیش اولد بئنی مالک اچیه سنی بور جنه حواله ایده بیلور

٢٥٣ ماده

مشتری قبل القبض مبیعی عقار ایسه آخره صاته بیلور و اگر منقول
 ایسه صاته ماز

(فصل ثانی)

(بعد العقد ثمن و مبیعک تزید و تنزیلی بیاننده در)

٢٥٤ ماده

بابع بعد العقد مبیعک مقدارینی زیاده ایده بیلور
 و مشتری مجلس زیاده ده قبول ایدر ایسه اول زیاده بی طلبه حقی اولوب
 بابعک ندا متی مفید اولماز اما اول مجلسدن صکره مشتری نك قبولی
 معتبرد کلدر

مثلاً بکرمی غروشه بکرمی عدد قارپوز بازارلق اولندقدن صکره بابع بش
 دها و یردم دیوب مشتری دخی اول مجلسده قبول ایدر ایسه بکرمی
 غروشه بکرمی بش قارپوز اور اما اول مجلسده قبول ایتویوده صکره دن
 قبول ایده جک اولسه بابع اول زیاده بی و یرمک اوزره اجبار اولنه ماز
 ماده ۲۵۵

مشتری بعدالعقد ثمن مسما بی تزید ایده پیلور

و بابع مجلس س زیاده ده قبول ایدر ایسه اول زیاده بی طلبه حتی او اوب
 مشترینک ندامتی مفید اولماز اما اول مجلسدن صکره بابع ک قبولی
 معتبر د کلدرد

مثلاً بیک غروشه بر حیوان بازارلق اولندقدن صکر مشتری ایکوز غروش
 دها ضم و زیاده ایتدم دیوب بابع دخی اول مجلسده قبول ایدر سه اول
 حیوانی بیک ایکوز غروشه اور اما بابع اول مجلسده قبول ایتویوده
 صکره دن قبول ایده جک اولور ایسه مشتری فضله و یره جک اولد یعنی
 ایکوز غروشی و یرمکه اجبار اولنه ماز

ماده ۲۵۶

بابعک بعدالعقد ثمن مسمان بر مقدار بی حط و تنزیل ایتسی صحیح و معتبر در
 مثلاً بر مال بوز غروشه بازارلق اولندقدن صکره بابع بکرمی غروشی
 تنزیل ایتدم دیسه اول مالک مقابلنده انجق سکسان غروش اله پیلور

ماده ۲۵۷

بعدالعقد بابعک مقدار میعی و مشترینک ثمن مسما بی تزید ایتلری و یا
 بابعک ثمن مسمان تنزیلی اصل عقده ملتحق اولور یعنی اصل عقد کویا
 اول تزید و یا تنزیل اوزرینه واقع اولمش حکمنده طوتیلور

ماده ۲۵۸

بعدالعقد بابع میعی تزید ایتد کده زیاده نک ثمن مسمان حصه سی اولور
 مثلاً بابع اون غروشه صاتمش اولد یعنی سکز قارپوز اوزرینه ایکی قارپوز
 دها زیاده و مشتری قبول ایتدیکی صورتده اون غروشه تمام اون قارپوز
 صاتمش اولوب حتی قبل القبض بوا یکی قارپوز تلف اولسه بهارینک
 نمندن تنزیله سکز قارپوز ایچون بابع انجق سکز غروش طلب ایده پیلور
 كذلك بابع عرصه سنک بیک ذرا عنی اون بیک غروشه صاتمقدن صکره

يوز ذراع دخی زياده ومشتري قبول اينديكي تقديرده بر شفيع چيقسه اون
بيك غروشه مجموعي يعنى بيك يوز ذراعني اله بيلور
ماده ٢٥٩

بعدالعقد مشتري من مسماي تزييد ايتد كده من مسمايله زيادهك مجموعي
عاقدين حقهده تمام مبيعه مقابل اولور

مثلا اون بيك غروشه بر ملك عقار اشتر اولندقد نصره قبل القبض
مشتري بشيوز غروش دهاز زياده وباع قبول اينديكي صورتده اول عقارك
بهاسي اون بيك بشيوز غروش اولوب حتى بر مستحق چيقه رق بعد الاثبات
والحكيم اول عقاري آله مشتري بايدن اون بيك بشيوز غروش طلب
واخذ ايد بيلور اما اول عقاره بر شفيع چيقسه چونكه ائك حتى اصل
عقدده تسيمه اولنان من اوزرينه تعلق ايتمش اولد بغنه وصكره كي
زيادهك عاقدينه كوره اصل عقده التحاق ائك حقي اسقاط ايدمه چكنه
مني اول عقاري شفيعي اولان كيمسه اون بيك غروشه اله بيلور صكره دن
زياده اولنان بشيوز غروشي باع اندن طلب ايدمه من
ماده ٢٦٠

بعدالعقد بايع من مبيعي حط وتنزيل ايتد كده مبيعك تامي من مسمايك
باقيسنه مقابل اولور

مثلا بر ملك عقار اون بيك غروشه اشتر اولندقد نصره بايع بيك
غروشي حط وتنزيل اينديكي صورتده اول عقار طقوز بيك غروشه
مقابل اولوب بناء عليه بر شفيع چيقسه ائي طقوز بيك غروشه اله بيلور
ماده ٢٦١

بايع قبل القبض من مبيعك جله سني حط ايدمه بيلور
فقط اصل عقده ملحق اولماز

مثلا بايع بر ملك عقاري اون بيك غروشه صائد قد نصره قبل
القبض اول الحقه دن كاملا واز كچسه شفيعي اول عقاري اون بيك
غروشه اله بيلور
بوقسه الحقه سن الورم ديه من

(باب خامس)

(تسلیم و تسلّم متعلق مسائل بیاننده اولوب الی فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(تسلیم و تسلّم حقیقت و کیفیت بیاننده در)

۲۶۲ ماده

بعد ه قبض شرط د کلدرد

فقط بعد العقد اولاً مشتری ثنی بایعه و ثانیاً بایع میبایستی مشتری به ویرمهکه

بورجلو اولور

۲۶۳ ماده

میبعک تسلیمی مشتری نیک بلا مانع میبایستی قبض ایده بیله جک وجهله تسلّمه
بایعک اذن ویرمسیله حاصل اولور

۲۶۴ ماده

میبعک تسلیمی حاصل اولدیغی کی مشتری دخانی قبض ایش اولور

۲۶۵ ماده

میبعک اختلافیه کیفیت تسلیمی دخنی مختلف اولور

۲۶۶ ماده

مشتری عرصه وارا ضیئک ایچنده بواندیغی ویاخود بر طرفندن کورر
اولدیغی حالده قبضه بایعک رخصت ویرمسی تسلیمدر

۲۶۷ ماده

اوزرنده اکین اولان ارضک تسلیمنده اوزرنده کی اکینی بچوب یاخود
حیوانه بدیر ویده ارضی تخلیه ایتکه بایع مجبور اولور

۲۶۸ ماده

اوزرنده میوه اولان اغاجک تسلیمنده میوه سنی دوشیروب اغاجی تخلیه ایتکه
بایع مجبور اولور

۲۶۹ ماده

اغاج اوزرنده اوله رق صائش اولان میوه بی مشتری نیک دوشیروسته بایعک
رخصت ویرمسی تسلیمدر

۲۷۰ ماده

خانه و باغ کبی کلیدی عقارک ایچنده ایکن بایعک مشتری به تسلیم ایتم
دیمسی تسلیمدر

وچارچنده ایکن مبیع اگر مشتری در حال انی کلیدیه بیله جک مرتبه
قرب ایسه مجرد تسلیم ایتم دیمسی تسلیمدر واکراول مرتبه قریب
دکل ایسه اورایه واروبده ایچنه کیره بیله جک قدر وقت مرور بیله
تسلیم تحقیق ایدر

۲۷۱ ماده

کلیدی عقارک مفتاحنی و یرمک تسلیمدر

۲۷۲ ماده

حیوان باشندن یا قولاغندن و بابولارندن طوتیلوب تسلیم اولنور
فقط مشتری تک کلهتسزجه تسلیم قدرتی اولان محالده ارا نه سیله قبضه
رخصت اعطاسی دخی تسلیمدر

۲۷۳ ماده

مکیلات و مو زونات مشتری تک امریله کیل یا وزن اولنه رق تهیئه واعطا
المدیکی ظرف وقاب دروننه فونلق تسلیمدر

۲۷۴ ماده

عروضک تسلیمی مشتری تک انه اعطاسیله یا خود یانه قومق و یا میدانه
اولوبده بالاراه قبضه رخصت و یرمک الیه اولور

۲۷۵ ماده

انبار و صندوق کبی کلیدی بر محل ایچنده بونان شیرطوپدن صاتلقدده
مفتاحک مشتری به اعطاسیله قبضه رخصت و یرمک تسلیمدر
مثلا بر انبار بغدادی یا خود بر صندوق کاب طوپدن صاتلقدده مفتاحک
اعطاسی مبیعی تسلیم دیمکدر

۲۷۶ ماده

مشتری مبیعی قبض ایدر ایکن بایعک کوروبده منع ایتماسی قبضه رخصتدر

۲۷۷ ماده

بایعک اذنی اولمقسزین مشتری تک منی تا دبه ایتمدن مبیعی قبض ایتمسی
معتبر دکلددر

فقط مشتری بلا اذن قبض اید و بده بدنده میبسع تلف او لور یا خود
سه طنور ایسه قبض معتبر اولور

(فصل ثانی)

(میبعك حق حبسنه دار مواد بیانند در)

ماده ۲۷۸

پشین صا تشده مشتری نمئی تماما تأدیبه ایدنجه به دك بابعك میبعی حبس
و توقیف ایتك حق وار در

ماده ۲۷۹

بابع اشیای متعدد ده بی صفتقه واحد ایله صا تشده هر بر ینك بشقه
بشقه بهاسنی بیان ایتش اولسه بیله تماما نمئی قبض ایدنجه به دك مجموع
میبعی حبس ایده بیلور

ماده ۲۸۰

مشترینك رهن و کفیل ویر مسی بابعك حق حبسنی اسقاط ایده من

ماده ۲۸۱

بابع نمئی قبض ایتدین میبعی تسلیم ایدر ایسه حق حبسنی اسقاط ایتش
اولور

بو صورتده نمئی قبض ایدنجه به دك توقیف ایتك اوزره میبعی استرداد
ایده من

ماده ۲۸۲

نمن میبعی المق اوزره بابع بر کیمسه بی مشتری اوزر بنه حواله ایدر ایسه
حق حبسنی اسقاط ایتش اولور

و بو صورتده همان میبعی مشتری به تسلیم ایتمی لازم کلور

ماده ۲۸۳

ویره سی به صا تشده بابعك حق حبسنی اولیبوب وعده سی حلوانده نمئی

قبض ایتك اوزره همان میبعی مشتری به تسلیم ایتمی لازم کلور

۲۸۴ ماده

تابع پشین اولق اوزره صائدقندن صکره ثمن مبیعی تا جیل ایدر ایسه
حق حبسنی اسقاط ایتمش اولور
و وعده سی حلوولنده ثمنی قبض ایتک اوزره همان مبیعی تسلیم ایتسی
لازم کلور

(فصل ثالث)

(مکان تسلیم حقننده در)

۲۸۵ ماده

عقد مطلق حین عقدده مبیع زرده ایسه اورا ده تسلیمنی افتضا ایدر
مثلا برکیمسه تکفور طاغنده کی بغدادینی استانبولده برکیمسه یه صائدقده
اول بغدادینی تکفور طاغنده تسلیم ایدر بوقسه استانبولده تسلیم ایتک
اوزره اجبار اولنه ماز

۲۸۶ ماده

مبیع زرده اولدیغنی مشتری تک معلومی اولیو بده بعدالعقد مطلع اولسه
مخبردر

دیلمسه بیعی فسخ ایدر و دیلمسه حین عقدده مبیع زرده ایسه اوراده
قبض ایلر

۲۸۷ ماده

بمحل معینده تسلیم اولنق شرطیله صائمش اولان مالک اورا ده تسلیمی
لازم کلور

(فصل رابع)

(تسلیمک مؤنتی یعنی کلفتی ولوازم تمامیتی بیاندنده در)

۲۸۸ ماده

ممنه متعلق اولان مصارف مشتری به عاُددر
مثلا الحقه نك صاعه وطارمه اجر تلمی كبی مصارف صرافیه مشتری
طرفسدن ویرلك لازم كلور

۲۸۹ ماده

میبعك تسلیمه متعلق مصرفلری بایعه عاُددر
مثلا کیله جی وقتطار جی اجر تلمی بایعك ویرمسی لازم كلور

۲۹۰ ماده

جزافا صا تیلان شیلرك مؤنتی مشتری به عاُددر
مثلا بر باغك اوزومی مجا زفة صا تلد قده دوشیرمسی مشتریك اوزرینه در
كذلك بر انبار بقداى مجازفة صا تلد قده انباردن اخراج و نقلی مشتریك
اوزرینه لازمدر

۲۹۱ ماده

اودون و كور كبی - یوان اوزرنده محجولا صا تلمش اولان شیلری مشتریك
خانه سنه نقل ایتك امرنده عرف و عادت بلده نه ایسه اكا اتباع اولور

۲۹۲ ماده

سند و حجت تحریری اجرتی مشتری اوزرینه لازمدر
فقط بایعك دخی محكمه ده یعنی تقریر و اشهاد ایلمسی لازم كلور

(فصل خامس)

(هلاك میبیهه مرتب اولان مواد بیاننده در)

۲۹۳ ماده

میبع قبل القبض بایعك یدنده تلف اولسه مشتری حقنده برشی ترتب ایتمیوب
ضرری بایعه عاُد اولور

۲۹۴ ماده

میبع بعد القبض تلف اولسه بابع حقنده برشی ترتب ایتمیوب ضرری
مشتری به عاُد اولور

۲۹۵ ماده

مشتري ميبی قبض ايدوب لکن ثمنی تأديه ایتدین مفلسا فوت اولسه بايع ميبی استرداد ایده ميوب غرمایه داخل اولور

۲۹۶ ماده

مشتري ميبی قبض و ثمنی تأديه ایتدین مفلسا فوت اولسه بايع ثمنی مشتريتك تركه سندن استيفاليد نجه به دك ميبی حبس ایده ييلور

بوصورته حاکم ميبی بيع ايدوب ثمنی وفا ايدرايسه بايعك اله جفنی تماما ايفاليد و فضله سی قالدیغی تقدیرده غرمایه و پرر واکر بايعك اله جفندن ناقص ايسه اول ثمنی بايع تماما الدقدنصكره نقصاننی غرامه مشتريتك تركه سندن الور

۲۹۷ ماده

بايع ثمنی قبض ايدوب لکن ميبی مشتري به تسليم ایتدین مفلسا فوت اولسه مبيع بايع یدنده اما نت قالمش اولور بوصورته مشتري ميبی الوب سار غرمایه داخله ایده من

(فصل سادس)

(سوم شرا وسوم نظر حقننده در)

۲۹۸ ماده

سوم شرا طریقه بیه یعنی تسیمیه ثمن اولنه رق اشترایتمك اوزره مشتريتك قبض ایدوبه کوتور دیکي مال مشتري یدنده تلف و ضایع اولد قده قیمائتن اولدیغی تقدیرده قیمتنی ومثلایتدن اولدیغی تقدیرده مثلنی بايعه ویرمسی لازم کلور اما ثمن تسیمیه اولنماش ايسه مشتري یدنده امانت حکمنده اوله رق بلا تعد تلف و ضایع اولدیغی حالده ضمان لازم کلر مثلا بايع بو حیوانك بهاسی بيك خر و شدر کوتور بکنور ايسه ك آل دیوب مشتري دخی اولوجهله اشترایتمك اوزره الوب کوتور سه وخانه سنده

حیوان تلف اولسه دکر بهاسنی بايعه ویرمسی لازم کلور اما بهاسی بیان ایدلیه رك بايع کوتور بکنور ايسه ك الور سون دیوب

مشتري دخي بكنور ايسه بعهده بازار لغني ايدوبده اشتر ايلك اوزره
كوتورد كده يدنده بلا تند تلف اولسه ضمان لازم كلز
ماده ۲۹۹

سوم نظر طريقه يعنى كورمك ياخود كوسترمك اوزره قبض اولسان
مال كرك بهاسي بيان اولنسون وكرك بيان اولنسون قابضك يدنده امانت
اوله رق بلا تعد تلف وضايغ اولسه ضمان لازم كلز

(باب سادس)

(خيارات بياننده اولوب)

(بدي فصلي حاويدر)

(فصل اول)

(خيار شرط بياننده در)

ماده ۳۰۰

بايع بامشتري وياخود ايكي سي بردن مدت معلومه ايجنده بيعي فسخ ايتك
ياخود اجازت ايله انفاذ ايلك خصوصنده مخير اولق اوزره بعهده شرط
قتليق جاؤدر
ماده ۳۰۱

خيار شرط ايله مخير اولان طرف مدت خيسارنده يعنى مخير اولديغي مدت
ظرفنده ديلر سه بيعي فسخ ايدر و ديلر سه مجبر اولور
ماده ۳۰۲

كرك فسخ وكرك اجازت قول اولديغي كبي فعلا دخي اولور
ماده ۳۰۳

اجازت قوليه اجازت و مردم ياراغني اولدم كبي رضايه و فسخ قولي فسخ ايتدم
ياواز كچدم كبي عدم رضايه دلالت ايدن سوزدر
ماده ۳۰۴

اجازت فعليه رضايه و فسخ فعلي عدم رضايه دلالت ايدن فعلدر

مثلا مشتری مخیر اولد یغی حالده مدت خیارینده میبعی صاتلغه چیقار مق
یا خود رهن و یا ایجار ایتمک کی تمسکک لوا ز مندن اولان بر وجهله
تصرف ایتمسی اجازت فعلیه و باع مخیر اولد یغی حالده اولوجهله تصرف
ایتمسی فسح فعلیدر

۳۰۵ ماده

مخیر اولان کیسه بیعی فسح و یا خود انفاذ ایتمدین مدت خیاری مرور
ایدر ایسه بیع تمام اولور

۳۰۶ ماده

خیارش شرط وارثه انتقال ایتمز

بوصورته مخیر اولان کیسه باع ایسه و فایله مشتری میبعه مالک اولور
واگر مخیر مشتری ایسه و فائده وارثی مخیر اولقسرین میبعه مالک اولور

۳۰۷ ماده

بايع و مشتری ایکیسی بردن مخیر اولد قلمری تقد برده هر قنغیسی فسح ایدر
ایسه بیع منفسح اولور و هر قنغیسی اجازت ویرر ایسه بالکزانک
خیاری زائل اولوب دیگر ی مخیر قالور

۳۰۸ ماده

بالکز باع مخیر اولد یغی صورته میبع کنندی ملکندن چیقیمیوب ینه
کندوسنک مالی عد اولور

و میبع بعد القبض مشتری یدنده تلف اولسه ثمن مسمی لازم کلیوب
مشترینک یوم قبضنده کی قیمتنی ویر مسمی لازم کلور

۳۰۹ ماده

بالکز مشتری مخیر اولد یغی صورته میبع بابع ملکندن چیقیمیوب
مشترینک مالی عد اولور

و میبع بعد القبض مشتری یدنده تلف اولسه ثمن مسمانک اعطاسی لازم کلور

(فصل ثانی)

(خیار و صف بیاننده در)

۳۱۰ ماده

بابعک بروصف مر غوب ایله متصف اولوق اوزره صاتمشی اولد یغی مال

اول وصفدن عاری چیقسه مشتری مخیردر
دیلسه بیعی فسح ایدر و دیلسه مجموع ممن مسما ایله بیعی قبول ایدر
بوکا خیاری وصف دیرل

مثلا صاغیلور دیو صاتلش اولان براینک س-وددن کسلش اولدیغی
ظاهر اولسه مشتری مخیر اولور
و کذا کیجه وقتی قرمزی یا قوتدر دیو صاتیلان طاش صاری یا قوت
چیقسه مشتری مخیردر

۳۱۱ ماده

خیار وصف وارثه انتقال ایدر

یعنی خیاری وصف ایله مخیر اولان مشتری وفات ایدیجک میسک اول
وصفدن عاری اولدیغی ظاهر اولدوقده وارثک دخی بیعی فسح ایتکجه
صلاحیتی وار در

۳۱۲ ماده

خیاری وصف ایله مخیر اولان مشتری میسده تملکک اواز مندن اولان
بروجهله تصرف ایدر ایسه خیاری ابطال ایش اولور

(فصل ثالث)

(خیاری نقد حقیقه در)

۳۱۳ ماده

بایع و مشتری فلان وقتیه قدر تأدییه ممن اولتیق و اولنه من سه ییلرنده بیع
اولماق اوزره بازار لقی ایتسه لر صحیح اولور
بوکا خیاری نقد دنیلور

۳۱۴ ماده

مدت معینه ده مشتری یعنی تأدییه ایده من ایسه خیاری نقد ایله عقد اولنان
بیع فاسد اولور

٣١٥ ماده

خيار نقد ايله مخير اولان مشترى مدت معينه ايچنده وفات ايدر ايسه بيع باطل اولور

(فصل رابع)

(خيار تعيين پسانده در)

٣١٦ ماده

قيمتدن ايكي يا خود اوج شبتك بشقه بشقه بهالري بيان اولنهرق بونلردن مشترى ديلديكني المق يا خود بايع ديلديكني ويرمك اوزره صسائق صحیح اولور

بوکا خيار تعيين د نيلور

٣١٧ ماده

خيار تعيينده تعيين مدت لازمدر

٣١٨ ماده

خيار تعيين ايله مخير اولان كيسه مدت معينه هرورنده الديغي شيء تعيينه مجبور اولور

٣١٩ ماده

خيار تعيين وارثه انتقال ايدر

مثلا اعلى واوسط وادنى اولمق اوزره برجنسدن اوج طوب قاشك اوج يادرت كون ظرفنده مشترى قنغيسنى اختيار ايدر ايسه المق اوزره بايع لاعلى التعيين برينى صاتسه ومشرى دخى بومنوال اوزره قبول ايتسه بيع منعقد اولور

ومدت معينه هرورنده مشترى برينى تعيين ايله ثمن مسماسنى ويرمكه مجبوردر

وقبل التبيين وفات ايتسه وارثى دخى اولوجهله برينى تعيينه مجبور اولور

(فصل خامس)

(خیار رویت حقنہ در)

۳۲۰ ماده

برکیمسه بر مالی کور مدین اشترایتسه کور نجه په دک مخبردر کورد کده
دیلسه فسح ایدر و دیلسه قبول ایدر
بوکا خیار رویت دنیلور

۳۲۱ ماده

خیار رویت وارثه انتقال ایتمز

بناء علی ذلك مشتری المثل اولدیغی مالی کور مدین وفات ایتسه وارثی
مخبر اولقسزین اول ماله مالک اولور

۳۲۲ ماده

مانی کور مدین صتان بابع ایچون خیار رویت یوقدر
مثلا برکیمسه کندویه ارثا انتقال ایدن مالی کور مدین صاتسه بیع
بلا خیار منعقد اولور

۳۲۳ ماده

خیار رویت بخشنده رویت میبعک اصل مقصدی بیلدیرن حال و مجتبه
واقف اولقدن نکایه در

مثلا مشتری ایچی طبشی بدوزی یه اولان ساده بزوقاشک طبشی
و چیچکلی و چوقلی قاشک چیچکلرینی و چوقلرینی کوروب و دول
ایچون انان قیونک ممه سنی واتی ایچون انان قیونک ارقه سنی یوقلایوب
وما کولات و مشروباتک چاشنیسینی طاتوبده بعده اشترایتسه خیار
رویت یوقدر

۳۲۴ ماده

نمونه کوستریله رک صاتیلان شیرک نمونه سنی کورمک کفایت ایدر

۳۲۵ ماده

بیع نمونه دن دون چیقصار ایتسه مشتری مخبر اولوب دیلسه قبول ایدر
و دیلسه رد ایدر

مثلا بغدادی و یاغ و بردوزی یه یا پلش اولان بزوجه و امشالی معمولانک
نمونه سنه باقیله رق اشترا اولنوبده بعده نمونه دن اشاغی ظهور ایتسه
مشرتی مخیر اولور

ماده ٣٢٦

خان و خانه کبی عقازانک اشترا سنده هر او طه سنی کورمک لازمدر
فقط او طه لری یک نسق اولنلرک بر او طه سنی کورمک کافیدر

ماده ٣٢٧

مفاوت شیلرک طو پدن اشترا سنده هر بر بنی بشقه بشقه کورمک لازمدر

ماده ٣٢٨

مشرتی متفاوت شیلرک بعضیسنی کور و بده بعضیسنی کور مدین طو پدن
اوله رق اشترا ایتسه و کور مدیکنی کورد کده بکنمه مخیر اولوب دیلر سه

هپسنی بردن قبول ایدر و دیلر سه هپسنی بردن رد ایدر

یوقسه بکنمدیکنی الو بده بکنمدیکنی رد ایده مز

ماده ٣٢٩

اعمالک بیع و شراسی صحیح او لوب فقط وصفنی بتلدیکی بر مال اشترا

ایتد کده مخیر اولور

مثلا وصفنی بتلدیکی برخانه اشترا ایلسه مخیر اولوب وصفنی او کوند کده

دیلر سه قبول ایدر و دیلر سه رد ایدر

ماده ٣٣٠

بیع قبل الشرا اعمایه وصف و تعریف اولنوبده اشترا ایلسه مخیر اوله ماز

ماده ٣٣١

اعمالک یوقلامق ایله معلوم اولان شیلرده ایله طوتوب یوقلامسایله

وقوقلیه جق شیلرده قوقلامسایله و طایله جق شیلرده طامسایله مخیر ایکی

ساقط اولور

یعنی بومثالوشیلری یوقلایوب و قوقلایوبده بعده اشترا ایلسه بیعی صحیح

ولازم اولور

ماده ٣٣٢

برکیمسه شرا قصدیله یعنی ایچی کوزیله کورمش اولدیغی مالی برمدت

صکره اول مال اولدیغنی ییله رک اشترا ایتسه خیار روئی یوقدر

فقط اول مالده برتغير حاصل اولمش ايسه اولوقت مخير اولور

ماده ٣٣٣

مبيك اشترا سنه يا خود قبضنه وكيل اولان كيسه نك رو بيتي اصيلاك

رويتي كيدير

ماده ٣٣٤

رسولك يعنى مجرد مبيعي الوب كوندر مكه ما مورا كوند ريلان آدمك

رويتي مشتري نك خيار رويتي اسقاط ايلز

ماده ٣٣٥

مشتري نك مبيعه تملكك لوازمندن اولان بروجله تصرف ايتسي خيار

رويتي اسقاط ايدر

(فصل سادس)

(خيار عيب بيانده در)

ماده ٣٣٦

مبيع مطلق مبيك عيبدن سالم اولسني اقتضا ايدر

يعنى عيو بدن بر ائتني شرط ايتكسز ين وصا غلم وچورك و قصور لي

وقصور سز ديمكسز ين مال صاتمق مالك صا غلم وعيسز اولسني

ايجاب ايدر

ماده ٣٣٧

بيع مطلق ايله صا تيلان بر مالك عيب قديمي تين ايتد كده مشتري مخيردر

ديلرسه ردايدر وديلرسه ثمن مسما ايله قبول ايلر

بوقسه مالي اليقوي بوده عيبي ايجون بهاسني تنقيص ايده عز

ايشته بوكا خيار عيب ذيلور

ماده ٣٣٨

عيب ديو اهل وار بابي پلننده مالك بهاسنه ايراث نقصان ابدن

قصوره ديرلر

ماده ٣٣٩

عيب قديم بايع بنده ايکن مبيعه موجود اولان قصور در

ماده ٣٤٠

بعد البيع قبل القبض بايع بنده ايکن مبيعه حادث اولان عيب موجب رد اولان عيب قديم حکمنده در

ماده ٣٤١

بايع حين بيعه مبيعک بر عيبي بيان ايدرک مشتری اول عيب اليه قبول ايتدکده اول عيب سبيله مخير اوله ماز

ماده ٣٤٢

بايع بر مالي هر عيب دعوا سندن ذمتی بری اولوق شرطيله صادقده مشتری همچون خيار عيب بوقدر

ماده ٣٤٣

مشتری بر مالي هر عيبه مقبولدر ديوا اشترا ايلرسه ارتق انده عيب دعوا سنه صلاحيتی بوقدر

مثلا مشتری بر حیوانی کورطوبال چوروك چاريق هر نه ايسه مقبولدر ديوا صاتون السه ارتق عيب قديمی وار ايش ديوردايده من

ماده ٣٤٤

مشتری مبيعک عيینه مطلع اولدقدن صکره انده تملکک لوازمندن اولان بروجهله تصرف ايسه خيار عيبی اسقاط ايتمش اولور

مثلا مشتری مبيعی عيب قديمه بعد الاطلاع بيه عرض ايسه یعنی صاتيغه چيقارسه عيبه رضا ديمک اوله رق ارتق رد ايده من

ماده ٣٤٥

مبيعک مشتری عندنده بر عيبي حادث اولدقدن صکره عيب قديمی ميدانه چيقسه مشتری نيك بايعرد ايتکه صلاحيتی اوليوب فقط نقصان ثمن

ادعا سنه صلاحيتی وار در

مثلا مشتری صاتون الديوغی برطوب قاشی کسوب بيچدکدن صکره چوروك ياخود يانقصين اولوق مثلاو بر عيب قديمه مطلع اولسه چونکه کسوب

بيچمسيله بر یکی قصوردها پيدا اولد يفسدن رد ايده ميوب فقط عيب قديمندن طولايی نقصان ثمن الور

۳۴۶ ماده

نقصان ثمن بیغرض اهل وقوفك اخباری ایله معلوم اولور
شویله که مبیعت برکزه سالما وبرکزه معیبا قیمتی تقویم وتقدير اولنوب
بوايکی قیمت بیننده کی تفاوت سالما اولان قیمتک قاچده بری ایسه ثمن
مسمانک اول نسبتله نقصانی نقصان ثمن اعتبار اولنور
مثلا مشتری التمش غروشه الدیغی برطوب قاشی کسوب بیجد کدن صکره
عیب قدینه مطلع اولدقده اهل وقوف اول قاشک سالما قیمتی التمش
وعیب قدیمی ایله قیمتی قرق بش غروش اولدیغی اخبار ایتسه لر نقصان
ثمن اون بش غروش اولغله مشتریک انی طلب ودعوا ایتکه صلاحیتی
وارد

واکر اول مالک سالما قیمتی سکسان ومعیبا قیمتی التمش غروش اولدیغی
اخبار ایتسه لر اشبوایکی قیمت بیننده کی تفاوت که یکریمی غروشدر
سکسان غروشک ربعی اولغله ثمن مسمانک ربعی اولان اون بش غروشی
مشتریک طلب ودعوایه صلاحیتی اولور
واکر اول قاشک سالما قیمتی الی ومعیبا قیمتی قرق غروش اولدیغی
اخبار ایتسه لر ایکی قیمت بیننده تفاوت اولان اون غروش الی غروشک
خمس اولغله ثمن مسمانک خمس اولان اون ایکی غروش نقصان ثمن
اعتبار اولنور

۳۴۷ ماده

عیب حادث زائل اولسه عیب قدیم بنه ردی موجب اولور
مثلا بر حیوان اشتر اولنوبده مشتری عندنده خسته اولدقدن صکره عیب
قدیمی میدانه چیقسه مشتری انی بایعه رد ایده میوب نقصان ثمن الور
فقط اول خسته ای زائل اولسه مشتری عیب قدیمی ایله اول حیوانی
بایعه رد ایدر

۳۴۸ ماده

بایع اکر مشتری عندنده بر عیب حادث اولدقدن صکره عیب قدیمی میدانه
چیقان مبیعی اول عیب حادث ایله کیرو المنه راضی اولور ایسه مانعرد
بولمدیغی تقدیرده مشتریک نقصان ثمن ادعا سنده صلاحیتی قائموب
یامبیعی بایعه رد یا خود تمام بها سیله قبول ایتکه مجبور اولور

حتی مشتری اول مالی عیب قدیمه مطلع اولد قدن صکره آخره صائسه
ارتق نقصان ثمن ادعائسه صلاحیتی قلماز

مثلا مشتری بطوب بزالب کو ملک کسد کدن صکره چوروک ایدوکنه
مطلع اولدیغی حالده صائسه بایعدن نقصان ثمن ادعا ایده من
زیرا بابع بنانی عیب حادث ایله یعنی کسلس اولدیغی حالده اولردم
دیه بیله جکندن مشتری انی صائسمیله حبس وامساک ایتش اولور
۳۴۹ ماده

زیاده یعنی میبعه مشتری نیک مالندن برشیشک ضم وعلاوه سی مانع
رد اولور

مثلا بز دیکم یاخود بو یا تمق ایله مشتری نیک ایلکی یاخود بو یاسی بزه
ضم اولتمق و کذا عرصه به مشتری طرفندن اغاج دیکلمک رده مانعدر
۳۵۰ ماده

مانع رد بولدیغی حالده بابع راضی اولسه دخی معیب اولان میبعی کپرو
اله میوب نقصان ثمن ویر مکه مجبور اولور
حتی مشتری اول مالی عیب قدیمه مطلع اولد قدن صکره صائسه
بیله بایعدن نقصان ثمن اله یلور

مثلا مشتری صائون اولدیغی بطوب بزدن کو ملک بیچدیروب دیکدیرد کدن
صکره بزک چوروک اولدیغنه مطلع اولد قدن بابع راضی اولسه دخی استرداد
ایده میوب نقصان ثمن ویر مکه مجبور اولور و مشتری اول کو ملک
صائسه بیله بزک نقصان ثمنی بایعدن اولور

زیرا بو صورتده مشتری نیک مالی اولان ایلکک میبعه علاوه والتحقاق
مانع رد اولمغله بابع بنانی بویله کسلس و دیکلمش اولدیغی حائده
الوردم دیکه صلاحیتی اولیه جکندن مشتری انی بیع ایله حبس وامساک
ایتش اولماز

۳۵۱ ماده

صفتقه واحده ایله اشترتا اولتان شیلرک بعضی معیب چیقد قدن
قبل القبض ایسه مشتری مجموعنی رد ایدر یاخود ثمن مسما ایله قبول ایلر
بوقسه معیبی رد ایدوبده دیکری ایقویمغه صلاحیتی یوقدر
واکر بعدد القبض ایسه تفر بقنده ضرر اولمادیغی حالده بالکرم معیب

اولانی ثمن مسمان سالما حصه سيله رد ايدر و بايعك رضاسى اولمديغه
ايكيسنى بردن رد ايدمه من

اما تفر يقنده ضرر اولديغى حالده مجموعنى بردن رد ايدر يا خود مجموعنى
ثمن مسمان ايله قبول ايلر

مثلا قرق غروشه الثان ايكي فسدن بريسي قبل القبض قصورلى چيقسه
ايكيسنى بردن رد ايدمه ييلور و اكر بعد القبض بريسي قصورلى چيقسه
يا لكر ائى سالما قيمتى قاچ غروش ايسه قرق غروشدن تنزيل ايله رد ايدر
فقط برچفت اياق قابى النوبده بعد القبض برتكي قصورلى چيقسه
ايكيسنى بردن رد ايله تماما اچمه سنى استرداد ايدمه ييلور
ماده ٣٥٢

مكيلات و موزونان دن اوله رق بر شخص بر جنس دن اولتى اوزره اشترتا
وقبض ايتش اولديغى مقدار معينك بعضيسنى چوروك بولاسه مخير در
ديلرسه جله سنى قبول ايدر و ديلرسه جله سنى رد ايدر
ماده ٣٥٣

بغداى و امثالى حبوبات طپراقلى چيقديغى تقديرده عادة قاييل عد
اولنورسه بيع صحيح و لازم اولور و اكر بين الناس عيب عد اولنور در جده
ايسه مشترى مخير اولور
ماده ٣٥٤

يورطه و جوز مقوله سى شيلرك بعضيسى فنا و چوروك چيقسه يوزده
اوچ كبي عرفا و عادة استكنار اولتميه جق درجه سى معفو اولور
واكر قصورلى چيقان يوزده اون كبي چوق اولور سه معفو اولوب
مشترى جله ميبعى بايعه رد ايله تماما ثمنى كبر اولور
ماده ٣٥٥

مبيع اكر اصلا منتفع به اولميه جق حالده ظهور ايدر ايسه بيع باطل
اولوب مشترى تماما ثمنى استرداد ايلر
مثلا اشترتا اولسان يورطه اصلا ايشه يراماز صورتمه بوزوق چيقسه
مشترى تماما اچمه سنى كبر اولور

(فصل سابع)

(غبن و تفریر بیسائنده در)

٣٥٦ ماده

بیساعده بلا تفریر غبن فاحش بولسه مغبون اولان کیمسه بیعی فسخ
ایده من

فقط مال بیعی بلا تفریر اولسه دخی غبن فاحش ایله بیع صحیح اولماز
مال وقف و بیت المال دخی مال بیتم حکمنده در

٣٥٧ ماده

منبا یعانندن بری دیگر بی تفریر ایدوبده بیساعده غبن فاحش اولدیخی
تحقق ایشدکده مغبون اولان کیمسه بیعی فسخ ایده بیلور

٣٥٨ ماده

غبن فاحش ایله مغبون اولان کیمسه نک وفائنده تفریر دعوا سی وارثه
انتقال ایتمز

٣٥٩ ماده

تفریر اولنان مشتری بیساعده غبن فاحش اولدیفته مطاع اولدقدن صکره
میساعده تملکک لوا زمندن اولان بروجه له تصرف ایدر ایسه ارتق
حق فسخنی قالماز

٣٦٠ ماده

تفریر و غبن فاحش ایله اشترا اولنان مبیع تلف یا مستهلک اولسه و یا خود
اول میساعده معیب اولمق و عرصه اولوبده اوزرینه بنا یا بائق کبی
بر کیفیت حدوث ایسه مغبون اولان کیمسه نک بیعی فسخنه صلاحیتی
قالماز

(باب سابع)

(مبیعک انواع و احکامی بیسائنده اولوب التي فصله منقسمدر)

(فصل اول)

(بیع انواعی بیاننده در)

۳۶۱ ماده

بیع انعقادنده رکنی اهلندن یعنی عاقل و میزدن صدور ایتمک و حکمی
قابل اولان محله مضاف اولوق شرطدر

۳۶۲ ماده

رکننده خلل اولان بیع مثلا مجنونک بیعی باطلدر

۳۶۳ ماده

بیع حکمی قابل اولان محلی موجود و مقدر و تسلیم و مال متقوم
اولان مییعدر

بناء علی ذلك معدومك و مقدر و تسلیم و مال متقوم اولیمان شیک
بیعی باطلدر

۳۶۴ ماده

انعقاد بیعک شرطی بوانوبده بعض اوصاف خارجیه سی اعتباریه
مشروع اولماز سه مثلا مبیع مجهول یا خود نمنده خلل واقع اولور ایسه
بیع فاسد اولور

۳۶۵ ماده

بیع نافذ اولمی ایچون تابع مبیعه مالک یا خود مال صاحبیک و کبلی
یا لیبسی یا وصیبسی اولوق و غیرک حتی اولماق شرطدر

۳۶۶ ماده

بیع فاسد عند القبض نافذ اولور
یعنی مشتری بیک مبیعه تصرفی جاز اولور

۳۶۷ ماده

خیار آتدن بریسی بوانور ایسه بیع لازم اولماز

۳۶۸ ماده

بیع فضولی و بیع مرهون کبی غیرک حتی تعلق ایدن بیع اول غیرک
اذننه موقوفاً منعقد اولور

(انواع بیوعك احكامی بیاننده در)

۳۶۹ ماده

بیع منقذك حکمی ملکیتدر

یعنی مشتریك مبیعه و بایعك ثمنه مالک اولسیدر

۳۷۰ ماده

بیع باطل اصلا حکمی افاده ایتر

بناء علیه بیع باطلده مشتری بایعك اذ نیله مبیعی قبض ایتر کده مبیع
مشتری عند نده امانت قبیلندن اوله رق بلا تعد تلف اولسه مشتری به

ضمان لازم کلز

۳۷۱ ماده

بیع فاسد عند القبض حکمی افاده ایدر

یعنی مشتری بایعك اذ نیله مبیعی قبض ایتر کد اکا مالک اولور

بناء علیه بیع فاسد ایله اشتر اولنسان مبیع مشتری عند نده تلف اولسه

ضمان لازم کلور

شوبله که مثلیساتدن ایسه مثلنی و قیساتدن ایسه یوم قبضنده کی قیمتی

مشتریك بایعه ویرمسی لازم او اور

۳۷۲ ماده

بیع فاسدده عاقدیتدن هر برینك بیعی فسخ ایتمکه حتی واردر

فقط مبیع اگر مشتری ینده تلف اولور ایسه یا خود مشتری انی استهلاک

و یادیکره بیع صحیح ایله بیع باهبه کی بر صورتله اندن چه قارر ایسه و یا خود

مبیع خانه اولورده تعمیر اولتیق و یا عرصه اولورده اعاج دیکلمک کی بر صورتله

مشتری طرفندن مبیعه برشی علاوه و یا خود بغدادی اولورده طحن ایله

اون ابدلمک کی مبیعک اسمی دکبشه جک صورتله تغییر ایدیلور ایسه

حق فسخ قالاز

۳۷۳ ماده

بیع فاسد فسخ اولورده اگر قبض ثمن اولنمش ایسه بابع ثمنی رد ایدنجه به دک

مشتريك ميبیعی حبس اتمك حتى واردر
۳۷۴ ماده

بيع نافذ في الحال حكمی افاده ايدر
۳۷۵ ماده

بيع نافذ لازمده متبايعاندين هيج بريسي دونه مز
۳۷۶ ماده

بيع غير لازمده مخبر اولان كيمسه بيعی فسخ ايده بيلور
۳۷۷ ماده

بيع موقوف عند الاجازه حكمی افاده ايدر
۳۷۸ ماده

بيع فضولیده مال صاحبي ويا وكيلي يا خودبولیسی يا خودوصیسی اجازت
ویرر ایسه نافذ وو رمز ایسه منفسخ اولور
فقط اجازتده بايع ومشتري ومجيز ومبيع قائم اولوق شرطدر بونلردن
بريسی هلاك اولسه اجازت جا ز اولماز
۳۷۹ ماده

بيع مقايضه ده بد اينك ايكيسده مبيع حكمنده اولديغندن بونلرده
مبيعك شرائطي معتبردر
فقط تسليمجه من زعه وقوعنده متبايعان ايكیسی بر دن تسليم وتسلم
ايدرلر

(فصل ثالث)

(سلم حقنده در)

۳۸۰ ماده

بيع كبی سلم دخی ایجاب وقبول اليه منعقد اولور
مثلا مشتري بايعه يوز كيله بغدادی ایچون بيك غروش سلم ويردم ديوب
اودخی قبول ایتد كده (سلم) منعقد اولور

۳۸۱ ماده

سلم انجق مقدار بى وصفتى مثلا اعلا لى يا ادنا لى تعين اينك قابل اولان شيلرده صحیح اولور

۳۸۲ ماده

مکيلات و موزونات و مذروعاتك مقدارى کيل و وزن و ذراع اليه تعين اولور

۳۸۳ ماده

عدديات متعار بهنك تعين مقدارى صابى اليه اولديغى کي کيل و وزن اليه دخی اولور

۳۸۴ ماده

طوغله و کر پيچ کي عدد ياتک قابليرى معين و معلوم اولوق لازمدر

۳۸۵ ماده

يز و چوقه امشالى ذراعاتك طول و عرضى و رقتى و نه دن معمول و زره نك ايشى اولديغى تعين اولوق لازمدر

۳۸۶ ماده

سلمك صحتنده ميبك جنسى مثلا بغدادى و پنج و خورما ديو و نوعى مثلا يغمور اليه ياسقى اليه حاصل اولان ديو و صفتى مثلا اعلى يا خود ادنى ديو تعين و كرك ميبك و كرك نيمك مقدارى و ميبك زمان و مكان تسليمى بيان اولوق شرطدر

۳۸۷ ماده

صحت سلمك بقاسنده نيمك مجلس عقد ده تسليمى شرطدر و عاقدين قبل التسليم افتراق ايدر ايسه عقد سلم منفسخ اولور

(فصل رابع)

(استصناع بیاننده در)

۳۸۸ ماده

بر کیمسه اهل صنع یعدن برینه بکا شو قدر غروشه شو یله برشی یاپ دیوب
 اودخی قبول ایسه استصناعا بیع منعقد اولور
 مثلا مشتری پاپوشچی به ایا غنی کو ستره رك فلان نوع سختیاندن شو قدر
 غروشه بکا بر چفت پاپوش یاپ دیوب اودخی قبول ایسه یا خودمرا انقوز
 ایله طول و عرضنی و اوصاف لازمه سنی بیان ایدرک بر قایق یا خود کی
 یایمقی اوزره بازارلق ایسه استصناع منعقد اولور
 كذلك طول و حجمی و سایر اوصاف لازمه سی بیان اولنه رق هر بری
 شو قدر غروشه اولمقی اوزره بر قایقچه جی ایله شو قدر ایکنه لی تفنک یایمقی
 اوزره بازارلق اولسه استصناع منعقد اولور

۳۸۹ ماده

استصناعی متعامل اولان شیرده علی الاطلاق استصناع صحیحدر
 اما متعامل جاری اولیان شیرده مدت بیان اولنور ایسه سلم اولوب انه
 شرائط سلم معتبردر
 و اگر مدت بیان اولنور ایسه بینه استصناع قیلندن اولور

۳۹۰ ماده

استصناعه مصلوبه مطلوبه موافق اوله جق وجهله توصیف
 و تعریفی لازمدر

۳۹۱ ماده

استصناعه پیشین الحقه ویرمک لازم دکدر

۳۹۲ ماده

استصناع منعقد اولد قدن صکره طرفین بازارلقدن دونه من
 فقط مصنوع اگر تعریفه موافق اولنرسه مستصنع مخیردر

(فصل خامس)

(بیع مریضك احكامی بیانده در)

۳۹۳ ماده

بر مریض مرض موتنده ایکن ورثه سندن برینه برشی صائسه دیگر
وارثلرک اجازته موقوف اولوب مریضك وفاتندن صکره اجازت و پررز
ایسه نافذ اولور و پر مزل ایسه نافذ اولماز

۳۹۴ ماده

مرض موتنده ایکن مریض حین وفاتنده کندویه وارث اولیان برینه
نمن مثلیله برشی صائسه صحیح و معتبر اولور و اگر محاببات یعنی نمن
مثلندن نقصان ایله بیع و تسلیم ایتد کدن صکره فوت اولسه ثلث مالی
محاباته مساعد اولدیغی تقدیرده بیع نه صحیح و معتبر اولور
و ثلث مالی محاباته مساعد اولدیغی صورتده مقدار نقصانی مشتری
اکاله مجبور اولور

واکال ایتمز ایسه ورثه بیعی فسخ ایده یلور

مثلا بیک بشبوز غروش قیمتلو برخانه دن بشقه نسته یه مالک اولیان
مرض موتندن اول خانه سنی وارثی اولیان بر کیمسه یه بیک
غروشه بیع و تسلیم ایتد کدن صکره فوت اولسه محاببات ایتمش اولدیغی
بشبوز غروش ثلث ماله مساعد اولغله بیع صحیح و معتبر اولوب ورثه بویعی
فسخ ایده مز

واگر مریض اول خانه بی بشبوز غروشه بیع و تسلیم ایتمش اولسه
محاببات ایتمش اولدیغی بیک غروش ثلث مالک ایکی قاتی اولغله ورثه
مشتری یه نمن میبعک ثلثان قیتمه ابلاغ ایت دیو تکلیف ایتد کلرنده
مشتری ناقص اولان بشبوز غروشی و پرر ایسه ورثه بیعی فسخ ایده مز
واگر و پر مزل ایسه بیعی فسخ ایله خانه بی استرداد ایده یلور

۳۹۵ ماده

ترکسی مستغرق دیون اولان کیمسه مرض موتنده مالی نمن مثلندن

وقوع بولش ايسه زياده بي دخي مشترى ضامن اولور واکر بلا تعدتلف
اولش ايسه اول زياده بي مشترينک او ده مسمی لازم کلز
٤٠٢ ماده

بيع وفاده متبايعانندن بریسی فوت اولدوقده حق فسخ وارثه انتقال
ابدر
٤٠٣ ماده

مشترى اله جفنى استيفایتمد کجه وفاء اشترایتمش اولديغی ماله بایعک
دیگر غریبلى مداخله ایده من

فی ٧ ذی الحجبه سنه ١٢٨٥ و فی ٩ مارت سنه ١٢٨٥

مطبعة عامره ده طبع اولمشدر
فی ص ٢٩ سنه ١٢٨٦

- ۲ (مقدمه) اجاره به متعلق اولان اصطلاحات بيانده در
- ۵ * باب اول * ضوابط عموميه بيانده در
- ۸ * باب ثانی * عقد اجاره به متعلق مسائل بيانده اولوب
- ۰ درت فصلي حاويدر
- ۸ (فصل اول) ركن اجاره به دائر اولان مسائل بيانده در
- ۱۱ (فصل ثانی) اجاره نك شرائط انعقاد و نفاذی حقه در
- ۱۲ (فصل ثالث) صحت اجاره نك شرائطی حقه در
- ۱۳ (فصل رابع) اجاره نك بطلان و فسادى حقه در
- ۱۵ * باب ثالث * اجرت متعلق مسائل بيانده اولوب اوج
- فصلي حاويدر
- ۱۵ (فصل اول) بدل اجاره حقه در
- ۱۶ (فصل ثانی) اجرتك سبب لزومنه و اجرتك كيفيت استحقاقه دائر اولان مسائل بيانده در
- ۱۹ (فصل ثالث) اجرت ايچون اجرتك مستأجر فيهي حبس ايدوب ايد ماهسى حقه در
- ۲۰ * باب رابع * مدت اجاره به متعلق مسائل بيانده در
- ۲۳ * باب خامس * خيبرات حقه اولوب اوج فصلي حاويدر
- ۲۳ (فصل اول) خيار شرط بيانده در
- ۲۵ (فصل ثانی) خيار رؤيت حقه در
- ۲۶ (فصل ثالث) خيار رعب بيانده در
- ۲۹ * باب سادس * مأجورك انواع و احكامى بيانده اولوب
- درد فصلي حاويدر
- ۲۹ (فصل اول) اجاره عقاره متعلق مسائل بيانده در
- ۳۲ (فصل ثانی) اجاره عروض حقه در
- ۳۲ (فصل ثالث) اجاره حيوان حقه در
- ۳۷ (فصل رابع) اجاره آدمى بيانده در

- ۴۱ ﴿باب سابع﴾ بعد العقد آجر و مستأجر ك وظیفه و صلاحیت لرینه
 دائر اولوب اوج فصلی حاویدز
 ۴۱ (فصل اول) تسلیم مأجور حقه در
 ۴۲ (فصل ثانی) بعد العقد عاقدینك مأجورده تصرف لرینه دائر در
 ۴۳ (فصل ثالث) رد و اعاده مأجوره متعلق مواد بیاننده در
 ۴۴ ﴿باب ثامن﴾ ضمانات بیاننده اولوب اوج فصلی حاویدر
 ۴۴ (فصل اول) ضمان منفعت حقه در
 ۴۶ (فصل ثانی) مستأجر ك ضمانتی حقه در
 ۴۷ (فصل ثالث) اجیرك ضمانتی حقه در

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احكام عدليه

كتاب الاجارات

مؤلفه: محمد باقر خراساني

(مستند)

تأليفه: محمد باقر خراساني

مجلد: ۱

موضوع: اجارة و اجارگان

صفحه: ۱۰۰

سال: ۱۳۰۰

محل: مشهد

موضوع: اجارة و اجارگان

صفحه: ۱۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(صورت خط ۴۰۰ یون
موجبه عمل اولیه)

(کتاب ثانی)

اجارات حقده اولوب بر مقدمه ایله سکر بایی شاملدر

(مقدمه)

اجارویه متعلق اولان اصطلاحات بیاننده در

ماده ۴۰۴

اجرت کرایه یعنی بدل منفعت و ایجار کرایه ویر مک و استیجار کرایه ایله
طوتمق دیمکدر

ماده ۴۰۵

اجاره لغت عریده اجرت معناسنده در فقط ایجار معناسنده دخی استعمال
اولتمشدر اصطلاح فقهاده منفعت معلومه بی عوض معلوم مقابله سنده
بیع ایتمک دیمکدر

۴۰۶ ماده

اجاره لازمہ خیار شرط و خیار عیب و خیار رؤیتدن عاری اولان اجاره صحیحہ در کہ طرفیندن برسی بلا عذر بونی فسخ ایدہ من

۴۰۷ ماده

اجاره منجزہ وقت عقددن اعتبارا ایجار در

۴۰۸ ماده

اجاره مضافہ کلہ جک بروقت معیندن اعتبارا ایجار در مثلاً کلہ جک فلان آیک ابتدا سندن اعتبارا برخانہ بوقدر مدت ایچون شو قدر غروشه ایجار اولنسه اجاره مضافہ اولہرق منعقد اولور

۴۰۹ ماده

آجر اجاره یه ویرن کیسه در ضم میم ایله مکاری و کسر جیم ایله موجر دخی دنیلور

۴۱۰ ماده

مستأجر کسر جیم ایله استیجار ایدن کیسه در

۴۱۱ ماده

مأجور کرایه ویریلان شیدر جیلرک قحیلہ موجر و مستأجر دخی دنیلور

۴۱۲ ماده

مستأجر فیہ اجیرک عقد اجاره ایله التزام ایلدیکی عملی ایفا ایچون مستأجر طرفندن کند و سنه تسلیم اولنسان مالدر ایسه دیکمک اوزره درزی یه ویریلان فاش و نقل ایچون حماله ویریلان حوله کبی

٤١٣ ماده

اجیر نفسنی کرایه و یرن کیمسه در

٤١٤ ماده

اجر مثل بیغرض اهل و قوفک تقدیرا تدکاری اجر تدر

٤١٥ ماده

اجر مسمی حین عقدده ذکر و تعیین اولسان اجر تدر

٤١٦ ماده

ضمان بر شیک مثلیاتدن ایهه مثلی و قیمیبتدن ایهه قیمتی و یرمکدر

٤١٧ ماده

معد للاستغلال کرایه و یرمک اوزره اعداد و تعیین اولنش شیدر که
فی الاصل کرایه و یرمک اوزره یا بلش یا آلمش خان و خانه و حمام و دکان
کبی عقارات ایله کرا عربه سی و کرا بار کبری مثل او شیردر
و بر شیک علی التوالی او چ سنه ایجار اولنسی معد للاستغلال اولدیغنه
دلیلدر

و بر کیمسه نفسی چون یا پدر مش اولدیغی بر شیک معد للاستغلال اولدیغنی
ناسه اخبار و اعلام ایله معد للاستغلال اولور

٤١٨ ماده

مسترضع اجرت الیه سود انا طوتان کیمسه در

٤١٩ ماده

مهایاه تقسیم منافعدن عبارتدر
مثلا بر خانه ده مشترک اولان ایکی کیمسه بر سنه بری و دیگر سنه دیگری مناوبه
انتفاع ایتمک اوزره قرار و یرمک کبی

(باب اول)

(ضوابط عمومیہ بیانندہ در)

ماده ۴۲۰

اجاره ده معنود علیہ منفعتدر

ماده ۴۲۱

معنود علیہ اعتباریہ اجاره ایکی نوعدر

نوع اول منافع اعیان اوزرینہ وارد اولان عقد اجاره اولوب ایجاراوانان
شئہ عین مأجوروعین مستأجر دخی دینلور واشو نوع اول اوچ قسمہ
تقسیم اونور

قسم اول اجاره عقار در خانه وارضی ایجاری کبی

قسم ثانی اجاره عروضدر البسه واونی ایجاری کبی

قسم ثالث اجاره حیواندر

نوع ثانی عمل اوزرینہ وارد اولان عقد اجاره اووب بونده مأجوره
اجیردینلور اجرتلہ عملہ وخدمہ طوتیق کبی

حرف و صنایع اصحابی استیجارایتمک دخی بوقبیلنددر کہ مثلاً قاش درزیدن
اولق اوزرہ البسه کسدرمک استصناع اولدیغی کبی درزیہ قماش
ویرو بدہ البسه دکدرمک دخی عمل اوزرینہ اجاره دیکدر

ماده ۴۲۲

اجیر ایکی قسمدر

قسم اول اجیر خاصدر کہ بالکنز مستأجرہ ایتمک اوزرہ طوتیلان

اجیردر آبقلی خدمتکار کبی

قسم ثانی اجیر مشترکدر کہ مستأجر دن اشقہ سنہ ایستلامک شرطلہ

مقید اولیان اجیردر

مثلاً جمال و دلال و درزی و ساعی و قیومچی و ایسکله
 قایتجیسی و کرا عربہ جیسی و قریہ چوبانی هب اجیر مشترکدر که
 بر شخصه مخصوص اولوب هر کس ایچون ایشلیه یلورل فقط بولردن
 بری فلان وقتہ قدر یا لکن مستأجره ایشلمک اوزره استیجار اولدوقده اول
 مدت ظرفتہ اجیر خاص اولور کذلک بر جمال یا خود عربہ جی یا قایتجی
 فلان محلہ قدر بشقہ سنہ ایشلمبوب مستأجره مخصوص اولق اوزره
 استیجار اولدوقده او ایه وارنجہ یه قدر اجیر خاص اولور

۴۲۳ ماده

اجیر خاصک مستأجری بر شخص اولدیغی کبی شخص واجد حکمنده اولان
 متعذر شخصلر دخی اوله یلور
 بناء علیہ بر قریہ اهالیسی کندولرینه مخصوص اولق اوزره عقد واحد ایله
 بر چوبان استیجار ایتدکلرند اول چوبان اجیر خاص اولور اما کندولرندن
 بشقہ سنک حیوانی دخی رعی ایلسنی تجوز ایتدکاری صورتده اول چوبان
 اجیر مشترک اولور

۴۲۴ ماده

اجیر مشترک اجرتہ اتحقاقی عمل الہدر

۴۲۵ ماده

اجیر خاصک اجرتہ استحقاقی مدت اجاره ده عمل ایچون حاضری بولنسیله در
 یوقسه بالفعل ایشلمسی شرط دکادر
 فقط عملدن امتناع ایده من وایدرسه اجرتہ مستحق اولماز

۴۲۶ ماده

عقد اجاره ایله منفعت معینہ یه مستحق اولان کیمسه عینا اول منفعتی یا مثلنی
 یا خود مادوننی استیفا ایده یلور
 اما مافوقته تجاوز ایده من

مثلاً تیمور جیلاک ایشله مک اوزره استیجار اولنان دکانده مستأجر مضرته
تیمور جیلاکه مساوی یا خود اندن اهون بر صنعتی اجرا ایده ییلور و بر کیمسه
ساکن اولوق اوزره استیجار ایلدیکی خانه ده ساکن اولیو بده اشیاء وضع
ایده جک اولسه جائز اولور
اماعطارلق ایتمک اوزره استیجار ایلدیکی دکانده تیمور جیلاک ایشله من

۴۲۷ ماده

هرشی که مستعملینک اختلافیه مختلف اوله انده تقیید معتبر در
مثلاً بر کیمسه نك رکو بی ایچون استکرا اولنان آنه بشقه سی ارباب اولنه من

۴۲۸ ماده

هرشی که مستعملینک اختلافیه مختلف اولیه انده تقیید لغودر
مثلاً بر کیمسه نك سکناسی ایچون استیجار اولنان خانه ده بشقه سی اسکان
اولنه ییلور

۴۲۹ ماده

کرك قابل تقسیم اولسون و کرك اولسون بر کیمسه حصه شایه سنی
شریکنه ایجار ایده ییلور ایسه ده آخره ایجار ایده من
فقط بعد المهایاه نوبتی ایجار ایده ییلور

۴۳۰ ماده

شیوع طاری عقد اجاره بی افساد ایتمز
مثلاً بر کیمسه خانه سنی ایجار ایتد کدن صکره نصف حصه سی بر مستحق
طرفدن ضبط اولسه باقی حصه شایه حقیقه اجاره باقی قالور

۴۳۱ ماده

ایکی شریک بر لکده اوله رق مال مشترکی شخص آخره ایجار ایده ییلور

ماده ۴۳۲

برشینی ایکی کشی به ایجار اتمک جائز در
وهر بری اجرتدن کندو حصه سنه عائد اولان مقداری و یروب یکدیگره
کفیل اولدقجه برینک حصه سی دیگردن انه ماز

(باب ثانی)

عقد اجاره به متعلق مسائل بیاننده اولوب درت فصلی حاویدر

(فصل اول)

رکن اجاره به دأر اولان مسائل بیاننده در

ماده ۴۳۳

بیع کبی اجاره دخی ایجاب و قبول ایله منعقد اولور

ماده ۴۳۴

اجاره ده ایجاب و قبول ایجار ایتدم و کرایه و یردم و استیجار ایتدم و قبول
ایتدم کبی عقد اجاره ایچون مستعمل اولان سوزلدر

ماده ۴۳۵

اجاره دخی بیع کبی ماضی صیغه سیله منعقد اولوب مستقبل صیغه سیله
منعقد اولماز

مثلا بری ایجار ایده حکم دیوب دیگر ایستیجار ایتدم یا خود بری ایجار ایت
دیوب دیگر ایستیجار ایتدم دیسه ایکی صورته دخی اجاره منعقد اولماز

ماده ۴۳۶

اجاره مشافهه ایله اولدیغی کبی مکاتبه ایله و دلسیرک اشارت معروفه سیله
دخی منعقد اولور

ماده ۴۳۷

تعاطی طریقہ دخی اجارہ منعقد اولور
 نہ کم شفاہا بازارلق اولتمسزین یولجی واپورینہ وایسکلہ فایقنہ وکرا
 بارکیرینہ بنک کبی کہ اجرت معلوم ایسہ اولقدر و دکل ایسہ اجر مثل
 اعطاسی لازم کلور

ماده ۴۳۸

اجارہ دہ سکوت رضا و قبول عد اولنور
 مثلا برآمد شهریه اللی غروش کرا ایله بردکان استیجار ایدوبده بزقاج آی
 ساکن اولدقدنصکرہ آی باشنده آجرا کر التمش غروشه راضی اولور ایسہ ک
 اولور اولماز ایسہ ک دکانی براق دید کده مستأجر انی ردایله التمش غروشه
 راضی اولم دید کد نصکرہ دکانده مستأجر اوتورسه کافی السابق اللی غروش
 کرا لازم اولور

واکر رش دیمیوب و دکاندن جیمیبوبده مستأجر اوتورمش ایسہ شهریه التمش
 غروش و برمیسی لازم کلور

کذلک دکان صاحبی یوز غروشه و مستأجر سکسان غروشه دیسه و صاحبی
 مستأجری براغوب اولدخی دکانده ساکن اواسه سکسان غروش اجرت
 لازم اولور

واکر طرفین سوززنده اصرار ایلدکاری حالده مستأجر ساکن اولور ایسہ
 اجر مثل لازم کلور

ماده ۴۳۹

بعد العقد بدلت تبدیل و یا تزید و یا تغزلی ابله تکرار بازارلق اولندقدہ عقد
 ثانی معتبر در

۴۴۰ ماده

اجاره مضافه صحیح و وقتی حلوندن اول لازم او اور
بناء علیه احد عاقدین مجرد وقتی کلدی دیو اجاره بی فسخ ایدہ من

۴۴۱ ماده

اجاره صحیح اوله رقی منعقد اولدقدن صکره بشقه سی اجرتہ نقدر ضم ایتسه
آجر مجرد بونک ایچون اجاره بی فسخ ایدہ من
فقط وصی یا متولی یتیمک یا وقفک عقارینی اجر مثلندن نقصان ایله ایچار
ایتسه اجاره فاسد اولوب اجر مثلاً کمالی لازم کلور

۴۴۲ ماده

مسئلتاً جرارت یا هبه کی بروجهله عین مأجورده مالک اولیحق اجاره نک
حکمی قلاز

۴۴۳ ماده

موجب عقدک اجر اسنه مانع اولور برعذر ظهور ایتد کده اجاره منفسخ
اولور
مثلاً دو کون ایچون بر اشچی استیجار اولدقده احد زوجین فوت اولسه
اجاره منفسخ اولور
و کذا دیشی اغریان کیمسه دیشنی چیقارقی اوزره شو قدر غروشه بردیشچی
ایله مقاوله ایتشیکن اغری زائل اولور برسه اجاره منفسخ اولور
کذلک مسترضعک و فایله اجاره منفسخ اولیوب اما چرجعک یا خود
سود اتانک و فایله منفسخ اولور

(فصل ثانی)

(اجاره نك شرایط انعقاد و تقاضای حق نموده در)

۴۴۴ ماده

اجاره نك انعقاد نموده عاقدینك اهلیتی یعنی عاقل بمیز اولبری شرط در

۴۴۵ ماده

پس وعده اولدیغی کبی اجاره نك انعقاد نموده دخی ایجابك قبوله موافقتی و مجلس عقدك اتحادی شرط در

۴۴۶ ماده

آجر ایجار ایده جکی شینك متصرفی یا خود متصرفنك و کیلی باولیبی و یا وصیبی اولق لازمدر

۴۴۷ ماده

فضولینك ایجاری متصرفنك اجازته و متصرفی صغیر و یا جنون ایسه اجر مثلبه ایجار اولدیغی صورته و ایسنك و یا وصیبسنك اجازته موقوفا منعقد اولور

فقط اجازتك صحتمده درت شینك یعنی عاقدین و مالک و معقود علیهک و بدل اجاره عروضدن اولدیغی تقدیرده انك دخی قیام و بقاسی شرط اولوب بونلردن بریبی معدوم اولسه اجازت صحیح اولماز

(فصل ثالث)

(صحیح اجاره تک شرائطی حقیقه دو)

ماده ۴۴۸

اجاره تک صحیح شده عاقبتک رضای شرطی در

ماده ۴۴۹

مأجورک تعیینی لازمدر

بناء علیه ایکی دکاندن بری تعیین و تفسیر ایدلکسزین ایجار اولسه
صحیح اولساز

ماده ۴۵۰

اجرت معلوم اولوق شرطی در

ماده ۴۵۱

اجاره ده منعت مانع متازعه اوله جق وجهله معلوم اولوق شرطی در

ماده ۴۵۲

خانه ودکاکین وسودانا امثالنده مدت اجاره تک بیانیله منعت معلوم اولور

ماده ۴۵۳

حیوان استیجار اولدقده یوک یوکلمک ایچونمیدر یوخسه رکوب ایچونمیدر
وکیم بنه جکدر بوراسنک تمینی یاخود دیلدیکنی ارکاب اتمک اوزره نعیمی
ایله برابر اجاره تک مدتی یاخود مسافه سی دخی بیان اولوق لازمدر

۴۵۴ ماده

اراضی استیجارنده تعیین مدله برار نه ایش ایچون اولدیغی بیان اولنق
وزراعت ایچون ایسه نه اکیله جکی تعیین ویاخود مستأجر هر نه دیلرسه
اکک اوزره دیو تعیین قلیق دخی لازمدر

۴۵۵ ماده

اهل صنعتک استیجارنده منفعتک معلومیتی عکک بیانیله یعنی نه یابه جغنی ونصل
یابه جغنی تعیین ایله اولور
مثلا اثواب بو یادیله جق اولدقد، اثوابک بو یاجی به ارا نه سی یاخود غلظت
ورقتک بیلدیلمسی ورنکنک بیانی لازمدر

۴۵۶ ماده

اشیا نقلنده اشارتله ونقل اولنه جق محکک تعیینله منفعت معلوم اولور
مثلا شو یوکی فلان محله نقل ایده جکسین دینلد کده یوک مشاهد و سافه
معلوم اولدیغی جهتله منفعت دخی معلوم اولور

۴۵۷ ماده

منفعت مقدور الاستیفا اولق شرطدر
بناء علیه برقراری حیوانک ایجاری صحیح اولماز

(فصل رابع)

(اجاره نک بطلان وفسادی حقنده در)

۴۵۸ ماده

انعقاد اجاره نک شرائطندن بری بولنمه اجاره باطل اولور
مثلا بجنونک وصبی غیر عیمنک ایجار و استیجاری باطلدر
فقط بعد لانه دآجر یا مستأجرک تبیین ایتسه بله اجاره منفسخ اولماز

ماده ۴۵۹

اجاره باطله ده استعمال ایله اجرت لازم اولماز
فقط مال وقف و یا مال یتیم ایسه استعمال ایله اجره مثل لازم اولور
مجنون دخی یتیم حکمنده در

ماده ۴۶۰

انفقاد اجاره نك شرط لری بولنوبده شرائط صحندن بریسی بولنسه اجاره
فاسدا اولور

ماده ۴۶۱

اجاره فاسده نافذدر
فقط اجاره فاسده ده آجر اولان کیسه اجره مثله مالک اولوب آجر مسمايه
مالک اولماز

ماده ۴۶۲

اجاره نك فسادى بعضا بلك مجهول اولسندن و بعضا ديكر شرائط صحتك
بولنما مسندن نشأت ايدر

اولكى صورتده بالغاما بلع اجره مثل لازم كلور
ايكنجى صورتده آجر مسمانى تجاوزا تمامك شرطيله آجر مثل لازم كلور

(باب نائث)

(اجرتہ متعلق مسائل بیانندہ اولوب اویچ فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(بدل اجاره حقندہ در)

۴۶۳ ماده

بیعدہ ثمن اولغہ صالح اولان شیء اجارہ دہ بدل اولغہ صالح اولدیغی کبی ثمن
اولغہ صالح اولیان شیلردخی بدل اجاره اوله بیلمور
مثلاً بر حیوان مقابلسده یا خود برخانه نک سکناسی مقابلسده بر بستان
استیجار اولنه بیلمور

۴۶۴ ماده

بدل اجاره نقد ایسه ثمن مبیع کبی مقدارینی تعیین ایله معلوم اولور

۴۶۵ ماده

بدل اجاره عروضدن یا خود مکیلات یا موزونات یا خود عددیات متقاربه دن
اولدیغی حالدہ مقدار یله برابر وصفی دخی بیان ایتمک لازم کلور
ونقلی حل وموئنته محتاج اولان شیلرده هر نروده تسلیمی شرط قنور ایسه
اوراده ایفا اولنمق لازم کلور
ومکان ایفا بیان اولمدیغی تقدیرده ما جورا کر عقار ایسه اول عقارک اولدیغی
محلده واکر عمل ایسه اجیرک عملی ایفا ایتدیکی یرده واکر حواه ایسه اجیرک
لازم اولدیغی مکانده ایفاسی لازم کلور

اما حل وموئنتی اولیان شیلرده دیلدیکی یرده الور

(فصل ثانی)

(اجرتك سبب لزومه و آجرتك اجرتيه كيفيت استحقاقته)
(دارا و لان مسائل بياننده در)

٤٦٦ ماده

عقد مطلق ايله اجرت لازم اولماز
يعني مجرد اجاره منعقد اولديغي كسي همان بدل اجاره نك تسليمي
لازم كلز.

٤٦٧ ماده

تعجيل ايله اجرت لازم اولور
يعني مستأجر بوجه پشين اجرتي تسليم ايتسه آجرا كا مالك اولوب بيمده
مستأجر اني استرداد ايدمن

٤٦٨ ماده

شرط تعجيل ايله اجرت لازم اولور
يعني بدل اجاره نك بوجه پشين و رلسي شرط قكـ بدقده عقد اجاره
كرك منافع اعيان اوزرينه وارد اولسون و كرك عمل اوزرينه
وارد اولسون هر حالده مستأجر ك اول امرده بدل اجاره بي تسليم ايتسي
لازم كلور

واولكي صورتده آجرا اجرتي استيفا ايدنجيه دك مأجوري تسليمين و ايكنجي
صورتده اجير اجرتي استيفا ايدنجيه دك عملدن امتناع ايد بيلور

وايكی صورتده دخی آجرتك بوجه پشين اجرتي مطالبه ايله مستأجر ايفادن
امتناع ايدز ايسد فسخ اجاره يه حق واردر

ماده ۴۶۹

استیفای منفعت ایله اجرت لازم اولور
مثلاً بر محله کتک اوزره استیجار اولان بار کیره رکوب ایله اورایه وارلدقده
آجری اجرتیه مستحق اولور

ماده ۴۷۰

اجاره صحیحده استیفای منفعتیه اقتدار ایله دخی اجرت لازم اولور
مثلاً بر کیسه اجاره صحیحه ایله استیجار ایلدیکی خانه بی قبض ایتد کد نصرکه
ساکن اولسه ایله اجرت و بر مسی لازم کلور

ماده ۴۷۱

اجاره فاسدهده استیفای منفعتیه اقتدار کافی اولیوب حقیقه انتفاع
بولندقجه اجرت لازم اولماز

ماده ۴۷۲

من غیر عقد و بلاذن بر کیسه برینک مالنی استعمال ایتدیکی صورتده معد
لاستغلال ایسه اجر مثل لازم اولور دکل ایسه لازم اولماز
فقط مال صاحبی اجرت مطالبه ایتد کد نصرکه استعمال ایدر ایسه معد
لاستغلال اولسه دخی اجرت اعطاسی لازم کلور
زیرا بو حالده استعمال ایتسیله اجرتیه راضی اولمش اولور

ماده ۴۷۳

اجرتک تعجیل و تأجیلی حقنده عاقدین هر نه شرط ایدر ایسه اکارعايت
اولور

ماده ۴۷۴

تأجیل بدل شرط اولدیغی صورتده ابتدا آجرتک مأجوری تسلیم و اجیرک
علی ایفا ایلمسی لازم کلور اجرتک ایفاسی انجق مقاوله اولنان وقت تأدیته
انقضاسنده لازم اولور

ماده ۴۷۵

تجیل و تأجیل شرطی اولفسرین عقد اولنان اجارهء مطلقه ده عقد اجاره
کرك منافع اعیان اوزر بنه اولسون و كرك عمل اوزر بنه اولسون
هر حالده ابتدا آجرك مأجوری تسلیم واجیرك عملی ایضا ایلمی
لازم کلور

ماده ۴۷۶

اجرت اگر شهریه یا خود سنویه کبی بروقت معین ایله موقوت ایسه در نوم
ایفاسی اول وقتك انقضاستنده در
مثلا شهریه ایسه آیک تمامنده و سنویه ایسه سنه ختمافنده ایضا اولنقی
لازم کلور

ماده ۴۷۷

اجرتك لزومنده مأجورك تسامی شرطدر
یعنی کرا وقت تسامیدن اعتبارا ایشلر
بوصورتده آجرقبل التسلیم مرور ایدن مدتک اجرتنی الهماز
واکر قبل التسلیم مدت اجاره منقضی اولور ایسه اجرتدن برشیئه
مستحق اولماز

ماده ۴۷۸

مأجور ایله انتفاع بالکلیه فوت اولدوقده اجرت ساقط اولور
مثلا حاتم تعمیره محتاج اولوبده تعمیری ائناسنده بر مدت معطل قالسه اول
مدتک اجرتدن حصه سی ساقط اولور
کذلک دکر مانک صویبی کسیلوبده معطل قالسه صویک انقطاعی وقتندن
اعتبارا اجرت ساقط اولور
فقط مستأجرون اوکو تمکدن غیری بصورتله اولدکر منک اوندن
انتفاع ایتدکده بدل اجاره دن اکا اصابت ایدن حصه بی ویرمی
لازم کلور

٤٧٩ ماده

بر کيسه ردگان استيجار و قبض ايتش يکن بر مدت اخذ و اعطايه کساد عارض
اولغله صنعت ايشلمدی و دگان قبسالو قالدی دیو اول مدتک کراسنی
اعطادن امتناع ايده من

٤٨٠ ماده

مدت اوزر بنده بر قابق استيجار اولنو بنده اثنای راهده مدت منقضى اولسه
ساحله بناشجيه دك اجاره ممد اولور
ومستأجر فضله اولان مدتک اجر مثلنی ويرر

٤٨١ ماده

بر کيسه خانه سنی ديگر کيسنه به مرمت ايتک و بلا اجرت ساکن اولوق
اوزره ويرسه و او دخی ککند و طرفقدن مرمت ايدرک بر مدت
ساکن اولسه عاريت قبيلندن اولغله مصارف تعميره اول کيسنه يه
عائد اولور
وصاحب خانه دخی اندن اول مدت ايچون احرت نامنه برشی اله ماز

(فصل ثالث)

(اجرت ايچون اجيرک مستأجر فيهي حبس)

(ايدوب ايده مامسی حقتده در)

٤٨٢ ماده

درزی و بوياجی و جامه شوی کبي عملنده اثر اولان اجيرک ويره سي يه
مقاوله اولنماش ايسه اجرت ايچون يدنده مستأجر فيهي حبس ايتکه
صلاحيتی واردر
و بويوجهله حبس ايدو بنده يدنده اول مال تلف اولسه ضامن اولنار فقط
اجرت دخی اله ماز

ماده ۴۸۳

حال و ملاح کبی عملنده اثر اولیان اجیرك اجرت ایچون مستأجر فیهی
حبس اتمکه صلاحیتی یوقدر
و بحالده حبس اید و بده بدنده اول مال تلف اولسه ضامن اولور
و مال صاحبی بونده مخیر اولوب دیلرسه محمول اوله رق قیمتی تضمین
ایتدر و اجرتنی و پرر و دیلرسه غیر محمول اوله رق تضمین ایتدیروب
اجرت و پرر

(باب رابع)

(مدت اجاره به متعلق مسائل بیاننددر)

ماده ۴۸۴

برکیمسه کرک بوم کبی قصیر اولسون و کرک سنین کبی طویل اولسون معلوم
اولان مدت اوزرینه مال و ملکنی آخره ایجار ایده یلور

ماده ۴۸۵

مدت اجاره نك ابتدای حین عقده تسمیه یعنی ذکر و تعیین اولسان
وقتدن اعتبار اولور

ماده ۴۸۶

حین عقده ابتدای مدت تسمیه اولنر ایسه وقت عقده دن اعتبار اولور

ماده ۴۸۷

برسنه لك اولق اوزره هر آیلغی شوقدر غروشه اوله رق بر عهده ایجاری
جائز اولدیغی کبی شهریه سی بیان اولنقسرین برسنه لك اولق اوزره شوقدر
غروشه ایجاری دخی صحیح اولور

۴۸۸ ماده

آيك ابتدا سنده ايكن اجاره كرك بر آيلق اولسون و كرك زياده اولسون شهر يه اوله رق مقاوله اولنور ايسه آيلق اولق اوزره منعقد اولور بوسورنده آي اوتوز كوندن ناقص اولسه دخي تمام آيلق اعطاسي لازم كلور

۴۸۹ ماده

آيك بر ازي كچم شيبكن بر آيلق اولق اوزره مقاوله اولنديغي صورنده بر آي اوتوز كون اولق اوزره اعتبار اولنور

۴۹۰ ماده

آيك بر ازي كچم شيبكن شو قدر آيلق اوله رق مقاوله اولنور ايسه اولكي ناقص آي الك صكر كي آيدن اوتوز كون اولق اوزره تمام اولنوب اجرتي بويده حسابيله يقا اولنور
واره يده كي آيلر غره ايله حساب و اعتبار قننور

۴۹۱ ماده

آيك بر ازي كچم شيبكن قاچ آيلق اولديغي بيان اولنم سمرين هر آيلديغي شو قدر غروشه اولق اوزره مقاوله اولنديغي صورنده ابتدا كي ناقص آي اوتوز كون اعتبار اولنق لازم كلدجكي كي ديكر آيلر دخي اولوججهله اوتوزر كون اولق اوزره اعتبار اولنور

۴۹۲ ماده

آيك ابتدا سنده ايكن بر سنه لك اوله رق عقد اجاره اولندقدده سنه اون ايكي آي اولق اوزره اعتبار اولنور

۴۹۳ ماده

آيك بر ازي كچم شيبكن اجاره بر سنه لك اوله رق عقد اولندقدده بر آي ايام اوله رق اعتبار اولنوب ديكر اون بري غره اعتباريله حساب اولنور

ماده ۴۹۴

قاج آیلق اولدیغی ذکر اولتمق سزین هر آیلغی شو قدر غروشه اولق اوزره
 بر عقار ایجار اولسه عقد صحیح اولور
 فقط برنجی آی تمام اولدقده ایکنجی ودها صکره کی آیلرک برنجی کیجه سه-بله
 برنجی کوننده آجر و مسناً جردن هر بری اجاره بی فسخ ایده بیلور
 اما اولکی کیجه سیله کونی کچد کد نصکره فسخ ایده من
 واکرا احد عاق دین بویله اثنای شهرده فسخ ایتدم دیسه اول آیک نه پایتند
 منفسخ اولور
 واکرا اثنای شهرده شهر آتی ابتدا سندن اعتبارا فسخ ایتدم دیسه شهر
 آتی حلونده منفسخ اولور
 واکرایکی یاز یاده آیلق پشین و ریش ایسه هیچ بریسی اول آیلرک اجاره سنی
 فسخ ایده من

ماده ۴۹۵

بر کیسه بر کون ایشلک اوزره بر اجیر طو تدیغی صورتده طلوع شمسن
 عصره قدر یا خرد غروب شمس قدر ایشلک خصوصنده عرف بلده نه ایسه
 اکا کوره عمل اولنور

ماده ۴۹۶

بری مثلا اون کون ایشلک اوزره بر دولکر استیجار اینسه عقدی ولی ایدن
 کونلر اعتبار اولنور
 واکرایزین اون کون ایشلک اوزره دیوا استیجار اینسه قنغی آیک قاجنجی
 کونندن اعتبارا ایشلک جکنی بیان ایتدکجه صحیح اولور

(باب خامس)

(خيارات حقه اولوب اوج فصلى حاو بدر)

(فصل اول)

(خيار شرط بيانده در)

۴۹۷ ماده

بعده اولديغي كبي اجاره ده دخی خيار شرط جاري اوله رق احد طرفين
باخود ايکي سي بدن شو قدر \llcorner ون مخير اولوق اوزره ايجار واستيجار
جاژ اولور

۴۹۸ ماده

مخير اولان کيمسه مدت خيارنده ديگر سه اجاره بي فسخ ايدر و ديگر سه
مخير اولور

۴۹۹ ماده

کرك فسخ كرك اجازت (۳۰۲) و (۳۰۳) و (۳۰۴) ماده لده
بيان اولديغي اوزره قول اولديغي كبي فعلا دخی اولور
بناء عليه اجر مخير اولديغي صورتده مأجورده تملك اوازمندن اولان
روجهله تصرف ايتسي فسخ فعلايدر
ومسأجر مخير اولديغي صورتده مأجورده مسأجر ينك تصرفي كبي تصرف
ايتسي اجازت فعلايدر

۵۰۰ ماده

مخير اولان کيمسه اجاره بي فسخ باخورد انفاذ ايتدن مدت خيار مرور ايدرسه
خيارى ساقط اوله رق اجاره لازم اولور

۵۰۱ ماده

مدت خيار وقت عقدن اعتبار اوانور

۵۰۲ ماده

مدت اجاره نك ابتداسی خيارك سقوطی وقتننن معتبردر

۵۰۳ ماده

شوقدر ذراع يادونم اولمق اوزره استيجار اولنان برز ياده يا خود ناقص چيقسه
اجاره صحیح اولور و اجر مسمی لازم کلور
فقط نقصان صورتتده مسأجر مخیر اولوب دیلر سه اجاره بی فسخ
ایده یلور

۵۰۴ ماده

هر دونمی شو قدر غروشه اولمق اوزره بریر استيجار اولنسه اجرتی دونم
حسابيله و یرمك لازم کلور

۵۰۵ ماده

برایش فلان وقته قدر ایفا اولمق اوزره اجرتی تعیین اوانه رق عقد اجاره
جائز و شرط معتبر اولور
مثلا بر کیمسه کسوده کوملك دیکك و بو کون يتشديرمك اوزره درزی په ن
و یرسه يا خود شو قدر کونده مکيه يتشديرمك اوزره برآدمدن دوه استکرا
اینسه اجاره جائز اولور
و آجر شرطی ایفا ایدر ایسه اجر مسمی الور و ایفا ایتمز ایسه اجر مسمایی
تجاوز ایتمك اوزره اجر مثل اولور

۵۰۶ ماده

عملده و عاملده و حل و مسافده و مکانه و زمانده ایکی با اوج صورت
اوزرینه اجرتك تردیدی صحیح اولور
و هر قعی صورت فعله چیقار ایسه اکا کوره اجرت اعلاسی لازم کلور

مثلاً اکنه اوردی دیگرک اوزره شو قدر و او یولغامه دیگرک اوزره بو قدر
غروشه بازارلق اولندقده قنغی صورته دیگرک اورایسه اکا کوره مقاوله اولان
اجرتک اعطاسی لازم کاور

یاخود بردکانده عطارلق ایتک اوزره شو قدر و تیمورچی-ک ایتمک اوزره
بو قدر غروشه مقاوله اولندقده مستأجر قنغی عملی اجرا ایدر ایسه اکا کوره
اجرت معینه سنی اعطا ایدر

و کذا بردابه بفسدای یو کتمک اوزره شو قدر و تیمور یو کتمک اوزره بو قدر
غروشه استکرا اولندقده قنغی سنی یو کلدن ایسه اکا کوره معین اولان
اجرتی ویرر

یاخود مکاری شو حیوانی چورلی یه دک یوز و ادرنه یه دک ایکی یوز و قنبه یه دک
اوچ یوز غروشه ایجار ایتدم دیدکده مستأجر نره یه کبدر ایسه اوراسنک
اجرتنی اعطا ایلر

و کذلک آجر شوخانه بی یوز و بوخانه بی ایکیوز غرشه ایجار ایتدم دیوب
مستأجر دخی قبول ایتد کدنصکره هر قنغی سنده ساکن اولور ایسه اتمک
ایچون معین اولان اجرتی و برسی لازم کاور

کذلک برکیسه برج-ه بی درزی یه بو کون دیگرسه الی و یارین دیگرسه
اولوز غروش و برمک اوزره بازارلق ایتسه جائز و شرطلر معتبر اولور

(فصل ثانی)

(خیار رؤیت حقیقه در)

۵۰۷ ماده

مستأجر ایچون خیار رؤیت واردر

۵۰۸ ماده

ما جورک رؤیتی منافعت رؤیتی کبدر

۵۰۹ ماده

مستأجر کورمدن بر عقالی استیجار ایتسه کورد کده مخیر اولور

۵۱۰ ماده

بر کیمسه مقدا کورمش اولدیغی بر خانه بی استیجار ایتسه انک ایچون خیار

رؤیت یوقدر

مکر که سکنایه مضر اوله جق بر محلی منهدم اوله رق هیئت اولاسی تغیر

ایتش ایتسه اولخنده مخیر اولور

۵۱۱ ماده

هر عمل که محلاک اختلافیه ذاتا مختلف اوله انده اجیرک خیار رؤیتی

واردر

مثلا بر جبهه دیکیمک اوزره درزی ایله بازارلق اولدیغی صورته درزی

دیکه جکی چوته یا شالی بی کورد کده مخیر اولور

۵۱۲ ماده

هر عمل که محلاک اختلافیه مختلف اولیه انده خیار رؤیت یوقدر

مثلا شوقدر قیه پموغک چکرد کنی ایقلامق اوزره شوقدر غروشه مقاوله

اولدقده اجیر موعضی کورمه کندوسی ایچون خیار رؤیت یوقدر

(فصل ثالث)

(خیار عیب حقیقه در)

۵۱۳ ماده

بعده اولدیغی کی اجاره ده دخی خیار عیب واردر

۵۱۴ ماده

اجارده خياری موجب اولان عيب منافع مقصوده نك بالكلية فوت يا خود
مخزل اولسنه سبب اولان شيدر
مثلا خانه پتون تون منهدم اولوق و دكر منك صوتي كسليك ايله منفعت
مقصوده فوت اولديغندن و خانه نك چائيسى چو كيك يا خود سكتابه مضر
برجلى منهدم اولوق و كرا بار كير نك صرتق ياره لئوق منافع مقصوده يي
اخلال ايلديكندن بونلر اجاره ده خياري موجب اولان
عيب بندر

اما خانه نك ايجر وسنه بغير و صغوق كرميه جك صورتده صواسي دوكلك
و بار كيرك يله سي يا خود قوبروغى كسليك كي منافع اخلال ايتميان قصورلر
اجارده خياري موجب اولان

۵۱۵ ماده

منفك استيفاسندن مقدم مأجورده برعيب حادث اولسه وقت عقدده
دوجود كيدر

۵۱۶ ماده

مأجورده برعيب حادث اولدقه مستأجر مخيردر
ديلسه عيبيله برابر استيفاي منفعت ايلر بوضورده اجرتي تماما ويرر
و ديلسه اجاره يي فسوخ ايلر

۵۱۷ ماده

مستأجر ك اجار يي فسوخندن مقدم آجر اكر عيب حادثي ازاله ايدرايسه
مستأجر ك حق فسوخ قالماز
و مستأجر بقيه مدتة متصرف اولوق استدكده آجر دخي اكاملان اوله ماز

۵۱۸ ماده

منافع اخلال ايدن عيب حادثك رفعندن مقدم مستأجر اجار يي فسوخ
ايله جك اولور ايسه آجر ك حضورنده فسوخ ايله بياور
بوخسه غيابنده فسوخ ايله مز

واگر آجرک غیابنده یعنی اکاخر ویرمکسزین فسح ایدر ایسه فسحی
معتبر اولوب کماکان مأجورک کراسی ایشلر

امانافع مقصوده بالکلیه فوت اولدیغی صورته آجرک غیابنده دخی
فسح ایده بیلور

وکرک فسح ایتسون وکرک فسح ایتسون درتوزیتش سکزنجی مادهده
بیان اولدیغی اوزره اجرت لازم اولماز

مثلاًخانه مأجورک منافی اخلال ایدر بریحلی منهدم اولسه مستأجر فسح
اجاره ایده بیلور

فقط آجرک حضورنده فسح ایتسی لازم کلور یوخسه اکاخر ویرمکسزین
خانه دن چیقوبورسه چیقماش کی اجرت ویرمی لازم کلور

فقط خانه بتون بتون منهدم اولدیغی صورته آجرک حضورینسه محتاج
اولمکسزین مستأجر فسح اجاره ایده بیلور

وهرحالده اجرت لازم کلز

۵۱۹ ماده

خانه تک بر اوطله سی یاخود بردیواری منهدم اولوبده مستأجر فسح
اجاره ایتیه رک باقیسنده ساکن اولسه اجرتدن برشیء ساقط

اولماز

۵۲۰ ماده

برکیمسه ایکی خانهدی بردن شو قدر غروشه استیجار ایدوبده بریسی منهدم
اولسه ایکیمسی بردن ترک ایده بیلور

۵۲۱ ماده

شو قدر اوطله لی اولق اوزره استیجار اولسان خانه تک اوطله لی ناقص
چیقسه مستأجر مخیر در دیلرسه فسح اجاره ایدر و دیلرسه اجر مسمی ایله

اجاره بی قبول ایلر

اما اجاره بی ایفا ایدوبده اجرتدن بر مقدارینی تقیص ایده من

(باب سادس)

(ماچورک انواع و احکامی بیانده اولوب درت فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(اجاره عقاره متعلق مسائل بیانده در)

ماده ۵۲۲

کیمک سکنتاسی ایچون اولدینی بیان ایدلمیه زک برخانه یادگان استیجار اولنسه
جائز اولور

ماده ۵۲۳

برکیمسه ختانه سنی یادگاننی ایچنده امتعه و اشیا سنی اولدینی حالده ایجار
ایتسه اجاره صحیح اولوب آجر امتعه و اشیا سنی تخلیه ایله ختانه نی تسلیه
مجبور اولور

ماده ۵۲۴

برکیمسه نه اکه جکینی تعیین یا خود هر نه دیلر سه اکمک اوزره دیو تعیم ایتیه رک
براضی استیجار ایتسه اجاره فاسد اولور
فقط قبل الفسخ تعیین ایدوبده آجر دخی راضی اولور ایتسه صحتیه منقلب
اولور

ماده ۵۲۵

برکیمسه دیلدیکنی اکمک اوزره استیجار ایلدیکی ارضده صیفیه و شتایسه
اوله رق برسنه ایچنده مکررا زراعت ایده یلور

ماده ۵۲۶

زرعك ادر اكنندن مقدم مدت اجاره منقضى اواسه زرعك ادر اكننه دك
مستأجر اجر مثلى ويرهك ارض اوزرنده اكننى ابقا ايديه بيلور

ماده ۵۲۷

نه ايچون اولديغى بيمان ايدلميه رك دكان و خانه استيجارى صحیح اولوب
كيفيت استعمالى عرف و عادتیه مصروف اولور

ماده ۵۲۸

بر كيمه نه ايچون اولديغى بيمان ايتيه رك استيجار ايدلميه كى خانه ده كندوسى
ساكن اوله بيلميه كى بشقه سنى دخی اسكان ايديه بيلور
وايچنه اشيا سنى وضع ايديه بيلور
و بنايه وهن و ضرر كتور ميه جك هر نوع ايش ايشليه بيلور
امان بيه وهن و ضرر كتور جك ايشى صاحبك رضاسى اولدقجه
يايه ماز
حيوان باغلامق خصوصنده عرف و عادت بلده معتبر و هر عيدير
دكلك حكيمى دخی بو وجهله در

ماده ۵۲۹

منفعت مقصوده يى اخلال ايدن شيلرى يايق آجره عا ئدر
مثلا دكر مانك خرقنى آبقلامق صاحبك اوزر يه در
كذلك خانه نك و صويولار ينيك و كونكر ينيك تعمير و اصلاحى و سكتنايه
محل اولان شيلرك انشاسى و بنايه متعلق سا ئر ايشلر هب صاحبي
اوزر يه لازمدر
واكر صاحبي بونلرى يايقندن امتناع ايدر ايسه مستأجر اول خانه دن
چيقه بيلور
مكر كه استيجار ايتد بكمى وقت اول خانه بو حال اوزره اولو بده آنى كورمش
ايسه عيبه راضى اولمش ديمك اولمس بيله صكره دن بونى بهانه ايدرك اول
خانه دن چيقه ماز

اگر مستأجر بوسیلهی کمد و طرفه سدر یا پار ایسه تبرع قبیلندن اولوب
مصرفی آجردن طلب ایدمه من

۵۳۰ ماده

آجرك اذيله مستأجر ك اجرا ايتديكي تعميرات اكر طامك كرميديني
اقضار مق كبي ما جورك اصلاحنه و خلل تطرفندن صيانندنه عائد ايسه
مصرفي آجردن التيق شرطي ذكر اولنماش ايسه ييله مستأجر بوتعميراتك
مصرفني آجردن الور

واكر خانهك فروني تعميراتك كبي مجرد مستأجر ك منافعه عائد ايسه اوليله
بر شرط ذكر اولند قجه مستأجر انك مصرفني آجردن اله ماز

۵۳۱ ماده

مستأجر بر عقار ما جورده بنا احداث ايلسه يا خود افاج ديكسه
اجاره نك انقضاستنده آجر مخبر اولور ديلرسه اول بنسايي يا خود
افاجي قلع ايتديرير و ديلرسه قيمتي از اولسون چوق اولسون و يروب
ابقا ايدر

۵۳۲ ماده

مدت اجاره ده تراكم ايدن طوز و طهراق و سوپرندينك تطهير و ازاله سي
مستأجر اوزرينه در

۵۳۳ ماده

مستأجر ما جوردي تخریب ايدر اولوبده آجر منعنه مقتدر اوله مسه حاكمه
مراجعتله اجاره يي فسخ ايتديره يلاور

(فصل ثانی)

(اجارهٔ عروض حقه در)

۵۳۴ ماده

مدت معلومه ایچون بدل معلوم مقابلنده البسه واسلحه وچادر
وامشالی منقولاتک اجاره سی جائز در

۵۳۵ ماده

بر کیسه بر محله کیتک اوزره البسه استیجار ایتد کده اول محله کیتوبده
خانه سنده کیسه یاخود هیچ کیه سه بیله اجرتک اعطاسی
لازم کاور

۵۳۶ ماده

بر کیسه کیندو کیمک ایچون استیجار ایلدیکی البسه بی بشقه سنه
کیدیره مز

۵۳۷ ماده

حلیات البسه کیندر

(فصل ثالث)

(اجارهٔ حیوان حقه در)

۵۳۸ ماده

معین بر حیوانی استکرا ایتک صحیح اولدیغی کی بر محل معینه قدر کورتور مک
اوزره مکاری ایه مقاوله ایتک دخی صحیحدر

ماده ۵۳۹

فلان محله قدر دیو بر معین دابه استکرا اولندیغی صورتده اگر دابه یولده
 یتاب اولوب قالور ایسه مستأجر مخیر اولور دیلرسه حیوان طاوراننجیه
 قدر بکلر و دیلرسه اجاره نی نفض ایلر و بو حالده اورایه قدر اولان مسافه نك
 اجر مسمان حصه سی نه ایسه انی آجره و پرر

ماده ۵۴۰

فلان محله شوقدر یوک کورتورمک اوزره بازارلق اولندیغی صورتده حیوان
 یولده یتاب اولوب قالور ایسه بشته حیوانه تحمیل ایله یوی اول محله قدر
 کورتورمکه مکاری مجبور اولور

ماده ۵۴۱

لاعلی التعین بر حیوان استیجاری جائز اولوز
 فقط بعد العقد تعین اولنوبده مستأجر دخی قبول ایدرایسه جائز
 اولور
 ورده معناد اولدیغی اوزره لاعلی التعین بر نوعدن بردابه استیجار اولندقده
 جائز و مطلق متعارفه مصروف اولور
 مثلاً عادت اولدیغی اوزره مکاری ایله فلان محله قدر برابر کبر استیجار
 اولندقده مکاری بر وجه معتاد برابر کبر ایله اول کیسه یی اورایه ایصال
 ایتکه بورجلی اولور

ماده ۵۴۲

اجاره ده سنجق و ولایت کبی بر قطعه نك اسمیله حد مسافدی تعین ایلنک
 کافی دکدر
 مکرکه اول قطعه نك اسمی بر شهره اطلاق اولنق اوزره عرف اوله
 مثلاً بوسنه یه دک یا خود عر بستانه قدر دیو حیوان استکرا ایلنک صحیح اولیوب
 وار یله جق شهر یا قصبه یا قریه نك تعیینی لازم کلور
 فقط شام لفظی بر قطعه نك اسمی اولدیغی حالده شهر دمشقه اطلاق اولنق
 اوزره عرف اولدیغدن شامه قدر دیو حیوان استکرا اولنسه صحیح اولور

ماده ۵۴۳

فلان محله قدر دیو بر حیوان استکرا اولنوبده اول محلك اسمی ایکی بلده یه
اطلاق او انور اولدیغی تقدیرده هر قنغیسنه کیدیلور ایسه اجر مثلی
لازم کلور

مثلا استانبولدن چکمجه یه دك بر حیوان استکرا اولنوبده بیوک یا خود
کوچک چکمجه دیو تصریح قلمدیغی تقدیرده هر قنغیسنه کیدیلور ایسه
انک مسافه سنه کوره اجر مثل ویرلک لازم اولور

ماده ۵۴۴

بربلده یه دك بر حیوان استکرا اولندقدده مستأجری اول بلده ده کی خانه سنه
قدر کوتور مک لازم اولور

ماده ۵۴۵

بر محل معینه دك حیوان استیجار ایدن کیمسه مکارینک اذنی اولدقجه اول محلی
نجاوز ایده من
و نجاوز ایتد کده صاغ و سلم صاحبنه تسلیم ایدنجه دك اول حیوان مستأجرک
ضماننده اولوب کرک زهابنده و کرک ایا بنده تلف اولسه ضمان لازم کلور

ماده ۵۴۶

بر محل معینه کتمک اوزره دیو دابه استکرا اولندقدده مستأجر اول حیوان ایله
بشقد محله کیده من
و کیدوبده حیوان تلف اولسه ضامن اولور
مثلا تکفور طاغنه کتمک اوزره استیجار ایتدیکی حیوان ایله اسلیه یه کیتسه
و حیوان تلف اولسه ضمان لازم کلور

ماده ۵۴۷

بر محل معینه دیو حیوان استیجار اولنوبده اورایه کیدن یوللر متعدد
اولسه مستأجر ناسک سلوک ایتدیکی یوللر دن هر قنغیسيله استرسه
کیده ییلور

و حیوان صاحبی کیده جگ بولی تعین ایتیشکن مستأجر بشقه یوادن
 کیدوبده حیوان تلف اولدیغی صورته اکر یو یول حیوان صاحبک تعین
 ایش اولدیغی یولدن دها طولاشق یاصرب ایسه ضمان لازم کلور و اکر
 مساوی یا خود دها اهون ایسه ضمان لازم کلز

۵۴۸ ماده

مستأجر شوقدر مدت ایچون استیجار ایلدیکی حیوانی اول مدتدن زیاده
 استعمال ایده مز وایدوبده یدنه حیوان تلف اولسه ضمان اولور

۵۴۹ ماده

فلان آدم بنگ اوزره دابه استکراسی صحیح اولدیغی کبی دیلدیکنی بندر مک
 اوزره تعمیر استکراسی دخی صحیحدر

۵۵۰ ماده

رکوب ایچون استکرا اولنان حیوانه یوک یوکدیه مز
 یوکدیلوبده حیوان تلف اولسه ضمان لازم کلور
 لکن بو حالده اجرت لازم اولماز
 (۸۶) ماده به باق

۵۵۱ ماده

فلان آدم بنگ اوزره استکرا اولنان حیوانه بشقه سی ارکاب اولنه ماز
 و ارکاب اولتوبده حیوان تلف اولسه ضمان لازم کلور

۵۵۲ ماده

بر کیمسه دیلدیکنی بندر مک اوزره استکرا ایلدیکی دابه به دیلرسه کندوسی
 را کب اولور و دیلرسه بشقه سی ارکاب ایدر
 فقط کرک کندوسی بنسون و کرک بشقه سی بندرسون هر کیم را کب اولور
 ایسه مراد تعین و تخصص ایدوب اندن صکره بشقه سی ارکاب
 اولنه ماز

۵۵۳ ماده

رکوب ایچون بر حیوان استکرا اولنوبده کیمک بنه جکی تعیین ودیلدبکنی
بندرمک اوزره دیو تعیم اولنسه اجاره فاسد اولور
فقط قبل الفسخ تعیین و بیان اولنور ایسه صحتیه منقلب اولور
و بوضورته دخی هر کیم تعیین ایدرایسه اندن بشقه سی اول حیوانه ارکاب
اولنه ماز

۵۵۴ ماده

یوک ایچون حیوان استکرا اولندقدده سمر وایب وچوال حقننده عرف بلده معتبردر

۵۵۵ ماده

یوکک مقداری بیان یاخود اشارتله تعیین ایدلمیه رک حیوان استکرا اولندقدده
مقداری عرف و عاده محمول اولور

۵۵۶ ماده

مستاجر کرا حیوانی صاحبک اذنی اولنفسزین ضرب ایده ماز
و ضرب ایدوبده اندنناشی حیوان تلف اولسه ضامن اولور

۵۵۷ ماده

کرا حیوانی ضرب ایتک اوزره صاحبی اذن و یردیکی صورته مستاجر
انجق ضربی معتاد اولان بر بنه اوره یلور
واکر ضربی معتاد اولان موضعدن بشقه بر بنه ضرب ایله ثلاثا صاغر یسنه
اوره جق یرده باشنه اور مغله حیوان تلف اولسه ضامن لازم کاور

۵۵۸ ماده

یوک ایچون استکرا اولنان حیوانه بنبله یلور

۵۵۹ ماده

یوکک نوع و مقداری ذکر و بیان اولنده رق حیوان استیجار اولندقدده مضرتده

اکامائل یا خود اندن دها اهون اولقه در دیکر بنوع بولک دخی
یوکلدیله بیلور

اما مضرتی دها زیاده اولان شی یوکلدیله مز
مثلا برکیسه بش کیله بغدادی یوکلتمک اوزره استکرا ایلدیکی بارکیره کرک
کندوسنک اولسون و کرک بشقه سنک اولسون و هر قغنی نوعدن
اولورسه اولسون بش کیله بغدادی یوکلده ییلدیکی کبی بش کیله ارپه دخی
یوکلده بیلور

اما بش کیله ارپه یوکلتمک اوزره استکرا ایلدیکی حیوانه بش کیله بغدادی
یوکلده مز تنه کیم یوزقیه پوق یوکلتمک اوزره استکرا اولنان حیوانه
یوزقیه تیمور یوکلدیله مدیکی کبی

۵۶۰ ماده

کرا حیوانندن بوی ایندیرمک مکاری اوزرینه در

۵۶۱ ماده

ماجورک نفقه سی آجر اوزرینه در
مثلا استکرا اولنان بارکیرک علفی و صورلمسی صاحبی اوزرینه در
فقط الک اذنی اولقه سزین مستاجر حیوانه یم و بر رایسه تبرعدر
صره صاحبندن اچقه سنی اله ماز

(فصل رابع)

(اجاره آدمی بیانده در)

۵۶۲ ماده

خدمت یا اجرای صنعت ایچون باب ثانیک فصل نالانده بیان اولندیغنی
اوزره مدت بیانیله یا خود دیکر صورتده عملی تعیین ایله اجاره
آدمی جائز در

ماده ۵۶۳

اجرت مقاوله ایدیه برک بر شخص بر کیمسه نك طلبی اوزرینه اول کیمسه یه خدمت ایتد کده اجرت ایله خدمت ایدر مقوله دن ایسه اجر مثل الور دکل ایسه برشی اله ماز

ماده ۵۶۴

بر کیمسه بر شخصه مقدار بیان ایتمه رك فلان ایشی کور سکا اکرام ایدرم دیوب اودخی ایضی خدمت ایسه اجر مثله مستحق اولور

ماده ۵۶۵

اجرت تسمیه اولنقصرین عمله استخدام اولند قده کونده لکی معلوم ایسه اجرت معلومه ودکل ایسه اجر مثلی ویریلور بوکا بمائل اصنافک معامله لری دخی بو وجهله در

ماده ۵۶۶

قیمتدن لا علی التعمین برشی ویرلمک اوزره اجیر ایله عقد اجاره اولند قده اجر مثل لازم اولور مثلاً بر کیمسه برینه کل بکا شو قدر کون خدمت ایت سکا بر چفت او کوز الیوریم دیسه او کوز اعطاسی لازم کلیوب اجر مثل لازم کلور فقط عات اولدبغی اوزره البسه یا پلق اوزره سوت انا استیجاری جائز والبسندک نصل اوله جغی وصف وتعریف اولند بغی تقدیرده اوسط درجه سی لازم اولور

ماده ۵۶۷

خدمه یه خار جدن ویراش اولان بخشش اجرته محسوب ایدیه ماز

ماده ۵۶۸

بر علم یا صنعت تعلیمی ایچون استاد استیجار اولند قده اگر مدت بیان اولور ایسه اجاره مدت اوزرینه منعقد اولور حتی استاد تعلیمه حاضر ومهیا بولنقی ایله اجرته مستحق اولور شا کرد کرك تعلم ایتسون و کرك ایتسون

واگر مدت بیان اول نماز ایسه اجاره فاسد اوله رق منعقد اولور
بو صورتده شاگرد تعلم ایدرسه استاد اجرتیه مستحق اولور
والا اجرت انه ماز

ماده ۵۶۹

برکیمه مثلا اوغلنی صنعت او کرنک ایچون اوسته یه و یروب احدهما آخره
اجرت شرط ایتمد کلری حالده چوجق صنعت او کرنکد نصره یکدی بکردن
اجرت مطالبه ایتمهل عرف و عادت بلده نه ایسه انکاه عمل او انور

ماده ۵۷۰

برقریه اهالیسی برخواجه یاخود امام یا مؤذن استیجار ایدوب انلر دخی
ایفای خدمت ایلمهل اجر تلبینی اول قریه اهالیستدن الورل

ماده ۵۷۱

بالنفس عمل ایتمک یعنی کندو ایتمک اوزره استیجار اولنان اجیر کندو برنده
بشقه سنی قوللانه ماز

مثلا برکیمه برجه بی شوقدر غروشه درزی کندو ایله دیکم اوزره بازاراق
ایتمد کده درزی انی آخره دیکدیره میوب کندوسی دیکم لازم کلور
واخره دیکدر دیکدی تقدیرده تلف اولسه ضامن او اور

ماده ۵۷۲

مطلق اوله رق مقاوله اولندیغی صورتده آجر آتمد ویرند بشقه سنی قوللانه بیلور

ماده ۵۷۳

مسنأ جرك احیره بوایشی یاپ دیمسی اطلاقدر
مثلا برکیمه درزی یه بالذات یاخود کندوک دیوتقید ایتمک سرین شوقدر
غروشه بوجبه بی دیک دیوبده مقاوله ایتمد کده درزی انی قلفه سنه یاخود
دیگر بر درزی یه دیکدرسه اجر مسما یه مستحق او اور و بلا تعدد جبه تلف
اولسه ضامن اولماز

ماده ٥٧٤

عملاک توابعه من اولو بده اجیر اوزرینه شرط قلمیان هر نه اولور ایسه اولسون
 بونده عرف و عادت بلده یه اعتبار اولتور
 ایپلاک درزینک و لوق اوزره عادت اولدیغی کی

ماده ٥٧٥

یوکی خانه یه ادخال ایتمک حاله لازم اولوب اما محلنه قویق انک اوزرینه
 لازم دکدر
 مثلا یوکی اوست قانه چیه قارمق و ذخیره دی انباره دوکک حمالک بورجی دکدر

ماده ٥٧٦

اجیره بیگ و یرمک مسأاجره لازم اولماز
 مگر که عرف بلده اوله

ماده ٥٧٧

بر دلال بر مالی کز دیرو بده صاته مسد بده صاحبی صاته قدده اول دلال
 اجرت اله ماز و دیگر بر دلال صاته بیغی تقد برده اجرت دلایه بی گاه لایکنجی
 دلال الوب اولکیسی برشی اله ماز

ماده ٥٧٨

بر کیسه مالی دلاله و بوب شرقه در غروشه صات دید که دلال اندن زیاده به
 صاته اول زیاده دخی مال صاحبنک اولوب دلال اجرت دلایه سندن بنقه
 برشی اله ماز

ماده ٥٧٩

ببعده دلال دلایه سنی الدق نصکره بر مستحق چقبوده بیعی اله یا خود
 عیب ایله مبع رد اولسه دلایه استرداد اولنه ماز

ماده ٥٨٠

بر کیسه نک تر لاسند کی اکینی بیچمک اوزره شوقه در غروشه استیجار ایلیش

اولدبغی اور اخیلرا کینک بر مقدار بنی بیچدکاری حالده طولو یا غمغله یا خود
 بشقه بر قضاظهور یله ا کینک ماعداسی تلف اواسه اجر مسمدان بیچدکاری
 ا کینک حصه سنه اصابت ایدن مقداری اله یلوب باقیسنی اله مازل

۵۸۱ ماده

سود اناخته اولدقده فسخ اجاره ایده بیلدیکی کبی یوبله خسته یا کسه
 اولور یا خود چوجق انک مهنی الماز و یا سودنی استقراغ ایلرایسه مسترضع
 دخی فسخ اجاره ایده بیلور

(باب سابع)

(بعد العقد آجر و مستأجرک وظیفه و صلاحیتلرینه)
 (دائر اولوب او یح فصلی حاو بدر)

(فصل اول)

(تسلیم مأجور حقه در)

۵۸۲ ماده

مأجورک تسلیمی مستأجره بلا مانع انکله انتفاع ایده ببله چک حالده آجرک
 اذن ورخصت و برمسیدر

۵۸۳ ماده

مدت یا مسافه اوزرینه اجاره صحیحه عقد اولدقده مدتک انقضاسنده
 و مسافه نك ختامنه قدر مأجورک متصلا و مستقرا ایدنده طور مق اوزره
 مستأجره تسلیمی لازمدر

مثلا بر کیمسه شو قدر مدت ایله یا خود فلان یره کیتک اوزره برعربه استیجار
 ایتد کده اول مدت ظرفنده یا خود اورایه وارنجیه دک اول عربی
 قولانه بیلور وارهده صاحبی انی الو بده کتند و امورنده استعمال ایده من

مادہ ٥٨٤

آجرک بر ملک عقار بینی ایچنده کندو مالی اولدیغی حالده ایجار ایتسه فارغا
تسلیم ایتدیگجه کرا ایشلمز
مگر که اول مالی دخی مستأجره صائمش اوله

مادہ ٥٨٥

آجر خانہ بی تسلیم ایدو بدہ ایچنده کی اشیا سنی قوید یغی براوطه بی تسلیم
ایتسه اول او طه نك بدل اجاره دن حصه سی مقداری ساقط اولور
وخانه نك باقیسنده دخی مستأجر مخیردر
واکر آجر قبل الفسخ خانه بی تخلیه وتسلیم ایدر سه اجاره لازم اولور
یعنی مستأجرک حق فسخی ساقط اولور

(فصل ثانی)

(بعد العقد طاقدینک مأجورده)

(تصرفلرینه دائر در)

مادہ ٥٨٦

مأجور عقار ایتسه مستأجر انی قبل القبض آخره ایجار ایده بیلور
واکر منقول ایدمه ایدمه

مادہ ٥٨٧

ناسک استعمال وانقاعده متفاوت اولدیغی مأجوری مستأجر بشقه سنه
ایجار ایده بیلور

مادہ ٥٨٨

اجاره فاسده ایله مستأجر اولان کیمسه مأجوری بعد القبض بشقه سنه اجاره
صحیحه ایله ایجار ایتسه جائز اولور

ماده ٥٨٩

بر کسیه مالنی مدت معلومه اوزرینه برینه اجاره لازمه ایله ایجارا اید کد نصکره
تکرار بشقه سنه اول مدتی ایجارا یلسه اجاره ثانیه نافذ و معتبر اولاز

ماده ٥٩٠

مستأجرک اذنی اولمقسزین آجر مأجوری صا تسه مستأجر حقنده بیع نافذ
اولماز ایسه ده بابع ایله مشتری بیننده نافذ اولور
حتی مدت اجاره نک انقضاسنده مشتری حقنده بیع لازم اوله رق المقدن
امتناع ایده مز

مکرکه مدت اجاره نک انقضاسندن مقدم مشتری باعدن مبعک تسلیمی
مطالبه ای دوبده تسلیمی ممکن اولدیغنی جهته قاضی عقدی بیعی قسح ایلیه
واکر مستأجر بیعی مجیز اولور ایسه هر بری حقنده بیع نافذ اولور
لکن مستأجرک بروجده شین و یرمش اولدیغنی بدل اجاره دن استیقا ائیدیکی
مقداری الله واصل اولدیغنه مأجور انک النذن الله مز
واکر مستأجر بونی استیقا ائیدن مأجوری تسلیم ایدر ایسه حق حبسنی
اسقاط ایتش اولور

(فصل ثالث)

(رد و اعاده مأجوره متعلق مواد بیاننده در)

ماده ٥٩١

اجاره نک انقضاسنده مستأجرک مأجور اوزر نذن رفع بد ایتسی لازمدر

ماده ٥٩٢

اجاره نک انقضاسند نصکره مستأجر ارتق مأجوری استعمال ایده مز

ماده ٥٩٣

اجاره منقضی اولوبده آجر مالنی المق استند کده مستأجرک دخی تسلیم
ایتسی لازمدر

ماده ٥٩٤

مأجورك رد و اعاده سی مستأجرك اوزرینه لازم اولوب اجاره نك انقضاستمه
 مأجورك اخذی آجر اوزرینه در
 مثلاً برخانه نك اجاره سی منقضی اولدوقده صاحبی واروب خانه سی تسلیم
 ایتك لازمدر

كذلك فلان محله قدر بر حیوان استیجار اولندوقده صاحبی اول محله بو توب
 حیواننی المق لازم كلور و كلوب المدیغی حالده مستأجرك تعدی و تقصیری
 اولقسزینی بدنده اول حیوان تلف اولسه ضامن اولماز
 اما بر محل معیندن كیدوب كلك اوزره استیجار ایتش اولسه اول محله
 كوتورمسی لازم كلور و ارایه كوتورمیه رك كند و خانه سنه كوتوروب طوتسه
 و حیوان تلف اولسه ضامن اولور

ماده ٥٩٥

مأجورك رد و اعاده سی حمل و مؤننه محتاج ایسه اجرت نقلیه سی آجر اوزرینه در

(باب ثامن)

(ضمانات بیاننده اولوب اوج فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(ضمان منفعت حقننده در)

ماده ٥٩٦

بر کیمسه بر مالی صاحبك اذنی اولقسزین استعمال ایتش اولسه نصب
 قبیلندن اوله رق منفعنی اوده مك لازم كلز
 فقط مال وقف یا مال صغیر ایسه هر حالده و معد الاستغلال ایسه تاویل ملك
 و عقد اولدیغی حالده ضمان منفعت یعنی آجر مثل لازم اولور
 مثلاً بر کیمسه آخرك خانه سسمنده عقد اجاره ایتكسزین خود بخود بر مدت
 ساکن اولسه اجرت و یرمسی لازم كلز

فقط اول خانه و وقفك يا برصغيرك مالى ايسه كرك تاويل ملك و عقد بوانسون
و كرك بوانسون هر حالده ساكن اولديغى مدتلك اجر مثلنى و برمسى لازم كلور
كذلك كرا خانه اولوبده تاويل ملك و عقد اولديغى حالده ينسه اجر مثل
لازم اولور
وكذا بر كيمسه صاحبك اذنى اولقسرين بر كرابار كرينى الو بده بر مدت
قولانسه اجر مثلنى و برمسى لازم كلور

ماده ٥٩٧

تاويل ملك ايله استعمال اولنان مال معد للاستغلال اولسه دخى ضمان منفعت
لازم كلز
مثلا بر مال مشترى شر بكارندن بر يسى ديكر شر يكسك اذنى اولقسرين
بر مدت مستقلا تصرف و استعمال ايلسه ملكمدر ديو استعمال ايلش اوله جغى
جهتله معد للاستغلال اولسه دخى ديكر شر يكي حصه سنك اجر تنى اله ماز

ماده ٥٩٨

تاويل عقد ايله استعمال اولنان مال معد للاستغلال اولسه دخى ضمان منفعت
لازم كلز
مثلا بر كيمسه مشترك مالك اولديغى دكانى شر يكسك اذنى اولقسرين بر ينسه
صانعله مشترى دخى بر مدت تصرف ايدوب انجق ديكر شر يكي بيعه اجازت
و بر ميهرك حصه سنى ضبط ايلد كده دكان هر تقدر معد للاستغلال ايسه ده
حصه سنك اجر تنى مطالبه ايدمه مزير امشترى اتى تاويل عقد ايله استعمال ايتمش
بعنى عقد بيع ايله متصرفم ديوفو لائمش اولديغى جهتله ضمان منفعت لازم كلز
كذلك بر كيمسه بر دكر ملى ملكى اولمق اوزره بر ينه بيع و تسليم ايله مشترى بر مدت
ضبط و تصرف ايتد كدن صكره بشقه بر كمنه اول دكر منه مستحق چيقوب
بعده الاثبات والحكم مشترى دن السه مشترى نك مدت مز بورده تصرفى ايچون
اجرت نامه برشى اله مز زيرا بونده دخى تاويل عقد وارد

ماده ٥٩٩

بر كيمسه بر صغبرى وليبنيك اذنى اولقسرين استخدام ايلسه باغ اولدوقده
خدمتك اجر مثلنى الور

وصغير فوت اولسه ورئه سی دخی اول مدتک اجر مثلنی اول کیمسه دن الهیلورز

(فصل ثانی)

(مستأجرک ضمانتی حقننده در)

ماده ٦٠٠

عقد اجاره کرک صحیح اولسون و کرک صحیح اولسون مستأجر بندنه مأجور
اما ندر

ماده ٦٠١

مأجور اگر مستأجر بندنه تلف اولور ایسه مستأجرک تعدیسی یا تقصیری
یا خود مأذونیتنه مخالفتی اولد قجه ضمان لازم کلز

ماده ٦٠٢

مستأجرک تعدیسی ایله مأجور تلف اولسه یا خود قیمتنه نقصان کلسه مستأجره
ضمان لازم کلور
مثلا مستأجر کرا حیواننی اوروب اولدرسه یا خود عنف و شدت اوزره
سور مکه حیوان تلف اولسه قیمتنی ضمان اولور

ماده ٦٠٣

مستأجرک خلاف معاد حرکتی تعدی اولوب بوندن تولد ایدن ضرر
و خساری ضمان اولور
مثلا استیجار ایتدیکی البسه بی عادت ناسه مخالف اوله رق استعمال ایدوبده
فرسوده اولسه ضمان اولور
کذلک خانه مأجورده ناسک یا قدیغی مرتبه زیاده آتش یا قهسندن ناشی
حریق ظهور بیه خانه محترق اولسه ضمان اولور

ماده ٦٠٤

مستأجرک امری محافظه ده تقصیری ایله مأجور تلف اولسه یا خود قیمتنه
نقصان کلسه ضمان لازم کلور

مثلاً مستأجر کرا حیوانی باشی بوش بر محله صالیو بر مکه ضایع اولسه
ضامن اولور

ماده ٦٠٥

مشروطک مافوقه تجاوز ایله مستأجرک کند ماذونته مخالفتی ضمانی
موجب اولور

اما منله یا خود مادونه عدول ایله مخالفتی منافی ایجاب اتمز
مثلاً مستأجر شو قدر قید یاغ یو کلتمک اوزره استکرا ایلدیکی حیوانه اولقدر
قبه تیمور یوکلدو بده حیوان تلف اولسه ضامن اولور
اما مضرتده یاغ مساوی یا خود دها خفیف بر جنس حوله یوکلدو بده
حیوان تلف اولسه ضامن لازم کلز

ماده ٦٠٦

اجاره تک انقضاسنده مأجور کماکان مستأجر یکنده ودیعه کی امانت قالور
بناء علیه اجاره منقضى اولدقدنصرکه مستأجر مأجوری استعمال ایدوبده
تلف اولسه ضامن اولور
کذلک اجاره تک انقضاسنده آجر مالی طاب ایدوبده مستأجر ویره یوب
امساک ایشد کدنصرکه اول مال تلف اولسه ضامن لازم کلور

(فصل ثالث)

(اجیرک ضمانی حقنده در)

ماده ٦٠٧

اجیرک تعدیسی یا خود تقصیری ایله مستأجر فیه تلف اولسد ضامن اولور

ماده ٦٠٨

اجیرک تعدیسی مستأجرک صراحة یا دلالة امرینه مخالف عمل و حرکت ایتسیدر
مثلاً بر کیمسه اجیر خاص اولان چوبانه شو حیوانلری فلان محله رعی ایت آخر
یره کوتورمه دیمیشیکن چوبان اول محله رعی ایتیه رک بشقه محله کوتوروب
رعی ایتسه تعدی ایتش اولور واوراده رعی ایدر ایکن حیوانلر تلف
اولسه چوبانه ضامن لازم کلور

كذلك بر كيمسه درزی به بر قماش و پروب و بکا براوزون انتاری چیقار سه
كس دیوب درزی دخی چیه اردیه رك كسد كده اوزون انتاری چیقسه
اول كیمسه قماشی درزی به تضمین ایتدیره بیلور

ماده ۶۰۹

اجیرك تقصیری مستأجر فیهك محافظه سنده بلا عذر قصور ایتدیر
مثلا سوریدن بر حیوان فرار ایتد كده چو بان مجرد تكاسل و امهالندن ناشی
واروب طوطمدیغی جهنله حیوان ضایع اولسه چوبان تقصیر ایتدیش اوله جغندن
ضامن اولور اما انك ارقه سی صره كندیگی تقدیرده دیکر حیوانلرك ضایع اولدی
احتمالی غالب اولدیغی جهنله واروب طوطماش ایسه معذور اولغله ضامن لازم كلن

ماده ۶۱۰

اجیر خاص امیندر
حتی یدنده بقیه صنعه تلف اولان مالی ضامن اولماز
و كذا بلا تعدكندو عملیله تلف اولان مالی دخی ضامن اولماز

ماده ۶۱۱

اجیر مشترك كرك تعدیسی یا تقصیری اولسون و كرك اولسون كندو سنك
فعل و صنعندن تواند ایدن ضرر و خساری ضامن اولور

مطبعة عامره ده طبع و تمثیل اولمشدر
فی غره محرم الحرام ۱۲۸۷ سنه

عن اعضاء دیوان	عن اعضاء	مفتش اوقاف	ناظر دیوان
احكام عدلیه السید	شورای دولت	همایون	احكام عدلیه
احمد خلوصی	سیف الدین	السید خلیل	احمد جودت

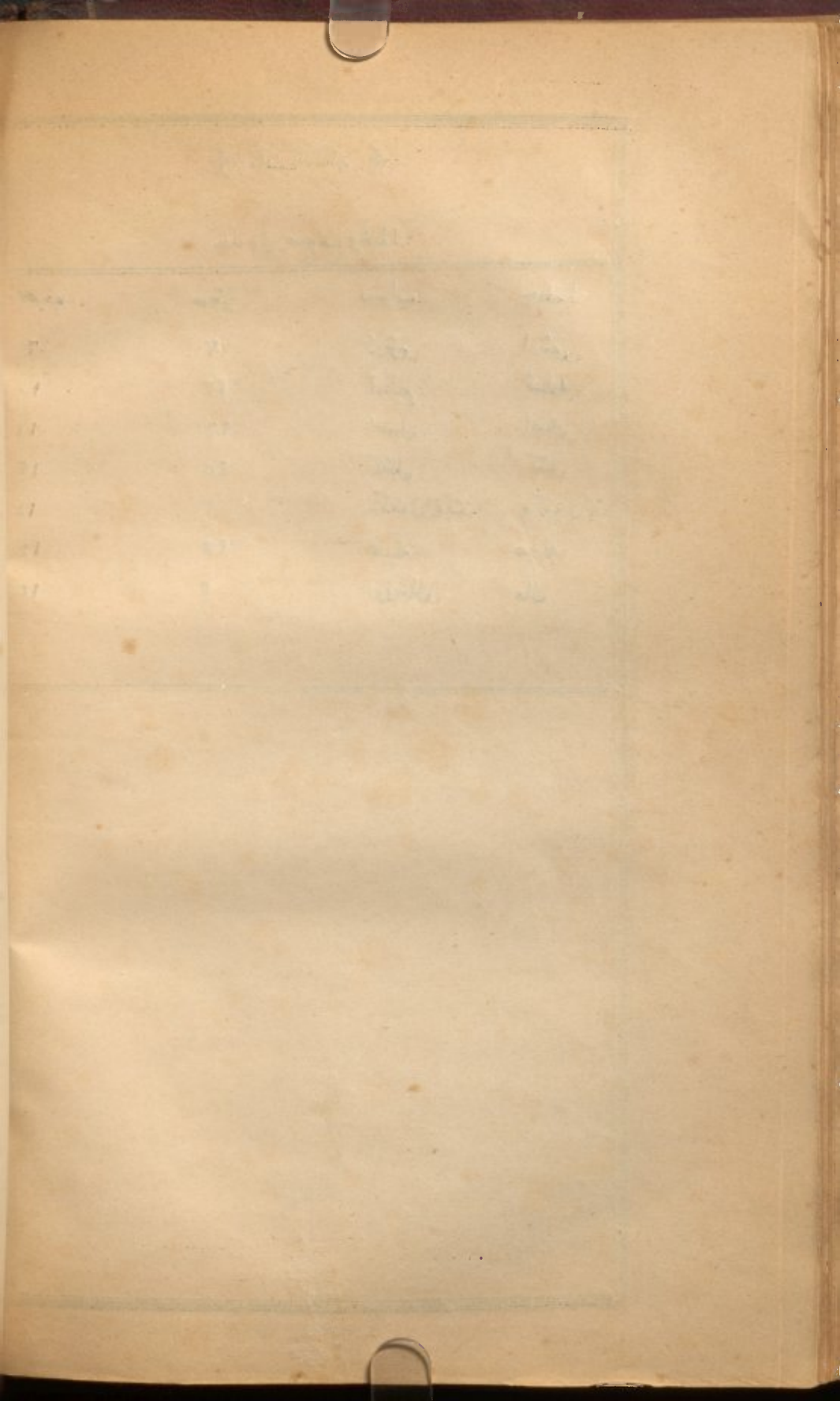
عن اعضاء جمعیت	عن اعضاء شورای	عن اعضاء دیوان
ابن عابدین زاده	دولت	احكام عدلیه
علاء الدین	محمد امین	السید احمد حللی

کفایته داراوان اصطلاحات فقهیه بیاننده در	(مقدمه)	۲
عقد کفالت حقهنده اولوب ایکی فصلی حاویدر	* باب اول *	۳
رکن کفالت حقهنده در	(فصل اول)	۳
شرائط کفالت حقهنده در	(فصل ثانی)	۴
کفالتک احکامی بیاننده اولوب اوچ فصلی	* باب ثانی *	۶
حاویدر		
کفالت منجزه و معلقه و مضافه تک حکمی	(فصل اول)	۶
بیاننده در		
کفالت بالنفس حکمی بیاننده در	(فصل ثانی)	۸
کفالت بالمالک احکامی بیاننده در	(فصل ثالث)	۹
کفالتدن برائت حقهنده اولوب اوچ فصلی	* باب ثالث *	۱۲
حاویدر		
بعض ضوابط عمومیه بیاننده در	(فصل اول)	۱۲
کفالت بالنفسدن برائت حقهنده در	(فصل ثانی)	۱۳
کفالت بالمالکدن برائت حقهنده در	(فصل ثانی)	۱۴

﴿ كَاب الكفاله ﴾

جدول صواب وخطا

صفحة	سطر	صواب	خطا
٦	٧	ارش	ارشى
١٠	٢٢	تسليم	تسليه
١١	١٦	اصيل	اصل
١٢	٢٥	كفيل	كفيل
١٤	١	مكفول اهلك	مكفول لاه
١٤	٢٣	عبيله	عبيله
١٥	٢	اول مال	مال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احكام عدليه
كتاب الكفاله

(مجلد ۱)

(مجلد ۲)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلد ۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلد ۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلد ۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(سورة خط مهابون)
مؤخره خط اوله)

(کتاب ثالث)

کفالت حقننده اولوب بر مقدمه ايله اوج بابی حاویدر

(مقدمه)

کفالتنه دار اولان اصطلاحات فقهیه بیانشنده در

۶۱۳ ماده

کفالت بر شئک مطالبه سی حقننده ذمتی ذمتیه ضم ایتمکدر
یعنی بر کیمسه ذاتنی دیگرک ذاته ضم ایدوب و آنک حقننده لازم کلان
مطالبه بی کندودخی التزام ایلمکدر

۶۱۳ ماده

کفالت بالنفس بر آدمک شخصنه کفیل اولمقدر

۶۱۴ ماده

کفالت بالمال بر مالک ادا سنه کفیل اولمقدر

ماده ۶۱۵

كفالت بالتسليم برمالك تسليمه كفيل اولقدر

ماده ۶۱۶

كفالت بالدرك مبيع بالاستحقاق ضبط اولنديغى تقديرده اچقه سنى
اداوتسليمه يا خود بايعك نفسنه كفيل اولقدر

ماده ۶۱۷

كفالت منجزه شرطه معلق وزمان مستقبليه مضاف اولميان كفالتدر

ماده ۶۱۸

كفيل كندوزمئنى آخرك ذمته ضم ايدن يعنى آخرك متعهد اولديغى
شئنه كندودخى متعهد اولان كيسه دركه اول آخره اصيل
ومكفول عنه ديلور

ماده ۶۱۹

مكفول له كفالت خصوصنده طالب وداین اولان كيسه در

ماده ۶۲۰

مكفول به كفيلك تسليمه ياداسنه متعهد اولديغى شيدركه كفالت
بانفسده مكفول عنه ايله مكفول به برشيدر

(باب اول)

(عقد كفالت حقنده اولوب ايكي فصلی حاويدر)

(فصل اول)

(ركن كفالت حقنده در)

ماده ۶۲۱

يا لکن كفيلك ايجاييله كفالت منعقد و نافذ او اور

فقط مكفول له ديگرسه رد ايديه بيلور

ومكفول له رد ايتد بجه كفالت باقى قالور

بوصورتده مكقول لهك غيا بنده برندن اله جغنه بر كيمسه كفيل
اولوبده خبر كفالت كندويه واصل اولدين وفات اينسه كفيل
بو كفالتيله مطالبه ومواخذنه اولنور

ماده ٦٢٢

كفيلك ايجابي يعنى الفاظ كفالت عرف وعادته تعهد والتزامه
دلالت ايدن سوزلر در

مثلا كفيل اولدم يا خود كفيلم وياضا مغم ديسه كفالت منعقد اولور
ماده ٦٢٣

وعدمعلق ايله دخی كفالت اولور

(٨٤- ماده يه باق)

مثلا فلان آدم سنك اله جغكي ويرمز ايسه بن ويرم ديسه كفالت اولور
وداين اله جغني استيوبده مديون ويرمسه كفيلدن مطالبه ايدر

ماده ٦٢٤

بوكوندن فلان وقتنه قدر كفيلم ديد كده كفالت موقته اولورق
فجزا منعقد اولور

ماده ٦٢٥

كفالت مطلق اوله رق منعقد اولديغي كبي تعجيل ويا تاجيل قيديله يعنى
همان يا خود فلان وقتده ايفا اولمق اوزره ديو مقيد اولورق دخی منعقد
اولور

ماده ٦٢٦

كفيله كفيل اولمق صحیحيدر

ماده ٦٢٧

كفيلك تهدي جائز در

(فصل ثاني)

(شرائط كفالت بياننده در)

ماده ٦٢٨

كفالتك انعقادنده كفيلك عاقل وبالغ اولمسی شرطدر

بناء عليه مجنون ومعتوه وصبيك كفالتى صحیح اولماز
وصبي ايكن كفيل اولوبده بعد البلوغ بو كفالتى مقر اولسه دخی انكله
مواخذة اولته ماز

ماده ۶۲۹

مكفول غنهك عاقل و بالغ اولسى شرط دكلدر
بناء عليه مجنون وصبيك بورجنه كفالت صحیح اولور
ماده ۶۳۰

مكفول به نفس ايسه معلوم اولسى شرطدر
ومال ايسه معلوم اولسى شرط دكلدر
بناء عليه فلان آدمك فلان آدمه اولان بورجنه كفيلم ديد كده بورجك
مقدارى معلوم اولسه دخی كفالت صحیح اولور
ماده ۶۳۱

كفالت بالمالده مكفول به اصیل اوزر ينه مضمون اولقى يعنى اصیل
اوزر ينه ايفاسى لازم اولقى شرطدر
بناء عليه ثمن مبيعه و بدل اجاره به و سائر ديون صحیح به كفالت
صحیح اولور

كذلك مال مفضو به كفالت صحیح اولوب ادى المطالبه كفيل بونى عينيا
يابدلا ايفايه مجبور اولور
وكذا سوم شرا طريقيه مقبوض اولان ماله ثمن تسويه او اتمش ايسه
كفالت صحیحدر

اما قبل القبض مبيعك عيته كفالت صحیح اولماز
زيرا عين مبيع بايع ينده تلف اولسه بيع منفسخ اوله جغندن بايع اوزر ينه
مضمون اولوب يانكز ثمننى قبض اتمش ايسه ردی لازم كلور
كذلك مرهون و مستعار و مأجور و امانات سائر اصیل اوزر ينه مضمون
اولد يغندن بونلرك عينلر ينه كفالت صحیح اولماز

فقط مكفول عنه بونلرى اضاعه و استهلاك ايدر ايسه كفيلم ديسه
صحیح اولور و برده كرك مبيعه و كرك بونلرك تسليمته كفالت
صحیح اولور

ولدى المطالبه برجه تله حق حبسلى بوغيسه كفيل بونلرى تسليمه مجبور اولور

انجق كفات بالفسده مكقول بهك وفاتيله كفيل برى اولديغى كى بونلر
تلف اولديغى تقدريده دخی كفيله برشی لازم كلز

ماده ٦٣٢

عقوباتده نیابت جاری اولاز

بناء علیه قصاصه وسائر عقوبات و مجازات شخصیه به كفات

صحیح دکلدر

اما جارح وقاتل اوزرینه لازم کلان ارشی و دیته كفات صحیح دکلدر

ماده ٦٣٣

مكقول دتهك يسارى شرط اولوب مقلسه دخی كفات صحیح اولور

(باب ثانی)

(كفاتك احكامی بیاننده اولوب اوچ فصلی حادیدر)

(فصل اول)

(كفات منجزه و معلقه و مضافه ك حكمی بیاننده در)

ماده ٦٣٤

كفاتك حكمی مطالبه در

یعنی مكقول لهك كفیلدن مكقول بهی مطالبه به حتی اولمندر

ماده ٦٣٥

كفات منجزه ده دین اكر اصل حفته مهجل ایسه در حال و مؤجل

ایسه مدت معینه سنك تمامنده كفیل مطالب اولور

مثلا بر كیمسه رینك بورجنه كفیل اولدم دید که بورج اكر مهجل ایسه

در حال و مؤجل ایسه مدتی ختامنده دان له جفنی كفیلدن مطالبه

ایده بیلور

ماده ٦٣٦

اما بر شرطه معاق وزمان مستقبله مضاف اوله رق منعقد اولان كفاتنده

شرط تحقق وزمان حلول اتمد که كفیل مطالب اولماز

مثلا فلان آدم سنك اله جعكي ويرمز ايسه اداسنه كفيلم ديد كده كفالت
مشروطا منعقد اولوب لدی المطالبه اول آدم بورجني ويرمز ايسه
كفيلدن مطالبه اولنور يوخسه اصيلدن قبل المطالبه ككفيل
مطالب اولماز

كذا فلان آدم سنك مالكي سرقت ايدرايسه بن ضامنم ديسه كفالت
صحیح واول آدمك سرقتی ثابت اولدوقده كفيل مطالب اولور
وكذا مكفول له نه وقت مطالبه ايدرايسه شوقدركون مهات ويرلك
اوزره كفيل اولسه مكفول لهك مطالبه ايتديكي وقتدن اعتبارا اول
قدركون مهات ويريلوب ايلم مذ كوره نك هرورندن صكره مكفول له
هرنه وقت ايستر ايسه مطالبه ايدر و كفيلاك تكرار اوقدر كون
امتدما سنه صلاحيتي اولماز

كذلك فلانده ثابت اوله جق اله جعكه ويا فلانه اقراض ايدم جكك
مبلغه ياخود فلانك سندن غصب ايدم جكي شيشه وياخود فلانه
صانه جعك مالك ثمنه كفيلم ديد كده كفيل انجق بواحوالك تحقننده
يعني بورجك شسوتى واجه نك اقراضى وغصبك تحقنى ومالك بيع
وتسليمي وقوعنده مطالب اولور

وكذا فلان كون احضارايتك اوزره فلانك نفسنه كفيلم ديد كده كفيل
اول كوندن مقدم مكفول بهك احضاريله مطالب اولماز
۶۳۷ ماده

شرطك تحقننده وصف وقيد نك تحقنى دخى لازمدر
مثلا فلان كيسه نك اوزرينه نه حكم اولنور ايسه اداسنه كفيلم ديدكي
صورتده اول كيسه شوقدر غروش بورج اقرار ايسه حكم حاكم لاحق
اولدجه كفيلاك آنى ادا ايتسى لازم كلنز

۶۳۸ ماده
كفالت بالدر كده ميبه مستحق چيقدوقده بالحماكه بايك ثمنى رد ايتسنه
حكم اولندجه كفيل موأخذ اولنماز

۶۳۹ ماده
كفالت موقتهده كفيل انجق مدت كفالت ظرفنده مطالب اولور
مثلا بوكوندن برآيه قدر كفيلم ديد كده كفيل انجق بو برآيه ظرفنده

مطالب اولوب اول ايک مړورنده کفالتدن بری اولور
ماده ۶۴۰

کفالتک انعقادندن صکره کفیل کندوسنی کفالتدن اخراج ایدمه من
فقط کفالت معلقه و مضافده دینک ذمت مدیونه ترتبندن مقدم کفیل
کندوسنی کفالتدن اخراج ایدمه بیلور

مثلا برکیمسه برآدمک نفسنه یادینشه منجر اکفیل اولدقدن صکره کندوسنی
کفالتدن اخراج ایدمه مدیکی کبی فلائمه نه قدر اله جفک ثابت اولور ایسه
ضامنم دیدکده دخی کفالتدن دونه من زیرادینک ثبوتی هر نه قدر عقد
کفالتدن مؤخر ایسه ده ذمت مدیونه ترتبی عقد کفالتدن مقدمدر

اما فلان آدمه نه صاتار ایسه ک یاخود صاته جفک مالک ثمننه کفیلیم
دیدیکی صورتده مکفول لهک اول آدمه صاته جنی مالک ثمننه ضامن اولور
فقط قبل البیع کندوسنی کفالتدن اخراج ایدمه بیلور

شویله که بن کفالتدن واز یکدم سن اول آدمه مال صاتمه دیدکدن
صکره مکفول له اول آدمه برشی صاتار ایسه کفیل انک ثمننه ضامن اولماز
ماده ۶۴۱

مغضوب یا مستعار اولان مالک رد و تسلیمه کفیل اولان کیمسه مالی
صاحبنه تسلیم ایتدکده اجرت نقلیه سیله غاصب و مستعبره رجوع ایدر
یعنی اجرت نقلیه سنی انلردن اولور

(فصل ثانی)

(کفالت بالنفسک حکمی بیاننده در)

ماده ۶۴۲

کفالت بالنفسک حکمی مکفول بهی احضاردن عبارتدر
شویله که قنخی وقت مکفول بهک تسلیمی شرط ایتمش ایسه اولوقت
مکفول له طلب ایتدیکی کبی کفیلک انی احضار ایتمسی لازم کلور احضار
ایدر ایسه فیهها واکر ایتمز ایسه انی احضار ایتمک اوزره جبر اولور

(فصل ثالث)

(کفالت بالمالك احکامی بیاننده در)

۶۴۳ ماده

کفیل ضمانندر

۶۴۴ ماده

طالب مطالبه ده مخیر در اله جغنی دیلرسه کفیلدن و دیلرسه اصیلدن
مطالبه ایدر و برندن مطالبه سی دیگرندن مطالبه حقنی اسقاط ایتیوب
برندن مطالبه ابتد کدن صکره دیگرندن و یا خود معا ایکسندن دخی
مطالبه ایده بیلور

۶۴۵ ماده

کفیل بالمال اولان کیمسه نك کفالتی حسیبله ذمته لازم کلان مبلغه
دیگری کفیل اولسه داین اله جغنی کفیلارک قنغیسندن استرایسه
مطالبه ایدر

۶۴۶ ماده

برجهندن طولایی مشترکامدیون اولان کیمسه لیکدیگره کفیل اولسه لر
هرری دینک مجموعیله مطالب اولور

۶۴۷ ماده

بردینک متعدد کفیلاری اولدیغی صورتده اگر بشقه بشقه کفیل اولمشلرایسه
هرری مجموع دین ایله مطالب اولور

واگر معا کفیل اولمشلرایسه هرری دیندن حصه سی مقدار یله مطالب اولور
فقط بونلریکدیگرک ذمته لازم کلان مبلغه دخی کفیل اولمشلرایسه
اول طالده هرری مجموع دین ایله مطالب اولور

مثلا بر کیمسه نك بیک غروش بورجه بری کفیل اولدقدن صکره دیگر
بری دخی کذلک بیک غروشه کفیل اولسه داین بو مبلغی کفیلارک
هر قنغیسندن استرایسه مطالبه ایدر

اما اول ایکی کیمسه بو بیک غروشه معا کفیل اولسه لر هرری بیک

غروشك نصفيله مطالب او اور مكر كه يكديكر ك ذمته لازم كلان
مبلغه دخي كفيل او لشتر ايسه اول حالده هر بری بيك غروش
ايله مطالب اولور

۶۴۸ ماده

كفالتده اصيلىك بری اولسى شرط قنور ايسه حواله به منقلب اولور
۶۴۹ ماده

مچيلىك عدم برأتى شرطيله حواله كفالتدر
بناء عليه بر كيمسه مديونه سندنكى اله جغى سن دخي ضامن اولوق اوزره
فلانك اوزرينه حواله ايت ديسه اودخى اولوجهله حواله ايتسه طالب
اله جغى هر قنغيسندن استر ايسه الور
۶۵۰ ماده

برى نزدنده بر كيمسه نك امانت مالى اولديغى حالده اول مالدين ادا ايتك
اوزره اول كيمسه نك بورجهنه كفيل اولسه جائز اولور
واول مالدين ايفا ايتك اوزره كفيل اجبار اولور
واكر مال تلف او ايسه كفيله برشى لازم كلز
فقط كفيل اولدقندن صكره اول مالى صا حينه رد ايتسه اول حالده
كندو ضامن اولور
۶۵۱ ماده

بر كيمسه برينى فلان وقتده احضار ايتك اوزره نفسنه واول وقت
احضار ايتديكى تقديرده بورجهنك ادا سنه كفيل اولدقده وقت معينه
احضار ايتز ايسه كفيلك اول دينى ويرمى لازم كلور
وكفيل فوت اولدقده ورثه سى وقت معينه قدر مكقول بهى تسليم
ايدرلر يا خود مكقول به جهت كفالتدن طولايى نفسنى تسليم ايلر ايسه
كفيل طرفنه مالجه برشى ترتيب ايتز واكر انلر مكقول بهى يا خود مكقول به
نفسنى تسليم ايتز ايسه كفيلك تركه سندن مالك ادا سى لازم كلور
ومكقول له فوت او ايسه وارثى مطالبه ايدر
وكفيل وقت معينه مكقول بهى احضار ايدوبده مكقول له تغيب
واختفا ايلسه انك طرفندن بروكيل نصب ايله اكا تسليم اولوق اوزره كفيل
حاكه مراجعت ايلر

۶۵۲ ماده

کفالت مطلقه ده دین اگر اصل اولوزینه مجل ایسه کفیل حقنده دخی
مجل واصل اولوزینه مؤجل ایسه کفیل حقنده دخی مؤجل اوله رق
ثابت اولور

۶۵۳ ماده

کفالت مقیده ده تعجیل و تأجیل وصفلرینک هر قنغسیله قید اولمش ایسه
کفیل اگا کوره مطالب اولور

۶۵۴ ماده

برمدت معلومه ایله مؤجل اولان دینه اول مدت ایله مؤجل اوله رق
کفالت صحیح اولدیغی کبی اندن زیاده مدت ایله مؤجل اوله رق
کفالت دخی صحیح اولور

۶۵۵ ماده

داین اله جغنی اصل حقنده تأجیل ایدر ایسه کرک کفیل و کرک کفیل
الکفیل حقنده دخی تأجیل ایش اولور
و کفیل اول حقنده تأجیلی کفیل ثانی حقنده دخی تأجیل اولور
اما کفیل حقنده تأجیلی اصل حقنده تأجیل دکادر

۶۵۶ ماده

مؤجلامدیون اولان کیسه قبل حلول الاجل آخر دباره کیده چک
اولوبده داینی حاکمه مراجعتله اندن کفیل استند کده کفیل و یرمکه
مجبور اولور

۶۵۷ ماده

برکیسه برینه بنم فلان کیسه یه اولان بورجه کفیل اول دیوب و او
دخی کفیل اولوبده کفالت حسبیه بورجی ادا ایتد کدن صکره اصله
رجوع ایله چک اولد قده کفیل اولدیغی شئله رجوع ایدر مؤدایه
اعتبار اولتماز

اما بورچک برمقداری اولوزینه داین ایله مصالحه ایتدیکی تقدیرده و یردیکی
بدل صلح ایله رجوع ایدر یوخسه مجموع دین ایله رجوع ایله من
مثلا مسکوکات خالصه یه کفیل اولوبده مغشوش ایله نأدیه ایسه
اصیلدن مسکوکات خالصه اور و بالعکس مغشوش سکده یه کفیل

اولوبده مسكوكات خالصه ايله تأديه ايلسه اصيلدن معشوش سكه الور
 كذلك شو قدر غروشه كفيل اولوبده صلحا بعض اشيا اعطاسيله تأديه
 ايلسه اصيلدن كفيل اولديغي مقدار اچمه بي الور
 اما بيك غروشه كفيل اولوبده صلحا بشيوز غروش ايله تأديه ايلسه
 اصيلدن بشيوز غروش الور
 ماده ۶۵۸

عقد معا وضه ضمنده بر كيمسه بر بنى الداتمش اولسه ضررينه
 ضامن اولور
 مثلا بر كيمسه بر عرصه اشترايدوبده او زرينه بنا يا پلقدن صكره
 مستحق چيقوبده ضبط اولسه مشترى بايعدن عرصه نك قيمتى الدقدن
 بشقه بنا نك حين تسليمده كي قيمتى دخى الور
 كذلك بر كيمسه اهل سوقه اشبو صغير او غله مال صاتا كز اكا تجارت
 اچون اذن و يردم ديسه و بعده اول چوجق بشقه سنك اولديغي ميدانه
 اچيمسه اهل سوق اول چوجفه صاتمش اولديغي مالك اچمه سنى اول
 كيمسه دن مطالبه ايدر

(باب ثالث)

(كفالندن برائت حقنده اولوب اوج فصلى حاويدر)

(فصل اول)

(بعض ضوابط عموميه بيانده در)

ماده ۶۵۹
 مكفول به كرك اصيل و كرك كفيل طرفندن مكفول ايه تسليم وايضا
 اولندقدن كفيل كفالندن برى اولور
 ماده ۶۶۰

مكفول له كفيلى ابرا ايتدم يا خود كفيل طرفنده حقم يوقدر ديسه
 كفيل برى اولور

۶۶۱ ماده

کفيلک برائتندن اصيلاک برائتی لازم کلز

۶۶۲ ماده

اصيلاک برائتی کفيلک برائتی موجب اولور

(فصل ثاني)

(کفالت بالفسدن برائت حقهده در)

۶۶۳ ماده

کفيل مکفول بهی شهر وقصبه کې مخصوصه ممکن اولان برده مکفول لههه
تسليم ايتدکده مکفول له کرک قبول ايتسون وکرک قبول ايتسون کفيل
کفالتندن بری اولور فقط بر بلده معينهده تسليمی شرط ايدلش ايسه
بشقه بادهده تسليم ايله کفالتندن بری اولماز

و مجلس حاکنده تسليم ايتک اوزره کفيل اولدقده زفانده تسليم ايله
کفالتندن بری اولماز فقط ضابط حضورنده تسليم ايتسه بری اولور

۶۶۴ ماده

طالبک طلبی اوزرينه مکفول بهی مجرد تسليم ايله کفيل کفالتندن
بری اولور

اما طالبک طلبی اولمقسزین تسليم ايتدکده بحکم الکفاله تسليم ايتدم
ديمدکجه بری اولماز

۶۶۵ ماده

فلان کون تسليم ايتک اوزره کفيل اولوبده اول کوندن اول تسليم
ايتدکده مکفول له قبول ايتسه بيله کفيل کفالتندن بری اولور

۶۶۶ ماده

مکفول به فوت اولدقده کفيل کفالتندن بری اولديغی کې کفيلک کفيلي
وار ايسه اودخی بری اولور

کذلک کفيل فوت اولسه کندو کفالتندن بری اولديغی کې کفيلي
وار ايسه اودخی بری اولور

امامكقول له وفاتيله كفيل كفالتدن برى اوليوب وارثى مطالبه ايدر

(فصل ثالث)

(كفالت بالمالدين برأئ حقه سنده در)

ماده ۶۶۷

داين فوت اولوبده مديون اكا منحصر وارث اولسه كفيل كفالتدن برى اولور

واكر دايك بشقه وارثى دخی وار ايسه كفيل يالكز مديونك حصه سندن برى اولوب ديكر وارثك حصه سندن برى اولماز

ماده ۶۶۸

كفيل ياخود اصيل بور جك بر مقدارى اوزرينسه دأئن ايله مصالحه ايتدكلرنده اكر ايكسنگ بااصيلك برائتى شرط ايداش ياخود هيچر شرط درميان ايدلماش ايسه ايكسنى دخی برى اولور

واكر يالكز كفيلك برائتى شرط ايدلماش ايسه يالكز كفيل برى اولوب طالب دخی مخير اولور ديلرسه مجموع ديننى اصيلدن ود يلرسه بدل صلحى كفيلدن وباقيسنى اصيلدن الور

ماده ۶۶۹

كفيل مكقول لهى برينك اوزرينسه احاله ايدوب مكقول له ومحال عابه دخی قبول ايسه هم كفيل وهمده مكقول عنه برى اولور

ماده ۶۷۰

كفيل بالاك وفاتنده مال مكقول به تركه سندن مطالبه اولور

ماده ۶۷۱

ئن مبيعه كفيل اولوبده بيع فسخ اولسه ياخود مبيع بالا ستحقاقى ضبط وياعينيله رد قلنسه كفيل كفالتدن برى اولور

ماده ۶۷۲

مدت معلومه تمامنه دك برمال ايجار اولنوبده تسميه قلنان بدل اجاره سنه

بر کتبه کفیل او ادا کرده مدت اجاره نک انقضا سنه اول کفالت دخی
منتهی اولوب بعده مال او زیننه مجددا عقد اجاره اولندقدم اول کفالتک
بوکاشه ولی اولماز

طبعه عامه ده طبع اولمشدر

فی نوره ربیع الاول سنه ۱۲۸۷

عن اعضاء دیوان احکام عن اعضاء شورای دوات ناظر دیوان احکام

عدایه

سیف الدین

عدایه السید

احمد جودت

احمد خلوصی

عن اعضاء جمعیت عن اعضاء شورای دوات عن اعضاء دیوان احکام

عدایه السید

محمد امین

ابن عابدین زاده

احمد حلمی

علاء الدین

The first part of the document
 discusses the general principles
 of the system and its
 objectives.

The second part of the document
 details the specific procedures
 and methods used in the
 study.

The third part of the document
 presents the results of the
 study and discusses their
 implications.

The fourth part of the document
 concludes the study and
 provides a summary of the
 findings.

﴿ فہرس کتاب الحوالہ ﴾

صفحہ

عدد

۱	(مقدمہ) حوالہ دہ دائر اولان اصطلاحات فقہیہ بیانندہ در
۳	﴿ باب اول ﴾ عقد حوالہ بیانندہ اولوب ایکی فصلہ منقسمدر
	(فصل اول) رکن حوالہ بیانندہ در
۴	(فصل ثانی) شرائط حوالہ بیانندہ در
۵	﴿ باب ثانی ﴾ احکام حوالہ بیانندہ در

احکام عدلیہ

(مطبعہ عامرہ دہ طبع اولمشدر)

فی ۱۶ صفر سنہ ۱۲۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۵۰۱)

کتاب الحواله

(۵۰۲)

موسیٰ بن نجاشی

نظامی

(کتاب رابع)

(حواله حقیقه اولوب بر مقدمه ایله)

(ایکی بابی حاویدر)

(مقدمه)

(حواله په دار اولان اصطلاحات فقهیه بیاننده در)

ماده ۶۷۳

حواله دینی بر ذمتدن دیگر ذمته نقل ایتکدر

ماده ۶۷۴

محمیل حواله ایدن کیمسه که مد یوندر

ماده ۶۷۵

مخالله دان اولان کیمسه در

ماده ۶۷۶

مخال علیه کندو اوزرینه حواله بی قبول ایدن کیمسه در

ماده ۶۷۷

مخال به حواله اولنان مالدر

ماده ۶۷۸

حواله مقیده محبک محال علیه ذمتنده یا خود یدنده اولان مالندن و یرمک
اوزره دیو مقید اولان حواله در

ماده ۶۷۹

حواله مطلقه محبک محال علیه اولان مالندن و یرمک اوزره
دیو مقید اولیان حواله در

(باب اول)

عقد حواله بیاننده اولوب ایکی فصله

منقسمدر

(فصل اول)

رکن حواله بیاننده در

ماده ۶۸۰

مخیل کندو داننده سنی فلانک اوزرینه حواله ایتدم دیوب اولردخی قبول
ایتدکلرنده حواله منعقد اولور

ماده ۶۸۱

یا لکن محال له ایله محال علیه بیتمده عقد حواله اولنه بیلور
مثلا رکیسه برینه بنم فلانده اولان شو قدر غروش اله جغیبی حواله
سن اوزرینه ال دیوب اولدخی قبول ایتدم دیسه یا خود فلانده اولان
شو قدر غروش اله جغیبکی بنم اوزرینه حواله قبول ایت دیوب اولدخی
ایتسه حواله صحیح اولور حتی محال علیه صکره نادم اولسه ندامتی فائده و برمن

ماده ۶۸۲

یا لکن محال له محال له بیتمده اجرا اولنان حواله محال علیه ای ال اعلام

قبول ایتد کده صحیح و تمام اولور

مثلا بر کیمه داننی آخر دیارده اولان برینک اوزرینه حواله ایدوب دان
دخی قبول ایتد کد نصرکه محال علیه لدی الاعلام اودخی قبول
ایتدیکی کبی حواله تمام او اور
۶۸۳ ماده

یا سکر محیل ایله محال علیه بیتنده اجرا اولئان حواله محال لهک قبولنه
موقوفه منعقد اولور

مثلا بر کیمه برینه بنم فلانه اولان دینگی حواله سن اوزر بکه آل دیوب
اودخی قبول ایتسه موقوفه منعقد اولوب محال له قبول ایتد کده
حواله نافذ او اور

(فصل ثانی)

شرائط حواله بیتنده در

۶۸۴ ماده

انقصاد حواله ده محیل ایله محال لهک عاقل و محال علیه عاقل باغ
اولسی شرطدر

بنا علیه صبی غیر ممیزک برینه بورج حواله ایتسی و برندن حواله المسی باطل
اولدیغی کبی صبی کرک ممیز اولسون و کرک غیر ممیز اولسون و کرک مأذون
و کرک بحجور اولسون برندن کیندو اوزرینه حواله قبول ایتسی باطلدر
۶۸۵ ماده

حواله تک نف ذنده محیل ایله محال لهک باغ اولسی شرطدر
بنا علیه صبی ممیزک حواله سی و حواله المسی و ایسنگ اجازتسه موقوفه
منعقد اولور و اولسی اجازت و یرد کده نافذ اولور
شوقدر که حواله الدینگی صورتده اولسی اذن و یرسه دخی محال علیه
محمیلدن ده مالی یعنی غنی اولسی شرطدر

۶۸۶ ماده

محال علیه محیله مدیون اولسی شرط اولوب محال نده اله جغنی اولسه ده
حواله سی صحیح اولور

۶۸۷ ماده

هر دین که اکا کفالت صحیح اولیه حواله سی دخی صحیح اولوز

۶۸۸ ماده

هر دین که اکا کفالت صحیح اوله حواله سی دخی صحیح اولوز
فقط محال بهک معلوم اولسی لازمدر

بنساء علیه دین مجهولک حواله سی صحیح اولوز
مثلا فلانده ثابت اوله جق اله جغکی حواله قبول ایتدم دیسه حواله
صحیح اولوز

۶۸۹ ماده

اصالة ذمته مترتب اولان دیون صحیحتهک حواله سی صحیح اولدیغی کبی
جهت کفالت وحوالده ن طولای ذمته مترتب اولان دیک حواله سی
دخی صحیح اولوز

(باب ثانی)

احکام حواله بیاننده در

۶۹۰ ماده

حواله تک حکمی بودر که محیل بور چندن و کفیلی وار ایسه کفالندن
بری اولوز

و محال علیه دن اول بورجی مطالبه ایتک حتی محال لهه ثابت اولوز
و مرتهن برینی راهن اوزرینه حواله ایتد کده ارتق رهنی حبس
و توفیقه صلا حینی قالماز

۶۹۱ ماده

محیل مطلق اوله رق حواله ایتد کده اگر محال علیه ده الاجنی یوغیسه
بعد الادا محال علیه محیله رجوع ایدر
واگر اله جنی وار ایسه بعد الادا دینله تقاص او اور

۶۹۲ ماده

حواله مقیده ده محیلک محال بهدن طولای حق مطالبه سی منقطع اولوز

و محال علیه ارتق انی محبله ویره من
و ویرسه ضامن اولور

و بعد الضمان محبله رجوع ایدر

و قبل الادا محبل دیونی ترکه سندن ازیدا اولدیغی حالده فوت اولسه سائر
دانشلری محال بهه مداخله ایده مز لر

ماده ٦٩٣

بایعک مشتری ذمتمنده ثمن مبیع اولان له جغندن ویرلمک اوزره دیو
مقید اولان حواله ده مبیع قبل التسلیم هلاک اولوبده ثمن ساقط اولسه
یا خود مبیع خیاری شرط یا خیاری رؤیت و یا خیاری عیب ایله رد اولنسه
و یا خود اقاله بیع ایدلسه حواله باطل اولمز و محال علیه بعد الادا محبله
رجوع ایدر یعنی ویردیکنی محبلدن الور اما مستحق چیقوبده مبیع
ضبط اولمغله محال علیه ک اول دیندن بری ایدوکی تبیین ایتسه حواله

باطل اولور

ماده ٦٩٤

محبلک محال علیه یدنده امانت اولان مبلغندن ویرلمک اوزره دیو مقید
اولان حواله ده مستحق چیقوبده اول مال ضبط اولنسه حواله باطل
اولور و بورج محبله عودت ایدر

ماده ٦٩٥

محبلک محال علیه یدنده کی مبلغندن ویرلمک اوزره دیو مقید اولان حواله ده
اول مبلغ تلف اولدیغی صورتده اگر مضمون دکل ایسه حواله باطل
اولور و بورج محبله عودت ایدر

و اگر مضمون ایسه حواله باطل اولمز

مثلاً بری برکیمه نک یدنده کی امانت اقیچه سندن ویرلمک اوزره دانشی
اول کیمسه نک اوزرینه حواله ایتدکده قبل الاخذ اول اقیچه بلا تعد
تلف اولسه حواله باطل اولور و دانشک اله جنی محبله عودت ایدر
اما اول اقیچه مال مقصوب اولسه یا خود امانت اولوبده اول کیمسه نک
اتلافیه اوده مسی لازم کلسه حواله باطل اولماز

ماده ٦٩٦

برکیمسه کدوسنک برمعین مالی صانو بده نمشدن ادا ایتمک اوزره دانشی

برینک اوزرینه حواله راودخی اول شرطله حواله بی قبول ایتسه صحیح اولور
 و محال علیه اول مالی صاتو بده نمشدن دینی ادا ایتک اوزره جبار اولور
 ماده ۶۹۷

حواله مبلهده یعنی محال بهک تعجیل و تأجیلی بیان اولنمیان حواله ده
 دین اگر محیل اوزرینه معجل ایتسه حواله معجله اولوب محال علیهک اتی
 همان تأدیبه سی لازم کلور و اگر دین مؤجل ایتسه حواله مؤجله اولوب
 وعده سی حلوانده اداسی لازم اولور
 ماده ۶۹۸

محال علیه دینی ادا ایتدین محیله رجوع ایده من
 رجوع ایده جک اولدقده محال به ایله رجوع ایدر
 یعنی نه جنس اقیچه حواله اولنمش ایتسه محیلدن اتی الور
 یوخسه مؤدا ایله رجوع ایده من

مثلا کومش اقیچه حواله اولنوبده التون ویرسه محیلدن کومش اقیچه
 الوب التون مطالبه ایده من
 کذلک بشقه اموال و اشیا ایله تأدیبه ایتسه حواله اولنان اقیچه بی الور
 ماده ۶۹۹

محال بهک اداسیله یادیکر برینک اوزرینه حواله سیله یاخود محال لهک
 محال علیه ابراسیله محال علیه دیندن بری اولدیغی کبی محال له محال
 بهی هبه یاخود تصدق ایدوبده محال علیه دخی قبول ایتسه کذلک
 دیندن بری اولور
 ماده ۷۰۰

محال له فوت اولوبده محال علیه اکا وارث اولسه حواله نک حکمی قلماز

عن اعضاء دیوان احکام عدلیه سید احمد خلوصی	عن اعضاء شورای دولت سیف الدین	ناظر دیوان احکام عدلیه احمد جودت
عن اعضاء جمعیت ابن عابدین زاده علاء الدین	عن اعضاء شورای دولت محمد امین	عن اعضاء دیوان احکام عدلیه سید احمد حلی

- ۲ (مقدمه) رهنه دار اولان اصطلاحات فقهيہ بيانده در
- ۳ (باب اول) عقد رهنه دار مسائل بيانده اولوب اوج فصله منقسمدز
- ۰ (فصل اول) ركن رهنه دار اولان مسائل بيانده در (فصل ثانی)
- ۰ انعقاد رهنك شرطی بيانده در
- ۴ (فصل ثالث) مرهونك زوائد متصله سی وعقد رهنه نصكره واقع
- ۰ اولان تبديل وزياده حقه در
- ۵ (باب ثانی) رهن و مرتهنه متعلق بعض مسائل بيانده در
- ۶ (مرهونك مؤنت و مصارفی بيانده در) (فصل ثانی) رهن مستعار
- ۰ حقه در
- ۷ (باب رابع) رهنك احكامی بيانده اولوب درت فصله منقسمدز
- ۰ (فصل اول) رهنك احكام عموميہ سی بيانده در
- ۹ (فصل ثانی) رهن و مرتهنه تصرفی حقه در
- ۱۰ (فصل ثالث) يد عدله اولان رهنك احكامی بيانده در
- ۱۱ (فصل رابع) بيع رهن حقه در

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(موردن خطها بون
کتاب الرهن
موجز بنجبه عمل اولونه)

رهن حقه اولوب بر مقدمه ايله درت بابي شاملدر

(مقدمه)

(رهنه دار اولان اصطلاحات فقهييه بيانده در)

۷۰۱ ماده

رهن بر مالي اندن استيفاسي ممکن اولان بر حق مقابلنده مجوس و موقوف
قیلقد ر و اول ماله مرهون دینلدیکی کبی رهن دخی دینلور

۷۰۲ ماده

ارتهان رهن المقدر

۷۰۳ ماده

راهن رهن و یرن کیمسه در

۷۰۴ ماده

مرتهن رهن الان کیمسه در

۷۰۵ ماده

عدل راهن و مرتهنک امتیت اید و بده رهنی تو دبع و تسلیم ایتدک لری کیمسه در

(باب اول)

(عقد رهنه دائر مسائل بیاننده اولوب اوج فصله منقسمدر)

(فصل اول)

(رکن رهنه دائر اولان مسائل بیاننده در)

۷۰۶ ماده

راهن و مر تهنگ ایجاب و قبولی ایله رهن منعقد اولور
فقط قبض بولمدهجه تمام و لازم اولور
بناء علیه راهن قبل التسلیم رهندن رجوع ایده یلور

۷۰۷ ماده

رهنک ایجاب و قبولی راهن بوشی سکا دینم مقابلنده رهن ایتدم دیوب
یا خود بوما آله دیگر برسوز سو یلیوب مر تهن دخی قبول ایتدم و یا خود
راضی اولدم دینک کبی رضایه دلالت ایدر برسوز سو یلیکدر
ورهن افظنک سویلمسی شرط دکلدر
ملا بری شوقدر غروشه برشی اشترا ایله بایعه برمال و یرو بدم پاره بی و یرنجیه
قدر بونی الیقوی دیسه اول مالی رهن ایتمش اولور

(فصل ثانی)

انعقاد رهنک شرطلری بیاننده در

۷۰۸ ماده

راهن و مر تهنگ عاقل اولمی شرطدر
اما بالغ اولمی شرط دکلدر
حنی صبی مبرک رهن وارتهانی جا ندر

۷۰۹ ماده

مر هونک صابغه صالح برشی اولمی شرطدر
بناء علیه وقت عقدده موجود مال متقوم و مقدور التسلیم اولمی لازمدر

۷۱۰ مادہ

مرهونك مقابلہ بلی مال مضمون اولیٰ شرطدر
بناء علیہ مال معصوب ایچون رهن الموق جازدر
امانت اولان مال ایچون رهن الموق صحیح اولماز

(فصل ثالث)

مرهونك زوائد، متصله سی و عقد رهن دن صکره واقع اولان
تبدیل و زیادہ حقندہ در

۷۱۱ مادہ

بعده بلا ذکر داخل اولان مشتلات رهنده دخی داخل اولدینی کبی
بر عرصه رهن ایداد کده اوزرنده کی بالجمله اشجار یله میوه سی و مغروسات
ومزروعات ساره سی صراحة ذکر اولنمسه بیله داخل اولور

۷۱۲ مادہ

رهنك رهن آخره تبدیلی جازدر
مثلاً برکیمسه شو قدر غروش دینی مقابلنده بر ساعت رهن ایتد کدن صکره
بر قلیچ کتور و بده ساعتک ریته بونی ال دبسه و مرتهن دخی ساعتی
ردایله قلیچی السه اول مبلغ مقابلنده قلیچ مرهون اولور

۷۱۳ مادہ

بهذا العقد رهنك مرهونی تزیدی جازدر
یعنی بر شیی رهن ایتد کدن صکره هنوز عقد باقی ایکن اکادیکر بر مالی دخی
رهن اوله رق علاوه اتمسی صحیح اولور و بوزیاده اصل عقده ملحق اولور
یعنی اصل عقد کو یا بوابیکی مال اوزرینه وارد اولمش اولور
و بوابیکی مالک مجموعی حین زیادده قائم اولان دینه مرهون اولور

۷۱۴ مادہ

بر دین مقابلنده بر مال رهن ایداد کده بته اول رهنه مقابل اولوق اوزره
دینك تزیدی صحیح اولور
مثلاً برکیمسه بیک غروش دینی مقابلنده ایکی بیک غروش بق بر ساعت رهن
ایتد کدن صکره بته اول رهنه مقابل اولوق اوزره دایتدن بشبوز غروش
دها السه اول ساعت بیک بشبوز غروش و شه رهن اولمش اولور

۷۱۵ ماده

مرهوندن متولدزاده اصل مرهون ایله برابر مرهون اولور

(باب ثانی)

راهن و مرتهنه متعلق بعض مسائل بیاندرد

۷۱۶ ماده

مرتهن خود بخود عقد رهنی فسخ اید بیلور

۷۱۷ ماده

مرتهنک رضاسی اولدقجه راهن عقد رهنی فسخ ایدرهن

۷۱۸ ماده

راهن و مرتهن بالاتفاق عقد رهنی فسخ اید بیلور
فقط بعد الفسخ مرتهنک اولرهن مقابلنده کی الاجفی راهندن استیفا
ایدنجه د کین رهنی حبس و امسا که صلاحیتی واردر

۷۱۹ ماده

مکفول عننهک کفيله رهن ویرسی جاژدر

۷۲۰ ماده

رمدیونک ایکی دابنی کرک بر بیله شریک اولسون و کرک اولسون
کندوسندن بررهن السه ل جاژ اولور
و بورهن ایکی دینک مجموعی مقابلنده مرهون اولور

۷۲۱ ماده

بری ایکی کیسه ده اولان الاجفی ایچون بررهن السه جاژ اولور
بودخی ایکی الاجفک مجموعته مرهون اولور

(باب ثالث)

مرهونه متعلق مسائل بیاندرد اولوب ایکی فصله منقسمدر

(فصل اول)

(مرهونك مؤنت و مصارفی بیانده در)

۷۲۲ ماده

رهنی مرتهن بالذات حفظایدر یا خود عیالی یا شریکی و یا خود خدنجیبی
کبی امینی اولان کیسه به حفظ ایتدیر

۷۲۳ ماده

برکراسی و بکجی اجرتی کبی رهنگ محافظه سی ایچون اولان مصرف
مرتهنه عائددر

۷۲۴ ماده

رهنگ حیوان ایسه علیق و چوبان اجرتی و عقار ایسه تعمیر و سقی
و تلبهی و اولار ینک آیفلا سی و خر فنک تطهیری کبی بقاسی و اصلاح
منافی ایچون اولان مصرف راهنه عائددر

۷۲۵ ماده

راهن و مرتهندن ریسی دیگر ینه عائد اولان مصرفی خود بخود ایفا
ایتسه تبره در صکره مطاببه ایدرهن

(فصل ثانی)

رهن مستعار - قند در

۷۲۶ ماده

بر کیسه دیگر مالنی استعاره اید و بده انک اذنبه رهن ایتک جائز اولور
و بوکارهن مستعار دینلور

۷۲۷ ماده

مال صاحبک اذنی مطابق ایسه مستعیرانی هر وجهله رهن ایده بیلور

۷۲۸ ماده

مال صاحبی شوقدر غروش و یا شو جنس مال مقابله یا خود فلان آمده
و یا خود فلان بلده ده رهن ایدمک اوزره دیو مقیدا اذن و بردکده مستعیر

دخی انجق انك قيد و شرطنه موافق اوله رق رهن ایده بیلور

(باب رابع)

رهنك احكامی بیاننده اولوب درت فصله منقسمدر

(فصل اول)

رهنك احكام عمومی بیاننده در

۷۲۹ ماده

رهنك حکمی فکنه قدر مر تهنگ حق حبسی اولوق و راهن فوت اولد قده
سارغر مادن احق اوله رق رهندن استیقای دین ایده بیلکدر

۷۳۰ ماده

رهن بورجك مطالبه سنه مانع اولوب رهنی قبض ایتد کدن صکره دخی
مر تهنگ رهندن الاجقنی مطالبه به صلاحیتی باقیدر

۷۳۱ ماده

دینک بر مقدار ی ایضا اولند قده اکامقابل رهنك بر مقدار بی رد ایتک
لازم کیوب بقیه دینی تماما استیفا ایدنجیه دک مر تهنگ بجموع
رهنی حبس و امسا که صلاحیتی واردر

فقط ابکی شی رهن اولند قده هر ری ایچون دیندن بر مقدار تعیین
اولنش اسه بریسی ایچون تعیین اوانان مقدار ادا اولند قده راهن بالکرنانی
تخلیص ایده بیلور

۷۳۲ ماده

رهن مستعاری تخلیص ایله کندوبه تسلیم ایتک اوزره صاحبک راهن
مستعبری مؤاخذه به صلاحیتی واردر

ومستعبر فقری سببیه اداء دیندن عاجز اولدیغی صورته معیر اول دینی
کند و طرفندن ادا ایله ماننی رهندن تخلیص ایده بیلور

۷۳۳ ماده

راهن و مر تهنگ وفاتیله رهن باطل اولماز

۷۳۴ ماده

راهن فوت اولدقده ورئه سی کبار ایسه ائک مقامنه قائم اولوب ترکدن
تأدیه دین ایله رهنی تخلیص ایتلری لازم اولور
واکر ورئه صغاریسه یا خود کبار اولوبده غائب یعنی مدت سفر بعد اولان
رده ایسه وصیبی مرتهنک اذنیله رهنی صاتوب ثمندن تأدیه دین ایله
ماده ۷۳۵

راهن مستعیر کرب حیات بولنسون و کربک رهندن مقدم فوت اولسون
رهن مستعارک مقابلی اولان بوج ادا اولمقجه معیر اولان کیسه مالی
مرتهندن اله من
ماده ۷۳۶

راهن مستعیر اولان کیسه مفلس مدیون اولدیغی حالده فوت اولسه رهن
مستعار مرتهن یننده علی حاله مرهون قالور
فقط معیرک رضاسی اولمقجه صاتماز
ومعیر رهنی بیع ایله تأدیه دین ابد جک اولدقده ثمنی دینه وفا ایدرسه
مرتهنک رضاسنه باقمقسنین صاتیلور واکر رهنک ثمنی دینه وفا ایترا یسه
مرتهنک رضاسی اولمقجه صاتیله من
ماده ۷۳۷

معیرا کربنی ترکه سندن ازید اولدیغی حالده فوت اولسه راهنه بالنفس
دیننی تأدیه ایله رهن مستعاری تخلیص ورد ایتک اوزره امر اولور
واکر فقری سببیه تأدیه دین عاجز اولورسه اول رهن مستعار علی حاله
مرتهن عندنده مرهون قالور
فقط ورئه معیر بوجی ادا ایله انی تخلیص ابد بیلورلر
ومعیرک داینلری رهنک یعنی مطالبه ایتد کلرنده ثمنی دینه وفا ایدر ایسه
مرتهنک رضاسنه باقمقسنین صاتیلور
واکر وفا ایترا یسه مرتهنک رضاسی اولمقجه صاتیله من
ماده ۷۳۸

مرتهن فوت اولدقده رهن ائک ورئه سی عندنده مرهون اولهرق قالور
ماده ۷۳۹

ایکی کیسه یه اولان دینی ایچون بر رهن و یرمش اولان راهن برینه اولان

دینی ادا ایسه رهنك نصفی استرداد ایده میوب ایکی سنك دخی الاجفی
 تماما ایفا ایتمد بکجه رهنی تخلیصه صلاحیتی بو قدر
 ماده ۷۴۰

ایکی مدیونندن برهن المش اولان کیسه ایکی سنده اولان الاجفی تماما
 استیقا ایتمد بکجه رهنی امساک ایده بیاور
 ماده ۷۴۱

رهنی راهن اتلاف یا خود تعیب ایتمد کده ضامن اولسی لازم کلدی بیکی کی
 مرتهن اتلاف یا خود تعیب ایتمد کده دخی قیمتی مقداری دیندن ساقط اولور
 ماده ۷۴۲

آخر بر کیسه رهنی اتلاف ایتمه یوم اتلافنده کی قیمتی ویر
 واول قیمت مرتهن عندنده رهن اولور

(فصل ثانی)

راهن و مرتهنك رهنده تصرفلری حقیقده در

ماده ۷۴۳

راهن و مرتهنندن برینك اذنی اولقسزین دیگر بئك رهنی بشقه بر کیسه به
 رهن ایتمسی باطلدر
 ماده ۷۴۴

مرتهنك اذنیله راهن رهنی دیگره رهن ایتمه رهن اول باطل و رهن ثانی
 صحیح اولور
 ماده ۷۴۵

راهنك اذنیله مرتهن رهنی رهن ایتمه رهن اول باطل و رهن ثانی رهن
 مستعار قیلمندن اولرق صحیح اولور
 ماده ۷۴۶

راهنك رضاسی اولقسزین مرتهن رهنی صامتد قده راهن مخیر اولوب
 دیلرسه بیعی قسح ایلمدیلرسه اجازت ایله تنقیذ ایلم

۷۴۷ ماده

مرتهنك رضاسى اولمقسزین راهن رهنی صائدقده بیعی نافذاولمماز
ومرتهنك حق حبسنه خلیل گلز

فقط بورج ایفا اولنورسه اول بیع نافذ اولور

و کذا مرتهن اول بیعه اجازت ویرسه نافذ اولوب رهن دخی رهنیتدن

چیقهرق بورج حال اوزره قالور ومببعك ثمنی مبيع مقامنده رهن اولور

واکر مرتهن اجازت ویرمز ایسه مشتری مخیر اولوب دیلرسه رهنك فکته قدر

بککر و دیلرسه حاکمه مر اجعت ابله بیعی فسخ ایتدیر

۷۴۸ ماده

راهن و مرتهنندن بری دیگر ینك اذنیله رهنی آخر بر کیسه یه اعاره ایده بیلور

و بعده هر بری اتی رهنینه اعاده ایده بیلور

۷۴۹ ماده

مرتهن رهنی راهنه اعاره ایده بیلور

بو صورتده راهن فوت اولسه مرتهن ینه رهنه راهنك سائر داینلرندن

احق اولور

۷۵۰ ماده

راهنك اذنی اولدقجه مرتهن رهنندن انتفاع ایده مرز

امارا هنك اذن و اباحه سیله مرتهن رهنی قوللانور و میوه و سود کی

حاصلاتی الور و بونلرك مقابلنده دیندن برشی ساقط اولماز

۷۵۱ ماده

مرتهن بر محله کیدر اولدقده بول امین ایسه رهنی برابر کتوره بیلور

(فصل ثالث)

ید عدله اولان رهنك احکامی بیاننده دز

۷۵۲ ماده

ید عدله مرتهن کبیدر

یعنی راهن و مرتهن رهنی امنیت ایتدکلی بر کیسه یه نود بیع ایتک اوزره

مقاواه ایدوب اودخی راضی اوله رق قبض ایسه رهن تمام ولزم اولور

اول کیسه مرتهن مقامند قائم اولور

۷۵۳ ماده

حين عقدده رهنی مرتهن قبض ایتمک اوزره شرط ایلد کدن صکره
راهن و مرتهن بالاتفاق بد عدله وضع ایسه لجاز اولور

۷۵۴ ماده

دین باقی ایکن عدل اولان کیسه راهن و مرتهندن برینک رضاسی
اولد فجه رهنی دیگرینه و یرد مزوو برسه استرداد صلاحیتی واردر
وقبل الاسترداد زهن تلف اولسه عدل انک قیمتی ضامن اولور

۷۵۵ ماده

عدل فوت اولسه تراضی طرفین ایله رهن بر بشته عدله و دبع اولنور
واکر بیئلنده اتفاق حاصل اوله مزایسه حاکم رهنی بر بد عدله وضع ایدر

(فصل رابع)

(بیع رهن حقنده در)

۷۵۶ ماده

راهن و مرتهندن بر بیسی دیگر ینک رضاسی اولد قیجده رهنی صاته مز

۷۵۷ ماده

دینک وقت اداسی حلول ایو بدیه راهن اداسندن امتناع ایتمکده رهنی
بیع ایله ادای دین ایتمک اوزره حاکم طرفندن راهنه امر اولنور
اگر باوعناد ایدر ایسه حاکم رهنی بیع ایله دینی ادا ایدر

۷۵۸ ماده

راهن غائب اولو بدیه حیات و مماتی معلوم اولسه مرتهن رهنی بیع ایله له جعنی
استیفا ایتمک اوزره حاکمه مراجعت ایدر

۷۵۹ ماده

رهنک فسادندن خوف اولنور ایسه مرتهن اتی اذن حاکمه صاته بیلور
وئن کندو یئنده رهن اولور

واکر حاکم اذنی اولقسنن صاتارسه ضامن اولور

كذلك رهن اولان باغ و بستانك ميوه و سبز نه سی یتیشو بده تلف
اولسندن خوف اولسه بيله رأى حاكم ايله صائيله بيلور اما خود بخود
مرتهن صائسه ضامن اولور
۷۶۰ ماده

دينك وقت اداسی حلول ايتد كده رهنی صائتمق اوزره راهن مرتهنی
یا عدلی یا خود بشقه بر بنی وکیل ایتسه صحیح اولور
وارتق راهن اول و کیلی و کاندن عزل ایدمه
وراهن و مرتهنندن برینك و فایله دخی منزل اولماز
۷۶۱ ماده

رهنی بیسه وکیل اولان کیمسه دینك وقت اداسی حلول ایتد كده رهنی
بیع ایله ثمنی مرتهنه تسلیم ایدر
واکرا با ایدر ایسه رهنی صائتمق اوزره راهنه جبر اولور
اودخی ابا و عناد ایدر سه حاکم صائتار
واکرا راهن یا خود ورته سی غائب بولور ایسه رهنی صائتمق اوزره وکیل
جبر اولور
و عناد ایدر سه حاکم کند و صائتار
فی ۱۴ محرم سنه ۱۲۸۸

رئیس جمعیت مجله و عن اعضاء مجلس تدقیقات شرعیه عمر خلوصی	وکیل درس و عن اعضاء مجلس تدقیقات شرعیه سید خلیل
عن اعضاء شورای دولت سیف الدین	عن اعضاء دیوان احکام عدلیه احمد خلوصی

عن اعضاء دیوان احکام عدلیه احمد خلی	عن اعضاء جمعیت مجله ابن عابدین زاده علاء الدین
عن اعضاء مجلس تدقیقات شرعیه عیسی روحی	مدیر مکتب نواب السید یونس وهبی

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنُورِهِ

رُشِدْنَا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

احكام عمده ايه

كتاب

الامانات

...

...

...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(مورد زنگنه مولود موجه علی اولسون)

(کتاب سادس)

(امانات حقنده اولوب بر مقدمه ایله ارج یابی مشتملدر)

(مقدمه)

امانته متعلق اصطلاحات فقهیه بیاننده در

۷۶۲ ماده

امانت امین انخاذا اولنان کیسه نزنده بولنان شیدر
کرك و دینه کی عقد استخفاظ ایله امانت ایدلسون و كرك ما جور
مستعار کی رسند ضمننده امانت اولسون و كرك بكونه عقد و قصد
اولقسزین بر کیسه نك بدینه امانت کیسون نته کم روز کار ایله بر کیسه نك
خانه سنه قوشوشونك بر مالی دوشسه عقد اولدیغی جهته اول مال
خانه صاحی نزنده و دینه اولیوب فقط امانتدر

۷۶۳ ماده

و دبعه حفظ ایچون بر کیمسه به ایداع اولنان مالدر

۷۶۴ ماده

ابداع کند و مالک محافظه سنی دیگره احاله ایتکدر که احاله ایدن کیمسه به
دالک کسر بیه مودع و قبول ایدن کیمسه به و دبع و دالک فخیله
مستودع دینلور

۷۶۵ ماده

عاریت مجانا یعنی بلا بدل منفعتی تملیک اولنان مالدر که معار و مستعار
دخی دینلور

۷۶۶ ماده

اعاره عاریت و بر مکر که و برن کیمسه به معیر دینلور

۷۶۷ ماده

استعاره عاریت المقدر که الان کیمسه به مستعیر دینلور

(باب اول)

امانته دار بعض احکام عمومیه بیائنده در

۷۶۸ ماده

امانت مضمون دکادر

یعنی امینک صنع و تقصیری اولمقسمنین تلف یا ضایع اولدیغی تقد یرده
ضامن لازم کلز

۷۶۹ ماده

بر کیمسه بولده یا خود دیگر مجلده برشی بولوده کند و سنده مال اولوق
اوزره اخذ ایتسه غاصب حکمکنده اولور

بولک اوزرینه اول مال تلف یا ضایع اولدیغی حالده کند و سنیک صنع
و تقصیری اولمسه بیله ضامن اولور

اما صاحبنه و یرمک اوزره الدیغی صورتده اگر صاحبی معلوم ایسه
بئنده صرف امانتدر صاحبنه تسایم ایتمسی لازم کلور

واگر صاحبی معلوم دکاسه لقطه در که ملتقط اولان یعنی بولوب الان
کیمسه بئنده امانتدر

۷۷۰ ماده

ملتقط بر اقطه بولد یغنی اعلان ایتد برز
وصاحبی ظهور ایدنجیه دك نزدنده امانت اولمق اوزره حفظ ایدر
و بر کیمسه ظهور ایله کندومالی اولدیغنی اثبات ایدر ایسه اكا تسلیم
ایتمسی لازم کاور

۷۷۱ ماده

بر کیمسه نزدنده دیکرک مالی قضارا تلف اولدیغنی صورتده اگر صاحبك
اذنی اولمقسز بن المش ایسه بهر حال ضامن اولور
واگر صاحبك اذنیله المش ایسه یدنده امانت اولمغله ضامن اولماز
فقط سوم شرا صورتده ثمن تسمیه اولدیغنی حالده ضمان لازم کاور
مثلا بر کیمسه صرچه جی دکاندن خود بنجود بر کاسه الوبده اندن
دوشه رك قیرسه ضامن اولور

واگر صاحبك اذنیله الوبده نظر ایدر ایکن قضارا یره دوشوب قیرسه
ضمان لازم کلز اول کاسه دیکر برطاقم کاسه ل اوزرینه دوشه رك
قیریلوب انلری دخی قیرسه بو کاسه رك ضمانی لازم کاور انجق اول کاسه
امانت اولمغله ینه انك ضمانی لازم کلز

اما بو کاسه قاچ غروشه در دیوب دکانجی دخی شو قدر غروشه در
ال دید کدن صکره انه الوبده یره دوشه رك قیرسه ضامن اولور
کذلك بر کیمسه شربت ایچر کن شر بیچینك بارداغی اندن دوشوبده
قیرسه عاریت قیلندن امانت اولمغه ضمان لازم کلز
فقط کندوسنك سوء استعمالدن ناشی دوشمش ایسه ضامن اولور

۷۷۲ ماده

دلالة اذن صراحة اذن کیدر
فقط صراحة نهی وار ایسه دلالته اعتبار اولمز
مثلا بر کیمسه برینك اذنیله خانه سنه داخل اولدقده میدانده طوران
قدح ایله صوا ایچمه که دلالة مأذوندر
وصو ایچر کن قضارا یدندن قدح دوشوبده قیرسه ضمان لازم کلز
فقط صاحب خانه اول قدحه طوقمه دیونهی ایتمش یکن انه الوبده
دوشه رك قیرسه ضامن اولور

(باب ثانی)

ودیعہ حقنہ اولوب ایکی فصلی شاملدر

(فصل اول)

عقد و شرط ایداعه متعلق مسائل بیاننده در

۷۷۳ ماده

صراحة یا خود دلالة ایجاب و قبول ایله ایداع منعقد اولور
مثلاً صاحب ودیعہ شو مالی سکا ایداع ایتمدم یا خود امانت ایلمدم دیوب
منودع دخی قبول ایتمدم دیسه صراحة ایداع منعقد اولور
و کذا بر کیمسه خانه داخل اوله رق خانجی یه حیوانی یه باغلیه یه
دیکده خانجی بریر کوسه تروب اولدخی اورایه باغلیسه دلالة ایداع
منعقد اولور

کذلک بر کیمسه مالی برد کانجینک یاتنه براغوب کیتسه اولدخی کوروب
سکوت ایتمسه اول مال اول دکان صاحبی نزدنده ودیعہ اولور
واگر دکان صاحبی قبول ایتمدم دیه رک رد ایتمسه ایداع منعقد اولماز
و کذلک بر کیمسه مالی ودیعہ اولوق اوزره بر قاج کشینک یاتنه براغوب کیتسه
وانلردخی کوروب سکوت ایتمسه اول مال جمله سنک نزدنده ودیعہ اولور
فقط بر بر اول محلدن قاقوب کیتسه لک صکره قالان کیمسه حفظه
تعیین ایتمکله انک نزدنده ودیعہ اولمش اولور

۷۷۴ ماده

مودع ایله مستودعدن هر برینک هر نه وقت دیلبرسه عقد ایداعی قسمنه
صلاحیتی وارددر

۷۷۵ ماده

ودیعہ نك وضع یله قابل و قبضه صالح اولسی شرطدر
بنا علیه هواده کی قوشک ایداعی صحیح دکدر

۷۷۶ ماده

مودع ایله مستودعک ماقبل و مبرز اولماری شرطدر
بالغ اولماری شرط دکدر

بنا علیه مجنونک و صبی غیر مبرزک ایداع و ودیعہ بی قبول ایتماری صحیح دکدر
اما ما ذون اولان صبی مبرزک ایداعی و ودیعہ بی قبول ایتماری صحیح دکدر

(فصل ثانی)

ودیعه نك احكامی و ضماناتی بیانده دز

ماده ٧٧٧

ودیعه ید مستودعه امانتدر

بنا علیه مستودعك صنع و تمديسی و حفظه تقصیری اولمقسزین

تلف یا ضایع اولسه ضمان لازم کلز

فقط اجرتله حفظ ایچون ایداع اولتمش ایسه ممکن التحرز اولان برسبيله

تلف یا ضایع اولدیغی صورته مضمون اولور

مثلا بر کیمسك یدندن قضا را و دیعه اولان ساعت دوشو بده قیراسه

ضمان لازم کلز اما ساعتی چکنه سه یا خود الندن برشی دوشو بده ساعت

قیراسه ضمان لازم کلور * كذلك بر کیمسه مالی دیگره ایداع و حفظ ایچون

اكا اجرت اعطا ایتد کدنصکره اول مال سرقت اولنق کبی ممکن التحرز

اولان برسبیدن ناشی ضایع اولسه مستودعه ضمان لازم کلور

ماده ٧٧٨

مستودعك خدمتکاری یدندن و دیعه او زرینه برشی دوشو بده و دیعه

تلف اولسه خدمتکار ضامن اولور

ماده ٧٧٩

ودیعه حقیقه صاحبك راضی اولد بغی شی یا بمق تعدیدر

ماده ٧٨٠

مستودع و دیعه ین کندو مالی کبی باذات حفظ ایدر یا خود امینی اولان

کیمی بده حفظ ایتد برر

وامینی عنندن تعدی و تقصیر اولمقسزین تلف یا ضایع اولسه کرک مستودعه

و کرک امینه ضمان لازم کلز

ماده ٧٨١

مستودع کندو مالی نره ده حفظ ایدر ایسه و دیعه بی دخی اوراده حفظ

اید یلور

ماده ٧٨٢

ودیعه نك امثالی وجهله محافظه سی لازمدر

بنا علیه تقود و محوهرات مثلوا اموالی اخور و صمانلق کبی برده ط بمق

حفظه تقصیر اولغله بوحالده تلف یا ضایع اولسه ضمان لازم کلور
 ماده ۷۸۳

مستودع متدد اولدوقده اکر ودیعه قابل قسمت دکلسه برینک اذنیله
 دیگرکی حفظ ایدر یا خود بالناو به حفظ ایدرلر
 و بوحالده ودیعه بلا تعد و لا تقصیر تلف اولسه برینه ضمان لازم کلر
 و اکر ودیعه قابل قسمت ایسه مستودع لر آتی یئلرند سو یا تقسیم ایله
 هر بری حصه سنی حفظ ایدر

و بریسی حصه سنی مستودع اذنی اولدوقجه مستودع آخره و بره مز
 و پرونده احرک یندنه ایکن بلا تعد و لا تقصیر تلف یا ضایع اولسه الا نه
 ضمان لازم کلر

اما ورن کندو حصه سنی ضامن اولور
 ماده ۷۸۴

عقد ایادعه ایراد اولان شرط اکر تمکر الاجرا و مفید اولور ایسه
 معتبردر دکل ایسه لغودر

مثلا مستودعک خانه سنده حفظ اولنق شرطیله برمال ایداغ اولنمشیکن
 حریق وقوعیله دیگر محله نقلنه مجبوریت کلد کده اول شرطه اعتبار اولنماز
 و بوسورتده ودیعه دیگر محله نقل اولوبنده بلا تعد و لا تقصیر تلف یا ضایع
 اولسه ضمان لازم کلر

و کذا مستودع مستودعه ودیعه تک حفظنی امر اید و بده زوجیه سنده
 یا اولغله یا خود خدمتکارینه یا خود کندومالی حفظ ایده کلان بر کیمیه یه
 و بر مکدن نهی ایتمکده اکر اول کسنه یه و بر مکده مجبوریت و ارایسه
 نهی معتبر اولمز

بوسورتده مستودع ودیعه بی اول کسنه یه و پرونده بلا تعد و لا تقصیر
 تلف یا ضایع اولسه ضمان لازم کلر

واکر مجبوریت یوق ایکن و برسه ضامن اولور

کذلک خانه تک فلان او طه سنده حفظ اولنق شرط اولنمشیکن مستودع
 ان اول خانه تک دیگر او طه سنده حفظ ایتمدیکی صورتده اکر اول او طه لر
 امر محافظه ده مساوی ایسه لر اول شرطه اعتبار اولنمز

و بوحالده و دبیعه تلف اولسه کذلک ضمان لازم کلز
 اما او طه لک بری کار کبر و دیگری اخشاب اولق کبی بی دلزنده تفاوت
 بولنسه شرط معتبر اولوب مستودع انی مشروط اولان او طه ده حفظ
 ایتمکه مجبور اولور

و حفظده اول او طه نک مادونی اولان او طه به قویوبده تلف اولسه
 ضامن اولور

ماده ۷۸۵

و دبیعه نک صاحبی غائب اولوبده حیات و مماتی معلوم اولسه مستودع
 انی صاحبیک وفاتی تبین ایدنیجه دک حفظ ایدر
 فقط و دبیعه طور مغله بوزیله جق شیردن اولدیغی حالده حاکمک اذنیله
 صاتوب ثمنی نزدنده امانت اوله رق حفظ ایده بیاور
 اما صاتیوبده طور مغله بوزاسه ضمان لازم کلز

ماده ۷۸۶

آت و اینک کبی نفقه به محتاج اولان و دبیعه نک نفقه سی صاحبته طأدر
 صاحبی غائب اولدقده مستودع اولان کیسه حاکم مراجعت ایدوب
 اردخی صاحب و دبیعه حقیقده اصلح و انفع اولان صورتک اجر اسنی امر ابلر
 شویله که و دبیعه نک ایجاری ممکن ایدسه مستودع انی رأی حاکمکه ایجار
 ایدوب اجر تمدن انفاق ایدر یا خود ثمن مثالیله ستار و ایجاری ممکن دکلسه
 کذلک رأی حاکمکه همان یا خود اوچ کونه قدر کند و مالندن انفاق
 ایتد کدن صکره ثمن مثالیله صاتوب نهایت اوچ کونک مصرفنی دخی
 صاحبندن ایستر

اما حاکمک اذنی اولقسزین مصرف ایدر ایدسه مودعدن الهماز

ماده ۷۸۷

مستودعک تعدی و یا تقصیری حالده و دبیعه تلف و یا خود قیمته نقصان
 طاری اولسه ضمان لازم کلور

مثلا مستودع کند و سنده و دبیعه اولان نقودی امورینه صرف ایله
 استهلاك ایدسه ضامن اولور

بو صورتده نزدنده امانت اولان بر کیسه نقودی اولوجه ایله صرف
 ایدوبده بعده کند و مالندن یزینه قویقدن صکره تعدی و تقصیر

اولمقسزین ضایع اولسه ضامنن قورتیله من
و کذا مستودع پنده و دیعه اولان حیوانه بلا اذن بنویده کیدرکن
کرتک فوق العاده سورمکله و کرتک دیگر سیله و کرتک بلا سبب تلف
اولسه و یا خود انسانی راهده سرقت اولسه مستودع اول حیوانی
ضامن اولور

کذلک حریق وقوعنده مستودع و دیعه بی دیگر محله نقله مقتدر ایکن
نقل ایتمیویده محترق اولسه ضامن لازم کالور
۷۸۸ ماده

ودیعه بی صاحبک اذنی اولمقسزین دیگر مال ایله یکدیگرندن تفریق
اولسه بی جق صورتده قارشیدر بق تعدیدر

بنیاء علیه مستودع کندوسنده و دیعه اولان بر مقدار یوزلک التونلری
کندوسنک یوزلک التونلریله یا خود بر بشقه سنک و دیعه اولان یوزلک
التونلریله بلا اذن قارشیدر دقدن صکره ضایع اولسه یا خود سرقت
اولسه ضامن اولور

و کذا مستودع بن بشقه بر کیمسه مذکور التونلری اولوجهله قارشیدر سه
اول کیمسه ضامن اولور
۷۸۹ ماده

مستودع اگر و دیعه بی صاحبک اذنیله ماده آغه ده بیان اولندیغی
اوزره دیگر مال ایله قارشیدر سه یا خود کندوسنک صنعی اولمقسزین
ایکی مال بر بر یله کذلک یکدیگرندن تفریق اولمیه جق صورتده
قارشیه مثلا بر صدق دروننده و دیعه اولان التون کیمسه سی بر تیلوب
ایچینده کی التونلر دیگر التونلریله قارشیه مجموعنده مستودع ایله
صاحب و دیعه حصصلی مقدارنجه شریک اولور

بو حالده بلا تعد و لا تقصیر تلف و ضایع اولسه ضامن لازم کلز
۷۹۰ ماده

مستودع و دیعه بی بلا اذن آخره ایداع ایدر من
ایدویده بعده تلف اولسه ضامن اولور

واگر مستودع ثانییک تعدی یا تقصیری ایله تلف اویش ایسه مودع
دیبرسه مستودع ثانییه تضمین ایدرر و دیبرسه مستودع اوله تضمین

ایتدیروب اودخی مستودع ثانی به رجوع ایدر

۷۹۱ ماده

مستودع ودیعه بی آخر کسسته به ایداع ایدو بده مودع مجیز اراسه

مستودع اول اره دن چیفوب اول کسسته مستودع اولور

۷۹۲ ماده

مستودع ودیعه بی صاحبنت اذنبه استعمال ایده بیلدبکی کبی آخره ایجار

واعاره ورهن دخی ایده بیاور

اما صاحبنت اذنی اولقصز بن آخره ایجار یا اعاره و بارهن ایدو بده

ودیعه مستاجر یا مستهیر یا خود مریتهن یدنده تلف یا ضایع اولسه یا خود

قیمته نقصان کاسه مستودع ضمان لازم کلور

۷۹۳ ماده

مستودع امانت ایجه بی بلا اذن آخره اقراض و تسلیم ایدو بده صاحبی

مجیز اولسه مستودع اول ایجه بی ضامن اولور

کذلک کندوسنده و دیعه اولان ایجه ایله صاحبنت آخره اولان دینی

ادا ایتد کده صاحبی راضی اولسه ضامن اولور

۷۹۴ ماده

ودیعه بی صاحبی طلب ایتد کده کندوسنده رد و تسلیمی لازم کلور

ورد و تسلیم مؤنتی یعنی کافی و مصرفی مودعه تأد اولور

و مودع طلب ایتد کده مستودع و یرموبده و دیعه تلف یا ضایع اولسه

ضامن اولور

فقط حین طلبده و دیعه اوزاق محلده بولمق کبی برعذر دن ناشی

و یرموبده تلف یا ضایع اولمش ایسه اول حالده ضمان لازم کلز

۷۹۵ ماده

مستودع و دیعه بی بالذات یا خود امینی ایله رد و تسلیم ایدر

وامینی ایله رد و ارسال ایتدبکی صورتده قبل الوصول و دیعه بلا تعدد

ولا تقصیر تلف یا ضایع اولسه ضمان لازم کلز

۷۹۶ ماده

ایکی کیسه مشترک مال لرینی بر کیسه به ایداع ایتد کده نص کره اول

شریکلردن بر یسی کلوبده آخرک غیابنده حصه سنی مستودع دن

طلب ابتدا كده ودیعه اكر مثلیاتدن ایسه مستودع انك حصه سنی
كندوسنه و پرر

واكر قیما تدن ایسه و پرر

۷۹۷ ماده

ودیعه بی تسلیمده مکان ایداع معتبردر

مثلا استانبولده ایداع اولنان متاع بنه استانبولده تسلیم اولنور

ارزندهه تسلیم ایتك اوزره مستودعه جبر اولته ماز

۷۹۸ ماده

ودیعه نك منافعی صاحبینكدر

مثلا امانت اولان حیوانك یاوریسی و سودی و یوکی صاحبینه عاڈاولور

۷۹۹ ماده

صاحب و دیعه غائب اولوبده اوزر بنه نفقه سی واجب اولان کیسه نك

مراجعتی اوزر بنه حا كم اول غایك و دیعه اولان اچمه سندن اول کیسه به

نفقه تقدیر ابتدا كده مستودع كندو یدنده و دیعه اولان اچمه دن اول

کیسه نك نفقه سنه صرف ایتنه ضمان لازم كلز

فقط حا كك امری اولقسزین صرف ایدر ایسه ضامن اولور

۸۰۰ ماده

مستودعه جنون عارض اولوبده صحو وفاق تندن یأس كلسد كده

قبل الجنه اخذ ایتمش اولدیغی و دیعه عینا موجود اولسه صاحبی بر معتبر

كقبل كوسترك بمجنونك مالندن تضمینه صلاحیتی واردر

فقط صكره كندویه افاق كلوبده و دیعه بی صاحبینه رد ایتمش یا خود

بلا تده ولا تقصیر و دیعه تلف یا ضایع اولمش ایدو كنی بیان ایدر ایسه

بینهه تصدیق اولته رق اخذ اولمش اولان اچمه سنی استرداد ایلر

۸۰۱ ماده

مستودع فوت اولدقده و دیعه عینا تركه سنده بولندیغی صورته وارثی

بندنه دخی امانت اولمغه صاحبینه رد اولنور

اما عینا تركه سنده بولندیغی صورته اكر مستودعك حال حیاتیسنده

اول و دیعه بی صاحبینه رد ایتدم یا خود بلا تده ضایع اولدی دیمك كبی

بر صورته و دیعه نك حالی بیان و تقریر ایلدیكنی وارثی اثبات ایدر ایسه

ضمان لازم كلز

كذلك وارث بزوديعه بي ييلورزشو يله ايدى بويله ايدى ديو توصيف
وتفسير ايدرك مستودعك وفاتندن صكره بلانعدولاقصير ضايغ اولديغنى
بيان اينسه بيمينيله تصديق اولته رق ضمان لازم كلز

واكر مستودع وديعه نك حالى پسان اتمامش ايسه مجهلا فوت اولمش
ديك اولسييله ديون سائره كبي تركه سندن استيفا اولنور

وكذا وارثك وديعه بي توصيف وتفسير ايتيمه رك مجرد بزوديعه بي
ييلورزش ضايغ اولدى ديمسى معتبر اوليوب اولوجهله ضايغ اولديغنى
اثبات ايدمه مديكي صورته تركه دن ضمان لازم كلور

ماده ۸۰۲

مودع فوت اولدوقده وديعه وارثنه ويريلور

فقط تركه مستغرق بالدين ايسه حاكه مر اجعت ايديلور

واكر حاكه مر اجعت ايتكسمن بن مستودع آنى وارثه ويروب اودخى

استهلاك اينسه مستودع ضامن اولور

ماده ۸۰۳

وديعه نك تضميني لازم كلكده مثليا تدن ايسه مثلى وقيماتن ايسه

ضمانى موجب اولان شيك يوم وقوعنده كي قيمتى ويرمك لازم كلور

(باب ثالث)

عارت حقهنده اولوب ابكى فصلى شاملدر

(فصل اول)

عقد وشرط اعاره به متعلق مسائل بياننده در

ماده ۸۰۴

اعاره ايجاب وقبول ايله وتعاطى ايله منعقد اولور

مثلا بر كيمسه برينه شوو مالى سكا اعاره ايتدم يا خود عارت ويردم

ديوب اودخى قبول ايلدم ديسه يا خود برشى سو بيله رك قبض اينسه

ويا خود برى ديكر ينه شو مالى بكا عارت وير ديوب اودخى ورسه

اعاره منعقد اولور

ماده ۸۰۵

معبرك سكوتى قبول صابلاز

بناء عليه بر كيمسه برندن برشى عارت ايتيوبده صماحي سكوت ايتلمش

اولدیغی حالده السه غاصب اولور

۸۰۶ ماده

مهر ایستدیکی وقت اعاره دن رجوع ایده یلور

۸۰۷ ماده

مهر و مستعیر دن هر قنغیسی فوت اولسه عقد اعاره منفسخ اولور

۸۰۸ ماده

مستعارك انتفاعه صالح اولسی شرطدر

بناء علیه فراری حیوانك اعاره واستعاره سی صحیح دکلدر

۸۰۹ ماده

مهر و مستعیرك عاقل ومیمر اولملری شرطدر

بالغ اولملری شرط دکلدر

بناء علیه مجنون ایله صبی غیر میمرك اعاره واستعاره لری جائز اولماز

اماصبی ما ذونك اعاره واستعاره سی جائز اولور

۸۱۰ ماده

عاریتده قبض شرط او اوب قبل القبض حکمی یوقدر

۸۱۱ ماده

مستعارك تعیینی لازمدر

مثلا تعیین وتخییر اولمقسزین ایکی بار کیردن بری اعاره اولسه صحیح

اولوب مهر هر قنغیسی اعاره ایده جك ایسه تعیین اتمسی لازمدر

قطر قنغیسی الور ایسه ك ال دیو مستعیری تخییر ایسه اعاره صحیح اولور

(فصل ثانی)

(عاریتک احکام و ضماناتی بیاننده در)

۸۱۲ ماده

مستعیر بلا بدل عاریتک منفعته مالک اولور

بناء علیه مهر بعد الاستعمال مستعیر دن اجرت طلب ایده مز

۸۱۳ ماده

عاریت مستعیر یدنده امانتدر

بلا تعدو لاقصیر تلف یا ضایع اولسه یا خود قیمتته نقصان کاسه ضمه ان لازم کلز

مثلا عاریت آینه قضارا مستعیرك التدن دوشه کله یا خود ایاغی قابو یده

کندوسی آید به چارمغله قیرلسه ضمان لازم کلز
کذلاک عاریت بکجه اوزر بنه قضارا برشی دو کولمکله اکه لنو بده قیمتته
نقصان کاسه ضمان لازم کلز

۸۱۴ ماده

مستعیرک بر کونه تعدیسی یا تقصیری واقع اولدوقده ارتقی هر نه سببه
او اور ایسه اولسون عاریت تلف اولسه یا خود قیمتته نقصان کاسه
ضمان لازم کلور

مثلا مستعیر ایکی کونده وار یله حق محله عاریت حیوان ایله بر کونده کیدو بده
اول حیوان تلف اولسه یا خود بون اوله رقی قیمتته نقصان کاسه ضمان
لازم کلور

و کذا بر محله قدر استعاره ایتدیکی حیوان ایله اول محله وارو بده دها
ابلو یه تجاوز ایتد کدن صکره حقیف انقه حیوان تلف اولسه ضمان
لازم کلور

کذلاک بر کیمسه بر کر دنلق استعاره ایله بر صیینک بو یینه طاقوب و یاننده
کوزد بجهیسی اولدیغی حالده براغوبده سمرقت اولدوقده اگر ضعی
اوزرنده کی اشبابی حفظه قادر ایسه ضمان لازم کلز اما قادر دکل ایسه
ضمان لازم کلور

۸۱۵ ماده

مستعارک نفعه سی مستعیر اوزر یته در
بناء علیه مستعیر عاریت حیوانه علف و برمیو بده تلف اولسه
ضامن اولور

۸۱۶ ماده

اعاره مطلقه ده یعنی معیرک اعاره بی زمان و مکان و برنوع انتفاع ایله
تقیید ایتدیکی صورته عاریتی مستعیر دیلدیکی زمان و مکانده دیلدیکی
وجهله استعمال ایده بیلور
فقط عرف و عادت ایله تقید ایدر

مثلا بر کیمسه بار کیرینی اولو جهله مطلق اوله رقی اعاره ایتد کده مستعیر
اگا دیلدیکی وقت بزود یله دیدیکی محله کیدر
فقط عادت اوزره ایکی ساعتده کید یله جک محله بر ساعتده کیده مز

كذلك مطلق اوله رق اعاره اولنان برخان او طه سنده مستعبر ديلرسه
ساكن اولور وديلرسه امته وضع ايدر
فقط عرف وعادتك خلافي اوله رق ايچنده تيمور جيلاك ايد. من
۸۱۷ ماده

اعاره زمان ومكان ايله تقييد اولن. سدقده قيد معتبر اولوب مستعبر اكا
مخالفت ايد. من
مثلا اوچ ساعت بيمك اوزره استعاره اولنان حيوانه درت ساعت بنيله من
ورمجه كيمتك اوزره استعاره اولنان حيوان ايله بشقه محله كيديله من
۸۱۸ ماده

اعاره برنوع انتفاع ايله تقييد اولن. سدقده مستعبر ما ذون اولديغي
انتفاع ما فوقته نجاوز ايد. من
اما اكا مساوي يا اهون صورته استعمال ايله مخالفت ايد. پياور
مثلا بغدادی يوكلكمك ايچون استعاره اولنان حيوانه تيمور يا خود طاش
يوككديله من

اما بغداديه مساوي يا خود ائدن اخف بر يوك تحصيل اولنه پياور
وكذا بيمك ايچون استعاره اولنان حيوانه يوك يوككديله من
اما يوك ايچون استعاره اولنان حيوانه بنيله پياور
۸۱۹ ماده

معتبر اگر منتفعي تعيين اينكسز بن مطلق اوله رق اعاره ايتمش ايسسه
مستعبرك اني اطلاق اوزره استعماله صلاحيتي وارد
يعني ديلرسه اني كندواستعمال ايدر وديلرسه بشقه سنه اعاره ايله
استعمال ايتدير

عريت كرك او طه كبي مستعبرلينك اختلافيله مختلف اولميان ش. پلردن
اولسون و كرك بنك آتي كبي مستعبرلينك اختلافيله مختلف اولان
شيلردن اولسون

مثلا بر كيمسه او طه مي سكا اعاره ايتدم ديديكی صورته مستعبرانده
ديلرسه كندواقامت ايدر وديلرسه بشقه سني اسكان ايدر
وكذا شو آتي سكا اعاره ايتدم ديديكی صورته مستعبر ديلرسه اول آته
كندوبنز وديلرسه بشقه سني بندير

۸۲۰ ماده

مشتقك تعينى مستعملينك اختلافيه مختلف اولان شيلرده معتبردر

ومختلف اولميان شيلرده معتبر دكلدر

فقط معير اتى بشقه سنه و برمه دبو نهى اتمش ايسه مستعير بهر حال

اتى بشقه سنه استعمال ايتديره من

مثلا سنك ركوبك ايجون بو اتى سكا اعاره ايتدم دبديكى صورته مستعير

اول آته اوشاغنى بنديره من

اما سنك اقاتك ايجون بو او طه بي اعاره ايتدم دبديكى صورته مستعير

كند و اقامت ايده بلبديكى كبي بشقه سنى دخى اسكان ايده بيلور

فقط بشقه سنى اسكان ايمه ديمش ايسه ايده من

۸۲۱ ماده

بر محل معينه دبو حيوان استعاره اولند قده بوللر متعدد اولسه مستعير عادت

اوزره ناسك ساوك ايتديكى بوللردن هر قنغيسيله ديگر سه كيده بيلور

اما معتاد اولميان بولدن كيدوبده حيوان تلف اولسه ضامن او اور

كذلك معيرك تعين ايتديكى يولك غيرى بريولدن كيدوبده حيوان تلف

اولدقده اكر مستعيرك ساوك ايتديكى يول دها اوزاق يا غير ماً ون

ويا خود خلاف معتاد ايسه مستعيره ضمان لازم كلور

۸۲۲ ماده

بر كسبه بر قاديندن زوجتك ملكي اولان بر شيبى عارىت ايتوب و او دخى

بلاذن و يرو بده اول شى ضايع اولديغى صورته اكر درون خانه ده

وعلى جرى العاده زوجه تك بندنه بولنان اشيان ايسه كرك اول قاديته

و كرك مستعيره ضمان لازم كلز

دكل ايسه مثلا ات كبي قاديته بندنه بولنميان بر شى ايسه زوج ديگر ايسه

زوجه سنه و ديگر سه مستعيره تضمين ايتدير

۸۲۳ ماده

معيرك اتنى اولقه سز ين مستعير عارىتى آخره ايجار يا خود رهن ايده من

و بر بلده ده كى بور جنبه رهن ايتك اوزره استعاره ايتديكى مالى آخر

بلده ده كى بور جنبه رهن ايده من

ايديو بده عارىت تلف يا ضايع اولسه ضمان لازم كلور

۸۲۴ ماده

مستعیر عاریتی آخره ایداع ایده یلور
 وید مستودعه بلاتعد ولاتقصیر تلف اولسه ضمان لازم کلز
 مثلا بر محله کیدوب کلک اوزره استعاره ابتدیی بار کیر ایله اورایه وارد قده
 بار کیر یور یلوب فالغله او راده برینه ایداع اید کدن صکره بار کیر
 خف انفه تلف اولسه ضمان لازم کلز

۸۲۵ ماده

معبر عاریتی طلب اید کده مستعیرک همان رد و تسلیمی لازم کلور
 بلاعذر توقیف و تأخیر اید و بده عاریت تلف یا ضایع اولسه
 یا خود قیمتته نقصان کلسه ضامن اولور

۸۲۶ ماده

نصاب دالاله موقت اولان عاریتک ختام مدنده معیره ردی لازمدر
 فقط مکث معتاد معفودر

مثلا فلان کون وقت عصره قدر استعمال اولمق اوزره استعاره اولنان
 حلبیاتی اول وقتک حلوننده رد و اعاده لازمدر
 كذلك فلانک دو کوننده قوللا تمق اوزره استعاره اولنان حلبیاتی اول
 دو کونک ختامنده رد و اعاده لازمدر

فقط بونی رد و اعاده ایچون معتاد اولان مرتبه وقتک مروری معفودر

۸۲۷ ماده

برایش ایچون برشی استعاره اولنده قده اول ایشک ختامنده عاریت
 مستعیر بدنده و دبعه کبی او اور

آرتق انی استعمال ایده من و مکث معتاد دن زیاده توقیف ایده من
 ایدوبده تلف اولسه ضامن اولور

۸۲۸ ماده

عاریتی مستعیر بنفسه یا خود امینی ایله معیره رد ایدر
 امینی اولیان کسسه ایلهرد ایدوبده قبل الوصول تلف یا ضایع اولسه

ضامن اولور

۸۲۹ ماده

مجوهرات کبی اشیا ی نفیسه دن اولان عاریتی معیرک کندوسنه تسلیم
 ایتک لازمدر

اما سائر عاریتی عرف و عادتیده تسلیم عداوتان محله کوتورمک و یامعیرک
خدمتکارینہ و یرمک رد و تسلیمدر

مثلا عاریت حیوانی معیرک آخورینہ کوتورمک یا خود سائسہ و یرمک تسلیمدر
۸۳۰ ماده

مستعیریدندہ اولان عاریتی رد ایدہ جک اولد قده مؤتی یعنی کافی
و مصارف نقلیہ سی کند و اوزرینہ در

۸۳۱ ماده

ابنیه یا بق و اغاج دیکمک ایچون یر استعارہ ایتک صحیحدر
لکن معیر دیلہ دیکی وقت اعارہ دن رجوع ایله بونلری قلع ایتدیرہ بیلور
شوقدر کہ اعارہ موقت ایسہ ابنیه و اشجارک قلع اولد بغی زمانہ کی
مقلوعا قیمتی ایله انقضای مدته قدر طور مق اوزرہ قیمتی بیننده تفاوت
نہ ایسہ معیر اتی ضامن اولور

مثلا ابنیه و اشجار در حال قلع اولد بغی تقدیرده مقاوفا قیمتی
اون ایکی التون و انقضای مدته قدر طور مق اوزرہ قیمتی بکرمی التون
اولد بغی حالده معیر در حال قلع ایتدیرہ جک اولور ایسہ سکز التون
و یرمسی لازم کلور

۸۳۲ ماده

کرتک موقت و کرتک غیر موقت اوله رفی ایچون اعارہ اولسان
اراضی بی معیر وقت حصاد دن مقدم اعارہ دن رجوع ایدوبدہ
مستعیردن استرداد ایدہ مز

فی ۲۴ ذالحجه سنه ۱۲۸۸

درس و کیسلی السید خلیل	عن اعضای مجلس تدقیقات شرعیہ عمر خلوصی	احمد جودت
عن اعضای دیوان احکام عدایہ احمد حلی	عن اعضای جمعیت سیف الدین	امین الفتوی السید خلیل
عن اعضای جمعیت عبد الاطیف شگری	مدیر معلقانہ نواب بونس و ہی	قسام عسکری احمد خالد

مطبعہ عامرہ طبع اولمشدر فی ۲۵ صفر سنه ۱۲۸۹

احكام عمدايه

كتاب

الجهه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(صورت خط هبابون موجب به عمل آوازه)

(کتاب سابع)

(هبه حقه اولوب بر مقدمه ایله ایکی بابی مشتملدر)

(مقدمه)

(هبه دأر اولان اصطلاحات فقهیه بیاننده در)

ماده ۸۳۳

هبه بلا عوض بر مالی آخره تملیک ایتکدر که ایدن کیسده واهب
اول مال هه و هوب وانی قبول ایدنه و هوب له دینلور
اتهاب دخی هبه بی قبول دیتکدر

ماده ۸۳۴

هدیه بر کیسه به اکر اما کتور یلان یا کوندر یلان مالددر

۸۳۵ ماده

صدقہ ثواب ایچون ہبہ اولنان مالدر

۸۳۶ ماده

باحہ بر شیء بلا عوض اکل و تناول ایتمک اوزرہ آخرہ اذن ورخصت
ویرمکدر

(باب اول)

(صدقہ ہبہ بہ متعلق مسائل بیانندہ اولوب ایکی فصلی شاملدر)

(فصل اول)

(رکن وقبض ہبہ بہ دائر اولان مسائل بیانندہ در)

۸۳۷ ماده

ہبہ ایجاب وقبول ایلہ منعقد وقبض ایلہ تمام اولور

۸۳۸ ماده

ہبہ دہ ایجاب باغشلامد و ہبہ ایتدم و اهدا ایلدم کبی مجانا بر مالی تملیک
معنا سندہ مستعمل اولان سوزلدر

وزوجک زوجہ سنہ بر چغت کوپہ یا خود حلایادن دیگر بر سنہ
ویروبدہ آل طاقن دیمسی کبی مجانا تملیکہ دلالت ایدن تعبیر لر دخی
ہبہ بی ایجابدر

۸۳۹ ماده

تعاطی ایلہ دخی ہبہ منعقد اولور

۸۴۰ ماده

ہبہ دہ و صدقہ دہ ارسال وقبض افضلا ایجاب وقبول مقامندہ قائم اولور

۸۴۱ ماده

ہبہ دہ قبض بیعدہ قبول کبیدر

بنا عليه واهبك ايجابى مثلا شومالى سكا هبه ايتدم ديمسى اوزر يته
موهوبله قبول ايتدم وياخود اتهاب ايلدم ديمكسز ين مجلس هبه ده
اول مالى قبض ايتسه هبه تمام اولور

ماده ٨٤٢

قبضده واهبك صراحة ياخود دلالة اذنى لازمدر

ماده ٨٤٣

واهبك ايجابى دلالة قبضه اذندر

اما صراحة اذنى موهوب اكر مجلس هبه ده حاضر ايسه بومالى سكا
هبه ايتدم آل ديمك و اكر نائب عن المجلس ايسه فلان مالى سكا هبه
ايتدم وار آل ديمك كې امر صريحيدير

ماده ٨٤٤

واهب صراحة قبضه اذن و يردكده موهوب لهك اتى كرك مجلس
هبه ده و كرك بعد الافتراق قبضى صحیحدير

اما دلالة قبضه اذنى مجلس هبه اليه تفيد ايدوب بعد الافتراق قبضى
معتبر اولماز

مثلا شومالى سكا هبه ايتدم ديوبده موهوب له دخى اتى اول مجلسده
قبض ايدوبورسه صحیح اولور اما مجلس هبه دن آرلدق دن صكره قبض
ايتسه صحیح اولماز

كذلك فلان محله كى مالى سكا هبه ايتدم ديوبده وار آل ذيماس
اواسه موهوب لهك كيدوبده اتى قبض ايتسى صحیح اولماز

ماده ٨٤٥

مشتري ميبعى با بعدن قبل القبض آخره هبه ايدوبيلور

ماده ٨٤٦

پر كسنه نك ينده بوانان مالى صاحبي اكا هبه ايتدكده موهوب لهك
قبول ايتدم يا اتهاب ايلدم ديمسيله هبه تمام اولوب مجددا تسليم و قبضه
محتاج دكلدر

ماده ٨٤٧

پر كيمسه آلاجنفى مديونه هبه ياخود مديونى ائدن ابرا ايلوب او دخى
رد ايتسه صحیح و دين همان سا قط اولور

۸۴۸ ماده

برکیمسه برینک ذمتده اولان الاجفی آخره هبه ایدوبنده وار آل دیو
صراحت قبضه اذن و یرسه وموهور له دخی واروب قبض ایتسه
هبه تمام اولور

۸۴۹ ماده

قبل القبض واهب یاخود موهور له فوت اولسه هبه باطل اولور

۸۵۰ ماده

برکیمسه کبیر یعنی عاقل و بالغ اولان اوغلنه برشی هبه ایتد کده تسلیم
وقبضی لازمدر

۸۵۱ ماده

صغیرک وصیبسی یاخود مر بیبسی یعنی بچر و تریه سنده بواندیغی کیمسه
کرتک بندنه بولسان وکرتک دیکرتک نزدنده و دیعه اولان مالنی اول صغیره
هبه ایتد کده مجرد ایجاب ایله یعنی یالکز هبه ایتدم دیمسیله اول صغیرا کا
مالک اولوب قبضه محتاج دکادر

۸۵۲ ماده

برطفله آخر کسنه برشی هبه ایتد کده و لیسنک یاخود مر بیدسنگ قبضی ایله
هبه تمام اولور

۸۵۳ ماده

صبی تمیزه برشی هبه اولتد قدده و ایسی اولسه بیله کندوسنگ قبضیه
هبه تمام اولور

۸۵۴ ماده

هبه مضافه صحیح دکادر

مثلا کاهجک ای باشندن اعتبارا شو مالی سکا هبه ایتدم دیسه صحیح اولماز

۸۵۵ ماده

عوض شرطیله اولان هبه صحیح و شرط معتبردر

مثلا برکسنه شو مقوله عوض و یرمک یاخود کندوسنگ معلوم المقدار
دیغنی ادا ایتک شرطیله برینه برشی هبه ایتد کده موهور له اول شرطه
رطایب ایدر ایسه هبه لازم اولور ایترایسه واهب دخی هبه سندن رجوع
ایده بیلور کذاک برکیمسه اولنجه کندوسنی بسنگ شرطیله مالک

عقارینی برینہ ہبہ و تسلیم ابتدا کدہ موہوب لہ شرط مذکور اوزرہ
 و اہی بسلکہ راضی ایکن و اہب نادم اولوبدہ ہبہ سندن رجوع ایلہ
 اول عقارینی استرداد ایلہ من

(فصل ثانی)

شرائط ہبہ بیانندہ در

۸۵۶ مادہ

موہوبك وقت ہبہ دہ موجود اولسی شرطدر
 بناء علیہ بر یاغك حاصل اولہ جق اوزومنی یا خود بر قصر اغك طوغہ جق
 یاور یسنی ہبہ صحیح دکلدر

۸۵۷ مادہ

موہوب و اہبك مالی اولق شرطدر
 بناء علیہ بر کیسہ بلا اذن بشقہ سنك مالی برینہ ہبہ ایسہ صحیح اولماز
 فقط ہبہ ایسہ کدن صکرہ صاحبی مجیز اولسہ صحیح اولور

۸۵۸ مادہ

موہوبك معلوم و معین اولسی لازمدر
 بناء علیہ و اہب لاعلی التعمین مالیدن بر شینی یا خود شوایکی آتدن برینی
 ہبہ ایسہ صحیح اولماز

و ہوا یکی آتدن قنغیسنی دیلرسہ ک سنك اولسون دیدیکی صورندہ اگر
 موہوب لہ مجلس ہبہ دہ انلردن برینی تعیین ایلر ایسہ صحیح اولور
 اما مجلس ہبہ دن بعد المفارقه تعیینی مفید اولماز

۸۵۹ مادہ

واہبك عاقل و بالغ اولسی شرطدر
 بناء علیہ صغیر و مجنون و معتوہك ہبہ سی صحیح دکلدر
 اما بونلرہ ہبہ صحیحدر

۸۶۰ مادہ

ہبہ دہ و اہبك رضاسی لازمدر

بعلیه جبر و اگر ابله واقع اولان هبه صحیح دکلدر

(باب ثانی)

احکام هبه بیائنده اولوب ایکی فصلی شاملدر

(فصل اول)

هبه دن رجوع حقیقده در

۸۶۱ ماده

موهوب له قبض ایله موهوب به مالک اولور

۸۶۲ ماده

قبل القبض واهب خود بخود هبه دن رجوع ایله بیلور

۸۶۳ ماده

واهبك بعد الايجاب موهوب لهی قبضدن نهی ایتمسی رجوعدر

۸۶۴ ماده

واهب بعد القبض موهوب لهك رضا سیاه هبه وهدیه دن رجوع

ایله بیلور * و موهوب له راضی اولمز ایسه حاکه مر اجعت ایلر

حاکم دخی مواد آیه ده بیان اولنه جق موانع رجوع یوغیسه هبه یی

نسخ ایله بیلور اما موانع رجوعدن بری بولنسه فسخ ایله من

۸۶۵ ماده

بعد القبض واهب اگر موهوب لهك رضا سی یاخود حاكك حکم

و رضا سی اولمدن خود بخود موهوبی استرداد ایدر ایسه غاصب اولور

و بوصولته یدنده موهوب تلف یا ضایع اولسه ضامن اولور

۸۶۶ ماده

برائیکسه اصول و فروعنه یا برادر و همشیره سنه یا بونلرک اولادینسه یاخود

بدر و مادرینک برادر و همشیره سنه برشی هبه ایتمه کدن صکره رجوع

ایله من

۸۶۷ ماده

زوج ايله زوجهدن بري يئنه لارنده زوجيت قائم ايكن ديكر يئنه برشي هبه
وتسليم ايتدكده نسكره آرنق اندن رجوع ايدمهز

۸۶۸ ماده

هبه به عوض و بريلوبنده واهبك دخي قبض ايتسي مانع رجوعدر
بناء عليه كرك موهوب له طرفندن و كرك ديكر بر كسته جانندن واهب
هبه سنه عوض اولق اوزره برشي و بريلوبنده اوردخي قبض ايلسه
اندن نسكره هبه سندن رجوع ايدمهز

۸۶۹ ماده

مال موهوب ارض اولوبنده موهوب له انك اوزر يئنه بنا احداث ياخود
انجاج غرس ايتك و ياخود موهوب زبون حيوان اولوبنده موهوب
يائنده سمنك كبي زياده متصله حاصل اولدقده و ياخود بغدادى اولوبنده
اون ايدلك كبي موهوبك اسمي دكشه جك صورتده تغير اولدقده
هبه دن رجوع صحیح اولماز

اما زياده منفصله مانع رجوع اولمز

بناء عليه بر كيمسنگ آخره هبه ايلديكي قصراق حامل اولدقده هبه دن
رجوع ايدمهز

اما طوغوردقندن نسكره رجوع ايدمه ييلوز

و بوصورنده ياوريسي موهوب لهه قالور

۸۷۰ ماده

موهوب له موهوبى بيع ايله ياخود هبه وتسليم ايله ملكندن اخراج ايلسه
واهبك رجوعه صلاحيتي قالمز

۸۷۱ ماده

موهوب له يئنده موهوب مستهلك اولسه رجوعه محل قالمز

۸۷۲ ماده

واهب و موهوب لهندن برينك وفاتي مانع رجوعدر

بناء عليه موهوب له فوت اولسه واهب هبه دن رجوع ايدمه ديكي كبي

واهب فوت اولدقده دخي ورثه سي موهوبى استرداد ايدمهز

۸۷۳ ماده

بان اله جفتی مدیونه هبه ابتدا کده آرتق اندن رجوع ایده من
(۵۱) و (۸۴) ماده ره باقی

۸۷۴ ماده

بهد القبض صدقه دن بروجهله رجوع اولنه من
۸۷۵ ماده

ری بر کیمسه به مطعومانندن بر شیی اباچه ابتدا کده اول کسسنه اگرچه
اول شیی آو بده آخره صائمق یاخود هبه ایتک کبی لوازم تملکدن اولان
بروجهله نصرف ایده من

فقط اول شیدن اکل و تناول ایده بیلور

و بده صاحبی انک قیمتی مطالبه ایده من

ملا براغ صاحبک اذن و اباچه سیله بری باغندن بر مقدار اوزوم بیسه باغ
صاحبی صکره دن اول اوزومک اچمه سنی اله من

۸۷۶ ماده

خان یاخود زفاف دو کونلر نده کلان هدیه لری اصحابی چوجق یا کلین
و بابا و انارندن هر قنغینسه دیو کتور مشتر ایسه اول هدیه لر انکدر
واکر کیک ایچون کتور دکلرینی بیان ایتیموب کندولرندن سوال ایله تحقیق
دخی قابل اولر ایسه اولخالده عرف و عادت بلده یه رعایت اولنور

(فصل ثانی)

هبه مریض حقنده دن

۸۷۷ ماده

واری اولیان کیمسه مرض موتنده جمیع اموالی بریسه هبه و تسلیم ایسه
صحیح اولور و بعد الوفاة ترکه سنه امین بیت المال مداخله ایده من

۸۷۸ ماده

زوجه سندن ماعدا واری اولیان کیمسه مرض موتنده جمیع اموالی
زوجه سنه و یاخود زوجندن ماعدا واری اولیان قادین جمیع اموالی
مرض موتنده زوجه هبه و تسلیم ایسه صحیح اولور

و بعد الوفاة بونلردن برينك تركه سنه امين بيت المال مداخله ايدومن
ماده ۸۷۹

بر كيمسه مرض موشده ورثه سندن برينسه برشي هبه ايدوبنده فوت
اولدقده ديكر ورثه مجيز اولماز ايسه اول هبه صحیح اولماز
اما ورثه سندن بشقه سنه هبه وتسليم ايتد كده ثلث مالي موهوبك تمامنه
مساعدايسه صحیح او اور

مساعد اوليو بده ورثه دخي هبه بي مجيز اولماز ايسه مساعد اولديغي
مقدارده هبه صحیح اولوب باقيسي موهوبله رده مجبوردر
ماده ۸۸۰

تركه سي مستغرق ديون اولان كيمسه مرض موشده اموالي وارثنه
باخود بشقه سنه هبه وتسليم ايتد كدن صكره فوت اولسه دايئر هبه بي
طومتوب اول اموالي قسمت غرمايه ادخال ايدنه يلور

في ۲۹ محرم سنه ۱۲۸۹

و كيلي درس السيد خليل	عن اعضاء مجلس تدقيقات شرعيه عمر خاوصي	احمد جودت
عن اعضاء ديوان احكام عدليه احمد حلي	عن اعضاء جمعيت سيف الدين	امين الفتوى السيد خليل
عن اعضاء جمعيت عبد اللطيف شكرى	مدير معلمخانه نواب بونس وهى	قسام عسكرى احمد خالد

Handwritten text in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 10 lines and includes several lines starting with "بسم الله الرحمن الرحيم" (In the name of Allah, the Most Gracious, the Most Merciful).

- ۰۲ (مقدمه) غصب و اتلاف حقتده اصطلاحات فقهیه به دأر
- ۰۴ * باب اول * غصب حقتده اولوب ۳ فصلی حاو بدر
- ۰۴ (فصل اول) غصبك احكامی
- ۰۸ (فصل ثانی) غصب عقاره دأر بهض مسائل
- ۰۹ (فصل ثالث) غاصب الغاصبك حكمی بیاننده در
- ۱۰ * باب ثانی * اتلاف بیاننده اولوب درت فصلی حاو بدر
- ۱۰ (فصل اول) مباشرة اتلاف حقتده
- ۱۲ (فصل ثانی) تسببا اتلاف بیاننده در
- ۱۴ (فصل ثالث) طریق عامده احداث اولنان شیلره دأر
- ۱۵ (فصل رابع) جنایت حیوان حقتده در

احكام عدليه

(كتاب النصب)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(صورت خط همايون . و جنبه عمل)

(کتاب ثامن)

غصب و اتلاف حقنده اولوب بر مقدمه ايله ايکي بابيه منقسمدر

(مقدمه)

بعض اصطلاحات فقهيه بيانده در

ماده ۸۸۱

غصب برکسته نك اذني اولقسزین مانی اخذ و ضبط اتمکدر که
اخذایدن کسه به غاصب و اول ماله مغصوب و صاحبنه مغصوب منه
دینلور

ماده ۸۸۲

قاناقیت ابنیه یا اشجارک بولندقلری یرده طورمق اوزره قیمنلر بدرکه

ارض بر کره ابنیه یا اشجار ایله برابر و بر کره ابنیه یا اشجار دن خالی
اوله رق تقویم اولوب ایکی قیمت یئنده کی تفاضل و تفاوت نه ایسه
ابنیه یا اشجارک قائما قیمتی دیمک اولور

۸۸۳ ماده

منیا قیمت ابنیه نک قائما قیمتی دیمکدر

۸۸۴ ماده

مقلوعا قیمت بعد القلع ابنیه انفاضنک و اشجار مقلوعه نک قیمتدر

۸۸۵ ماده

مسحق القلع اوله رق قیمت مقلوعا قیمتدن اجرت قلع لدی التزیل باقی
اولان قیمتدر

۸۸۶ ماده

نقصان ارض بر یرک قبل الزراعہ دکری اولان اجرتله بعد الزراعہ
دکری اولان اجرت یئنده کی فرق و تفاوتدر

۸۸۷ ماده

مباشرة اتلاف برشی بالذات تلف ایتمکدر که ایدن کیمسه به فاعل
مباشرة دینلور

۸۸۸ ماده

تسبیا اتلاف برشیتک تلفنه سبب اولمقدر یعنی برشیده دیگر شیتک علی
جری العاده تلفنه مفضی اولان برایش احداث ایتمکدر که ایدن کیمسه به
متسبب دینلور

نته کیم بر معلق قندیلک ایینی کیمک قندیلک یه درشوبده قیرلسنه
سبب مفضی اولمغله ایی کسن کیمسه مباشرة ایی تلف ایتمش و تسبیا
قندیلی قیرمش اولور

کذاک بر کیمسه بر طواومی شق ایدو بدہ ایچندہ کی یاغ اقوب تلف اولسہ
اول کیمسه مباشرۃ طواومی ونسبیا یاغی اتلاف ایتش اولوز

مادہ ۸۸۹

تقدم مضرت ملحوظہ تک دفع وازالہ سیچون اولچہ تنبیہ
وتوصیہ ایتکدر

(باب اول)

غصب حقندہ اولوب اوج فصلی حاویدر

(فصل اول)

غصبک احکامی بیانندہ در

مادہ ۸۹۰

مال مقصوب عینا موجود ایسہ مکان غصبندہ صا حینہ رد و تسلیمی
لازمدر و صاحبی بشقہ بلدہدہ غاصبہ تصا دف ایدو بدہ مال مقصوب
دخی یانندہ اولدینی خالدہ صاحبی دیلرسہ مالنی اورادہ استرداد ایلر
واکر مکان غصبندہ تسلیمی استر ایسہ مؤنت ردی و مصارف نقلیہ سی
غاصب اوزریتہ در

مادہ ۸۹۱

مال مقصوبی غاصب استهلاک ایتدکدہ ضامن اولسی لازم کلدیکی کبی
کرتک انک تعدیسیلہ و کرتک بلا تعد تلف باضایع اولدینی تقدیردہ دخی
ضامن او اور
شویله کہ قیامتدن ایسہ زمان و مکان غصبندہ کی قیمتی و مثلیا تدن
ایسہ مثلنی ویرمسی لازم کلور

۸۹۲ ماده

غاصب مکان غصب شده عین مفصوبی صاحبانه رد و تسلیم ابتدا کرده
ضمائم بری او اور

۸۹۳ ماده

غاصب عین مفصوبی صاحبی اخذ ایده بیله چک صورتده او کتبه وضع
ابتدا کرده حقیقه قبض بولمسه بیله مفصوبی رد ایتش او اور
اما تلف اولان مفصوبک قیمتی صاحبک او کتبه وضع ایلمسه حقیقه
قبض بولمده ضمائندن بری او لواز

۸۹۴ ماده

عین مفصوبی غاصب بر محل محفوظه صاحبانه تسلیم ایلمسه قبول ایتمه که
حقن وارد و غاصب بو صورتده ضمائندن بری او لواز

۸۹۵ ماده

غاصب تلف اولان مال مفصوبک قیمتی صاحبانه کتور بوده قبول
ایلمسه حاکمه مراجعت ایله قبولی امر ایتمه

۸۹۶ ماده

مفصوب منه صبی اولدیغی حالده غاصب اکا مفصوبی رد ابتدا کرده
صبی مبر اولو بوده مالی حفظه اهل ایسه ردی صحیح اولور دکل ایسه
صحیح اولواز

۸۹۷ ماده

مفصوبک میوه اولو بوده غاصب عنده فورومق کبی حالی تغیر ایلمه
ایسه صاحبی مخیردر دیلمسه مفصوبی عینا استرداد ایلمه دیلمسه
تضمین ایتمه

۸۹۸ ماده

غاصب اگر کند و مانند برشی زیاده سیله مغضوبك بهض اوصافنی
تغیر ایدر ایهه مغضوب منه مخیردر دیلرسه اول مغضوبنی تضمین ایتدیر
و دیلرسه اول زیاده نك قیمتی و یروب عینا استرداد ایلر
مثلا مغضوب اولان بری غاصب بو یامش اولسه صاحبی مخیردر دیلرسه
بزینی تضمین ایتدیر و دیلرسه بو یانك بهاسنی و یروب عینا بری
استرداد ایلر

۸۹۹ ماده

غاصب اگر مال مغضوبی اسمی دكیشه جك صورتده تغیر ایدر ایهه
ضامن اولور و اول مال کندویه قالور
مثلا مغضوب بغدادی اولوبده غاصب آنی اون ایدر ایهه ضامن اولوب
اون انك مالی او اور
نته کیم برکسه دبرك بغدادینی غصب ایله کند و ترلاسنه زرع اینهه
بغدادی ضامن اولوب محصول کند و سنك اولور

۹۰۰ ماده

بعد الغصب مغضوبك سعر و قیمتی تناقص ایدیه صاحبی آنی المیوبده
زمان غصبده بی قیمتی مطالبه ایدیه من
اما غاصبك استعمالیه مغضوبك قیمته نقصان کلسه ضامن لازم کالور
مثلا برکیسه نك غصب ایلدیکی حیوان زبون اولسه انی صاحبیه
رد ایتدکه نقصان قیمتی دخی ضامن اولور
کذلک برکیسه غصب ایلدیکی البسه بی برمنغله قیمته نقصان کلدکه
اگر نقصان بسیر ایهه یعنی مغضوبك ربع قیمته باغ دکل ایهه غاصب
انك نقصان قیمتی ضامن اولور و اگر نقصان فاحش ایهه یعنی مغضوبك
ربع قیمته مساوی و یا خود ازید ایهه مغضوب منه مخیردر
دیلرسه نقصان قیمتی تضمین ایتدیر و دیلرسه اول مالی غاصبه ترك
ایله تمام قیمتی الور

۹۰۱ ماده

ازالہ تصرفہ غصبہ مساوی اولان حال و کیفیت حکم غصب
قبیلندن عدا اولور تہ کیم مستودع و دیعہ بی انکار اینسہ غاصب حکمندانہ
اولور و ائندن صکرہ یندنہ و دیعہ بلا تعد تلف اولسہ ضامن اولور

۹۰۲ ماده

برطاع اوزرنده کی بائجه ایله برارالت طرفنده کی دیگر بر بائجه اوزرینه
بغلوب دوشمک کی بروجله من غیر قصد بر کیمسه نک ملکی یندن جیقسه
قیمتیه اقلی اکثره تابع اولور
یعنی قیمتی اکثر اولانک صاحبی قیمتی اقل اولانی ضامن اولورق اول بری
تک ایدر

ملاطاع یقلا ازدن مقدم اوست طرفنده کی بائجه نک قیمتی بشیوز والت
طرفنده کی بائجه نک قیمتی بیک غروش اولسه ایکنجیسنک صاحبی بشیوز
غروش اولکینک صاحبته اعطا ایله اورا سنی ضبط ایلر
تہ کیم بر کیمسه نک انده کی اللی غروشلق اینجوسی دوشوبده دیگرک
بش غروش قیمتلو طاووغی انی یوتسه اینجوصاحبی بش غروش و یروب
طاووغی اولور

(۲۷) و (۲۸) و (۲۹) ماده ره باقی

۹۰۳ ماده

مفصوبک زواندی صاحبنکدر
و غاصب آتی استهلاک ایدرسه ضامن اولور
مثلا مفصوب اولان حیوانک غاصب یندنہ حاصل اولان سودی
ویاوربسی و بر بائجه نک یغاصبده ایکن حصوله کلان میوه سی
مفصوب منهک مالی اولفسله غاصب بونلری استهلاک ایلرسه
ضامن اولور

كذلك بر كيمسه بر ينك قواني ايجنده كي آريسيه برابر غصب اينسه
صاحبي آريسيه برابر قواني اسفرداد ايتد كده غا صب باندنه ايكن
حاصل اولان بالي دخی الور

۹۰۴ ماده

برياچقه ده مكان انخاذايدن آر بلك بالي باچقه صا جنك اولوب
ديكر كنه اول بالي اخذ واستهلاك ايلسه ضامن اولور

(فصل ثاني)

غصب عقاره متعلق بعض مسائل بيانده در

۹۰۵ ماده

مغصوب اكر عقار قيلندن ايسه غاصب آني تغير و تنقيص ايتمه رك
صاحبه رد ايتسي لازمدر
و غاصبك صنع و فعلی ايله اول عقارك قيمته نقصان كلسه نقصان
قيمتي ضامن اولور
مثلا بر كنه غصب ايلديكي برخانه تك بر بريني هدم ايدوب ياخود
سكناسي سبيله خراب اولوبده قيمته نقصان كلسه مقدار نقصاني
ضامن اولور
كذلك غاصبك خانه مغصوبده يا قديني آتشدن خانه محترق اولسه
مبنيا قيمتي ضامن اولور

۹۰۶ ماده

مغصوب ارض اولوبده غاصب انك اوزرينسه اينيه انشا يا خود
اشجبار غرس ايتسه بونلري قلع ايله ارضي رد ايتك اوزره غاصبه
امر اولور
واكر اينيه يا اشجبارك قلعي ارضه مضر ايسه مغصوب منه انلك مستحق
القلع اوله رق قيمتيني اعطا ايله انلري دخی ضبط ايله بيلور

فقط ابنیه یا اشجارك قيمتلى ارضك قيمتدن زياه اولوبده سبب شرعى
 زعيمله انشا يا خود غرس اولمش ايسه اول حالده ابنیه يا خود اشجارك
 صاحبي ارضك قيمتنى اعطا ايله ارضى تملك ايدر
 مثلا برکيسه پدردن موروث اولان عرصه اوزر بنه اول عرصه نك
 قيمتدن زياه اچمه صرفيله ابنیه انشا ايتد کدن صکره برى عرصه يه
 مستحق چيقسه اول کيسه عرصه نك قيمتنى ويروب عرصه يى ضبط ايلر

۹۰۷ ماده

برکيسه آخرک عرصه سنى غصب وزراعت ايسه صاحبي عرصه سنى
 استرداد ايتد کده اول کسنه نك زراعتيله ترتب ايدن نقصان ارضى دخى
 تضمين ايتديرر

کذاک برکسنه ديگر يله مشترکا متصرف اولديغى عرصه يى بلا اذن
 مستقلا زراعت ايسه شريکى عرصه دن حصه سنى الدقه اول کسنه نك
 زراعتيله ترتب ايدن نقصان ارضدن حصه سنى تضمين ايتديرر

۹۰۸ ماده

برکيسه ديگرک ترلاسنى غصبا نطس ايتد کدن صکره صاحبي ترلابى
 الدقه اول کسنه نطس عملى مقا بلنده اجرت مطا ايه ايدمه من

۹۰۹ ماده

برکسنه سو پرندي يا خود ديگر نسنه وضع ايله بزيتک عرصه سنى اشغال
 ايسه قويدیغى شبنى رفع ايله عرصه يى تحليه ايتک اوزره کندويه
 چير اولنور

(فصل ثالث)

غاصب الغاصب حکمی بياننده ذر

۹۱۰ ماده

غاصب الغاصب عين غاصب حکمنده ذر

بناء علیه مال مغصوبی غاصب بدن شخص آخر غصب ایله اتلاف ایلدیکی
یا خود یکنده تلف او لدیغی تقدیرده مغصوب منه دیلر سه غاصب اوله
ودیلسه غاصب ثانی به تضمین ایتدیرر و دیلر سه قیمت مغصوبک
بر مقدار بئی اوله و دیگر مقدار بئی ثانی به تضمین ایتدیره بلور
وغاصب اوله تضمین ایتدیردیکی تقدیرده اودخی غاصب ثانی به رجوع ایدر
اما ثانی به تضمین ایتدیردیکی تقدیرده ثانی اوله رجوع ایده من

۹۱۱ ماده

غاصب الغاصب مال مغصوبی غاصب اوله رد ایتد کده یا لکر کندوسی
ومغصوب منه رد ایتد کده ایکیسی دخی بری اولور

(باب ثانی)

اتلاف بیانده اولوب درت فصلی حاویدر

(فصل اول)

(مباشرة اتلاف حقنده در)

۹۱۲ ماده

برکسته دیگرک کرک کندوسنده و کرک امینی یکنده اولان مالی کرک قصدا
و کرک من غیر قصد اتلاف ایتسه ضامن اولور
اما غاصب یکنده کی مال مغصوبی آخرکسته اتلاف ایتسه مغصوب منه
تخیردر دیلر سه غاصبه تضمین ایتدیروب اودخی متلفه رجوع ایدر
ودیلسه متلفه تضمین ایتدیروب متلف بوضورته غاصبه رجوع ایده من

۹۱۳ ماده

برینک ایاغی قایوبده دوشه رک آخرک مالی اتلاف ایتسه ضامن
اولور

۹۱۴ ماده

برکسہ کنندو مالی ظنیہ دیکرک مالی اتلاف اینسہ ضامن اولور

۹۱۵ ماده

برکسہ دیکرک البسہ سنی چکو بدہ رتسہ تمام قیمتی ضامن اولور اما البسہ یہ
نثبت ایدو بدہ صاحبی چکہ کلہ رتسہ نصف قیمتی ضامن اولور
کذلک برکسہ دیکرک اتکی اوزرینہ او تورو بدہ صاحبی بیلیمہ رک قالقغله
البسہ سی رتسہ او کسہ البسہ نک نصف قیمتی ضامن اولور

۹۱۶ ماده

برصی دیکرک مالی اتلاف اینسہ کند و مالندن ضمان لازم کلور مالی
یوق ايسه حال یسرینہ انتظار اولور ولیسنہ تضمین ایتدیرلز

۹۱۷ ماده

برکسہ دیکرک مالنه قیمتی برکونہ نقصان کتورسہ نقصان قیمتی
ضامن اولور

۹۱۸ ماده

برکسہ دیکرک خانہ ودکان مثلاو عقارینی بفیرحق هدم اینسہ صاحبی
مخبردر

دیلسہ انقاضی هدم ایدن کیمسہ یہ ترک ایدہ رک مینیا قیمتی تضمین
ایتدیرر ود یلسہ اول عقارک مینیا قیمتندن انقاصک قیمتی تیزیل
وفیت باقیہ بی تضمین ایله برابر انقاضی دخی یقور
فقط غاصب انی کالول بنا ایدو رسہ ضمانندن بری اولور

۹۱۹ ماده

برمحلہ ذہ حریق وقوعه وبلغله برکسہ برخانہ بی صاحبینک اذنی اولقسین
یتقو بدہ اورادہ حریق متقطع اولدوقده اگر امر ولی الامر ایله یتمش
ایسہ ضمان لازم کلز

واگر خود بخود بقیهش ایسه ضامن اولور

۹۲۰ ماده

بر کیسه آخرك بايچيه سنده کی اشجاری بغير حق قطع ايتد کده صاحبي مخبردر
ديلرسه اول اشجارك قائما قيمت ليريني اخذ ايله اشجار مقطوعه بی قاطعه
ترك ايدر

و ديلرسه قائما قيمت ليردن مقطوعا قيمت ليريني بالتزويل باقی مبلغ ايله برابر
اشجار مقطوعه بی دخی اليقور

مثلا اشجار قائم اوله رق بايچيه نك قيمتی اون بيك و بلا اشجار قيمتی
بشبيك و اشجار مقطوعه نك قيمتی ايکی بيك فروشه اولسه

صاحبي مخبردر

ديلرسه اشجار مقطوعه بی قاطعه ترك ايله بشبيك غرورش آور و ديلرسه
اوج بيك فروشه برابر اشجار مقطوعه بی دخی اليقور

۹۲۱ ماده

بر کیسه مظلوم اولغله آخره ظلم اتمکله صلاحیتی اوله ماز

مشلا بری ديکرك مالنی اتلاف اتمکله اودخی بالمقابله آنک مالنی اتلاف
ايتسه ايکیسی دخی ضامن اولديغی کی بر قبيله دن بری ديکرك قبيله دن

بر شخصک مالنی اتلاف اتمکله اودخی اولکی قبيله دن ديکرك برينک
مالنی اتلاف ايلسه هر بری تلف ايتدیکی مالی ضامن اولور نتکیم

بر کیسه الدا نوبده آخردن بر قلب اچيه الهه آنی بشقه سنه سور مکه
صلاحیتی اوله ماز

(فصل ثانی)

تسبیا اتلاف بیاننده در

۹۲۲ ماده

بر کیسه تسبیا برينک مالنی اتلاف باخود قيمتی تمقيص ايتسه یعنی

کند و سنک فعلی بر مالک تلفته یا خود نقصان قیمتہ سبب مفضی اولسہ
ضامن اولور

مثلا ہری دیگر کسنہ نک اثوابہ صاریلوبدہ مجادلہ ایدرکن اول کسنہ نک
اوزرنن برشی دوشوب تلف اولسہ یا خود سقط لانسہ صاریلان
کیمسہ ضامن اولور

و کذا بر کیمسہ دیگرک ترا و بائچہ سنک صوبینی بغیر حق سدایدوبدہ
مزروعات و مغروساتی قورویوب تلف اولسہ یا خود صوبینی طاشیرویدہ
دیگرک ترانسنی صوباصہرق مزروعاتی تلف اولسہ اول کیمسہ ضامن
اولور

کذلک بر کیمسہ دیگرک آخورینک قپوسنی آچوبدہ ایچندہ کی حیوان
فرارایلہ ضایع اولسہ یا خود قفسنک قپوسنی آچوبدہ ایچندہ کی قوش
اوجسہ ضامن اولور

۹۲۲ ماده

برینک حیوانی بر کیمسہ دن اور کوبدہ فرار ایلہ ضایع اولسہ ضمان
لازم کلز

اما اول کیمسہ حیوانی قصدا اور کتمش ایسہ ضامن اولور
و کذا بر صباد آوہ تفنک آتوبدہ سسندن دیگرک حیوانی اور کہ رک فرار
ایدرکن دوشوب تلف یا خود ایاضی سقط اولسہ ضامن اولساز
اما حیوانی اور کتمک قصدیلہ تفنک آتمش ایسہ ضامن اولور

(۹۳) ماده یہ باقی

۹۲۴ ماده

نسبیک بروجہ بالا موجب ضمان اولسنده تعدی شرطدر
یعنی متسببیک بر ضرری ضامن اولسی اول ضررہ مفضی اولان فعلی
حفسن اولہرق ایشلمش اولسی ایلہ مشروطدر
مثلا بر کیمسہ بلا اذن ولی الامر طریق عامدہ بر قوی قازوبدہ اورایہ
دیگرک حیوانی دوشوہ رک تلف اولسہ ضامن اولور

اما کند و ملکندہ قازمش اولدیغی قوبی یه دیکرک حیوانی دوشه رک
تلف اولسه ضامن اولماز

۹۲۵ ماده

بری برشینک تلفنه سبب اولان برایش ایشلمش اولدیغی حالده آره به
بر فعل اختیاری حیلولت ایلسه یعنی بشقه بر کیمسه اول شئی مبشاشره
اتلاف ایسه اول فعل اختیاری صاحبی اولان فاعل مبشاشر ضامن اولور

(۹۰) ماده یه باق

(فصل ثالث)

طریق عامده احداث اولنان شیلره دأر در

۹۲۶ ماده

هر کسک طریق عامده حق مروری واردر
فقط بشرط السلامه در

یعنی ممکن التخرز اولان حالته بشقه سنه ضرر ویر مامک
شرطیله مقبدر

بناء علیه طریق عامده بر حالک ارقه سنده کی بوکی دو شو بده برینک
مالی تلف ایسه جمال ضامن اولور

تتکیم تیمورچی دکا ننده تیمور دو کر کن قیغلم صحرا بو بده طریق
عامده مرور ایدن بر کیمسه نک البسه سنی احراق ایلسه تیمورچی
ضامن اولور

۹۲۷ ماده

اذن ولی الامر اولدیجه کسنه طریق عامده بیع و شرا ایچون اونوره ماز
وبلا اذن برشی وضع واحداث ایده من
وایدرسه اندن تولد ایدن ضرر و زیانی ضامن اولور

بناء علیه بر کیمسه طریق عام اوزره کرسته یاخود طاش بیغوبده
اوزرینه دیکرک حیوانی باصوب سورچه رک تلف اولسه اول کیمسه
ضامن اولور

کذلک بر کیمسه طریق عامه یاغ کبی بر فایغین نسنه دوکوبده دیکرک
حیوانی قایوب تلف اولسه اول کسنه ضامن اولور

ماده ۹۲۸

بیک دیواری یقیلوبده دیکره بر ضرر ایراث اینسه ضمان لازم کلز
نقط اولجه اول دیوار مائل انهدام اولوبده اکادیکر بر کیمسه دیوار یکی
هدم ایت دیوتقدم و تنبیه ایدوبده دیواری هدم ایده جک قدر وقت
یکمیش ایسه اول حالده ضمان لازم کلور

شوقدر که اول کیمسه حق تقدم و تنبیه اصحابندن اولقی شرطدر
شورله که اول دیوار اگر قومشونک خانه سی اوزرینه یقیلمش ایسه تقدم
ایدن کیمسه اول خانه نک سکانند اولسیدر خارجدن برینک تقدم
و تنبیهی مفید اولماز

واکر طریق خاص اوزره یقیلمش ایسه تقدم ایدن کسه اول طریقده
حق مروری اولان کساندن اولقی لازمدر
واکر طریق عام اوزرینه یقیلمش ایسه هر کیم او اورایسه اولسون
تقدمه حق وارددر

(فصل رابع)

جنایت حیوان حتمنده در

ماده ۹۲۹

بر حیوانک کسندولکندن اوله رق ابتدییکی ضرری صاحبی ضامن اولماز

(۹۴) ماده یه باقی

فقط بر حیوان بر کسه نك مالن استهلاك ايدر كن اول حیوانك صاحبي
 كور و بده منع ایتز ایسه ضامن اولور
 و برده ثور نطوح یعنی سوسه كن او كوز و كلب عقور یعنی طالایچی
 كلب كبی ضرری متعین بر حیوان اولوبده صاحبنه محله سی یا قریه سی
 اها لیسندن بری حیواننی ضبط ایت دیو تقدم ایتمش یکن صاحبی
 صالحیو پرونده بر کسه نك حیواننی یادیکر مالن تلف ایسه صاحبی
 ضامن اولور

۹۳۰ ماده

بر کیمسه كرك راكب اولسون و كرك اولسون كندو ملکنده ایکن
 حیوانی اوک ایغنی یا خود باشی و یا قوی بر بغنی ایله چاره رق و یا خود
 ارقه ایا غیله دپه رك آخر کسه به ضرر ایسه صاحبی ضامن اولماز

۹۳۱ ماده

بر کیمسه دیگرک ملکنه حیواننی اد خال ایتدکده صا حینك اذ نیله
 اد خال ایتمش ایسه كندو ملکنده بولنمش كبی حد اولسه رق ماده
 آنفده بیان اولنان صورتلده حیواننك جنایتنی ضامن اولماز
 و اگر صاحبنك اذنی اولقه سزین اد خال ایتمش ایسه كرك راكب
 اولسون و كرك قائد یعنی بدیچی یا سائق یعنی سور یچی اولسون و كرك
 حیوانك یاننده بولنسون هر حالده اول حیوانك ایتدیکی ضرر وز یا نی
 ضامن اولور

اما حیوان بوشانو بده كندو لکندن اوله رق برینك ملکنه دخول
 ایله بر ضرر ایسه صاحبی ضامن اولماز

۹۳۲ ماده

هر کسك طریق عامده حیوان نیله دخی مروره حتی واردر
 بناء علیه بر کیمسه طریق عامده حیواننه راكب اولوب کیدر كن ممکن
 التجرز اولیان ضرر وز یا نی ضامن اولماز
 مثلا حیوانك ایا غندن طوز و چامور صچرا بوبده دیگرک البسه سنی

لكه دار ايلسه يا خود آرقه اياغيله دپوب ويا قويرو غيله چار بوبده
بر ضرر ايتسه ضمان لازم كلن
اما مصا دمه سندن ياوك اياغيله يا خود باشيله چار بوبده سندن وقوعه
كلان ضرر وزياتي راكب اولان كيمسه ضمان اولور

۹۳۳ ماده

طريق عامده قائد وسائق دخی راكب كيدر
يعني انلر دخی آنچه راكب ضمان اولديغی ضرری ضمان اولور

۹۳۴ ماده

بركسینه نك طريق عامده حيواني طور ديرمه يا خود باغلا مغه حق
بوقدر

بناء عليه بر كيمسه طريق عامده حيواني طور ديرسه يا خود باغلاسه
كرك اوك وبارقه اياغيله دپسون وكرك سار صورتله ضرر ايتسه
اول كيمسه هر حالده اول حيوانك جنابتي ضمان اولور
اما آت بازاری وكرابار كبرلر نك طور ديغی محللر كی حيوان طور مغه
اعداد و تعيين اولمش اولان يرر مستشار

۹۳۵ ماده

بر كيمسه حيواني باشی بوش طريق عامه صاليور سه اول حيوان نك
ايتديكي ضرری ضمان اولور

۹۳۶ ماده

بر كيمسه نك راكب اولديغی حيوان اوك يا خود آرقه اياغيله
كنده وملكنده وكرك سار محله بر شينك اوزرينه باسوبده تلف ايتسه
راكب اولان كيمسه اول شئی مباحرة اتلاف ايتش حد اولسه رق
هر حالده ضمان اولور

۹۳۷ ماده

آتكم الموبده راكب باشی ضبط ايد . ميهرك بر ضرر ايتسه ضمان لازم كلن

۹۳۸ حاده

بر کسیه کند و ملک کنده حیوانی باغلامش اولدینی حالده دیگر بری کلویده
بلاذن اورا یه حیوانی باغلامدینی صورتده صاحب ملکک حیوانی
آنی دیوب تلف ایسه ضمان لازم کلز
واکراول حیوان صاحب ملکک حیوانی تلف ایسه صاحبی ضمان اولور

۹۳۹ حاده

بر محله حیوان باغلامده حتی اولان ایکی کسسه حیوانلرینی باغلامدقلرنده
حیوانلرک بری دیگر بینی تلف ایسه ضمان لازم کلز
مثلا برخانهده مشترک اولان ایکی کسسی حیوانلرینی بر محله باغلامیویده
برینک حیوانی دیگرینک حیوانی تلف ایسه ضمان لازم کلز

۹۴۰ حاده

ایکی کسسی کند و لرنک حیوان باغلامده حتی اولمیان برده حیوانلرینی
باغلامیویده اول باغلامک حیوانی دیگرک حیوانی تلف ایسه ضمان
لازم کلز و صکره باغلامک حیوانی اولکینک حیوانی تلف ایسه
ضمان لازم کلور

اراده سنیه تاریخی فی ۲۳ ربیع الآخر سنه ۱۲۸۹

وکیل الدرس
السید خلیل
عمر خلوصی
اجمده چودت

عن امضی دیوان احکام
عدایه احمد حلی
قاضی دار الخلافه
العلیه سیف الدین
امین الفتوی
السید خلیل

عن امضای جمعیت
عبد اللطیف شکر
مدیر معیضه نواب
السید یونس وهبی
قسام مسکری
احمد خالد

مطبعه عامره ده طبع اولمندر فی ۷ ج سنه ۱۲۸۹

(احكام عدليه)

(طقوزنجي كتاب)

(١٢٦٠)

مكتبة دارالاسلام في كابل

(١٢٦٠)

مكتبة دارالاسلام في كابل

مكتبة دارالاسلام في كابل
مكتبة دارالاسلام في كابل
مكتبة دارالاسلام في كابل

مكتبة دارالاسلام في كابل
مكتبة دارالاسلام في كابل
مكتبة دارالاسلام في كابل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(صورت خط همايون)
(و بنسخه عمل او اند)

(کتاب ناسع)

(حجر و اکراه و شفعه بیاننده اولوب بر مقدمه ایله اوچ بابی حاویدر)

(مقدمه)

(حجر و اکراه و شفعهیه متعلقه اصطلاحات فقهیه بیاننده در)

ماده ۹۴۱

حجر بر شخص مخصوصی آنصرف قوا یسندن منهدر که بعد الحجر اول شخصه محجور دینلور

ماده ۹۴۲

اذن حجری فك ایتك وحق منعی اسقاط ایلکدر که اذن و بریلان شخصه مأذون دینلور

ماده ۹۴۳

صغیر غیر ممیز بیع و شرایی فهم ایتیمان یعنی ملکیتی بیعک سالیب
و شرانک جالب اولدیغنی بیلیان و اونده بش الدائم کبی غبن فاحش
اولدیغنی ظاهر اولان برغبنی غبن بسیردن تمیز و تفریق ایلیان چو چوق
اولوب بونلری تمیز ایدن چو چغه صغیر ممیز دینلور

ماده ۹۴۴

مجنون ایکی قسمدر

بری مجنون مطبقدر که جنونی جمیع اوقاتی مستوعب اولان کسسه در
دیگری مجنون غیر مطبقدر که گاه مجنون اولوب گاه افاقه بولان کیمسه در

ماده ۹۴۵

مغویه اول نخل الشعور اولان کیمسه در که فهیمی قلیل و سوزی مشوش
و ذیبری فاسد اولور

ماده ۹۴۶

سغیه مالی بهوده بیره صرف ایله و مصارفنده تبذیر و اسراف ایله اضاعه
و اتلاف ایدن کیمسه در
ایله و ساده دل اولق حسبیله کار و تمتع بولنی بیله میوبده اخذ و اعطاسنده
الدانه کلان کیمسه درخی سغیه عد اولتور

ماده ۹۴۷

رشید مانی محافظه خصوصتده تعید ایدرک سغه و تبذیردن توفی ایدن
کیمسه در

ماده ۹۴۸

اکراه برکسنه بی اخافه ایله رضاسی اولقمسزین برایش ایشک اوزره
بغیر حق اجبار ایتدکدر که اول کسنه به رانک قتیله مکره و اجبار ایدن
کیمسه به مجبور اول ایشه مکره علیه و خوبی موجب اولان شیئه مکره به دینلور

ماده ٩٤٩

اکراه ایکی قسمدر

قسم اول اکراه ملجیدر که اتلاف نفس باقطع عضو یا خود بونلردن برینه

موثدی اولور ضرب شدیدایله اولان اکراهدر

قسم ثانی اکراه غیر ملجیدر که بالکزنغم والمی موجب اولور ضرب و حبس کی

شیلره اولان اکراهدر

ماده ٩٥٠

شفعه بر ملک مشتری مشتری به هر قاچه مال اولدیسه اول مقدار ایله تمام

ایمکدر

ماده ٩٥١

شفیع حق شفعه سی اولان کیسه در

ماده ٩٥٢

مشفوع حق شفعه نیک نعلق ایلدیکی عقاردر

ماده ٩٥٣

مشفوع به شفیعک مابه الشفعه اولان ملکیدر

ماده ٩٥٤

خلیط صوحه سی و بول حصه سی کی حقوق ملکه مشارک دیمکدر

ماده ٩٥٥

شرب خاص اشخاص محدود به مخصوص اولان ماء جاریده کی حق شربدر

اما عمومک متفق اولدیغی نهر لردن صوامق شرب خاص قبیلندن دکلددر

ماده ٩٥٦

طریق خاص چیمماز زقاق دیمکدر

(باب اول)

(حجره متعلق مسائل بیانده اولوب درت فصله منقسمدر)

(فصل اول)

(صنوف واحکام محجورین بیاننده در)

۹۵۷ ماده

صغیر و مجنون و معتوه ذاتا محجور لر در

۹۵۸ ماده

سقیه اولان کیمسه حاکم طرفندن حجر اولنه بیاور

۹۵۹ ماده

مدیون دخی غرمانک طلیله حاکم طرفندن حجر اولنه بیاور

۹۶۰ ماده

مواد آنفده ذکر اولنان محجورینک بیع و شراکی تصرفات قولیه لری معتبر اولماز ایسه ده کند و فعلار تدن نشئت ایدن ضرر و زیانی همان ضامن اولور لر

مثلا برچو چوق غیر بمیر اولسه بیله برینک مالی اتلاف ایتدکده ضمانه لازم کلور.

۹۶۱ ماده

سقیه و مدیون حاکم طرفندن حجر اولندقدده سببی ناسه بیان ایله اشهاد و اعلان اولتور

۹۶۲ ماده

حاکم طرفندن حجری مر ادا اولنان کیمسه نك حضوری شرط اولوب غیایا

دخی حجری صحیح اولور
فقط خبر حبرك اول کیمسه به وصولی شرطدر
حجراوندیغی خبری کندوسنه واصل اولدقیجه منجبر اولوب اولوقته قدر
واقع اولان عقود وافراری معتبر اولور

ماده ٩٦٣

فاسق اولان کسنه مالنی تبذیر و اسراف ایتمکجه مجرد فسق سببیه حبر
اولنه ماز

ماده ٩٦٤

طیب جاهل کبی عوممه مضرتی اولان بعض کسان دخی حجراولور
فقط بونده حجردن مراد اجرای عملدن منع دیمکدر بوخسه تصرفات
قولیه دن منع معناسنه دککدر

ماده ٩٦٥

بر کیمسه برچار شوده صنعت یا تجارت اجرا ایدوبده اول صنعت یا تجارت اربابی بزم
کار و کسبزه خلل کلیور دیو اول کیمسه بی صنعت و یا تجارتی اجرادن
حجر و منع ایتدیره منزل

(فصل ثانی)

(صغیر و مجنون و معتوهه متعلق مسائل بیانده در)

ماده ٩٦٦

صغیر غیر مبرک و لیسلی اذن و برسه یله انک تصرفات قولیه سی اصلا
صحیح اولماز

ماده ٩٦٧

صغیر مبرک قبول هبه و هدیه کبی حقیقده نفع محض اولان تصرفی و لیسنک
اذن و اجازتی اولسه یله معتبردر

وآخره برشی هبه ایتمک کبی حقهده ضرر محض اولان تصرفی وایسنک اذن
 و اجازتی اولسه بیله معتبر اولماز
 اما ذاتا نفع ایله ضرر بیننده داتر اولان عقودی وایسنک اجازتته موقوفاً
 منقده اولور

وایسی دخی اجازت و یروب ویرما مکده مخیردر
 شوبله که صغیر حقهده فائده لو کوررسه مجیر اولور کوررمن ایسه مجیر اولماز

مثلاً بر صغیر مجیر بلا اذن بر مال صائسه ولو که دکرندن زیاده بمن ایله
 صائس اولسه بیله بیعت نفاذی وایسنک اجازتته موقوفدر
 زیر اعد بیع ذاتا نفع ایله ضرر بیننده متردد اولان عقود دندر

۹۶۸ ماده

صغیر مجیری تجر به ایچون مالنک بر مقدار بنی وایسی کندوسنه تسلیم ایله
 اخذ و اعطایه اذن ویره بیاور
 ورشدی تحققی ایدر ایسه باقی اموالی دخی کندوسنه دفع و تسلیم ایلر

۹۶۹ ماده

ربح فصد او ائدیغنه دلالت ایدن عقد مکرر لر اخذ و اعطایه اذندر

مثلاً بر صغیره وایسنک الش ویرش ایت یا خود فلان جنس مالی آل صات
 دیمی اخذ و اعطایه اذن دیمکدر
 اما وار چار شودن فلان شیئی آل یا خود فلان شیئی صاتیو بر دیمی کبی یا لکر
 بر عقد کاجر اسنی امر ایتمسی اخذ و اعطایه اذن دیمک اولمیوب بلکه عرف
 و عادت اوزره اول صغیری تو کیلا استخدام قییلندن عد اولنور

۹۷۰ ماده

واینک اذنی زمان و مکان و بر نوع اخذ و اعطایه تقید و تخصص ایتمز

مثلاً بر کون یا خود برآی ایچون اذن ویرسه صغیر مجیر علی الاطلاق مأذون
 اولوب وایسی آنی حجر ایتمد کجه مؤبدن مأذون قالور

و کذا فلان چار شوده الش و برش ایت دیسه هر رده اخذ و اعطا یه مأذون اولور
کذک فلان جنس مالی آل صات دیسه هر جنس اموالی الوب صاته یلور

۹۷۱ ماده

اذن صراحة اولدیغی کبی دلالة دخی اولور

مثلا برصغیر بمیزی ولیسی الیش و برش ایدر کن کورد کده سکوت ایدوبده
منع ایتسه دلالة اذندر

۹۷۲ ماده

برصغیره ولیسی طرفندن اذن و یرلد کده تحت اذنده داخل اولان
خصوصاً بلوغ منزله سنده اولور
و بیع و اجاره کبی عقودی معتبر اولور

۹۷۳ ماده

برصغیره اذن و یرمش اولان ولیسی بعده آتی بحرا یله اول اذنی ابطال
ایده یلور
فقط نوجهمله اذن و یرمش ایسه ینسه اول وجهله حجر ایتسی شرطدر

مثلا برصغیره ولیسی اخذ و اعطا ایچون اذن عام و یروبده چارشو سی
خلقتک معلومی اولدقدن صکره آتی بحر ایده چک اولدقدن بحری دخی
اولو جهله عام اولوبده اول چارشو خلقتک اکثریسنک معلومی
اولوق شرطدر یوخسه کند و خانه سنده ایکی او یچ کشینک محضرنده
حجر ایتسی صحیح اولماز

۹۷۴ ماده

صغیرک بویابده ولیسی اولابایسی ثانیابایسی فوت اولمش ایسه
وصی مختاری یعنی باباسنک حال حیاتنده اختیار و نصب ایتسی
اولدیغی وصی الثاوصی مختاردخی وفات ایدر سه انک حال حیاتنده
نصب ایلدیکی وصی رابعاً جد صحیحی یعنی صغیرک باباسنک باباسی

یا خود بابا سنک بابا سنک بابا سی خا مسا اشو جدك حال حیاتنده اختیار و نصب
ایش اولدیغی وصی سادسا اول وصینک نصب اولدیگی وصی مسا بعا
حاکم یا خود وصی منصوبی یعنی حاکمک نصب اولدیگی وصی در
اما فرزندان و عوج، و مسا رافر بانک وصی اولد قلمی حانده اذن
ویرملری جائز اولماز

۹۷۵ ماده

حاکم بر صغیر میمرک نصر فنده منفعت کوردیگی حانده اذن مقدم
اولان ولی اذندن امتناع اینه حاکم بو خصوصه اول صغیره اذن
وره یلور و دیگر ویسی آرتق اتی حجر ایده من

۹۷۶ ماده

ر صغیری مأذون ایدن ولی فوت اولدقده ویرمش اولدیغی اذن باطل او اور
فقط حاکمک اذنی و فاتبله یا خود عزلیله باطل اولماز

۹۷۷ ماده

رحاکمک مأذون ایتدیگی صغیری ینه اول حاکم یا خود خلفی حجر ایده یلور
بوخسه بابا سی یا خود دیگر ویسی حاکمک وفاتی یا خود عزلی اوزر ینه
آتی حجر ایده من

۹۷۸ ماده

منفوه اولان کیسه صغیر میمر حکمنده در

۹۷۹ ماده

بجنون مطبق صغیر غیر میمر حکمنده در

۹۸۰ ماده

بجنون غیر مطبقک حال افاقتنده اولان تصرفاتی عاقلک تصرفی کیبدر

۹۸۱ ماده

بر چو چق بالغ اولدقده مالئك كندوسنه اعطاسي خصوصنده استعمال
اولمئوب تانی ایله تجر به اولمئيدر

رشید اولدیغی تحقق ایدر ایسه اول وقت اموالی کندوسنه ویریلور

۹۸۲ ماده

بر چو چق غیر رشید اولهرق بالغ اولور ایسه رشیدی تحقق ایتدکجه مال
کندوسنه ویریلوب کما فی السابق تصرفدن منع اولور

۹۸۳ ماده

بر صغیرك رشیدی ثابت اولدین اموالی وصیسی طرفندن کندوسنه
ویریلوبده اول صغیرك یئنده ضایع اولسه باخورد صغیراتلاف ایسه وصی
ضامن اولور

۹۸۴ ماده

بر صغیرك بلوغی اوزرینه مالی کندوسنه ویریلوبده بعده سفیه اولدیغی
تحقق ایسه حاکم طرفندن حجر اولور

۹۸۵ ماده

حد بلوغ احتلام و اِحبال (یعنی کبه ایلک) و حیض و حبل (یعنی کبه اولوق)
ایله ثابت اولور

۹۸۶ ماده

سن بلوغك مبدئی ارککده تام اون ایکی وقبرده تام طقوز و متهاسی
ایکیسینده دخی تام اون بش یاشر
و بر ارکک اون ایکی و بر قیز طقوز یاشر تکمیل ایدوبده بالغ اولسه بالغ
اولنجیه دك مراهق و مراهقه دینلور

ماده ۹۸۷

منتهای سن بلوغه وارمشیکن کندوستنده اثار بلوغ ظاهر اولمیان کیمسه حکما بالغ عد اولنور

ماده ۹۸۸

مبدأ سن بلوغه وارمیان برچوچنی بالغم دیو دعوی ایسه قبول اولنماز

ماده ۹۸۹

برمراق یاخود میراهقه حضور حاکمه بالغ اولدیغنی اقرار ایتمه کده جئه سنک بلوغه نحملی اولماق حسیله ظاهر حال کندوستنی مکذب اولور ایسه بو اقراری تصدیق اولنماز و اگر جئه سنک بلوغه نحملی اولوبده ظاهر حال کندوستنی تکذیب ایتمه ایسه تصدیق اولنور و عقود و اقراری نافذ و معتبر اولور

ورمدت صکره بی اولوقت یعنی حین اقرارده بالغ د کل ایتم دیو بعد الاقرار واقع اولان تصرفات قولیه سنی فسخ ایتمک ایستسه ا کالتفات و اعتبار اولنماز

(فصل ثالث)

(سفیه محجور حقنده در)

ماده ۹۹۰

سفیه محجور معاملانده صغیرمیز کبیدن فقط سفیهک و لیبسی انجق حاکدر

انک اوزرنده اب وجدینک و و صبلرینک حق ولایتی یوقدر

ماده ۹۹۱

سفیهک بعد الحجر معاملاتجه تصرفات قولیه سی صحیح اولماز ایسه ده قبل الحجر تصرفاتی سائر ناسک تصرفاتی کبیدر

ماده ۹۹۲

سفینه محجورك كرك كندو و كرك نفقه سی اوزر نه لازم اولر كندوسنك
مالندن انفاق اولور لر

ماده ۹۹۳

سفینه محجور برمالنی صانسه نافذ اولماز ایسه ده حاکم منفعت کورر ایسه
اجازت و برر

ماده ۹۹۴

سفینه محجورك اخره دین اقراری مطلقاً صحیح اولماز
یعنی كرك وقت حجرده موجود و كرك بهد الحجر حادث اولان اموالی حقندده
اقرارینك تأثیری اولماز

ماده ۹۹۵

سفینه محجور اوزرنده اولان حقوق ناس كندوسنك مالندن تأدیبه اولور

ماده ۹۹۶

سفینه محجور اقیچه استقراض ایدو بده كندو نفقه سنه صرف ایتد كده
اكر قدر معروف اوله رق صرف ایتش ایسه حاکم اول اقیچه بی انك
مالندن تأدیبه ایلر
واكر فضله صرف ایتش ایسه حاکم نفقه سی مقدارینی محسوب ایدوب
فضله سنی ابطال ایلر

ماده ۹۹۷

سفینه محجور کسب صلاح ایتد كده حاکم طرفندن فك حجر اولور

(فصل رابع)

(مدیون محجور حقندده در)

ماده ۹۹۸

مدیونك قدرتی وار ایکن دینك اداسنده مامله ایلدیکی نزد حاکمه
ظاهر اولوبده داتلری دخی مالی صاتیله رقی دینك تأدییه سی حاکمن
طلب ابتدا کلرنده حاکم آتی حجر ایدر

وآندوسی مالی صاتیوبده دینی ایفادن امتناع ابتدیکی تقدیرده حاکم
انك مالی صاتیوب دینی تأدییه ایله

شویله که مدیون حقیقده بیعی اهون اولاندن بدأ ایله صکردهده بو ترتیب
اوززه اهونی تقدیم ایدرک ابتدا تقودندن باشلا یوب وفا ایتمز ایسه عرضی
وعروضی دخی وفا ایتمز ایسه عقارینی صاتار

ماده ۹۹۹

مدیون مفلس یعنی دیونی مائه مساوی یاخود ازید اولوبده غراماسی
تجارته مالنك ضایع اولسندن ویا خود مالی قاجر مسندن ویا احرک
اوزرینه کچور مسندن خوف ایله حاکمه مراجعت ایدرک مائنده تصرفدن
یاخود اخره بوج اقرارندن حجر اولمسی طلب ایتمک لرنده حاکم اول کیمسه بی
حجر ایدر

وامالی صاتیوب ایمانی بین الغرما تقسیم ایله
فقط کندوسنه بر یا ایکی قات البیسه ترک اولنور

شوقدر که اول مدیونک قیمتو البیسه سی اولوبده مادونی ایله اکتفا قابل
اولور البیسه اول البیسه دخی صاتیلوب نمئندن کندوسنه برقات اوچوز
البیسه التهرق باقیسی غرامیه وبریور کذلک بقوناعی اولوبده مادونی
اکافیات ایدرسه اول قوناق صاتیلوب نمئندن حالته مناسب بر مسکن
النور و باقیسی غرامیه اعطا اولنور

۱۰۰۰

مدیون مفلسک مدت محجور بننده کرک کندو و کرک اوزرینه نفقه سی لازم
اولان کسنه لر کندوسنک مالندن انفاق اولنور

ماده ۱۰۰۱

دين ايجون حجر انجق مديونك وقت حجرده موجود اولان مائه تاثير ايدر
اما بعد الحجر انه كچن ماله تاثيري اولماز

ماده ۱۰۰۲

هبه و صدقه و ثمن مثلن دن نقصانته مال صائمق كچي هر نه كه غرمانك حقيقي
ابطالاه مؤدى اوله حجرانده مؤثر اولور
بناء عليه مديون مفاصك حقوق غرمایه مضر اولان عقودى و سائر
تصرفات و تبرعاتى وقت حجرده موجود اولان اموالى حقتنده معتبر اولماز
اما بعد الحجر اكتساب ايلد يكي اموالى حقتنده معتبر اولور
و شقه سنه بورج افرار ايتد كده وقت حجرده موجود اولان اموالى حقتنده
معتبر اولماز

اما بعد زوال الحجر معتبر اولور و اول وقت ادا ايلك اوزره مديون قالور
ورده به- الحجر مال قازا نور ايسه اندن و يرلك اوزره اقرارى نافذ اولور

(باب ثانى)

(اگراهه متعلق مسائل بياننده در)

ماده ۱۰۰۳

مجبرك تهديد بى ايقاعه مقتدر اولمسي شرطدر
بناء عليه تهديد بى ايقاع و اجرايه مقتدر اولميان كيمسه نك اگراهي معتبر اولماز

ماده ۱۰۰۴

مكره بهك وقوع عندن مكرهك قور قسى يعنى مكره عليهي ايشلد يكي تقديرده
مجبرك مكره بهي اجرا ايدده جگنه كند و سنجه ظن غالب حاصل اولمسي شرطدر

ماده ۱۰۰۵

مكره اكر مكره عليهي مجبرك يا خود آدمك حضورنده ايشلر ايسه اگراه
معتبر اولور

اما مجبرك يا خود آدمك غياينده ايشلرايسه اگراهك زوالندن صكره طوعه
ايشلش اوله جنج جهنله بواگراه معتبر اولماز
مثلا بر كيمسه ديكره مالني صامتق اوزره اگراه ايدوبده مكره انك غياينده
طرفندن بر آدمي دخي اولديغني حالده واروب مالني صاتسه اگراه معتبر
اوليوب يعنى صحیح ومعتبر اولور

۱۰۰۶ ماده

اگراه معتبر ايله وقوع بولان بيع وشرا و ايجار وهبه و فراغ وعن مال صلح
واقرار و ابراء و تأجيل دين و اسقاط شفعه معتبر اولماز
كرك اگراه ملجی اولسون و كرك اگراه غير ملجی اولسون
فقط مكره بعد زوال الاگراه مجبر اولورسه اول حالده معتبر اولور

۱۰۰۷ ماده

اگراه ملجی بروجه بالا تصرفات قوايه ده معتبر اولديغني كي تصرفات
فعله ده دخي معتبر اولور
اما اگراه غير ملجی يالكن تصرفات قوايه ده معتبر اولوب تصرفات فعليه ده
معتبر اولماز
بناه عليه بر كيمسه ديكره فلانك مالني اتلاف ايت يوخسه سني قتل ايدرم
يا خود بر عضو كي كسرم ديوبده مكره دخي اتلاف ايتسه اگراه معتبر اولوب
ضمان انجق مجبره لازم كلور
اما فلانك مالني اتلاف ايت يوخسه سني ضرب يا حبس ايدرم ديوبده
ادخني اتلاف ايتسه اگراه معتبر اوليوب ضمان انجق متلفه لازم كلور

(باب ثالث)

(شفعه بيانده اولوب درت فاصله منقسمدر)

(فصل اول)

(مراتب شفعه بيانده در)

۱۰۰۸ ماده

اسباب شفقه اوچدر
اولکیمی نفس مبیعه مشارک اولقدر
نته کیم ایکی کیمسه نك برعقارده شایعا اشتراکری کبی
ایکنجیمی حق مبیعه خلیط اولقدر
نته کیم حق شرب خاص وطریق خاصده اشتراک کبی

مثلا حق شرب خاصده اشتراکری اولان بانچه لردن بریسی صاتلدقده
دیگر بانچه ل اصحابی هپ شفیع اولور ل کرک جارملاصق اولسونلر
وکرک اولسونلر

کذلک قیوسی طریق خاصه اچیلان برخانه صاتلدقده اول طریق
خاصه قیوسی اولان دیگر خانه ل اصحابنك کافه سی شفیع اولور کرک
جارملاصق اولسونلر وکرک اولسونلر
اماعومک منتفع اولدیغی برنهردن صوآلان یاخود قیوسی طریق عامه
اچیلان خانه لردن بری صاتلدقده اول نهردن صوآلان یاخود اول طریق
عامه قیوسی اولان دیگر خانه ل اصحابنك حق شفقه سی یوقدر
اوچنجیمی مبیعه جارملاصق اولقدر

۱۰۰۹ ماده

حق شفقه اولانفس مبیعه مشارک اولان کیمسه نك ثانییا حق مبیعه خلیط
اولانك ثالثا جارملاصقکدر
ورنجی طالب ایکن دیگر ل یکنک وایکنجی طالب ایکن اوچنجینك حق
شفقه سی یوقدر

۱۰۱۰ ماده

نفس مبیعه مشارک اولدیغی یاخود اولوبده حق شفقه سندن واز کچدیکی
حاله حق مبیعه خلیطی وارایسه حق شفقه انکدر
حق مبیعه خلیطی دخی یوغیسه یاخود اولوبده حقندن واز کچر ایسه
اول حاله جارملاصق شفیع اولور

مثلاً بر کیمسه مستقلاً ملکی اولان عقارینی صادقده یا خود بر مشـترک
عقارده کی حصه شایعه سنی صاتیوبده مشارکی حق شفعه سندن
واز کچد کده اگر اول عقارک حق شرب خاصنده یا خود طریق خاصنده
خلیطی وار ایسه حق شفعه انکر یوق ایسه یا خود اولوبده حقندن
کچرسه اول حالد حق شفعه چارملاصق مکر

۱۰۱۱ ماده

بر بنساک فوقایدی یعنی اوست قانی برینک و تحتیاسی یعنی الت قانی
دیگرینک ملکی اولدیغی صورتده یکدیگره چارملاصق عدا اولنور

۱۰۱۲ ماده

رخانه نك دیوارنده مشارک اولان کیمسه اول خانه ده مشارک حکمنده در
اما دیوارده مشارک اولوبده فقط کند و خانه سنک کیرشلی قو مشوسنک
دیواری اوزرینسه ممتد اولدیغی صورتده چارملاصق عدا اولنور مجرد
اول دیوار اوزرینسه کیرشلی نك اوجلرینی قویمق حق اولغله شربک
وخلیط عدا اولنه ماز

۱۰۱۳ ماده

متعدد شفیعلر اولدیغی حالدده عدد رؤسه اعتبار اولنور
مقدار سهامه یعنی حصه لربنک مقدارینه اعتبار اولنور

مثلاً بر خانه نك نصف حصه سنی بر کیمسه نك وثلث ایله سدس حصه لری
دیگر ایکی کسه نك اولدیغی حالدده نصف حصه صاحبی حصه سنی
آخره صادقده دیگر لری شفعه ایله طالب اولسه لربالنا صغه پینلرند
تقسیم اولنور

بوخسه ثلث حصه صاحبی حصه سنه کوره زیاده حصه اله ماز

۱۰۱۴ ماده

ایکی صنف خلیطلر اجتمع ایتدکده اخصی اعظم اوزرینسه تقسیم اولنور

مثلا بر نهر صغيردن اچيلان خر قده حق شربى اولان برى ملك بر باغچه
حق شربيله بيله صاتلقدده اول خر قده حق شربى اولنلر حق شفعه ده
مقدم ومر حيدر

اما اول نهرده حق شربى اولان برى ملك بر باغچه حق شربيله بيله
صاتلقدده كرك اول نهرده و كرك خر قده حق شربى اولنلر هپ شفيع
اولورل

نته كيم بر چيقماز زقافدن منسهب ديكر بر چيقماز ز قاعه قپوسى اچيلان
بر ملك خانه صاتلقدده انجق بو شعبه به قپوسى اولان خانه ل اصحابى
شفيع اولور

اما اول چيقماز ز قاقده قپوسى اولان برخانه صاتلقدده كرك ارل ز قاقده
و كرك شعبه سنده حق مرورى اولنلر هپ شفيع اولورل
ماده ۱۰۱۵

حق شرب خاصى اولان بر باغچه صاحبي حق شربى صاتبو بده بالكر
اول باغچه يى صاتسه حق شرب بنده خليط اولنلر شفيع اوله ماز
طريق خاص دخى بوكا قياس اولنه

ماده ۱۰۱۶

حق شرب حق طريقه مقدمدر
بناء عليه بر باغچه صاتيلو بده بر كيسه انك حق شرب خاصنده و ديكر برى
طريق خاصنده خليط اولسه حق شرب صاحبي حق طريق صاحبي
اوزر بنه ترجيح و تقديم اولنور

(فصل ثانى)

(شرائط شفعه بياننده در)

ماده ۱۰۱۷

مشفوعك ملك عقار اولسى شرطدر
بناء عليه سفينه ده وسائر منقولاده و وقف عقارده و اراضى امير بده شفعه
جارى اولماز

۱۰۱۸ ماده

مشفوع بهك دخى ملك اولمى شرطدر
بناء عليه بر ملك عمار صا تلد قده انصا لنده بولنان وقف عقارك متوليسى يا خود
منصرفى شفيع اوله ماز

۱۰۱۹ ماده

وقف بر يا خود اراضى اميريه اوزرنده كى ملك اشجار وابنيه منقول حكمنده
اوله رقى بونلرده شفعه جارى اولماز

۱۰۲۰ ماده

بر ملك عرصه اوزرنده كى اشجار وابنيه ايله برابر صا تلد قده يره تبعه اشجار
وابنيه ده دخى شفعه جارى اولور
اما اياكرا اشجار وابنيه صا تلد يغبى صورتده شفعه جارى اولماز

۱۰۲۱ ماده

شفعه انجق عقد بيع ايله ثابت اولور

۱۰۲۲ ماده

هبه بشرط العوض بيع حكمنده در
بناء عليه بر كيمه ملك خانه سنى بشرط العوض آخره هبه وتسليم اينسه
جار ملاصق شفيع اولور

۱۰۲۳ ماده

بلاعوض هبه وميراث ووصيت كى بلا بدل آخره تملك اولنان عقبارده
شفعه جارى اولماز

۱۰۲۴ ماده

شفيعك واقع اولان عقد بيعه صراحه يا خود دلالة رضائى اولماق شرطدر

مثلا عقد بیعی ابشتد كده پك اعلا دیسه حق شفعه سی ساقط اولوب
اندن صكره طلب شفعه ایدهن
وكذا بیك عقد اولندیغنی ابشتد كدن صكره عقار مشفوعی مشتریدن
اشترا یا خود استیجار ایك ایسته حق شفعه سی ساقط اولور
كذلك بر كسنه نك بایعه وکیل اولوبده صاندیغنی عقارده حق شفعه سی
اوله ماز (۱۰۰) ماده یه باق

۱۰۳۵ ماده

یبدلك معلوم المقدار مال اولمی شرتدر
بناء علیه مال اولمیان بدل ایله تمليك اولنان عقارده شفعه جاری اولماز

مثلا رحام استیجار ایله اجرت دیو ویریلان ملك خانه ده شفعه جریان ایتمز
زیرا بونده خانه نك بدلی مال اولمیوب منافع قبیلندن اولان اجرتدر
كذلك بدل مهرا و له رق ویریلان ملك عقارده شفعه جاری اولماز

۱۰۳۶ ماده

بایهك میبندن مالکی زائل اولوق شرتدر

بناء علیه بیع فاسدده بایهك حق استرادادی ساقط اولمد قچه شفعه جاری اولماز
و بیع بشرط الخیارده اکر مخیر یالکز مشتری ایسه شفعه جاری اولور
واکر بائع مخیر ایسه حق خیاری ساقط اولمد قچه شفعه جاری اولماز
اما خیار عیب ایله خیار رؤیت شفعه نك ثبوتنه مانع دكلدر

۱۰۳۷ ماده

تقسیم عقارده شفعه جاری اولماز

مثلا بر مشترك خانه مشارکری بیننده تقسیم اولند قده جار و لاصتی شفیع اوله ماز

(فصل ثالث)

(طلب شفعه بیانده در)

۱۰۲۸ ماده

شفعه ده اوج طلب لازمدر که طاب مواثبه و طاب تقریر و اشهاد و طاب
خصوصت و تملکدر

۱۰۲۹ ماده

شفیع عقد بیعی طویدیغی مجلسده در حال بن میبع شفیع بی یاخود
بالشفعه طاب ایدرم دبک کبی طاب شفعه به دلات ایدر بر سوز سو بیسی
لازمدر
بوکا طلب مواثبه دینلور

۱۰۳۰ ماده

طلب مواثبه دن صتره شفیع طلب تقریر و اشهاد ایتمسی لازمدر
شوبله که ایکی کشی حضورنده اوله رق میبع باننده بو عقاری فلان کیسه
اشترا ایتمس یاخوده شترینک باننده سن فلان عقاری اشترا ایتمس سین و یاخود
میبع هنوز بابع یبند ه ایسه انک باننده سن فلان عقاری فلان صاتممش سین
بن ایسه شو جهتله انک شفیع بی و طاب شفعه ایتمشیدم شمعی دخی
طلب ایدرم شاهد اولکن دیماید
واکر شفیع اوزاق محلمده بولنوبده بالذات بووجهله طلب تقریر و اشهاد
ایده سه بر بی توکیل ایدر
وکیل بوله ماز ایسه مکتوب کوندر

۱۰۳۱ ماده

طلب تقریر و اشهاد دن صکره شفیع حضور حاکنده طلب و دعوی
ایتمسی لازمدر
ایشته بوکا طلب خصوصت و تملک دینلور

۱۰۳۲ ماده

شفیع اگر طلب مواثبه بی تا خیر ایدر ایسه مثلاً عقد بیعی طویدیغی کبی اول
مجلسده طلب شفعه ایتموبده بشقه ایش ایله یاخود اخر صده دا ژر بر بحث

ایله مشغول اولوق کبی اعراضه دلالت ایدر بر حالده بولنور ایسه یاخود
طلب شفعه ایتمدین اول مجلسدن قاقار ایسه حق شفعه سی ساقط اولور

ماده ۱۰۳۳

شفیع اگر طلب تقریر و اشهادی ولو که مکتوب ایله اولسون اجرا
ایده جک قدر وقت کچو بده تاخیر ایدر سه حق شفعه سی ساقط اولور

ماده ۱۰۳۴

طلب تقریر و اشهاددن صکره شفیع اگر آخر دیارده بولمقی کبی برعذر
شرعیسی یوق ایکن طلب خصوصتی برای تاخیر ایدر سه حق شفعه سی
ساقط اولور

ماده ۱۰۳۵

محمجور ینک حق شفعه سنی و لیبی طلب ایدر
وبر صغیرک حق شفعه سنی و لیبی طلب ایتمز ایسه بعد البلوغ کندونک طلب
شفعه به صلاحیتی قالماز

(فصل رابع)

(حکم شفعه بیاننده در)

ماده ۱۰۳۶

مشرکینک، بالتراضی تسلیمیه یاخود حاکمک حکمیه شفیع اولان کیسه مشفوعه
مالک اولور

ماده ۱۰۳۷

برملکی شفعه ایله المق ابتداء اشترامنزله سنده در
بناء علیه خیار رؤیت و خیار عیب ایله رد کبی ابتداء اشترایله ثابت اولان
حکمهلر شفعه ایله دخی ثابت اولور

۱۰۳۸ ماده

طلب مواثبه و طاب تفریدن صکره مشترک بالتراضی تسلیمی یا خودحا کک
حکمی ایله شفیع هنوز مشفوعه مالک اولدن فوت اولسه حق شفعه ورئه سنه
انتقال اینتر

۱۰۳۹ ماده

شفیع ایکی طابدن صکره هنوز بوجه مشروح مشفوعه مالک اولدن
شفوع بهی صائسه حق شفعه سی ساقط اولور

۱۰۴۰ ماده

شفیع بوجه مشروح هنوز مشفوعه مالک اولدن ملک مشفوعک اتصالده
دیگر بر ملک عقار صائسه بوا یکنجی عقاره شفیع اوله من

۱۰۴۱ ماده

شفعه نجزی قبول اینتر
بناه علی ذلک عقار مشفوعک بر مقدار بینی ترک ایله دیگر بر مقدار بینی المغه
شفیع حقی یوقدر

۱۰۴۲ ماده

شفعدن بعضینی حصه سنی بعضیسنه هبه ایده من
ایدر سه حق شفعه سنی اسقاط اینتر اولور

۱۰۴۳ ماده

شفیع اولدن بریسی حاکک حکمندن مقدم حقی اسقاط ایسه دیگر شفیع عقار
شفوعی تماما اله یلور
واکر حاکک حکمندن صکره شفیع اولدن بریسی حقی اسقاط ایسه شفیع دیگر
انک حقی اله ماز

ماده ١٠٤٤

مشتري بناء مشفوعى بوياتق كبي مانندن بر شي زياده ايلسه شفيعى مخبرد
ديلرسه ترك ايدر ديلرسه بنانك ثمنيله برا بر اول زياده نت دخى قيمتى
ويروب مشفوعى الور

ومشتري عقار مشفوع اوزرينه ابنيه بايمش ياخود اغاج غرس ايتش
ايسه شفيع مخبر اولوب ديلرسه ترك ايدر وديلرسه عقار مشفوعك ثمنيله
بر ابر ابنيه نك ياخود اشجارك قيمتى ويروب مشفوعى الور يو خسه ابنيه
ياخود اشجارى قلع ايتش اوزره مشتري يه جبر ايده من

عن اعضاء ديوان احكام قاضى دارالخلافة امين الفتوى احمد جودت
عديله احمد خاوصى العليه سيف الدين السيد خليل

عن اعضاء ديوان احكام
عديله احمد حلى

عن اعضاء مجلس تدقيقات
شرعيه احمد خالد

Handwritten title or header at the top of the page.

Main body of handwritten text, appearing as a list or series of entries, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

فهرست کتاب شرکت

صحیفه

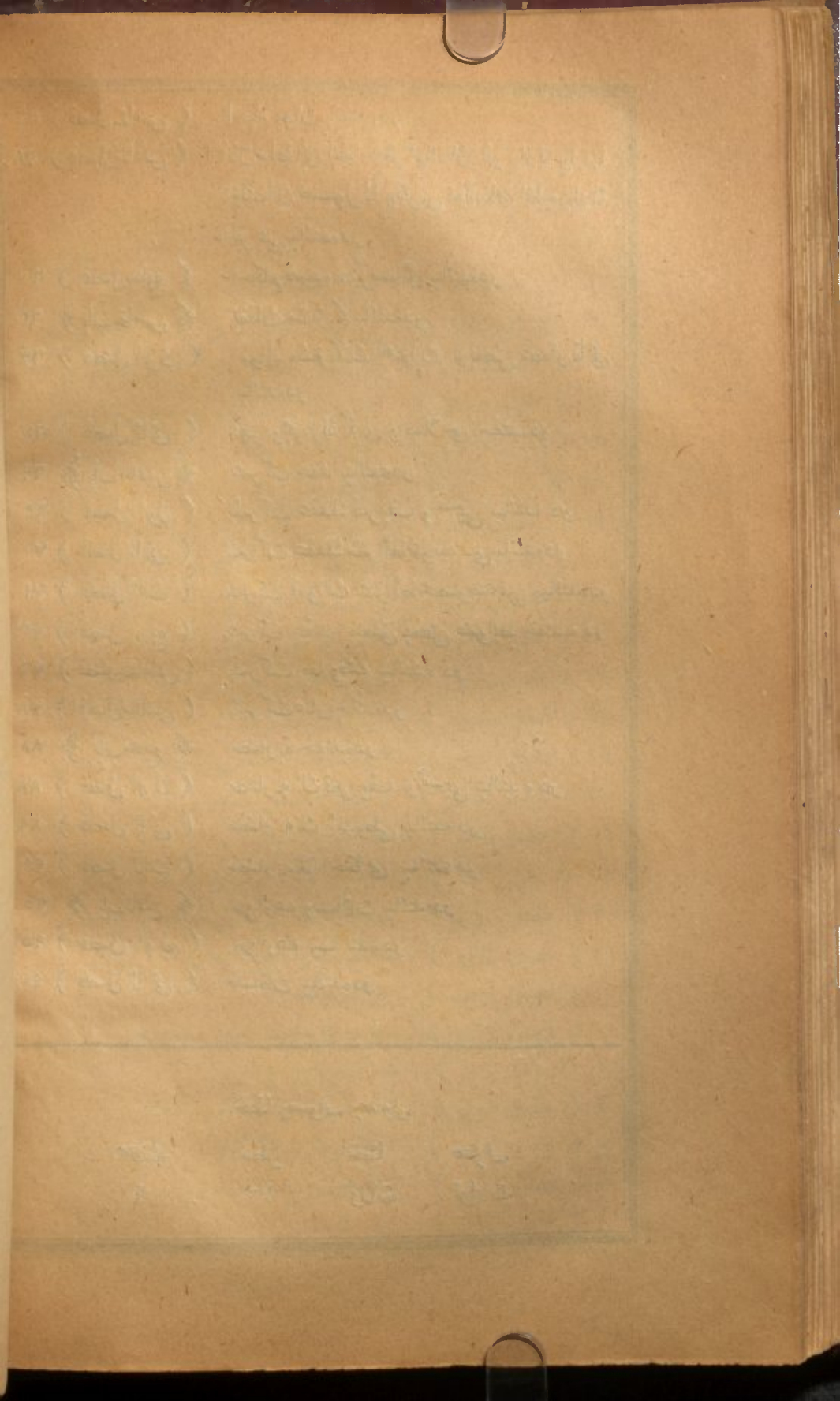
عدد

بعض اصطلاحات فقهیه بیانده در	(مقدمه)	۲
شرکت ملك بیانده در	* باب اول *	۵
شرکت ملك تعریف و تقسیمی بیانده در	(فصل اول)	۵
اعیان مشترکة ك کیفیت تصرفی بیانده در	(فصل ثانی)	۷
دیون مشترکه بیانده در	(فصل ثالث)	۱۲
قسمت بیانده در	* باب ثانی *	۱۸
قسمتک تعریف و تقسیمی بیانده در	(فصل اول)	۱۸
شرائط قسمت بیانده در	(فصل ثانی)	۲۰
قسمت جمع بیانده در	(فصل ثالث)	۲۳
قسمت تفریق بیانده در	(فصل رابع)	۲۵
کیفیت قسمت بیانده در	(فصل خامس)	۲۷
خیارات بیانده در	(فصل سادس)	۲۸
قسمتک فسخ و اقاله سی بیانده در	(فصل سابع)	۲۹
احکام قسمت بیانده در	(فصل ثامن)	۳۰
مهائنه بیانده در	(فصل ناسع)	۳۴
حیطان و جیرانه متعلق مسائل بیانده در	* باب ثالث *	۳۸
احکام املاکه دائر بعض قواعد بیانده در	(فصل اول)	۳۸
معاملات جواریه حقه در	(فصل ثانی)	۳۹
طریق حقه در	(فصل ثالث)	۴۴
حق مرور و مجری و مسبل بیانده در	(فصل رابع)	۴۶
شرکت اباحه بیانده در	* باب رابع *	۴۸
مباح اولوب اولیان شیلر بیانده در	(فصل اول)	۴۸
مباح اولان شیلرک کیفیت استلاکی	(فصل ثانی)	۵۱
مباح اولان شیلرک احکام عمومی	(فصل ثالث)	۵۲
حق شرب و شفه بیانده در	(فصل رابع)	۵۴

احیاء موات حقنہ در	۵۶ (فصل خامس)
اذن سلطانی ایلہ حفر اولسان قویلرک واجرا	۵۸ (فصل سادس)
اولسان صورک وغرس اولسان اغا جلرک	
حریمی بیاننہ در	
احکام صیدہ دائر مسائل بیاننہ در	۶۰ (فصل سابع)
نفقات مشترکہ بیاننہ در	۶۳ * باب خامس *
اموال مشترکہ نک تعمیرات و بعض مصارفائی	۶۳ (فصل اول)
بیاننہ در	
نہر و بحر ازک کری واصلاحی حقنہ در	۶۷ (فصل ثانی)
شرکت عقد بیاننہ در	۶۹ * باب سادس *
شرکت عقدک تعریف و تقسیمی بیاننہ در	۶۹ (فصل اول)
شرکت عقدک شرائط عمومیه سی بیاننہ در	۷۰ (فصل ثانی)
شرکت اموالک شرائط مخصوصه سی بیاننہ در	۷۲ (فصل ثالث)
شرکت عقدہ متعلق بعض ضوابط حقنہ در	۷۳ (فصل رابع)
شرکت مفاوضہ بیاننہ در	۷۴ (فصل خامس)
شرکت عنان حقنہ در	۷۸ (فصل سادس)
مضاربه حقنہ در	۸۸ * باب سابع *
مضاربه نک تعریف و تقسیمی بیاننہ در	۸۸ (فصل اول)
مضاربه نک شروطی بیاننہ در	۸۹ (فصل ثانی)
مضاربه نک احکامی بیاننہ در	۹۱ (فصل ثالث)
مزارعه ومساقات بیاننہ در	۹۵ * باب ثامن *
مزارعه بیاننہ در	۹۵ (فصل اول)
مساقات بیاننہ در	۹۷ (فصل ثانی)

خطا و صواب جدولی

صحیفہ	سطر	خطا	صواب
۶	۱۰	تورات	توارث

کتاب شرکت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(وزن)
خطا هما یون
می خنجه عمل
(اشغال)

(کتاب عاشر)

(انواع شرکاته دار اولوب بر مقدمه ایله سکرزایی حاویدر)

(مقدمه)

(بعض اصطلاحات فقهیه بیاننده در)

۱۰۴۵ ماده

شرکت فی الاصل بردن زیاده کیسه ره بر شیک اختصاصی وانلرک
اولشی ایله امتیازی در
فقط اولیه بر اختصاصه سبب اولان عقد شرکت معنا سنده دخی عرف
واصطلاح اوله رق مستعملدر
بناء علیه مطلقا شرکت ایکی قسمه تقسیم اولنور
بری شرکت ملکدر که اشترای وانهاب کی اسباب تملکدن بریله حاصل اولور

دیگری شرکت عقد در که شریک بپسندیده ایجاب و قبول ایله حاصل اوور
ایکسنگ دخی تفصیلاتی باب مخصوصه صولنده کلور
یونلردن بشقه برده شرکت اباحه واردر که مباح اولان یعنی صوکی
فی الاصل کسسه نیک ملکی اولیان شیرلی اخذ و احراز ایله تملکه صلاحیتده
مامه نیک مشارک اولسیدر

۱۰۴۶ ماده

نسبت تقسیم دیمکدر

تعریف و تفصیلی باب مخصوصه کلور

۱۰۴۷ ماده

ماتط دیوار و تخته برده و چیت دیمکدر

جمعی حیطان کلور

۱۰۴۸ ماده

ماره مامه و زننده طریق عامدن مرور و عبور ایدنلردر

۱۰۴۹ ماده

فنان قافک قتحیله برده صواجر ابد جک کونک و کاریزدر

جمعی فنوات کلور

۱۰۵۰ ماده

مسات میم مضمومه وسین مفتوحه و نون مشدده ایله سنوز و صوبندی

وصوخر قلیرنیک کارلری دیمکدر

جمعی مسنات کلور

۱۰۵۱ ماده

احیا اعمار دیمکدر که اراضی بی زراعتیه صالح قلیقدر

ماده ١٠٥٢
تجدير اراضى به بشقه كسنه وضع بداتماك اچون اطرافنه طاش وسائر
نسنه وضع ايتكدر

ماده ١٠٥٣
انفاق مالى خرج وصرف ايتكدر

ماده ١٠٥٤
نقده حوايجه وتعيشه صرف اولنه جق اچه وزاد و ذخيره مقوله سيدر

ماده ١٠٥٥
تقبل برايشى تعهد والتزام ايتكدر

ماده ١٠٥٦
مفاوضين عقد شركت مفاوضه ايدنلردز

ماده ١٠٥٧
رأس المال سرمايه ديتكدر

ماده ١٠٥٨
ربح فائده و كار ديتكدر

ماده ١٠٥٩
ابضاع پر كيمسنگ كارى تماما كندوسنه عائد اولق اوزره ديكر كسنه به
سرمايه و پرمسيدر كه سرمايه به بضاعه و وپرن كيمسه به مبضع والان
كسنه به مستبضع دنيلور

(باب اول)

(شرکت ملك بيانده اولوب اوج فصلی)

(مشتملدر)

(فصل اول)

(شرکت ملك تعریف و تقسیمی بیانده در)

۱۰۶۰ ماده

شرکت ملك اسباب تملكدن اولان اشترا و اتهاب و قبول وصیت و وارث کبی برسبيله يا خود خلط و اختلاط اموال ايله يعنى ماللى بكد بکره قابل تمیز و تفریق اولیه جق صورتده قارشدرمق و يا خود ماللر اول صورتده بكد بکره قارشتمق ايله بر شئتک بردن زیاده کیمسه لز بیننده مشترک یعنی اول شئتک انلره مخصوص اولمسیدر

ملا ایکی کیمسه بر مالی اشترا يا خود بری انلره هبه يا وصیت ایدوبده انلر دخی قبول ایتسه و يا خود بر مال ایکی کشی به موروث اولسه اول مال انلرک بیننده مشترک اولور و انلر اول مالده حصه دار و مشارک و هر بری انده دیگر ایتنه

مشارك اولورلر

کذلک ایکی کیمسه ذخیره لینی بر برینه قارشدرسه يا خود چو ماللى دلتمک کبی بر وجهله ایکیسنگ ذخیره لری بر برینه قارشسه اشبو مخلوط يا مختلط ذخیره ایکیسی بیننده مال مشترک اولور

۱۰۶۱ ماده

بر کیمسه نك برالتونى دیگرک اول جنسدن اولان ایکی التونیه قارشوبده تمیز بری قابل اولمد یعنی حالده ایکیسی ضایع اولسه قالان برالتون ایکیسی بیننده ثلث و ثلثان نسبتیه مشترک اولوب ثلثانی ایکی التون صاحبک و ثلثی

برالتون صاحبک اولور

ماده ١٠٦٢

شرکت ملک اختیاری و جبری قسمی بینه تقسیم اولنور

ماده ١٠٦٣

شرکت اختیاریه مشارکک فعلی ایله حاصل اولان اشتراکدر
نته کیم بر وجه بالا اشترا واتهاب و قبول وصیت ایله خلط اموال
صورتلنده حاصل اولان اشتراک کبی

ماده ١٠٦٤

شرکت جبریّه مشارکک فعلی ایله اولیوب بشقه سبب ایله حاصل
اولان اشتراکدر
نته کیم تورات و اختلاط مالین صورتلنده حاصل اولان اشتراک کبی

ماده ١٠٦٥

متعدد ودیعلرک و دیعی بی حفظنده اشتراکری شرکت اختیاریه قبیلنددر
اما روزگار اسوبده برکسنه نک جامه سنی برمشترک خانه به اتسه اول خانه
صا جلیریک اول جامه بی حفظنده اشتراکری شرکت جبریّه قبیلندن اولور

ماده ١٠٦٦

شرکت ملک شرکت عین و شرکت دین قسمی بینه دخی تقسیم اولنور

ماده ١٠٦٧

شرکت عین معین و موجود اولان مالده اشتراکدر
ایکی کشینک برقیونده یا خود برسوری قیونده شایعا اشتراکری کبی

ماده ١٠٦٨

شرکت دین الهجفده اشتراکدر
ایکی کشینک برکسنه ذمئنده الهجفلی اولان شو قدر غر و شده اشتراکری کبی

(فصل ثانی)

(اعیان مشترکة نك کیفیت تصرفی بیانند در)

۱۰۶۹ ماده

برملکده مستقلا صاحبی اولان کیمسه نصل که کیف مایشاه تصرف ایدرسه
ملک مشترکده دخی صاحببری بالاتفاق اولوجهله تصرف ایدرل

۱۰۷۰ ماده

برمشتک خانده صاحببری برلکده اوله رقی ساکن اوله بیلورل
فقط بریسی اول خانه به اجنبی آدم ادخال ایده جک اولورسه دیگرری
مانع اوله بیلور

۱۰۷۱ ماده

برملک مشترکده حصه دارلردن بری دیگرینک اذنبه مستقلا تصرف ایده بیلور
فقط اول حصه داره مضر اوله جق وجهله تصرفی جائز اولماز

۱۰۷۲ ماده

حصه دارلردن بری آخره حصه کی بکاصات ویاخود بنم حصه می اشترا
ایت دیو جبر ایده منز
فقط ینلرنده مشترک اولان ملک اگر قابل قسمت اولوبده مشارکی دخی
غائب دکل ایسه تقسیم وقابل قسمت دکل ایسه مه ایاه ایتدیره بیلور
نته کیم تفصیلاتی باب ثانیده کاور

۱۰۷۳ ماده

شرکت ملک ایله مشترک اولان اموالک حاصلاتی صاحببری ینشنده
حصه لرینه کوره تقسیم اولنور
بناء علیه برمشترک حیوانک سودندن یاخود یاور ینلردن مشارک لک برینه
حصه سندن فضله برشی شرط ایدلسه صحیح اولماز

ماده ۱۰۷۴

یاور یلر ملکیتده اتلارینه تابعدر
مثلا برینک آتی دیکرک قصراغنی آشسه حاصل اولان یاور یسی قصراق
صاحبنکدر

کذلک برینک ارکک و دیکرک دیشی کوکر جنلری اولسه بونلردن حاصل
اولان یاور یلر دیشی کوکر چین صاحبیلرینکدر

ماده ۱۰۷۵

شرکت ملکده مشارکلردن هر بری دیکرک حصه سنده اجنبیدر
بر یسی دیکرک وکیلی دکلدیر
بناء علیه برینک اذنی اولدجه دیکری آنک حصه سنده تصرف ایدمه من
فقط مشترک خانه سکناده و دخول و خروج کبی توابع سکنا دن اولان
احوالده صاحبیلردن هر برینک علی وجه الکمال ملک مخصوصی اولوق
اوزره اعتبار اولنور

مثلا بر مشترک بارکیبری صاحبیلردن بری دیکرینک اذنی اولقسزین اعاره
ویا اجاره ایدوبده بارکیبر مستعیر ویاستأجر یئنده تلف اولسه دیکری اکا
حصه سنی تضمین ایتدیره ییلور

کذلک بر یسی بلا اذن مشترک بارکیبره بنوب یاخود یوک یوکلدوبده کیدرکن
بارکیبر تلف اولسه دیکرینک حصه سنی ضامن اولور
وکذا بر مدت استعمال ایله بارکیبر زبون اولوبده قیمتته نقصان کلسه دیکرک
نقصان قیمتدن حصه سنی ضامن اولور

اما مشترک خانه ده صاحبیلردن بری دیکریندن اذن آلمقسزین بر مدت ساکن
اولسه کندی ملکته ساکن اولش دیمک اولور

بو جهته مشارکنک حصه سنی ایچون اجرت و برمیسی لازم اولماز
وقضارا خانه مجترق اولسه ضمان دخی لازم کلر

ماده ۱۰۷۶

مشترک اراضی بی صاحبیلردن بری زراعت ایتمکله دیکرینک عادت بلده
اوزره حاصلاتدن ثلث یاریع کبی بر حصه آلمغه صلاحیتی یوقدر

فقط زراعتیه ارضه نقصان گلش ایسه نقصان قیمتندن حصه سنی زراعت
ایدن مشارکنه تضمین ایتدیره بیلور

۱۰۷۷ ماده

مال مشترکی صاحبزندن بری آخره اینجار ایله اجرتنی اخذ ایتد کده دیگرینک
حصه سنی اگارد واعطا ایدر

۱۰۷۸ ماده

حصه دارلردن بری غائب اولدیغی صورتده اکر مواد آیه ده بیان اولنه جنی
وجهله دلالة رضاسی بولنور ایسه حاضر اولان کندی حصه سی قدره ملک
مشترکدن انتفاع ایده بیلور

۱۰۷۹ ماده

حاضرک غایبه مضر اولیه جق وجهله ملک مشترکدن انتفاعنه غایبک
رضاسی وارعد اولنور

۱۰۸۰ ماده

مستعملینک استعمالیه مختلف اولان ملک مشترکدن انتفاعنه غایبک دلالة
رضاسی بولنه ماز

بناه علیه مشترک البسه بی صاحبزندن بری دیگرک غیابنده تلبس ایده مز
وکذا بریسی دیگرینک غیابنده بیلنورنده مشترک اولان بارکیره بنه مز
امابوک طاشیق وچفت سورمک کبی مستعملینک اختلا فیله مختلف اولیان
ایشلرده حصه سی قدر استعمال ایده بیلور

تته کیم متسا رکلردن بری غائب اولد قده دیگرکی بیلنورنده بالاشترک اجیر
اولان خدمتکاری کون آشوری استخدام ایده بیلور

۱۰۸۱ ماده

خانه ده سکنی مستعملینک اختلا فیله مختلف دکلدن
بناه علیه مناصفة مشترک اولان خانه صاحبزندن بریسی غائب اولسه دیگرکی

التي آى ساكن اولق والى آى ترك ايتك كى بروجهله اتفعا ايدى بيلور
شوقدر كه نأرهسى خاتى غلبه لك ايسه مستعملينك استعماليله مختلف قيليندن
اولور ويونده غائبك دلالة رضاسى بولماز

ماده ۱۰۸۲

حاضر و غائبك خانه مشتركده حصه لى يكد بىكردن مفرز ايسه حاضر
اولان كيمسه غائبك حصه سنده ساكن اوله ماز
لكن بوش طور مغله خراب اولسندن خوف اولور ايسه حاكم اول حصه
مفرزه بى ايجار ايله اجرتنى غائب ايجون حفظ وتوقيف ايلر

ماده ۱۰۸۳

مهياية انجق بعد الحصومه جارى ومعتبر اولور
بنا عليه بر مشترك خانه صا حبلرندن بريسى ديكرينك حصهسى ايجون
اجرت وير مكسزين بر مدت مستقلا ساكن اولدقده ديكرى يا اول مدت ايجون
بتم حصه مك اجرتنى وير ويا خود بن دخى اولقدر مدت ساكن اولور
ديه ميوب انجق ديلاسه خانه قابل قسمت اولد ينى تقديده تقسيم وديلاسه
اندن صكره معتبر اولق اوزره مهياية ايتدير
فقط مشترك خانه صا حبلرندن برى غائب اولونده ديكرى ماده آنفه ده بيان
اولد ينى اوزره بر مدت انده ساكن اولسه غائب دخى كلد كده اولقدر مدت
انده ساكن اوله بيلور

ماده ۱۰۸۴

خانه مشتركى صا حبلرندن حاضر اولان كيمسه ايجار واجرتندن كندى حصهسى
الوب غائبك حصهسى حفظ وتوقيف ايسه جايز اولور
وغائب كلد كده حصه سنى اندن الور

ماده ۱۰۸۵

مشترك اراضى صا حبلرندن برى غائب اولدقده زراعتك نقصان ارضى موجب
اوليوب ارضه نافع اوله جنى معلوم اولور ايسه حاضر اولان مشاركى

اول اراضینک تمامی زراعت ایده بیلور
و تقدیر مدت زراعت ایدر سه غائب دخی کلد که اول قدر اول اراضی بی زراعت
ایلر

واگر زراعتک نقصان ارضی موجب وترکی نافع وارضک قوتلشمسی مؤدی
اوله جعی معلوم اولور سه اول اراضینک زراعتنه غائبک دلالة اذنی بولنماز
بناء علیه حاضر اولان مشارکی اول اراضین یالکر کندی حصه سی مقدارینی
مثلاً مناصفة مشترک ایسه نصفی زراعت ایلر

وسنه آیه ده تکرار زراعت ایده جک اولور سه یته اول نصفی زراعت ایدوب
بو حصه برسنه بر طرفنی و دیگر سنه دیگر طرفنی زراعت ایده من
واگر اول اراضینک تمامی زراعت ایدر سه غائب کلد که اکا نقصان ارضدن
حصه سی تضمین ایتدیره بیلور

نصیلات سابقه حاضرک حاکمه مراجعت ایتدیکی تقدیرده در
اما حاکمه مراجعت ایتد کده هر حالده عشر یا خراج اراضی ضایع اولماق
ایچون اول اراضینک تمامی زراعت ایتک اوزره حاکم اکا اذن اویرد
بو تقدیرجه غائب کلد که نقصان ارض دعواسی ایده من

۱۰۸۶ ماده

مشترک باغ صاحب لر دن بری غائب اولد قده دیگر ی باغک اوزرنده قائم اولوب
میوه حصوله کلد که کندی حصه سی اخذ واستهلاک ایدر
غائبک حصه سی دخی صاتوب ثمنی توقیف ایده بیلور
فقط غائب کلد که مخیردر دیلر سه اول بیعی مجیز اولور وموقوف
اولان ثمنی الور و دیلر سه مجیز اولوب حصه سی اکا تضمین ایتدیرد

۱۰۸۷ ماده

مشار کردن برینک حصه سی دیگرینک بدنده و دیسه حکمنده در
بناء علیه بریسی خود بخود مال مشترکی آخره ابداع ایدوبه اول مال تلف
اولسه مشارکنک حصه سی ضامن اولور (۷۹۰) ماده یه باق

۱۰۸۸ ماده

حصه دارلر دن بری حصه سی دیلر سه مشارکنه صاتار

و دیلرسه مشارکتدن اذنالمقسزین آخر کسنده به دخی صاته پیلور
(۲۱۵) مادهیه باقی

فقط فصل اولده بیان اولسان خلط واختلاط اموال صورتلرنده بری
مشارکتک اذنی اولدجه مخلوط یا مختلط اولان مال مشترکده کی حصه سنی
بشقه کسنده به صاته ماز

۱۰۸۹ ماده

موروث اولان اراضیده ورثه دن بعضیسی مشترک اولان تخمی دیگرلرینک
یا خود صغیر ایسه لر و صیلرینک اذنبه اکسه حاصلاتی جمله سنک بیننده
مشترک اولور

واگر ایچلرندن برسی کدی تخمی اکسه حاصلاتی آنکدر
فقط زراعتیه ترتیب این نقصان ارضدن سائر ورثه نك حصه سنی ضامن اولور
(۹۰۷) مادهیه باقی

۱۰۹۰ ماده

ورثه دن بری دیگرلرینک اذنی اولقسزین قبل القسمه ترکه دن بر مقدار پاره
اخذ و اعمال ایته ضرری کسندوسنه عاقد اولدیغی کبی کار ایتمدیکی صورتده
دخی سائر ورثه اندن حصه اله ماز

(فصل ثالث)

(دیون مشترکه بیاننده در)

۱۰۹۱ ماده

ایکی یاز یاده کیسه لک بر کسنده ذمتده اولان الاجقلمری سبب واحد دن
ناشی ایسه ایکیمی بیننده شرکت ملک ایله مشترک بر دین اولور
واکر سبب متحد اولماز ایسه دین دخی مشترک اولماز
نته کیم مواد آتیه دن متضخ و مستبان اولور

۱۰۹۲ ماده

متوفاك اعيان متروكسى وارثلىرى بېتىدە حصەلر يىتە كوره مشترك اولدىغى
كى آخرك ذمتىدە اولان الەجفى ذى كذلك وارثلىرى بېتىدە حصەلر يىتە
كوره مشترك اولور

۱۰۹۳ ماده

مال مشتركى اتلاف ايدن كىسنىك ضمانا دىنى اولان مبلغ اول مالك صاحبلرى
بېتىدە مشترك اولور

۱۰۹۴ ماده

ايكى كشى بېتىلرندە مشترك اولان شوقدر غروشى بر كىسنى به اقراض اينسەلر
مستقرضك اشبو دىنى اول ايكى كشى بېتىدە مشترك اولور
اما ايكى كشى بر كىسنى به بشقە بشقە اچقە اقراض اينسەلر هر برى بشقە بشقە
الەجقلو اولوب مستقرضك بودىلرى ايكىسى بېتىدە مشترك اولماز

۱۰۹۵ ماده

صفقە واحده ايله بر مال مشترك صا تىلويده صاحبلرندن هېچ برىك حصەسى
چىن بىعدە ذكر و تسميه اولمىسە بوندن طولايى مسترى ذمتىدە اولان الاجقلىرى
دىن مشترك اولور

واكر چىن بىعدە هر برىك ثمن مبيعده اولان حصە سنك مقدارى يا خود
نوعى تسميه و تعيين قلىسە مثلاً برىك حصەسى شوقدر و دىكرىك حصەسى
بوقدر غروش يا خود برىك حصەسى مسكوكات خالصه و دىكرىك حصەسى
مسكوكات معشوشه ديو حصە لى تفریق و تمیز اولمىسە بائىلر ثمن مبيعده
مشارك اولوب هر برى بشقە بشقە الاجقلو اولور

كذلك برىسى حصە شايىعە سنى بر كىسنى به صائد قدن صكره دىكرىك
حصە شايىعە سنى آروجه اوله رقى يىتە اول كىسنى به صا تىسە ثمن مبيعده
مشارك اولوب هر برى بشقە بشقە الاجقلو اولور

۱۰۹۶ ماده

ايكى كشى بر مالنى صفقە واحده ايله بر كىسنى به صائىسەلر مثلاً برىك برانى

و دیگرینک بر قصراخی اولوبده ایکیسنی برلکده اولهرق شو قدر غروشه
 بیع ایسه بلغم مزبور یایه لریننده مشترک بر اله جق اولور
 و اگر هر بری کند و حیواننه شو قدر غروش دیو تسمیه ثمن ایسه هر بری
 بشقه بشقه الاجقلو اولوب حیوانلرک مجموع اثنائی دین مشترک اولماز
 كذلك ایکی کشتی برکسنه یه بشقه بشقه بر مان صا تسه لر میهارک اثنائی
 دین مشترک اولوب هر بری بشقه بشقه الاجقلو اولور

ماده ۱۰۹۷

ایکی کشتی کفالتلری حسیله برکسنه نک بورجینی تأدییه ایتدکلرنده اگر ینلرنده
 مشترک اولان مالدن و بر مشلر ایسه مکفول عنده اولان الاجقلری دین
 مشترک اولور

ماده ۱۰۹۸

بر کیمسه شو قدر غروش دینی ادا ایتک اوزره ایکی کشتی یه امر ایدوبده
 انلرنخی تأدییه ایتدکلرنده اگر ینلرنده کی مال مشترکدن و بر مشلر ایسه
 اول کیمسه ده اولان الاجقلری بر دین مشترک اولور
 و اگر و بر دکلری اچیه ینلرنده مشترک اولوبده هر برینک حصه سی حقیقه
 متمیز ایسه مجرد برلکده ادا ایتش اوللریله اول کیمسه ده اولان الاجقلری دین
 مشترک اولماز

ماده ۱۰۹۹

دین مشترک دکل ایسه دانلردن هر بری اله جغنی مدیوندن بشقه بشقه طلب
 واستیفالر

و هر بریسی هر نه قبض ایدرسه کندی اله جغنه محسوب ایدر
 دانن دیگر اندن حصه الهماز

ماده ۱۱۰۰

دین مشترک ایسه دانلردن هر بری کندی حصه سنی مدیوندن طلب ایدر
 و برینک غیابنده دانن دیگر حاکمه مر اجعت ایله حصه سنی مدیوندن طلب
 ایتدکده و برمی ایچون حاکم طرفندن امر اولور

۱۱۰۱ ماده

دین مشترکدن داتلرک بری هرته قبض ایدر سه دیگر یله بدیلرندہ مشترک اولور
ومشارکی اندن حصه سنی آلور
قابض آنی یالسکز کندی حصه سنه محسوب ایدہ من

۱۱۰۲ ماده

داتلردن بری دین مشترکدن حصه سنی الو بدہ صرف واستهلاک ایتسه
مشارکی اکا حصه سنی تضمین ایتدیره بیلور
مثلا ایکی کشی بیلندہ مناصفة مشترک اولان یک غروش الہ جقندن بری سی حصه سنی
اولان بشیوز غروشی مدیوندن اخذ وقبض ایلہ صرف واستهلاک ایلسه
مشارکی اولان داتن دیگر اکا ایکویوز الہ غروشی تضمین ایتدیره بیلور
وبوطالده مدیونک ذمتندہ قیلان بشیوز غروش یته یکسی بیلندہ مشترک اولور

۱۱۰۳ ماده

داتن مشار کلردن بری دین مشترکدن برشی قبض ایتجوب فقط حصه سنه
بدل مدیوندن برمتاع اشترا ایلسه داتن دیگر اول متاعده مشارک اولماز
فقط متاعک شمندن کندی حصه سنی اکا تضمین ایتدیره بیلور
واکر اشتراک اوزره اتفاق ایدرلر سه اول متاع بدیلرندہ مشترک اولور

۱۱۰۴ ماده

داتن مشار کلردن بری دین مشترکده کی حقندن مثلا شوقدر طوب براوزرینہ
مدیون ایلہ صلح اولہ رق اوقدر طوب بری قبض ایتسه مخبر اولور
دیبرسه الیدیغی بزلردن مشارکنک حصه سنه اصابت ایدن مقداری
کاتسلیم ایدر
ودیبرسه واز کچمش اولیدیغی حقندن مشارکنک حصه سنه اصابت ایدن
مقدار مبلغی اکا ویرر

۱۱۰۵ ماده

داتلردن بری بوجه بالا کرک دین مشترکدن بر مقدارینی یا تمامینی قبض ایتسون

و كرك كندی حصه سنه بدل مال اشترایلسون و كرك اله جغی مقابلنده بر مال
اوزینه مدیون ایله صلح اولسون دأئن دیگر هر صورتده مجبر اولور
دیلسه مشارکنک بومعامله سنی مجبر اولور و مواد آنفده بیان اولندیغی
اوزه حصه سنی اندن الور

و دیلسه مجبر اولوب حصه سنی مدیوندن استر
واکر مدیونده اله جغی باتازسه دأئن قابضه رجوع ایدر
مقدما مجبر اولماسی مانع رجوع اولماز

۱۱۰۶ ماده

دأئنلردن بری دین مشترکده اولان حصه سنی مدیوندن الویده یئنده قضارا
تلف اولسه مشارکنک بومقبوضه اولان حصه سنی ضامن اولماز
فقط کندوسی حصه سنی استیفا ایتش اولور
مدیونده قالان اله جق دخی مشارکنه عأد اولور

۱۱۰۷ ماده

دأئنلردن بری دین مشترکده کی حصه سنه بدل مدیونی اجرت ایله استخدام
ایلسه دیگری اجرتدن کندی حصه سنه اصابت ایدن مقداری اكا تضمین
ایتدیره بیلور

۱۱۰۸ ماده

دأئن منتشر کلردن بری کندی حصه سنی ایچون مدیوندن رهن الویده یئنده
رهن تلف اولسه مشارکی اندن حصه سنه دوشن مقداری تضمین
ایتدیره بیلور

مثلا مناصفة مشترك اولان دینك مقداری بیك غروش اولوبده دأئنلردن
بری کندی حصه سنی ایچون بشبوز غروشلق بر رهن السه و یئنده بورهن
تلف اولسه دین مشترك نصفی ساقط اوله جغیندن دأئن دیگر کندی حصه سنه
عأد اولان ایکوز الی غروشی اكا تضمین ایتدیره بیلور

۱۱۰۹ ماده

دأئنلردن بری دین مشترکده کی حصه سنی ایچون مدیوندن کفیل الدیغی

ویا خود حصه سنی بر کس نه اوزرینه حواله ایتد بر دیکی صورتده کفیلدن یا خود
محل علیهدن اخذ وقبض ایلدیکی مبلغده دان دیگر اکا مشارک اولور

۱۱۱۰ ماده

دانلردن بری دین مشترکده کی حصه سنی مدیونه هبه یا خود مدیونک ذمتنی
اندن ابرا ایلسه هبه سی یا براسی صحیح اولور
ویوندن طولایی مشارکک حصه سنی ضامن اولماز

۱۱۱۱ ماده

بر دین مشترکده مشارک اولان دانلردن بری مدیونک مالنی اتلاف ایدوده
ضممانا انک الاجنه تقاص اولسه مشارکی اندن حصه سنی اله یلور
فقط دین مشترکک ثبوتندن مقدم اولان بر سببله دانلردن برینک مدیونه
دینی اولوده دین مشترکده کی حصه سیسله تقاص اولسه مشارکی اکا
حصه سنی تضمین ایتدیره من

۱۱۱۲ ماده

دانلردن بری دیگرینک اذنی اولقسزین دین مشترکی تأجیل و تأخیر ایدمه من

(لاحقہ)

۱۱۱۳ ماده

بر کسسه ایکی گشتی به بر مال صائسه هر برندن حصه سنی بشقه بشقه مطالبه ایدر
مشرک یلور بکده بکده کفیل اولدجه برینک بورجی دیگرندن مطالبه اولنه ماز

(قسمت بیاننده اولوب طقوز فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(قسمتک تعریف و تقسیمی حقندهدر)

ماده ۱۱۱۴

قسمت حصه شایعه بی تعیین ایملکدر

یعنی کیل و وزن و ذراع کبی بر مقیاس ایله حصه لری یکد یکردن تمیز و افراز ایملکدر

ماده ۱۱۱۵

قسمت ایکی وجهله اولور

شویله کبا اعیان مشترک یعنی متعدد و مشترک شیلر قسملره بولندرك هر فردنده

شایع اولان حصه لر برر قسمنده جمع ایلمش اولور

اوجه کشی بیلنده مشترک اولان اوتوز فیونی اوز اوز اوجه تقسیم کبی

بوکا قسمت جمع دنیاور

یا خود بر عین مشترک تقسیم اولنوب هر جزئنده شایع اولان حصه لر برر قسمنده

تعین ایدر

بر عرضه نك ایکی به تقسیمی کبی

بوکا قسمت تفریق و قسمت فرد دنیاور

ماده ۱۱۱۶

قسمت بر جهتهل افراز و بر جهتهل مبادلهدر

مثلا ایکی کیمسه بیلنده مناصفه مشترک اولان بر کیله بندا یک هر حبه سنده

هر برینک نصف حصه سی اولد یعنی حالده مجموعی قسمت جمع قیلیندن

اولرق ایکی قسمه تقسیم ایله بر قسمی برینه و دیگر قسمی دیگر برینه و پرلد کده

هرری کند و سنک نصف حصه سنی افراز و نصف دیگرینی آخرک نصف
 حصه سیله مبادله ایتمش اولور
 كذلك ایکی کشی ییئنده مناصفة مشترک اولان برعرصه نك هر جزئ شده
 هررینک نصف حصه سی اولد یعنی حالده قسمت تفریق ایله ایکی به تقسیم
 اولته رق هر برینه بر قسمی ویرلد کده هرری کند و نصف حصه سنی
 افراز و نصف دیگرینی آخرک نصف حصه سیله مبادله ایتمش اولور

۱۱۱۷ ماده

مثلیاتده افراز جهتی راجحدر
 بناء علیه مثلیات مشترکده مشارک اولنلردن هرری دیگرینک غیابنده وانک
 اذنی اولقسزین کندی حصه سنی اخذ ایده بیلور
 فقط غائبک حصه سی کند و سنه تسلیم اولنلرجه قسمت تمام اولماز
 وقبل التسلیم غائبک حصه سی تلف اولسه مشارکنک قبض ایتمش اولد یعنی
 حصه ییئلرنده مشترک اولور

۱۱۱۸ ماده

قییابنده مبادله جهتی راجحدر
 مبادله ایسه تراضی یا خود حکم قاضی ایله اوله بیلور
 بناء علیه مثلیاتدن اولیان اعیان مشترکده مشارک اولنلردن برسی آخرک
 غیابنده وانک اذنی اولقسزین کندی حصه سنی اخذ ایده من

۱۱۱۹ ماده

مکیلات و موزونات ایله جوز و عمورطه کبی عددیات متقاربه هپ مثلیاتدر
 فقط ال ایشی اولان اوانی کبی اختلاف صنعت حسبیه مختلف و متفاوت
 اولان موزونات قییدر
 و رده ارپه ایله قاریشق بغدادی کبی خلاف جنسیله یکدیگردن تمیز و تفریق
 اولنلر میه جق صورتده مخلوط اولان مثلی قییابنددر
 ذریعات دخی قییدر
 فقط برجنس چوقه و فابریقه معمولاتی اولان بزلکبی افرادی ییئنده تفاوت
 اولوبوده ذراعی شوقدر غروشه دبو صا تیلان ذریعات مثلیدر

حيوانات ايله قاون وقارپوز كې افرادى بېتىده قىمجه تفاوت بولان عدديات
متفاوته قىميا تندر
يازمه كابلر قىمى وباصمه كابلر مثليدر

۱۱۲۰ ماده

قسمت جمع ايله قسمت تفریقندن هر برى ايكي نوعه تقسیم اولنور
نوع اول قسمت رضا ونوع ثانی قسمت قضا

۱۱۲۱ ماده

قسمت رضا منقاسمینك یعنی ملك مشترك صاحبلىرىك رضائيله اجرا
اولنان قسیمیدر كه بالتراضی بېتىلنده تقسیم ایدر لیا خودجه سنك رضائيله
حاکم تقسیم ایلر

۱۱۲۲ ماده

قسمت قضا مقسوم له اولنلردن یعنی ملك مشترك صاحبلىرىندن
بعضینسك طلبی اوزرینه قاضینك جبرا و حکما تقسیمیدر

(فصل ثانی)

(شرائط قسمت بیاننده در)

۱۱۲۳ ماده

مقسومك عین اولسی شرطدر
بناء علیه دین مشترك قبل القبض تقسیمی صحیح اولماز
مثلاً متوفانك متعدد كسندلر ذمتنده اله جعی اولوبده فلانده اولان اله جعی فلان
وارثك وفلانده اولان اله جعی فلان وارثك اولق اوزره تقسیم اولنسه صحیح اولماز
وبوصورتده وارثلردن برى نه تحصیل ایدر ایسه وارث دیگر اكامشارك اولور
(باب اولك فصل ثالثه باقی)

۱۱۲۴ ماده

حصه لرتیمیز و افراز اولنمجه قسمت صحیح اولماز

مثلاً مشترک بر بیغین بغدادی صاحب لردن بری دیگر بنه سن بیغینک شو طرفی ال
بو طرفی بنم اولسون دیسه تقسیم اولنش اولماز

۱۱۲۵ ماده

مقسوم حین قسمته مشارک ملک اولوق شرطدن
باء علیه بعد القسمه مقسومک مجموعنه بری مستحق چیقسه قسمت باطل اولور
و کذا مقسومک نصف و ثلث کبی بر جزء شایسته مستحق چیقسه قسمت باطل
اولوب مقسومک تکرار تقسیمی لازم کلور
کذلک بر حصه نك مجموعنه مستحق چیقسه قسمت باطل اولوب حصه باقیه
حصه دارل بیننده مشترک اولور

واگر بالکثر بر حصه نك بر مقدار معینه یا خود بر جزء شایسته مستحق چیقسه اول
حصه صاحبی مخیردر
دیلسه قسمتی فسح ایدر

و دیلسه فسح ایتیموب مقدار نقصانیه دیگر حصه داره رجوع ایدر
مثلاً بوز الشمس ارشون بر حصه مناصفه ایکی به تقسیم اولندقدن صکره
بر حصه نك نصفنه بری مستحق چیقسه اول حصه صاحبی دیلسه قسمتی فسح ایدر
و دیلسه حصه سنک ربعیه مشارکنه رجوع ایدر یعنی نك حصه سندن بکرمی
ارشون محلی الور و هر حصه نك بر مقدار معینه مستحق چیقده یعنی تقدیرده
اگر مساوات اوزره ایسه قسمت فسح اولماز

واگر برینکی از و برینکی چوق ایسه انجیق مقدار زیادیه اعتبار اولنور
و بالکثر بر نك حصه سندن بر مقدار معینه مستحق چیقش کبی اولور
وزیاده کیمک حصه سنه اصابت ایش ایسه بوجه بالا مخیر اولوب دیلسه قسمتی
فسح ایدر و دیلسه مقدار نقصانیه مشارکنه رجوع ایدر

۱۱۲۶ ماده

قسمت فضولی قولای خود فعلاً اجازه موقوف اولور
مثلاً بری مال مشترکی خود بخود تقسیم ایسه جائز و نافذ اولماز
فقط صاحببری پک اعلا دیو قولای اجازت ویرسه یا خود حصه مفرزه لرنده
تصرف ملک ایله یعنی بیع و ایجار کبی تملکک لوازمندن اولان بوجهله

تصرف اینسدر قسمت صحیح و نافرند اولور

۱۱۲۷ ماده

قسمتک عادلانه اولسی یعنی حصه راستحقاقلرینه کورد تعدیل اولنه رقی ریسنده نقصان فاحش اولماسی لازمدر بناءعلیه قسمنده غبن فاحش دعواسی استماع اولنور فقط مقسوم له اولنر استیفای حق ایلدکلرینی اقرارایتد کدن صکرده غبن فاحش دعواسی ایدر لسه استماع اولنماز

۱۱۲۸ ماده

قسمت رضاده متقاسمیندن هر بریتک رضاسی شرطدر بناءعلیه بریسی غائب اولسه قسمت رضا صحیح اولماز و ایچلرنده صغیر وارایسه ولیسی یاخود وصیبسی ائک مقامنه قائم اولور و اگر ولیسی یاخود وصیبسی بوق ایسه حاکم امرینه موقوف اولور و حاکم طرفندن بروصی نصب اولنه رقی ائک معرفتبله تقسیم اولنور

۱۱۲۹ ماده

قسمت قضاذه طلب شرطدر حصه دارلرک بریسی طرفندن اولسون طلب واقع اولدقجه حاکم طرفندن جبرا قسمت صحیح اولماز

۱۱۳۰ ماده

حصه دارلردن بعضیبسی قسمت استیوبده بعضیبسی امتناع ایتدیکی تقدیرده فصل ثالث و رابعده بیان اولنه جنی وجهله مال مشترکله اگر قابل قسمت ایسه حاکم آئی جبرا تقسیم ایلر دکل ایسه تقسیم ایلز

۱۱۳۱ ماده

قابل قسمت تقسیمه صالح اولان مال مشترکدر شویله که اول مالدن مقصود اولان منفعت قسمت ایله فوت اولیه

(فصل ثالث)

(قسمت جمع بیاننده در)

ماده ۱۱۳۲

مجلس الجنس اولان اعیان مشترکده قسمت قضا جاری اولور
یعنی مشار کردن یا لکر بهضیبتک طلبی اوزرینه حاکم انلری حکما تقسیم ایله
کرک مثلیاتدن اولسون و کرک قییماتدن اولسون

ماده ۱۱۳۳

مجلس الجنس اولان مثلیاتک افرادی بیننده فرق و تفاوت اولدیغندن قسمتی
شار کردن هیچ برینه مضر اولدقدن بشقه هر بری حقنی المش و هر برینک
تمامیت ملیکی حصوله کلش اولور
شبه کیم ایکی کشتی بیننده مشترک اولان بر مقدار بغدای حصه لرینه کور تقسیم
اولدقدن هر بری حقنی استیقالدیرک حصه سنه اصابت ایدن بغدایه مستقلا
مالک اولور

شوقدر درهم التون کلچیه و بوقدر قیسه کش یا باقر و یا تیمور کلچیه
و بر جنسندن اولان شوقدر پاستال چوقه و بوقدر طوب بز و شوقدر عدد
بمورطه دخی بوقیلدندر

ماده ۱۱۳۴

مجلس الجنس اولان قییماتک افرادی بیننده فرق و تفاوت و ارایسه ده پک جزئی
اولق حسب بهله بوق حکمده اولدیغندن بونلر دخی بروجه بالا قابل قسمت
عد اولمشدر

مثلا ایکی کشتی بیننده مشترک اولان بشوز قیون حصه لرینه کوره ایکی به
تقسیم اولدقدن هر بری حقنی عینله المش کبی اولور
شوقدر یوز دوه و بوقدر یوز اینک دخی بوقیلدندر

ماده ۱۱۳۵

اجناس مختلفه ده یعنی مختلف الجنس اولان اعیان مشترکده قسمت قضا جاری اولماز

کرتک مثلیاتدن اولسون وکرتک قیامتدن اولسون

یعنی مشارککردن یا تکز برینک طلبی اوزرینه حاکم انلری جبرا قسمت جمع ایله تقسیم ایدهمن

مثلا حصه دارلردن برینه شو قدر کیله بغدادی واکا مقابل دیکرینه بو قدر کیله اریه یا خود برینه شو قدر قیون واکا مقابل دیکرینه بو قدر دوه یا اینک و برینه بر قلیج و دیکرینه بر اکر طاقی و برینه بر قوناق و دیکرینه بر دکان یا بر چفتک اعطا سیله قسمت قضا جائز اولماز

اما کندولری راضی اولدقلری حالده وجه مشروح اوزره قسمت رضا جائز اولور

ماده ۱۱۳۶

اختلاف صنعت حسبیه مختلف اولان اوانی ولو که برجنس معدندن مصنوع اولسه بیه مختلف الجنس عدا اولتور

ماده ۱۱۳۷

حلیات و بیوک اینجو و جواهر دخی مختلف الجنس اولان اعیان دندر اما افرادی پیننده قیمجه تفاوت اولیان اوفق اینجور وصایی طاشی دنبیلان خرده الماسلر کی جواهر صغیره متحد الجنس عدا اولتور

ماده ۱۱۳۸

متعدد قوناقلر و دکانلر و چفتلکلر دخی مختلف الجنس اولوب قسمت جمع ایله تقسیم اولماز

مثلا متعدد قوناقلردن بری مشارککردن برینه و دیکری دیکرینه اعطا ایله قسمت قضا جائز اولیوب بونلرک هر بری بروجه آتی قسمت تفریق ایله تقسیم اولنه بیلور

(فصل رابع)

(قسمت تفریق بیاننده در)

ماده ۱۱۳۹

برعین مشترک تفریق و تبعیضی صاحبان زمین هیچ برینه مضر دکل ایسه قابل قسمتند

مثلا بر عرصه تقسیم اولند قدده هر قسمنده ابنیه یا بیلور و اجاج دیکیلور و قوی قازیلور بوجهتله عرصه دن مقصود اولان منفعت باقی اولور کذاک بر قوناغک سلامق و حرم دائره لری بشقه بشقه بر منزل اولق اوزره تفریق و تقسیم اولند قدده قوناقدن مقصود اولان سکنی منفعتی فوت اولماز و مشارکدن هر بری مستقلا بر منزل صاحبی اولور

بناء علیه کرک عرصه ده و کرک قوناقد قسمت قضا جاری اولور

یعنی صاحبان زمین بری قسمت ایستوبنده دیکری امتناع ایلمسه حاکم انلری جبراً تقسیم ایلر

ماده ۱۱۴۰

برعین مشترک تفریق و تبعیضی صاحبان زمین برینه نافع و دیکرینه مضر یعنی منفعت مقصوده سنی مقصود اولوبده نفعی اولان کیمسه قسمت ایسترایسه کذاک حاکم آنی حکماً تقسیم ایلر

مثلا مشترک بر خانه ده مشارک اولنلر دن برینک حصه سی از اولوبده بعد التقسیم لیه سکنی ایله انتفاع اولنه میه جق اولدیغی حالده حصه سی چوق اولان مشارکی قسمت ایسترایسه حاکم آنی قضاء تقسیم ایلر

ماده ۱۱۴۱

تفریق و تبعیضی صاحبان زمین هر برینه مضر اولان برعین مشترکده قسمت قضا جاری اولماز

مثلا بر دکرمن تقسیم اولنسه ارتق دکرمن اوله رق استعمال اولنه من بوجهتله منفعت مقصوده فوت اولور بناء علیه مشارکدن بالاکر برینک

طلبی اوزرینه حاکم آنی تقسیم ایده منز اما بالتراضی تقسیم اولنور
 جام وقوی و قنسات و کچوک او طه و ایکی خانه اره سنده کی حائط دخی
 بویله در

بر حیوان ایله برعر به و برا کر و برجیه و بر بوزوک طاشی کی یارمغه
 و قیرمغه محتاج اولان عروض دخی بوقبیلدندر که هیچ برنده قسمت
 قضا جاری اولماز

۱۱۴۲ ماده

بر مشترک کتابک تقسیم اوراقی جائز اولدوغی کی متعدد جلدله منقسم اولان
 بر کتابک جلد بجلد تقسیمی دخی جائز اولماز

۱۱۴۳ ماده

ایکی یا خود زیاده کیسه لری بننده مشترک اولوبده بشقه سنک اصلادخوله حتی
 اولیمان طریق سنک بری قسمتی ایستوبده دیکری امتناع ایتمدیکی تقدیرده
 نظر اولنور

اگر بعد القسمة هر برینه برر طریق قاله حتی اولور ایسه تقسیم اولنور
 والاقسمة جبر اولماز

مگر که هر برینک بشقه بشقه طریق و منفذی اوله
 اول حالده بنه تقسیم اولنور

۱۱۴۴ ماده

مسئل مشترک دخی طریق مشترک کبیدر که بری قسمت ایستوبده دیکری
 امتناع ایتمدیکی تقدیرده اگر بعد القسمة هر برینه صوینی آقیده حتی قدر
 بر قالور سه یا خود مسئل اتخاذ ایده جک بشقه بری وار ایسه تقسیم اولنور
 والاقسمة اولماز

۱۱۴۵ ماده

بر کیسه حق مروری باقی اولوق اوزره ملکی اولان طریق صانه بیلدیکی کی
 ایکی کشی بننده مشترک اولان بر عمارک تقسیمده طریق مشترک رفبده سی

یعنی ملکیتی برنده قالمق و دیگر ینک یا لکز حق مروری اولمق اوزره قسمت
دخی جائز اولور

۱۱۴۶ ماده

برخانهک تقسیمده ایکی حصه ارسنده کی حائط حصه دارلر یننده مشترک اوله رق
برخالق جائز اولد یغنی کبی یا لکز بر ینک ملکلی اولمق اوزره قسمت دخی جائز اولور

(فصل خامس)

(کیفیت قسمت بیاننده ذر)

۱۱۴۷ ماده

مال مشترک اگر مکیلاتدن ایسه کیل ایله و موروثاتدن ایسه وزن ایله و عددیاتدن
ایسه عدد ایله و ذرعیاتدن ایسه ذراع ایله تقسیم اولنور

۱۱۴۸ ماده

عرصه و اراضی ذرعیاتدن اولدقلرینه مبنی ذراع ایله تقسیم اولنور لر
اما اوزر زنده کی اشجار و ابنیه تقدیر قیمت ایله تقسیم قننور لر

۱۱۴۹ ماده

رقوناعک تقسیمده بر حصه نک ابنیه سی دیگر حصه نک ابنیه سنه نسبتله دهاقیمت او
ولد یغنی تقدیرده ممکن ایسه دیگر حصه به عرصه دن قیمتجه اکا معادل اوله جق
قدر فضله یور یور دکل ایسه اکا مقابل نفود علاوه اید بلور

۱۱۵۰ ماده

ایکی کشی یننده مشترک برخانهک فوقانیسی برینه و تحتانیسی دیگرینه اعطا
اولمق اوزره قسمتی مراد اولدقدده کرک فوقانی و کرک تحتانی تقویم
اولنه رق قیمت اعتبارله تقسیم اولنور

ماده ۱۱۵۱

برقوناق تقسیم اولنه جق اولدوقده قسام اولان کیمسه ابتدا آتی کاغداوزرنده
تصویر و عرصه سنی ذراع ایله مساحه و اینده سنی تقویم و صاحب لرینک
حصه لرینه کوره تسویه و تعدیل و ممکن ایسه هر حصه بی یکدیگره تعلقی
قالماق اوزره حق طریق و شرب و مسیلی ایله افزاز و برنجی و اینجی
واوچنجی دیو تلیق ایتملی و بعده قرعه چکمیلدر
برنجی ابتدا اسمی چیقانک و اینجی نایا اسمی چیقانک و اوچنجی نالیا اسمی
چیقانک اولور
زیاده حصه و ارایسه ینه بو ترتیب اوزره یورر

ماده ۱۱۵۲

تکالیف امیرییه اگر محافظه نفوس ایچون ایسه عدد رؤس اوزرینه تقسیم
اولوب نسوان و صبیان دفتر توزیعه ادخال اولماز
واگر محافظه املاک ایچون ایسه مقدار ملک اوزرینه تقسیم اولنور
زیرا (۸۷) ماده ده مذکور اولدیغی اوزره غرامت غنیمته کوره در

(فصل سادس)

(خیارات بیاننده در)

ماده ۱۱۵۳

بیعه اولدیغی کی اجناس مختلفه تک تقسیمنده دخی خیاری شرط و خیاری
رویت و خیاری عیب واردر
مثلا حصه دارلردن بری شو قدر کیله بغدادی واکا مقابل دیگری بو قدر کیله اربه
یا خود بری شو قدر قیون واکا مقابل دیگری بو قدر اینک آلق اوزره مال مشتری کی
بالتراضی ینلرنده تقسیم ایتدکلرنده اگر بریسی شو قدر کون مخیر اولوق اوزره
شرط ایلمش اولسه اول مدت طرفنده دیلرسه قسمتی قبول و دیلرسه فسخ ایدر
واگر بریسی هنوز مال مقسومی کور مامش ایسه کورد کده کذلک مخیر اولور
واگر بریستک حصه سی عیلمو چیقسه دیلرسه قبول و دیلرسه رد ایلر

۱۱۵۴ ماده

منجد الجنس اولان قیياتك تقسیمده دخی خیار شرط ورؤیت و عیب وارد
 مثلا مشـترك اولان بوز قیون صاحبلری بئنده حصه لینه کوره تقسیم
 اولدوقده اگر بریسی شوقدر کون مخیر اولوق اوزره شرط ایلمش اولسه اول
 من طرفنده قسمتی قبول ایدوب ایتمامده مخیر اولور
 و اگر هنوز قیونلری کور مامش ایسه کوردکده کذلک مخیر اولور
 و اگر بریسنک حصه سنه اصابت ایدن قیو نلرک عیب قدیمی ظهور ایتسه
 کذلک مخیر اولوب دیلر سه قبول و دیلر سه رد ایلر

۱۱۵۵ ماده

منجد الجنس اولان مثلیاتك تقسیمده خیار شرط ورؤیت اولیوب فقط خیار
 عیب وارد

مثلا ایکی کشتی بئنده مشـترك اولان بریغین بغدادی تقسیم اولدوقده شوقدر
 کون مخیر اولوق شرطی معتبر اولماز
 وری بغدادی کور مامش ایسه کوردکده مخیر اولماز
 مارینه بیغینک اوست طرفندن و دیگرینه الت طرفندن وریلویده الت
 طرفی چوروک چیقسه صاحبی مخیر اولوب دیلر سه قبول و دیلر سه رد ایلر

(فصل سابع)

(قسمتک فسح و اقاله سی بیانده در)

۱۱۵۶ ماده

زرعه لکاملا چکلا کده قسمت تمام اولور

۱۱۵۷ ماده

قسمت تمام اولدوقده ارتق ائدن رجوع اولنه ماز

۱۱۵۸ ماده

ائتای قسمتده مثلا قرعه لک چوغی چیقوبده بالکز بری قالمش اولدیغی حالد

حصه دارلردن بری رجوع ایدہ جک اولسہ یا قیلور
اگر قسمت رضایسہ رجوع ایدہ بیلور
واگر قسمت قضایسہ رجوع ایدہ من

مادہ ۱۱۵۹

بعد القسمہ حصہ دارلر کندی رضایلیہ قسمتی فسخ واقالہ ایدرک مقسومی
کافی السابق ینلرنده مشترک ایدہ بیلورلر

مادہ ۱۱۶۰

قسمتدہ غبن فاحش اولد یغی تین ایدر ایسہ فسخ اولنہرق تکرار قسمت
عادله ایله تقسیم اولنور

مادہ ۱۱۶۱

ترکہ نك تقسیمدن صکره میتک دینی ظهو رایسہ قسمت فسخ اولنور
مکر کہ ورثہ دینی ایفا یا خود دا شلر الہ جقلرندن انلری ابرا ایدرلر و یا خود
میتک مقسومدن بشقہ مالی اولوبده بورج انکله ایفا اولنور ایسہ اول حالده
قسمت فسخ اولنماز

(فصل ثامن)

(احکام قسمت بیانده در)

مادہ ۱۱۶۲

حصه دارلردن هر بری بعد القسمه کندی حصه سنه مستقلا مالک اولور
برینک حصه سنده ارتق دیگر ینک علاقہ سی قاللاز
و باب ثالثده بیان اولنہ جفی وجهله هر بریسی کندی حصه سنده کیف
مایشاء تصرف ایدر

حتی ایکی کشی ینننده مشترک برخانه تقسیم اولنوبده برینک حصه سنه اینده
و دیگر ینک حصه سنه عرصه خالیبه اصابت ایتدیکی صورتده عرصه صاحبی
اول عرصه ده قوی قازار و کار زیبار و انبیه انشا ایدوب دیلدیکی قدر

یو کسک چیمار ابله صا حینک هواسی یا خود کونشی سد ایتسه بیله مانع
اوله ماز

۱۱۶۳ ماده

اراضی تقسیمده اشجار و چفتلک تقسیمده اشجار ابله ابله من غیر ذکر داخل
اولور

یعنی اشجار و ابله کیمک حصه سنده بولنور ایسه انک اولور
حین تقسیمده ذکر و تصریح یا خود چیم حقوقیله و یا جمیع مر اقلیله دنیک
کی بر تعبیر عمومی ابله ادخاله حاجت یوقدر

۱۱۶۴ ماده

کرک اراضی و کرک چفتلک تقسیمده اکین و میوه ذکر و تصریح اولنمد چیه
داخل اولوب انلر کا کان مشترک اوله رق قالور
حین تقسیمده کرک جمیع حقوقیله کی بر تعبیر عمومی ایراد اولنسون و کرک
اولنسون

۱۱۶۵ ماده

فسومک اراضی مجاورده اولان حق طریق و مسیلی هر حالده داخل
قسمت اولور
یعنی کیمک حصه سنده واقع اولور سه انک حقوقندن اولور
حین قسمته کرک جمیع حقوقیله دنیلسون و کرک دنیلسون

۱۱۶۶ ماده

حین قسمته بر حصه نک دیگر حصه ده طریق یا خود مسیلی اولسی شرط
ایدیلور سه اول شرطه رعایت ایدیلور

۱۱۶۷ ماده

بر حصه نک دیگر حصه ده طریق اولوبده حین قسمته ابقاسی شرط
ایدلا مش ایسه بشقه طرفه صرف و تحویلی قابل اولدیغی تقدیرده صرف
و تحویل اولنور

حين قسمته كرك جميع حقوقيه دنيسون و كرك دنيسون
 اما طريقك بشقه طرفه صرف و نحو يلي قابل اولديغي تقديرده باقبيلور
 اكر حين قسمته جميع حقوقيه دنيلش ايسه طريق داخل قسمت اوله رق
 حالي اوزره ابقا اولنور
 و اكر جميع حقوقيه كچي برتعبير عمومي علاوه اولنماش ايسه قسمت فسح اولنور
 بو خصو صده مسيل دخی عينيله طريق كيدر

۱۱۶۸ ماده

ايكي كشي بيننده مشترك برخانه ده ديكر كسنه نك طريق اولوبده خانه
 صاحبلى اول خانه بي تقسيم ايدجك اولد قلزنده طريق صاحبي مانع اوله ماز
 فقط انلردخی خانه بي تقسيم ايتد كلزنده طريق حالي اوزره ترك ايدرل
 و اوچي بالاتفاق خانه ايله برابر طريق دخی صاند قلمرى تقديرده اكر طريق
 اوچنك بيننده مشترك ايسه نمن اوچنك بيننده تقسيم اولنور
 و اكر طريق رقبه سى قوناق صاحبلى اولوبده اول كسنه نك ياكز
 حق مرورى و ارايسه هر يري حقنى آكور
 شوبله كه عرصه بر كره حق مرور ايله و بر كره حق مرور سز تقويم اولنوب
 ايكي قسمت بيننده كى فضله حق مرور صاحبك اولور و باقىسى
 خانه صاحبلى عائد اولور
 مسيل دخی طريق كيدر

يعنى بر مشترك خانه ده ديكر كسنه نك حق مسيلي اولسه اول خانه صاحبلى
 خانه بي تقسيم ايدوب مسيلي حالي اوزره ترك ايدرل

۱۱۶۹ ماده

برقونانك حو ليسنده ديكر كسنه نك مسيزلى اولوبده منزل صاحبي اول
 حو ليدن مرور ايدر ايغى حالده قوناق صاحبلى قونانغى تقسيم
 ايدجك اولد قلزنده منزل صاحبي مانع اوله ماز
 فقط انلر قونانغى تقسيم ايتد كلزنده منزل قپوسى عرضنده اكا بربول ترك
 ايدرل

ماده ۱۱۷۰

ایکی به تقسیم اولان بر قوناغک ایکی قسمی ارسنده بر حائط اولوبده بر قسمک
دیگر حائطنک اوزرنده کی کیرشلرک اوچلری اول حائط مشترک اوزرنده
بولدیغی صورتده اگر حین قسمته اول کیرشلرک رفعی شرط ایدلمش ایسه
رفع اولنور
والا رفع اولنماز

ایکی قسم ارسنده کی حائط بر حصه دارک و اوچلری اول حائط اوزرنده
بندیرلش اولان کیرشلرک دیگر حصه دارک ملکی اولق اوزره تقسیم اولندیغی
صورتده دخی حکم یته بو وجهله در

ماده ۱۱۷۱

بر قسمده واقع اولان انا جلرک دالری دیگر قسمک اوزرنده صارقش
اولدیغی صورتده دخی اگر حین قسمته قطعی شرط ایدلمش ایسه اول
دالر کسدریله مز

ماده ۱۱۷۲

بر طریق خاصده حق مروری اولان بر مشترک خانه تقسیم اولندقده
حصه دارلردن هر بری اول طریقده قیو و پنجره آچه بیلور
سار اصحاب طریق اکامانع اوله ماز

ماده ۱۱۷۳

قابل قسمت اولان بر ملک مشترکده حصه دارلردن بری کند و سیچون دیگر
حصه دارک اذنی اولقسزین برینا یابدن صکره دیگر حصه دار قسمت
طلب ایتدکنه تقسیم اولنور
اول بنا باینسنگ حصه سنه اصابت ایدرسه فیها
واگر دیگر حصه دارک حصه سنه اصابت ایدرسه بو حصه دار اول بنایی
هدم و رفع ایتدیره بیلور

(فصل ناسع)

(مهائنه بيانده در)

ماده ۱۱۷۴

مهائنه قسمت منا فعدن عبارتدر

ماده ۱۱۷۵

مثليانده مهائنه جاري اولماز

مهائنه اول قيبانده جاري اولور كه عينلري باقي اولورق انلرله انتفاع ممكن اوله

ماده ۱۱۷۶

مهائنه ايكي نوعدر

نوع اول زمانا مهائنه در

نته كيم ايكي كشي بيننده مشترك اراضيني برسنه برى وديكر سنه ديكرى
زراعت ايتك و بر مشترك قوناق صاحبلرندن هر برى بلنا و به اول قونا فنده

برسنه اوتور مق اوزره مهائنه لري كبي

نوع ثاني مكانا مهائنه در

نته كيم ايكي كشي بيننده مشترك اولان اراضينك ياريسني برى وديكر ياريسني
ديكرى زراعت ايتك و مشترك قوناغك بر طرفنده برى وديكر طرفنده ديكرى
يا خود اوست قاتنده برى و الت قاتنده ديكرى و مشترك ايكي خانه نك بر بسنده
برى وديكر نده ديكرى اوتور مق اوزره مهائنه لري كبي

ماده ۱۱۷۷

بر مشترك حيواني صاحبلري بلنا و به قوللا مق اوزره مهائنه جائز اولديغي كبي
ايكي مشترك حيواندن بريني برى وديكريني ديكرى قوللا مق اوزره مهائنه دخي

جائز اولور

ماده ۱۱۷۸

زمانا مهائنه بر نوع مبادله در

شویله که بر حصه دارک کند و نوبتند کی حصه منفعتی دیگر حصه دارک
نوبتند کی حصه منفعتیله مبادله ایداش اولور
بوجهته زمانا مهائیه اجاره حکمنده در
بناء علی ذلک زمانا مهائیه ده شوقدر کون یا خود شوقدر آی کبی بر مدت
ذکر و تعیین اولمق لازمدر

۱۱۷۹ ماده

مکانا مهائیه بر نوع افرازدز

شویله که ایکی حصه دارک مثلا بر مشترک قو ناقده اولان منفعتی شایع
یعنی اول قوناغک هر جزئه شامل ایکن مهائیه ایله برینک منفعتی
اول قوناغک بر قطعه سنده و دیگرینک منفعتی دیگر قطعه سنده جمع
ایداش اولور

بناء علی ذلک مکانا مهائیه ده ذکر و تعیین مدت لازم دکلدز

۱۱۸۰ ماده

زمانا مهائیه ده بدایت ایچون یعنی حصه دارلردن قنغیسی اول انتفاع
ایتمک ایچون قرعه چکلدیکی کی مکانا مهائیه ده دخی قرعه ایله تعیین
محل اولمقلاز

۱۱۸۱ ماده

مشترک و متعدد شیلرک صاحب لرندن بری مهائیه استیوبده دیگرکی امتناع
ایتمکده اگر اول عین مشترک منفعتی المنفعه ایسه ل مهائیه به جبر اولنور
واگر مختلف المنفعه ایسه ل جبر اولنماز

مثلا ایکی مشترک خانه دن برنده بری و دیگرنده دیگرکی ساکن اولمق و ایکی
مشترک حیواندن برینی بری و دیگرینی دیگرکی قولانمق اوزره بری مهائیه
استیوبده دیگرکی امتناع ایسه مهائیه به جبر اولنور

امابری خانه ده ساکن اولوبده دیگرکی حی ایجار ایتمک یا خود بری خانه ده ساکن
اولوبده دیگرکی اراضی بی زراعت ایتمک اوزره بالتراضی مهائیه جبر ایسه ده بری
امتناع ایسه مهائیه به جبر اولنم

ماده ۱۱۸۲

قابل قسمت اولان مال مشترك صاحبان بری قسمت و دیگری مهائنه ایستنه
قسمت ادطاسی قبول قنور
و هیچ بریسی قسمت طلبنده اولدیغی حالده بری مهائنه ایستوبده دیگری
امتناع ایلمسه مهائنه به جبر اولنور

ماده ۱۱۸۳

قابل قسمت اولیان برعین مشترك صاحبان بری مهائنه ایستوبده دیگری
امتناع ایلمسه مهائنه به جبر اولنور

ماده ۱۱۸۴

سفینه و دکرمن و قهوه خانه و خان و حمام کی عموک اجرتله منتفع اولدیغی
عقارات مشترکه اهله ایجار ایله اجرتی حصه دارلر بیننده حصه لینه کوره
تقسیم اولنور
واگر حصه دارلردن بری حصه سنی ایجاردن امتناع ایدرسه مهائنه به
جبر اولنور
فقط برینک نو بننده غله سی یعنی کراسی زیاده اولورسه اول زیاده حصه دارلر
بیننده تقسیم اولنور

ماده ۱۱۸۵

حصه دارلردن هر بری زمانا مهائنه دن صکره کندو نو بننده عقار مشترکی
و مکانا مهائنه دن صکره کندو حصه سنسه اصابت ایدن قطعینی بالذات
استعمال ایله بیلدیکی کی آخره ایجار ایله کندوسی ایچون اجرتنی اخذ
ایله بیلور

ماده ۱۱۸۶

ابتدا منافع اوزرینه مهائنه اولندقدن صکره حصه دارلر کندو نو بتلرینی
ایجار ایدوبده برینک نو بننده غله زیاده اولسه دیگر حصه دار اول زیاده
مشارک اولماز

ما بتدا استغلال اتمك اوزره مثلا بر مشرك خانهك كراسنى بر آى برى و بر آى
ديكرى آلى اوزره مهايئه اينسه ل فضلہ سى مشرك اولور
فقط ايكي خانه دن رينك غله سنى برى و ديكرينك غله سنى ديكرى آلى
اوزره مهايئه ايتد كلرنده بر خانهك غله سى زياده اولسه ديكر حصه داراكا
مشارك اولماز

۱۱۸۷ ماده

اعيان اوزر بنه مهايئه جا اولماز
مثلا مشرك اشجارك ميوه لى و مشرك حيوانلرك سودى و بوكى اعياندن اولغله
اشجار مشركه دن بر مقدارينك ميوه سنى مشار كلردن برى و ديكر مقدارينك
ميوه سنى ديكرى دو مشرك و مشرك قيونلرك بر سور بسنك سودينى و بوكنى رى
و ديكر بر سور بسنك سودينى و بوكنى ديكرى آلى اوزره مهايئه صحيح اولماز

۱۱۸۸ ماده

حصه دارلر بالتراضى بينلرنده مهايئه ايتد كلرنده بعدہ يالكز بريسى آنى فسح
ايده بيلور ايسه ده برى كندى نوبتى آخره ايجار ايتش ايسه مدت اجاره
منقضى اولدقجه ديكرى مهايئه بي فسح ايده من

۱۱۸۹ ماده

حكيم حاكم ايله اجرا اولنان مهايئه بي حصه دارلردن يالكز برى فسح ايده من
ايسه ده هيسى بالتراضى فسح ايده بيلور

۱۱۹۰ ماده

حصه دارلردن برى حصه سنى صاتمق يا خود تقسيم ايلك مراد ايتد كده مهايئه بي
فسح ايده بيلور
اما مجرد مال مشركى اسكى حالته اعاده اتمك اوزره بلا سبب مهايئه بي فسح
ايده جك اولسه حاكم اكا مساعده ايتز

۱۱۹۱ ماده

حصه دارلردن رينك يا خود هيسنك و قاتيله مهايئه باطل اولمز

(باب ثالث)

(حیطان و جیرانه متعلق مسائل بیاننده اولوب)
(درت فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(احکام املاکه دأر بعض قواعد بیاننده در)

ماده ۱۱۹۲

هر کس ملکنده کیف مایشاه تصرف ایدر

فقط بشقه سنک حتی تعلق ایدر سه ماکی ملکنده استقلال اوزره تصرفدن
منع ایدر

مثلا فوقایی برینک و تحتانیسی دیکرک ملکی اولان ابنیه ده فوقانی
صاحبک تحتانیده حق فراری و تحتانی صاحبک فوقانیده حق سقنی یعنی
کونشدن و یا غموردن تستر و تحفظ حتی اولغله بریسی دیکرک اذنی اولد قجه
اکامضر اوله بیله جک برشی یا په ماز و کند و بنا سنی بیقه ماز

ماده ۱۱۹۳

فوقانی ایله تحتانیسک زقاق قپوسی بر اولد یعنی حالده ایکیسک صاحببری
اول قپوی مشترکا استعمال ایدرلر
احدهما آخری دخول و خروجدن منع ایدر من

ماده ۱۱۹۴

کیم که برده مالک اولور سه ما فوقنده و ما تحتنه دخی مالک اولور
یعنی ملکی اولان عرصه ده ایستد یکی ابنیه بی یا بمق و دیلدی یکی قدر چیمقی
و زمینی حفر ایله مخزن یا بمق و دیادی یکی قدر درین قوی قازمق کبی

نصرفاته مقتدر اولور

۱۱۹۵ ماده

کسته خانه سنده احدات ایلدیکی اوطنه سنک سچاغنی قومشوسنک خانه سی
اوزرینه اوزاده ماز اوزادرسه اول خانه اوزرینه کلان مقداری قطع
اولور

۱۱۹۶ ماده

برکیمسه نک باغچه سنده کی اغاجک دالری قومشوسنک خانه سی یاخود
باغچه سی اوزرینه اوزامش اولسه اول دالری باغلا یوبده کبرو چکدرمک
یاخود کسدرمک ایله کندو هواسنی تفریح ایتدرمکه قومشوسنک صلاحیتی
وارد
اما اغاجک کولکه سی قومشوسنک باغچه سنده کی مزروعاته مضر در دیو
اغاج کسپله مز

۱۱۹۷ ماده

هیچ کیمسه ملککنده تصرفدن منع اولنه ماز
مگر که آخره ضرر فاحشی اوله
اول حاده منع اولنه بیلور
تته کیم فصل ثانیده تفصیل اولور

(فصل ثانی)

(معاملات جواریه حقنددر)

۱۱۹۸ ماده

هرکس کندی ملکی اولان جائط اوزرینه دیلدیکی قدر چیقار وایستدیکی
شئی یبار ضرر فاحشی اولدیجه قومشوسی مانع اوله ماز

ماده ١١٩٩

بنایه ضرر ورن یعنی بنایه وهن کتورن وانهدامنه سبب اولان یاخود
حوایج اصلیه بی یعنی سکنی کبی بنادن مقصود اولان منفعت اصلیه بی منع
ایدن شیلر ضرر فاحشدر

ماده ١٢٠٠

ضرر فاحش بای وجه کان دفع ایتدیر یلور
مثلا برخانه نک اتصاننده تیمور بی دکانی یاخود دکرمن یا بلوبده تیمور ضربندن
یاد کرمنک دورانندن اول خانه نک بنامنه وهن کلک یاخود فرون احداث ایله
توتونک کترندن ویا بزرخانه احداث ایله رایحه کر بیهه سندن اول خانه ده
اوتور یله مبه جق مرتبه صاحبی متأذی اولق ضرر فاحش اولغله بوضررلر
بای وجه کان دفع وازاله ایتدیر یلور

و کذا بر کیمسه دیکرک خانه سنه متصل عرصه سنده خرق احداث ایدرک
دکرمنه صواجر ایتکله خانه نک دیوارینه وهن کلسه یاخود بر کیمسه
قومشو سنک دیوارینک دینی مزبله انخاذا وسو پروندی القا ایتکله دیوار
چور یسه دیوارک صاحبی ضررینی دفع ایتدیرر

کذاک برینک خانه سی قرینده دیکرک احداث ایلد یکی خرمنک توزی
کلکله اول خانه ده طور یله مبه جق مرتبه صاحبی متأذی اولسه ضرری
دفع ایتدیر یلور

نته کیم برینک خرمن یزی قرینده دیکری برمر تفع بنا احداث ایله خرمنک
روز کارینی سدایلسه ضرر فاحش اولغله رفع ایتدیر یلور

کذاک بر کیمسه بزازل چار شو سنده آشبی دکانی احداث ایدوبده توتونی
قومشوسنک امتعه سنه اصابت ایله ضرر فاحشی اولسه دفع ایتدیر یلور
وکذاک بر کیمسه نک خانه سنده کی کاریز یاربیلوبده قومشوسنک خانه سنه
جریان ایتکله ضرر فاحش اولسه قومشوسنک دعواسی اوزرینه اول کاریزک
تعمیر واصلحی لازم کاور

ماده ١٢٠١

برخانه نک هواسنی یاخود نظارتنی کسمنک ویاخود کونشک دخولنی منع

ابتك كبي حوايج اصلیده دن اولیان منافع مانع اولوق ضرر فاحش دكدر
فقط ضیایی باسكلیه سدا تمك ضرر فاحشدر

بناء علیه بر کیمسه بر بنا احداث ایله قوموشونك بر پنجره لی اولان او طه سنك
پنجره سنی سد ایدوید یازی او قونه میه جق مرتبه قراکلن اولسه ضرر فاحش
اولغله دفع ایتد بر یلور

قبوسندن ضیا آسون دبتله مز زیرا او طه سنك قبوسی صوغوقدن
واسباب سارردن ناشی قیامتغه محتاج اولور

واکراو طه نك ایکی پنجره سی اولوبده برسی بروجه بالا بنا احداث ایله سدا ایداش
اولسه ضرر فاحش عد اولماز

۱۲۰۲ ماده

مطخ وقوی باشی و خانه نك حولیسی کبی مقر نسوان اولان محلك کورتمسی ضرر
فاحش عد اولنور

بناء علی ذلک بر کسنه نك خانه سنده احداث ایلد یکی پنجره سندن یا خود
بجددا انشا ایلد یکی بنانك پنجره سندن جار ملاحظتک یا خود زقاق آشوری
خانه سی اولان بر کیمسه نك مقر نسوان اولان محلی کورینور اولسه بو ضررک
رفعیله امر اولنور

اول کسنه دخی نسوان کورتمیه جک صورتده دیوار یا خود تخته پرده یا یوب
اول ضرری دفع ایتکه مجبور اولور

اما بهر حال پنجره سنی سدا تمك اوزره جبر اولته ماز
تته کیم چیتدن معمول بر حانطک ارالغندن قوموشونك مقر نسوان اولان محلی
کورینور اولسه اولار القلری سدا تمك اوزره حانطک صاحبنه امر اولنور
اما بقوبده دیوار یا بقی اوزره جبر اولته ماز
(۲۲) ماده یه باقی

۱۲۰۳ ماده

برینك انسان بویندن یو کسک یرده پنجره سی اولوبده احتمسا لکه نردبان
وضیله قوموشونك مقر نسوان اولان محله نظر ایلر دیو قوموشوسی اول
پنجره سی سدا ایدیره مز

(٧٤) ماده به باقی

ماده ١٢٠٤

باغچه مقرنسوان عداولتماز

بناء علیه بر کیسه نك خانه سندن قومشوسنك مقرنسوان اولان محلی
کورئیموب فقط باغچه سی کورنکله قومشوسی مجرد اراقده نسوان باغچه به
چیققدقه خانه کدن کورنکله باغچه مه اولان نظارتکی کس دیه مز

ماده ١٢٠٥

بر کیسه باغچه سنده کی میوه اغاجنه چیققدقه قومشوسنك مقرنسوان اولان
محلی کورینور اولسه اول کسنه اغاجک اوزرینه چبقه جق اولدقه نسوان
تستراتیک ایچون اخبار ایتک لازمدر
اخبار ایتدیکی تقدیرده حاکم انی بلا اخبار اول اغاجه چیققدن منع ایدر

ماده ١٢٠٦

ایکی کشی بینلرنده مشترک اولان قوناغی تقسیم ایتدکلرنده برینک حصه سنه
اصابت ایدن محلدن دیگر برینک مقرنسوان اولان محلی کورینور اولسه
مشترکا بینلرنده برسته آنجاذا ایتلری ایچون امر اولنور

ماده ١٢٠٧

بر کیسه مشروع اولهرق ملکنده تصرف ایتدکده ایکن بشقه سی ایتک
یاننده بنا احداثله کندوسی متضرر اولسه ضررینی انجق کندو دفع ایتک
لازم کلور .

مثلا برخانه نك قدیمی پنجره لرندن دیگر کسنه نك محدث خانه سنك مقرنسوان
اولان محلی کورینور اولسه محدث خانه صاحبی مضرتنی کندو دفع ایتک
لازم کلور عتیق خانه صاحبدن ادعایه صلاحیتی یوقدر
نته کیم بر کیسه بیورجی دکاتنه متصل عرصه سنده برخانه احداث ایلسه بیور
ضررندن خانه مه ضرر فاحش ترتب ایدبور دیو دکاتی تعطیل ایتدیره مز
وکذا اسکیدن خرمن بری اولان بر محک قرینده بری خانه احداث ایتدکده

خرمنك توزی خانم اوزرینه کلور دیو خرمن صاحبنه بوراده خرمن
دوکه دیه من

۱۲۰۸ ماده

برمنزلک قدیمی یعنی عتیق پنجره لردن قومشوسنك عرصه خالیه سی
کورینور کن منزل محترق اولدوقده اولاقومشوسی اول عرصه ده خانه احداث
ایتدکن صکره اول منزلی دخی صاحبی وضع قدیمی اوزره بنا ایدرک
آچدیغی پنجره لردن اول محدث خانه نك مقرنسوان اولان محلی کورینور
اولسه بومضرتی خاه صاحبی کندو دفع ایتک لازم کلور صاحب منزله
نظارتی کس دیو جبرایده من

۱۲۰۹ ماده

برکیسه نك خانه سنده احداث ایلدیکی پنجره لریله قومشوسنك مقرنسوان
اولان مواضعی بیننده قومشوسنك بریو کسک اوطه سی اولغله مقرنسوان اولان
محلی اول پنجره لردن کورنمز ایکن قومشوسی اول اوطه بی هدم ایتکله
اول پنجره لردن قومشوسنك مقرنسوان اولان محلی کورینور اولسه قومشوسی
مجرد پنجره لرمحدث ایدی انکیچون نظارتی کس یاخود پنجره لری سد ایت
دییه میوب مضرتی کندو دفع ایتک لازم کلور

۱۲۱۰ ماده

حائط مشترکی صاحب لردن بری دیگرینك اذنی اولدجه ترفیع ایده من
واوزرینه کوشک وساره یاپه ماز
کرک آخره مضر اولسون وکرک اولسون
فقط بریسی عرصه سی اوزرینه اوطه بنا ایتک اوزره کیرش وضع ایده جک
یعنی کیرشلرک اوجلرینی اول حائط اوزرینه بند بره جک اولسه مشارکی اکا
مانع اوله ماز
لکن اولقدر کیرش وضع ایده جک ایسه مشارکنک دخی اولقدر کیرش
وضعنه حتی اوله جغدند حائط نقه در کیرش وضعنه قجمل ایسه انیجق
نصفی قدر کیرش وضع ایده بیلوب زیاده تجاوز ایده من

واکراول حائط اوزرنده فی الاصل ایستک دخی مساوت اوزره کیشری
اولد یغی حاده بری کندی کیشلرینی تزییدایدن جک اولسه آخری منع ایدن بیلور

ماده ١٢١١

حائط مشرتک صاحبزادن بری اول حائط اوزرنده کی کیشلرک محملرینی
صاغه صوله و اشاعیدن یوقارویه دکشدیره من
اما کیشلرک اوچلری یوکسکده ایکن ایندیرویده حائطک ده اشته غبسنه
وضع ایدن بیلور

ماده ١٢١٢

برکیمسه نک صوقو ییسی قربنده قومشوسی برکنیف یا کاریز یا پوبده
اول قوینک صوینی افساد ایلسه ضرری دفع ایندی بیلور
ویروجهله دفع ضرری قابل اولماز ایسه اوکنیف یا کاریز قیادتیریلور
کذاک برصویولنک یا ننده برینک یا پد یغی کاریزک چرکابی صوبه واصل
اوله رق ضرر فاحشی اولوبده قیامتقدن غیری صورته دفع ضرری قابل
اولسه اول کاریز قیادتیریلور

(فصل ثالث)

(طریقلر حقیقده در)

ماده ١٢١٣

برطریقک ایکی طرفنده خانه سی اولان کیمسه برندن دیکرینه کوپری انشا
ایدن جک اولسه منع اولور
اما انشا اینتدکن صکره اگر ماره به ضرری یوق ایسه هدم اولماز
فقط بویله طریق عام اوزره یا پلش اولان کو پریلرده و شه نشینلرده
حق قرار اولماز
بناء علی ذلک بروجه بالا طریق عام اوزره انشا اولنان کو پری منهدم
اولدقدن صکره صاحبی بتالیده جک اولسه بنه منع اولته بیلور

ماده ١٢١٤

طریق عام اوزرنده الحق چیقند یئر و شه نشینلرکی ماره به ضرر فاحشی

اولان شیلر قدیم اولسه ییله رفع ایتدیریلور (۷) ماده یه باق

۱۲۱۵ ماده

برکیمسه خانه سنی تعمیر ایده جت اولدوقده ماره به ضرر ویرمامک شرطیه
طریقک بر طرفنده سریمه چامور یاپوب بناسنه صرف ایده ییلور

۱۲۱۶ ماده

لدی الحاجه امر سلطاننی ایله برکسنه نک ملکی قیمتله التوب طریققه الحاق
اولنه ییلور

فقط تأدییه ثمن اولمدرجه ملکی بدندن التهماز

(۲۵۱) و (۲۶۲) ماده لره باق

۱۲۱۷ ماده

ماره یه مضرتی اولدیغنی حالده برکسنه طریق فضلله اولان یرینی ثمن
مثیله جانب میردن آلوب خانه سنه الحاق ایده ییلور

۱۲۱۸ ماده

طریق عامه کیم اولورسه اولسون مجددا قیو آچه ییلور

۱۲۱۹ ماده

طریق خاصده حق مروری اولیان کسنه مجددا قیو آچه ماز

۱۲۲۰ ماده

طریق خاص انده حق مروری اولنلرک ملک مشترکلی کبیدر
بناء علیه طریق خاص اصحابندن بریسی سائرینک اذنی اولمدرجه کرک
مضر اولسون و کرک اولسون اول طریقده برشی احداث ایده مز

۱۲۲۱ ماده

طریق خاص اصحابندن بری سائر اصحاب طریقک اذنی اولمدرجه مجددا

بنا ایلدیکی خانه سنک طامله سنی اول طریقہ اقدیده ماز

۱۲۲۲ ماده

برکیمسه طریق خاصده اولان قپوسنی سدایتمکله حق مروی ساقط اولماز
بناء علیه صکره کندوسی و خانه سنی صائسه مشتریمی تکرار قپوسنی آچه بیلور

۱۲۲۳ ماده

طریق عامدن مرور ایدنلرک کثرت ازدحامدن ناشی طریق خاصده دخول
ایتمکله حقلری وارد
بناء علیه بر طریق خاص اصحابی بیدنلرنده بالاتفاق اول طریق خاصی
صاته مازل

و بیدنلرنده تقسیم اید مزل
واغزینی سد ایلده مزل

(فصل رابع)

(حق مرور و مجری و مسیل بیاننده در)

۱۲۲۴ ماده

حق مرورده و حق مجراده و حق مسیلده قدمه اعتبار اولنور
یعنی بونلر قدیمدن اوله کلدیکی وجه اوزره ترک وابقا اولنورلر
زیرا (٦) ماده حکمنجه قدیم اولان شی حالی اوزره ابقا اولنور
و خلافته دلیل اولدجه تغیر اولتماز
اما شرعه مخالف اولان قدیمه اعتبار بوقدر

یعنی فی الاصل نامشروع اوله رق یا پلش اولان شی قدیم اولسه ده
اکا اعتبار اولنمیوب ضرر فاحشی وارایسه ازاله اولنور
(٢٧) ماده یه باق

مثلا برخانه نک چرکابی از قدیم طریق عامه جاری اوله کلسه و ماره به ضرری
اولسه قدمنه اعتبار اولنمیوب ضرری دفع اشد بیلور

ماده ١٢٢٥

بريك عرصه سندن ديكر كسنه نك حق مروري اولديغي حالده عرصه صاحبي
آني مرور و عبور دن منع ايده من

ماده ١٢٢٦

مبيك باحه سندن رجوعه صلاحيتي واردر
ور ضرر اذن و رضاييله لازم اولماز
بناء على ذلك بر كسنه ديكر ك عرصه سندن حق مروري اولديغي حالده مجرد
صاحبك اذنيه بر مدت مرور ايتد كدن صكره صاحبي ديگر سه آني مرور دن
منع ايده ي لور

ماده ١٢٢٧

بريك عرصه سندن بر مر معينه حق مروري اولان كسنه نك اذنيه
صاحب عرصه اول مرور زينه بناء احداث ايلسه اول كسنه نك حق مروري
ساقط اولوب صاحب عرصه ايله ارتق مختصمه يه حق قلاز
(٥١) ماده يه باق

ماده ١٢٢٨

بريك عرصه سندن ديكر كسنه نك خرق ي يا خود صوبولى بحق جارى
اوله كلور كن عرصه صاحبي فيما بعد اجرا ايتد برم ديومنع ايده من
بونلر اصلاح و تعميره محتاج اولدوقده ممكن ايسه صاحبي مجرايه دخول ايله
بونلر اصلاح و تعمير ايدر
مال اول عرصه يه كيرمديكجه تعمير لى ممكن اولديغي حالده صاحبي عرصه سته
كيرمكه اذن و بر مر ايسه حاكم طرف دن كندوسنه يا عرصه كه كيرمك اوزره اذن
ور يا خود سن تعمير ايت ديوجبر اوانور

ماده ١٢٢٩

رخانه نك يا غور صولرى از قديم قومشونك خانه سته آتقده اولديغي حالده
قومشوسى بوندن صكره اقمم ديومنع ايده من

ماده ١٢٣٠

برطریقده اولان خانہ زک طاملہ لری از قدیم اول طریقہ منصب و اورادن
الت طرفندہ واقع بر عرصہ ایچندن جاری اولہ کلور کن عرصہ صاحبی
عرصہ سندہ کی مسیل قدیمی سدایدہ من
سداید رسہ حاکم طرفندن سدی رفعا یلہ وضع قدیمہ ارجاع اولور

ماده ١٢٣١

کسنہ محدث او طہ سنک طاملہ سنی آخرک خانہ سنہ اقدیدہ ماز

ماده ١٢٣٢

برخانہ ده حق مسیلی اولان کاریزی خانہ صاحبی یا خود صائارا یسه مشتریسی
کافی السابق ایقندن منع ایده من

ماده ١٢٣٣

برخانہ دن بحق جاری اولان کاربزطولوب یا خود یاریلو بدہ خانہ صاحبہ ضرر
فاش اولسه کاریزک صاحبی و ضرری دفعہ مجبور اولور

(باب رابع)

(شرکت اباحہ بیانندہ اولوب یدی فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(مباح اولوب اولیان شیلر بیانندہ در)

ماده ١٢٣٤

صو واوت و آتش مباحدر
ناس بو اوچ شیدہ شرکادر

ماده ١٢٣٥

برائتنده جریان ابدن صور کیمسه نك ملکی دکادر

ماده ١٢٣٦

بر شخص مخصوصک سعی و عملی ایله استنباط اولمش اولیو بده ناسک انتفاع
ایله کلدیکی قویلر بین الناس مشترک و مباح اولان شیلردندر

ماده ١٢٣٧

دکزل و بیوک کوللر مباحدر

ماده ١٢٣٨

ملوک اولیان انهار عامه که مقاسمه یعنی بر جماعتک ملکی اولان مجرازه داخل
اولیان نهرلدر
بونلر دخی مباحدر
نیل و فرات و طونه و طونجه کبی

ماده ١٢٣٩

انهار ملوککه یعنی بوجه مشروح مقاسمه داخل اولان نهرل
ایکی نوعدرنوع اول اول نهرلدر که صوبی بین الشرکا متفرق و منقسم اولور
فقط انلرک اراضیسنده تماما محو اولیوب بقیه سی عامه یه مباح اولان مقازه
یعنی قیله جریان ایلربو قلییلدن اولان نهرل من وجه عام اولدیغندن بونلره دخی نهر عام دیلور
بونلره دخی شفعه جاری اولمازنوع ثانی نهر خاصدر که صوبی اشخاص معدوده نك اراضیسنده متفرق
و منقسم اولورواراضیلر نك نهاینده وارنجیه محو اولوب بر مقازه یه منفذی اولماز
اشته شفعه انجق بونوعده جاری اولور

ماده ۱۳۴۰

بر کیمسه نك اراضيسنه نهرک کتوردیکی چامور آنک ملکیدر
دیگر کسنه اکا تعرض ایده من

ماده ۱۳۴۱

صا حبسز برلده خدایی نابت اولان اوتلر مباح اولدیغی کبی بر کیمسه نك
ملککنده سبیتی اولمسیزین خدایی نابت اولان اوتلر دخی مباحدر
اما بو خصوصده اول کیمسه نك تسبی اولسه شو یله که اراضیسنی سنی ایسنه
یاخود اطرافته خندق چورمک کبی بر وجهله انبات ایچون اعداد و تهیه
ایلسه اول اراضیده حاصل اولان نباتات کندو سنک مالی اولور
آخر کسنه انلردن برشی الهماز
الوبده استهلاک ایدرسه ضامن اولور

ماده ۱۳۴۲

اوت ساقی اولیان نباتات اولوب اشجاره شامل اولماز
متار دخی اوت حکمده در

ماده ۱۳۴۳

جبال مباحده یعنی کسنه نك یدملکنه کچماش اولان طاغلرده کی خدایی
نابت اناجلر مباحدر

ماده ۱۳۴۴

بر کیمسه نك ملککنده خدایی نابت اولان اناجلر کندو سنک ملکیدر
آنک اذنی اولدیجه بشقه سی انلری احتطاب ایده من
ایدرسه ضامن اولور

ماده ۱۳۴۵

بر کیمسه بر اناجی آشیله سه آشی قلنذن سورن فلیز لر کندو سنک ملکی
اولدیغی کبی میوه لری دخی آنک اولور

ماده ۱۲۴۶

بر کیمسه نك نفسیچون اكدیکی تخمك هر درلو حاصلاتی کنندی مالیدر
کسنه طرفندن تعرض اولته ماز

ماده ۱۲۴۷

آو مباحدر

(فصل ثانی)

(مباح اولان شیلرک کیفیت استملایی)

(بیاننده در)

ماده ۱۲۴۸

اسباب تملك اوچدر

برنجیسی بیع و هبه کیی ملکی بر مالکدن دیگر مالکله ناقلدر

ایکنجیسی ارث کیی بر کسنه نك دیگره خلف اولسیدر

اوچنجیسی مالکی اولمیان بر مباح شیئی اله کچور مکدر

بودخی یا حقیقه یدر که اول شیئه حقیقه وضع ید ایلمکدر یا خود حکمیدر که

یاغور صوبی بر کدرمک ایچون بر قاب قویق و آو ایچون طوزاق قورمق کیی

سینی تهیئه ایله اولور

ماده ۱۲۴۹

هر کیم که مباح اولان شیئی احراز ایلرسه اکا مستقلا مالک اولور

مثلا بر کیمسه نك دستی یا خود فوجی کیی بر قاب ایله بر نهر دن الدینی ضو

اول قاب ایچنده محرز و محفوظ اولغله اول کیمسه نك مالی اولور

بشقه سنک اذن انتفاعه صلاحیتی یوقدر

وصاحب نك اذنی اولقسزین بشقه سی اخذ و استهلاك ایدر شه ضامن اولور

ماده ۱۲۵۰

احراز ک قصدده مقرون اولسی لازمدر

بناء عليه برکیمسه یا غمخور صوبی ایاق قصد یله بر محله بر قاب قویده
اول قاب ایچنده طو پلانان یا غمخور صوبی اول کیمسه نك مالی اولور
کذلک صوبر کدر مک ایچون انشا اولنان حوض و صهر یچده کی صوصا حینک
مالیندر

اما بر کیمسه نك بغیر قصد بر محله وضع ایندیکی قاب دروننده بر یکن یا غمخور
صوبی کسندوسنک مالی اولماز
بشقه بر کسنه آئی اخذ ایله استلاک ایده بیلور (۲) ماده یه باق

۱۲۵۱ ماده

صوبی احرازده ارقه سی منقطع اولاق شرطدر
بناء علیه ایچندن صو صیران قویده کی صومحرز اولماز
صاحبی اباحه ایتمک سزنی د بکر کسنه اوله بر قویده صیر و بده مجتمع
اولان صوبی اخذ و استهلاک ایاسه ضمان لازم کلر
و کذا صوبی متابع الورود اولان یعنی بر طرفندن نقدر صو چیقار سه
دیگر طرفندن او قدر صو کیرن حوض لرده کی صومحرز د کلدر

۱۲۵۲ ماده

خدایی نابت اولتر طویلا مقله و بیجوب دمت ایتمکله احراز اولمش اولور

۱۲۵۳ ماده

جبال مباحده خدایی نابت اولان اغا جلری کیم اولور سه اولسون احتطاب
ایده بیلور
و مجرد احتطاب ایله یعنی طویلا مقله انلره مالک اولور
باغلامق شرط د کلدر

(فصل ثالث)

(مباح اولان شیرک احکام عمومی سی پیاننده در)

۱۲۵۴ ماده

مباح ایله هر کس انتفاع ایده بیلور

فقط سائرہ ضرر و برہامک ایلہ مشروطدر

۱۲۵۵ مادہ

مباح اولان شبثی اخذ و احراز ایتکدن برکیسه آخر کیسه بی منع ایلہ من

۱۲۵۶ مادہ

صاحبسز پرلده خدای نابت اولان اولتری هر کس حیواننه پذیره بیلور وانلردن ایستدیکی قدر اخذ و احراز ایلده بیلور

۱۲۵۷ مادہ

برکیسه نك ملكنده كندوسنك تسبی اولقسزین خدای نابت اولان اولتری
دخی مباح ایلده صاحبی کندی ملکته آخری دخولدن منع ایلده بیلور

۱۲۵۸ مادہ

برکیسه نك جبال مباحه دن طوپلایویده اوراده براقدیغی اودونلری بشقه سی
اخذ ایلسه اول کیسه استرداد ایلده بیلور

۱۲۵۹ مادہ

جبال مباحه ده وصا حبسز وادیلرده و مر عازده کی صا حبسز اناجلرک
مبوه لرینی کیم اولور سه اولسون دوشیره بیلور

۱۲۶۰ مادہ

برکیسه برینی قیردن اودون طوپلامق یا خود آوطومق ایچون استیجار
ایلده اول اجیرک طوپلادیغی اودون ویا طوتدیغی آومسأ جرک اولور

۱۲۶۱ مادہ

برکیسه کندی ملکته آتش یا قسه سائرینی ملکته دخول ایلہ انتفا عدن
منع ایلده بیلور

اما کسنه نك ملكی اولیان صجراده بری آتش یا قسه سائر ناس انکله انتفاع
ایلده بیلور

شویله که انکله ایصینه بیلور
 وضیاسنده برشی دیکه بیلور
 واندن قندیلی یا قه بیلور
 آنشک صاحبی مانع اوله ماز
 فقط صاحبک اذنی اولدیجه کسنه اول آنشدن برقور آله من

(فصل رابع)
 (حق شرب وشفه بیاننده در)

ماده ۱۲۶۲

شرب اکین و حیوان صولامق ایچون صو ایله انتفاع ایتمک نوبیدر

ماده ۱۲۶۳

حق شفه صو ایچمک حتی دیمکدر

ماده ۱۲۶۴

هرکس هوا وضیا ایله انتفاع ایلدیکی کبی دکزر و بیوک کولر ایله دخی
 انتفاع ایله بیلور

ماده ۱۲۶۵

مملوک اولیان نهرلردن هرکس اراضیسنی سقی ایله بیلور
 و اراضیسنی سقی ایتمک و دکرمن انشا ایتمک اوزره جدول و خرق آچه بیلور
 فقط سائره مضرتی اولماق شرطدر
 بناء علیه صو بی طا شیر و بده خلقسه ضرر ویرسه یاخود نهرک صو بی
 بتون بتون کسلسه و یاخود قایقارک سیرینه مانع اولسه منع اولتور

ماده ۱۲۶۶

محرز اولیان صوده بجه انسان و حیوانلرک حق شفه سی واردر

۱۲۶۷ ماده

انهار مملو که نك یعنی مجاری مملو که به داخل اولان سولک حق شربی
اصحابکدر

سارینک انلرده بالکز حق شفہسی واردر

بناہ علی ذلک برجا عنہ مخصوص اولان نہردن یاخود برینک خرقندن

باقائندن یاخود قویسندن بلا اذن بشفہسی اراضیستی سقی ایدہ من

فقط حق شفہسی اولق حسبیلہ صوابچہ بیلور

و حیوانلرینک کتئی حسبیلہ نہرک یاخرقک و یاخود قنائک تخریبندن خوف

ولماز ایسہ حیوانلرینی دخی کتوروب صولایہ بیلور

ورده دستی وفوجی ایله صو آوب خانہ سنہ و باغچہ سنہ کوتوره بیلور

۱۲۶۸ ماده

برکیسہ نك ملکی دروننده صوبی متابع الورود اولان بر حوض یاخود

برقوی و یاخود برنهر اولدیغی حالده صوابچمک ایستیان کسنه بی ملکته

دخولدن منع ایدہ بیلور

لکن قرینده بشفہ ایچہ جک مباح صوبولماز ایسہ ملک صاحبی یا اول کیسہ به

صوچیقارمغه و یاخود کیروبده صو المسی ایچون رخصت و یرمکه مجبوردر

وصوچیقار مدیغی تقدیرده اول کسنه نك کیروبده صو المغه حتی واردز

فقط بشرط السلامه در

یعنی حوضک یا قویسینک و یاخود نہرک نکارینی بوزمق کبی برضرر ایتماسی

شر طدر

۱۲۶۹ ماده

برنهر مشترکه حصه دار اولان کیسہ دیگرلک اذنی اولدیجه اندن دیگر

برنهر یعنی جدول و یاخرق آچاماز

وقدیم نویتنی تبدیل ایلیه من

و کندی نویتنی اول نہردن حق شربی اولیان دیگر اراضیسته سوق

ایده من

و بو شیلره دیگر حصه داران رضا و یرسدل بعده کندولری یاخود وارنلری

رجوع ایدہ بیلورلر

(فصل خامس)

(احیاء موات حقیقه در)

۱۲۷۰ ماده

اراضی موات اول پر دزر که کسسه نک ملکی و بر قصبه و قریه نک مرعاسی یا محتطی یعنی با لاطه لغی اولدینی حالده اقصای عمراندن بعید اوله یعنی قصبه یا قریه نک ککارنده کی خانه لرندن جهسیر الصوت اولان کیمسه نک صداسی استماع اولنیه

۱۲۷۱ ماده

عمرانه قریب اولان پرل اهلالی به مرعی و خرمن یری و محتط اولوق اوزره ترک اولنور و بو پرله اراضی متروکه دنیلور

۱۲۷۲ ماده

بر کیمسه اذن سلطانی ایله اراضی مواتدن بربری احیا و اعمار ایلسه اکا مالک اولور و اگر سلطان یا خود و کبلی بر کیمسه به بر بردن مجرد انتفاع ایلدوبده تملک ایتمک اوزره احیاسنه اذن و برسه اول کیمسه ما ذون اولدینی و جهله اول برده تصرف ایدر اما اول پره مالک اولماز

۱۲۷۳ ماده

بر کیمسه بر قطعه اراضینک بر مقدارینی احیا ایلدوبده باقیسنی ترک ایتمسه احیا ایتمه یکی محلا ره مالک اولوب باقیسنی آنک اولمز فقط احیا ایلمه یکی اراضینک اورته سنده بر مقدار محلی خالی قالسه اول محل دخی آنک اولور

۱۲۷۴ ماده

بر کیمسه اراضی موآدن بر یری احیا ایتد کدن صکره دیگر کسندهل دخی
کلوب درت طرفنده کی یرزی احیا ایتسه ل اول کیمسه نک یولی اک صکر
احیا ایده نک اراضیسنده تعین ایدر
یعنی ائک یولی اورادن اولور

۱۲۷۵ ماده

نغم ائک وفدان دیکمک ارضی احیا اولدیغی کبی نطاس ائک یاسقی ائک
یاخود سقا یچون خرق وجدول اچق دخی احیا در

۱۲۷۶ ماده

بر کیمسه اراضی موآدن بر یرک اطرافنه دیوار چکسه یاخود سیل صویندن
محافظه ایده جک قدر اطرافنی یوکسلدوبده مسنات یاپسه اول یری احیا
یتش اولور

۱۲۷۷ ماده

طاش یاخود دیکن و یاقوری اغاج داللی وضع ایدرک اراضینک جوانب
اریمه سنی احاطه ایتمک یاخود اراضینک اولترینی ایقلامق و یاخود
یچنده کی دیکنلری یایق و یاخود قوی قازیق اول اراضی بی احیا دیمک
اولوب انجق تحجیردر

۱۲۷۸ ماده

بر کیمسه اراضی موآده اولان اولتر یادیکنلری بیجوب و اراضینک اطرافنه
وضع ایله اوزرلرینه ظور اراق دخی وضع ایدوب انجق سیل صوینه مانع
ایله جق وجهله مسناتی اتمام ایتسه اول اراضی بی احیا ایتش اولوب
فقط تحجیر ایتش اولور

۱۲۷۹ ماده

بر کیمسه اراضی موآدن بر محلی تحجیر ایتسه اوچ سنه مدت اول بره سا ترندن
حق اولور

اوچ سنه به قدر احیا اتمز ایسه حتی قالمز
واحیا اتمک اوزره بشقه سنه ویریله بیلور

۱۲۸۰ ماده

بر کیمسه نك اذن سلطانی ایله اراضی موآنده قازدیغی قوی کندی و سنك
ملککیدر

(فصل سادس)

(اراضی موآنده اذن سلطانی ایله حفر اولنان قویلرک و اجرا اولنان)

(صورک و غرس اولنان اناجلرک حریمی بیاننده در)

۱۲۸۱ ماده

قو بینک حریمی یعنی حوالیسنك حقوقی هر طرفدن قرق آر شو ندر

۱۲۸۲ ماده

کوزلرک یعنی بریدن چیقار بلو بده صوبی بر یوزنده جاری اولان منبعلرک
حریمی هر طرفدن بشر یوز آر شو ندر

۱۲۸۳ ماده

هر وقت ایقلا نغمه محتاج اولیان نهر کبیرک ایکی طرفدن حریمی نهرک
نصفی قدر در که ایکی طرفده کی حریملرک مقدار ی نهرک عرضه مساوی
اولور

۱۲۸۴ ماده

هر وقت ایقلا نغمه محتاج اولان نهر صغیرک یعنی خرفلرک وجدولرک و برده
برالنده کی قناتک حریملری ایقلا نه جقیری وقت طاشلرینی و چامورلرینی
طرح والقا ایچون لزومی قدر بدر

۱۲۸۵ ماده

صوبی بر یوزنده جاری اولان قناتک حریمی کوزلرکی هر طرفدن بشر
یوز آر شو ندر

۱۲۸۶ ماده

قویبلك حریمی صاحبلینك ملكیدر
 بشقه سی انه بروجهله تصرف ایدمز
 وبرکیسه دیگر بنگ حریمده قوی قازسه قیادت بریلور
 مبلرک ونهرلرک وفتواتک حریملری دخی بووجه اوزره در

۱۲۸۷ ماده

برقویبنگ حریمی قربنده دیگرلی اذن سلطانی ایله برقوی بی حفرایتسه سائر
 جهتلردن بو قویبنگ دخی قرقر آرشون حریمی اولور
 اماولکی قویبنگ جهتمده انک حریمه تجاوز ایدمز

۱۲۸۸ ماده

برقویبنگ حریمی خارجنده برکسنه قوی قازوبده اولکی قویبنگ صوی
 بو قوی به کیتسه برشی لازم کلز
 تنه کم برکسنه دیگرک دکانی یاننده دکان آچوبده اولکی دکانک اخذ
 واعطاسی کاسد اولسه ایکنجی دکان سداولنه مز

۱۲۸۹ ماده

اراضی مواتده اذن سلطانی ایله غرس اولتان اغاجک حریمی هر طرفدن
 بشمارشوندر
 بومسافه دروننده بشقه سی اغاج غرس ایدمز

۱۲۹۰ ماده

دیگرک عرصه شی ایچنده جریان ایدن خرقک ایکی طرفدن صوی
 طوته جق قدر کنارلی خرق صاحبنکدر
 وایکی طرفدن کنارلی مر تفع ایسه بومر تفع برلر دخی کذلک خرق
 صاحبنکدر

واکر کنارلی مر تفع اولوبده اوزرلنده کرک عرصه صاحبک وکرک
 خرق صاحبک مغروس اغاجلری اولق کی برینگ ذی الید اولدیغنه دالر

بر دلييل دخی بولنمز ایسه اولخالده بویرلر عرصه صاحبکدر
فقط خرق صاحبی دخی خرقنی ایقلابه جنی وقت چامورینی ایکی طرفه
طرح والقا ایتمکه حتی واردر

۱۲۹۱ ماده

بر کیسه نک کندی ملکنده حفر ایلدی قویینک حریمی بوقدر
قومشوسی دخی ائک یاننده و کندی ملکنده دیگر بر قوی حفر ایله بیلور
واول کیسه بنم قویینک صویینی جذب ایدر دیو قومشوسنک قوی حفر
ایتمسه مانع اوله مز

(فصل سابع)

(احکام صیده دأر اولان مسائل بیاننده در)

۱۲۹۲ ماده

کرتک مزراق و تفنگ کی آلات جارحه ایله و کرتک آغ، طوزاق کی شیلرله و کرتک
معلم کلب کی آزیلی حیوانلر و معلم طوغان کی برتیجی قوشلر ایله آو طوتمق
جأزدر

۱۲۹۳ ماده

صید یعنی آو انساندن متوحش اولان بیانی حیواندر

۱۲۹۴ ماده

حیوانات اهلیه صیده اولمندیغی کی انسان ایله مانوس اولان بیانی حیوانلر
دخی صید اولماز
بناء علی ذلک امثالی دلائله بیانی اولمندیغی معلوم اولان کور کچین
یا خود ایاغنده زیل اولان طوغان و بویننده طاسمه بولنان کیک طوتاسه
لقطه قیلندن اولوب صاحبی ظهورنده و برمک اوزره طوتان کیسه نک
اتی اعلان ایتمسی لازم کلور

۱۲۹۵ ماده

صيدك انساندن تمتع اولسي يعنى اياقلايله ياخود قنادل يله صاووشوب
قورتيله ييله جك حالده بولنمسي لازمدر
قاچوب قورتيله ميه جق حاله دوچار اولسه مثلا بركيك برقويي به دوشسه
حال صيد يتدن چيتمش اولور

۱۲۹۶ ماده

كيم كه بر آوي حال صيد يتدن چيقار سه ائي طوتمش اولور

۱۲۹۷ ماده

آوطوتانكدر
مثلا بركيمسه بر آوه آتوبده ائي قاچوب قورتيله ميه جق صورتده جرح ايلسه
اكاملالك اولور
اما خفيفجه يعنى قاچوب قورتيله ييله جك صورتده جرح ايتمكلك اكا مالك
اولوب ديكر كسنه ائي اورمغله ياخود ديكر صورتله طوتسه اكاملالك اولور
وكذا بركيمسه بر آوي اوروب دوشورد كدن صكره اول آو قالتوبده يقار كن
ديكر كسنه ائي اخذ ايله استملاك ايده ييلور

۱۲۹۸ ماده

ايكي صيدك قور شونلري بردن بر آوه اصابت ايلسه اول آو ايكي سي بيننده
مناصفة مشترك اولور

۱۲۹۹ ماده

ايكي كيمسه كلب معلمرين صالحو بروبده ايكي سي بر آوه اصابت ايده
اول آو صاحبلري بيننده كذلك مشترك اولور
واكر هر بري بر آو طوتسه هر بر ينك طوتديغي آو صاحبنك اولور
كذلك ايكي كيمسه كلب معلمرين صالحو بروبده بري آوي دوشور مش
ويديكري اولدر مش اولديغي صورتده اكر اولكيسنك كلبي ائي قاچوب
قورتيله ميه جق حاله كتور مش ايسه اول آوانكدر

ماده ١٣٠٠

بر کیمسه نك خرقنده یا جداولنده اولامقسزین طوتبله مازاولان بالقلمی دیگر
کسنه صید ایله استملاک ایده پیلور

ماده ١٣٠١

بر کیمسه صوکنارنده صید ماهی ایچون بررتهبیئه ایدرک اورابه برچوق بالق
کوبده صوازاله رقی اول بالقلم اولامغه محتاج اولقسزین طوتبله پیلور اولسه
اول بالقلم اول کیمسه نك اولور
اما اول محله صویک کترندن ناشی بالقلم طوتلسی اولامغه محتاج اولسه
بو بالقلم اول کیمسه نك اولیوب دیگر کسنه انلری صید ایله استملاک ایده پیلور

ماده ١٣٠٢

بر کیمسه نك خانه سینه برآو کیروبده انی طوتقم ایچون قپوسنی سد ایلسه
اکامالک اولور
اما قپوسنی سد ایله احراز ایتمدن اکامالک اولیوب دیگر برکسنه اول آوی
طوتیو یرسه اکامالک اولور

ماده ١٣٠٣

بر کیمسه صید ایچون بر محله آغ و طوزاق کی برشی وضع ایوبده برآو طوتلسه
اول کیمسه نك مالی اولور
فقط بر کیمسه آغنی قوریمق ایچون بر محله سروبده اکا برآو طوتیلو یرسه
انک مالی اولماز
نته کیم بر کیمسه نك اراضی بنده کی چقوره دوشن آوی دیگر کسنه اخذ ایله
استملاک ایده پیلور
اما اول اراضی صاحبی اول چقوری صید ایچون حفر ایتمش ایسه اول آوه
سأرنندن احق اولور (١٢٥٠) ماده یه باقی

ماده ١٣٠٤

بر یبانی حیوان بر کیمسه نك باغچه سنده یووه یا پمغله و پیور طلامغله انک مالی
اولماز

ديگر رکيسه نك بيورطه لريني يا خود يا ور يلريني اخذ ايدو برسه بائجه صاحبي
استرداد ايدمز
فقط اول کيسه بائجه سني بياني حيوان کلوبده بيورطلامق وياور يله مق ايجون
تهيه ايتش ايسه کلوب بيور طلايان وياور يلان حيوانلرک بيور طه لري
وياور يلري کندوسنک اولور

۱۳۰۵ ماده

رکيسه نك بائجه سنده مکن اتخاذاين آر يلرک ياديني بال اول بائجه نك
مافعتدن معدود اوله رقي اول کيسه نك ماليدر
کننه اگاتعرض ايدمز
بالکزييت الماله عشر سني و برسي لازم کلور

۱۳۰۶ ماده

رکيسه نك قوانينده مجمع بولنان آر يلر مال محرز عد اولور
بولنرک بالي دخی اول کيسه نك ماليدر

۱۳۰۷ ماده

برينک قوانيندن چيقان اوغل اريسي ديگرک خانه سنه قونوبده خانه صاحبي
اخذ ايلسه قوان صاحبي آني استرداد ايدم بيلور

(باب خامس)

(نفقات مشترکک بياننده اولوب ايکي فصلي حاويدر)

(فصل اول)

(اموال مشترککک تعبيراتي وديگر بعض مصارفاتي بياننده در)

۱۳۰۸ ماده

برمالک مشترککک تعبير و ترميمه محتاج اولدقده صاحبلري حصه لرينه کوره
بالاشترکک تعبير ايدرلر

ماده ١٣٠٩

حصه دارلردن بري ديكرينك اذنيه كندى مالندن قدر معروف پاره صرف
ايدرك ملك مشتركى تعمير ايتسه مشاركنه حصه سيله رجوع ايدر
يعنى مصرفدن مشاركنك حصه سنه هر نه اصابت ايدرسه انى اندن الور

ماده ١٣١٠

محتاج تعمير اولان ملك مشترك صا جبلندن بري غائب اولوبده ديكرى
انى تعمير ايتك ايتسه كده حاكن اذن الور
وحاكنك اذنى غائب اولان حصه دارك اذنى مقامنه قائم اولور
يعنى حاضر اولان حصه دار اذن حاكنه اول ملك مشتركى تعمير ايتد كده
غائب اولان مشاركندن اذن المش حاكنده اوله رق مصرفدن حصه سيله
الكار رجوع ايدر

ماده ١٣١١

بركيسه مشاركنندن وحاكن امتيدان ايتكسز ين ملك مشتركى خود بخود
تعمير ايلسه متبرع اولور
يعنى مصرفدن مشاركنك حصه سنه اصابت ايدن مقدارى اندن آله ماز
اول ملك مشترك كرك قابل قسمت اولسون و كرك اولسون

ماده ١٣١٢

بركيسه قابل قسمت اولان ملك مشتركى تعمير ايتك ايتسيوبده مشارى امتناع
ايتشيكن خود بخود تعمير ايلسه متبرع اولور
يعنى مشاركنه حصه سيله رجوع ايدنه
واكر اول كيسه مشاركنك بووجهله امتناعى اوزرينه حاكنه مراجهت ايتسه
(٢٥) ماده يه مبنى تعميره جبر اولنه ماز
فقط جبرا تقسيم اولنه بيلور
وبعد القسمة اول كيسه كندى حصه سنه ايتديكنى ياپار

ماده ١٣١٣

دكر من و حام كى قابل قسمت اوليان بر ملك مشترك تعميره محتاج اولغله

صاحبزادن بری تعمیراتک ایستوی بده مشارکی امتناع ایسه خاکک اذنیله
کندی طرفندن قدر معروف پاره صرف ایدرک تعمیرایلر
ومصارف تعمیریه دن مشارکنک حصه سنه اصابت ایدن مقدار پاره
کندوسنک اندن اله جغنی اولور

اول ملک مشترکی ایجار ایله اجر تندن اشو اله جغنی استیفا ایده ییلور
واکر خاککن استیذان ایتمکسزین تعمیر ایتمش ایسه نقدر صرف ایتمدیکنه
باقیوب انجق بنانک وقت تعمیرده کی قیمتدن مشارکنک حصه سنه اصابت
ایدن مقداری بروجه مشروح استیفا ایده ییلور

۱۳۱۴ ماده

بوله دکرمن وحام کی قابل قسمت اولیان ملک مشترک بالکایه منهدم
اولوبده عرصه صرفه قالدیغنی حالده صاحبزادن بری بنایتمک ایستیوبده
دیگری امتناع ایسه بنایه جبر اولنمیوب عرصه سی تقسیم اولنور

۱۳۱۵ ماده

فوقانیسی برینک و تحتانیسی دیکرک ملکی اولان ابنیه منهدم یا محترق
ایسه هر بری کما فی السابق ابنیه سنی یاپار
احدهما آخره مانع اوله ماز
وفوقانی صاحبی تحتانی صاحبیه سن ابنیه کی یاپ که اوزرینه بنده ابنیه می
یایم دیو بده تحتانی صاحبی امتناع ایتمکله فوقانی صاحبی خاککن
انزالهرق تحتانی وفوقانی ابنیه بی انشا ایتمکده تحتانی صاحبی حصه
مصرفنی ورنجه دك آنی تحتانیده تصرفدن منع ایدر

۱۳۱۶ ماده

ایکی قومشویبینه کی حاطط مشترک اوزرنده طرفینک کوشک و کیش
اچلری کی حوله لری اولدیغنی حالده حاطط منهدم اولوبده برینک امتناعی
اوزرینه دیکری بنا ایسه مشارکی مصرفنک نصفنی تأدییه ایدنجه دك آنی
اول حاطط اوزرینه حوله وضمندن منع ایدر

ماده ١٣١٧

ایکی خانه بیننده کی دیوار منهدم اولوبده برندن دیگرینک مقرنسون اولان محلی کورینور اولدیغی جهتله برینک صاحبی مشترکا دیواری بنا ایتک ایستدیکی حالده دیگرینک صاحبی امتناع ایلسه بنایه جبر اولماز فقط نخته دن یا خود سائر نسنه دن بالاشترک بینلرنده برستره اتخاند ایتلری ایچون حاکم طرفندن جبر اولنور

ماده ١٣١٨

ایکی قومشوبیننده مشترک اولان دیواره وهن کلوبده سقوطندن خوف اولمغله بری نقضی ایستدیکی حالده دیگرکی امتناع ایلسه بالاشترک نقض وهدم ایتک اوزره جبر اولنور

ماده ١٣١٩

ایکی صغیر یا خود ایکی وقف بیننده مشترک اولان بر عمار تعمیره محتاج اولوبده حالی اوزره ایقاسی مضر اولدیغی حالده ایکی وصیدن یا خود ایکی متولیدن بری تعمیر ایتک ایستیوبده دیگرکی امتناع ایلسه تعمیره جبر اولنور

مثلا ایکی صغیرک خانهلری بیننده بر مشترک دیوار اولوبد سقوطندن خوف اولنده رق برینک وصیبسی تعمیر ایتک ایستدیکی حالده دیگرینک وصیبسی ابا ایلسه جانب حاکدن بر امین آدم ارساله نظر اولنور فی الواقع دیوارک حالی اوزره ترکی تقدیرنده صغیرلر حقتنده ضرر اوله جنجی معلوم اولور سه ابا ایدن وصی دیگر وصی ایله مشترکا مال صغیردن اول دیواری تعمیر ایتک اوزره جبر اولنور

کذلک ایکی وقف بیننده مشترک اولان بر خانه تعمیره محتاج اولوبده ایتولیدن بری تعمیر ایتک ایستدیکی حالده دیگرکی امتناع ایلسه مال وقفندن تعمیر ایتک اوزره حاکم طرفندن جبر اولنور

ماده ١٣٢٠

ایکی کشی بیننده مشترک بر حیوان اولوبده بر یسی آنی بسلیکدن ابا ایتکله

دبکری حاکمه مراجعت اینسه حاکم ابابین حصه داره یا حصه کی صات
ویا خود مشترکا حیوانی بسله دیو امر ایدر

(فصل ثانی)

(نهر و مجراک کری و اصلاحی حقننده در)

ماده ١٣٢١

ملوک اولیان نهرک کری و اصلاحی یعنی آیقلا نسی بیت المال اوزرینه در
واکر بیت المالك وسعتی یوق ایسه انی آیقلامق اوزره ناسه جبر اولنور

ماده ١٣٢٢

ملوک اولان نهر مشترک ایقلا نسی اصحابی یعنی حق شربی اولنور
اوزرینه در

حق شفه اصحابی مؤنت کری و اصلاح حنده تشریک اولنه ماز

ماده ١٣٢٣

حق شرب اصحابندن بعضیلری نهر مشترکی تطهیر ایتمک ایستیوبده
بعضیلری ایلتدیکی صورتده نظر اولنور
اگر نهر عام ایسه ابابین کیسه سائر لیله بالاشتاک ایقلامق اوزره جبر اولنور
(٢٦) ماده به باق

واگر نهر خاص ایسه ایقلامق ایستیانلر حاکم اذنیله اول نهری ایقلا بوب
امتناع ایند کیسه مصرفدن حصه سنه اصابت ایند مقداری ایضا
ایندجیه دک آتی اول نهر ایله انتفاعدن منع ایدر لر

ماده ١٣٢٤

حق شرب اصحابنک کافه سی نهر مشترکی ایقلا مقذن امتناع ایدکلری
صورتده کذلک نهر عام ایسه ایقلامق اوزره کسندولرینه جبر اولنور واکر نهر
خاص ایسه جبر اولتماز

ماده ١٣٢٥

كرت مملوك اولميان و كرت مملوك اولان نهر عامك كنارنده بر كيشه نك یری
اولو بده صوابچك و نهری اصلاح ايتك كبی احتیاجات ايجون بشقه
بول اولديغی حالده عامه اول یردن مرور ایده بیلور صاحبی مانع اوله ماز

ماده ١٣٢٦

نهر مشترک مؤنت کری و اصلاحی یوقارودن باشلار وابتداجله
حصه دارل بونده مشارک اولورل
و ك اوست طرفنده کی حصه دارك اراضیستدن كچلد كده او خلاص اولور
وهكذا اشاغیسنه قدر اینز

زیرا غرامت غنیمه كوره در (٨٧) ماده یه باقی

مثلا اون كشی بیننده مشترك اولان بر نهر ایقلانه جق اولد قده ا ك اوست
طرفنده کی حصه دارك نهایت اراضیسنه قدر اولان قطعه سنك مصارفی
جمله سنك اوزرینه و اندن صكره طفوزی اوزرینه و ایكنجینك اراضیسی دخی
كچلد كده سكری اوزرینه تقسیم ایدیلور

صكره ده بوسباق اوزره كیدیلور و ك اشاغیده کی حصه دار جمله سنك
مصرفنده مشارك اولدوق ا ك صكره كندو حصه سنی یا لکن یاپار بوجهنله
ا ك یوقاروده کی حصه دارك مصرفی جمله سنندن از و ك اشاغیده کی
حصه دارك مصرفی جمله سنندن زیاده اولور

ماده ١٣٢٧

کاربر مشترکی ایقلامق مؤنتی اشاغیدن باشلار

شویله كه ا ك اشاغیده کی حصه دارك عرصه سنده کی حصه کار برک
مصرفنده جمله سی حصه دار اولورل و اندن یوقارو چیقلد قده اول حصه دار
خلاص اولور و هكذا برر برر خلاص اولدوق ا ك یوقاروده کی
حصه دار كندی حصه سنی یا لکن جه یاپار بوجهنله ا ك اشاغیده کی حصه دارك
مصرفی جمله سنندن از و ك یوقاروده کی حصه دارك مصرفی جمله سنندن
زیاده اولور

ماده ۱۳۲۸

طریق خاصک تعمیری دخی کار بزکی اشاعیدن باشلار
واغزنی یعنی مدخلی اشاعی و مستهامی یوقارو عد و اعتبار اولنور
واغزنده بولنان حصه دار یا لکن کندی حصه سنه عا اولان مصارف
نمبریه ده مشارک اولور و منتها سنه اولان حصه دار هر برینک حصه
مصارفنده مشارک اولدقن بشقه کندی حصه سنی یا لکن کندی یا پار

(باب سادس)

(شرکت عقد بیاننده اولوب التي فصلی حاویدز)

(فصل اول)

(شرکت عقدک تعریف و تقسیم بیاننده در)

ماده ۱۳۲۹

شرکت عقد ایکی یا زیاده کیمسدر پیننده سرمایه و فائده سی مشترک اولوق
اوزره عقد شرکندن عبارتدر

ماده ۱۳۳۰

شرکت عقدک رکنی افضا یا خود معنی ایجاب و قبولدر
مثلا بر کیمسه دیگر کیمسه به شو قدر غروش سرمایه الیه اخذ و اعطا ایتمک
اوزره سنکله شریک اولدم دیوبده دیگری دخی قبول ایتمد دیسه افضا
ایجاب و قبول الیه شرکت منعقد اولور
وا کر بر بسی دیگرینه بیک غروش و یروب و بونک اوزرینه سنه بیک
غروش قوی و مال اشترایت دیوبده دیگری دخی انک دیدیکی کبی یا پسه
معنی قبول ایتمش اولمغله شرکت منعقد اولور

ماده ۱۳۳۱

شرکت عقد ایکی قسمه تقسیم اولنور
شویله که شریک اگر یئلرنده مساوات تامه اولوق شرطیله عقد شرکت

ایدرك سرمايه شركت اوله يله جگ ماللر يني شركته ادخال ايتدكلري حاليه
مقدار سرمايه لری وربخدن حصه لری منساوی اولورسه شركت
اولور

نته کیم برکیمسه وفات ایدوبده اوغلاری پذیرندن قالان مجموع اموالی سرمايه
اتخاذ ایدرك هر درلو مال الوب صائمق وربخی بیلرنده مساوات اوزره تقسیم
ایتمک اوزره عقد شركت مفاوضه ایده ییلورلر فقط بویله مساوات تامه
اوزره شركتک وقوعی نادرا اولور
واکر مساوات تامه شرطه ایدلکسزین عقدشركت ایدرلر ايسه شركت
عنان اولور

۱۳۳۳ ماده

شركت كرك مفاوضه و كرك عنان اولسون یا شركت اموال و یا شركت اعمال
و یا خود شركت وجوهدر

شویله که شریک اگر اورتیه سرمايه اولمق اوزره بر مقدار مال
قویوبده بر لکده یا خود آرو آرو و یا خود مطلقا اخذ واعطا ایتمک
وحاصل اوله جق ربخی بیلرنده تقسیم ایتمک اوزره عقدشركت ایدرلر ايسه
شركت اموال اولور

واکر عمللر يني سرمايه ایدوبده آخردن ایش تقبل یعنی تعهد والتزام ایدرك
حاصل اوله جق کسبی یعنی اجرتی بیلرنده تقسیم ایتمک اوزره عقدشركت
ایدرلر ايسه شركت اعمال اولور بوکاشركت ابدان وشركت صنایع
وشركت تقبل دخی دیلور

نته کیم ایکی درزینک یا خود بردرزی ایله بریو یا جینک شریک اولملری کبی *

واکر سرمايه لری اولدیغی حالده کندی اعتبارلیله ویره سی به مال اکوب
صاتهرق حاصل اوله جق ربخی بیلرنده تقسیم ایتمک اوزره عقدشركت
ایدرلر ايسه شركت وجوه اولور

(فصل ثانی)

(شركت عقدك شرائط عمومیه سی بیاندردر)

۱۳۳۳ ماده

شرکت عقدك هر قسمی و كالتی متضمندر
شویله كه شریكردن هر بری تصرفده یعنی آلوب صائمقده و آخردن
اجرتله ایش تقبل ایتكده دیکر بنك وکیلیدر
بناء علی ذلك و كالتده عقل و تمیز شرط اولدیغی کبی علی العموم شرکته
دخی شریكرك عاقل و مجیز اوللری شرطدر

۱۳۳۴ ماده

شرکت مفاوضه کفالتی دخی متضمندر
بناء علیه مفاوضلرك کفالتله اهلیتلی دخی شرطدر

۱۳۳۵ ماده

شرکت عنان یا کز و کالتی متضمن اولوب کفالتی متضمن دکلدرد
بناء علیه حین عقدنده کفالت ذکر اولندیغی صورتده شریکلر یکدیگرک
کفیلی دکلدرد

بوجهته صبی ما ذون دخی عقد شرکت عنان ایدیه بیلورد
اما شرکت عنانک حین عقدنده کفالت ذکر اولندیغی تقدیرده شریکلر
یکدیگرک کفیلی اولورد

۱۳۳۶ ماده

شریکر بیننده ربحك نه وجهله تقسیم اولنه جعی بیان اولنق شرطدر
بهم و مجهول قالور سه شرکت فاسد اولورد

۱۳۳۷ ماده

شریکر بیننده تقسیم اولنه جق ربحك حصه لی نصف وثلث وربع کبی
جزء شابع اولنق شرطدر
شریکردن برینه ربحدن مقطوعا شوقدر غروش ویرلک اوزره مقاوله اولنسه
شرکت باطل اولورد

(فصل ثالث)

(شرکت اموالک شرائط مخصوصه سی بیاننده در)

ماده ۱۳۳۸

سرمایه نک نقود قبیلندن اولسی شرطدر

ماده ۱۳۳۹

رائج اولان باقر سکه عرفا نقوددن معدوددر

ماده ۱۳۴۰

مسکوک اولیان التون و کومش ایله معامله بین الناس عرف و عادت ایسه بونلر
دخی نقود حکمنده اولورل
دکل ایسه عروض حکمنده درل

ماده ۱۳۴۱

سرمایه نک عین اولسی شرطدر

دین یعنی ذمم ناسده اولان اله جق سرمایه شرکت اوله ماز
میلایکی کیمسه آخر کسنه ذمتنده اولان اله جقلر بی سرمایه اتخاذا یدوده انک
اوزرینه عقد شرکت یده منزل
و برینک سرمایه سی عین و دیگرینک سرمایه سی دین اولسه ینه شرکت صحیح
اولماز

ماده ۱۳۴۲

عروض و عقار کبی نقوددن معدود اولیان اموال اوزرینه عقد شرکت
صحیح اولماز

یعنی بونلر سرمایه شرکت اوله ماز
مکر که ایچی کیمسه بویله نقود قبیلندن اولیان ماللر بی سرمایه شرکت ایتمک
ایستد کلرنده هریری مالنک نصفی دیگر ینه صا تو بده اشتراکری حاصل
اولدقدن صکره بومال مشترکری اوزرینه عقد شرکت یده یلورل

نته کیم ایکی کیسه مثلیتدن اولان بز نوع مالربنی مثلابرر مقدار بغدادی لربنی
یکدیگرینه قارشدیروبد ه یینلرنده شرکت ملک حاصل اولدقدن صکره
اشبو مال مخلوطی سر مایه اشخاند ایدرک انک اوزرینه عقد شرکت
ایده بیلورل

۱۳۴۳ ماده

برینک بارکیبری و دیگرینک اکر طاقی اولوبده بونلری ایجار ایله
حاصل اولان اجرتی یینلرنده تقسیم ایتک اوزره شریک اولسه لشرکت
فاسداولوب اجرت حاصله بارکیبرصا حینه عاند اولور و اکر طاقی بارکیبره
دخیل و تابع اولعه صاحبی اجرتدن حصه دار اوله میوب انجیق اکرینک
اجر مثلنی الور

۱۳۴۴ ماده

برینک دابه سی اوزرینه دیگریمتعه سنی تکمیل ایله کز دیروب صامتق و ربیحی
یینلرنده مشترک اولوق اوزره شریک اولسه لشرکت فاسداولوب حاصل اولان کار
امتعه صاحبینک اولور دابه صاحبی دخی دابه سنک اجر مثلنی الور
دکان دخی دابه کبیدر که بری دیگرک دکاننده امتعه سنی صا توبده
ربیحی یینلرنده مشترک اولوق اوزره شریک اولسه لشرکت فاسداولوب
امتعه نک ربیحی صاحبینه عاند اولور دکان صاحبی دخی دکانینک
اجر مثلنی الور

(فصل رابع)

(شرکت عقده متعلق بعض ضوابط حقننده در)

۱۳۴۵ ماده

عمل تقویم ایله متقوم اولور
یعنی ایش تعیین قیمت ایله قیمنلور
ور شخصصک عملی دیگر شخصصک عملیه نسبتله ده قیمنلو اوله بیلور

مثلاً شرکت عنان ایله شریک اولان ایکی کیمسه نیک سرمایه لری متساوی
وایدکیسینک دخی عمل ایتمسی مشروط اولدیغی حالده برینه ربخدن فضله
حصه اعطاسی شرط قیلسه جائز اولور
زیرا بریسی اخذ واعطاده دهها ماهر و عملی ازید وانفع اوله یلور

ماده ۱۳۴۶

ضمان عمل برنوع عملدر

بناء علیه بر کیمسه دکانه ارباب صنایعدن برینی قویوب و تقبل و تعهد ایلدیکی
ایشلری اکا کوردیرو بده حاصل اوله حق کسی یعنی اجرتی بینلرنده مناصفة
تقسیم ایتمک اوزره عقد شرکت صنایع اینسه لرجائز اولور
ودکان صا حبتک نصف حصه به استحقاقی انجق عملی ضامن و تعهد
اولسبیله در شو قدر کد بونک ضمانتده دکانه منفعته دخی نائل اولور

ماده ۱۳۴۷

ربحه استحقاق بعضا مال یا عمل ایله اولدیغی کبی بعضا دخی (۸۵) ماده
حکمنجه ضمان ایله اولور

نته کیم مضاربه ده ربحه رب المال مالیه و مضارب عملیه مستحق اولور
وار باب صنایعدن بری یانه برشا کرد الو بده تقبل و تعهد ایلدیکی ایشلری
نصف اجرتله اکا کوردیرو جائز اولور و کسبک یعنی ایش صا جملرندن
النان اجرتک نصفه اول شاکرد عملیه مستحق اولدیغی کبی استاد دخی عملی
ضامن و تعهد اولسبیله نصف دیگرینه مستحق اولور

ماده ۱۳۴۸

سالف الذکر اموار ششده دن یعنی مال و عمل و ضماندن بریسی بول نماز ایسه ربحه
استحقاق یوقدر

مثلاً بر کیمسه دیگرینه سن مالکله تجارت ایتمده بریحی بتمزده مشترک
اولسون دیسه شرکتی ایجاب ایلز
و بصورتده حاصل اولان ربخدن حصه الهماز

ماده ۱۳۴۹

ر بجه استحقاق انجق عقد شرکته ایراد اولنان شرطه کوره در
اجرا اولنان ایشه کوزه دکلد ر
بناء علیه عمل ایتمی مشروط اولان شریک عمل ایتمه بيله عمل ایتمش کبی عد
اولور

مثلا شرکت صحیحه ايله شریک اولان ایخی کیمسه نك ایکیسی دخی
عمل ایتمک اوزره شرط ایداش اولدیغی حالده یالکیز بریسی عمل اید و بده
دیگری بعذر یا خود بغير غدر عمل ایتمه بيله یکدی بکرت و کیلی اولدیغدن
شریک نك عمل ایتمه کیمدوسی دخی عمل ایتمش کبی عد اولنه رق کار بیلرنده
شرط ایتمکری وجهله تقسیم اولور

ماده ۱۳۵۰

شریکار یکدی بکرت امیندر
هر رینک یدنده مال شرکت ودیعه حکمنده در
بلانعد ولاتقصیر برینسک یدنده مال شرکت تلف اولسه شریک نك حصه سنی
ضامن اولور

ماده ۱۳۵۱

شرکت اموالده سرماییه شریکار بیلننده متساویا یا خود متفاضلا مشترک
اولور
امارتدن سرماییه ودیکرتدن عمل اولدیغی صورتده اگر ربجی بیلنلرنده مشترک
اولق اوزره مقاوله اولنسه مضاربه اولور نته کیم باب مخصوصنده کلور
واکر ربجی تماما عاملنه عائد اوله جق ایسه قرض اولور
واکر ربجی بکرت تماما سرماییه صاحبنه عائد اولسی شرط ایدیلور سه اول
سرماییه عاملک یدنده بضاعه وعامل مستبضع اولور
مستبضع ایسه وکیل متبرع حکمنده اولدیغدن کاروزیان تماما مال صاحبنه عائد
اولور

ماده ۱۳۵۲

شریکرتدن بری فوت یا خود جنون مطبق ايله مجنون اولسه شرکت

منفسخ اولور

فقط شر بکړ اوچ باز ياده اولديغي صورتده شر کتک انفساخ يالکر فوت
يا مجنون اولان حقه اولوب ديکړزي بيننده شرکت باقی قالور

۱۳۵۳ ماده

شر بکړدن برينک فسخيله شرکت منفسخ اولور
فقط انک فسختي ديکړک بيامی شر طدر

برينک فسخ ايلديکی ديکړينک معلومی اولدجه شرکت منفسخ اولماز

۱۳۵۴ ماده

شر بکړ فسخ شرکت ايدويده نقود موجوده برينک و ذمده اولان اله جق
ديکړينک اولوق اوزره اقتسام ايتسه قسمت صحيح اولماز
بصورتده نقود موجوده دن بری نه قبض ايتسه ديکړی اکامشارک اولور
ذمده کی اله جق دخی بينسلنده مشترک قالور
(۱۱۲۳) ماده به باق

۱۳۵۵ ماده

شر بکړدن بری مال شر کتدن بره مقدارینی الو بده اعمال ايدرکن مجهلا
فوت اولسه ترک سندن شر بکړينک حصه سی استيفا اولنور
(۸۰۱) ماده به باق

(فصل خامس)

(شرکت مفاوضه بياننده در)

۱۳۵۶ ماده

فصل ثابده بيان اولنديغي اوزره مفاوضلر بکړديکړک کفيليدر
بناء عليه برينک اقراری کند و حقه نصل نافذ اولور سه شر یکی حقه
دخی اوليله جه نافذ اولور

و بری دين اقرار ايتد کده مقرله هر قنيسندن ايستر ايسه مطالبه ايدر
و بيع و شر او اجاره کبی شرکت جاری اولان معاملاتن طولابی
مفاوضلر دن برينه هر نه در لو بورج ترتب ايدرايسه ديکړينه دخی لازم اولور

و برینک صنادیغی شی عیبه دیکرینه رد اوانه بیلدیگی کبی برینک اشترا
ایدیگی شیئی دیکری عیبه ردایده یلور

۱۳۵۷ ماده

مقا و ضلردن برینک کندویه واهل و عیالنه الدیغی ما کولات و البسه و سائر
حوایج ضروریه کندوسنکدر
شریکنک انده حتی یوقدر
فقط بابع بوئلرک ثمنی دخی بحسب الکفاله شریکندن مطالبه ایده یلور

۱۳۵۸ ماده

شرکت اموالده و مقاضلرک مقدار سرمایه لری و بریحدن حصص لری متساوی
اولق شرط اولدیغی کبی برینک سرمایه شرکندن فضله سرمایه شرکت
و هیله جک مالی یعنی نفودی یا خودنقود حکمنده اولان اموالی اولماق شرطدر
لما برینک سرمایه شرکندن فضله سرمایه شرکت اولیه جق مالی یعنی
عروض یا عقاری یا خود آخر کسنه ذمتنده الهجعی اولسه و مقاضیه ضرر
و برمن

۱۳۵۹ ماده

شرکت اعمالده شریکلرک هر بری فصل ایش اولور سه اولسون تقبل
و التزام ایده بیلک و علی السویه عملی ضامن و متعهد و فائده و ضررده
متساوی و برینه شرکت سببیه نه ترتب ایدر سه دیکری اکا کفیل اولق اوزره
عقد شرکت ایدر لسه مقاضیه اولور
بوصورته هر قنغیسندن اولور سه اولسون اجیرودکان اجرتی مطالبه اولته یلور
وانلردن آخر برکسنه برمناع دعوی ایدوبده بریسی اقرار ایتدکده دیکری
انکار اینسه بیله انک اقراری نافذ اولور

۱۳۶۰ ماده

ایکی کیمسه و بره سی به مال الوب صائق و مال مشترا و ثمن و ریجی بیلنرند
مناصفه مشترک و هر بری دیکرینه کفیل اولق اوزره عقد شرکت ایتسه ل

شرکت وجوهک معاوضه سی اولور

۱۳۶۱ ماده

عقد معاوضه ده معاوضه لفظی سوبلنک یا خود معاوضه نک جمع
شرانطی تعداد اولنق شرطدر
علی الاطلاق عقد شرکت اولنورسه عنان اولور

۱۳۶۲ ماده

بروجه بالا بوفصلده مذکور اولان شرطلردن بریسی بولنسه معاوضه
عنايه منقلب اولور
مثلا شرکت اموالده معاوضلردن برینک دیدنه ارث ایله یا هبه طریقیله
برمال یکد کده اگر نفودگی سرمایه شرکت اوله یله چک مال ایسه معاوضه
عنايه منقلب اولور
اماعروض وعقارکی سرمایه شرکت اولیان مال ایسه معاوضه
ضرر و برمن

۱۳۶۳ ماده

شرکت عنانک صحتی ایچون هر نه که شرط ایسه معاوضه نک صحتی ایچون
دخی شرطدر

۱۳۶۴ ماده

شرکت عنان ایله شریک اولنلر تصرفیه هر نه یاپه بیلور ایسه معاوضلردخی
انی یاپه بیلور

(فصل سادس)

(شرکت عنان حقیقه اولوب اوچ مجتبی حاویدر)

(مجتبی اول)

(شرکت اموالده دار اولان مسائل بیانده ندر)

۱۳۶۵ ماده

شرکت عنان ایله شریک اولنلرک سرمایه لری متساوی اولق شرط دکلددر

برينك سرمايه سى ديكر ينك سرمايه سندن دهاز ياده اوله پياور
وهر برىسى بالمله نقدلى ينى سرمايه به ادخال ايتكه مجبور اولوب ماللرينك
مجموعى يا خود بر مقدارى اوزرينه عقدشركت ايد پيلور
بوجهته سرمايه لزند فضله سرمايه شركت اوله بيله جك ماللى مثلا
نقدلى اوله پيلور

۱۳۶۶ ماده

عموم تجارات اوزرينه عقدشركت جا از اولديغى كى خاصه برنوع تجارت
اوزرينه مثلا ذخيره تجارى اوزرينه دنى عقدشركت اولنه پيلور

۱۳۶۷ ماده

شركت صحیحجهده ر بلك نه وجهله تقسىمى شرط ايد پيلور ايسه هر حالده
اول شرطه رعایت اولنور

۱۳۶۸ ماده

شركت فاسدهده ر بى وفائده سرما به لك مقدارينه كوره تقسيم اولنور
شريكردن برينه فضله شرط ايدلش ايسه اكا اعتبار اولنماز

۱۳۶۹ ماده

بلانعدولا تقصير وقوعه كلان ضرر وزيان هر حالده سرمايه لك مقدارينه
كوره منقسم اولور
ديكر وجهله شرط ايدلسه اكا اعتبار اولنماز

۱۳۷۰ ماده

سرمايه لرك متساوى وركك متفاضل اولسون شريكلى كارى بيلننده
سرمايه لرك مقدارينه كوره تقسيم ايتك اوزره شرط ايدلسه ر صحیح اولور
وكارى بيلننده شرط ايتدكلى وجهله سرمايه لرك مقدارينه كوره تقسيم اولنور
ركك ايكينسك دنى عمل ايتسى شرط اولسون وركك يالكز برينك عمل ايتسى
شرط قيلسون

شوقدر وار که یا بزرگ برینک عمر ایتمی مشروط اولدیغی تقدیرده انک بدنده
دیگرک سرمایہ سی بضاعه حکمنده اولور

۱۳۷۱ ماده

شریکارک سرمایہ لری متساوی اولدیغی حالده برینه ربحدن فضله حصه
مثلا ربحد ثلثانی شرط ایدلسه ایکینسک دخی عمل ایتمی مشروط
اولدیغی تقدیرده شرکت صحیح و شرط معتبر اولور

(۱۳۴۵) ماده به باق

امایا بزرگ برینسک عمل ایتمی مشروط اولدیغی تقدیرده نظر اولنور
عمل اگر ربحدن حصه سی زیاده اولان شریک اوزرینه شرط ایدلمش ایسه
کندک شرکت صحیح و شرط معتبر اولور

واول شریک مالیه سرمایہ سنک ربحدن و عملیه فضله سنه مستحق
اولور فقط انک بدنده شریک سرمایہ سی مال مضاربه حکمنده اوله رق
مضاربه به شنبه بر شرکت اولور

و عمل اگر ربحدن حصه سی آزاولان شریک اوزرینه شرط ایدلمش ایسه
جأز اولوب ربیح بدنلرند سرمایہ لرینک مقدارینه کورد تقسیم اولنور

زیر ربیح اگر شرط ایتدکاری وجهله تقسیم اولنسه عامل اولمان شریک
اله جغنی فضله به مال و عمل و ضماندن برشی مقابل اولمانز ربحه استحقاق ایسه
انجیق بو امور نشه دن بریله در

(۱۳۴۷) و (۱۳۴۸) ماده لره باق

۱۳۷۲ ماده

شریکارک سرمایہ لری متفاضل مثلا برینک سرمایہ سی یوزبیک و دیگرینک
سرمایه سی یوزاللی بیک غروش اولدیغی حالده ربحد بدنلرند مساوات
اوزره تقسیمی شرط اولنسه سرمایہ سی آزاولان کیمسه نک سرمایہ سنه
نسبتله ربحدن فضله حصه ایتمی شرط ایدلمش دیمک اوله جغیندن
شریکارک سرمایہ لری متساوی اولدیغی حالده برینه ربحدن فضله شرط
ایدلمش کبی اولور

بناء علیه ایکینسک یا خود ربحدن حصه سی زیاده یعنی سرمایہ سی آزاولان

شریکت عمل ایتمی شرط ایلمش ایسه شرکت صحیح و شرط معنیبر
اولور

واکریالکزر بحدن حصه سی ازیعی سرمایہ سی چوق اولان شریکت
عمل ایتمی شرط ایلمش ایسه جائز اولوب کار بندلرنده سرمایہ لری
مقدارینه کوره تقسیم اولور

۱۳۷۳ ماده

شریکت هربری مال شرکتی کرک پشین پاره ایله و کرک ویره سی به اوله رق
از و چوق بها ایله صاته بیلور

۱۳۷۴ ماده

شریکت دن قنغیسی اولور ایسه اولسون یندنه شرکتک سرمایہ سی
اولدیغی حالده پشین پاره ایله و ویره سی به مال اشترا ایله بیلور
فقط غن فاحش ایله مال اشترا ایدر ایسه الدیغی مال کند و سنک اولوب
شرکتک اولماز

۱۳۷۵ ماده

شریکت دن بری یندنه شرکتک سرمایہ سی اولدیغی حالده شرکت ایچون
مال اشترا ایله مز
ایدرسه اول مال کند و سنک اولور

۱۳۷۶ ماده

شریکت دن بری تجارتلری جنسندن اولیان بر شئی کند و پاره سیله اشترا ایتد کده
اول مال کند و سنک اولوب شریکی اندن حصه مند اولماز
مالر یسنک یندنه شرکتک سرمایہ سی و ارایکن تجارتلری جنسندن اولان
بر مالی کند ی پاره سیله اشترا ایسه بیله شرکتک اولور
ملاقومما شجیلاق ایتک اوزره عقد شرکت ایدن ایکی کسنه دن بری کند و پاره سیله
برآت السه کند و سنک اولوب شریکی اولاته حصه دار اولماز
اما بر قومماش السه شرکتک اولور والور ایکن بن بوقاشی کندم ایچون الیورم

شریکمک بونده حصه سی بو قدر دیوا شهاد ایتسه بیله مفید اولوب
اول قاش شریکیله بیلرندہ مشترک اولور

ماده ۱۳۷۷

حقوق عقد انجق عاقده عائددر

بناء علیسه شریکر دن برینک اشترا ایلدیکی مالی قبض ایله ثمنی تأدیبه
ایلمک بالکزانک اوزر ینه لازم اولور بوجهته برینک اشترا ایلدیکی مالک
ثمنی انجق اندن مطالبه اولنوب شریکندن مطالبه اولنه ماز
وکذا شریکر دن برینک صائد یعنی مالک ثمنی قبض ایتک انجق آنک
حقیدر بوجهته مشتری ثمنی دیگرینه ویرسه یا لکز ثمنی قابض اولان
شریکک حصه سندن بری اولوب عاقد اولان شریکک حصه سندن
بری اولماز

وینه بوجهته عاقد اولان شریک صائد یعنی مالک ثمنی قبضه آخر
برکیمسه بی توکیل ایتسه شریکی اتی عزل ایده من
امابع وشرزا واجاره ایچون شریکر دن برینک توکیل ایتدیکنی دیگر شریکی
عزل ایده بیلور

ماده ۱۳۷۸

عیب ایلر دخی حقوق عقددن اولقله شریکر دن برینک اشترا ایلدیکی
مالی دیگری عیب ایلر رد ایده من
وبرینک صائد یعنی مال عیب ایلر دیگرینه رد اولنه ماز

ماده ۱۳۷۹

شریکر دن هر بری مال شرکتی ایداع وایضاع ایده بیلور
ومضار به به ویره بیلور
وعقد اجاره ایده بیلوب مثلا مال شرکتی حفظ ایچون دکان واجبر استیجار
ایده بیلور
اما شریکک اتنی اولدیجه مال شرکتی کندوما لیله خلط و آخر کیمسه
ایله عقد شرکت ایده من

ایدو بده مال شرکت ضما یع اولسه شریکنک حصه سنی ضامن اولور

۱۳۸۰ ماده

شریکردن بری دیگرینک اذنی اولدجه مال شر کتدن آخر کسته به
افراض ایده مازاما شرکت ایچون استقراض ایده بیلور
وری هر نقدراچه استقراض ایدرایسه بالاشترک شریکنک دخی بورجی اولور

۱۳۸۱ ماده

شریکردن بری امور شرکت ایچون آخر دیاره کیتد کده مصرفی
مال شرکتهن اولور

۱۳۸۲ ماده

شریکردن هر بری دیگرینه رأینکاه عمل ایت یا خود دیلدیکیمی باب دیبرک
شرکت ایشنی یکدیگرک رأینه تفویض اینسه هر بری نوابع تجارتدن اولان
ایشلی یا په بیلور

شویله که مال شرکتی رهن و شرکت ایچون ارتهان و مال شرکت ابله
سفر و مال شرکتی کندی مال ابله خلط و آخر کسته ابله عقد شرکت
ایده بیلور

اما مالی اتلاف و بغير عوض تمليك خصوصاً صلیبی شریکنک اذن صریحی
اولدجه یا په من
مثلا شریکنک اذن صریحی اولدجه مال شرکتهن کسته به اقراض و هبه
ایده من

۱۳۸۳ ماده

شریکردن بری دیگرینی مال شرکتهن آخر دیاره کیتمه یا خود ویره سی به مال
صانع دیو نهی ایشیکن دیگرکی دکلمو بده آخر دیاره کیتسه یا خود ویره سی به
مال صانسه واقع اولان ضرردن شریکنک حصه سنی ضامن اولور

۱۳۸۴ ماده

شرکت عنانک معامله لرنده شریکردن برینک بورج اقرار ایشمی دیگرینه

سرایت ایتمز

شویله که اول دینک انجق کند و عقد و معامله سی ایله اولدیغنی اقرار ایتمش ایسه
تمامنی کند و سنک ایفا ایلمسی لازم کلور
وا کر شر یکیله بر لکنده اجرا ایلدیکی معامله دن طولایی بر بورج اولدیغنی
اقرار ایتمش ایسه نصفنی ادا ایلمسی لازم اولور
وا کر انجق شر یکنک اجرا ایلدیکی بر معامله دن طولایی بورج اولدیغنی
اقرار ایتمش ایسه برشی لازم کلن

(مجتث ثانی)

(شرکت اعماله دائر اولان مسائل بیانده ندر)

۱۳۸۵ ماده

شرکت اعمال ایتمش قبل ایتمک اوزره عقد شر کتدن عبارتدر
شویله که اجیر مشترکدر مستاجرین طرفندن طلب و تکلیف اولنان عملک
ایفاسنی قبل یعنی تعهد و التزام ایتمک اوزره عقد شر کت ایدرلر
ضممان عملده کرک متساوی و کرک متفاضل اولسونلر
یعنی کرک عملی علی التساوی متعهد و ضامن اولمق شرطیله عقد شر کت ایلمسونلر
و کرک عملک مثلثلشنی بر یسی اوزرینه و ثلثانی دیکری اوزرینه شرط ایلمسونلر

۱۳۸۶ ماده

شر یکار دن هر بری ایتمش قبل و تعهد ایده بیلور
بری قبل ای دوبده دیکری عمل ایتمک دخی جائز اولور
و شر کت صنایع ایله شر یک اولان ایکی درزینک بری متساوی قبول
ایله کسوب بیچمک و دیکری دیکمک دخی جائزدر

۱۳۸۷ ماده

ایتمش قبل ایتمکده شر یکار یکدی کرک و کیلیدر
بو جهته برینک قبل ایلدیکی ایتمک ایفاسنی هم کند و سنه و همدده شر یکنه
لازم کلور

بناء علی ذلك ضمان عملده شرکت اعمالك عنانی مفاوضه حکمنده در که
شریکردن بر ینک تقبل ایلدیکی ایشک ایفاسنی مسناً جر هر قنغیسندن
ایسترایسه مطالبه ایدر و شریکردن هر بر یسی اول ایشی ایفایه مجبور اولور
بر یسی بوایشی شریکم تقبل ایتمش بن قارشیم دیه مز

۱۳۸۸ ماده

اقتضای بدل خصوصنده دخی شرکت اعمالك عنانی مفاوضه حکمنده در
یعنی شریکردن هر بر ی مسناً جر دن تمام اجرتی مطالبه ایله بیس اولور
مسناً جر دخی هر قنغیسنه و یرسه بر ی اولور

۱۳۸۹ ماده

شریکردن بر ی تقبل ایلدیکی ایشی بالذات ایفایه مجبور دکلدن
دیلسه کندوسی یاپار و دیلسه شریکنه یا خود دیگر بر ینه یادیبر
فقط مسناً جر اگر بالذات انک عمل ایتمشنی شرط ایدرسه اول حالده کندو سنک
بایسی لازم کلور (۵۷۱) ماده به باق

۱۳۹۰ ماده

شریکر کسی شرط ایتدکری وجهله تقسیم ایدرلر
یعنی متساو یا تقسیم ایتک اوزره شرط ایتشرایسه مساوات اوزره تقسیم ایدرلر
و اگر مفاضلا مثلث وثلثان وجهله تقسیم ایتک اوزره شرط ایتشرایسه
ایکی بر ی اوله رق تقسیم ایدرلر

۱۳۹۱ ماده

عملده تساوی و کسبده مفاضل شرط ایدلسه جائز اولور
مثلا شریکر متساو یا عمل ایتک و کسبی ایکی بر ی اوله رق تقسیم ایتک اوزره
شرط ایتسه ل جائز اولور
زیر بر یسی صنعتده دهاماهر و عملی دهایی اوله بیلور

۱۳۹۲ ماده

شریکر ضمان عمل ایله اجرتیه مستحق اولورلر

بناء علیه بری مریض اولوق یار طرفه کیتک و یا خود بوش طور مق کبی بروجله
ایشلیوبده یالکز شریکی ایشله سه حاصل اولان کسب واجرت ینه شرط
ایتدکاری وجهله تقسیم اولنور

۱۳۹۳ ماده

شریکردن برینک صنعیه مستأجر فیہ تلف یا سقط اولسه دیگر شریکیله
بالاشترک ضامن اولور

ومستأجر مالی قنغیسنه ایسترایسه تضمین ایتدیر

و بوزیان شریکر بینده مقدار ضمانه کوره تقسیم اولنور

مثلا ایشی مناصفة تقبل وتعهد ایتک شرطیله عقد شرکت ایتشله رایسه

زیان دخی یاری یاری به تقسیم اولنور

واکر نلک و نلثان وجهله عملی تقبل وتعهد ایتک اوزره عقد شرکت

ایتشله رایسه زیان دخی ایکبلی برلی اوله رق تقسیم اولنور

۱۳۹۴ ماده

تقبله و عملده مشارک اولوق اوزره حاکم لایق عقد شرکت ایتسی صحیح

۱۳۹۵ ماده

دکان برینک وآلات و ادوات دیگرینک اوله رق ایکی کشی تقبل عمل ایتک

اوزره عقد شرکت ایتسه صحیح اولور

۱۳۹۶ ماده

برندن دکان و دیگرندن عمل اولوق اوزره ایکی کشی عقد شرکت صنایع

ایتسه صحیح اولور (۱۳۴۶) ماده به باق

۱۳۹۷ ماده

برینک بر استری و دیگرینک بر دوه سی اولوبده انلره حوله نقلنی متساویا تقبل

وتعهد ایتک اوزره عقد شرکت اعمال ایتسه صحیح اولور

وحاصل اولان کسب واجرت بینلرنده مناصفة تقسیم اولنور

دوہو کینگ زیادہ اولسنہ باقلماز زیرا شرکت اعمالدہ شریک ضمان عمل ایله
بدلہ مستحق اولور

اما تقبل عمل اوزرینہ عقد شرکت اولنمیویده استر ودوہو بی عینا ایجار ایتمک
وحاصل اولان اجرتی بینلرنده تقسیم ایلمک اوزره شریک اولسه لڑ شرکت
فاسد اولوب استر ودوہ دن قنغیسی ایجار اولنورسه اجرتی صاحبنه
عائد اولور فقط دیکری تکمیل ونقلده اکا اعانه ایش ایسه عملتک اجر
مثنی آور

۱۳۹۸ ماده

برکیمسه کندوسنک عیالنده بولنان اوغلیله بر لکده اوله رق اجرای صنعت
ایلسه کسبک کافه سی اول کیمسه نک اولور واوغلی معین صاییلور
ننه کیم بر کیمسه اغاج غرس ایدر کن عیالنده اولان اوغلی اکا اعانه ایسه
اغاج اول کیمسه نک اولوب اوغلی اکا مشارک اولماز

(مبحث ثالث)

(شرکت وجوهه دائر اولان مسائل بیاننده در)

۱۳۹۹ ماده

شریک مال مشتری علی التساوی حصه دار اولری شرط دکدر
مثلا دقلری مال بینلرنده نصفیت اوزره اوله بیلدیکی کبی ایکیلی برلی اولق
دخی جائز اولور

۱۴۰۰ ماده

شرکت وجوهده ربجه استحقاق انجیق ضمان ایله در

۱۴۰۱ ماده

مال مشتری ضمان مثنی شریک مال مشتری کی حصه رینه کوره در

۱۴۰۲ ماده

شریک دن هر بریک مال مشتری حصه سی نقدر ایسه ریندن حصه سی

دخی اوقدر اولور

واکر برینه مال مشتریده کی حصه سندن فضله شرط ایدلسه شرط لغوا اولور
وریج بینلرنده مال مشتریده کی حصه برینه کوره تقسیم اولور
مثلا الدقلری اشیا نك بینلرنده یاری یاری به اولسنی شرط ایدرلر سه ریج
دخی یاری یاری به اولور

واکر ایکیلی برلی اولوق اوزره شرط ایدرلر سه ریج دخی ایکیلی برلی اولور
اما الدقلری اشیا نك نصفیت اوزره اولسی مشروط اولدیغی حالده ریجك ثلث
وئشان وجهله تقسیمنی شرط ایدسه لربوشر طه اعتبار او انبوب ریج
بینلرنده مناصفة تقسیم اولور

۱۴۰۳ ماده

ضرر وزیان هر حالده شر یکلرک مال مشتریده کی حصه برینه کوره تقسیم
اولور

عقد شرا به کرک برلکده مباحثت ایدسونلر و کرک یا لکیز بریسی مباحثت
ایلسون

مثلا شرکت وجوه ایله شریک اولان ایکی کیسه اخذ واعطالرنده متضرر
اولدقلری صورتده اکر مال مشتریده بینلرنده نصفیت اوزره اولوق شرطیله
عقد شرکت ایتشلر ایسه ضرر وزیان دخی مسافات اوزره تقسیم اولور
واکر مال مشتریده ثلث وئشان وجهله حصه دار اولوق شرطیله عقد

شرکت ایتشلر ایسه ضرر وزیان دخی ایکیلی برلی اولوق تقسیم اولور
ضرر ایتدقلری مالی کرک برلکده صاتون السونلر و کرک یا لکیز بریسی
شرکت ایچون صاتون المش اولسون

(باب سابع)

(مضار به حقنده اولوب اوج فصلی حاویدر)

(فصل اول)

(مضار به نك تعریف و تقیمی بیاننده در)

۱۴۲ ماده

مضار به برطرفدن سرمایه و دیگر طرفدن سعی و عمل اولوق اوزره
برنوع شرکتدر سرمایه صاحبندرب المال و عامله مضارب دنیلور

۱۴۰ ماده

مضار به نك ركنی انجام و قبولدر
بلارب المال مضار به شو سرمایه بی آل ربی بیغزده یاری یاری یه یاخود
یکلی برلی تقسیم اولوق اوزره مضار به سعی و عمل ایت دینه یاخود
شوپاره زی آل و سرمایه ایت ربی بیغزده شونست اوزره مشترک
اولسون دیمک کبی مضار به معنا سنی افاده ایدر برسوز سو بلسه و مضارب
دخی قبول ایلسه مضار به منعقد اولور

۱۴۰۶ ماده

مضار به ایکی قسمد ز
ری مضار به مطلقه و دیگری مضار به مقیده در

۱۴۰۱ ماده

مضار به مطلقه زمان و مکان و برنوع تجارت ایله و بایع و مشتری بی تعیینله
مقیده اولیان مضار به در
و اولور دن بریله تقید اولور سه مضار به مقیده اولور
لا فلان وقت یا فلان یرده یا خود فلان جنس مال آل صات و یا خود فلان
بلسه لایله یا فلان بلسه اها لیسيله آس و برش ایت دینه مضار به
مقیده اولور

(فصل ثانی)

(مضار به نك شروطی بیاننده در)

ماده ۱۴۰۸

رب المالك توكيله ومضاربك وكالته اهليتلى شرطدر

ماده ۱۴۰۹

رأس المالك سرمایه شرکت اوله بيله جك مال اولمسی شرطدر

باب شرکت عقدك فصل ثالثه باق

بناء على ذلك عروض وعقار ايله ذمم ناسده اولان آله جق مضاربه ده

رأس المال اوله ماز

فقط رب المال اكر عروضدن برشى و پرونده بونی صات و ثمنيله مضاربه

عمل ايت ديسه ومضارب دخي قبول وقبض ايدرك اول مالی صاتوب

وبدلی اولان نقسودی سرمایه ایدوبده آلهش ویرش ایلسه مضاربه

صحیح اولور

كذلك فلانك ذمتده آله جقم اولان شوقدر غروشی قبض ایتده مضاربه

یوانده قولان ديسه واودخی قبول ایتسه صحیح اولور

ماده ۱۴۱۰

سرمایه نك مضاربه تسلیم اولمسی شرطدر

ماده ۱۴۱۱

شرکت عقدکي مضاربه ده دخي رأس المالك معلوم اولمسی وعاقدینك

ربحدن حصه لری نصف وثلت کبی برجزه شایع اوله رق تعیین ایدلمسی

شرطدر

فقط على الاطلاق شرکت تعبیر اولنسه مثلاً ربیحی بیتمزده مشترک اولسون

دنیلسه مساواته مصروف اولور ورب المال ايله مضارب بیتمده ربیح

یاری یاریه تقسیم اولور

ماده ۱۴۱۲

بالاده مذکور اولان شرطلردن بری بولنسه مثلاً عاقدینك حصه لری

جزه شایع اوله رق معین اولمیبده برینه ربحدن شوقدر غروش و برك

اوزره قطع وتعيين اولتسه مضاربه فاسد اولور

(فصل ثالث)

(مضاربه نك اچكامى بياننده در)

۱۴۱۳ ماده

مضارب اميندر

انك يندنه سرمايه وديعه حكمنده در

وسرمايه ده تصرف اتمسى جهته رب المالك وكيلىدر

وكار ايندر سه انده شريك اولور

۱۴۱۴ ماده

مضاربه مطلقه ده مضارب مجرد عقد مضاربه ايله مضار به نك لوازم

ونفر عاتندن اولان ايشلري ياغنه مأذون اولور

شوبله كه اول صاتوب كار ايتك اچون مال اشترا ايله بيلور

فقط غبن فاحش ايله مال اشترا ايندر سه كندوسى اچون آلمش اولور

مضاربه حسابنه داخل اولماز

ثانيا كرك پشين پاره ايله وكرك ويره سى به اوله رق آز وچوق بها ايله

مال صاته بيلور

فقط بين التجار عرف و عادت اولد ينى مرتبه مهلت ويره بيلور

بوخسه بين التجار معروف اوليان اوزون مدت ايله مال صاته ماز

ثالثا صاتديغى مالك ثمننى حواله قبول ايله بيلور

رابعا آخر كسنه بي بيع وشرايه توكيل ايله بيلور

خامسا مال مضاربه بي ابداع وابضاع وزهن وارتهان وابتجار

واستيجار ايله بيلور

سادسا آلمش و برش ايتك اوزره آخر بلديه كیده بيلور

ماده ۱۴۱۵

مضاربه مطلقه ده مال مضاربه بی مضارب کندی مالیه قارشدر مغه
ومضاربه به ویرمه مجرد عقد مضاربه مالیه مأذون اولماز
فقط مضارب بلک مال مضاربه بی کندی مالیه قارشدر ملری عادت اولان
بلده ده ایسه مضارب به مطلقه ده مضارب اکادخی مأذون اولوز

ماده ۱۴۱۶

اگر مضارب به مطلقه ده رب المال مضارب به رأیکله عمل ایت دیه رک مضارب به
امور بی انک رأینه تفویض ایلمش ایسه مضارب هر حالده مال مضارب به بی
کندی مالیه قارشدر مغه ومضارب به به ویرمه مأذون اولوز
اما مال مضارب به دن هبه واقراض ایتمکه وسرمایه دن زیاده بورج التنه
کیرمه بوصورته دخی مأذون اولیوب بونلرک اجراسی رب المالك اذن صریحنه
موقوفدر

ماده ۱۴۱۷

مضارب کندی مالیه مال مضارب به بی قارشدر دیخی صورتده حاصل اولان
ربحی سرمایهلرک مقدارینه کوره تقسیم ایدر
یعنی کندی سرمایه سنک فائده سنی کندوسی آلور ومال مضارب به نک
فائده سی رب المال ایله بینلرنده شرط ایتدکلی وجهله تقسیم اولوز

ماده ۱۴۱۸

رب المالك اذنیله مضاربک سرمایه دن زیاده اوله رق ویره سی به آلدیخی مال
ایکیسی بیننده شرکت وجوه ایله مشترک اولوز

ماده ۱۴۱۹

مضارب اگر مضارب به ایشیه بولندیخی بلده دن بشقه یره کیدرسه قدر معروف
مصرفنی مال مضارب به دن آلور

۱۴۲۰ ماده

مضار به مقیده در رب المالک قید و شرطی نه ایسه مضار یک کار عایت ایتمی
لازمدر

۱۴۲۱ ماده

مضارب اگر مأذونیتک خارجنه چیقار و شرطه مخالف ایدر ایسه غاصب
اولور و بوحالده ایتدیکی آکس و یرشک کار و ضرری کند و سنه عاڈ اولور
و مال مضار به تلف اولور سه ضامن اولور

۱۴۲۲ ماده

رب المال اگر مال مضار به ایله فلان محله کیمه یا خود و یرسی به مال صانده دیو
نهی ایتمشیکن مضارب اکا مخالف ایدر مال مضار به ایله اول محله کید و بده
مال مضار به تلف اولسه یا خود و یرسی به مال صانده یا یرسی بایسه
مضارب ضامن اولور

۱۴۲۳ ماده

رب المال مضار به بی بروقت معین ایله توقیت ایتدکده اول وقتک یکمسیله
مضار به منفسخ اولور

۱۴۲۴ ماده

رب المال مضار بی عزل ایتدکده عزلی اکیلدن یرسی لازم کور
مضارب کند و سنک عزلنه واقف اولنجیه دک واقع اولان تصرفاتی معتبر اولور
و عزلنه واقف اولدقن نصرکه ننده کی نقود ده تصرف ایله من اما ننده
نقوددن بشقه مال بولنور سه آنی صانوب نقده تبدیل ایله یلور

۱۴۲۵ ماده

مضارب انجیق عملی مقابله سنده ر بجه مستحق اولور
عمل ایسه انجیق عقد ایله متقوم اولور
بشقه علیه عقد مضار به ده مضار به نه مقدار شرط ایداش ایسه اکا کوره

ربچدن حصه آور

۱۴۲۶ ماده

رب المالك ربجه استحقاقى مالى ايله در
بناء عليه مضاربه فاسده ده ربك مجموعى اكا عائد اولور
ومضارب انك اجيرى منزله سنده اولوب اجر مثل آور
فقط حين عقدده شرط ابتدكرى مقدارى تجاوز ايله مز
وربح بوق ايسه اجر مثله دخى مستحق اولماز

۱۴۲۷ ماده

مال مضاربه دن بر مقدارى تلف اولسه اول امر ده ربچدن محسوب
اولنوب رأس الماله سرايت ايتديرلر
واكر ربك مقدارينى تجاوز ايدوبده رأس الماله سرايت ايدرسه مضارب
آنى ضامن اولماز
مضاربه كرك صحیح اولسون وكرك فاسد اولسون

۱۴۲۸ ماده

ضرر وزيان هر حالده رب الماله عائد اولور
ومضارب ايله بينلرند ه مشترك اولسى شرط ايد ياور سه اول شرطه
اعتبار اولنماز

۱۴۲۹ ماده

رب المال يا مضاربه فوت يا خود جنون مطبق ايله مجنون اولسه مضاربه
منفسخ اولور

۱۴۳۰ ماده

مضارب مجهلا فوت اولسه تركه سندين ضمان لازم كلور
(۸۰۱) و (۱۳۵۵) ماده لره باقى

(باب نهم)

(مزارعه و مساقات بیاننده اولوب ایکی فصله منقسمدر)

(فصل اول)

(مزارعه بیاننده در)

۱۴۳۱ ماده

مزارعه بر طرفدن اراضی و دیگر طرفدن عمل یعنی زراعت اوله رق حاصلات
پنلرنده تقسیم اولمق اوزره برنوع شرکندر

۱۴۳۲ ماده

مزارعه نك ركنی ایجاب و قبولدر
شویله که اراضی صاحبی عامله یعنی چققی به بویری حاصلاتدن شو قدر
حصه المق اوزره سکا مزارعه وجهله و یردم دیوبده چققی دخی قبول
ایتم یا اراضی اولدم دیسه یا خود رضاسنه دلالت ایدر بر سوز سویلسه
و یا خود چققی بر صاحبنه بن سنک یرکده مزارعه وجهله عمل ایدیم
دیوبده اودخی راضی اولسه مزارعه منعقد اولور

۱۴۳۳ ماده

مزارعه ده عاقدینک عاقل اولسی شرطدر
بالغ اولسی شرط دکلدر
بنا علیه صبی مأذون دخی عقد مزارعه ایده بیلور

۱۴۳۴ ماده

زرعک یعنی نه اکیله جک نك تهینی یا خود چققی هر نه دیلر سه اکک اوزره
تعمیمی شرطدر

۱۴۳۵ ماہ

حین عندہ چفتجینک حاصلاتن اولق اوزره حصہ سی نصف وثلث کبی
جزعشایع اوله رق تعیین اولتی شرطدر
واکر حصہ سی تعیین اولتماز یاخود حاصلاتن بشقہ برشی ویرمک اوزره
تعیین قیلنور ویاخود حاصلاتن شو قدر کیله دیوقطع اولنور ایسه مزراعہ
صحیح اولماز

۱۴۳۶ مادہ

یرک زرعہ صالح اولسی وچفتجی به تسلیم ایلمسی شرطدر

۱۴۳۷ مادہ

بالادہ مذکور اولان شرطلردن بری بولتماز ایسه مزراعہ فاسداولور

۱۴۳۸ مادہ

مزراعہ صحیحہ ده عاقیدن نصل شرط ایتمدیله ایسه حاصلاتی بندلرنده
اولوجهله تقسیم ایدرل

۱۴۳۹ مادہ

مزراعہ فاسدهده حاصلات کاملا تخم صاحبک اولور
دیگری برصاحبی ایسه یرینک اجرتی آور
واکر چفتجی ایسه اجر مثل آور

۱۴۴۰ مادہ

اکین یشیل ایکن برصاحبی فوت اولسه اکین یتشجیه قدر چفتجی ایشنه
دوام ایدر متوفک وارثیری اکا مانع اوله ماز
واکر چفتجی فوت اولسه کندوسنک وارثی انک مقامنه قائم اولوب دیلرسه
اکین یتشجیه دکین زراعت ایشنه دوام ایلر
برصاحبی اکا مانع اوله ماز

(فصل ثانی)

(مساقات پاننده در)

۱۴۴۱ ماده

مساقات بر طرفین اشجار و دیگر طرفین تربیه اولی و حاصل اولان میوه بینلرنده تقسیم اولنق اوزره بر نوع شرکندر

۱۴۴۲ ماده

مساقات رکنی ایجاب و قبولدر شویله که اشجار صاحبی میوه سندن شو قدر حصه آلق اوزره مساقات وجهله شو اشجاری سکا و یردم دیوب عامل یعنی اول اشجاری تربیه ایده جک اولان کیسه دخی قبول اینسه مساقات منعقد اولور

۱۴۴۳ ماده

عاقدینک عاقل اولسی شرطدر بالغ اولسی شرط دکلدر

۱۴۴۴ ماده

مزارعه ده اولدینغی کبی عقد مساقاده دخی عاقدینک حصه لی نصف وثلث کبی جز شایع اوله رق تعیین اولنق شرطدر

۱۴۴۵ ماده

اشجارک عامه تسلیمی شرطدر

۱۴۴۶ ماده

مساقات صحیحه ده عاقدین بینلرنده شرط ابتد کبری وجهله میوه بی تقسیم ابرز

ماده ۱۴۴۷

مسافات فاسده ده حاصل اولان ميوه تمام اشجار صاحبك او اور
عامل دخي اجر مثل آلور

ماده ۱۴۴۸

ميوه خام ايكن اشجار صاحبي فوت اولسه ميوه يتشجيه قدر عامل ايشنه
دوام ايدر
متوفانك وارثي اكا مانع اوله ماز
واكر عامل فوت اولسه وارثي ايك مقامنه قائم اولوب ديگرسه ايشنه دوام ايدر
اشجار صاحبي اكا مانع اوله ماز

مطبعة عامره ده طبع و تمثيل اولمشدر
في ۱۳ جادي الاول سنه ۱۲۹۱

ناظر معارف عموميه احمد چودت	امين الفتوى السيد خليل	قاضى دار اختلافه عليه سابقا سيف الدين
مفتي دار شوراي عسكري احمد خلوصي	عن اعضاء ديوان احكام عدليه احمد حلي	عن اعضاء مجلس تدقيقات شرعيه احمد خالد

کتاب حادی عشر *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(اولی و اولیہ)
میرزا یونس
موجودہ

(کتاب حادی عشر)

(وکالت حقیقہ اولوب بر مقدمہ ایله اوج بابی مشتملدر)

(مقدمہ)

(بعض اصطلاحات فقہیہ پانندہ در)

ماده ۱۴۴۹

وکالت بر کیسه ایشنی بشقه سنه تفویض ایتک و اول ایشده اتی کند و برینه
اقامه ایلکدر
اول کیسه به موکل و برینه اقامه ایلدیکی کسنه به وکیل و اول ایشه موکل به
دینلور

۱۴۵۰ ماده

رسالت بر کیمسه تصرفده دخلی اولقسزین بر کسنه نك سوزینی دیگره
تبلیغ اتمکدر
اول کیمسه به رسول و اول کسنه به مرسل و دیگر به مرسل الیه دینلور

(باب اول)

(وکالتک رکن و تقسیمی بیاننده در)

۱۴۵۱ ماده

نوکیک رکنی ایجاب و قبولدر
شویله که موکل شو خصوصه سنی وکیل ایتدم دیوبده وکیل دخی قبول
ایتدم دیسه یا خود قبولی مشعر بشقه برسوز سویلسه وکالت منعقد اولور
کذالك وکیل برشی سویلیوبده اول خصوصک اجراسنه تشبث ایلسه
دلالت وکالتی قبول اتمش اولغله تصرفی صحیح اولور
امابعد الایجاب وکیل رد ایتسه ایجابک حکمی قالماز
بناء علیه موکل بو خصوصه سنی وکیل ایتدم دیوبده وکیل اوله جق کسنه
قبول اتمم دیو رد ایلد کدن صکره موکل بهک اجراسنه مباشرت ایلسه
تصرفی صحیح اولماز

۱۴۵۲ ماده

اذن و اجازت نوکیلدر

۱۴۵۳ ماده

اجازت لایحقه وکالت سابقه حکمنده در
مثلا بر کیمسه فضولی آخرک مالنی صاتمقدن صکره مال صاحبینه خبر
و پروب اولدخی محرم اولسه اولجه انی وکیل اتمش کبی اولور

۱۴۵۴ ماده

رسالت وکالت قبیلندن دکلدن

مثلا بر کیمسه به صراف اچقه اراض ایده جک اولوبده اودخی اچقه بی
کتورمک اوزره خدمتکارینی کوند رسه خدمتکار اول کیمسه نک
رسولیدر یوخسه استقراضه وکیل دکلدن

کذلک بر کیمسه نک برآت اشترایتمک اوزره جانبازه کوندردیکی شخص
اول جانبازه فلان کیمسه سندن فلان آتی صانون الملق استیور دیمسی اوزرینه
جانبازدخی شوقدر غروشه اولق اوزره بوآنی اکا صاندم وار اکا سوبله
وآتی تسلیم ایله دهرک اول شخصه وروب اودخی منوال مشروح
اوزره اول کیمسه به آتی تسلیم و اودخی همان قبول ایتدکده اول کیمسه ایله
جانباز بیننده بیع منعقد اوله رق اول شخص ارده مجرد بر رسول
و واسطه اولور یوخسه وکیل اولماز

و کذلک بر کیمسه قصابه بنم بازاره کیدوب کلان فلان خدمتکاریمه
بنم ایچون یومیه شوقدر قیه ات ویر دیوب اودخی بووجهله ویرسه
اول خدمتکار افندیسنک رسول اولور وکیل دیمک اولماز

۱۴۵۵ ماده

امر بعضا وکالت و بعضا رسالت قبیلندن اولور

مثلا بر کیمسه نک امریله خدمتکاری بر تاجردن مال اشترایلدکده اول
کیمسه نک شرابه وکیل اولور

اما اول کیمسه بر تاجر ایله بازارلق ایدوبده مالی الوب کتورمک اوزره
خدمتکارینی کوند رسه افندیسنک رسول دیمک اولوب یوخسه وکیل اولماز

۱۴۵۶ ماده

رکن توکیل بعضا مطلق اولور

یعنی بر شرطه معلق یا بروفته مضاف یا خود بر قید ایله مقید اولماز
و بعضا شرطه معلق اولور

مثلا فلان تاجر بورابه کلور ایسه بنم شوآنی صانعق اوزره سنی وکیل
ایتم دیوبده اودخی قبول ایتمسه وکالت اول تاجرک کلمسته معلق
اله رق منعقد اولور

اول تاجر کلور ایسه وکیل دخی اول مالی صاته پیلور والاصاته ماز
وبعضا بروقنه مضاف اولور

مثلا نیسان آبنده بنم حیوانلری صاتمغه سنی وکیل ایتدم دیوبده
اودخی قبول ایته شهر نیسان حملونده وکیل اولوب همان اول وقت
باخود اندن صکره اول حیوانلری با لوکاله صاته پیلور اما نیساندن اول
صاته ماز

وبعضا برقید ایله مقید اولور

مثلا شوساعتی بیک غر وشه صاتمغه سنی وکیل ایتدم دیسه وکیلیک
وکالتی اتی بیک غر وشدن اشاخی به صاتمغاق ایله مقید اولور

(باب ثانی)

(شروط وکالت بیاننده در)

۱۴۵۷ ماده

موکک موکل به اولان ایشی یا بغمه مقننر اولسی شرطدر
بناء علیه صبی غیر ممیز ایله مجنونک توکیلی صحیح اولماز
وصبی ممیز حقننده هبه و صدقه کبی ضرر محض اولان ایشلرده ویسنت
اندر و رسد بیه آخری توکیل ایده مز
وقبول هبه و صدقه کبی حقننده نفع محض اولان ایشلرده ویسنت
اندر اولسه بیه آخری توکیل ایده پیلور
امایع و شرا کبی نفع ایله ضرر بیننده دائر و متردد اولان تصرفاتده
اگر اخذ و اعطایه مأذون ایسه بشقه سنی دخی توکیل ایده پیلور
دکل ایسه توکیل ویسنتک اجازتیه موقوفا منعقد اولور

۱۴۵۸ ماده

وکیلیک عاقل و ممیز اولسی شرطدر
بالغ اولسی شرط دکلدر
بناء علیه صبی ممیز مأذون اولسه بیه وکیل اوله پیلور
فقط حقوق عقد اکاعاد اولوب موکلنه عاقد اولور

ماده ١٢٥٩

بر کیمسه بالذات یابه یله جکی خصوصاً درده و معاملاتہ دائر اولان هر حقک
ایفا واستیفاسنده بشقه سنی توکیل ایده بیلور
مثلاً بر کیمسه بیع وشرا و ایجار و استیجار و رهن وار تهمان و ایداع
و استیداع و هبه و اتهاپ و صلح و ابرا و اقرار و دعوی و طلب شفعه
و قسمت و ایفا و استیفای دیونه و قبض ماله دیگر بر کیمسه بی توکیل
اینسه جائز اولور
فقط موکل بهک معلوم اولسی لازمدر

(باب ثالث)

(وکالتک احکامی بیاننده اولوب الی فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(وکالتک احکام عمومی بیاننده در)

ماده ١٤٦٠

هبه و اعاره و رهن و ایداع و اقراض و شرکت و مضاربه ده و عن انکار
صلحده و کیلک عقدی موکلنه مضاف قلمسی لازمدر
موکلنه مضاف قیلماز ایسه صحیح اولماز

ماده ١٤٦١

بیع و شرا و اجاره ده و عن اقرار صلحده و کیلک عقدی موکلنه مضاف
قلمسی شرط دکلدر
موکلنه مضاف قیلوبده نفسنه اضافت ایله اکثفا ایتمسی دخی صحیح اولور
و ایکی صورتده دخی ملکیت انجیق موکلنه ثابت اولور

فقط عقد اگر موکله مضاف قلمناز ایسه حقوق عقد عاقده یعنی وکیله
عائد اولور

واگر موکله مضاف قلتور ایسه حقوق عقد دخی موکله عائد اولور
و بوضوئرتده وکیل رسول کبی اولور

مثلا وکیل بالبیع عقدی موکله مضاف قیلوبیده نفسنه اضافت ایله
اکتفا ایدر ک موکلنک برمالنی صامدقده میبعی مشتری یه تسلیم اتمکله
مجبور اولور و معنی مشتریدن طلب و قبض ایده یلور و مال مشتریله
بر مستحق چیقوبیده بعد الحکم ضبط اولسه مشتری وکیل بالبیع رجوع ایدر
یعنی و پردیکی ثمنی اندن ایستر

ووکیل بالشرا عقدی بووجهله موکله مضاف قیلقسز بن اشترایلدیکی
مالی قبض ایدر و مال مشترینک ثمنی موکلندن المسدیه کنندی مالندن
بایعه و یرمک اوزره جبر اولتور

و مال مشتریله عیب قدیم ظهور اینسه رد ایچون وکیلک مخاصمه یه حق اولور
اما وکیل اگر عقدی موکله مضاف قیلش ایسه مثلا فلانک طرفندن
بالو کاله صاتم یا خود فلان ایچون الدم دیهرک عقد بیع ایلمش اولسه
اولخالده آنقبایان اولنان حقوق عقد هب موکله عائد اولور
و بوضوئرتده وکیل رسول حکمنده قالور

۱۴۶۲ ماده

رسالنده حقوق عقد مرسله عائد اولور
رسوله اصلا تعلق اینز

۱۴۶۳ ماده

بیع و شرا و ایضا و استیفای دینه و قبض عینیه وکیل اولان کیمسه نک جهت
و کالتدن طولابی مقبوضی اولان مال کنندی یدنده و دیه حکمنده در
بلانعد و لاتقصیر تلف اولسه ضمان لازم کلز

جهت رسالندن طولابی رسولک یدنده کی مال دخی کذلک و دیه
حکمنده در

ماده ۱۴۶۴

مدیون بوجنی دانسته کوندرو بده قبل الوصول رسول یبنده تلف اولدیغی صورتده اگر مدیونک رسول ایسه مدیونک مالندن تلف اولور و اگر دانسک رسول ایسه دانسک مالندن تلف اولوب مدیون بوجندن بری اولور

ماده ۱۴۶۵

برکیمسه ایکی کشتی بی بردن توکیل ایتمه وکیل اولدقلری خصوصده یالکز بریسی تصرف یعنی ایقای وکالت ایده من فقط خصوصته یاخود رد و دیسه به و یاخود قضاء دینه وکیل ایسه یالکز بریسی ایقای وکالت ایده ییلور اما برکیمسه بی بر خصوصه وکیل ایتمه کد نص کره دیکرینی دخی رأ سا او ایسه وکیل ایتمه کی صورتده هر قنغیسی ایقای وکالت ایتمه جائز اولور

ماده ۱۴۶۶

برکیمسه وکیل اولدیغی خصوصده بشقه سنی توکیل ایده من مگر که موکل اکا اذن و برمش و یاخود رأ بکله عمل ایت دیمش اوله اول حالده وکیل بشقه سنی توکیل ایده ییلور و بو وجهله وکیل توکیل ایتمه کییمسه موکلک وکیلی اولور یوخسه اول وکیلک وکیلی اولماز حتی وکیل اولک عزلیله یاخود وفاتله وکیل ثانی منعزل اولماز

ماده ۱۴۶۷

اگر وکالتده اجرت شرط ایدیلوبده وکیل دخی ایقای وکالت ایلمه ایسه اجرتیه مستحق اولور و اگر شرط ایدیلوبده وکیل دخی اجرت ایله خدمت ایدز مقوله دن دکل ایسه متبرع اولوب اجرت ایستیه من

(فصل ثانی)

(شرابه وکالت بیائنده در)

۱۴۶۸ ماده

(۱۴۵۹) ماده نك فقره اخيره سی حکمنجه وکالت ایفامی قابل اوله جق

مر تبه موکل بهک معلوم اولسی لازمدر

ش- وبله که موکل اش- ترا ایتدیره جکی شینک جنسی بیان ایتلیدر و جنسک
تختنده اگر انواع متغیره واریسه یالکز جنسک بیانی کافی اولیبوب و معنی
یاخود بهاسنی دخی بیان ایتک لازم کلور

واگر انه جق شینک جنسی بیان اولماز ایسه یاخود جنسی بیان اولنوب
انجق تختنده انواع متغیره اولدیغی حالده نوعی یا بهاسنی تعیین قلمناز

ایسه وکالت صحیح اولماز مکرکه وکالت عامه ایله توکیل ایتمش اوله

مثلا بر کیمسه بکا برآت آل دیو دیکرینی توکیل ایتمسه وکالت صحیح اولور

و بر کیمسه ائوابلق قاش آلق اوزره برینی توکیل ایتمسه جک اولدوقده

جنسی یعنی چتاریعی المقی ایستریو خسه بشقه جنس قشمی ایستریو زاسنی

بیان ایله برابر شام یا هنمه قاشی دیو نوعی یاخود طوبی شو قدر غرو شلق

دیو بهاسنی بیان ایتسی لازمدر

جنسی بیان ایتیبوبه یالکز بکا بر دابه آل یاخود قاش آل دیسه ویاخود

مثلا چتاری آل دیو به نوعی یا بهاسنی بیان ایتسه وکالت صحیح اولماز

فقط بکا برقات روبه لقی قماش یاخود چتاری آل هر قشغی جنس

و بانوعدن اولورسه اولسون سنک رأیکه مفوضدر دیسه وکالت عامه

اولوب وکیل قشغی جنس ونوعدن ایسترایسه اله بیلور

۱۴۶۹ ماده

اصلاک یا مقصدک ویاخود صنعتک اختلافیله جنس دخی مختلف اولور

مثلا بموق بزیه کتان بزنی اصللر نیک اختلافی سببیله مختلف الجنسدر

وقیونک یوکی ایله در یسی اختلاف مقصد حسبیله مختلف الجنسدر

زیرا در یدن مقصد طلوم یا بمسق اولوب یولک المقتدن مقصد ایسه

ایلیک یاپوب کلیم طوقومق کی اگامغیر اولان خصو صلدر
وشار کوی کچه سیله عشاق کچه سی هپ بو کدن معمول اولدقلری
حالده اختلاف صنعت حسبیه مختلف الجنسدر

ماده ۱۴۷۰

وکیل اگر جنسده مخالفت ایدرسه یعنی موکل فلان جنسدن برشی آل
دیوبده وکیل بشقه برجنسدن برمال آسه هر تقدیر الدیغنی شی دهافانده لو
اولسه بیله موکل حقنده نافذ اولماز یعنی وکیل الدیغنی مال کندو
اوزنده قالوب موکل ایچون النمش اولماز

ماده ۱۴۷۱

موکل قوج آل دیوبده وکیل دیشی قیون السسه موکل حقنده نافذ
اولیوب النمان قیون وکیل اولور

ماده ۱۴۷۲

موکل بکا فلان عرصه بی آل دیوبده اول عرصه اوزرینه ابنیه یاپسه
اندن صکره وکیل انی بالوکاله اله ماز اما فلان خانه بی آل دیوبده
اول خانه صیوادلسه یاخود اگا بر دیوار علاوه ایدلسه بو حالده وکیل
انی بالوکاله اله ییلور

ماده ۱۴۷۳

موکل سود آل دیوبده نه سودی اولدیغنی تصریح ایتسه بلدهده معروف
اولان سوده محمول اولور

ماده ۱۴۷۴

موکل پرنج آل دیسه وکیل اولان کیمسه چارشوده صابیلان هر نوع
پرنجندن اله ییلور

ماده ۱۴۷۵

ر کیمسه برخانه المتی ایچون دیگر بی توکیل ایده جک او لدقده محله سنی

و بهاسنی بیان ایتلدر بیان ایتمز ایسه وکالت صحیح اولماز

۱۴۷۶ ماده

بر کیمسه برتک اینجو یا خود بر قیرمزی یا قوت طشاشی المق اوزره برینی
توکیل ایده جک اولدقده بهاسی قاچ غروشه قدر اوله جغنی بیان ایتمسی
لازمدر ایتمز ایسه وکالت صحیح اولماز

۱۴۷۷ ماده

مقدر اتمه موکل بهک مقداری یا خود ثمنی بیسان اولنمق لازمدر
مثلا بغدادی المق ایچون برینی توکیل اتمه کده قاچ کینه اوله جغنی سویلسی
یا خود شو قدر غروشلق بغدادی دیو مقدار ثمنی بیان ایلسی لازم کلور
بیان ایتمز ایسه وکالت صحیح اولماز

۱۴۷۸ ماده

موکل بهک وصفی بیان اولنمق لازم دکلددر
مثلا اعلی یا اوسط یا ادنی دیو وصفنک بیانی لازم کلر
شوقدر که موکل بهک وصفی موکلک حائنه موافق اولق لازمدر
مثلا بر بار کیر کرا جیسی کندوسته بر بار کیر المق اوزره برینی توکیل
ایتمه کده وکیل کیدوبده بیکرمی یک غروشلق بر عرب آتی آله من
آلور ایسه شراسی موکل حقنده نافذ اولماز یعنی اول آت موکل ایچون
النش اولیوب وکیلک اوزرنده قالور

۱۴۷۹ ماده

وکالت بر قیسده ایله تقیید اولند قده وکیل اکا مخالفتم ایده من
ایدر ایسه شراسی موکل حقنده نافذ اولیوب الد یعنی مال کندو
اوزرنده قالور
فقط موکل حقنده دها فائده لو بر صورتده مخالفتم ایدر ایسه معنا مخالفتم
عدا اولنمق
مثلا بر کیمسه فلان خانه بی بنم ایچون اونیک غروشه آلدید کده وکیل

دها زیاده به اشترا اینسه موکل حقننده نافذ اولیبوب اول خانه
 کندوسنک اوزرنده قالور اما اون بیک غروشدن اشا غی ایسه موکل
 ایچون النمش اولور
 كذلك ویره سی به آل دیوبده وکیل پشین ایچه ایله آلسه اول مال وکیلک
 اوزرنده قالور اما پشین ایچه ایله آل دیوبده وکیل ویردی به آلسه موکل
 ایچون النمش اولور

۱۴۸۰ ماده

برکیمسه اشترا سنه وکیل اولدیغی شبتک نصفی اشترا ایتدی یکی صورتده
 اگر اولشبتک تبعیضنده ضرر وار ایسه شرایی موکل حقننده نافذ اولماز
 بوق ایسه نافذ اولور
 مثلا برطوب قماش آل دیوبده وکیل یارم طوب آلسه موکل حقننده
 نافذ اولیبوب اول مال وکیلک اوزرنده قالور اما التي کیله بغدادی آل دیوبده
 وکیل اوچ کیله آلسه موکل ایچون النمش اولور

۱۴۸۱ ماده

موکل بکا برجبه لک چوقه آل دیوبده وکیلک الدیغی چوقه دن
 جبه چیمسه شرایی موکل حقننده نافذ اولیبوب اول چوقه وکیلک
 اوزرنده قالور

۱۴۸۲ ماده

پرشبتک بهاسی بیان اولتمسزین اشترا سنه وکیل اولان کسنده اول شبتی
 قیمت مثلیه سیله آله بیلدی یکی کبی ذبن بسیر ایله دخی آله بلور
 فقط ات واکک کبی سعر و قیمتی معین اولان شیلرده ذبن بسیر دخی
 معفو اولماز
 اما ذبن فاحش ایله آور سه هر حالده شرایی موکل حقننده نافذ
 اولیبوب اول مال کندوسنک اوزرنده قالور

۱۴۸۳ ماده

على الاطلاق اشترا نقود ايله اشترا به مصروف اولور
بوصورته برشيئك اشترا سنه وكيل اولان كييمسه اني برمال ايله ترانپه اينسه
موكل حقتده نافذ اولوب اولشي وكيك اوزرنده قالور

۱۴۸۴ ماده

بر موسم معينده لزومي اولان شيئي المق ايچون بر كييمسه ديكر يني توكيل
اينسه اول موسمده مصروف اولور
مثلا بر كييمسه بر بهار موسمده شالي جبه المق ايچون بر يني توكيل اينسه
اويازين قو اللاتلق اوزره جبه المسي ايچون توكيل اتمش اولور موسم
يكد كدن صكره ياخود كله جك سنهك بهار نده السه موكل حقتده نافذ
اولوب وكيك الديغني جبه كندى اوزرنده قالور

۱۴۸۵ ماده

بر معين شيئك اشترا سنه وكيل اولان كييمسه اول شيئي كندوسى ايچون
اشترا ايله مز واشترا ايدر كن بن بوني كندم ايچون الدم ديسه بيله
كندوسنك اولوب موكلك اولور
مكره موكلك تعيين ايتديكي بهادن زيادهيه و تعين بها ايتديكي صورته
غبن فاحش ايله الورسه اول وقت اول مال وكيك اولور
ورده موكل حاضر اولديغني حالده وكيل بن بوني كندم ايچون الدم
ديسه اول مال وكيك اولور

۱۴۸۶ ماده

بر كييمسه بكا فلانك آتني آل ديوبده وكيل لا ونعم رشي سو يلدكسز بن
كيدوب اول آني اشترا ايتديكي تفديده اكر آلور كن موكل ايچون الدم
ديسه موكلك اولور
واكر كندم ايچون الدم ديسه كندوسنك اولور
اما نالكز الدم ديوبده كييك ايچون الديغني سو يلام شيكن صكره دن

موکل ایچون الدم دیدیکی صورتده آکرات تلف یاخود برعیب حادث
اولدن دیمش ایسه تصدیق اولنور
واکرات تلف یاخود برعیب حادث اولدقندن صکره دیمش ایسه تصدیق
اولماز

۱۴۸۷ ماده

برشی المق اوزره برکیسه یی ایکی کشی بشقه بشقه توکیل ابتدیکی
صورتده وکیل اول مالی الورکن قنغیسی ایچون قصد و مراد ایتش
ایسه اول مال انک اولور

۱۴۸۸ ماده

وکیل بالشرا کندی مالی موکل ایچون صانسه صحیح اولماز

۱۴۸۹ ماده

وکیل الدینی مالی هنوز موکله تسلیم ایتدن عیننه مطلع اولسه انی
کندولکنندن اولهرق رد ایده ییلور
اما موکله تسلیم ایتد کدن صکره انک امر و توکیلی اولقسزین رد ایده مز

۱۴۹۰ ماده

وکیل اگر مالی مؤجل اولهرق اشترا ایسه موکل حقیقده دخی مؤجل
اولوب وکیل انک ثمنی پشین اولهرق طلب ایده مز
اما وکیل پشین پاره ایله اشترا ایتد کدن صکره بایع ثمنی تأجیل ایتسه
وکیل ثمنی موکلدن بوجه پشین طلب ایده ییلور

۱۴۹۱ ماده

وکیل بالشرا ثمنی کندی مالندن و پرو بده مبیعی قبض ایتسه موکله
رجوع ایده ییلور یعنی و بردیکی ثمنی ائدن اله ییلور
وما مال مشرتانک ثمنی هنوز بایع و رماش اولسه بیه موکلندن ثمنی طلب
و موکل انی ادا ایدنجیه دک مالی حبس و توفیق ایده ییلور

ماده ۱۴۹۲

وکیل بالشرا یونده مال مشترا قضارا تلف یاضایع اولسه موکک
مالندن تلف اولور و تمدن برشی ساقط اولماز
فقط وکیل انی استیفای ثمن ایچون حبس ایدوبده اول حالده تلف
یاضایع اولسه ثمنی وکیلک ویرمسی لازم کلور

ماده ۱۴۹۳

وکیل بالشرا موکک اننی اولدبجه عقد بیعی اقاله ایدهمز

(فصل ثالث)

(بیعه وکالت حقیقده در)

ماده ۱۴۹۴

علی الاطلاق بیعه وکیل اولان کیمسه موکلنک مالنی ازه چوغه بیعی
مناسب کوردیکی بها ایله صاته بیلور

ماده ۱۴۹۵

موکل اگر تعیین ثمن ایتمش ایسه یعنی شوقدر غروشه صات دیمش
ایسه وکیل اندن نقصانه صاته ماز

صانار ایسه بیعی موکلنک اجازتنه موقوفا منعقد اولور
وخود بخود نقصاننه صاتوبده مالی مشتری به تسلیم ایتدکده موکل
اکا اول مالی تضمین ایتدیره بیلور

ماده ۱۴۹۶

وکیل بالبیع موکک مالنی کئندوسی ایچون آلسه صحیح اولماز

ماده ۱۴۹۷

وکیل بالبیع کنند و لهنده شهادت لری جائز اولیا نلره موکک مالنی صانه من
مکر که دکرندن زیاده یه صتار ایسه بیعی صحیح اولور
ورده موکل اگر دیلدیکک کیسه یه صات دیووکالت عامه ایله توکیل
ایتمش ایسه اول حالده وکیلاک انلره دخی ثمن مثلیله صاتمسی جائز اولور

ماده ۱۴۹۸

علی الاطلاق بیعه وکیل اولان کیسه موکک مالنی پشین اچیه ایله
یاخود اول مال حقهده بین التجسار معروف اولان مدت ایله ویره سی یه
صانه بیلور

اما عرف و عاده مخالف بر مدت طویله ایله صانه من
ورده صراحت یاخود دلالة بوجه پشین صاتمغه وکیل اولسه ویره سی یه
صانه من

مثلا موکل بومالی بوجه پشین صات یاخود شومالی صانه بورجی
ویردیه وکیلانی ویره سی یه صانه من

ماده ۱۴۹۹

برمالک تبعیضنده ضرر وارایسه وکیل انک نصفنی صانه من یوق ایسه
صانه بیلور

ماده ۱۵۰۰

وکیل ویره سی یه صاندیغنی مالک ثمنی مقابلنده رهن یا کفیل اله بیلور
فقط رهن تلف یا کفیل مفلس اولسه وکیل ضامن اولماز

ماده ۱۵۰۱

موکل رهن ایله یا کفیل ایله صات دیدکده وکیل بلا رهن و بلا کفیل
صانه من

ماده ۱۵۰۲

وکیل بالبیع صاندیغنی مالک ثمنی مشتری دن آلمدیغنی حالده کندی مالندن

موکله ادا ایتک اوزره جبر اولماز

۱۵۰۳ ماده

ثمن مبیعی قبض ایتک کینک حتی اولسه ذخی موکل قبض اید یورسه صحیح اور

۱۵۰۴ ماده

وکیل اگر اجر تسزایسه صا دیغی مالک ثمنی استیفا و تحصیله مجبور دکادر فقط کندو رضاسیله تحصیل ایتدیکی تقدیرده موکلنی قبض و تحویل ثمنه توکیل ایتسی لازم کلور امدالال و سمسار کی اجرت ایله بیعه وکیل اولان کیسه مبیعک ثمنی استیفا و تحصیله مجبوردر

۱۵۰۵ ماده

وکیل بالبع خود بخود بیعی اقاله اید بیلور فقط بو اقاله موکل حفته نافذ اولوب وکیلک موکله ثمنی ویرمی لازم کلور

(فصل رابع)

(مأموره دأر اولان مسائل بیانده در)

۱۵۰۶ ماده

بر کیسه بر شخصه یا خود میری به اولان دینی ادا ایتک اوزره دیگر کیسه به امر ایدوبده اودخی کندنی مالندن ایفا ایتسه صکره آمره رجوع ایدر آمر کرک رجوعی شرط ایتسون و کرک شرط ایتسون یعنی کرک صکره بنسدن المی اوز بوریجی ویر یا خود سن ویده صکره بن سکا ویریم دیمک کی برته بیر ایله مأمورک کندوسنه رجوع ایتسنی شرط ایتسون و کرک یا لکر بوریجی ویردیمش اولسون

ماده ۱۵۰۷

کندی مالیدن مسکوکات مغشوشه ايله ابقای دینه مأمور اولان کیمسه
 دانه مسکوکات خالصه و برسه آمر دن مسکوکات مغشوشه الور
 و مسکوکات خالصه ايله ابقای دینه مأمور اولان کیمسه مسکوکات
 مغشوشه ايله اداء دین اینسه آمر دن مسکوکات مغشوشه الور
 اما بر دینک اداسنه مأمور اولان کیمسه دانه کندی مالنی صاتوبده
 آمر لک دینه تقاض اینسه دینک مقداری نه ایسه آمر دن اتی الور
 و کندی مالنی دانه دکردن زیاده به صامش اولسه یله آمر مدیون
 اول زیاده بی دیندن تنزیل ایتدیردین

ماده ۱۵۰۸

بر کیمسه کندوسی و یاخود اهل و عیالی ایچون مصرف اینک اوزره
 آخر کسنه یه امر ایتدکده صکره مصرفکی بن و یرهیم دیورجوعی
 شرط ایتسه یله اول کسنه قدر معروف مصرفنی آمر دن الور
 كذلك خاتمی یاپدر دیوامر ایدوبده مأموردخی یاپدر دینی صورتده
 رجوعی شرط ایتامش اولسه یله صرف ایتدیکی قدر معروف مبلغی
 آمر دن الور

ماده ۱۵۰۹

بر کیمسه فلانه اودنج ایچه یاخود بخشش و یاخود صدقه و برصکره
 بن سکا و یرهیم دیو آخر کسنه یه امر ایدوبده اودخی و برسه صکره آمره
 رجوع ایلر
 اما صکره بن سکا و یرهیم یاخود صکره بدن ال ذیمک کبی برسوز ايله
 رجوعی شرط ایتکسن بن بالکرو بر دیدیکی صورتده مأموراکار رجوع ایدمه
 شو قدر وار که مأمور اگر آمرک عیالنده بولنقی یاخود شریکی اولقی کبی
 بر وجهله بومشلاو خصوصاً ده آمره رجوعی عرف و عادت اینسه
 رجوعی شرط ایتامش اولدینی صورتده دخی رجوع ایلر
 (۳۶) ماده به باق

۱۵۱۰ ماده

بر کسبه نك امری انجق کندی ملکی حقندہ جاری اولور مثلا بر کیمسه
شومالی دکره آت دیوبنده مأمور دخیانی بشقه سنک مالی اولدیغنی
بیله ر ك آنسه صاحبی اول مالی آتانه تضمین ایندی ر مجبر اولد قجه آمره
برشی لازم کلز

۱۵۱۱ ماده

بر کیمسه بنم شوقدر غروش دینگی سنن کندی مال کدن ادا ایت دیو آخر
کسبه امر ایوب اودخی وعد ایند کن صکره ادا دن امتناع اینسه
مجرد وعد اینش اولسینه اول کسبه ادا ی دینه جبر اولمز

۱۵۱۲ ماده

آمر ك مأمورده الاجبی یا خود امانت ایچیه سی اولوبده اندن دینگی ادا
ایتك اوزره امر ایلسه مأمور ادا ی دینه جبر اولمز
اما آمر فلان مالی صانده دینگی ادا ایت دیدیکی صورتده مأمور اگر
وکیل متبرع ایسه بیله جبر اولمز
واگر وکیل بالاجره ایسه اول مالی بیع ایله آمر ك دینگی ادا ایتك اوزره
جبر اولمز

۱۵۱۳ ماده

بر کیمسه فلان دانته و ردیو آخر کسبه به بر مقدار ایچیه و ردیکی صورتده
آمر ك بشقه دانشلری اندن حصه المعنه صلاحیتلری اولیوب مأمور
اول ایچیه بی انجق آمر ك امر اییدیکی دانته ویر

۱۵۱۴ ماده

بر کیمسه بورجینی تأدیه ایتك اوزره بشقه سنه بر مقدار ایچیه ویر ویده
مأمور هنوز اول مبلغی دانته اعطایا ارسال و ایصال ایتدن آمر ك فوت
اولدیغنی معلوم اولسه اول ایچیه آمر ك ترکسبه رجعت ایدز
ودانك ترکسبه مراجعتی لازم کلور

ماده ۱۵۱۵

بر کیمسه داننده و یرمک اوزره آخر کسنه به بر مقدار اچقه و یروب انجق
داننده کی سئیدمه ظهر به ایتد کجه و یا خود علم و خبر المدفجه اچقه بی
تسلیم ایتمه دیونهی ایتشکن ما مور ظهر به ایتدیر مکسزین و علم و خبر
التسزین اچقه بی دانته و یروب بده دائن انی انکار ایتسه و قبضی اثبات
اولته میوبده تکرار اول پاریدی آمر دن السه آمرانی ما مور تضمین
ایتدیر

(فصل خامس)

(خصوصته یعنی مرافعه به وکالت حقننده در)

ماده ۱۵۱۶

مدعی ومدعا علیهمدن هر یری دیلیدیکنی خصوصته تو کیل ایده بیلور
دیگریکریک رضاسی شرط دکلدیر

ماده ۱۵۱۷

خصوصته وکیل اولان کیمسه نک موکلی علیهمنه اقراری اگر حضور
حاکمه ایسه معتبر اولور حضور حاکمه دکل ایسه معتبر اولماز
و کندوسی و کالتدن منعزل اولور

ماده ۱۵۱۸

بر کیمسه آخری خصوصته تو کیل ایدوبده کندو علیهمنه اقراری استثنا
ایلسه جا نزا اولور

بوصورتده موکاک علیهمنه وکیل اقراری صحیح اولماز

(۱۴۵۶) ماده نک فقره اخیره سنه باق

و بویله اقراره مأذون دکل ایکن حضور حاکمه اقرار ایتدیکی
صورتده و کالتدن منعزل اولور

ماده ۱۵۱۹

خصوصته وکالت قبضه وکالتی مستلزم اولماز
بناء علیه دعوی وکیلی قبضه دخی وکیل دکل ایسه محکوم به اولان
مالک باو کاله قبضه صلاحیتی اولماز

ماده ۱۵۲۰

قبضه وکالت خصوصته وکالتی مستلزم اولماز

(فصل سادس)

(عزل وکیلله دأر اولان مسائل بیاننده در)

ماده ۱۵۲۱

موکل وکیلنی وکالتدن عزل ایده یلور
فقط غیرک حتی تعلق ایتمش ایسه عزل ایده من
ته کیم برمدیون مالنی رهن ایدوبده حین عقد رهنده یاخوذ صکره دن
دینک و عده سی حلولنده رهنی صامتق اوزره برینی توکیل ایتمدیکی
صورتده مرته نک رضاسی اولد فجه موکل راهن او وکیلنی عزل ایده من
کذلک مدعیتک طایبی اوزرینه مدعی علیه برینی شخصه منته توکیل
ایتمکده مدعیتک غیا بنده اتی عزل ایده من

ماده ۱۵۲۲

وکیل کندیجی وکالتدن عزل ایده یلور
فقط بر وجه بالا غیرک حتی تعلق ایتمش ایسه عزل ایده میوب ایغای
و کالته مجبور اولور

ماده ۱۵۲۳

موکل وکیلنی عزل ایتمکده وکیلله خبر عزلی واصل اولنجیه دک وکالتی

اوزرنده قالور واولوقته قدر تصرفی صحیح اولور

ماده ۱۵۲۴

وکیل کندوسنی عزل ایتدکده عزانی مونتله بادر مسی لازم کلوروعزلی
موکک معلومی اولنجیه دک وکالت کندی عهده سنده قالور

ماده ۱۵۲۵

مدیونک غیابنده قبض دینه وکیل اولان کیسه نی موکلی عزل ایده ییلور
امادان انی مدیونک حضورنده توکیل ایتمش ایسه مدیونک علی
لاحق اولد قجه عزلی صحیح اولماز
بوصورنده مدیون انک عزانی اوکر نمدن اکا دیننی اعطا ایتمسه دیندن
بری اولور

ماده ۱۵۲۶

موکل بهک ختامیله وکالت نهایت بولور وکیل دخی باطبع وکالتدن
منعزل اولور

ماده ۱۵۲۷

موکک وفاتیه وکیل منعزل اولور
فقط غیرک حتی تعلق ایتمش ایسه منعزل اولماز

(۷۶۰) ماده یه باقی

ماده ۱۵۲۸

موکک وفاتیه وکیل وکیل دخی منعزل اولور

(۱۴۶۶) ماده یه باقی

ماده ۱۵۲۹

وکالت موروث اولماز

یعنی وکیل فوت اولدقده وکالتک حکمی قلماز و بوجهته وکیلک
 وارثی انک مقامنه قائم اولماز
 ماده ۱۵۳۰

موکلک یاخود وکیلک نجمن ایتمسبله وکالت باطل اولوز

اراده سنیه تاریخی فی ۲۰ جا سنه ۹۱

طبع ونشری فی ۱۷ ص سنه ۹۲

معاون ریاست شورای دولت احمد جودت	امین الفتوی السید خلیل	رئیس دائرة محاکمات سیف الدین
قاضی دارالخلافه العلیه احمد خلوصی	من اعضاء دیوان احکام عدلیه احمد حلمی	

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

١٦٠ كتاب في ١٦٠

١٦٠ كتاب في ١٦٠

تاريخ	تاريخ	تاريخ
١٦٠	١٦٠	١٦٠
١٦٠	١٦٠	١٦٠
١٦٠	١٦٠	١٦٠

١٦٠ كتاب في ١٦٠

١٦٠ كتاب في ١٦٠

١٦٠ كتاب في ١٦٠

١٦٠ كتاب في ١٦٠

مجموعه آثار

* کتاب نانی عشر *

(مجله شماره ۱۰)

(مجله شماره ۱۱)

(مجله شماره ۱۲)

۱۳۰۱

۱۳۰۲

ماده ۱۵۳۳

مصالح علیه بدل صلح دیگر

ماده ۱۵۳۴

مصالح عنه مدعی به اولان شیدر

ماده ۱۵۳۵

صلح اوج قسمدر

قسم اول عن اقرار صلحدر که مدعی علیه اقرار اوزرینه واقع اولان صلحدر

قسم ثانی عن انکار صلحدر که مدعی علیه انکاری اوزرینه واقع اولان صلحدر

قسم ثالث عن سکوت صلحدر که مدعی علیه اقرار وانکار ایتیموب سکوتی اوزرینه واقع اولان صلحدر

ماده ۱۵۳۶

ابرا ایکی قسم اولوب بری ابراء اسقاط و دیگری ابراء استیفاذر ابراء اسقاط بر کیسه دیگر کسنده اولان حقنک تمامی اسقاط یا خود بر مقدارینی حط و تنزیل ایله اول کسنده بری قیلفدر ایشته بو کتب صلحده موضوع بحث اولان ابرا بودر ابراء استیفا بر کیسه دیگر کسنده حقنی قبض و استیفا ایلمش اولدیغنی اعتراف ایتکدن عبارت اولهرق برنوع اقراردر

ماده ۱۵۳۷

ابراه خاص برخانه یا خود بر چفتنک و یا خود بر جهتمدن طولابی الهجق دعواسی کی بر خصوصه متعلق دعواندن بر کسنده بری ابرا ایتکدر

ماده ۱۵۳۸

ابراه عام کافه دعا و بدن بر کسنده بری ابرا ایتکدر

(باب اول عقد صلح و ابرا ابدن لر حقنده در)

۱۵۳۹ ماده

• صالحك عاقل اولسي شرطدز

بالغ اولسي شرط دكلدر

بناء عليه مجنون و معتوه ايله صبي غير ميرك صلحي اصلا صحيح اولماز

وصبي اذونك صلحنده ضرر بين بوق ايسه صحيح اولور

شوبله كه بر كيسه صبي اذوندن بر شي دعوى ايدوبده او دخي اقرار

ابتديكي صورتده عن اقرار صلحي صحيح اولور

وصبي اذون اله جفني امهال و تاجيل ايتك اوزره عقد صلح ايله بيلور

واله جفتك بر مقداري اوزر بنه صلح اولدوقده اكر ينه سي و ارايسه

صلحي صحيح اولماز و اكر ينه سي اوليوبده خصمك بين ايله جكي دخي

معلوم اولور ايسه صلحي صحيح اولور

و آخر كسنه دن بر مال دعوى ايدوبده مقدار قيمتي اوزر بنه صلح اولسه

صحيح اولور

فقط اولمالك قيمتدن نقصان فاحش اوزر بنه صلح اولسه صحيح اولماز

۱۵۴۰ ماده

بر صبيك دعوا سندن و ايسی صلح اولدوقده اكر صبي به ضرر بين بوق

ايسه صحيح اولور و اكر ضرر بين و ارايسه صحيح اولماز

بناء عليه بر كيسه بر صبي بدن شوقدر غروش دعوى ايدوبده صبيك

پاره سسندن و بر مك اوزره پدري صلح اولدوقده اكر مدعينك ينه سي

و ارايسه صلح صحيح اولور و اكر مدعينك ينه سي بوق ايسه صلح صحيح

اولماز

و صبيك آخر كسنه ذمتده الاجنئ اولوبده پدري انك بر مقدار بيني

حط و تنزيل ايله صلح اولدوقده اكر ينه سي و ارايسه صحيح اولماز و اكر

ينه سي اوليوبده خصمك بين ايله جكي دخي معلوم اولور ايسه اولخالده

صلح صحيح اولور و صبيك اله جفني قيمتده بر مال اوزر بنه و ايسی صلح

اولسه صحيح اولور

فقط غبن فاحش بونور ایسه صلحی صحیح اولماز

ماده ۱۵۴۱

علی الاطلاق صبی ایله مجنون و معتوهك ابراسی صحیح اولماز

ماده ۱۵۴۲

خصوصته وکالت صلحه وکالتی مستلزم اولماز
بناء علیه برکیمسه آخر کسینه بی دعواسنه وکیل ایدوبده اودخی بلاذن
اول دعوادن صلح اولسه صحیح اولماز

ماده ۱۵۴۳

بر کیمسه کندی دعواستندن صلح اولقی اوزره دیکرینی توکیل ایدوبده
اودخی بالوکاله صلح اولدوقده مصالح علیه موکل اوزرینه لازم کاور
وکیل انکله مؤاخذه و مطالب اولماز
مگر که وکیل مصالح علیه ضامن اوله اول حالده وکیل کفالتی حسیله
مؤاخذه اولنور

وبرده وکیل عن اقرار برمالدن مال اوزرینه صلح اولوبده صلحی نفسنه
مضاف قبلا ایسه اولوقت وکیل مؤاخذه اولنور یعنی بدل صلح
اندن النور اودخی موکله رجوع ایلر

مثلا وکیل بالوکاله شو قدر غروش اوزرینه صلح اولدوقده اول مبلغی
موکله برمسی لازم کاور وکیل اندن مسؤل اولماز

فقط سن شو قدر غروش اوزرینه صلح اول بن کفیل دیمش ایسه
اول حالده بواجبه وکیلدن النور اودخی موکله رجوع ایلر وبرده
عن اقرار مالندن مال اوزرینه صلح واقع اولوبده وکیل سن فلاتک
دعواستندن بنله صلح اول دیهرک عقد صلح ایش ایسه بیع حکمنده
اولدیغی جهته بوضورته دخی بدل صلح وکیلدن النور اودخی
موکله رجوع ایلر

ماده ۱۵۴۴

ایکی کشی بیتده اولان دعوادن آخر رکسینه فضولی اوله رق یعنی بلا امر

صلح اولدوقده اکر بدل صلحه ضامن اولور ایسه یاخود بنم فلان مالم
اوزرینه دیو بدیل صلحی کندی مالنه مضاف قیلار ایسه و یاخود شو مبلغ
یاخود شو ساعت اوزرینه دیو میدانده اولان نقوده یا عروضا یا اشارت
ایدر ایسه یاخود ضامن اولوب و کندی مالنه اضافه یا اشارت دخی
ایتموده علی الاطلاق شو قدر غروش اوزرینه صلح اولدم دیر و اول
مقدار مبلغی تسلیم ایدر ایسه اشبو درت صورتده دخی صلح صحیح
و اول کسینه متبرع اولور

واکر دردنجهی صورتده بدل صلحی تسلیم ایتمه مدعی علیه
اجازتسه موقوف اولوب اکر مجبّر اولور ایسه صلح صحیح و بدل صلح
مدعی علیه اوزرینه لازم اولور و اکر مجبّر اولور ایسه صلح باطل اولور
ودعوی حالی اوزره قالور

(باب ثانی)

(مصالح علیه ابه مصالح عنیهک بعض احوال و شروطی بیاننده در)

ماده ۱۰۴۵

مصالح علیه اکر عین ایسه میبع حکمنده و اکر دین ایسه ثمن حکمنده اولور
بناء علیه بیعده میبع یاخود ثمن اولغه صالح اولان شی صلحه بدل صلح
اولغه دخی صالح اولور

ماده ۱۰۴۶

مصالح علیه مصالح مال و ملکی اولوق شرطدر
بناء علیه مصالح بشفه کسینه مالنی بدل صلح اولوق و برسه صلحی
صحیح اولور

ماده ۱۰۴۷

کریک مصالح علیه و کریک مصالح عنیه قبض و تسلیمه محتاج ایسه معلوم

اولسی لازمدر واکر قبض و تسلیه محتاج دکل ایسه معلوم اولسی شرط
دکدر

مثلا بر کیمسه دیگر کیمسه نك یئنده بولنان برخانه دن واول کیمسه دخی
ایک یئنده بولنان باغچه دن برحق دعوی ایدوبده ایکیسی دخی تعیین
مدعا ایتمکسزین دعوا الزندن واز حکمک اوزره صلح اولسه لر صحیح
او اور

کذلک بر کیمسه دیگرک یئنده کی خانه ده برحق دعوی ایدوبده تعیین مدعا
ایتمکسزین مدعی علیه اکا بر بدل معلوم و یرمک و او دخی ترک دعوی ایتمک
اوزره صلح اولسه لر صحیح اولور
امامدعی مدعی علیه بدل و یرمک و او دخی اکا حقی تسلیم ایتمک اوزره
صلح اولسه لر صحیح اولساز

(باب ثالث)

(مصالح عنه حقنده اولوب ایکی فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(صلح عن الاعیان حقنده در)

ماده ۱۵۴۸

برمال معین دعوا سندن عن اقرار صلح اکرمال اوزرینه واقع اولور ایسه
بیع حکمنده در

بونده خیاریعیب و خیاریعیت و خیاریعیت جاری اولدیغی کبی
کرمک مصالح عنه و کرمک مصالح علیه عقار اولدیغی تقدیرده شفعه
دعواسی دخی جاری اولور

و مصالح عنهم کلیسی یا خود بعضیسی بالاستحقاق ضبط اولسه

مدعی علیه و برمش اولدیغی بدل صلحک اولقدارینی یعنی کایینی یاخود
بعضیسنی کپرو الور

واکر بدل صلحک کایینی یاخود بعضیسی بالاستحقاق ضبط اولسه مدعی
مدعی علیه دن مصالح عنہک اولقدارینی یعنی کایینی یاخود بعضیسنی
ایستتر

دلا برکیسه دیگرندن برخانه دعوی ایدوب اودخی اول خانه انک
اولدیغی اقرار ایله برابر شوقدر غروش بدل و یرمک اوزره صلح اولسه
مدعی اول خانه بی مدعی علیه صامش کی اولور و بونده بوجه
بالایمک احکامی جاری اولور

۱۵۴۹ ماده

مال دعواسندن عن اقرار صلح اکر منفعت اوزرینه واقع اولور ایسه
اجاره حکمنده در بونده دخی اجاره احکامی جاری اولور
مثلا برکیسه بر باغچه دعواسندن شوقدر مدت مدعی علیه
خانه سنده اوتورمق اوزره صلح اولسه باغچه مقابلنده اول خانه بی اوقدر
مدت ایله استیجار ایتش اولور

۱۵۵۰ ماده

عن انکار یاخود عن کوت صلح اولوق مدعی - قنده معاوضه و مدعی
علیه حقه یمیندن خلاص ایله قطع منازعه در
بناء علی ذلك مصالح علیه اولان عقارده شفه جریان ایدر اما مصالح
عنه اولان عقارده شفه جریان ایتز
و مصالح عنہک کایینی یاخود بعضیسی بالاستحقاق ضبط اولسه
مدعی بدل صلحک اولقدارینی یعنی کایینی یاخود بعضیسنی مدعی علیه
ردایدن و مستحق ایله خصومه باشلار
و بدل صلحک کایینی یاخود بعضیسی بالاستحقاق ضبط اولسه مدعی
اولقدارده دعواسنه رجوع ایلم

۱۵۵۱ ماده

بر کیمسه بر مال معین مثلاً بر باغچه دعوی ایدوبده بر مقداری اوزرینه صلح اوله رق باقیسنک دعواسندن مدعی علیهی ابرا ایتسه حقتک بر مقدارینی المش و باقیسنک دعواسندن و از کیمش یعنی باقیسنده کی دعوی حقی اسقاط ایلش اولور

(فصل ثانی)

(دیندن یعنی اله جفتدن و حقوق ساره دن صلح اولوق بایئنده در)

۱۵۵۲ ماده

بر کیمسه آخر کسنه ذمتنده کی اله جفتک بر مقداری اوزرینه صلح اولسه اله جفتک بعضیسنی استیفایله باقیسنی اسقاط یعنی باقیسنندن اول کسنه بی ابرا ایلش اولور

۱۵۵۳ ماده

بر کیمسه مجمل اولان هر درلو اله جفتی تأجیل و امهال ایتک اوزره صلح اولسه کندوسنک حق تجملینی اسقاط ایلش اولور

۱۵۵۴ ماده

بر کیمسه مسکوکات خالصه اولان اله جفتی مسکوکات مغشوشه اوله رق الموق اوزره صلح اولسه اله جفتک سکه خالصه اولوق حقی اسقاط ایلش اولور

۱۵۵۵ ماده

حق شرب و شفعه و حق مرور کی حقوق دعواینده باینندن قور تلیق ایچون بدل و پرویده صلح اولوق دخی صحیحدر

(باب رابع)

(احکام صلح و ابرایاننده اولوب ایکی فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(احکام صلحه داترا اولان مسائل بیاننده در)

۱۰۰۶ ماده

صلح تمام اولدوقده یالکز طرفیندن بری انندن دونه من
ومدعی صلحه بدل صلحه مالک اولور وارتنق دعواده حتی قالماز
ومدعی علیه دخی بدل صلحی انندن استرداد ایده من

۱۰۰۷ ماده

طرفیندن بری فوت اولسه وارثلری دخی انک صلحی فسخ ایده من

۱۰۰۸ ماده

صلح اگر معاوضه حکمنده ایسه طرفین اتی کسندو رضالریله فسخ واقاله
ایده بیلورلر و اگر معاوضه معناسنه اولیو بنده بهض حقوقک اسه قاطنی
متضمن ایسه اصله انقض و فسخنی صحیح اولماز
(۵۱) ماده به باق

۱۰۰۹ ماده

بیمندن خلاص ایچون بذل و یرمک اوزره عقد صلح اولدوقده مدعی

حق خصوصتی اسقاط ایش اولور
وارتق مدعی علیه تحلیف اولنه ماز

۱۵۶۰ ماده

بدل صلح هنوز مدعی به تسلیم اولمندن کلیسی یا خود به ضیعی تلف
اولدیغی صورته اکر تعیین ایله متعین اولان شیلردن ایسه بالاستحقاق
ضبط اولنمش حکمنده اولور

یعنی عن اقرار واقع اولان صلحه مدعی مصالح عنهنک کلیسی یا خود
به ضیعی مدعی علیه من ایسترو عن انکار یا خود عن سکوت واقع اولان
صلحه مدعی دعواسنه رجوع ایلر

(۱۵۴۸) (۱۵۵۰) ماده لر باقی

واکر بدل صلح دین ایسه یعنی شوقدر غروش کبی تعیین ایله متعین
اولبان شیلردن ایسه صلحه خلل کلیموب تلف اولان مقدارک مثلی
مدعی علیه طرفندن مدعی به ویرلمک لازم کلور

(فصل ثانی)

(احکام ابراهه داتر اولان مسائل بیاننده در)

۱۵۶۱ ماده

برکیمسه فلان ایله دعوی و نزاعم یوقدر وفلانده حقم یوقدر وفلان ایله
اولان دعوا من فارغ اولدم یا خود واز کچدم وفلانده حقم قلمدی
وفلانن تماما حقمی الدم دیسه اتی ابراهه اولور

۱۵۶۲ ماده

برکیمسه دیگرینی رحقتدن ابراهه تکده اول حق ساقط او اولور

ارتق اتق دعوی ایدمز (۵۱) ماده به باق

۱۵۶۳ ماده

ايرانك ما بعدينه شمولى اولماز

يعنى بر كيمسه ديكر كسنه بي ابرا ايند كده ايرادن مقدم اولان حقوقى
ساقط اولور بو خسه ايرادن صكره حادث اولان حقى دعوى ايدمه ييلور

۱۵۶۴ ماده

بر كيمسه ديكر ينى بر خصوصه متعلق دعوا دن ابرا اينسه ابراه خاص
اولوب بعده اول خصوصه متعلق دعوا سى مسموع اولماز اما بشقه
خصوصه متعلق حقى دعوى ايدمه ييلور
مثلا بر كيمسه برخانه دعوا سندن خصمى ابرا ايلسه ارتق اول خانه به
متعلق دعوا سى مسموع اولماز اما چقتك وسا نرسنه به متعلق
دعوا سى استماع اولنور

۱۵۶۵ ماده

بر كيمسه فلانى كافه دعاويدن برى قيلدم يا خود انده اصلا حقم بوقدر
ديسه ابراه عام اولوب ارتق ايرادن مقدم اولان هيچ برحق دعوى
ايدمه مز

حتى كفالتدن طولاي برحق دعوى اينسه مسموع اولماز
شويله كه اول ايرادن مقدم سن فلان كسنه به كفيل اولمشيدك دبو دعوى
اينسه استماع اولنديغى كى آخر رشخصدن سن بنم ابرا ايتش اولديغم
كيمسه به قبل الابرا كفيل اولمشيدك دبو دعوى ايدمه مز

(۶۶۲) ماده به باق

۱۵۶۶ ماده

بر كيمسه مال صانوب و ثمنى قبض ايدوبنده مبيعه متعلق كافه دعاويدن

مشتري بي ابرا ابتدكي كبي مشتري دخي اتى بمن مذ كوره متعلق كافه
دعاويدن ابرا ايتمش و بوججهله بينلرنده سنذ تعاطي ايدمش ايكن مبيع
بالاستحقاق ضبط اولنسه ابرانك تاثيرى اوليوب مشتري و يرمش اولديغى
نمى بايعدن استرداد ايلر (۵۲) ماده به باق

۱۵۶۷ ماده

ابرا اولنان كسنتل معين و معلوم اولمق لازمذر
بناه عليه بر كيمسه جله مدبونلر يمى ابرا ايتدم يا خود هيج كيمسه ده
حقم بوق ديسه ابراسى صحيح اولماز
اما فلان محله اهاليسى ابرا ايتدم ديوب اول محله اهاليسى دخي معين
و معدود كساندن عبارت ايسهل ابرا صحيح اولور

۱۵۶۸ ماده

ابرا قبوله توقف ايتز
فقط رد ايله مر دود اولور
شويله كه بر كسنته ديكر كسنته بي ابرا ايتد كده اول كسنته نك قبولى شرط
دكلدر

فقط اول مجلسده ابرايى قبول ايتم ديوزد ايلسه اول ابرا مر دود اولور
بعنى حكيمى قالماز

لكن ابرايى قبول ايتد كدن صكره زدايتسه ابرامر دود اولماز
ورده محاله محال عليه يا خود اله جقلو كفيلى ابرا ايدوبده محال عليه
يا خود كفيلى اتى رد ايتسه ابرا مر دود اولماز

۱۵۶۹ ماده

وفات ايدن كسنته بي ديندن ابرا ايتك صحيح اولور

۱۵۷۰ ماده

بر كيمسه مرض موشده ورته سندن رينى ديندن ابرا ايتسه صحيح و نافذ اولماز

اماراتی اولین کستہ بی دینندن ابراہینسہ ثلث مالنندن معتبر اور

مادہ ۱۵۷۱

ترکسی مستغرق دیون اولان کستہ مرض مؤتندہ کندی مذیونلرندن
برینی دینندن ابراہینسہ صحیح و نافذ اولماز

ارادہ تاریخی فی ۶ شوال سنہ ۹۱

طبع و نشری فی ۱۷ ص سنہ ۹۲

سیف الدین السیدخلیل احمدجودت

احمدخلی احمدخلوصی

مطبعہ عامرہ ده طبع اولمشدر

سنہ

۱۲۹۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(اوائله)

(صورت)

خط پنجہ

خط ہا یون

(کتاب ثالث عشر)

(اقرار حقندہ اولوب دَرْت بانی مشملدر)

(باب اول)

(اقرارک شرائطی بیانندہ در)

۱۵۷۲ ماده

اقرار بر کیمسه دیگر کسنه نك کند و سنده اولان حقنی خبر ویرم کدر
اول کیمسه به مقر اول کسنه به مقرله اول حقه مقر به دیناور

۱۵۷۳ ماده

مقرک عاقل بالغ اولسی شرطدر

بناء علیه صغیر و صغیره و مجنون و مجنونہ و معتوه و معتوهه نك اقراری
صحیح دکادر

و بونلرک علیهنه ولی و وصیلر نك اقراری دخی صحیح اولماز
فقط صغیر میز ما ذون کسندو سنک ما ذونیتی صحیح اولان خصوصلرده
بالغ حکمنده در

۱۵۷۴ ماده

مقر لهك عاقل اولسى شرط دكلدر
بناء عليه بر كيمسه بر صغير غير مميز ايچون مال اقرار ايلسه صحیح اولور
اول مالی ویرمسی لازم کلور

۱۵۷۵ ماده

اقراده مقرک رضای شرطدر
بناء عليه جبر واکراه ايله واقع اولان اقرار صحیح اولماز
(۱۰۰۶) ماده به ماق

۱۵۷۶ ماده

مقرک مجبور اولماسی شرطدر
کتاب حجرك اينکيجی و اوچنجی و دردیجی فصللرینه باقی
۱۵۷۷ ماده

ظاهر حالک اقراری تکذیب ایتماسی شرطدر
بناء عليه جثه سنک بلوغه تحملی اولبان بر صغير اگر بالغ اولدم دیو
اقرار ايلسه صحیح و معتبر اولماز
۱۵۷۸ ماده

مقر لهك جهالت فاحشه ايله مجهول اولماسی شرطدر
اما جهالت یسیره اقرارک صحینه مانع اولماز
مثلا بر کیمسه یئنده کی مال معینه اشارت ايله بومال براد مکدر دیو اقرار
ايلسه یا خود بومال فلان بلده اهلیندن بر ینکدر دیو اقرار ایدوبده
اول بلده اهلینسی معدود اولسه اول کیمسه نک اقراری صحیح اولماز
اما بومال شو ایکی کشیدن بر ینکدر ديسه یا خود فلان محله اهلیندن
بر ینکدر دیو بده اول محله اهلینسی قوم محصور یعنی معدود کساندن
عبارت اولسه اقراری صحیح اولور

و بوجه بالا بر کیمسه بومال شو ایکی کشیدن بر ینکدر دیدیکی صورتده
اگر اول ایکی کشتی اتساق ایدرلر ايسه اول مالی مقردن اله یلورلر
و بعد الاخذ اول ماله بالاشترک مالک اولورلر
واگر اختلاف ایدرلر ايسه هر بری اول مال کندوسنک اولدیفته مقرک
عین ایتمسی طلب ایده یلورلر

و مقر ایکیسنگ بمیندن دخی نکول ایدرسه اول مال کذلک اول ایچی
 کشی بینه مشترک اولور
 و اگر بالکن برینک بمیندن نکول ایدرسه اول مال مستقلا بمیندن نکول
 ایتمدیکی کشینگ اولور
 ایکیسنگه دخی یمن ایدرسه مقر انلرک دعواسندن بری اولوب مقر به
 اولان مال کندی بینه قاور

(باب ثانی)

(اقرارک وجوه صحتی بیاننده در)

۱۵۷۹ ماده

معاموی اقرار صحیح اولدیغی کی مجهولی اقرار دخی صحیح اولور
 فقط بیع و اجاره کی مع الجهاله صحیح اولمان عقوده مقر بهک
 مجهول اولسی اقرارک صحته مانعدر
 نه کیم بر کیمه بنده فلان کیمه نک امانتی واردر یا خود بن فلان آدمک
 مالی غصب یا سرقت ایلدم دیسه اقراری صحیح اولوب اول امانت
 مجهول بی یا خود مال مغصوب یا مسروق بیان و تعیین ایتمک اوزره
 کندوسنه جبر اولور امان فلان کیمه به برشی صاتم یا خود اندن
 برشی استیجار ایدم دیسه صحیح اولماز و اول صاندیغک و یا استیجار
 ایتمکک ندر دیو بیان ایتمک اوزره جبر اولتماز

۱۵۸۰ ماده

اقرار مقر لهک قبولنه توقف ایتمز
 فقط انک ردیله مردود اولوب حکمی قالماز
 و مقر له مقر بهک بالکن بر مقدار بی رد ایسه انجق اولمقدارده اقرارک
 حکمی قالیوب رد ایتمدیکی مقدارده اقراری صحیح اولور

۱۵۸۱ ماده

مقرایله مقر له مقر بهک سبینه اختلاف ایسه ل بو اختلاف لری اقرارک
 صحته مانع اولماز

مثلا بر کیمسه جهت قرضدن طولایی بیک غروش دعوی ابدوب مدعی عایه ایسه ثمن مبیع اولهرق بیک غروش اقرار ایسه بو وجهله اختلافی اقرارک صحته مانع اولماز

۱۵۸۲ ماده

برمان صلحه طالب اولق اول مالی اقرار دیمک اولوز اما برمالک دعوا سندن صلحه طالب اولق اول مالی اقرار دیمک اولماز شوبله که بر کیمسه دیگر کسنه به ذمتکده بیک غروش الاجق حقم اولغله بر دبدکده اول کسنه مبلغ مز بوردن بدیوز غروشه صلح اولهلم دیو صلحه طالب اولسه مطلوب اولان بیک غروشی اقرار ایتمش اولوز اما شو بیک غروش دعوا سندن صلح اولهلم دیو مجرد دفع منازعه بچون صلحه طالب اولسه مبلغ مز بوری اقرار ایتمش اولماز

۱۵۸۳ ماده

بر کیمسه نک یدنده کی مالی دیگر کسنه نک شرایه یا استیجاره و یا استعاره یا طالب اولسی یا خود بو مالی بکاهبه ایت و یا ویده اولهرق و بر بدسی و یا خود اول کسنه اکا بو مالی ویده اولهرق ال دیوبده انت دخی قبول ایتمسی اول مال کندوسنک اولدیغنی اقراردر

۱۵۸۱ ماده

شرطه تعلیق اولنان اقرار باطلدر فقط عرف ناسده حلول اجله صالح اولان بر زمانه تعلیق اولتور ایسه دین مؤجلی اقراره حل اولتور

مثلا بر کیمسه دیگر کسنه به بن فلان محله وار رسم یا خود فلان صلحتی در عهده ایدرسم سکا شو قدر غروش دیندر دیسه اشبو قراری باطل اولوب مبلغ مز بورتک تأدیسه سی لازم کلمز اما فلان ایک ابتداسی یا خود روز قاسم کلورسه سکا شو قدر غروش دیندر دیسه دین مؤجلی اقراره حل اولتور و او وقتک حلولنده مبلغ مز بورتک تأدیسه سی لازم کلور (۴۰) ماده به باق

۱۵۸۵ ماده

شاعی اقرار صحیحدر

شوبله که بر کیمسه یدنده اولان بر مال عقارک نصف وثلث کی رخصه

شبعه سنی دیگر کسنه به اقرار او دخی تصدیق ایتد کدن صکره قبل
الافراز والتسليم مقر وفات ابلسه مقر بهک شیوعی اشبو اقرارک صحته
مانع اولماز
ماده ١٥٨٦

دلسیزک اشارت معهوده سیله اقراری معتبردر
اما ناطق اولان کسنه نک اشارتیه اولان اقراری معتبر دکلدر
مثلا برکیمسه ناطق اولان کسنه به فلانک سنده شوقدر غروش حتی
وارمیدر دیدکده اول کسنه باشنی اکسیله اول حتی اقرار ایتمش اولماز

(باب ثالث)

(اقرارک احکامی بیاننده اولوب اوج فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(احکام عمومیه بیاننده در)

ماده ١٥٨٧

یتمش طقوزنجی ماده موجبجه کشی اقرار یله الزام اولنور انجق حاکمک
حکمیله تکذیب اولنورسه اقراری حکمسنز قالور
شویله که برکیمسه نک صانون الو بنده یننده بولنان برشینه آخر کسنه
مستحق جیفه رق آئی ادعا ایتسی اوزر ینهلدی الحاکمه اول کسنه بوشو
فلانک مالی ایدی بکا صاندی دیمش اولدیغنی حالده اول کسنه
دعواسنی اثبات و حاکم دخی حکم ایتدکده مشتری بایده رجوع ای
ثمن مییعی اندن استرداد ایلر و اگر چه حین محاکمه ده اولشی بایمک مار
ایدوکنی اقرار ایله مستحقک دعواسنی انکار ابلس ایسه ده حاکمک
حکمیله تکذیب اولنمش ایدوکنندن اقرار ینک حکمی قالدیغنی جهت
مانع رجوع اوله ماز
ماده ١٥٨٨

حقوق عبادده اقرار دن رجوع صحیح اولماز

شویله که برکسه فلان کسنه به شوقدر غروش دینم واردر دیدکن
صکره اقرارمدن رجوع ایتدم دیسنه اعتبار اولنیموب اقراریله الزام
اولنور

۱۵۸۹ ماده

برکیمسه وقوعبولان اقرارنده کاذب اولدیغنی ادعا ایتسه مقرله انک
کاذب دکل ایدوکنه تحلیف اولنور

مثلا برکیمسه فلانن شوقدر غروش استقراض ایتدم دیو برقطعه
سند و بردکن صکره واقعا اوقدر غروش استقراض ایتدم دیو سند
وردیم ایتسه هنوز مبالغ مزبوری اندن المدم دیسه انک بو اقرارنده
کاذب اولدیغنه مقرله تحلیف اولنور

۱۵۹۰ ماده

برکیمسه دیگر کسنه به ذمتمده شوقدر غروش الاجتک واردر دیو
اقرار ایتدکده اول کسنه دخی اول الهجق بنم دکدر فلان شخصکدر
دیو اقرار و او شخص دخی اتی تصدیق ایتسه اول الهجق ایکنجی
مقرلهک اولور لیکن حق قبضی اولکی مقرلهک اولور یعنی ایکنجی
مقرله اتی مدیوندن مطالبه ایتسه اکا ادا ایتک اوزره مدیونه جبر اولنماز
شوقدرکه مدیون کندی رضاسیله اول دینی ایکنجی مقرلهه اعطا
ایدرسه ذمتی بری اولوب اولکی مقرله اتی تکرار مدیوندن مطالبه
ایده من

(فصل ثانی)

(نفی ملک و نام مستعار بیاننده در)

۱۵۹۱ ماده

مقراکر اقرارنده مقربهی نفسنه مضاف قیلارسه اتی مقرلهه
هبد ایتمش اولوب تسلیم و قبض بولندقبجه تمام اولماز واکر نفسنه مضاف
قبلازسه مقربه قبل الاقرار مقرلهک ملکی اولدیغنی اقرار ایله نفی
ملک ایتمش اولور

مثلا بر کیمسه یدمده اولان کافه اموال واشیام فلان کسنه نکدر بنم
 اصلا علاقه م یوقدر دیسه اول وقت یدنده موجود اولان جمیع اموال
 واشیاسنی اول کسنه هبه ایتمش اولوب تسلیم وقبض لازم کلور واکر
 اوزریمه لابس اولدیغی اثوابدن ماعدا بکا نسبت اولان کائده اموال
 واشیا فلان کسنه نکدر بنم اصلا علاقه م یوقدر دیسه اولوقت
 لابس اولدیغی اثوابدن ماعدا کندوسنه نسبت اولان یعنی انکدر
 دینلان کافه اموال واشیایی اول کسنه اقرار ابله نفی ملک ایتمش اولور
 فقط بواقرارندن صکره بعض اشیا به مالک اولسه اشبو اقراری اول
 اشیا به شامل اولماز

کذلک شو دکاتم ایچنده اولان جمیع اموال واشیام فلان کبر اوغلمکدر
 بنم علاقه م یوقدر دیسه اولوقت دکان مذکور ایچنده موجود
 اولان جمیع اموال واشیاسنی اول یوک اوغلمه هبه ایتمش اولوب
 تسلیم لازم کلور

واکر شو دکاتم ایچنده اولان جمیع اموال واشیا فلان کبر اوغلمکدر
 بنم علاقه م یوقدر دیسه اولوقت دکان مذکور ایچنده موجود اولان
 جمیع اموال واشیایی اول یوک اوغلمه اقرار ابله نفی ملک ایتمش اولور
 فقط اندن صکره اول دکانه بعض اشیا قویسه بواقراری اول اشیا به
 شامل اولماز

وکذلک بر کیمسه فلان یرده کی دکاتم زوجه مکدر دیسه هبه قبیلندن
 اولوب تسلیم لازم کلور واکر بکا نسبت اولان فلان دکان زوجه مکدر
 دیسه قبل الاقرار اول دکان زوجه سنک اولوب کندوسنک ملکی
 اولدیغی اقرار ایتمش اولور
 ماده ۱۵۹۲

بر کیمسه باسنیدنده اولان بر ملک دکان حتمده بودکان فلان کسنه نکدر
 بنم علاقه م یوقدر وسندنده محرر اسم مستعاردر دیوب یاخود
 باسنه آخردن صاتبون الدیغی بر ملک دکان ایچون بودکانی فلان کسنه
 ایچون المشیدم ثمن اولهرق و یردیکم ایچه دخی انک مانندندر وسندنده
 اسم مستعار اولهرق قید اولمشدر دیسه اول دکان نفس الامرده اول
 کسندنک ملکی اولدیغی اقرار ایتمش اولور

۱۵۹۳ ماده

بر کسیسه باسند فلان کسسه ذمتده اولان شو قدر غروش الحق
هر قدر سندده بنم نامه محرر ایسه ده مبلغ مزبور فلان کسسه نکر
سندده اسم مستعار در دیسه مبلغ مزبور نفس الامرده اول کسسه نکر
حق اولدیغنی اقرار ایتش اولور

۱۵۹۴ ماده

بر کسیسه حال صحتده ایکن بوجه بالا اقرار الیه نفی ملک ایتش اولسه
باخود اسمک مستعار اولدیغنی اقرار ایتسه اقراری معتبر اولوب
حال حیاتده کسندوسی و وفاتندن صکره ورثه سی بواقرار الیه الزام
اولور

اما مرض موتده ایکن اولوجهله اقرار ایتسه حکمی فصل
آبدن مستبان اولور

(فصل ثالث)

(اقرار مر یض پیاننده در)

۱۵۹۵ ماده

مرض موت اول خسته لیکدرکه اکثر یا انده اولوم قورقوسی
اولدیغنی حالده خسته ذکور دن ایسه خانه سی خارجنده و انان
ایسه خانه سی داخلنده اولان مصالحنی کورمکن عاجز اولوب
بو حال اوزره برسنه مرور ایتدن وفات ایلیه کرک صاحب فراش
اولسون و کرک اولسون

واکر مر یضک مرضی تمتد اولوبده دائمی بر حال اوزره برسنه
کچر ایسه اول مر یضک مرضی مشتمد و حال متغیر اولدقجه صحیح
حکمنده اولوب تصرفاتی صحیحک تصرفاتی کبیدر
اما مرضی مشتمد و حال متغیر اولوبده برسنه کچمدن وفات ایدرسه
وقت تغیردن اعتبارا و فاته دک اولان حالی مرض موت عد اولور

۱۵۹۶ماده

هيج وارثي اوليان كشيئك ياخود زوجه سندن بشقه وارثي
اوليان آدمك وياخود زوجندن بشقه وارثي اوليان قادينك
مرض مومنده اقراري بزوع وصيت اوله بقى معتبر اولور
بناء عليه وارثي اوليان كشي مرض مومنده جميع اموالنى بر كسنيه
اقرار ايله نفي ملك اينسه صحيح اولوب وفاتندن صكره تركه سنه امين
بيت المال طرفندن مداخله اولنه ماز

كذلك زوجه سندن بشقه وارثي اوليان كيشه مرض مومنده جميع
اموالنى زوجه سنه ياخود زوجندن بشقه وارثي اوليان قادين جميع
اموالنى زوجنه اقرار ايله نفي ملك اينسه صحيح اولوب بعدالوفات
بونلردن بريسئك تركه سنه امين بيت المال طرفندن مداخله اولنه ماز

۱۵۹۷ماده

بر كيشه مريض ايكن ورثه سندن برينه مال اقرار ايدوبده بعده اول
مرضدن افاقت بولسه بواقراري معتبر اولور

۱۵۹۸ماده

بر كيشه مرض مومنده وارثلرندن برينه ياخود دين اقرار
ابتد كدن صكره فوت اولسه ديكر وارثلرك اجازتنه موقوفدر انلر مجيز
اولورسه انك اقراري دخى معتبر اولور
واكر انلر مجيز اولماز ايسه انك اقراري دخى معتبر اولماز
شوقدر وار كه مفرك حياتنده ديكر وارثلر اتنى تصديق ايتمشلر
ايسه وفاتندن صكره انلر بو تصديقلرندن رجوع ايدميه يوب اول اقرار
معتبر اولور

ورده وارثه امانت اقراري هر حالده صحيحدر
شويله كه بر كيشه كندوسئك بر وارثنده اولان امانتنى قبض ايتمش
ياخود وارثك كندوسئنده اولان امانت معلومه سنى استهلاك
ايتمش ايدوكنى مرض مومنده اقرار ايلسه صحيح اولور
مثلا فلان اوغلمده وديعه اولان مالى اخذ و قبض ايتمشدر ديو
اقرار ايلسه صحيح و معتبر اولور
وكذا فلان كيشه ده اولان اله جعئى فلان اوغلم بالوكاله اخذ
ايدوب بكا تسليم ايتمشدر ديسه اقراري معتبر اولور

كذلك فلان اوغلك بنده وديعه ياخود عاريت اولان بشبيك
غروشلق الماس يوزوكنى صرتوب ثمننى كندى امور به صرف
واستهلاك ايتشدر ديسه اقرارى معتبر اولوب اول يوزوكك
قيمتى تركدن نضمين اولنق لازم كلور
۱۵۹۹ ماده

بو بچنده واردين مراد مريضك وقت وفاتنده وارث بولنان
كيسه در

شوقدر واركه وارث دكل ايكن صكره دن برسبب حادث ايله مقرر
وقت وفاتنده حاصل اولان وراثت اقرارك صحتنه مانع اولماز
نته كيم بر كيسه مرض موشنده بر اجنبى قادينه مال اقرار ايدوبده
بعده انى تزوج ايتد كدن صكره فوت اولسه اقرارى نافذ اولور
اما وراثتى بويله برسبب حادث ايله حاصل اوليوبده سبب قديم ايله
اولور ايسه اقرارى ينه نافذ اولماز

مثلا اوغلى اولان بر كيسه لايون قزداش لرندن برينه مال اقرار
ايدوبده اوغلك وفاتندن صكره كندوسى وفات ايتسه مقررله انك
قزداشى بولنديغى جهته وارث اوله چقندن اول اقرار نافذ اولماز
۱۶۰۰ ماده

مريضك مرض موشنده ايكن زمان صحتنه اسناد ايله اقرارى
زمان مريضه كى اقرارى حكمنده در
بناء عليه مرض موشنده ايكن وارثنده اله جنى اولان شوقدر
غروشلى زمان صحتنده استيفا ايلش ايدوكنى اقرار ايتسه ديكر
وارثلر مجيز اولدقجه نافذ اولماز

كذلك حال صحتنده ايكن فلان مالى ورثه سندن فلانه هبه وتسلیم
ايلش ايدوكنى مرض موشنده اقرار ايلسه هبه سى ينه ايله ثابت
ياخود ديكر وارثلرى انى مجيز اولدقجه اقرارى نافذ اولماز
۱۶۰۱ ماده

مريضك مرض موشنده اجنبى يه يعنى كندوسنه وارث اوليان
كيسه يه كرك عين وكرك دين اقرارى جميع اموالى محيط اولسه
يله صحیح اولور

شوقدر وارکه مقره مقره هنوز بیع یا هبه اولمش یا خود آخردن
ارنا اتقل ایلمش اولوق کی برسبیله وقت افرارده انک ملکی اولدیغی
چوق کیسه لک معلومی اولورق کیندو افرارنده کاذب ایدوی ظاهر
اولورسه اول حائده نظر اولور

اگر بواقاراری مذاکره وصیت اثناسنده دکل ایسه هبه دیمک
اولورق تسلیم لازم کلور

واگر مذاکره وصیت اثناسنده ایسه وصیت معناسنه محمول اولور
وکرک هبه اولسون وکرک وصیت اولسون انجق ثلث مالندن
معتبر اولور

۱۶۰۲ ماده

دیون صحت دیون مرض اوزرینه مقدمدر

یعنی ترکسی غریب اولان کیسه نك حال صحته ذمته تعلق ایدن
دیون مرض موتنده کی افراریله ذمته تعلق ایدن دیون اوزرینه
تقدیم قلنور

شوبله که مر یضک ترکسندن اولاد یون صحت استیقا قلوب بعده
فضله قالور ایسه دیون مرض نأدیه اولور

فقط مر یضک مرض موتنده اسباب معروفه ایله یعنی افراردن
بشقه ناسک مشاهد و معلومی اولان شرا واستقراض واتلاف مال
کی سبلمله ذمته تعلق ایدن دینلری دیون صحت حکمنده در

مقره اعباندن برشی اولدیغی صورتده دخی حکمی بومنونال اوزره در
یعنی بر کیسه مرض موتنده اجنبی به هر نه درلوشی افرار ایسه
دیون صحتی یا خود روجه بالا اسباب معروفه ایله لازم کلورک
دیون صحت حکمنده اولان دیون نأدیه اولمقد فچه مقرله مقر بهه
مسحق اولماز

۱۶۰۳ ماده

بر کیسه کیندوسنک بر اجنبی کیننده اولان اله جینی استیقا ایلمش
اولدیغی مرض موتنده افرار ایتدکه نظر اولور
اگر بواله جینی کیندوسنک حال مرضنده ایکن اول کیننده نك
ذمته تعلق ایلمش ایسه بواقاراری صحیح اولور

فقط غرماء صحت حقیقه نافذ اولماز
 واکر بواله جغنی کندوسنک حال صحتمنده ایکن اول کسنه نك ذمته
 نعلق ایتمش ایسه هر حالده صحیح اولور
 کرک دیون صحت اولسون وکرک اولسون
 مثلا برمریضک حال مرضنده ایکن برمال صائدقندن صکره ثمنی
 قبض ایلمش اولدیغنی اقرار اینسه صحیح اولور ایسه ده غرماء
 صحت وار ایسه انلر بواقراری طوتمامغه قادر اولورلر
 واکر حال صحتمنده ایکن برمال صائدقندن صکره ثمنی قبض ایلمش
 اولدیغنی مرض موتنده اقرار اینسه هر حالده صحیح اولوب غرماء
 صحت اولسه دخی انلر بواقراری طوتمیر دیه منزل

۱۶۰۴ ماده

کسنه مرض موتنده دانلرندن برینک دیننی ادا ایله سائر دانلرینک
 حقوقنی ابطال ایده منزل
 فقط مریض ایکن استقراض ایلدیکی پارهبی واشترا ایلدیکی
 مالک ثمنی ادا ایده یلور

۱۶۰۵ ماده

بومیخته کفالت بالمال دین اصلی حکمنده در
 بناء علیه برکسنه مرض موتنده وارثنک بورجنه یا خود اله جغتیه کفیل
 اولسه نافذ اولماز

واجبیه کفیل اولدقده ثلث مالندن معتبر اولور
 اما حال صحتمنده ایکن اجنبیه کفیل اولدیغنی مرض موتنده اقرار
 ابتدکنه مجموع مالندن معتبر اولور
 شو قدرکه دیون صحت وار ایسه تقدیم اولنور

(باب رابع)

(اقرار بالکتابه بیاننده در)

۱۶۰۶ ماده

کتابه یعنی بازوایله اقرار لسان ایله اقرار کبدر (۶۹) ماده به باق

۱۶۰۷ ماده

برکس-نهنگ کندو اقرارینی یازبق اوزره آخره امر ایتمسی حکما
اقراردر

بنه علیه فلان کیمسه یه شوقدر غروش بورجم اولدیغنه دار
برسند یازدیو کاتبه امر ایدرک یازدیرویده امضا ایلمش یاخود مهرامش
اولدیغنی سند کندو خط دستبله اولان سندکی اقرار بالکتابه
قبیلندندر

۱۶۰۸ ماده

تجارک معنده اولان دفترلنده کی قبودی دخی اقرار بالکتابه قبیلندندر
مثلا برتاجر برکس-نهیه شوقدر غروش بورجی اولدیغنی کندو
دفترینه قید ایتمش اولسه اول کیمسه یه اولقدر بورج اقرار ایتمش
اولوب لدی الحاجه اقرار شفاهیسی کی معتبر ومرعی اولور

۱۶۰۹ ماده

برکیمسه کندوسی یازوب یاخود برکاتبه یازدیرویده ممضا یاخود
مختوم اولهرق آخره ویرمش اولدیغنی دین سندی اگر مرسوم ایسه
یعنی رسم وعادته موافق اولهرق یازلمش ایسه اقرار بالکتابه اولوب
تقریر شفاهیسی کی معتبر ومرعی اولور

برهستاد ویریه کلان وصوللری معقبوض علم وخبرلری دخی
بو قبیلندندر

۱۶۱۰ ماده

برکیمسه بوجه بالا مرسوم اولهرق یازوب یاخود یازدیرویده
ممضا یاخود مختوم اولهرق ویرمش اولدیغنی دین سندی کندوسنگ
اولدیغنی معترف ایکن حاوی اولدیغنی بورجی انکار ایسه انکارینه
اعتبار اولنمبوب اول بورجی ایضا ایلمسی لازم کلور

اما سند کندوسنگ اولدیغنی انکار ایتمه کی تقدیرده اگر خط ویا ختمی
مشهور ومتعارف ایسه انکارینه اعتبار اولنمبوب اول سند ایله عمل
اولور

واگر خط وختمی مشهور ومتعارف دکل ایسه استکتاب اولهرق
اهل خبریه کوستربلور انلر ایکس-سیده رشخصک یازه سیدر دیو

خبر و برر ایسه دین مذکور و یرمک اوزره اول کیسه به امر اولور

الحاصل سند اگر شایبه تزویر و شبهه تصنیعدن بری اولور ایسه انکله عمل اولور

اما شبهه دن بری اولدیغی تقدیرده مدیون اول سند کندی سندی اولدیغی انکار ایلدیکی کبی اصل دینی دخی منکر ایسه دینی اولمیوب سند دخی کندوسنک اولدیغنه مدعینک طایله تحلیف اولور
۱۶۱۱ ماده

پروجه بالا بر کیسه هر سوم اوله رق دین سندی و یرد کدنصکره فوت اولسه وارنلری اول سند متوفانک اولدیغی معترف اولدقلری حالده اول دینی ترکه متوفان ایفا ایلری لازم کور
اما اول سند متوفانک اولدیغی انکار ایتدکلری تقدیرده اگر متوفانک خط و ختمی مشهور و متعارف ایسه اول سند الیه عمل اولور
۱۶۱۲ ماده

وفات ایدن بر کیسه نک ترکه سندن نقود الیه مملو بر کیسه ظهور ایدوب اوزرنده بو کیسه فلان کسسه نکه مالیدر بنم یدمه امانتدر دیو متوفانک خطیله محرر بر یافته بولنسه اول کسسه اول کیسه بی ترکه متوفان ایدر دیگر وجهله اثباته محتاج اولماز

اراده سنیه تاریخی فی ۹ جادی الاول سنه ۱۹۹۳

عن اعضای مجلس عن اعضای شورای امین القوی ناظر عدلیه
تدقیقات شرعیه دوات سیف الدین السیدخلیل احدجودت
السید احمد خاوصی

اعلامات ممیزی رئیس المسودین عن اعضای مجلس رئیس نانی محکمه
معاونی عبدالستار عمر حلی تدقیقات شرعیه تمیز السید
احمد خالد احمد حلی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(
صورت
خط ۵۴ برون
موجز پنجمه عمل اوله)

(
صورت
خط ۵۴ برون
موجز پنجمه عمل اوله)

(کتاب رابع عشر)

(دعوی حقنه اولوب بر مقدمه ایله ایکی بابی مشتملدر)

(مقدمه)

(بعض اصطلاحات فقہیه بیانده در)

ماده ۱۶۱۳

دعوی بر کیسه دیگر کسندن حضور حا کده حقنی طلب ایتمکدر
اول کیسه به مدعی و اول کسند به مدعا علیه دینلور

ماده ۱۶۱۴

مدعا مدعینک دعوی ایلدیکی شیدر که مدعا به دخی دینلور

ماده ۱۶۱۵

تناقض مدعیدن کندی دعواسنه مناقض یعنی دعواسنک بطلانی
موجب بر سوز سبقت ایلش اولمقدر

(باب اول)

(دعوانك شروط واحكامنه و دفع دعوايه دائر اولوب)

(درت فصلى حاويدر)

(فصل اول)

(دعوانك شروط صحى بيانده در)

۱۶۱۶ ماده

مدعى ومدعا عليهك عاقل اولملى شرطدر
مجنونك وصى غير بميزك دعوازى صحى دكلدر
فقط ويلبرى ووصيلارى بالولايه وبالوصايه انلك رينه مدعى ومدعى عليه
اولور

۱۶۱۷ ماده

مدعا عليهك معلوم اولملى شرطدر
بنه عليه مدعى فلان قريه اهالىستندن لاعبى التعيين برنده ياخود برقاچنده
شوقدر غروش اله جغم وار ديسه صحى اولماز مدعى عليههى تعيين
اينك لازم كلور

۱۶۱۸ ماده

حين دعواده خصمك حضورى شرطدر
ومدعا عليه محكمهيه كلمكدن وو كيل كوندرمكن امتناع ابتدئكى
نقد رده اولنه حق معامله كتاب قضاده بيان قلنه جقدر

۱۶۱۹ ماده

مدعا بهك معلوم اولملى شرطدر
مجهول اولور ايسه دعوى صحى اولماز

۱۶۲۰ ماده

مدعا بهك معلوم ميبى اشارت ايله ياخود وصف وتعريف
ايله در

شویله که عین منقول اولدیغی تقدیرده مجلس محاکمه ده حاضر ایسه
 اکا اشارت کافیدر
 وحاضر دکل ایسه وصف و تعریف و قیمتی بیان ایله معلوم اولور
 وعقار اولدیغی تقدیرده حدودینک بیانیه تعیین اولور
 و دین ایسه جنس و نوع و وصف و مقداری بیان اولنقی لازم کلور
 نه کیم مواد آتیدن منضح اولور
 ماده ۱۶۲۱

مدعابه عین منقول اولدیغی حالده حاضر بالمجلس ایسه مدعی اکا
 ایله اشارت ایدرک اشته بو بندر بو آدم اکا بغیر حق وضع بد
 ایدیور آلبو ریلستی طلب ایدرم دیو دعوی ایدر و اکر حاضر بالمجلس
 اولیوب انجق مصرفسز جلب و احضاری ممکن ایسه دعواده
 و شهادت و یاخود عینده اکا بو یله جه اشارت اولنقی اوزره مجلس
 حکمه کتور دیلور

واکر مصرفسز احضاری ممکن دکل ایسه مدعی آتی تعریف و قیمتی
 بیان ایله

فقط غصب و رهن دعوا زنده قیمتک بیانی لازم کلور
 مثلا بر زمره د بوز و کی غصب ابتدی د بسه و قیمتی بیان ایتمسه و حتی
 قیمتی بیلم د بسه بیه دعواسی صحیح اولور
 ماده ۱۶۲۲

مدعابه اکر جنس و نوع و وصفی مختلف اعیان ایسه جمله سنک
 مجموع قیمتی ذکر ایتمک کافی اولور
 هر برینک بشقه بشقه قیمتلرینی تعیین ایتمک لازم کلور
 ماده ۱۶۲۳

مدعابه عقار ایسه حین دعوی و شهادتده بلده سی و قریه سی
 و یا محله سی و زقاقی و حدود اربعه سی یاخود نیشه سی و حدودینک
 صاحب لری وار ایسه انلرک و بابا و دده لرینک اسم لری ذکر اولنقی لازمدر
 فقط مشهور و معروف اولان آدمک بالکز اسم و شهرتی ذکر ایتمک کافیدر
 بابا و دده سنک اسم لری ذکره حاجت بو قدر
 کذلک اول عقار اکر شهرته مبنی تحدیددن مستغنی ایسه کرک

دعواده و كرك شهادتده حدودينك بياني شرط دكلدر
ورده مدعى اكر شو سندده حدودى محرر اولان عقار بنم ملكمدر
ديو دعوى ايدر ايسه صحیح اولور
۱۶۲۴ ماده

مدعى حدودك پياخته اصابت ايدوه عقارك مقدار ذراع و يادوننى
اكسك يازياده سويلسه دعواسنك صحته مانع اولماز
۱۶۲۵ ماده

عقارك ثمننى دعواده حدودينك بياني شرط دكلدر
۱۶۲۶ ماده

مدعابه دين ايسه مدعى انك جنس ونوع ووصف و مقدارينى
بيان ايلسى لازمدر

مثلا التون يا كوش ديو جنسنى و عثمانلو سكهسى يا خود انگليز
سكهسى ديو نوعنى و سكه خالصه يا خود سكه مشوشه ديو وصفنى
ونه مقدار اولديغنى بيان ايلسى لازمدر

فقط على الاطلاق شو قدر غروش ديو ادعا ايسه دعواسى صحیح
وعرف بلده جه معهود اولان غروشه مصروف اولور
وايكى درلو غروش متعارف اولديغنى حالده برينك رواج و اعتبارى
دها زياده اولسه ادناسنه صرف اولور

نه كيم شو قدر عدد بشلك ديو دعوى ايسه فى زماننا مسكوكات
مشوشه دن اولان قره بشلكه مصروف اولور
۱۶۲۷ ماده

مدعابه عين اولديغنى تقديرده سبب ملكيت بيان اولمقى لازم كلبوب
بلكه بومال بندر ديو ملك مطلق دعواسى صحیح اولور

امادين اولديغنى تقديرده سبب وجهتى يعنى ثمن ميبميدر بو خسه
اجرتيدر و يا خود اخر جهتمدن طولاييمى بر بور جدر الحاصل نه جهتمدن
طولايى دين اولديغنى سؤال اولور

۱۶۲۸ ماده

اقرارك حكيمى مقربهك ظهوريدر بوخسه بدایه حدودى دكلدر
بو جهتمله اقرار سبب ملك اوله ماز

بناء عليه مدعى مجرد مدعا عليك اقرار بني سبب طوته رق اندن

برشی دعوی اینسه استماع اولماز

مثلا مدعى بومال بئدر وانك ذى الیدی اولان شو آدم دخى بئم

اولدیغنی اقرار ایتشیدی دیو دعوی اینسه استماع اولور اما بومال

بئدر زرا انك ذى الیدی اولان شو آدم بئم اولدیغنی اقرار ایتشیدی

دیو دعوی اینسه استماع اولماز

كذلك مدعى جهت قرضدن طولایی شو آمده بو قدر غروش اله جعم

وارد ر حتى كندوسى دخى بوجهندن طولایی او قدر غروش بورجی

اولدیغنی اقرار ایتشیدی دیو دعوی اینسه مسوع اولور اما شو آدم

بكا جهت قرضدن طولایی بو قدر غروش بورجی اولدیغنی اقرار

ایتش اولدیغیچون آنده بو قدر غروش حقم واردر ایسترم دیو دعوی

ایلسه مسوع اولماز

۱۶۲۹ ماده

مدعا بهك محتمل الثبوت اولسی شرطدر

بناء عليه عقلا یا عادة وجودی محال اولان شئی ادعا صحیح اولماز

مثلا بر کیمسه کندوسندن سنا بیوك یا خود نسبی معروف اولان

کسته حقتنده بو بئم اوغلمدر دیو ادعا اینسه دعواسی صحیح دکلمر

۱۶۳۰ ماده

دعوانك ثبوتی تقدیرنده مدعا علیهك برشی ایله محكوم و ملزم

اولسی شرطدر

مثلا بر کیمسه دیگر کسته به برشی اعاره ایتدکده دیگر بر شخص چیقوبده

بن آتک متعلقانندنم بكا اعاره ایتسون دیو دعوی اینسه صحیح اولماز

كذلك بر کیمسه دیگر کسته بی بر خصوصه توکیل ایتدکده دیگر

بر شخص چیقوبده بن آتک قومشوسى بم آتک وکالتنه دهها مناسب دیو

دعوی اینسه صحیح اولماز

زیرا هر کس مالنی دیلدیکنه اعاره و دیلدیکنی امورینه توکیل

ایده ایله جکندن بودعوال ثابت اولدیغنی تقدیرده مدعا علیه حقتنده

هیچ بر حکم ترتب ایتمز

(فصل ثانی)

(دفع دعوی ختمه در)

۱۶۳۱ ماده

دفع مدعا علیه طرفین مدعیین دعواسنی دفع ایله چک بر دعوی در میان اولتمقدر

مثلا بر کیمسه جهت قرضدن طولایی شوقدر غروش دعوی ایتدکده مدعا علیه بزانی ادا ایتدیم یا خود سن بنی آدن ابرا ایتدیک و یا خود بز صلح اولمش ایدک یا خود بومبلغ قرض دکدر بلکه سکا صامش اولدیغم فلان مالک نمیدر و یا خود فلان کسنده الاجغم اولان اول مقدر غروشی سکا حواله ایتکله سن دخی بکا اول مبلغی و برمشیدک دیسه مدعیینک دعواسنی دفع ایتمش اولور

کذا بر کیمسه دیگر کسنه دن فلانک ذمتده اله جغم اولان شوقدر غروشه سن کفیل اولمشیدک دیو دعوی ایتدکده اول کسنه مدیونک مبلغ مزبوری ادا ایلش ایدوکنی ادا ایله مدعیینک دعواسنی دفع ایتمش اولور

وکذا بر کیمسه دیگر کسنه نک یدنده بوئانان بر مالی بنمدر دیو دعوی ایتدکده اول کسنه اکا بوندن مقدم فلان آدم اول مالی بندر دعوی ایتدکده سن آنک دعواسنه شهادت ایتدیک دیو ادا ایله مدعیینک دعواسنی دفع ایلش اولور

کذلک بر کیمسه بر متوفانک ترکه سندن شوقدر غروش اله جق دعوی و وارثک انکاری اوزرینه بود دعواسنی اثبات ایتدکدن صکره متوفانک حال حیاته اول دینی ادا ایلش اولدیغنی وارثی ادا ایله مدعیینک دعواسنی دفع ایتمش اولور

۱۶۳۲ ماده

دفع دعوی ایدن کیمسه دفعنی اثبات ایتدکده مدعیینک دعواسنی مدفع اولور و اثبات ایله مدعی تقدرده آنک طلبیه اصل مدعی تکلیف اولور

مدعی یمیندن نکول ایدر ایسه مدعا علیهک دفعی ثابت اولور و اگر
مدعی یمین ایدر ایسه کندوسنک اصل دعواسی عودت ایدر
ماده ۱۶۳۳

برکیمسه دیگر کسنه دن شو قدر غروش اله جق دعوی ایدوبده
مدعی علیه دخی بن سنی بومبلغ ایله فلانک اوزرینه حواله ایدوب
هر بریکز دخی حواله بی قبول ایتمش ایدیکز دیو ادعا و بونی محال
علیه دخی حاضر اولدیغی حالده اثبات ایسه مدعی بی دفع ایله
مطالبه سندن خلاص اولور
و اگر محال علیه حاضر دکل ایسه ائک حضورینه قدر موقوفاً مدعی بی
دفع ایتمش اولور

(فصل ثالث)

(خصم اولوب اولیانلریبا ننده در)

ماده ۱۶۳۴

برکیمسه برشی دعوی ایندکده اگر مدعا علیهک اقراری تقدیرنده آئک
اقراری اوزرینه برحکم ترتب ایدر ایسه انکار یله دعواده واقامه یینه ده
خصم اولور

و اگر مدعا علیهک اقراری تقدیرنده برحکم ترتب ایتمز ایسه انکار یله
خصم اولماز

مثلاً اصنافدن بری کلور بده رذاتدن سنک رسولک فلان بندن شومالی
الدی بمننی و بر دیو دعوی ایندکده اول ذات اقرار ایتمه نمن میبعی
دفع و تسلیمه مجبور اولدیغی جهته انکار ایتمدیکی صورتده دخی مدعی به
خصم اولور اول حالده مدعینک دعواسی و بینه می استماع اولور

اما مدعی سنک شرابه و کیلاک اولان کسنه الدی دیو دعوی ایندکده
مدعی علیه اقرار ایتمه نمن میبعی مدعی به دفع و تسلیمه مجبور
اولدیغی جهته انکار ایتمدیکی صورتده مدعی به خصم اولماز

اول حالده مدعینک دعواسی استماع اولماز

ولی و وصی و متولی بوقاعده دن مستنادر

شو یله که برکیمسه مال بتمی یا خود مال وقفی ملکدر دیو دعوی

ابتد کده و اینک یاوصینک یاخود متواینک اقرارلری ناولد اولد بئندن
اوزرینه بر حکم ترتب ایتمز

اما انکارلری صحیح اولوب آنک اوزرینه مدعینک دعوا وینته سی
استماع اولنور شو قدر وار که ولی ووصی و متوالیدن صادر اولان بر عقد
اوزرینه دعوی اولد بئنی حالدہ اقرارلری دخی معتبر اولور

مثلا مسوغ شرعی به بناء برصغیرک مالنی وایسی صاتوبده اکا دائر
مشرقی طرفندن بر دعوی وقوعه بولسه ولینک اقراری معتبر اولور
۱۶۳۵ ماده

دعوی عینده خصم انجق ذی الیددر

مثلا بر کیمسه دیگر کسینه نک اتنی غصب ایله آخر بر شخصه بیع و تسلیم
ایدو بده اول کیمسه اتنی استرداد اینک ایستد کده انجق ذی الیددن
دعوی ایدر اما او آنک قیمتی تضمین ایدر مک ایستد کده غاصبدن

دعوی ایدر

۱۶۳۶ ماده

بر کیمسه مال مشتریاه مستحق چیقو بده آتی دعوی ابتد کده نظر اولنور
اگر مشتری اول مالی قبض ایتمش ایسه حین دعوی و شهادتده
خصم بالکن مشتریدر بایهک حضوری شرط دکلدر

واگر مشتری اول مالی هنوز بایعدن قبض ایتمش ایسه مشتری مالک
و باع ذی الید اولق حسبیه حین دعوی و شهادتده ایکسینک دخی
حضوری لازمدر

۱۶۳۷ ماده

ودبعه بی و دیعدن و مستعاری مستعردن و مأجوری مستأجر دن
و مرهونی مرتهندن دعوی وقتنده و دبغ ایله مودعک و مستعیر ایله
معبرک و مستأجر ایله موجرک و مرتهن ایله راهنک بر لکده حاضر
بولنلری شرطدر

فقط و دیعه و یا مستعار و یا مأجور و یا خود مرهون غصب اولنسه
بالکن مودع و مستعیر و مستأجر و مرتهن آنلری غاصبدن دعوی ایده یلور
مالکک حضوری لازم کلمز و بونلر حاضر اولد قجه بالکن مالک آنلری

دعوی ایدر من

۱۶۳۸ ماده

ودیع مشتری به خصم اولماز

شویله که بر کیمسه دیگر کسسه نک یدنده اولان خانه ایچون بن بوخانه بی
 فلان شخصدن شوقدر غروشه صانون الدم آنی بکا تسلیم ایت
 دیو دعوی ایتدکده اول کسسه بوخانه بی بکا اول شخص ایداع وتسلیم
 ایتدی دیسه مدعینک خصومتی مندفع اولور اول شخصک
 ایداعنی اثباته حاجت بو قدر

فقط مدعی دخی فی الواقع اول شخص بوخانه بی سکا ایداع ایتشیدی
 لیکن صکره بکا صامدی وسندن قبض وتسلیم بنی توکیل ایتدی دیوبده
 اول شخصک بیع وتوکیلنی اثبات ایدرسه اول خانه بی ودیعدن اخذ
 ایدر

۱۶۳۹ ماده

ودیع مودعک دائنه خصم اولماز

بناء علیه دائن مودعده اولان الاجفنی ودیعک مواجهه سنده
 اثبات ایدوبده آنده کی ودیعه دن استیفای دین ایدمز
 فقط (۷۹۹) ماده ده بیان اولندیغنی اوزره غائبک اوزر بنه نفقه سی
 واجب اولان کشی نفقه سی غائبک امانت اقبجه سندن آلق اوزره
 ودیعدن دعوی ایده بیلور

۱۶۴۰ ماده

دائنه مدیونک مدیونی خصم اولماز

بناء علیه بر کیمسه متوفاده اولان اله جفنی متوفانک مدیونی مواجهه سنده
 اثبات ایدوبده اندن استیقا ایدمز

۱۶۴۱ ماده

بایعه مشتریک مشتری خصم اولماز

مثلا بر کیمسه بر مالی دیگر کسسه به بیع واو دخی آنی قبض ایله آخر شخصه
 بیع وتسلیم ایتدکدن صکره (مشتری اول اول مالی ثمننی ادا ایتکسزین
 قبض ایتشیدی آنک ثمننی ویر یاخود ثمنک استیقا سنه قدر حبس
 ایتک اوزره آنی بکا ویر) دیوبایهک مشتری ثانیدن دعواسی استماع
 اولماز

۱۶۴۲ ماده

متوفانك لهسته وعلیهنه اولان دعواده يالكز ورثه دن بریسی خصم

اوله ییلور

فقط ترکه دن برعینی دعواده اول عین ورثه دن کیمک یئنده ایسه

خصم اودر

ذی الید اولمیان وارث خصم اوله ماز

مثلا متوفانك برکسنده اولان اله جفنی ورثه دن يالكز بری دعوی

ایده ییلور و بعد الثبوت اول اله جفک مجموعی جمله ورثه ایچون

حکم اولنور

فقط مدعی اولان وارث آندن يالكز کندی حصه سنی قبض ایدر

سائر ورثه نك حصه سنی قبض ایده من

کذاک برکیسه ترکه دن دین دعوی ایده جک اولدوقده ورثه دن

يالكز بریسنک حضورنده دعوی ایده ییلور

کک اول وارث یئنده ترکه دن مال بولنسون و کک بولنسون و بویله

يالكز بر وارثک حضورنده دعوی دین ایده اول وارث دخی دینی

اقرار ایتمدیکی تقدیرده دیندن آنک حصه سنه نقدر اصابت ایدرسه

يالكز اول مقداری و برمک اوزره امر اولنور و آنک اقراری سائر ورثه یه

سمرایت ایتمز

واکر اقرار ایتمیوبده مدعی يالكز اول وارثک حضورنده دعواسنی

اثبات ایدرسه جمله ورثه علیهنه حکم اولنور

و مدعی اولوجهله محکوم به اولان دینی ترکه دن اله جق اولدوقده

سائر ورثه مدعی یه اول دینی تکرار بزم حضورنده اثبات ایت دیه منر

فقط مدعی نك دعواسنی دفعه صلا حیتملی واردر

اما قبل القسمه متوفانك ترکه سندن اولان و فقط ورثه دن بری نك یئنده

بولنان برآتی برکیسه بنم مالم اولوب متوفایه ایداع ایتمشیدم دیو دعوی

ایده جک اولدوقده خصم انجیق ذی الید اولان وارثدر

دیگر ورثه دن دعوی ایسه استماع اولنماز

و ذی الید دن دعوی ایده بده آنک اقراریله حکم اولنور ایسه سائر

ورثه یه سمرایت ایتمز آنک اقراری انجیق کندی حصه سنی مقدار نیجه نافذ

اولوب انك اول آمده اولان حصه سی مدعیك اولاق اوزره حکم اولنور
واگر ذی الید اولان وارث انکار ایدوبده مدعی دعواسنی اثبات ایدرسه
بجموع ورثه علیهنه حکم اولنور

(۷۸) ماده به باق

ماده ۱۶۴۳

ارشدن غیری بر سبب ملك ايله بر قاج کیمه بیئنده مشترک اولان بر عینی
دعواده شریکاندن بری دیبکرك حصه سنده مدعی به خصم اولامن
مثلا شرا طریقله بر قاج کیمه بیئنده مشترک بر خانی بر کیمه
شرکاندن بالکز بری حضورنده ملکدر دیو دعوی وثیات ایدوبده
حکم اولنسه حکم انجوق حاضر اولان شریکک حصه سنده مقصور
اولوب سارینه سرایت ایتمز

ماده ۱۶۴۴

طریق عام کی منفعی عویبه عاند اولان ررك دعوا سنده عامدن
یا کز ریسی مدعی اولوب انك دعوا سی ستمخ ايله مدعا علیه اوزرینه
حکم اولاه یاور

ماده ۱۶۴۵

اهالیبری قوم غیر محصور اولان ایکی قریه بیئنده نهر و مرعی کی منافی
مشترک اولان شریک دعوا سنده طرفیندن به ضلرتک حضوری کافیدر
اما اهالیبری قوم محصور اولدنی صورتده به ضلرتک حضوری کافی
اولوب جله سنک یا خود طرفیندن وکیلارینک حضوری لازمدر

ماده ۱۶۴۶

بوز نفردن زباده اولان قریه اهالیسی قوم غیر محصور عد اولنور

(فصل رابع)

(تناقض بیائنده در)

ماده ۱۶۴۷

تناقض ملکیت دعواسنه مانع اولور مثلاً کیمه بر مالی اشترای ایدوبده

یعنی صانعون الموق ایستوبیده بعده اول مال قبل الاضرا کنند و منک
ملکی ایدو کنی دعوی اینسه مسوع اولماز
و کذا فلان کسنده هیچ برحقم یوقدر دید که نصرکه اول کسنده دن
پرسی دعوی اینسه مسوع اولماز

کذاک برکیسه دیگر کسنده دن فلان آرمه و یرمک اوزره سکا شوقه ر
غروش و یرمشیدم سن آکا و یرمیوب یدکده قانقله کتور اول بیاغی
و یردیو دعوی اینسه کده مدعا علیه انکار ایتمکله مدعی اقامه بینه
ایته که نصرکه مدعا علیه دونوبده کرچت اول آرمه و یرمک اوزره
بکا اوقدر غروش و یرمشیدک لیکن بن اول بیاغی اکانسلیم ایلام
دیو دفع دعوی ایدو جت اواسه مسوع اولماز

و کذاک برکیسه دیگر کسنده اولان بر دکان ملکدر دیو دعوی
ایته که ذی اید کرچت اول دکان سنث ملکک ایدی لیکن فلان
تاریخده سن آتی سکا بیع ایتمشدک دیو دعوی و مدعی اصلا بیخزده
بیع و شرا جریا ایتمی دیو کایا انکار ایتمکله ذی اید دعوا سنی ایجاب
ایته کدن نصرکه مدعی دونوب فی حقیقه اول دکانی اول تاریخده
سکا بیع ایتمشدم لیکن بیع و فاء یا خود شومه توله شرط مفسد ابله
عقر اولشیدی دیو دعوی یلسه استماع اولماز

ماده ۱۶۸۸

برکیسه برمالی دیگر کسنده نک اوار بیغی اقرار ایته کدن نصرکه بخرد دیو
دعوی اینسه صحیح اولدیغی کبی آخرک طرفندن باو کاله باالرصایه
دعوی ایتمی دخی صحیح اولماز

ماده ۱۶۸۹

برکیسه دیگر کسنده بی جمیع دعوا دن ابرا ایته کدن نصرکه کندوسی
ایچون انن برمال دعوی اینسه صحیح اولماز
اما بقصدوسی ایچون باو کاله یا خود باوصایه دعوی ایده بیلور

ماده ۱۶۹۰

برکیسه برمالی آخر کسنده ایچون دعوی ایته کدن نصرکه کندوسی
ایچون دعوی اینسه صحیح اولماز
اما کندوسی ایچون دعوی ایته کدن نصرکه باو کاله آخر کسنده ایچون

دعوی ایدہ بیلو زبرا دعوی و کیلی بهضا ما یکی نفسنه مضافی قیلار
اما برکسنه عند الخصومه کندو ملکینی بشقه سنه مضافی قیلار
ماده ۱۶۵۱

حق واحد ایکی کشیدن ابرو ابرو استیفا اولنه مدبغی کبی جهت
واحد دن طولایی حق واحد ایکی کشیدن ادعا دخی اولنه ماز
ماده ۱۶۵۲

اصل که متکلم واحدك دعوا سنده تناقض بولنور ایسه وکیل وموکل
و وارث ومورث کبی متکلم واحد حکمنده اولان ایکی کسنه نک
کلاملرنده دخی تناقض تحقیق ایدر
شوبله که بخصوص حقیقده موکلدن سبق ایند دعوا به منافی و کیلی
رد دعوی در میان ایسه صحیح اولماز
ماده ۱۶۵۳

خصمك تصدیقوله تناقض مرتفع اولور
مثلا برکیمسه جهت قرضدن اوله رق دیگر کسنه دن شو قدر غروش
اله حق دعوی ایتدکن صکره مبلغ مز بورک جهت کفالتدن
اولدبغنی دعوی ایدوبده مدعی علیه دخی بونی تصدیق ایلسه
تناقض مرتفع اولور
ماده ۱۶۵۴

حاکمک تکذیبوله دخی تناقض مرتفع اولور
مثلا برکیمسه دیگر کسنه نک یندن اولان مالی بندر دیو دعوی ایدوب
مدعی علیه دخی اول مال فلانک ایدی بن آدن صاتون الدم دیو انکار
ایتدکله مدعی اقامه یینه ایدوبده حکم اولنسه محکوم علیه اول مالک
تمثیله بایمنه رجوع ایدر و اگرچه ابتدا اول مال بابعک ایدوکنی اقرار
ایتدله صکره کی رجوعی بیسنده تناقض وار ایسه ده حاکمک حکمیله
بو اقراری تکذیب اولندبغندن تناقض مرتفعدر
ماده ۱۶۵۵

محل خفا اولوبده مدعیك معذرتی ظاهر اولور ایسه تناقض معفو اولور
مثلا برکیمسه برخانه بی استیجار ایتدکن صکره بن صغیر ایکن پدرم
بوخانه بی بنم ایچون اشترا ایتدش حین استیجارده خبرم یوق ایدی دیو
موجردن ادعا بو یواده بر قطعه سند ابراز ایلسه دعواسی مسوع اولور

كذلك بر كيمسه برخانه بن استيجار ايتد كد نصكره وقتيله اول خانه
كندوسنه پدرندن ارثا انتقال ايلش ايدو كنه واقف اولوبده موچردن
ادعا ايلسه دعواسي استماع قنور

ماده ١٦٥٦

تقسيم تركيه ايتدار مقسومك مشرك اولديغني اقراردر
بناء عليه بعد اتقسيم مقسومي بنجر ديو دعوي ايتك تاقصدز
مثلا تركه نك تقسيمدر نصكره ورثه دن برسي اعيان مقسومه دن برسي
بن متوفادن صاتون المشيدم يا خود متوفي آني حال صحتنده بكا هبه
وتسليم ايتشيدى ديوادعا ايلسه مسموع اولماز فقط بن صغير ايكن
متوفي اول مالي بكا ويرمش وقت تقسيمده بيلبوردم دير ايسه معذور
ودعواسي مسموع اولور

ماده ١٦٥٧

متافض كورينان ايكي كلامك توفيقى ممكن اولوبده مدعى دخي
توفيق ايدر ايسه متافض مرتفع اولور

مثلا برخانه ده مستأجر اولديغني اقرار ايتش ايكن بو خانه بنجر
ديو دعوي ايلسه استماع اولماز اما مستأجر ايدم صكره صاحبندن
صتون الدم ديو توفيق ايلسه دعواسي استماع اولور

وكذلك بر كيمسه جهت قرصندن معلوم المقدار غروش دعوي ايدوبده
مدعا عليه دخي بن سندن رشى آلمدم وسكاه بتمزده هيچ بر معامله
جاري اولماشدير يا خود بن سنى اصلا طائيم ديوبده مدعى اقامه يينه
ايتد كد نصكره مدعا عليه بن اول مبلغى ايضا ايتشيدم يا خود سن بنى
آندن ابرا ايتشيدك ديو ادعا ايلسه متافض اولغله دعواسي استماع اولماز
امامدعينك دعواى مشروحه سى اوزر ينه مدعا عليه سكا هيچ بورجم
بو قدر ديوبده مدعى اقامه يينه ايتد كد نصكره مدعا عليه اوت سكا وقدر
بورجم وار ايدى لكن بن آنى سكا تاديه ايتشيدم يا خود سن بنى آندن
ابرا ايتشيدك ديو دعوى وثبات ايلسه مدعى بنى دنع ايدم بيلور

وكذلك بر كيمسه ديكر كسندن سنده شويله بروديعهم وار ايدى
وير ديودعوى ايتد كده مدعا عليه سن بكا اصلا برشى ايداع ايتدك ديو
انكار ايدوبده مدعى اقامه يينه ايتد كد نصكره مدعا عليه بن انى سكاردر

دعوى على رجل الفان درهم
ضال لم يكد لك على
ضال الفان تمام الاعمى يينه
واقف المدعى عليه اليه انه
قد قضى قبله ولو قال
لم يكن بيني وبينك مسامحة
فى شئ لا تقبل يينه على القضاة
الرجل

و تسلیم ایشیدیم دیو دفع ابد جت اولورسه بودعی مسوع اولیوب
 ودبعه آتک یئنده موجود ایسه مدعی آتی عینا اور وسته لاک ایسه
 قیتمنی تضمین ایتدیرر اما مدعینک دعوی مشر و حدسی اوزرینه مدعا
 علیه بنده سنک اویله ودبعه ک یوقدر دیو انکار ایدو بد مدعی اقامه یئنده
 ایتد کدنصر کرمدعا علیه اوت اویله برودیه ک وار ایدی لکن بن آتی
 سکار د و تسلیم ایشیدیم دیو ادعا ایسه دعواسی مسوع اولور
 ماده ۱۶۵۸

بر کیمسه بر عقدک بانگ و صحیجا کندو سندن صادر اولدیغنی اقرار
 ادرک بو اقراری سنده ربط اولندقدن صکره دونوبده ادرل عقدک
 وفاء و یا خود فاسدا منعقد اولدیغنی ادعا ایسه دعواسی مسوع اولور
 (بوزنجی ماده به باق)

مثلا بر کیمسه ملک منزلی بر کسنه به ثمن معلوم مقابله بیع و تسلیم
 ایتد کدنصر کرمه حضور حاکم واروب بن شو حدود ایله محدود اولان
 منزلی شوقدر غروش مقابله فلان کسنه به بیع بات و صحیح ایله
 ساندیم دیو قرار ایدوبه بو اقراری سنده ربط اولندقدن صکره
 دونوبده بیع مزبوری و قاطریقبه یا خود شوقوله شرط مفسد ایله
 عقد اولمشیدی دیو ادعا ایسه دعواسی مسوع اولور
 کذلک بر کیمسه دیگر کسنه ایله اولان دعوا سندن صلح اوله رق حضور
 حاکم واروبده اول صلحت صحیجا عقد اولدیغنی اقرار ادرک
 بو اقراری سنده ربط اولندقدن صکره دونوبده صلح مزبوری شوقوله
 شرط مفسد ایله اولمشیدی دیو ادعا ایسه دعواسی مسوع اولور
 ماده ۱۶۵۹

بر کیمسه بر مالی ملکدر دیو دیگر کسنه حضورنده آخره بیع و تسلیم
 ایتد کده اول کسنه کوروبده بلاعذر سکوت ایشیکن صکره دن اول
 مال بخر یا خود آئده حصه واردر دیو دعوی ایسه نظر اولور
 اکر اول کسنه باعک اقرار سندن یا خود زوجه دن بریسی ایسه
 اشبو دعواسی مطلقا استماع اولور
 و اکر اجانبدن ایسه اولوجه له بالکن مجلس بیعه بولنسی دعوا سنک
 استماعه مانع اولیوب اشقی مجلس بیعه حاضر اولدقدن بشقه

مشتريك بر مدت اول ملكده اينه بايق يا خود بييق و با خود اغاح
ريكم كبي تصرف املاك ايله تصرفي كور و بده بلاعذر سكوت
ايند كدن صكره بوجه بالا بنم ملكدر يا خود آنده حصم وارد رديو
دعوى اينسه كذلك استماع اول نماز

(باب ثانی)

(مرور زمان حقه در)

۱۶۶۰ ماده

دين و ويه و ملك و عقار و ميراث و عقارات موقوفه موقوفه موقوفه
يا خود اجار تين ايله تصرف و مشروطه توليت و غله دعواي كبي
اصل و فقه و عومره عائد اوليان دعواي اون بش سنه ترك
اولد كدن صكره استماع اول نماز

۱۶۶۱ ماده

اصل و نف حقه متولي و مرزقه ملك دعواي اوتوز التي سنه
قدر استماع اول نماز

اما اوتوز التي سنه مرور ايند كدن صكره ارتق استماع اول نماز
مثلا بر كيمسه اوتوز التي سنه بر عقاره ملكيت اوزره متصرف
اولد كدن صكره بر وفق متواپسي اول عقار بنم و فقهك مستغلاتنددر
دو دعوى اينسه استماع اول نماز

۱۶۶۲ ماده

طريق خاص و مسيل و حق شرب دعواي اكر ملك عقارده ايله
اون بش سنه مرور ايند كدن صكره استماع اول نماز
واكر عقارات موقوفه ايسسه متواپسك انلري اوتوز التي سنه
قدر دعوايه صلاحتي وارد

اون سنه مرور ندين صكره اراضى ميريه دعواي استماع اول نماز
كبي اراضى ميريه كبي طريق خاص و مسيل و حق شرب دعواي
دخى اون سنه ترك اولد كدن صكره استماع اول نماز

۱۶۶۳ ماده

بویابده معتبر یعنی دعوائك استماعنه مانع اولان مرور زمان انجق
بلاعذر واقع اولان مرور زماندر

پوخسه مدعینك وصیبسی بولنسون بولنسون صغیر یا مجنون یا معتوه
اولسی یا خود مدت سفر اولان آخر دیارده بولنسی و یا خود خصمك
متغلبه دن اولسی کبی اعذار شرعیه دن بریله مرور زمانه اعتبار
اولماز

بناء علیه مرور زمانك مبتدی عذرک زوال و اندفاعی تاریخندن اعتبار
اولانور

مثلا بر کیمسه نك حال صغرنده کچن زمانه اعتبار اولنجوب مرور زمان
انجق حد بلوغه و اصل اولدیغی تاریخندن معتبردر

کذلک بر کیمسه نك متغلبه دن بریله دعواسی اولوبده خصمك تغلبی
تمتد اوله رق دعوی ایدمه دیکنندن مرور زمان بولنسه اول دعوائك
استماعنه مانع اولماز مرور زمان انجق تغلبک زوالی تاریخندن
معتبردر

۱۶۶۴ ماده

مدت سفر سیر مهتدل ایله اوچ کونلک یعنی اون سکر ساعته نك
مسافه در

۱۶۶۵ ماده

بیلرنده مدت سفر اولان ایکی بلده ساکنلرنندن بریسی بر قاج سنه ده
بر کره بر بلده ده بر اشوب بکدی بریله محاکمه لری قابل ایکن بر برندن
برشی دعوی ایتمه نك بووجهله مرور زمان بولنقدن صکره مدت
مروردن مقدم تاریخ ایله برینک دیکنندن دعواسی استماع اولماز

۱۶۶۶ ماده

بر کیمسه بر خصوصی حضور حاکمه دیگر کسنه دن بر قاج سنه ده بر کره
دعوی ایدوب انجق فصل دعوی ایدیه نك بووجهله اون بش
سنه مرور اینسه دعوائك استماعنه مانع اولماز

اما حضور حاکمه اولیان ادعا و مطالبه مرور زمانی دفع ایدمن
بناء علیه بر کیمسه بر خصوصی مجلس حاکم غیر یزده ادعا

ومطالبه ايدرك بوجهه مرور زمان بولسه مدعيتك دعواسي
استماع اولتاز

۱۶۶۷ماده

مرور زمان مدعى مدعا بهى ادعايه صلاحيت كلديكى تاريخندن
اعتبار اولتور

بناه عليه دين مؤجلى دعوايه مرور زمان انجق حلول اجلدن معتبر
اولور

زيرا قبل حلول الاجل مدعيتك اول دىنى دعوى ومطالبه به صلاحيتي
بوقدر

مثلا بر كيمسه ديكر كسنه دن بوندن اون بش سنه مقدم مئى اوچ
سنه مؤجل اولق اوزره سكا بيع ايلديكم فلان شى نمندن سنه
شوقدر غروش اله جغم وارد ديو دعوى ايلسه استماع اولتور
زيرا حلول اجلدن اعتبارا انجق اون ايكي سنه كچمش اولور
كذلك بطنا بعد بطن اولاده مشروط وقفه دار بطن نائيه بولان
اولادك دعواينده مرور زمان انجق بطن اولك انقراضى تاريخندن
معتبردر

زيرا بطن اول موجود ايكن بطن نائينك دعوايه صلاحيتي بوقدر
وكذلك مهر مؤجل دعواينده مرور زمانك مبدائى وقت طلاقدن
ياخود احد زوجينك وفاتى تاريخندن اعتبار اولتور
زيرا مهر مؤجل باطلاق ياخود وفات ايله مجمل اولور
۱۶۶۸ماده

مفلس اولان كسنه دن اله جق دعواينده مرور زمان انجق افلاسك
زوالى تاريخندن معتبردر

مثلا اون بش سنه دنبرو متماديا مفلس اولوب هنوز كسب يسار
ايلديكى متحقق اولان بر كيمسه دن ديكر كسنه اون بش سنه مقدم
ذمتكده فلان جهتمدن شوقدر غروش اله جغم وارايدى اول
تاريخندنبرو مفلس اولديغك جهتهله دعوى ايده مدم شمدي اداء دينه
اقتدارك اولغله دعوى ايدرم ديسه استماع اولتور

۱۶۶۹ ماده

بر کیمسه بر دعوی بوجه بالا بلاعذر ترك ايدرك هر روز زمان بوانسه
اول دعوی حیاتنده کندوسندن استماع اولنديغی کبی وفاتنده
وارشندن دخی استماع اولتماز

۱۶۷۰ ماده

بر دعوی بر مدت مورث و بر مدت وارث ترك ايدوبده ایکی مدتک
مجموعی مرور زمان حدیته باغ اولورسه ارتق استماع اولتماز

۱۶۷۱ ماده

بايع ایله مشتری و واهب ایله موهوب له مورث ایله وارث کییدر
مثلا بر کیمسه بر عرصه یه اون بش سنه متصرف اولوب اول
عرصه نك اتصالیانده خانه سی اولان کسنه بومدنده سکوت
ایتد کدن صکره اول خانه بی آخره بیع ایتد کده مشتری اول عرصه
اشبو اشترای ایتدیکم خانه نك طریق خاصیدر دیو دعوی ایله مسموع
اولتماز

کذلک بر مدت بايع و بر مدت مشتری سکوت ایدوبده ایکی مدتک
مجموعی مرور زمان حدیته بالغ اولسه مشتری نك دعوا سی استماع
اولتماز

۱۶۷۲ ماده

متوفانک دیکر تده اولان بر مالی دعوا ده ورثه سندن بهضیلری حقه ده
مرور زمان بولمشیکن دیکر بهضیسی حقه ده صغر کبی بر عذر ایله
مرور زمان بولمندیقنه مبنی اول مالی دعوی و اثبات ایتد کده مدعا
بهده اولان حصه سی کندوسنه حکم اولنور و بو حکم سائر ورثه یه
سرایت ایتمز

۱۶۷۳ ماده

بر کیمسه بر عقارده مستأجر اولدیغنی مقر ایکن اون بش سنه دن
زیاده زمان مرور ایتکله اکا مالک اوله ماز
اما انکار ایدوبده مالک دخی اول عقار بنم ملکدر شو قدر سنه مقدم
سکا ایجار ایتشیدم دائما اجرتنی قبض ایدم دیو دعوی ایتد کده نظر
اولنور

اگر ایجاری بین الناس معروف ایسه دعواسی استماع اولنور
دکل ایسه استماع اولنماز
۱۶۷۴ ماده

تقادم زمان الیه حق ساقط اولماز

بنام علیه مرور زمان بولنان بر دعوانه مدعا علیه حضور حاکمه
مدعیته دعواسی وجهله حالا کندوسنده حق اولدبغنی صراحة
اقرار و اعتراف ایدیور ایسه مرور زمانه اعتبار اولنیوب مدعا
علیهک اقراری موجبجه حکم اولنور

اما مدعی علیه حضور حاکمه اقرار ایتوبیده مدعی انک دیگر محله
اقرار ایتمش اولدبغنی دعوی ایدرسه مدعیته اصل دعواسی استماع
اولنمدبغنی کبی اقرار دعواسی دخی استماع اولنماز

فقط دعوی اولننان اقرار مقدا مدعی علیهک معروف اولان خط
ویا ختمنی حاوی برسنده ربط اولنوبده اول سندک تاریخندن وقت
دعوایه قدر مرور زمان مدتی بولنماش ایسه اوصورتده اقرار
دعواسی استماع اولنور

۱۶۷۵ ماده

طریق عام ونهر ومرعی کبی مناسفی عومه عائد اولان پرلک
دعواستنده مرور زمانه اعتبار اولنماز
مثلا برقریه به مخصوص اولان مرعایی بر کیمسه بلا نزاع اللی سنه ضبط
ونصرف ابتد کدن صکره قریه می اها ایسی اول مرعایی اندن دعوی
ایسهل استماع اولنور

اراده سنیه تاریخی فی ۹ جادی الآخر سنه ۲۹۳

عن اعضاء مجلس عن اعضاء شورای امین القوی ناظر عدلیه
تدقیقات شرعیه دوات سیف الدین السیدخلیل احمدجودت
السید احمد خاوصی

اعلامات مہرنی رئیس المسودین عن اعضاء مجلس رئیس ثانی محکمه
معاونی عبدالستار عمر حلمی تدقیقات شرعیه تمیز السید
احمد خالد احمد حلمی

مطبعة عامرود، طبع اولمشر

في قره زجب سنة ١٢٩٣

(ویدنا ت حلیف)

—《*》—

(اون بستیجی کتاب)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و در پنجاه محل اوستون

شوره خط هجرت

(کتاب خامس عشر)

(بیانات و تحلیف حقانده اولوب بر مقدمه ابه دزت بابی مشتملدر)

(مقدمه)

(بعض اصطلاحات فقهیه بیانده در)

ماده ۱۶۷۶

بدنه بحت قویه دیمکدر

ماده ۱۶۷۷

تواتر کذب اوزره اتقاقلری عقلا جائز اولیان بجاعتک خبر بدز

ماده ۱۶۷۸

ملك مطابق ارث و شراکبی اسباب ملكدن بر يله مقيد اوليان ملكيتدر
و بويله برسبب ايله مقيد اولان ملكيته دخي ملك بسبب دينيلوز

ماده ۱۶۷۹

ذی الید رعینه بالفعل وضع ید ایدن یا خود تصرف ملاک ايله تصرفی
ثابت اولان کیمسه در

ماده ۱۶۸۰

خارج بوجه بالاوضع ید و تصرفدن بری اولان کیمسه در

ماده ۱۶۸۱

تحلیف احد خصینه یمین و یر مکدر

ماده ۱۶۸۲

تحالف خصمیدن ایاکیمسه دخي یمین و یر مکدر

ماده ۱۶۸۳

تحکیم حال یعنی حال حاضری حکم قتلحق استحباب قبیلندندر
استحباب دخي عدمی مظنون اولیان بر امر محقق بقا ايله حکم
ایمکدر که ابقاء ماکان علی ماکان دیمک اولور

(باب اول)

(شهادت حقهنده اولوب سکر فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(شهادتک تعریف و نصابی بیاننده در)

ماده ١٦٨٤

شهادت بر کیمه نك اخر کسنه ده اولان حقنی اثبات ایچون حضور حاکمه و خصمینک مواجهه لرنه، شهادت لفظیله یعنی شهادت ایدرم دیو خبر ویرمکدر ایشو منبره شاهد اول کیمه به مشهودله اول کسنه به مشهودعا به اول حقه مشهود به دینلور

ماده ١٦٨٥

حقوق عبادده شهادتک نصابی ایکی اریا خود برار ایله ایکی خاتوندر فقط ارککلرک اطلاعی ممکن اولدیان برلده بالکز خاتونلرک مال قمنده شهادتتری قبول اونور

ماده ١٦٨٦

داسزک و اعماک شهادتتری مقبول دکلدر

(فصل ثانی)

(شهادتک کیفیت اداسی بیاننده در)

ماده ١٦٨٧

محاس محاکمه نك خار جنده اولان شهادت معتبر دکلدر

ماده ١٦٨٨

شاهدلرک مشهود بهی بالذات معاینه ایتمش اولوبده اولوجهله شهادت ایلمسی لازمدر

سماع ایله یعنی ناسدن ایشتدم دیو شهادت ایلمسی جاژ اولماز فقط بر محاکم و قف یا خود بر کسنه نك فوت اولدیغه تفهمن ایشتدم دیو شهادت ایتمه یعنی بوکاشهادت ایدرم ز را تفهمن بو یله ایشتدم دیسه شهادتی مقبول اولور

وولایت وموت ونسب خصوص صولرنده وجه شهادتی بو یله تفسیر ایلمه رک یعنی ایشته سوزینی سو یلمه رک "سماع ایله شهادت ایلمسی جاژدر

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like "باید که..." and "شهادت..."

مثلاً فلان آدم فلان تار بخنده بو بلده ده والی یا خود حاکم ایلی و فلان آدم
 فلان وقت فوت اولدی و فلان کیسه فلانک اوغلیدر بو یله بیلورم
 دیوبده ایشتدم دیمیرک صورت قطعیه ده شهادت ایتدیکی صورتده
 هر تقدیر بو خصوصلری معاینه ایتماش اولسه وسنی انلری معاینه یه
 مساعذ اولسه یله شهادتی قبول اولتور
 و برده ناسدن ایشتدم دیمبو بده بلکه بز بو خصوصی معاینه ایتدک اما بنیزده
 بو یله مشهردر بو یله بیلورز دیرک شهادت ایلسه هر صورتده جا ز اولور

ماده ۱۶۸۹

شاهد اگر شهادت ایدرم دیمبو بده یا لکن فلان خصوصی بو یله بیلورم
 یا خود خبر و یرم دیمش اولسه اداء شهادت ایلش اولماز
 فقط انک اوزرینه حاکم اکا بو یله شهادت ایدر میسن دیو سوال ایدوبده
 اودخی اوت بو یله شهادت ایدرم دید کده ایقای شهادت ایتش اولور .
 و اگر چه اهل خبره نک اخباری کبی مجرد تحقیق واستکشاف حال ایچون
 واقع اولان افادته شهادت لفظی شرط دکدر انجق بونلر شهادت
 شرعیه اولوب مجرد اخبار قیلنددر

ماده ۱۶۹۰

مشهودله و مشهود علیه و مشهودیه حاضر ایسه شهادت شهادت
 ایدرکن اوچنه دخی اشارت ایدر وانک بو وجهله اشارتی کفایت ایدر .
 مشهودله ایله مشهود علیه ک بابا و دده لر نیک اسملرینی ذکر ایلمسی
 لازم کلز

اما غائب اولان موکله یا خود متوفاه دأر اولان شهادتده شاهد انلرک
 بابا و دده لر نیک اسملرینی ذکر ایتک لازمدر . فقط مشهور و معروف اولان
 بر کیسه ایسه شاهد انک یا لکن اسم و شهرتی ذکر ایتک کافیدر زیرا
 مقصد اصلی اتی سائرندن تمیز ایدرک وجهله تعریفدر

ماده ۱۶۹۱

عقاره دأر اولان شهادتده حدود نیک بیانی لازمدر

فقط شاهد اگر مشهود به اولان عقارک حدودینی ذکر اینجوبیده مجامده
تعیین وارثه اید بیله چکنی بیان ایلرایسه مجامده کیدیلوب ارثه ایتدیر یلور

ماده ۱۶۹۲

(۱۶۲۳) ماده بیان اولندیغی اوزره مدعی سندده کی حدوده
استناد ایله دعوی ایتدیگی تقدیرده شاهدلر دخی بوسندده حدودی
محرر اولان عقارانک ملکیدر دیوشهادت ایتسه لر صحیح اولور

ماده ۱۶۹۳

بر کیمسه مورثک دیگر کسنده ذمتنده شو قدر غروش اله جنی اولدیغی دعوی
ایتد کده شاهدلر اگر متوفانک اول کسنده اول مقدار اله جنی اولدیغنه
شهادت ایتسه لر کفایت ایدر ورثه سنه موروث اولشدر دیوتصیر بجه
حاجت یوقدر

دین برینه عین ادعا اولندیغی صورتده یعنی اول کسنده یندنه مورثک
بر مال معینی بولندیغی ادعا اولندوقده دخی حکم یتنه بوجهله در

ماده ۱۶۹۴

بر کیمسه تر که دن شو قدر غروش اله جنی دعوی ایتد کده شاهدلر اگر متوفانک
اول کیمسه یه او قدر دینی اولدیغنه شهادت ایتسه لر کفایت ایدر وفاتنه قدر
ذمتنده باقی ایدی دیوتصیر بجه حاجت یوقدر . دین برینه عین ادعا
اولندیغی صورتده یعنی اول کیمسه متوفانک یندنه کندوسنک برمال معینی
اولدیغی دعوی ایتد کده دخی حال بوموال اوزره در

ماده ۱۶۹۵

بر کیمسه دیگر کسنده دن اله جنی دعوی ایتد کده شاهدلر اگر اول
کیمسه نک مدعی یه اول مقدار دینی اولدیغنه شهادت ایتسه لر کفایت ایدر .
فقط خصمی حالا دینک بقاسندن سوال ایدوبده شاهدلر حالا بقاسنی
بیتلر دیسه لر شهادت لری رد اولور

(شهادتک شروط اساسیه سی بیائنده در)

ماده ۱۶۹۶

حقوق ناسه شهادتده سبق دعوی شرطدر

ماده ۱۶۹۷

محموسک خلافتنه اقامه اولنان بیننه مقبول اولماز
مثلا بر کیمسه نك بر حیات و یا بر خانه نك مهور اولدیغی مشاهده ایکن اول
کسینه نك وفات ایلدیکنه یا خود اول خانه نك خراب اولدیغنه بیننه اقامه
اولانسه مقبول و معتبر اولماز

ماده ۱۶۹۸

متواترک خلافتنه اقامه اولنان بیننه قبول اولماز

ماده ۱۶۹۹

بیننه بر حق اظهار ایچون مشروع قلمشدن
بناء علیه فلان کیمسه اوایشی ایشلیدی و فلان شی فلان کسینه نك دکلدن
و فلانک فلان بورجی بو قدر کبی نفی صرفه شهادت مقبول اولماز
فقط نفی متواتر بیننه سی مقبولدر
مثلا بر کیمسه فلان کیمسه به فلان وقت فلان محلده شو قدر غروش اقراض
ایتدم دیو جهت قرضدن اول مقدار غروش دعوی ایدوب حالبو که
اول کسینه نك اول وقت اوراده اولیوبده بشته محلده بوتدیغی تواتر
اثبات اولانسه اشبو تواتر بیننه سی مقبول اولوب مدعی نك دعواسی
مسموع اولماز

ماده ۱۷۰۰

شهادتده دفع مغرم و جر مغرم یعنی دفع ضررت و جلب منفعت داعیه سی
اولماق شرطدر
بناء علیه اصلک فرعه و فرعک اصله یعنی ابا و اجداد و امهات و جداتک

اولاد واحقادی لهارینه و اولاد واحقادی ابا واحقادی وامهات
 و بجداتی لهارینه و هکذا احد زواجینک دیگرکی لهسنه شهادتلی
 مقبول اولماز . اما بونلردن ماعدا اقریانک یکدیگری لهسنه شهادتلی
 مقبول اولور کذلک برکیمسه نك انفاقیه تمیش ایدن ادمک واجیر
 خاصنک کیندو لهسنه شهادتلی مقبول اولماز . اما قبویولدا شلرینک
 یکدیگری اهنه شهادتلی مقبول اولور .

و کذلک شریک لک مال شرکته یکدیگری لهسنه شهادتلی و کفیل
 بالمال اولان کیمسه نك اصیل طرفیندن مکفول بهک ادا اولندیغنه
 شهادتی مقبول اولماز * اما سائر خصوصیلرده یکدیگری شهادتلی مقبول
 اولور

۱۷۰۱ ماده

دوستک دوسته شهادتی مقبولدر
 فقط بیلرنده کی دوستلق یکدیگرک مالنده تصرف اینه مرتبه سنه وارز
 ایسه اول حالده یکدیگرک لهسنه شهادتلی مقبول اولماز

۱۷۰۲ ماده

شاهدایله مشهود علیه بننده عداوت دنیویه اولماق شرطدر
 عداوت دنیویه عرف ایله بیلنور

۱۷۰۳ ماده

برکیمسه هم مدعی وهم شاهد اوله ما
 بناء علیه وصینک یتیمه و وکیلک موکانه شهادتلی صحیح اولماز

۱۷۰۴ ماده

برکیمسه نك کیندو فعلنه شهادتی معتبر دکندر
 بناء علیه وکیلک و دلالک بزبیع ایتشیدک دیو کیندو فعلارینه شهادتلی
 معتبر اولماز

كذلك بر بلده حاكمي انفصالندن صكره قبل الانفصال كند و سندن صدور
ایتمش اولان حكمه شهادت ایلسه صحیح اولماز اما قبل الانفصال بر کیمسه نك
کند و حضورنده واقع اولان اقرارینه بعد الانفصال شهادت ایلسه
معتبر اولور

۱۷۰۵ ماده

شاهدك عادل اولمسی شرطدر
عادل حسنتانی سینه تائه غالب اولان کیمسه در
بناء علیه رفاص و مسخره کبی ناموس و مرؤتی محل حال و حر کتلمی
اعتیاد ایدن اشخاصك و کذب ایله معروف اولان کسانك شهادتلمی
مقبول اولماز

(فضل رابع)

(شهادتک دعویاه موافقی بیاننده در)

۱۷۰۶

شهادت اکر دعویاه موافق ایلسه قبول اولور
دکل ایلسه قبول اولماز
فقط لفظه اعتبار اولوب معنی موافقت کافیدر
مثلا مدعا به و دینه اولوبه شاهدل مدعا علیه ای داعی اقرار ایلدیکنه
شهادت ایتسه لر یا خود مدعا به غصب اولوبه شاهدل مدعا علیه
غصبی اقرار ایلدیکنه شهادت ایلسه لر مقبول اولور
کذلك مدیون اداء دین ایلدیکنی دعوی ایدوبه شاهدل داننك مدیونی
ابرا ایلدیکنه شهادت ایتسه لر مقبول اولور

۱۷۰۷ ماده

شهادتک دعویاه موافقی یا کاتما ایله مطابقتی و یا خود مشهود بهك
مدعا به دین اقل اولمسی صورتیدر

مثلا مدعی بومال ایکی سنه دنبرو بنم ملکدر دیو دعوی ایدوبده شاهدل
دخی ایکی سنه دنبرو ملکی اولدیغنه شهادت ایتدکاری صورتده
شهادتلی مقبول اولدیغی کبی برسنه دنبرو ملکی اولدیغنه شهادت
ایتدکاری صورتده شهادتلی قبول قیلنور

کذلک مدعی بیک غروش دعوی ایدوبده شاهدل بشیوز شهادت
ایتدکاری صورتده بشیوز غروش حقنده شهادتلی قبول اولنور

ماده ١٧٠٨

مدعی اقل اولوبده شاهدل اکثر شهادت ایلسهل مقبول اولماز
مگر که شهادت ایله دعوی بئنده کی اختلاف ذاتا قابل توفیق اولوبده
مدعی دخی انلرک بیننی توفیق ایلیه اولخالده شهادت قبول قیلنور
مثلا مدعی بومال ایکی سنه دنبرو بنم ملکدر دیو دعوی ایدوبده شاهدل
اوج سنه دنبرو ملکی اولدیغنه شهادت ایلسهل قبول قیلنماز
کذلک مدعی بشیوز غروش دعوی ایدوبده شاهدل بیک غروشه
شهادت ایلسهل قبول اولنماز

اما مدعی بنم آنده اله جغم فی الواقع بیک غروش ایدی لکن بشیوز بیننی
استیقا ایتشیم شاهدل اوراسنی بتزلز دیو دعوی ایله شهادتک بیننی
توفیق ایلسه شاهدل بیک شهادتی قبول اولنور

ماده ١٧٠٩

مدعی مثلا شوباغ بنم ملکدر دیو ملک مطلق دعواسنی ایدوبده
شاهدل مدعی بو یاغی فلاندن صاتون الدی دیو ملک مقیده شهادت
ایلسهل قبول اولنور

شویله که شاهدل اولوجهمه ملک مقیده شهادت ایتدکرده حاکم
سنده بوسبیله می ملک دعواسنی ایده یوزسین بوخسته اخر سبیله می دیو
مدعیدن سؤال ایدر مدعی اگر اوت بنده بوسبیله دعوی ایدرم دیر

ایسه حاکم اول شاهدرك شهادتی قبول ایدر واکر سبب آخرله دعوی ایدرم یاخود بن بوسیله دعوی ایتم درایسه حاکم اول شاهدرك شهادتی رد ایلر

۱۷۱۰ ماده

مدعی مثلاً بر باغده ملک مقید دعواسی ایتدیکی صورتده نظر اولور اکر بایقی ذکر ایتیهرك صاتون الدم یاخود مبهم اوله رق بر ادمدن صاتون الدم دیز ایسه ملک مطلق دعواسی حکمده اولغله شاهدلر بوباغ انک ملکیدر دیو ملک مطلقه شهادت ایتسهلر قبول اولور اما فلان ادمدن صاتون الدم دیو باعنی تصریح ایدوبده شاهدلری ملک مطلقه شهادت ایتسهلر شهادتلیری قبول اولماز چونکه ملک مطلق ثابت اولسه عن اصل وقوعی ثابت اولوب زوائدینه مثلاً باغک مقدا حصوله کلش اولان میوهلرینه دخی مدعینک مالک اولسی لازم کاور ملک مقید ایسه انجق سینک مثلاً عقد بیع وشرانک تاریخ وقوعندن اعتباراً ثابت اولور بوجهته ملک مطلق ملک مقیده نسبتله اکثر اولور و بوسورتده شاهدلر اکثره شهادت ایتش اولور

۱۷۱۱ ماده

شهادت اکر دینک سینده دعوايه مخالف اولور ایسه مقبول اولماز مثلاً مدعی ثمن مبيع اولوق اوزره بیک غروش الهجق دعوی ایدوبده شاهدلر مدعا علیهک جهت قرضدن طولایی اولمقدار دینی اولدیغنه شهادت ایتسهلر مقبول اولماز كذلك مدعی بوملک بکاپدرمدن موروثدر دیو دعوی ایدوبده شاهدلر اناسیدن موروث اولدیغنه شهادت ایتسهلر مقبول اولماز

(فصل خامس)

(شاهدرك اختلافلی بیاننده در)

۱۷۱۲ ماده

شاهدك مشهود بیده اختلاف اینسہل شہادتتری مقبول اولماز
مثلا شاهدك بری بیک غرو شلق التون و دیگرى بیک غرو شلق سیم
مجیدیه دیو شہادت اینسہل شہادتتری قبول اولتماز

۱۷۱۳ ماده

شاهدك مشهود بیده متعلق اولان بر شئیده اختلافتری مشهود بیده
اختلافی موجب اولور ایسه شہادتتری قبول اولتماز و موجب اولماز
ایسه قبول اولتور

بناء علیه غصب و ایضای دین کی صرف فعلدن عبارت اولان خصوصاً صاردہ
شاهدك بری بر زمان معینده و یا مکان معینده فعله و دیگرى زمان
آخردہ یا مکان آخردہ فعله شہادت اینسہل بواختلافتری مشهود
بیده اختلافی موجب اولتله شہادتتری قبول اولتماز

اما قول قبیلندن اولان بیع و شرا و اجاره و کفالت و حواله و هب و رهن
و دین و قرض و ابرا و وصیت خصوصاً صاردہ شاهدك زمان و مکانده
اختلافتری مشهود بیده اختلافی موجب اولماغله شہادتتری قبول
مانع اولماز

مثلا بر کیمسه بورجنى ادا ایلمش اولدیغنی دعوا ایدوبده شاهدك
بری خانه سنده و دیگرى دکاننده ادا ایلمش اولدیغنه شہادت اینسہل
شہادتتری قبول اولتماز

اما بر کیمسه دیگر کسنه نك یئنده اولان بر مال ایچون سن بومالی بکا
شوقدر غرو شه صائمش ایدک آنی بکا نسلم ایت دیو دعوی ایتد کده
شاهدك بر یسی فلان خانه ده و دیگرى فلان دکانده صائمش اولدیغنه
شہادت اینسہل شہادتتری قبول اولتور

زیرا فعل تکرار و اعاده اولنه ماز

اما قول تکرار و اعاده اولنه یلوز

۱۷۱۴ ماده

شاهدك مال مغمصوبك زنگینده یا خود ارکک و یادیشی اولسنده

اختلاف اینسمل شهادتتری قبول اولماز
مثلا معصوب اولان حیوان حقتده شاهدلك بری قیرآت و دیگری
یاغز یا آل آت و یا خود بری آت و دیگری قصراق دیو شهادت اینسمل
شهادتتری قبول اولماز

۱۷۱۵ ماده

دعوی عقده شاهدل بلك مقدارنده اختلاف اینسمل شهادتتری
قول اولماز
مثلا شاهدلك بری برمالك بشیوز غروشه و دیگری اوچیوز غروشه
صاتلدیغنه شهادت اینسمل شهادتتری قبول اولماز

(فصل سادس)

(تزکیه شهود حقتده در)

۱۷۱۶ ماده

شاهدل شهادت ایندگده حاکم مشهود علیه دن نه دیرسین بونلر
شهادتترنده صادقیدرلر یوخسه دکلیدرلر دیوسؤال ایدر
مشهود علیه اگر شاهدل بوشهادتترنده صادقدرلر یا خود بوشهادتترنده
عادلدرلر دیر ایسه مدعا بهی اقرار ایتمش اولور و اقرار بله حکم اولور
و اگر بونلر شاهد زور درلر یا خود بونلر عادل اولمدرلر لکن بو خصوصده
خطا اید بوزلر یا خود واقعه بی اونوتمشلر دیر ایسه و یا خود بالکن بونلر
عادل اولمدرلر دیمکله برابر مدعا بهی انکار ایسه حاکم حکم ایجاب
شاهدلی سراً و علناً تزکیه ایله عادل اولوب اولدقلرینی تحقیق ایلر

۱۷۱۷ ماده

شاهدل کرک سراً و کرک علناً منسوب اولدقلری جانبدن یعنی طلبه
علومدن ایسه ساکن اولدقلری مدرسه مدرسی ایله معتمد اهل ایستندن
و عسکر بدن ایسه طابوری ضابطان و کاتبلردن و کتبه دن ایسه قلمی

ضابطان و خلفا سندن و تجار دن ایسه تجارک معتبر اتندن و اصناف دن
ایسه کینخداسیله لونیجه اوسته لرندن و صنوف سارنه دن ایسه محله و یا قریه
لرینک موثوق و مؤتمن اهالی سندن تزکیه اولنور

۱۷۱۸ ماده

سرا تزکیه اصطلاح فقها ده مستوره تعیر اولنور ورقه ایله اجرا اولنور
شویله که حاکم اول ورقه یه مدعی و مدعی علیه ک اسملری بی و مدعا به ایله
شهود ک اسم و شهرت و صنعت لری بی و اشکال و محمل لری بی و یا یاد دله لرینک اسم لری بی
و معروف ایسه لر بالکراسم و شهرت لری بی تخریر و الحاصل شاهد لری سارندن
تمیز ایله چک و وجهه له تعریف و بیان و بر طرف دزوتنه وضع ایله اوز لر بی
مهر لده کدنصرکه مزکی انتخاب اولنان کس نه لره ارسال ایدر مز کی لر دخی
مستوره بی قیغ و قرأت ایدوب ایچنده اسم لری محرر اولان شاهد لر عادل
ایسه لر اسم لری تحتنه عدل و مقبول الشهاده دیوتخریر و عادل دک ک لرایسه
عادل دک ک لرایه دیوتخریر و امضا ایله ره ک مستوره بی کتورن آدمی و آخر کس نه بی
مضمونه واقف ایتمک سزین طرف اوز لر بی مهر لریوب حاکمه اعانه ایدر

۱۷۱۹ ماده

مستورده مز کی لر طرف دن شاهد لر حقیقه عادل و مقبول الشهاده
دیوباز لمیویده عادل دک ک لرایه خود حال لری بی بتلیر و یا مجهول الاحوال
و یا خود الله بیلور کبی صراحة یا خود دلالة جرحی افاده ایدر برسوز
یا زلمش اولوز و یا خود هیچ برشی یا زلمق سزین مستوره محتوما حاکمه
اعاده اولنور ایسه حاکم اول شاهد لرک شهادتی قبول ایتمز
بو صورتده حاکم طرف دن مدعی به سنک شاهد لرک جرح اولندی دینلیوب
انجیق بشقه شاهد لرک و ارایسه کتوز دینلور
واکر مستوره عادل و مقبول الشهاده ذر لر دیوباز زلمش ایسه میر تبه
تا بده اوله رق علناً تزکیه به ابتدار اولنور

۱۷۲۰ ماده

علناً تزکیه بو وجهه له اجرا اولنور که مز کی لر حضور حاکمه جلب ایله
مترافعان حاضر اولدق لری حالده شاهد لر تزکیه اولنور و یا خود مترافعان

برابر اولدقلری حالده شاهدلر تزکیه نایبده ترفیقا من کیلرک یانلرینه
کوندریلرک محللارنده علنا تزکیه اولنورل

۱۷۲۱ ماده

سرا تزکیه ذمه برمنکی کافی ایسه ده احتیاطه رعایه لاقول ایکی
اوللیدر

۱۷۲۲ ماده

تزکیه علیه شهادت قیلندن اولوب شهادتک شروط ونصابی بونده
دخی معتبردر

شوقدر وارکه من کیلرک شهادت لفظنی ذکر ایتماری لازم دکلدز

۱۷۲۳ ماده

برحاکک عننده برخصوص ضمننده عدالتی ثابت اولان شاهدلرینه
اول حاکک حضورنده دیگر برخصوصه شهادت ایتدکلرنده اگر ازه سی
التی ای کچماش ایسه حاکم تکرار انلری تزکیه ایله مشغول اولماز
واکر التی ای کچماش ایسه حاکم تکرار انلری تزکیه ایله

۱۷۲۴ ماده

کرک قبل التزکیه وکرک بعد التزکیه مشهود علیه دفع مغرم یا خود
جرمتم کی شهادتک قبولنه مانع اولور برشی اسنادیله شاهدله
طعن ایدرایسه حاکم اندنینه طلب ایله

ومشهود علیه بونی بالینه اثبات ایله دیکی تقدیرده حاکم اول شاهدلرک
شهادتلی بنی رد ایدز واثبات ایله دیکی تقدیرده حاکم اگر شاهدلری
تزکیه ایتماش ایسه تزکیه ایله واکر تزکیه ایتماش ایسه شهادتلی
موجبجه حکم ایدر

۱۷۲۵ ماده

من کیلرکن بعضی شاهدلری جرح و بعضی تعذیل ایسه جرح

طرفی مرجع اوله رق حاکم انلرک شهادتلیله حکم ایتمز

ماده ١٧٢٦

معاملانده شاهدلر بعد اداء الشهاده فوت و یا خود غائب اولسه لر حاکم انلری تزکیه ایدرک شهادتلیله حکم ایدیه بیلوز

(تذنیب)

(تحایف شهود حقیقده در)

ماده ١٧٢٧

مشهود علیه قبل الحکم شاهدله شهادتلیله کاذب اولدقلرینه عین و یرذیو حاکم الحاح ایدوبده شهادتک عین ایله تقویته دخی لزوم کورلدیکی تقدیرده حاکم اول شاهدله عین ایتدیره بیلوز و حاکم شاهدله عین ایدرسه کز شهادتکزی قبول ایدرم والا ایتم دیه بیلوز

(فصل سابع)

(شاهدلرک شهادتدن رجوعی حقیقده در)

ماده ١٧٢٨

شاهدلر بعد اداء الشهاده و قبل الحکم حضور حاکمه شهادتلیندن رجوع ایدسه لر شهادتلی کان لم یکن حکمنده اولور و کئندولری تعذیر اولورلر

ماده ١٧٢٩

شاهدلر بعد الحکم حضور حاکمه شهادتلیندن رجوع ایدسه لر حاکم حکمی نقض اولنلوب محکوم به شاهدله تضمین ایتدیریلور (٨٠)
ماده به باق

۱۷۳۰ ماده

شاهدرك بمضیسی بوجه بالا شهادتندن رجوع ایتدكده اكر باقیسی
 نصاب شهادته بالغ ایسه رجوع ایدندن ضمان لازم كلز فقط تعزیر
 اولور و اكر باقیسی نصاب شهادته بالغ دكسه محكوم بهك نصفی
 رجوع ایدن برکشی اولدیغی تقدیرده مستقلا اكاو بردن زیاد
 اولدقلمی تقدیرده بالاشترک سویا انلره تضمین ایتدیر اولور

۱۷۳۱ ماده

رجوعك شرطی حضور حاکمه اولقدن
 شاهدرك بشقه محامده رجوعنه اعتبار بوقدر
 بناء علی ذلك مشهود علیه شاهدرك بشقه محامده شهادتندن رجوع
 ایتدكلمی دعوی ایسه مسعوع اولماز و شاهد برحاکك حضورنده
 شهادت ایتدكدن صکره دیگر حاکك حضورنده شهادتندن رجوع
 ایسه رجوعی معتبر اولور

(فصل نامن)

(تواتر حقنده دَر)

۱۷۳۲ ماده

کثر شهوده اعتبار بوقدر
 یعنی طرفیندن بزنك طرف آخره نسبتله شاهدلمی زیاد اولغله انك
 ترجیح اولنسی لازم كلز
 مگر که شاهدلمك کثرنی درجه نواتره بالغ اوله

۱۷۳۳ ماده

تواتر علم یقین افاده ایتد
 بناء علیه بالاده بیان اولدیغی اوزره تواترک خلافتنه بیته افامه اولمه ماز

ماده ۱۷۳۴

تواتره لفظ شهادت شرط اولدینی کی عدالت دخی ارا نماز
بناه علیه مخبر لک تزکیه سنه حاجت کورنمز

ماده ۱۷۳۵

تواتره مخبر لک عدد معنی یوقدر
انجیق عقل انلک کذب اوزره انفاق لرینی نجویز ایتیه جک هر تبه بر جم
غفیر اولمیری لازمدر

(باب ثانی)

(حج خطیه وقرینه قاطعه بیاننده اولوب ایکی فصله منقسمدر)

(فصل اول)

(حج خطیه بیاننده در)

ماده ۱۷۳۶

یا لکن خط و ختم ایله عمل اول نماز
فقط شبهه تزویر و تصنیعدن سالم آیه مهمل به یعنی مدار حکم اولور
بشقه وجهله ثبوته حاجت قالمز

ماده ۱۷۳۷

برات سلطانی و قیود د فتر خاقانی تزویر دن امین اولغله مهمل بهدر

ماده ۱۷۳۸

کتاب قضاده بیان اوانه جنی وجهله حبله و فساددن سالم اوله جق
صورتده طو تیلان مجلات محاکم ایله دخی عمل اولنور

ماده ۱۷۳۹

مجرد وقفیه ایله عمل اول نماز

اماروجه بالا موثوق و معتمد به اولان سبیل محکمه ده مقید ایسه اول
حالده قبول به اولوز

(فصل ثانی)

(قرینه قاطعه بیاننده در)

۱۷۴۰ ماده

اسباب حکمیدن بریسی دخی قرینه قاطعه در

۱۷۴۱ ماده

قرینه قاطعه حد بقینه بالغ اولان اماردر
مثلا برکسته النده قانه بولاشمش پچاق اولدیغی حالده خوف وتلاش
ایله برضالی خانه دن چیقدیغی کبی در عقب اول خانه یه کیر یلو بده هنوز
بوزار لاش بر شخص کوراسه اول کسته بو شخصک قاتلی اولدیغنه
اشتیاه اولماز

شاید که اول شخص کندی و کندی و سنی اولدرهش اولوق کبی صرف احتمالات
و همیده التفات قیلماز (۷۴) ماده یه باقی

(باب ثالث)

(تحلیف بیاننده در)

۱۷۴۲ ماده

اسباب حکمیدن بری دخی عین یا خود عیندن نکولدر
شویه که مدعی دعواسنی اثباتدن اظهار عجز ایلدیکی تقدیرده انک طلبیه
مدعا علیه عین و بریلور

فقط برکیمسه دیگر کسته دن سن فلانک و کیلیسین دیو دعوی
ایلدی بده اول کسته انکار ایلدیکی صورتده کندی و سته عین و رملک لازم کلز

كذلك ايكي كشتيك هر برى بر كسنه نك بندهي مالى اندن اشترا
ايتدم ديو دعوى ايندوبده اول كسنه برينه صانديغنى اقرار ايله
ديكرينك ذعواسنى انكار ايتديكي صورنده كندويه يمين توجه ايتمز
بو خصوصده استظهار وارتهان واتهاب دغنى اشترا كيدر

۱۷۴۳ ماده

خصميدن برى تحليف اولندجق اولديغنى حالده والله وياخود بالله
دبو الله تعالى حضرتلر نك اسمنه قسم ايتدربيلور

۱۷۴۴ ماده

يمين انجق حاكم ياخود نائينك حضورنده اولور
بشقه كسنه حضورنده اولان يميدن نكوله اعتبار يوقيدز

۱۷۴۵ ماده

تحليفه نيابت جارى اولور
اماميتنده نيابت جارى اولماز
بناه عليه دعوى وكيلارى خصمه يمين و بر ذره بيلور
اماموكلارينه يمين توجه ايتدكده بالنيات انلك يمين ايمسى لازم كلور
وكيلارينه يمين ايتدربيله من

۱۷۴۶ ماده

يمين انجق خصمك طلبى اوزرينه و بر بيلور
فقط درت برده بلاطلب حاكم طرفندن يمين و بر بيلور
اولا بر كيمسه ركهدن برحق دعوى و اثبات ايتدكده حاكم مدعى به بو حقى
متوفادن بروجعله استيفائتمديكنه و ايتدر مدديكنه و انى ابرا و بشقه سنك
اوزرينه حواله ايلديكنه و بشقه كسنه طرفندن ايضا اولمديغنه
و بو حقمك مقابلنده متوفانك رهنى اولمديغنه يمين و بر
اشته بوكا يمين استظهار ديلور
ثانيا بر كيمسه برماله مستحق چيقوبنده ذعواسنى اثبات ايتدكده اول
مالى كسنديه صائماش و هبه ايتماش و الحاصل بروجعله ملكندن

چهارم ماش ایدوکنه حاکم طرفندن عین ویریلور
 ثالثاً مشتری میبعی عیننه بناء ردایده جک اولدوقده عیننه مطلع اولدوقدن
 صکره قولایاخود (۳۴۴) ماده ده بیان اولدیغنی اوزره ملاکک
 تصرفی کی تصرف ایله دلالة عیننه راضی اولماش ایدوکنه حاکم
 طرفندن عین ویریلور

رابعا حاکم طرفندن شفعه ایله حکم اولنه جق اولدوقده شفعه شفعه یی
 ابطال یعنی حق شفعه سنی بروجله اسقاط ایتماش اولدیغنه عین
 ویریلور

۱۷۴۷ ماده

خصک طلبی اوزرینه هنوز حاکم طرفندن عین تکلیف اولمذین مدعا علیه
 عین ایدورسه معتبر اولوب تکرار حاکم طرفندن تحلیف اولمق
 لازم کلور

۱۷۴۸ ماده

برکیمسه کندو فعلنه دایر عین ایدوکن اولدوقده بتائنه عین ویریلور یعنی
 بوشی بویله در یاخود دکلدر دبو قطعاً عین ایتدیریلور
 اما دیکر کسنه نك فعلی حقدده عین ایدوکن اولدوقده عدم علمه عین
 ویریلور یعنی اول شئی بتلد بکنه عین ایتدیریلور

۱۷۴۹ ماده

عین یاسینه یاخود حاصله اولور
 شوبله که بر خصوصک واقع اولوب اولدیغنه عین ایتک سینه عیندر
 و بر خصوصک حالا باقی اولوب اولدیغنه عین ایتک حاصله عیندر
 مثلاً بیع و شرادعوا سنده عقدیهک اصلا و قوعوب اولدیغنه عین ایتک سینه
 عیندر اما عقدک حالا باقی اولوب اولدیغنه عین ایتک حاصله عیندر

۱۷۵۰ ماده

مختلف دعوا لر مجتمعه اولدوقده بر عین کفایت ایدر هر بریشنه بشقه بشقه

عین و یرمک لازم کلز

ماده ۱۷۵۱

معاملاته دائر اولان دعوارده کندویه عین توجه ایدن کیسه به عین تکلیف اولتوبده عین ایتم دیوصراحة یاخود بلاعذر سکوت ایله دلالت عیندن نکول ایتسه حاکم انک نکولایله حکم ایدر وبعدا الحکم عین ایده جک اولسه اکالتقات اولتوب حاکم حکمی حالی اوزره قالور

ماده ۱۷۵۲

دلسرک اشارت مهوده سیله عینی و عیندن نکولی معتبرتر

(لاحقه)

ماده ۱۷۵۳

مدعی هیچ شاهدیم یوقدر دبد کدن صکره شاهد کتوره جک اولسه یاخود فلان وفلانن بشقه شاهدیم یوقدر دبد کدن صکره آخر شاهدیم وار دسه قبول اولماز

(باب رابع)

(ترجیح بیانات و تحاققه دائر اولوب دزت فصلی مشتملدر)

(فصل اول)

(تنازع بالایدی بیاننده در)

ماده ۱۷۵۴

منازع فیه اولان عقارده ذی البدلک بیته ایله اثبات اولمنق لازمدر

طرفینک تصادقی یعنی مدعیینک دعواسی اوزرینته مدعا علیهمک دخی
 افراز ایلمسی ایله مدعا علیهمک ذی الید اولدیغنه حکم اولته ماز
 فقط مدعی اول عقاری بن سندن اشترا ایتمشیدیم یا خود سنائی بندن
 غصب ایتمشیدک دیو دعوی ایتدیکی صورتده مدعا علیهمک ذی الید
 اولدیغنی بینه ایله اثباته حاجت یوقدر
 و برده منقول هر کییک یندنه ایسه ذی الید اوزر بوجه بالاینده ایله اثباته
 حاجت یوقدر * و بونده طرفینک تصادقی کافیدر

۱۷۵۵ مائة

ایکی کیسه بر عقارده نزاع ایلوب هر بری اول عقاره ذی الید اولدیغنی
 ادعا ایتدکده اول اولدن قنغینسک ذی الید اولدیغنه بینه طلب
 اولور

ایکیسی بندن ذی الید اولدقلرینه اقامه بینه ایتدکلی تقدیرده ایکیسینک
 دخی مشترک ذی الید اولدقلری ثابت اولور

واگر بری وضع بدینی اثباتدن اظهار عجز ایلوبه دیگرى واضح الید
 اولدیغنه اقامه بینه ایدرسه انک ذی الید اولدیغنه حکم اولنوب اورى
 خارج عد اولور

و خصمیندن هیچ بریسی ذی الید اولدیغنی اثبات ایده من ایسه هر برینه
 آخرک طلبیه خصمنک اول عقارده ذی الید اولدیغنه عین و بریلور *
 ایکیسی دخی بئیندن نکول ایدرسه بالاشترک اول عقارده ذی الید
 اولدقلری ثابت اولور

واگر بری بئیندن نکول ایلوبه دیگرى عین ایدرایسه عین ایدن
 کیسه اول عقاره مستقلا واضح الید اولقی اوزره حکم اولنوب دیگرى
 خارج عد اولور

واگر هر بری عین ایدرسه هیچ بریسینک ذی الید اولدیغنه حکم اولنوب
 حقیقت حال ظاهر اولجه بهدک مدعا به اولان عقار توقیف اولور

(فصل ثانی)

(ترجیح بیانات حقانده در)

ماده ١٧٥٦

ایکی کشتی برمالده علی الاشتراك منصرف یعنی ایکسی دخی ذی الید
ایکن بری بالاستقلال و دیگری بالاشتراك ملکمدزدیو دعوی ابتدکده
استقلال بیندسی اولادر

یعنی ایکسی دخی اقامه ینده ابدجک اولدقلرنده دعوی استقلال
ایدهنک بیندسی دعوی اشتراك ایدهنک بیندسی اوزرینه ترجیح اولتور
واکر ایکسی دخی استقلال دعواسی ایدوبده اقامه ینده ابتدکل اول
عقار مشترکا انلره حکم اولتور
واکر بری اثباتدن عاجز اولوبده دیگری اثبات ایلسه اول عقار مستقلا
انک ملکی اولق اوزره حکم ایدیلولز

ماده ١٧٥٧

تاریخ بیان اولنیمان ملک مطلق دعواسنده خارجک بیندسی اولادر
مثلا برکیمسه دیگر کسینه نک یندنه اولان خانه ایچون بوخانه بنم ملکمدر
بوادم اگا بقیرحق وضع ید ایدیور ایویرلمسی مطلوبمدزدیو دعوی
وذی الید دخی بوخانه بنم ملکمدر بوجهتله بحق وضع ید ایدرم ذیو
دعوی ابتدکده خارج اولان کیمسه نک بیندسی ترجیح واستماع قنلوز

ماده ١٧٥٨

شراکی تکرری قابل برسیبله مقید اولان وتاریخ بیان اولنیمان ملکیت
دعوالری ملک مطلق دعواسی حکمنده اولوب بونلرده دخی خارجک
بیندسی ذی الیدک بیندسی اوزرینه ترجیح اولتور
فقط ایکسی دخی برشخصدن تلقی ملک ایتمش اولدقلر بنی ادعا ابتدکلاری
صورتده ذی الید بیندسی ترجیح قنلوز

مثلا بر کيسه ديگر کسسه نك ينده اولان بردگان ايچون بودگاني بن ولى
اغادن اشتر ايتدم بوجهته بنم ملڪم ايکن بو آدم بغير حق وضع بد
ايدور ديو دعوى و ذى اليد دخى بن اتى بکر افنديدن اشتر ايتدم
يا خود پدرمدن موروثدر بوجهته وضع يد ايدرم ديو دعوى ايتد کده
خارجک بينه سى ترجيح و استماع اولنور

اما ذى اليد بودگاني ولى اغادن بن اشتر ايتدم ديسه اول حالده انک
بينه سى خارجک بينه سى اوزر بنه ترجيح قيلنور

۱۷۵۹ ماده

نتاج کي تکررى قابل اوليان برسيله مقيد ملکيت دعوالزنده ذى اليد
بينه سى اولادر

مثلا خارج و ذى اليد بر طابده نزاع ايدو بده هر برى اول طابک کندو
فسر اغندن طوغه مالي اولد بغنى دعوى ايتد کلرند ذى اليدک بينه سى
ترجیح اولنور

۱۷۶۰ ماده

ملک مورخ دعوا سنده تاريخى مقدم اولانک بينه سى اولادر
مثلا بر کيسه ديگر کسسه نك ينده اولان عرصه ايچون بن بو عرصه يى
برسه مقدم فلان شخصندن اشتر ايتدم ديو دعوى و ذى اليد دخى
بو عرصه بش سنه مقدم وفات ايدن پدرمدن بکا موروثدر ديو دعوى
ايتد کده ذى اليدک بينه سى ترجيح اولنور

واگر اتى اى مقدم وفات ايدن پدرمدن موروثدر ديمش اولسه اول
حالده خارجک بينه سى ترجيح قيلنور کذاک خصمىک هر برى مدعا بهى
بشقه بشقه شخصلردن اشتر ايتدم اولد قلر ينى ادعا وايکس يده
بايعلر ينى تاريخى تملک ينى بيان اينسه لر قنغيسنک بايعنک تاريخى
علکى مقدم ايسه انک بينه سى ترجيح اولنور

۱۷۶۱ ماده

نتاج دعوا سنده تاريخه اعتبار اولوب بوجه بالا ذى اليد بينه سى

ترجیح اولنور

انجق مدعا بهك سنی ذی الیدك تاریخه توافق ایتمدیکی صورتده اگر
خارجك تاریخه توافق ابدرسه خارجك یننه سی ترجیح اولنور
واگر سنی ایکی سنه دخی مخالف اولور یا خود معلوم اولماز ایسه اول حالده
ایکی سنك یننه لری متهاتر یعنی متساقط اوله رق مدعا به ذی الیدك
بدنده ترك وابقا قیلنور

ماده ۱۷۶۲

زیاده یننه سی اولادر

مثلا بابع ومشتري نيك یا بیعك مقدارنده اختلاف ایتمه لر زیاده دعوی
ایدنهك یننه سی ترجیح اولنور

ماده ۱۷۶۳

تملك یننه سی عاریت یننه سی اوزر یننه ترجیح اولنور

مثلا برکیمسه دیگر کسنه نك بدنده کی مالی عاریت و برمشیدیم دیو کیرو
المق ایستوبده اول کسنه دخی سن اول مالی بکایع یا هبه ایتمشیدك
دیسه بیع یا هبه یننه سی ترجیح قیلنور

ماده ۱۷۶۴

بیع یننه سی هبه ورهن واجاره یننه لری اوزر یننه واجاره یننه سی رهن
یننه سی اوزر یننه ترجیح اولنور

مثلا برکیمسه دیگر کسنه یه فلان مالی سکا صاعمشیدیم نمنی و پردیو
دعوی ایدوبده اول کسنه دخی سن اتی بکاهبه وتسلیم ایتمشیدك دیو
دعوی ایتد کده بیع یننه سی ترجیح قیلنور

ماده ۱۷۶۵

عاریتده اطلاق یننه سی اولادر

مثلا برعاریت آن مستعیر بدنده تلف اولوبده مه برین اتی سکا درت کون
قولانق اوزره اعاره ایتمشیدیم سن ایسه درت کون مرورنده اتی

بکاسلیم ایتموب بشجی کون یدکده هلاک اولغله فیتنی ضامن اول دیو
دعوی و مستعیر دخی سن اوله درت کونه دک دیو تقیید ایتموب
علی الاطلاق قوللانق اوزره بکا اول آتی اعاره ایتمشیدک دیو دعوی
ایتدکده مستعیرک بینه سی ترجیح واستماع اولور

ماده ۱۷۶۶

صحت بینه سی مرض موت بینه سی اوزرینه ترجیح اولور
مثلا برکیمه برمالی ورته سندن برینه هبه ایدو بده وفات ایتدکده دیگر
ورته آتی مرض موتنده هبه ایلمش اولدیغنی موهوب له دخی حال
صحتنده هبه ایتمش ایدو کنی ادعا ایتدکده موهوب لهک بینه سی
ترجیح قیلور

ماده ۱۷۶۷

عقل بینه سی جنون ویاعتمه بینه سی اوزرینه ترجیح اولور

ماده ۱۷۶۸

حدوث ایله قدم بینه سی جمع اولدوقده حدوث بینه سی ترجیح اولور
مثلا برکیمه نک ملکنده دیگر کسینه نک مسیلی اولوبده حادثدر یاخود
قدیمدر دیو بینه نکرده اختلاف واقع اوله رق صاحب خانه نک حدوثنی
ادعا ایله رفوعنی طلب و صاحب مسیل دخی نک قدمنی ادعا ایتدکده
صاحب خانه نک بینه سی ترجیح قیلور

ماده ۱۷۶۹

راجح طرفی اقامه بینه دن اظهار عجز ایتدیگی صورتده مرجوح طرفدن
بینه ایستیلور اثبات ایدرسه فهما ایده مدیکی صورتنده کتدوسنه
بمین ایتدیریلور

ماده ۱۷۷۰

بروجه بالاراجح طرفی اثباتدن اظهار عجز اتمکله مرجوح طرفی اقامه

(۱۸)
بینه ایدوبنده موحیله حکم اولندقدن صکره راجح طرفی اقامه بینه ایتک
ایستدبکی تقدیرده ارتق اکا التفات اولنماز

(فصل ثالث)

(سوز کیمک اولدیغنه و تحکیم حاله دأردر)

۱۷۷۱ ماده

زوج ايله زوجه ساکن اولدقلری خانه دروننده کی اشیاده اختلاف
ایتدکاری صورتده نظر اولنور

تفنگ و قلیچ کی یارکنزوجه صالح اولان یاخود اوانی و مفروشات کی
ایکیسنده صالح اولان شیلرده زوجه نیک بینه سی ترجیح اولنور

وایکیسیده اثباتدن عاجز اولدقلری صورتده سوز مع الیمین زوجکدر

یعنی اول اشیا زوجه سنک اولدیغنه یمین ایدرسه کندوسنک اولدیغنه
حکم اولنور

اما یالکن نسایه صالح اولان البسه و حلیات کی شیلرده زوجک بینه سی
ترجیح قلمنور

وایکیسیده اثباتدن عاجز اولدقلری تقدیرده سوز مع الیمین زوجه نیکدر
مکر که بری دیگره صالح اولان شیلرک صانع و باعی اولورسه هر حالده
سوز مع الیمین انکدر

مثلا کوپه نسایه مخصوص حلیاتدن اولوب انجق زوج قیومچی
اولدیغنی صورتده سوز مع الیمین انک اولور

۱۷۷۲ ماده

احد زوجینک وفاتنده ورثه مورثک مقامنه قائم اولور

فقط طرفین برمنوال محرر اثباتدن عاجز اولدقلری تقدیرده ایکیسنده
دخی صالح اولان شیلرده سوز مع الیمین حیاتده اولانکدر

وایکیمی بردن وفات ایتدکاری صورتده ایکیسنده ده صالح شیلرده سوز
مع الیمین زبجک ورشه سنکدر

۱۷۷۳ ماده

واهب هبه دن رجوع ایتک ایستوبده موهوبله دخی موهوبک تلف
اولدیغنی دعوی ایتدکده سوز بلا یمین موهوبله کدر

۱۷۷۴ ماده

امین اولان کیسه برائت ذمتی حقنده یمینله تصدیق اولنور
شه کیم مودع ودیعه بی دعوی ایدو بده ودیع دخی بنانی سکار د ایتدم
دیدکده سوز مع الیمین ودیعه کدر
فقط یمیندن خلاص ایچون اقامه یمینه ایده جک او اورسه یمینه سی استماع
قلنور

۱۷۷۵ ماده

مختلف دیونی اولان کسسه داننه بر مقدار شی و بردکن صکره قنغی
دینه محسوب و برمش اولدیغنی دعوی ایدرسه سوز انکدر

۱۷۷۶ ماده

بردکرتک مدت اجاره سی منقضی اولدقدن صکره مستأجر مدت اجاره
ائتاسده صوبک انقطاعی حسبیه اول مدتک اجرتدن حصه سنی تنزیل
ایتک ایستیه رک موجر ابله یمینلرنده اختلاف واقع اولوبده یمینه دخی
اولدیغنی تقدیرده نظر اولنور
اگر اختلافی مدت انقطاعک مقدارند، ایسه مثلا مستأجر اون کون
وموچر ایچق بش کون انقطاعی دعوی ایتسه سوز مع الیمین مستأجر کدر
واگر اختلافی اصل انقطاعده ایسه یعنی موجر صوبک انقطاعی
کلیا انکار ایتسه حال حاضر تحکیم اولنور یعنی حکم قلنور
شوبله که اگر صو وقت دعوی و خصوصتده جاری ایسه سوز مع الیمین

موجر کدر واکر اولوقت منقطع ایسه سوز مع الیمین مستأجر کدر

ماده ۱۷۷۷

بر کیمسه نك خانه سته اقان صوبولی حقننده حادثر یاخود قدیمدر دیو
اختلاف اولوبده صاحب خانه مسیلك حادث اولدیغنی ادعا ایله رفیعنی
ایستدیکی طرفینك بینهری اولدیغنی صورته نظر اولتور
اگر وقت خصوصتمده اول مسیلدن صوجریان ایدر یاخود اولجه
جریان معلوم اولور ایسه حالی اوزره ایقا اولتور وسوز مع الیمین
صاحب مسیلك اولور یعنی مسیلك حادث اولدیغنه عین ایتدیریلور
واگر وقت خصوصتمده صوجریان اتمز ویا اندن اولجه جریانی معلوم
اولماز ایسه سوز مع الیمین صاحب خانه نك اولور

(فصل رابع)

(تحالفه دادر)

ماده ۱۷۷۸

بایع ومشتري نكك یامیهك ویا ایکیسك دخی مقدارنده یاوصفنده
ویاجنسنده اختلاف ایتدکلی صورته هر قنغیسی اقامه بینه ایله ایسه
انك لهته حکم اولتور
واگر ایکیسی دخی اقامه بینه ایدر ایسه زیاده بی اثبات ایدنه نك لهسسه
حکم اولتور

وایکسی دخی اثباتدن عاجز اولور ایسه انلره یاریکز او بریکرک
دعواسنه راضی اولور یاخود بیعی فسخ ایلهز دینیلور
وبونك اوزرینه بریسی دیگرک دعواسنه راضی اولماز ایسه حاکم
انلرک هر بزینه دیگرینك دعواسی اوزرینه عین ویزر وابتدا مشتری بدن
بدأ ایله هر قنغیسی عیندن نکول ایدر ایسه آخرک دعواسی ثابت اولور
واگر ایکیسی دخی عین ایدر سه حاکم اول بیعی فسخ ایدر

۱۷۷۹ ماده

مستأجر هنوز مأجورده تصرف ایتمدین اجرتك مقدارنده موجرا بیله
اختلاف ایتمدکده مثلاً مستأجر اجرت اون التوندر وموچر اون بش
التوندر دیودوعوی ایتمدکری تقدیرده قنغیسی اقامه یینه ایدر ایسه
قبول اولنور

وایکسی برن اقامه یینه ایدرلر ایسه موجرک یینه سیله حکم اولنور
واکرایکسی دخی ایتمدن عاجز اولورلر ایسه ایکیسیده تحلیف قیلنور
ومستأجرک تحلیفله بدأ اولنور

هر قنغیسی نکول ایدر ایسه نکولیه الزام قیلنور

وایکسی دخی بمین ایدر ایسه حاکم عقد اجاره بی فسخ ایلم
مدته یا خود مسافه ده اختلاف ایتمدکری حالده دخی حکم بووجهله در
شوقدر وارکه ایکیسی دخی اقامه یینه ایتمدکری تقدیرده مستأجرک
یینه سیله حکم اولنور و تحالف صورتنده موجرک تحلیفله بدأ ایدیلمور

۱۷۸۰ ماده

مدت اجاره نك انقضاسندن صکره موجر ومستأجر ماده انفه ده بیان
اولنوبیغی اوزره اختلاف ایتمسولر تحالف بو قدر سوز مع الیمین مستأجر کدر

۱۷۸۱ ماده

مدت اجاره اثناسنده موجر ومستأجر اجرتك مقدارنده اختلاف ایتمسولر
تحالف جاری اولوب باقی مدت حقیقته عقد اجاره فسخ اولنور کچن
مدتک حصه سنده دخی سوز مستأجرک اولور

۱۷۸۲ ماده

مشتري یندنه مبیع تلف یا خود مانع زد اولور برعیب حادث اولدقذن
صکره متابعان اختلاف ایتمسولر تحالف بو قدر انجق مشتري تحلیف
اولنور

۱۷۸۳ ماده

اجل دعوا سنده یعنی مؤجل اولوب اولماقده و شرط خیارده و شکر
کلیسی یا بعضی قیضده مخالف اولیوب بو اوچ صورتده دخی منکر
اولان تکلیف قلنور

— ❀ —

اراده سنیه تاریخی فی ۲۶ شعبان سنه ۱۲۹۳

رئیس مجلس تدقیقات شرعیه عن اعضای امین الفتوی معارف ناظری
و مجلس انتخاب حکام شواری دوات السید خلیل احمد جودت
السید احمد خلوصی سیف الدین

قاضی دارالخلافة العلیه
رئیس ثانی محکمه تمیز
احمد خالد
السید احمد حلی
اعلامات شرعیه عمیری معاونی
مسئشار مقتس اوقاف
عبد الستار
عمر حلی

مطبعة عامر ده طبع اولمشدر

فی ۱۵ شوال سنه ۱۹۲

(مجله احكام عدليه دن)

(اون النجی کتاب)

— ❀ —

(قضا حقه)

مطبعة عامره ده طبع اولمشدر

سنه ۱۲۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و ترجمه آن عمل اولسون

صورة خط طه ابوز

(کتاب سادس عشر)

فصاحفنده اولوب بر مقدمه ایله درت بابی مشتملدر

(مقدمه)

بعض اصطلاحات فقهیه بیاننده در

۱۷۸۴ ماذه

تصنیف حکم و طاکمک معنای نه کلور

۱۷۸۵ ماده

حاکم بین الناس وقوع بولان دعوی و مخصوصه بی احکام مشرعه سنه
توفیقاً فصل و حسم ایچون طرف ساطانیدن نصب و تعیین بیور یلان
ذاتدر

۱۷۸۶ ماده

حکم حاکم مخصوصه بی قطع و حسم ایلسیدر

بودخی ایکی قسمدر

قسم اول حاکم حکم ایتم ادا اولنان شیئی و بر دیک کی سوزرایله
محکوم بی محکوم علیه الزام ایتمسی یعنی لازم قیلیدر ایشته بوکا
قضاء الزام و قضاء استحقاق دینلور

قسم ثانی حاکم یوقدر منازعه دن ممنوعسین دیک کی سوزرایله
حاکم مدعی بی منازعه دن منع ایتمسیدر بوکا دخی قضاء ترک دینلور

۱۷۸۷ ماده

محکوم به حاکم محکوم علیه الزام ایلدیکی شیدر که قضاء الزامده
مدعینک حقنی ایفایتمسی و قضاء ترکده مدعینک منازعه دن وازیکمسیدر

۱۷۸۸ ماده

محکوم علیه علیه حاکم اولنان کسنه در

۱۷۸۹ ماده

محکومله لهسته حکم اولنان کیمسه در

۱۷۹۰ ماده

تحکیم خصمینک خصوصت و دعوالر بی فصل ایچون رضایله آخر
کیمسه بی سا کم اتخاذ ایتملرندن عبارتدر

اول کیمسره فقحتین ایله حکم و میمک ضمی و خانک فتمی و کاف مشدده

مفتوحه ایله محکم دینلور

ماده ١٧٩١

وكيل مسخّر محكمه يه احضار اوننه ميان مدعا عليهه حاكم طرفندن
نصب اولنان وكيلا در

(باب اول)

(حكامه دار اولوب درت فصلى حاويدر)

(فصل اول)

(حاكمك اوصافى بياننده در)

ماده ١٧٩٢

حاکم حکیم فہیم مستقیم وامین مکین متین اولمليدر

ماده ١٧٩٣

حاکم مسائل فقهيديه و اصول محاکمه يه واقف و دعاوى واقعه يه انلره
تطبيقاً فصل وحسمه مقتدر اولمليدر

ماده ١٧٩٤

حاکم تمیز نامه مقتدر اولملي لازمدر
بناء عليه صغیر و معتوه و اعجمی و طرفینک صوت قویلرینی ایشیده ميه جک
مرتبه صاعغر اولان کسته نك قضاسی جاژ دکلا در

(فصل ثانی)

(حاکمك آدابى بياننده در)

۱۷۹۵ ماده

حاكم مجلس محاکمه ده الش و برش و ملاطفه کي مهابت مجلسی ازاله ایده جک افعال و حرکات دن اجتناب ایتملیدز

۱۷۹۶ ماده

حاكم ایکی خصمدن هیچ برینک هدیه سنی قبول ایتمز

۱۷۹۷ ماده

حاكم متخاصمیندن هیچ برینک ضیافته کتمز

۱۷۹۸ ماده

ایشای محاکمه ده حاکم طرفیندن یالکن برینسی خانه سنه قبول ایتمک و مجلس حکمه بریله خلوت و یا خود ایکیسندن برینه ال یا کوز و یا باش ایله اشارت ایتمک و یا انلردن برینسه کیزلو لاقردی یا خود دیکرینک بیاندیکی لسان ایله سوز سونلک کبی تهمت و سوؤظنه سبب اوله بیله جک حال و حرکنده بولنململیدر

۱۷۹۹ ماده

حاكم بین الخصمین عدل ایله مأموردز
بناء علیه طرفیندن بری هر نقدر اشرافدن و دیکری احاد ناسدن اولسه بیله حین محاکمه ده طرفینی او تورتمق و کندولره حاله نظر و توجیه خطاب ایتمک کبی محاکمه به متعلق معاملانده تمامیه عدل و مساواته رعایت ایتمسی لازمدر

(فصل ثالث)

(حاکم وظیفی بیاندیدر)

۱۸۰۰ ماده

حاكم طرف سلطانیندن اجرای محاکمه و حکمه وکیلدر

ماده ١٨٠١

قضا زمان و مکان ایله و بعض خصوصاتک استثناسیله تعید و تخصص ایدر
مثلا برسنه مدت ایله حکمه مأمور اولان حاکم انجق اوسنه ایچنده
حکم ایدر اول سنه نك حلواندن اول و یا مریورندن صکره حکم
ایده من و کذا معین بر قضاده حکم ایتک اوزره نصب اولنان حاکم
اول قضا نك هر محله ده حکم ایدر اما دیگر قضاده حکم ایده من
و بر محکمه معینه ده حکم ایتک اوزره نصب اولنان حاکم انجق اول
محکمه ده حکم ایده من دیگر محله ده حکم ایده من

و کذلک مصلحت عامه ملاحظه عا له سنه بناء فلان خصوصه متعلق
دعوی استماع اولتیه دیوامر سلطانی صادر اولسه حاکم اول دعوی
استماع و حکم ایده من و یا خود بر محکمه حاکمی بعض خصوصات
معینه استماعه مأذون اولیده ماعداسنی استماعه مأذون اولسه اول
حاکم انجق مأذون اولدیغی خصوصاتی استماع و حکم ایدر ماعداسنی
استماع و حکم ایده من و کذلک بر مجتهدک بر خصوصده رأی ناسه
ارفق و مصلحت عصره اوفق اولدیغنه بنا ایتک رأیله عمل اولنق اوزره
امر سلطانی صادر اولسه اول خصوصده حاکم اول مجتهدک رأیله
منافی دیگر بر مجتهدک رأیله عمل ایده من ایدرسه حکمی نافذ اولماز

ماده ١٨٠٢

بر دعوی استماع و حکم ایتک اوزره نصب اولنان ایکی حاکم
یا لکزی رسی اول دعوی استماع و حکم ایده من ایدرسه حکمی نافذ
اولماز (١٤٦٥) ماده یه باقی

ماده ١٨٠٣

متعدد حاکمی اولان بلدیله خصمیندن برسی بر حاکمک و دیگری او بر
حاکمک حضورنده مرفعه اولق ایستوب بو وجهله یا نلرنده اختلاف
واقع اولسه مدعی علیهک اختیار ایله ایکی حاکم ترجیح اولنوز

ماده ۱۸۰۴

برحاکت عزل وقوع و اوب فقط بر مدت خبر عزل کندویه واصل
اولمغله اول مدتده بعض دعاوی استماع و فصل ایش اولسه صحیح
اولور

اما خبر عزلک و صولندن صکره وقوع بولان حکمی صحیح اولماز

ماده ۱۸۰۵

حاکم اگر نصب و عزل نائبه مأذون ایسه دیگر کیسه بی کندوسته
نائب نصب وانی عزل ایده بیلور دکل ایسه ایده من و کندوستک
معزول یا فوت اولسه نائبی منعزل اولماز (۱۴۶۶) ماده به باقی
بناء علیه بر قضانک حاکی وفات ایتمده برینه دیگر حاکم کله نتیجه به دکل
اول قضاده وقوع بولان دعوائی حاکم متوفانک نائبی استماع و حکم
ایده بیلور

ماده ۱۸۰۶

حاکم استماع ایله بیکی ینده ایله نائبی و نائبک استماع ایله بیکی ینده ایله
کندوسی حکم ایده بیلور

شویله که حاکم بدعوی حقه ینده استماع و نائبه اخبار ایله نائبی
اعاده ینده ایتمکسزین حاکم اخبار ایله حکم ایده بیلور و حکمه
مأذون اولان نائب بر خصوصده ینده استماع ایله بیده حاکم انهما
ایله حاکم اعاده ینده ایتمکسزین نائبک انهما ایله حکم ایده بیلور
اما حکمه مأذون اولوب بیده انجق تدقیق و استکشاف ایچون ینده استماعنه
مأور اولان کیسه نکل انهما ایله حاکم حکم ایده مبوب بالذات استماع
ینده ایتمی لازمدر

ماده ۱۸۰۷

برقضا حاکی بشقه بر قضا داخلنده بی اراضی دعوائی استماع ایله بیلور
فقط کتاب دعوا ده بیان اولندیغی و جهله حدود شرعیه سنک بیانی
لازم کلور

ماده ۱۸۰۸

محکوم له حاکم اصول و فروعتدن بری و زوجہ سی و حکم اولہ جق
مالدہ شریکی و اجبر خاصی و حاکم انفاقیلہ تعیش ایدر آدمی اولماق
شر طدر

بناء علیہ حاکم بوتلردن برینک دعواسنی استماع ایله لهسنه حکم ایندمن

ماده ۱۸۰۹

بر بلده حاکمک یاخود ماده آنفہ ذہ مذکور منسو بانندن برینک اول بلده
اهالیسندن برکنسه ایله دعواسنی اولدیغی صورتده اول بلده ده
دیگر حاکم و ارایسه انک حضورنڈه مرافعه اولورل

واکر اول بلده ده دیگر حاکم یوق ایسه طرفین کندی رضایله نصب
ایده جگلی حکمک یاخود اول حاکم نائب نصبه مأذون اولدیغی
تقدیرده طرفندن منصوب نایک و یاخود جوارده کی دیگر بر قضا حاکمک
حضورنده مرافعه اولورل

و طرفین بو صورتلردن برینسه راضی اولدقلری صورتده طرف سلطانیدن
مولی استدا ایدرل

ماده ۱۸۱۰

حاکم رؤیت دعواده الاقدم فالاقدم قاعده سنه رعایت ایتلیدر
فقط ورودی مؤخر اولان بر دعوائک تعجیلی ایجاب حال و مصلمتدن
کورلدیکی حالده انک رؤیتنی تقدیم ایلر

ماده ۱۸۱۱

حاکم لدی الحاجه آخردن استفتنا ایتمی جائزدر

ماده ۱۸۱۲

حاکم غم و غصه و اچلق و غلبه نوم کبی صحت تفکره مانع اوله بیله جک
برعارضه ایله ذهنی مشوش اولدیغی حالده حکمه تصدی ایتاملیدر

ماده ۱۸۱۳

حاکم مرافعاتده اجرای تدقیقات اتمکله برابرایشی سورنجمه ده براقام ایدر

ماده ۱۸۱۴

حاکم محکمه یه سبجالات دفتری وضع ایدوب ویره جکی اعلامات وسنداتی
 حبله وفساددن اسالم اوله یله جک منتظم برصورتده اول دفتره قید
 وتحریر وانک حفظنه دقت واعثا ایدر
 وکندوسنک عزلی وقوعبولدقده یابالذات ویا امینی واسطه سیله
 سبجالاتی خلنی اولان حاکمه دور وتسلیم ایلر

(فصل رابع)

(صورت محاکمه یه دأردر)

ماده ۱۸۱۵

حاکم محاکمه یی علناً اجرا ایدر
 فقط قبل الحکم نه وجهله حکم ایدیله جکئی افشا ایتیز

ماده ۱۸۱۶

طرفین لاجل المحاکمه حضور حاکمه کلدکلرنده حاکم اول مدعی یه
 دعواسنی تقریر ایتدیرر واکر اولجه دعواسی تحریراً ضبط اولنمش
 ایسه قرائت ایله مضمونی کندوسنه تصدیق ایتدیریلوز وثایا مدعا
 علیهی استجواب ایلر شویله که مدعی سندن شووجهله دعوی
 ایدیرور نه دیرسین دیو سؤال ایدر

ماده ۱۸۱۷

مدعی علیه اقرار ایدر ایسه حاکم اتی اقرار یله الزام ایدر
 واکر انکار ایدر سه حاکم مدعیدن بینه ایستر

ماده ۱۸۱۸

مدعی بالینه دعواسنی اثبات ابتدیی صورتده حاکم انک اوزر بنه حکم
ایلر

واثبات ایده مدیی صورتده بر عین حقی قائله طالب اولوز ایسه حاکم
انک طلبی اوزر بنه مدعی علیه عین تکلیف ایلر

ماده ۱۸۱۹

مدعا علیه عین ایدرسه یا خود مدعی عین و بر دیر من ایسه حاکم مدعی بی
مدعا علیه معارضه دن منع ایدر

ماده ۱۸۲۰

مدعا علیه عیندن نکول ایدرسه حاکم نکولیه حکم ایدر و نکولیه
حکم ایته کدن صکره عین ایدرم دیسه ارتق التفات اولتماز

ماده ۱۸۲۱

اصولنه موافق و شبهه تزویر و تصنیع دن سالم اوله رق بر محکمه حاکمی
طرفدن و بر بیان اعلام و سندک بلا یینه مضمونه عمل و حکم جائزدر

ماده ۱۸۲۲

مدعی علیه بوجه بالا الدی الاستجواب لا ونم بر جواب و بر موبده
سکوتنده اصرار ایدر ایسه سکوتی انکار عد اولنور
و کذلک اقراده ایتم انکارده ایتم دیو جواب و یرسه بو جوابی دخی
انکار عد اولنور و ایکی صورتده دخی مدعی دن بوجه بالا یینه طلب
قبلنور

ماده ۱۸۲۳

مدعی علیه اقرار یا انکار ایده جک رده مدعی نک دعواسنی دفع
ایده جک بر دعوی در میسان ایته کده کتاب دعواده و کتاب بیاتنه
بیان اولتان مسأله توفیقاً معامله اولنور

۱۸۲۴ ماده

طرفیندن بریسی افاده سنی تکمیل ایتدیجه دیگرى افاده یه تصدی ایدن من
ایده جک اولور ایسه حاکم طرفندن منع اولور

۱۸۲۵ ماده

طرفیندن اسان بیلیان کسنه نك افاده سنی ترجمه ایچون محکمه ده مؤثوق
ومؤمن ترجمان بولندیریلور

۱۸۲۶ ماده

اقر یا بینده وقوعبولان ویاخود طرفینک صلحه رغبتلری مأمول
اولان مخصوصده حاکم بر ویا ایکی دفعه طرفینه مصالحه یی توصیه
واخطار ایدر موافقت ایدر ایسه کتب صلحه مندرج اولان
مسائله توفیقا مصالحه ایدر وموافقت ایتزل ایسه محاکمه یی اتمام ایلر

۱۸۲۷ ماده

حاکم محاکمه یی اتمام ایتدکن صکره مقتضاسنی حکم و طرفینه تفهیم ایلر
واسباب موجب سببه برار حکم و تشبیهی حاوی بر اعلام تنظیم ایدوب
محکوم لیه ولدی الایجاب بر نسیخه سنی دخی محکوم علیه اعطا ایلر

۱۸۲۸ ماده

حکم سبب و شرطلری تمام یله بولندقدن صکره حاکم حکمی تأخیر
ایتمی جائز دکلدیر

(باب ثانی)

(حکمه دار اولوب ایکی فصلی مشتملدیر)

(فصل اول)

(حکمک شروطی بیانده در)

۱۸۲۹ ماده

حکمه سبق دعوی شرطدر

شویله که حاکم حقوق ناسه متعلق برخصوصی حکم ایتمی اول امرده
اول خصوصی برکیمسه نک آخرکسته دن دعوی ایتمیه مشروطدر
دعوا سبق ایتمدن وقوعبولان حکم صحیح اولماز

۱۸۳۰ ماده

حین حکمه طرفینک حضوری شرطدر

یعنی طرفین بالواجبه محاکمه ابدلکدن صکره حکم اولنه جنی وقت
مجلس حکمه حاضر اوللری لازمدر

فقط برکیمسه دیکرندن برخصوصی دعوی ایدوبده مدعا علیه دخی
اقرار ایتدکدن صکره قبل الحکم مجلس حکمدن غائب اولسه حاکم
انک غیابنده اقرارینه بناء حکم ایده ییلور

کذلک مدعا علیه مدعینک دعواسنی انکار ایدوبده مدعی بالواجبه
مدعاسته اقامه یننه ایتدکدن صکره قبل التزکیه والحکم مدعا علیه
مجلس حکمدن تغیب اولسه حاکم انک غیابنده یننه یی تزکیه وحکم
ایده ییلور

۱۸۳۱ ماده

مدعا علیه وکبلی مواجهه سنده اقامه یننه اولندقدن صکره مدعا
علیه بالذات مجلس حکمه حاضر اولسه حاکم اول یننه ایله مدعا

علیه اوزرینه حکم ایده ییلور
و بالعکس مدعی علیه مواجهه سنده اقامه یننه اولندقدن صکره
وکبلی مجلسه حاضر اولسه حاکم اول یننه ایله وکبلیک اوزرینه حکم
ایده ییلور

۱۸۳۲ ماده

جمله ورثیه خصوصت توجه ایدن دعواده ورثه دن برینک مواجهه سنده
اقامه یننه اولنوبده قبل الحکم غائب اولسه حاکم اول یننه ایله احضار

اولنان دیگر وارث اوزرینه حکم اید بیلور اعاده بینه به حاجت یوقدر

(فصل ثانی)

(حکم غیبی بیانده دز)

۱۸۳۳ ماده

مدعینک طلب واستدعاسی اوزرینه حاکم طرفندن مدعا علیه محکمه به دعوت اولنور
معذرت مشروعه سی اولدیغی حالده محکمه به کلکدن ووکیل کوندرمکدن
امتناع ایدرسه بالاجبار محکمه به احضار قیلنور

۱۸۳۴ ماده

مدعا علیه محکمه به کلکدن ووکیل کوندرمکدن امتناع ایدوبده جلب
واحضاری قابل اولدیغی تقدیرده مدعینک طایفه محکمه به مخصوص
اولان ورقة دعوتیه ابرو ابرو کونلرده اوچ دفعه کندویه کوندر یله رک
محکمه به دعوت وکلدیگی صورتده حاکم اکا بروکیل نصبیه مدعینک
دعوی و بینه سی استماع ایده چکنی کندویه تفهیم ایلر
بونک اوزرینه مدعا علیه یته محکمه به کلز ووکیل کوندرمز ایدسه
حاکم انک حقوقی محافظه ایده چک برکیمسه بی اکا وکیل نصب ایدوب
وکیل مز بوز مواجهه سنده مدعینک دعوی و بینه سی استماع
وتدقیق ایدرک مقارن صحت اولدیغی تبین ایدر ایدسه بعد الثبوت حکم
ایدز

۱۸۳۵ ماده

برمنوال مشروح واقع اولان حکم غیبی مدعی علیه تبلیغ ایدیلوز

۱۸۳۶ ماده

غیابا علیه نه حکم اولنان کیمسه محکمه به حاضر اولوبده مدعینک

دعواسنی دفعه صالح بر دعوايه تشبث ايدر ايسه استماع و ابجابي وجهه
فصل اولنور

دعوايی دفعه تشبث ايتديکي و يا ايدويده دفعه صالح اولديغني
تقديرده حکم واقع انفاذ واجرا قيلنور

(باب ثالث)

(دعوائك بعدالحکم رؤيتي حقهده در)

ماده ۱۸۳۷

اصول مشروعه سنه موافق يعني حکمك سبب و شرطلری موجود
اوله رق حکم و اعلام اولنان دعوائك تکرار رؤيت و استماعی جائز اولماز

ماده ۱۸۳۸

بر دعوی حقهده لاحق اولان حکمك اصول مشروعه سنه موافق
اولديغني محکوم عليه ادعا و عدم موافقت جهتي دخی بيان ايدويده
استينافي دعوی طلبنده بولنديغني حالده وقوع بولان حکم لدی التحقیق
اصول مشروعه سنه موافق ايسه تصدیق اولنور دکل ايسه استيناف
قيلنور

ماده ۱۸۳۹

بر دعوی حقهده لاحق اولان حکمه محکوم عليه قناعت ايتويده اول
حکمکي حاوی اولان اعلامك تمیزي طلبنده بولنديغني حالده لدی
التدقیق اصول مشروعه سنه موافق ايسه تصدیق قيلنور دکل ايسه
نقض اولنور

ماده ۱۸۴۰

دفع دعوی قبل الحکم صحیح اولديغني کي بعدالحکم دخی صحیح اولور
بناء عليه بر دعوايه محکوم عليه اولان کيسه اول دعوايی دفعه صالح

برسبب سرد و بیان ایله دفع دعوی ادعا سنده و اعاده محاکمه طلبنده
 بولدیغی حالده محکوم لهک مواجهه سنده اشبو ادعای استماع
 و بو خصوص حقیقه محاکمه لری اجرا اولور
 مثلا بر کیسه دیگر کسنه نك بدتصرفنده اولان برضانه بدرندن کسندویه
 موروث اولدیغی دعوی و اثبات ایدوبده حاکم دخی حکم ایتدکن
 صکره او کیسه نك پدری اول خانه بی مقدا ذی الیدک پدر یند صاعمش
 اولدیغی مبین برسند معمول به ظهور ایتدکنه ذی الیدک دعواسی
 استماع ایله اثبات ایلدیگی تقدیرده حکم اول منتقض و اول کیسه نك
 دعواسی مندفع اولور

(باب رابع)

(تحکیمه دأر مسائل پاننده در)

۱۸۴۱ ماده

حقوق ناسه متعلق مال دعوا زننده تحکیمه جائزدر

۱۸۴۲ ماده

محکیمه حکمی انجیق کسندوشنی تحکیمه ایدن خصمین حقیقه و تحکیمه
 ایتدکاری خصوصده جائز و نافذ اولوب انلردن بشقه سنه تجاویز
 ایتز وانلرک خصوصات ساره سنه دخی شامل اولماز

۱۸۴۳ ماده

محکیمه تعددی جائزدر

یعنی بر خصوصه ایگی یا خود ده از یاده کیسه نك حکم نصب اولمشی
 جائزدر
 مدعی و مدعا علیه طرفلردن برز حکم نصب ایتسه لر جائز اولور

۱۸۴۴ ماده

پروچه بالا محکمات متعدد اولدقلری صورتده هتسینک رأی متفق اولوق
لازمدر بالکز بریسی حکم ایده من

۱۸۴۵ ماده

حکمات طرفیندن تحکیمه مأذون ایسه لر دیگر بر کیسه بی تحکیم ایده بیلور لر
دکل ایسه لر ایده من لر

۱۸۴۶ ماده

تحکیم بروقت ایله تقید اولدوقده اولوقنک مرور به زائل اولور
مثلا فلان کوندن برآیه قدر حکم ایتمک اوزره نصب اولنان حکم انجیق
بو برآی ایچنده حکم ایده بیلور اول ایتمک مرورنده حکم ایده من
ایدرسه حکمی نافذ اولماز

۱۸۴۷ ماده

محکمات حکمندن اول طرفیندن هر بری آتی عزیل ایده بیلور
شوقدر وار که طرفین انی تحکیم ایدوبده طرف سلطانیدن منصوب
ونائب نصبنه مأذون اولان حاکم دخی انی مجیز اولسه حاکم آتی
استخلاف ایتمش اولسیله اول محکم بو حاکمک نایب منزله سنده اولور

۱۸۴۸ ماده

حاکمک قضاری داخلنده کی اهلینک جهله سی حقه ده حکم لری
نصل که لازم الاجرا ایسه محکمک دخی انلری تحکیم ایدنلر حقه ده
و محکم اولدقلری خصوصده حکم لری اولوجهله لازم اولور
بناء علیه حکم ل اصول مشروعه سنه موافق اوله رق حکم ایتد کدن
صکره طرفیندن هیچ بریسی اول حکمی قبولدن امتناع ایده من

۱۸۴۹ ماده

محکمات حکمی طرف سلطانیدن منصوب حاکم عرض اولدوقده موافق
اصول ایسه قبول و تصدیق ایدر دکل ایسه نقض ایلمر

۱۸۰ ماده

طرفین احکام مشروعہ سنہ توفیقاً حکمہ مآذون قبیلہ قنبری محکمہ لری
لدی التنبیب صلحا تسویہ به دخی مآذون ایسہل محکمہ لری صلحا
تسویہ لری معتبر اولوز

شویله کہ طرفیندن بری محکمہ لری بری و دیگر بری دخی او بری منازح
فیہ اولان خصوصک او او جهله صلحا تسویہ سنہ دخی توکیل ایدوبده
انلر دخی کتب صلحه مندرج اولان مسالہ بالتوفیق صلحا تسویہ
ایسہل اشبو صلح و تسویہ بی طرفیندن بری قبولدن امتناع ایدہ من

۱۸۰۱ ماده

برکیمہ تحکیم اولمامش اولدینی حالده ایکی کشتی بندہ کی دعوابی
فصل ایسکدن صکرہ طرفین اکا راضی وانک حکمی مجبر اولسہل
حکمی نافذ اولوز (۱۲۵۳) ماده به باقی

اراده سنہ تاریخی فی ۲۶ شعبان سنہ ۱۲۹۳

— «*» —

معارف ناظری	امین الفتوی	عین اعضای شورای دوات
احمد جودت	السید خلیل	سید الدین
رئیس مجلس تدقیقات شرعیہ	رئیس ثانی محکمہ	قاضی دارالخلافت
و مجلس انتخاب حکام	تمیز	العلیہ
السید احمد خلوصی	السید احمد حلمی	احمد خالد
مستشار مقنن اوقاف	معاونی	اعلامات شرعیہ تمیزی
عمر حلمی		عبد الستار

طبعی تاریخی فی ۲۰ شوال سنہ ۱۲۹۳

Handwritten text in Arabic script, likely a historical record or account. The text is arranged in several lines and is enclosed within a faint rectangular border.

Handwritten text in Arabic script, continuing the narrative or record. It includes some numbers and specific names or dates.

Handwritten text in Arabic script, possibly a date or a specific reference point within the document.

Handwritten text in Arabic script, appearing to be a list or a detailed account of events. The text is somewhat faded and difficult to read in places.

Handwritten text in Arabic script, possibly a concluding statement or a signature.

احکام عدلیه به علاوه چند مسائل مشتمل بر رساله در
مجله احکام عدلیه در کتاب بنیانه عقدیه بعهده مصیباتی
شامل مذاکره عدلیه

مجله احکام عدلیه در اولد بستی کتابی اولاد کتاب بنیات
بوکله رهیمه هرقسام اولاد به با ازان سنه جناب پادشاهی
طبع و نشر قلندک

مجله مذکوره در نشر اولاد اولاد در کتابی محاکم شرعی در
نوبله معموله بر ایس محاکم نظامیه ۸ دفری سیاه مطهره اوزره
دستور العمل اولمه امر طبعیه

ذکر اولاد کتاب بنیات دفری کرن محاکم شرعی ۸ و کرن
محاکم نظامیه ۸ مرعی لاجرا اولمه لازم کلور چونکه کتاب
زبور درت بابی مشتمل اولوب برنجیسی شهادت و تواتر
اینگیسی حج تحبیر و قرینه فاعله اوینجیسی بینه در دنجیسی
ترجمه بنیات ایستخالف عقدیه در ابواب ثلثه اهیره عقدیه
برایه جلا اولوب علی الخصوص بینه عقدیه محاکم نظامیه
ایچوره بر نظام اولد یعنی جمله محاکم نظامیه در بینه بانه شدت
اهتیاجی واردر مباحث سازه به دفری بالجمله محاکم نظامیه در
اهتیاجی در کاردر

شهادت بکنده کلنجو مع و شره عقدیه شاهد استماعی تجارت
قانوننامه سنه مندرج اولد یعنی حالده هنوز کیفیت استماعه دائر

بر نظام یا بتمامند سو حاله باب اولی و فی علی العموم محاکم
 نظامیه بر مریع اولی امر طبیعیدر سو قدر و ار که تجار به تا فوننا کنده
 صلح شاهد استماعی فلهوی محکومین تفسیه معلوم اولی و فدر هر
 و شرکت و پولیجه کمی نیجه مواد تجاریه و الزام و ملکه فلهوی عهده
 متللوین هوسه معاملات نظامیه هب سنوات و اورا ه معتبره
 اید اهر اولی و نه بونکرد متحدث دعای و فضا زعالت محاکم نظامیه
 حیمه رویتنه بالک سنداته اعتبار اونمه معرف و مرعید و تجار بینه
 معرف اولی و شی مش و اوله کنده و فی مجله کن معدوم سنده مندرج
 اولی اصول فقهیه و فدر

بناء علی ذلک بو متللو معاملات سادات اوزرینه بناسی قابل
 اولی و فی کمی تجارت محکم لیزه شاهد استماعی محکومین تفسیه
 معلوم اولی و نه هر یایه ایره بیده هکدر کتاب مذکور سادات
 بحسب ایس اطلاعاتی اوزره مندرج اولی و فغده و سنوات اوزرینه
 تعامل جاری اولی و فلهوی معلومین سند اونمه امر فدر و رک
 بولند لغده محاکم نظامیه و علی الخصوصی تجارت محکم لیزه
 نه در لو فلهوی معلوم و فواج غروشه قدر دعوالر شاهد استماع
 اولی و فغده و اثر بر نظام یا بجمعه لازمه حاله کوریلور انجعه
 بو نظام یا بلیجیه قدر محاکم نظامیه کافی الساجه شاهد استماع
 اون نه دعوالر شاهد استماع اولی و نه فلهوی صاسه سائره
 اچو کتاب بنیاتک احکام مندره سنه تا میله توفیه معامل
 اولی و فی لازم و نه اولی و فغله محاکم نظامیه بو یولوره تبلیغات

کتابه بنیه تجاریه اولی
 و مواد سائره

ابراهمی فلهوی دخی اور فرماہ جناب شہنشاہیدہ بولندہ
اولو جہلم ایفانہ مقننہ سی فلهو سنہ ۱۰۲۰

بدایینہ مانویند عمل و حکم جہاز اولو بیلہ جن صورتہ سنات
سرخینہ تنظیمہ دانش تعلیمات سیندر

۱
برنجی مادہ براسدی محکمہ ہوالا اولو نوب ہرانیہ محکمہ
کد کد نوزہ کرن مدعی و کرن مدعی علیہ ان شخصی محکمہ مجہول
بولندہ فی واقاہ اولو نازہ دعوی کندی دعوی اولو لہفہ دلالہ
ایریر برلرہ اورادہ معتبرہ بولندہ فی ویا خود دعویٰ کندی
تقدیرہ ایرہ رک برہیفہ شاہسی حسد اولو فی تقدیرہ
شخصہ فی واسم و شہر تیلہ صفت و ناموریہ و محل اقامتہ فی
توقیف ایچوہ محلامی مختار لرزہ و یا خود تابع اولو قلمک
اصناف کتخدا سندہ و یا امر و ضابطہ لرزہ و منسوب اولو قلمک
دواثر و روساہ اولو لرزہ بر قطعہ علم و غیر کتوریلہ جلد

۲
ایکینی ماہ و کالہ تسجیلہ منصوص اولوہ افزہ محکمہ
برہریرہ طوتیلہ بقدر ہرانیہ بری تسجیلہ و کالہ ایرہ جن
اولو قدہ نہ صورتہ و کیمی توکیل ایتریکنی حاکم و یا ناشی ہونوزہ
تقدیر ایروب تقریری عینیلہ تسجیلہ ہریرہ سنہ یا زیلوب کتوزہ

اوضا و تمهیر ایره برید جمله و اگر کز و ستمک بازوسی بود ایر
آنک امر و انتخابله دیکری تخیر ایروب نیریننی کنزی مهری
و یا اشارت مخطوطه کله قلمه بیه ایره کز قلمه کله تقویر و کالت
هاکم و یا نابوده قنقیسی هفتوزنه و قوع بولنی ایره اولوفنی
اوضا و تمهیر ایره جکدر و هیسه تسجیلده موکلان بابا و دره ستمک
اسمی دخی سوال اولوزنه جبریده قید اولوزنه بقدر

۴

او هنجی ما ۸ مانه آفنده بیاده اولوزنی و جهله بر محکم هاکم
و یا نابوشی هفتوزنه و کالت تسجیل و جبریده محصومه ستمه
تخیر اولوزنده صلمه محاکمه قیام اولوزنده اول هاکن
اول هاکنک عزل و یا و فانی و قوع بولنی تقویرده موکل
تکرار هاکم لاهه هفتوزنه تسجیل و کالت محتاج اولوب
جبریده ۸ مظهر اولاد قید موینه هاکم لاهه هفتوزنه
و کینک و کالینک حکم ایروب مرافعی روئیه و استماع
ایره بیلور

۴

در دنجی ما ۸ جنبه دعوی موقعنده جنبه اکاتبی طرفین
افا لرینی کمال مرتبه و قلمه استماع و تأیید مدعا هفتوزنه
ابراز ایره جکدری اورامه و ستماتی لایقیده مطالبه ایره
صلمه طرفین اسم و شهرت و محل اقامتکری و شخصکری
تقریب اولوشی ایره معرفتینک اسم و شهرت و صورت

افا لرینی

افان لینی و ابراز اوفانده سنات و اوراقن خلاصه لینی
عدی و رز اوزرینه جنبلا و تحیر ایره جلد

۵
بشجی ماه مانه افندم بیاد اوفانده جنبلا دعوی طرفینک
اکلره بیله هکلی اجهه بر عباره ایل یازیلر جلد

۶
التبجی ماه دعوی جنبلا اولونقده صکره جنبلا کاتبی طرفینه
ایل برابر مستاری اولاد محکولر مستار هفتوزینه
مستاری اولیاد محکولر حاکم و یانابنی هفتوزینه کتوب
جنبلا قرائنه ایدر و بعد القرائه صورت جنبلا طرفینک افان لینه
مواقفه اولوب اولونقنی مستار و یا حاکم و یانابنی ایر و ایر
طرفینده سوال ایل طرفینده کله بری صورت جنبلاک افانده
مواقفه اولونقنی قلم بجه ایدر ایر و حال ذکر قلم بجه ایتیم بجه
جنبلا بر سهو و یا نقصانده وقوعنده و یا خود محاکمه لر زدی
اولاد بعضی سیدلک سوال و جوابی جنبلا و تحیر اولنی سنده
اولادی جنبلاک تصحیح زوم کوریلور ایل تصحیح ایل کوریلور
محکمه بر منقول اولاد جنبلا جهره سنده اولونقده زیری
طرفینده اوصاف و تحیر ایتیریلر جلد جنبلا جهره سنده حاکم
و سلسلی وقوع بولیه جلد

۷
بشجی ماه جنبلا بر سوال مور جهره منقول سنده تحیر و طرفینده

هفته واقعه اوله بجه افاداتی و کتک اصلاحات هدرلی اولدیفنی
سویلیکی حالده افادات واقعه سی جنبه اهریره سنه قیدیه کندونه
ایضا و تحریر ایدریده هکدر

۱۰
اوتنجی ماه ۸ بر محاکمه فصل اوله ندره نه و جهله حکم اولدیفنی و هکملک
اسباب موهبسی فلاحه و جهله جنبه شمع و یریلوب وزیرکی هاکم
هرفنده تحریر ایلوب بعدره اعلام سو۸ سی قلم النور

۱۱
اود برنجی ماه ۸ جنبه اکتابی محکمه مخصوص اولاده جنبه اهریره سنه
صورت جنبه عینله کند و جهله سنه نقل و تحریر ایدوب آنزه
تقریر ایدر و محکمه مخصوص اولاده جهله محکمه ندره بر نامه محکمه
هفله اولوب لازم کلدکجه اخرج اولد هقدر محکمه دعا و ندره کورتی
نسبتده محکمه مخصوص سنه جنبه اهریره لی هوتیلور

۱۲
اود ایلنجی ماه ۸ جهله ۸ محر صورت دعوی اساس هوتیلور
اعلام سو۸ سی اهل صلک اوزره قلم النور جهله تصویر
صورت جنبه بجه عباره لرزه قاعده صلک اوزره محو
و اثبات جائز ایسه ۸ اساس مسئله جه تغییر اولامه شرطدر
هک قیدیه بری اصلاحات هدرلی اولدیفنی افان ۸ ایدرکی
صورتده افان ندره کوره سی عینله اعلامه درج اولوب
اقامه بندره اظهار عجز تغییریه اکتفا اولدیه هقدر

اوله اردیبهشت ماه ضبط کاتبی اعلام مسوم سنی قلعه اردقند فکرمه
 مسوم اوله اردیبهشت ماه استانبول باب محکم لرزه وقایع کاتبی
 و محکم تقیتمده نیز اول طرف لرزه تصحیح و بعد مشتمل بر
 دخی ترقیعه و صورته ضبطه توفیقه اوله لرزه تصحیح و امضا و ضبطه
 ها که تقدیم اوله نور محاکم سائمه محکم مذکباشی کاتبی و ارباب
 آن طرف لرزه مسوم تصحیح اوله لرزه ها که تقدیم اوله نور یومه
 اینه ضبط کاتبی مسوم بی بالذاته ها که تقدیم ایدر غلام
 و فواص رضو محکم لکه کس مرکز نانی بونمانه محکم لکه نانی مشتمل
 و فواصقین ایضا ایدر محکم مسوم ها که تقدیم اوله لرزه بعد از نظر
 و الدقیقه کشیده ایدر حکمی یازید موصیجه اعلامی تحبیر اوله بقدر

اوله اردیبهشت ماه بروجه شروع اعلام یازید قوه ضبطه
 کاتبی اسمنی ظهر اعلام تحبیر و مسوم بی توفیقه و امضا ایدر
 نامور لر ترتیب سابعه اوزره اعلامی دخی مطالبه و فواصقین امضا
 و یا تحبیر ایدر ب بعد اعلام ها که تقدیم اوله نور

اوله اردیبهشت ماه ها که دخی مطالبه ایدر فکرمه سجده قید و مقابل
 اوله دیو اعلام فواصقین یازید مقیده کوندر مقید دخی
 سجده قید و مقابل ایدر ب و قید و مقابل ایدر کتب فواصقین اعلام شروع
 و بروجه زیرین تحبیر و ها که اعانه ایدر فکرمه ها که اصولی و اوله
 اعلامی تحبیر ایدر

اوله السجی ماه هله کونرک اوزره درسات محاکمه تنظیم
اوله جمع و کاله مجله شه بالا بیا اوله اوله احوال قایلله ابر
اوله بقدر

اوله برنجی ماه هله حکامی و کات تقریری قضا و اقلنده ایسه
اوله قضا نیک براییه محکمه سنه و مرکز لوا اولاد قضا ایسه لوابریه
محکمه سنه کرسی ولایت ایسه استیاف محکمه سنه اوله بقدر

اوله سنه پنجمی ماه بر وجه محر موکل تقریری اوله قرضه هله
تقریری عینله هریره یه قید و تحیز اولوب موکل هر ویا ارضنا
ویا اشارت مظهره ایله تصدیقه ایتره ذکر هله اصول موقوفه
توقیف و کاله محنت تنظیم و تمهیر اولوز

اوله هفتوز پنجمی ماه هاکم طرفنده بر سوال محری تنظیم قلنا
محنت شریعه بیا اوله یعنی اوزره و کاله تقریر نیک کند و حضور ایزه
وقوع قبول یعنی همه تقریر حاضر بولنا اعلنا باطله تصدیقه
ایره جک و بوتصدیقه و غیره سی قضا براییه محکمه سنه اعلنا قلنی
ایسه اوله قضا نیک ملحه بولنی یعنی ولایه استیاف محکمه سنه
ویا خود لوابریه محکمه سنه تصدیقه اوله بقدر

یکم پنجمی ماه موکل شخصی مجبول بولنی یعنی تقریر برنجی ماه

بیانه اولذیفنی و جهله شخصی تعریف ایندیریدر جمله

۴۱

یکرمی برنجی ماه هشده لره تنظیم اولناه و کالسه مجتهدینک
کافی السابعه فتواخانه ده ترقیعه و تطبیقی اجرا اولنه یعنی کس
بعد ما هشده به کوندر ملک اوزره در سعادت محاکمه و یر بر لاله
و کالسه مجتهدینک مهری مطابقه ابروکی ظاهرینه فتواخانه ده
شماره و یریدر جمله

۴۲

یکرمی ایکنجی ماه بنقه بلده به کوندر ملک اوزره وراثته و وقت
کس موادک بوتنی هاوی سند شرعی تنظیمی لازم کلده هشده
مکامی اوله برنجی ماه موهینجه مواد مذکوره بی برابیه با استینا
محکم لنده استماع و فصل ایدر و هشده ۸ تنظیم اولنه همه و کالت
مجتهدی عقدیه بیانه اولناه اصول بوشللو سند شرعی عقدیه و دنی
جاری و معتبر در

۴۳

یکرمی اوینجی ماه نامور و امنا ارساله محکمه استماع
قلنه همه خصوصاتی تخیر اچوده محکم بر ویا بر قیام خصوصی
جهتیه لری طوبیله عقد و بوجیه لره جنبه ایدر لره کف
اولنوب خصوصه کید ملک لازم کلده ناموره و یریدر جمله فصل
دعوی و تسجیل و کالت و اقرار و وقف و وصیت و مخالفه و تطبیق
و کشف و تقسیم عمار و صلح و ابر و اخبار ملک و تصرف و اقسیده

برنجی

برین تملیف کی فطوحات ایچونده عالم هر فننده تا ذوننا بر محله و یا بر قریبه
 اعزاز قلناده نامور اول محله و یا قریبه ۸ مختارده و اهلایده بر قباچ
 ذاتی جلب و جمیع ایله بر مجلس عقد ایروب فطوحات واقعه بی استماع
 و ایده فطوحس جهریه سنه قند و تحزیر وزیر برین مجلس انعقاد یینه
 باعث اولاده اصحاب مصالح و هیئته استماعه حافظ بونانده ذواته مهر
 و یا ارضا و یا اشارت مخصوصه لر یله تصدیقه اندر دکنده فطوحه مختار
 مهریله دفعی تمیز اندر یروب بعد کندیه ترفیقه ایله ایله انانایله
 برابر هاگه انزایره جگدر فطوحه محکم کتبه سنده الصلیت و استقامتی
 بموجب و معلوم اولاده نامه تعیینه ایله ملجور

یکدمی در دینی ماه ۸ بر محنت و مضمونیه حکم اولوب موهینی اعلامی
 تنظیم اولندوره اول محنت محکم ۸ التوقیلوب دفتر سجالاتک حفظ
 اولند یعنی محله حفظ اولنه بقدر محنت ایله برابر طوره در و رود ایله
 تصدیقه و مصلحت لری دفعی محنت کی حفظ اولنه بقدر

یکدمی بسجی ماه ۸ استونظا نامیر توفیقاً تنظیم و اعطا قلناده
 سنات شرعیته و مضمونی ختم هر فننده انکار اولندوره مجله احکام
 عدلیه سنه ۱۷۴۸ و ۱۸۴۱ ماری مطلقه حکام شرعیه
 سنات مذکوره سنه بلاینه مضمونیه حکم ایله بیلور فطوح لری التوقیلوب
 بر اعلام و یا بر محنت و یا بر قریبه ۸ ترزیر و تصنیع شایسته سی همی اولند یعنی
 تقدیر به عالم اول اعلام و محنت و قیول بلاینه مضمونیه حکم ایستوب

مضمونه بینہ طلب ایسے ۶ جمادی الاولیٰ سنہ ۱۲۹۶

تعلیم اصول تحلیف

مدعا علیہ بیمہ ویریلک لازم کدیکسی حالہ دعوانہ رویت
اولئذنی حکم ۸ یا خود محکمہ طر فتنہ کو زریادہ نائب کلونزہ
خصمی دخی حاضر اولئذنی حالہ بیمہ ایندیریلور

شویکہ حاکم یا خود نائبی مسئلہ ی تصور ایرہ رک بو خصوصہ
بیمہ ایرر بیمہ دیو مدعا علیہ مدعا سوال ایروب اودخی اوت
ایرہ رم ویرکد نظرہ بیند شکل و کیفیتنی تصور ایرہ رک
مجذہ احکام عدلیہ نیک یل یریوز قرد ورویجی ماہسی حکمنی

واللہ دیوالدہ تقارظہ نیک اسنہ قسم ایندیر

واللہ یرنہ باللہ یا خود تالہ وینکلن دخی جائز اولور

فارسیجہ بخدا سوگند منجورم ویزیکہ اللہم انہ ایچبورم تعبیری

دخی بیند

تحلیفک اصولی مجذہ احکام عدلیہ ۸ مطور ایسہ بونی بر مرتبہ

دھا ایضاح ایچوہ زیرہ بولہ املا ایراد اولئذ بقدر فقط

ابتدا بوکاوا اثر بروہ آتی بولہ مواد اساسیہ بیافند بقدر

مدعی ادعا ایردیرہ مدعا علیہ انکار ایندیکسی نہ ایر اینک اوزینہ

بیمہ ویریلک لازم کلور ادعا وانکار اولئذ نہ شی اگر مدعا علیہ

کند وفعلی ایسہ بیانہ واکر غیرینک فعلی ایسہ عدم علم بیمہ

ویریلور مجذہ احکام عدلیہ نیک ۱۷۴۸ ماہ سنہ بانہ ویرہ

بیمہ

بیمه یا سببه و یا خود حاصله یعنی مدعیان حاصل دعوی و اوزینه
 اولور ایسته بود جمله دفعی بیمه یکی قسمه تقسیم ایدیلور
 شویر که مدعیان دعوی ایله مدعا علیه انکارینه نظر اولور
 اگر مدعی جهت بیانه ایتمک زیمه برعهه یا خود مجله احکام علیه
 بیلن ایتوزیمش کزنجی مانع حکمینو ملک مطلقه دعواستی
 ایدوبره مدعا علیه دفعی انان بود دعواستی انکار ایدر ایسه حاصله بیمه
 وریلور و اگر مدعی جهه بیانه ایدر ان برعهه یا خود ملک بسبب
 دعوی ایدوبره مدعا علیه انان حاصله دعواستی انکار ایدر سه
 کذلک حاصله بیمه وریلور اما مدعا علیه جهه و یا بسبب انکار
 ایدر سه او هاله سببه بیمه وریلور نه یک کیفیت اصله آینه ده
 منضم اولور

بیانه تخلف هفتده بدلهه مثله

مدعی مدعا علیه جهت بیانه ایتمک زیمه سنده شو قدر غرضی
 اوله بضم وارد آئی ایسترم دیو دعوی ولدی الاستجاب مدعا علیه
 انکار ایدوبره مدعی انباتره افرار عجز ایدر اکا بیمه ایتدیر ملک
 ایستدکه ها که اکا والله بنم بو ادر او قدر غرضی بو بر هم یوقدر
 دیو بیمه ایتدیر که حاصله تخلف دبلن اولور

صورت افراک

مدعی مدعا علیه برنده اولانه معلوم الحدود بر عقار هفتده
 بو عقار بنم مقرر سه اکا بفرهه وضع یه ایدر کور سیمه آنده کف بر

ایت دیو دعوی ولوی الاستجواب مدعی علیہ انکار ایدوده مدعی
ابناتوده افزار عجز ایله اکاییمه ایتدیرملک ایتدیکده حاکم آکا
والله اول عقار بو اولملک ملکی دکله دیوییمه ایتدیرر و بودنی
هاصله تحلیف قبلینده اولور

دیگر مسئله

مدعی جهسه فرضده سنده نوقدر غرضی الرهضم وارانی ایتدیرم
دیو دعوی ایتدیکده اگر مدعی علیہ بورلم یوقدر دیو حاصل دعویانی
انکار ایدر ایسه حاکم آکا کذلک والله بنم آکا اوقدر غرضی بورلم
یوقدر دیو حاصلیمه ایتدیرر و اگر مدعی علیہ بیه ایزده اوقدر
غرضی استفاض ایتدیرم دیو جهتی انکار ایدر ایسه اول حالده
حاکم آکا والله بیه بو ایدر اوقدر غرضی استفاض ایتدیرم
دیو سببه بیمه ایتدیرر

دیگر صورت

مدعی مدعی علیہ ییزده بوننامه معلوم الحد و در عقار هفتده
فلاسه تاریخده سه بو عقاری اوله بریا غرضی بدل مقابلهده
بکاهاتدن بیه اشترا ایتدیرم اول جهتهده بو عقار بنم ملکی
اوله بریا غرضی آله بو عقاری بکاهاتدیرم ایسه دیو دعوی
ایتدیکده اگر مدعی علیہ بو عقار سنک ملکان دکله دیو حاصل
دعویانی انکار ایدر ایسه حاکم آکا والله بو عقار بو اولملک
دکله دیو حاصلیمه ایتدیرر
و اگر مدعی علیہ بیه بو عقاری سکا هاتدیرم دیو سببه انکار ایدر

اول حالده

دخی

اول حاله حاکم اکا والله به بو عتقاری بو آدمه صادره دیوسید
بیمه ایتریر

مسئله آخری

مدعی مدعا علیه سه بنم فلاحه کنه ز منزه فلاحه جهته اوله
هقم اولاد شو قدر غرونی او اسنه آنک امریه کفیل اولدیک
بناء علیه کفالتن هبیله سنه او قدر غرونی هقم اولفلا انی سنه
ایسترم دیو دعوی ولدی الاستجاب مدعا علیه انکار ایدرک
مدعی انباتنه عجز ایله اکاییمه ایتریرک ایستدکه حاکم اکا والله
بو آدمه بیامه و ادعا ایله کی کفالتن جهته سنه نه او قدر غرونی
هقی بو قدر دیو بیمه ایتریر

مسئله آخری

مدعی مدعا علیه سنک ز منزه نهمه بیوع اولورده شو قدر غرونی
الوجه هقم اولوب هقی اول جهته او قدر غرونی بورجک اولدیک
اقرارده ایتمیک دیو دعوی ولدی الاستجاب مدعا علیه انکار
ایر دبه مدعی کرک اصل دینی و کرک مدعا علیه انی اقرار ایتمیک
انباتنه اقرار عجز ایله اکاییمه ایتریرک ایستدکه اقرار بیمه
ویرلیوب مال بیمه ویریلور شوبله که مدعا علیه والله بنم بو آدمه
او قدر غرونی بورجم بو قدر دیو بیمه ایتریرلور

عزم علی خلیف هفتده بولمه مسئله

برکیمه جهت بیامه ایتریرک بر متوفانک تره سنه شو قدر

غرضی از وجه دعوی ایدوده اثباته اظهار عجز اید متوفان
وارثه یحیه ایتدیرک ایستدکده هاکم آنی عدم علم تخلیف ایدر
سویله که والد به مورثک بوآدمه اوقدر غرضی بورهی اولدیفنی
بللم دیویحیه ایتدیرر

صورت افریک

مدعی فلامه کنه هیاتده ایکنه فلامه تاریخده بنده سوقدر غرضی
استفاضنی ایدامورینه صرف ایدوب هالا هم اولمفلترله سنده
ایسترم دیودعوی ولدی الانکار اثباتده اظهار عجز ایدوبه
متوفان وارثه یحیه ایتدیرک ایستدکده وارث اگر مورثک
اکا بورهی اولدیفنی انکار ایدرایسه هاکم اکا والد مورثک
بوآدمه اوقدر بورهی اولدیفنی بللم دیویحیه ایتدیرر
واکرا استفاضنی انکار ایدرایسه هاکم اکا والد مورثک بوآدمه
اوقدر غرضی استفاضنی ایتدیرک بللم دیویحیه ایتدیرر

دیگر صورت

برآدمک بر شخصده استا ایلدیکی عقاری دیگر کنه اول عقاری
دلها اول به او شخصده استا ایتدیرم دیودعوی ایدوبه
اثبات ایدر مدیکی جرتله اول ادمه یحیه ایتدیرک ایستدکده
هاکم اول ادمی عدم علم یعنی کنه سنده اول بو عقاری
اول کنه نیک استا ایلش اولدیفنی بلمدیکنه تخلیف ایدر
سویله که والد به برآدمک بو عقاری بنده اول اول
شخصده هاتوره اولدیفنی بللم دیویحیه ایتدیرر

بالا ۸ مذکور اولاد صورتی که در عینک طلیعی اوزرینه و بیلا
بیشتره منادر اما در عینک طلیعی اولفستزیه حاکم
هر فندیه بینه و بیلا در صورتی که مجله احکام در عینک
بیلک بدینوز قره والتنجی ماه سنده مسطور
اولفد آنلرده بجز هاجت کورلر سدر
۸۸۸

﴿ مطبعة عامر، ده طبع اولمشر ﴾

